

**GODIŠNJI
KONSOLIDOVANI
IZVEŠTAJ JAVNOG
DRUŠTVA ZA 2021.
GODINU**

SADRŽAJ

1.	KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI
	BILANS STANJA – KONSOLIDOVANI
	BILANS USPEHA – KONSOLIDOVANI
	IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU – KONSOLIDOVANI
	IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE – KONSOLIDOVANI
	IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU – KONSOLIDOVANI
	NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
2.	REVIZORSKI IZVEŠTAJ SA KONSOLIDOVANIM FINANSIJSKIM IZVEŠTAJIMA KOJI SU BILI PREDMET REVIZIJE
3.	GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2021. GODINU GRUPE KOMERCIJALNE BANKE
4.	IZJAVA U SKLADU SA ZAKONOM O TRŽIŠTU KAPITALA
5.	ODLUKA SKUPŠTINE O USVAJANJU GODIŠNJEG IZVEŠTAJA O POSLOVANJU GRUPE I KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA GRUPE KOMERCIJALNE BANKE AD BEOGRAD ZA 2021. GODINU SA MIŠLJENJEM SPOLJNOG REVIZORA

Попуњава банка

Матични број: 07737068

Шифра делатности: 6 4 1 9

ПИБ: 100001931

Назив: КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД

Седиште: Београд, Светог Саве 14

БИЛАНС СТАЊА - КОНСОЛИДОВАНИ

на дан 31.12.2021. године

(у хиљадама динара)

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	Број напомене	Износ текуће године	Износ претходне године	
					Крајње стање	Почетно стање
1	2	3	4	5	6	7
00 (осим 002), 010, 025, 05 (осим 050 и 052 и дела 059), 060, 07, 085, 196, 296 и делови рачуна 009, 019, 029, 069, 089, 199, 299	АКТИВА	0 0 0 1	3к; 21	82.055.481	86.892.070	76.654.402
	Готовина и средства код централне банке					
	Заложена финансијска средства	0 0 0 2		-	-	-
125 и 225	Потраживања по основу деривата	0 0 0 3		-	-	-
120, 122, 124, 220, 222, 224, 129 и 229	Хартије од вредности	0 0 0 4	3ј; 22	149.744.019	158.438.656	144.479.431
002, 01 (осим 010 и дела 019), 020, 028, 050, 052, 06 (осим 060 и дела 069), 080, 088, 10, 11, 16, 20, 21, 26, 190, 191, 290, 291, 493 и 593 као одбитне ставке (ССКР – СС шифра 1 (Без шифре 17, шифра 70 и делови шифара 71 и 74) и делови рачуна 009, 029, 059, 089, 199, 299	Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	0 0 0 5	3ј; 23	29.130.701	18.865.483	26.990.004
01 (осим 010 и дела 019), 020, 028, 06 (осим 060 и дела 069), 080, 088, 10, 11, 16, 20, 21, 26, 190, 191, 290, 291, 493 и 593 као одбитне ставке (ССКР – СС шифра 17 и све остале шифре, осим шифре 70 и делова шифара 71 и 74) и делови рачуна 029, 089, 199, 299	Кредити и потраживања од комитената	0 0 0 6	3ј; 24	209.044.942	219.433.627	208.234.158
123 и 223	Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	0 0 0 7		-	-	-
126 и 226	Потраживања по основу деривата намењених заштити од ризика	0 0 0 8		-	-	-
130, 131, 230, 231, део 139 и део 239	Инвестиције у придружена друштва и заједничке подухвате	0 0 0 9	3ј; 25	1.479.000	-	-
132, 232, део 139 и део 239	Инвестиције у зависна друштва	0 0 1 0		-	-	-
33	Нематеријална имовина	0 0 1 1	3љ; 26	582.101	578.413	754.500
34	Некретнине, постројења и опрема	0 0 1 2	3л; 27	8.755.740	6.743.199	7.254.391
35	Инвестиционе некретнине	0 0 1 3	3м; 2.5.1;28	2.610.531	2.718.683	3.170.619
034 и део 039	Текућа пореска средства	0 0 1 4	20	18.985	19.661	6.786
37	Одложена пореска средства	0 0 1 5	20	512.015	2.484	1.076.255
36	Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	0 0 1 6	29	101.614	370.663	500.740
021, 022, 024, 027, 03 (осим 034 и дела 039), 081, 082, 084, 087, 09, 134, 192, 194, 195, 234, 292, 294, 295, 30, 38 и делови рачуна 029, 089, 139, 199, 239 и 299	Остала средства	0 0 1 7	3ј; 30	5.433.093	6.806.000	7.602.611
УКУПНО АКТИВА (од 0001 до 0017)		0 0 1 8		489.468.222	500.868.939	476.723.897

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	Број напо- мене	Износ текуће године	Износ претходне године	
					Крајње стање	Почетно стање
1	2	3	4	5	6	7
411 и 511	ПАСИВА ОБАВЕЗЕ Обавезе по основу деривата	0 4 0 1		-	-	-
40, 420, 421, 490, 50, 520, 521, 590, део 193 и део 293 као одбитне ставке (ССКР – СС шифра 1 (без шифре 17), шифра 70 и делови шифара 71 и 74)	Депозити и остале финансијске обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	0 4 0 2	3о;31	2.134.916	8.096.190	8.318.606
40, 420, 421, 490, 50, 520, 521, 590, део 193 и део 293 као одбитне ставке (ССКР – СС шифра 17 и све остале шифре, осим шифре 70 и делова шифара 71 и 74)	Депозити и остале финансијске обавезе према другим комитентима	0 4 0 3	3о;32	403.286.418	406.192.067	370.987.710
417 и 517	Обавезе по основу деривата намењених заштити од ризика	0 4 0 4		-	-	-
418 и 518	Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	0 4 0 5		-	-	-
410, 412, 415, 423, 496, 510, 512, 515, 523, 596 и 127 и 227 као одбитне ставке	Обавезе по основу хартија од вредности	0 4 0 6		-	-	-
424, 425, 482, 497, 524, 525, 582, 597 и део 193 и део 293 као одбитне ставке	Субординиране обавезе	0 4 0 7		-	-	-
450, 451, 452, 453 и 454	Резервисања	0 4 0 8	3п; 33	4.251.729	2.696.346	2.483.410
46	Обавезе по основу средстава намењених продаји и средства пословања које се обуваља	0 4 0 9		-	-	-
455	Текуће пореске обавезе	0 4 1 0	20	-	2.079	2.673
47	Одложене пореске обавезе	0 4 1 1	20	-	176.573	32.349
426, 427, 43, 44, 456, 457, 491, 492, 494, 495, 526, 527, 53, 591, 592, 594 и 595	Остале обавезе	0 4 1 2	3х;34	4.143.452	5.569.878	14.559.570
	УКУПНО ОБАВЕЗЕ (од 0401 до 0412)	0 4 1 3		413.816.515	422.733.133	396.384.318
80	КАПИТАЛ Акцијски капитал	0 4 1 4	3т; 35	40.034.550	40.034.550	40.034.550
128	Сопствене акције	0 4 1 5		-	-	-
83	Добитак	0 4 1 6	2.5.1;35.1	9.579.290	5.385.674	10.949.899
84	Губитак	0 4 1 7	35.1	-	1.261.380	1.370.332
81 и 82 – потражни салдо	Резерве	0 4 1 8	3т; 35.1	26.037.867	33.976.892	30.725.392
81 и 82 – дуговни салдо	Нереализовани губици	0 4 1 9		-	-	-
	Учешћа без права контроле	0 4 2 0	3т;35	-	70	70
	УКУПНО КАПИТАЛ (0414 - 0415 + 0416 - 0417 + 0418 - 0419+0420) ≥ 0	0 4 2 1		75.651.707	78.135.806	80.339.579
	УКУПАН НЕДОСТАТАК КАПИТАЛА (0414 - 0415 + 0416 - 0417 + 0418 - 0419+0420) < 0	0 4 2 2		-	-	-
	УКУПНО ПАСИВА (0413 + 0421 - 0422)	0 4 2 3		489.468.222	500.868.939	476.723.897

У Београду,

дана 03.03.2022. године

Законски заступник банке

Попуњава банка		
Матични број: 07737068	Шифра делатности: 6419	ПИБ: 100001931
Назив: КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД		
Седиште: Београд, Светог Саве 14		

БИЛАНС УСПЕХА - КОНСОЛИДОВАНИ
у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2021. године

(у хиљадама динара)

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	Број напомене	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
70	Приходи од камата	1 0 0 1	Зц; 8	14.422.584	14.731.985
60	Расходи од камата	1 0 0 2	Зц; 8	1.257.548	1.443.962
	Нето приход по основу камата (1001-1002)	1 0 0 3		13.165.036	13.288.023
	Нето расход по основу камата (1002-1001)	1 0 0 4		-	-
71	Приходи од накнада и провизија	1 0 0 5	Зд; 9	8.140.671	7.205.485
61	Расходи накнада и провизија	1 0 0 6	Зд; 9	2.063.067	1.938.963
	Нето приход по основу накнада и провизија (1005 - 1006)	1 0 0 7		6.077.604	5.266.522
	Нето расход по основу накнада и провизија (1006 - 1005)	1 0 0 8		-	-
774-674+776-676+777-677	Нето добитак по основу промене фер вредности финансијских инструмената	1 0 0 9	Зе; 10	6.772	98.046
674-774+676-776+677-777	Нето губитак по основу промене фер вредности финансијских инструмената	1 0 1 0		-	-
727+728-627-628	Нето добитак по основу рекласификације финансијских инструмената	1 0 1 1		-	-
627+628-727-728	Нето губитак по основу рекласификације финансијских инструмената	1 0 1 2		-	-
720-620+721-621	Нето добитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по фер вредности	1 0 1 3	Зф; 11	197.257	174.399
620-720+621-721	Нето губитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по фер вредности	1 0 1 4		-	-
775-675+770-670	Нето добитак по основу заштите од ризика	1 0 1 5		-	-
675-775+670-770	Нето губитак по основу заштите од ризика	1 0 1 6		-	-
78-68	Нето приход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне калузуле	1 0 1 7	Зб; 12	1.688.689	17.980
68-78	Нето расход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне калузуле	1 0 1 8		-	-
750-650+751-651+756-656+760-660+729-629	Нето приход по основу умањења обезвређења финансијских средстава која се не вреднују по фер вредности кроз биланс успеха	1 0 1 9		-	-
650-750+651-751+656-756+660-760+629-729	Нето расход по основу обезвређења финансијских средстава која се не вреднују по фер вредности кроз биланс успеха	1 0 2 0	Зј; 13	475.358	1.264.236
726-626	Нето добитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по амортизованој вредности	1 0 2 1		-	-
626-726	Нето губитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по амортизованој вредности	1 0 2 2		-	-
723-623	Нето добитак по основу престанка признавања инвестиција у придружена друштва и заједничке подухвате	1 0 2 3		-	-
623-723	Нето губитак по основу престанка признавања инвестиција у придружена друштва и заједничке подухвате	1 0 2 4	14.	1.954.463	-
74, 766	Остали пословни приходи	1 0 2 5	Зг; 15	230.145	227.097
	УКУПАН НЕТО ПОСЛОВНИ ПРИХОД (1003 - 1004 + 1007 - 1008 + 1009 - 1010 + 1011 - 1012 + 1013 - 1014 + 1015 - 1016 + 1017 - 1018 + 1019 - 1020 + 1021 - 1022 + 1023 - 1024 + 1025) ≥ 0	1 0 2 6		18.935.682	17.807.831

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП				Број напомене	Текућа година	Претходна година
1	2	3				4	5	6
	УКУПАН НЕТО ПОСЛОВНИ РАСХОД (1003 - 1004 + 1007 - 1008 + 1009 - 1010 + 1011 - 1012 + 1013 - 1014 + 1015 - 1016 + 1017 - 1018 + 1019 - 1020 + 1021 - 1022 + 1023 - 1024 + 1025) < 0	1	0	2	7		-	-
63, 655 - 755	Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	1	0	2	8	Зр; 16	5.685.180	6.491.790
642	Трошкови амортизације	1	0	2	9	Зл; Зљ; Зх; 17	1.085.357	1.136.168
752, 753, 761, 762, 767, 768, 773	Остали приходи	1	0	3	0	18	649.147	951.937
64 (осим 642), 652, 653, 661, 662, 667, 668, 673	Остали расходи	1	0	3	1	19	10.231.132	7.247.683
	ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1026 - 1027 - 1028 - 1029 + 1030 - 1031) ≥ 0	1	0	3	2		2.583.160	3.884.127
	ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1026 - 1027 - 1028 - 1029 + 1030 - 1031) < 0	1	0	3	3		-	-
850	Порез на добитак	1	0	3	4	Зи; 20	4.676	7.309
861	Добитак по основу одложених пореза	1	0	3	5	Зи; 20	373.225	122.101
860	Губитак по основу одложених пореза	1	0	3	6	Зи; 20	174.116	1.391.735
	ДОБИТАК НАКОН ОПОРЕЗИВАЊА (1032-1033-1034+1035-1036) ≥ 0	1	0	3	7		2.777.593	2.607.184
	ГУБИТАК НАКОН ОПОРЕЗИВАЊА (1032-1033-1034+1035-1036) < 0	1	0	3	8		-	-
769-669	Нето добитак пословања које се обуставља	1	0	3	9		-	-
669-769	Нето губитак пословања које се обуставља	1	0	4	0		-	-
	РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА - ДОБИТАК (1037-1038+1039-1040) ≥ 0	1	0	4	1		2.777.593	2.607.184
	РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА - ГУБИТАК (1037-1038+1039-1040) < 0	1	0	4	2		-	-
	Добитак који припада матичном ентитету	1	0	4	3		2.777.593	2.607.183
	Добитак који припада власницима без права контроле	1	0	4	4		-	1
	Губитак који припада матичном ентитету	1	0	4	5		-	-
	Губитак који припада власницима без права контроле	1	0	4	6		-	-
	ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ							
	Основна зарада по акцији (у динарима без пара)	1	0	4	7	Зу; 35.2	216	150
	Умањена (разводњена) зарада по акцији (у динарима без пара)	1	0	4	8	Зу; 35.2	216	150

У Београду,
дана 03.03.2022. године

Законски заступник банке

8

Полуњава банка		
Матични број: 07737068	Шифра делатности: 6419	ПИБ: 100001931
Назив: КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД		
Седиште: Београд, Светог Саве 14		

ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ - КОНСОЛИДОВАНИ
у периоду од 01.01. до 31.12.2021. године

(у хиљадама динара)

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП			Број напомене	Текућа година	Претходна година
1	2	3			4	5	6
	ДОБИТАК ПЕРИОДА	2	0	0	1	2.777.593	2.607.184
	ГУБИТАК ПЕРИОДА	2	0	0	2	-	-
	Остали резултат периода						
	Компоненте осталог резултата које не могу бити рекласификоване у добитак или губитак:						
820	Повећање ревалоризационих резерви по основу нематеријалне имовине и основних средстава	2	0	0	3	-	7.894
820	Смањење ревалоризационих резерви по основу нематеријалних улагања и основних средстава	2	0	0	4	114.074	-
822	Актуарски добици	2	0	0	5	-	4.336
822	Актуарски губици	2	0	0	6	151.336	-
821	Позитивни ефекти промене вредности власничких инструмената који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	2	0	0	7	146.991	118.902
821	Негативни ефекти промене вредности власничких инструмената који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	2	0	0	8	-	863
825	Нереализовани добици по основу инструмената намењених заштити од ризика власничких хартија од вредности који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	2	0	0	9	-	-
825	Нереализовани губици по основу инструмената намењених заштити од ризика власничких хартија од вредности који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	2	0	1	0	-	-
825	Нереализовани добици по основу финансијских обавеза банке вреднованих по фер вредности кроз биланс успеха које су последица промене кредитне способности банке	2	0	1	1	-	-
825	Нереализовани губици по основу финансијских обавеза банке вреднованих по фер вредности кроз биланс успеха које су последица промене кредитне способности банке	2	0	1	2	-	-
825	Позитивни ефекти промена вредности по основу осталих компоненти осталог резултата које не могу бити рекласификоване у добитак или губитак	2	0	1	3	-	-
825	Негативни ефекти промена вредности по основу других компоненти осталог резултата које не могу бити рекласификоване у добитак или губитак	2	0	1	4	-	-
823	Компоненте осталог резултата које могу бити рекласификоване у добитак или губитак:						
823	Позитивни ефекти промене вредности дужничких инструмената који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	2	0	1	5	517.885	-
823	Негативни ефекти промене вредности дужничких инструмената који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	2	0	1	6	3.919.071	488.647
824	Добици по основу инструмената намењених заштити од ризика новчаних токова	2	0	1	7	-	-
824	Губици по основу инструмената намењених заштити од ризика новчаних токова	2	0	1	8	-	-
826	Нереализовани добици по основу обрачунавања трансакција и салда у страним валутама и превођења резултата и финансијске позиције иностраног пословања	2	0	1	9	-	-
826	Нереализовани губици по основу обрачунавања трансакција и салда у страним валутама и превођења резултата и финансијске позиције иностраног пословања	2	0	2	0	1.619.188	282
826	Нереализовани добици по основу инструмената намењених заштити од ризика нето улагања у инострано пословање	2	0	2	1	-	-
826	Нереализовани губици по основу инструмената намењених заштити од ризика нето улагања у инострано пословање	2	0	2	2	-	-

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП				Број напомене	Текућа година	Претходна година
1	2	3				4	5	6
826	Нереализовани добици по основу других инструмената намењених заштити од ризика	2	0	2	3		-	-
826	Нереализовани губици по основу других инструмената намењених заштити од ризика	2	0	2	4		-	-
826	Позитивни ефекти промена вредности по основу других компоненти осталог резултата које могу бити рекласификоване у добитак или губитак	2	0	2	5		-	-
826	Негативни ефекти промена вредности по основу других компоненти осталог резултата које могу бити рекласификоване у добитак или губитак	2	0	2	6		-	-
82	Добитак по основу пореза који се односи на остали резултат периода	2	0	2	7	35	594.006	69.996
82	Губитак по основу пореза који се односи на остали резултат периода	2	0	2	8	35	72.738	18.440
	Укупан позитиван остали резултат периода (2003 - 2004 + 2005 - 2006 + 2007 - 2008 + 2009 - 2010 + 2011 - 2012 + 2013 - 2014 + 2015 - 2016 + 2017 - 2018 + 2019 - 2020 + 2021 - 2022 + 2023 - 2024 + 2025 - 2026 + 2027 - 2028) ≥ 0	2	0	2	9		-	-
	Укупан негативан остали резултат периода (2003 - 2004 + 2005 - 2006 + 2007 - 2008 + 2009 - 2010 + 2011 - 2012 + 2013 - 2014 + 2015 - 2016 + 2017 - 2018 + 2019 - 2020 + 2021 - 2022 + 2023 - 2024 + 2025 - 2026 + 2027 - 2028) < 0	2	0	3	0		4.617.525	307.104
	УКУПАН ПОЗИТИВАН РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА (2001 - 2002 + 2029 - 2030) ≥ 0	2	0	3	1		-	2.300.080
	УКУПАН НЕГАТИВАН РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА (2001 - 2002 + 2029 - 2030) < 0	2	0	3	2		1.839.932	-
	Укупан позитиван резултат периода који припада матичном ентитету	2	0	3	3		-	2.300.079
	Укупан позитиван резултат периода који припада власницима без права контроле	2	0	3	4		-	1
	Укупан негативан резултат периода који припада матичном ентитету	2	0	3	5		1.839.932	-
	Укупан негативан резултат периода који припада власницима без права контроле	2	0	3	6		-	-

У Београду,

дана 03.03.2022. године

Законски заступник банке

88

Попуњава банка

Матични број: 07737068

Шифра делатности: 6419

ПИБ: 100001931

Назив: КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД БЕОГРАД

Седиште: Београд, Светог Саве 14

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ - КОНСОЛИДОВАНИ
у периоду од 01.01. до 31.12.2021. године

(у хиљадама динара)

ПОЗИЦИЈА		Ознака за АОП	Износ	
			Текућа година	Претходна година
1		2	3	4
A.	ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
I.	Приливи готовине из пословних активности (од 3002 до 3005)	3 0 0 1	25.446.478	21.581.613
1.	Приливи од камата	3 0 0 2	14.889.292	13.604.447
2.	Приливи од накнада	3 0 0 3	7.752.753	7.284.436
3.	Приливи по основу осталих пословних активности	3 0 0 4	2.788.538	683.338
4.	Приливи од дивиденди и учешћа у добитку	3 0 0 5	15.895	9.392
II.	Одливи готовине из пословних активности (од 3007 до 3011)	3 0 0 6	15.868.038	14.013.944
5.	Одливи по основу камата	3 0 0 7	911.886	1.265.765
6.	Одливи по основу накнада	3 0 0 8	1.911.461	1.978.998
7.	Одливи по основу бруто зарада, накнада зарада и других личних расхода	3 0 0 9	5.017.594	5.122.271
8.	Одливи по основу пореза, доприноса и других дажбина на терет расхода	3 0 1 0	995.213	978.253
9.	Одливи по основу других трошкова пословања	3 0 1 1	7.031.884	4.668.657
III.	Нето прилив готовине из пословних активности пре повећања или смањења финансијских средстава и финансијских обавеза (3001 - 3006)	3 0 1 2	9.578.440	7.567.669
IV.	Нето одлив готовине из пословних активности пре повећања или смањења финансијских средстава и финансијских обавеза (3006 - 3001)	3 0 1 3	-	-
V.	Смањење финансијских средстава и повећање финансијских обавеза (од 3015 до 3020)	3 0 1 4	19.456.510	36.835.517
10.	Смањење кредита и других потраживања од банака и других финансијских организација, централне банке и комитената	3 0 1 5	9.561.951	-
11.	Смањење потраживања по основу хартија од вредности и осталих финансијских средстава која нису намењена инвестирању	3 0 1 6	9.894.384	2.178.771
12.	Смањење потраживања по основу деривата намењених заштити од ризика и промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	3 0 1 7	-	-
13.	Повећање депозита и осталих финансијских обавеза према банкама и другим финансијским организацијама, централној банци и комитентима	3 0 1 8	175	34.656.746
14.	Повећање других финансијских обавеза	3 0 1 9	-	-
15.	Повећање обавеза по основу деривата намењених заштити од ризика и промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	3 0 2 0	-	-
VI.	Повећање финансијских средстава и смањење финансијских обавеза (од 3022 до 3027)	3 0 2 1	6.742.129	3.650.257
16.	Повећање кредита и других потраживања од банака и других финансијских организација, централне банке и комитената	3 0 2 2	-	3.650.257
17.	Повећање потраживања по основу хартија од вредности и осталих финансијских средстава која нису намењена инвестирању	3 0 2 3	-	-
18.	Повећање потраживања по основу деривата намењених заштити од ризика и промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	3 0 2 4	-	-
19.	Смањење депозита и осталих финансијских обавеза према банкама и другим финансијским организацијама, централним банкама и комитентима	3 0 2 5	6.742.129	-
20.	Смањење других финансијских обавеза	3 0 2 6	-	-
21.	Смањење обавеза по основу деривата намењених заштити од ризика и промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	3 0 2 7	-	-
VII.	Нето прилив готовине из пословних активности пре пореза на добит (3012 - 3013 + 3014 - 3021)	3 0 2 8	22.292.821	40.752.929
VIII.	Нето одлив готовине из пословних активности пре пореза на добит (3013 - 3012 + 3021 - 3014)	3 0 2 9	-	-
22.	Плаћени порез на добит	3 0 3 0	6.674	20.776
23.	Исплаћене дивиденде	3 0 3 1	94.154	14.239.507
IX.	Нето прилив готовине из пословних активности (3028 - 3029 - 3030 - 3031)	3 0 3 2	22.191.993	26.492.646
X.	Нето одлив готовине из пословних активности (3029 - 3028 + 3030 + 3031)	3 0 3 3	-	-

ПОЗИЦИЈА		Ознака за АОП				Износ	
						Текућа година	Претходна година
1		2				3	4
Б.	ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА						
I.	Приливи готовине из активности инвестирања (од 3035 до 3039)	3	0	3	4	38.253.759	21.086.961
1	Приливи од улагања у инвестиционе хартије од вредности	3	0	3	5	34.836.545	21.077.661
2	Приливи од продаје инвестиција у зависна и придружена друштва и заједничке подухвате	3	0	3	6	2.586.872	-
3	Приливи од продаје нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	3	0	3	7	504.510	2.629
4	Прилив од продаје инвестиционих некретнина	3	0	3	8	325.479	6.671
5	Остали приливи из активности инвестирања	3	0	3	9	353	-
II.	Одливи готовине из активности инвестирања (од 3041 до 3045)	3	0	4	0	42.979.990	39.249.471
6	Одливи по основу улагања у инвестиционе хартије од вредности	3	0	4	1	39.769.940	39.063.178
7	Одливи за куповину инвестиција у зависна и придружена друштва и заједничке подухвате	3	0	4	2	71	-
8	Одливи за куповину нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	3	0	4	3	3.209.979	186.293
9	Одливи по основу набавке инвестиционих некретнина	3	0	4	4	-	-
10	Остали одливи из активности инвестирања	3	0	4	5	-	-
III.	Нето прилив готовине из активности инвестирања (3034 - 3040)	3	0	4	6	-	-
IV.	Нето одлив готовине из активности инвестирања (3040 - 3034)	3	0	4	7	4.726.231	18.162.510
В.	ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА						
I.	Приливи готовине из активности финансирања (од 3049 до 3054)	3	0	4	8	329.812.712	333.140.560
1	Приливи по основу увећања капитала	3	0	4	9	-	-
2	Приливи готовине по основу субординираних обавеза	3	0	5	0	-	-
3	Приливи по основу узетих кредита	3	0	5	1	329.732.785	333.140.560
4	Приливи по основу издатих сопствених хартија од вредности	3	0	5	2	-	-
5	Приливи по основу продаје сопствених акција	3	0	5	3	-	-
6	Остали приливи из активности финансирања	3	0	5	4	79.927	-
II.	Одливи готовине из активности финансирања (од 3056 до 3060)	3	0	5	5	342.723.842	331.904.157
7	Одливи по основу откупа сопствених акција	3	0	5	6	6.824.805	-
8	Одливи готовине по основу субординираних обавеза	3	0	5	7	-	-
9	Одливи готовине по основу узетих кредита	3	0	5	8	335.284.099	331.360.621
10	Одливи по основу издатих хартија од вредности	3	0	5	9	-	-
11	Остали одливи из активности финансирања	3	0	6	0	614.938	543.536
III.	Нето прилив готовине из активности финансирања (3048-3055)	3	0	6	1	-	1.236.403
IV.	Нето одлив готовине из активности финансирања (3055-3048)	3	0	6	2	12.911.130	-
Г.	СВЕГА ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ (3001 + 3014 + 3034 + 3048)	3	0	6	3	412.969.459	412.644.651
Д.	СВЕГА ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ (3006 + 3021 + 3030 + 3031 + 3040 + 3055)	3	0	6	4	408.414.827	403.078.112
Ђ.	НЕТО ПОВЕЋАЊЕ ГОТОВИНЕ (3063 - 3064)	3	0	6	5	4.554.632	9.566.539
Е.	НЕТО СМАЊЕЊЕ ГОТОВИНЕ (3064 - 3063)	3	0	6	6	-	-
Ж.	ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА ПОЧЕТКУ ГОДИНЕ	3	0	6	7	54.055.112	44.519.620
З.	ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ	3	0	6	8	2.585.309	1.542.046
И.	НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ	3	0	6	9	557.017	1.573.093
Ј.	ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА КРАЈУ ПЕРИОДА (3065-3066+3067+3068-3069)	3	0	7	0	60.638.036	54.055.112

У Београду,
дана 03.03.2022. године

Законски заступник банке

5

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ - КОНСОЛИДОВАНИ

у периоду од 01.01. до 31.12.2021. године

Редни бр.	ОПИС	(у хиљадама динара)										Укупно (кол. 2-3+4+5+6+7+8)	Укупно (кол. 2-3+4+5+6+7+8)	Укупно (кол. 2-3+4+5+6+7+8)									
		Акоциски и остали капитал	Акоциски и остали капитал	Сопствене акције (рачун 128)	Емисиона премија (рачун 802)	Резерве из добити и остале	Резерве из добити и остале	Резерве из добити и остале	Резерве из добити и остале	Резерве из добити и остале	Резерве из добити и остале				Резерве из добити и остале	Резерве из добити и остале	Резерве из добити и остале	Резерве из добити и остале	Резерве из добити и остале	Резерве из добити и остале			
1	Почетно стање на дан 1. јануара претходне године	4001	17.191.466	4033	22.843.084	4097	21.849.594	4129	8.876.046	4147	4165	248	4185	9.981.896	4203	1.370.332	4241	70	4285	79.371.576	4291	-	12
2	Ефекти праве примене нових МСФИ - повећање	4002	-	4034	4096	-	4130	-	4148	-	4166	-	4186	-	4204	-	4242	-	4287	-	4291	4291	X
3	Ефекти праве примене нових МСФИ - смањење	4003	-	4035	4097	-	4131	-	4149	-	4167	-	4187	-	4205	-	4243	-	4288	-	4292	4292	X
4	Промена рачуноводствених политика и исправка материјално значајних грешака у претходној години - повећање	4004	-	4036	4098	-	4132	-	4150	-	4168	-	4188	1.056.880	4206	-	4244	-	4289	-	4293	4293	X
5	Промена рачуноводствених политика и исправка материјално значајних грешака у претходној години - смањење	4005	-	4037	4099	-	4133	-	4151	-	4169	-	4189	88.877	4207	-	4245	-	4290	-	4294	4294	X
6	Кориговано почетно стање на дан 1. јануара претходне године (редни бр. 1+2-3+4-5)	4006	17.191.466	4038	22.843.084	4102	21.849.594	4134	8.876.046	4152	4170	248	4190	10.949.899	4208	1.370.332	4246	70	4286	80.399.579	4292	-	-
7	Укупан позитиван остали резултат периода	X	X	X	X	X	X	X	13	4153	248	4182	10.949.899	4208	X	X	4247	-	4287	80.399.579	4292	X	X
8	Укупан негативан остали резултат периода	X	X	X	X	X	X	X	331.981	4154	-	4183	88.877	4207	X	X	4248	-	4288	80.399.579	4292	X	X
9	Добитак текуће године	X	X	X	X	X	X	X	X	4171	X	X	2.607.183	4209	X	X	4249	-	4289	2.607.183	4293	X	X
10	Губитак текуће године	X	X	X	X	X	X	X	X	4172	X	X	4210	X	X	X	4250	-	4290	4210	4294	X	X
11	Пренос са резерви на резултат услед укидања резерви - повећање	X	X	X	X	X	X	X	X	4173	X	X	4211	X	X	X	4251	-	4291	4211	4295	X	X
12	Пренос са резерви на резултат услед укидања резерви - смањење	X	X	X	X	X	X	X	X	4174	X	X	4212	X	X	X	4252	-	4292	4212	4296	X	X
13	Трансакције с власницима евидентиране директно на капиталу - повећање	4007	-	4039	4071	-	4103	-	4174	-	4192	-	4210	-	4208	-	4253	-	4293	-	4297	4297	X
14	Трансакције с власницима евидентиране директно на капиталу - смањење	4008	-	4040	4072	-	4104	-	4175	-	4193	-	4211	-	4209	-	4254	-	4294	-	4298	4298	X
15	Расподела добити - повећање	4009	-	4041	4073	-	4105	3.583.264	4176	X	4194	X	4212	3.692.069	4215	108.805	4256	-	4295	108.805	4299	X	X
16	Расподела добити, односно покриће губитка - смањење	4010	-	4042	4074	-	4106	-	4177	X	4195	X	4213	4.477.879	4216	-	4257	-	4296	4.477.879	4300	X	X
17	Исплата дивиденди	4011	-	4043	4075	-	4107	-	4178	X	4196	X	4214	24.580	4217	-	4258	-	4297	24.580	4301	X	X
18	Остало - повећање	4012	-	4044	4076	-	4108	-	4179	X	4197	X	4215	26.040	4218	147	4259	-	4298	26.040	4302	X	X
19	Остало - смањење	4013	-	4045	4077	-	4109	44	4180	X	4198	X	4216	26.040	4219	-	4260	-	4299	26.040	4303	X	X
20	Укупне трансакције с власницима (редни бр. 13-14+15-16-17+18-19) ≥ 0	4014	-	4046	4078	-	4110	3.583.220	4181	X	4199	X	4217	8.171.408	4220	108.952	4261	-	4300	8.171.408	4304	X	X
21	Укупне трансакције с власницима (редни бр. 13-14+15-16-17+18-19) < 0	4015	-	4047	4079	-	4111	-	4182	X	4199	X	4218	8.171.408	4220	108.952	4261	-	4301	8.171.408	4305	X	X
22	Стање на дан 31. децембра претходне године (за колону 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10 редни бр. 6+7+8+9+10+11-12+20-21; за колону 7 редни бр. 6+8-7; за колону 8 редни бр. 6+7+8+9+10+11-12+20-21)	4016	17.191.466	4048	22.843.084	4112	25.432.814	4137	8.544.078	4155	4183	-	4193	5.385.674	4221	1.261.380	4262	70	4287	78.135.806	4293	-	-

Редни бр.	ОПИС	АОП	Акцијски и остали капитал	АОП	Сопствене акције (рачун 128)	АОП	Емисиона премија (рачун 802)	АОП	Резерве из добити и остале	АОП	Резервне резерве	АОП	Резервне резерве	АОП	Добитак (група рачуна 83)	АОП	Губитак (рачуни 840, 841, 842)	АОП	Учешће без права контроле	АОП	Укупно (кол. 2-3+4+5+6+7+8)	Укупно (кол. 2-3+4+5+6+7+8)
			2		3		4		5		6		7		8		9		10		11	12
23	Почетно стање на дан 1. Јануара текуће године	4017	17.191.466	4049	-	4081	22.843.084	4113	25.432.814	4138	8.544.078	4156	4184	-	5.385.874	4222	1.261.380	4283	70	4288	78.135.806	4294
24	Ефекти прве примене нових МСФИ - повећање	4018	-	4050	-	4082	-	4114	-	4139	-	4157	4185	-	-	4223	-	4284	-	-	-	-
25	Ефекти прве примене нових МСФИ - смањење	4019	-	4051	-	4083	-	4115	-	4140	-	4158	4186	-	-	4224	-	4285	-	-	-	-
26	Промена рачуноводствених политика и исправка материјално значајних грешака у претходној години – повећање	4020	-	4052	-	4084	-	4116	-	4141	-	4159	4187	-	-	4225	-	4286	-	-	-	-
27	Промена рачуноводствених политика и исправка материјално значајних грешака у претходној години – смањење	4021	-	4053	-	4085	-	4117	-	4142	-	4160	4188	-	-	4226	-	4287	-	-	-	-
28	Кориговано почетно стање на дан 1. Јануара текуће године (редни бр. 23+24+25+26-27)	4022	17.191.466	4054	-	4086	22.843.084	4118	25.432.814	4143	8.544.078	4161	4189	-	5.385.874	4227	1.261.380	4288	70	4289	78.135.806	4295
29	Укупан позитиван остали резултат периода	x	x	x	x	x	x	x	x	4144	84.129	4162	4192	-	x	x	x	4289	-	x	x	x
30	Укупан негативан остали резултат периода	x	x	x	x	x	x	x	x	4145	4.738.089	4163	4193	322	x	x	x	4270	-	x	x	x
31	Добитак текуће године	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	2.777.593	x	x	x	4271	-	x	x	x
32	Губитак текуће године	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	4272	-	x	x	x
33	Пренос са резерви на резултат услед уклањања резерви – повећање	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	2.869.029	x	x	x	4273	-	x	x	x
34	Пренос са резерви на резултат услед уклањања резерви – смањење	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	x	x	x	4274	-	x	x	x
35	Трансакције с власницима евидентиране директно на капиталу – повећање	4023	-	4055	-	4087	-	4119	-	x	x	4163	4193	-	-	4231	-	4275	-	x	x	x
36	Трансакције с власницима евидентиране директно на капиталу – смањење	4024	-	4056	-	4088	-	4120	-	x	x	4164	4194	-	-	4232	-	4276	-	x	x	x
37	Расподела добити – повећање	4025	-	4057	-	4089	-	4121	4.060	x	x	4165	4195	-	-	4233	-	4277	-	x	x	x
38	Расподела добити, односно покриће губитка – смањење	4026	-	4058	-	4090	-	4122	-	x	x	4166	4196	-	63.705	4234	59.645	4278	-	x	x	x
39	Исплата дивиденди	4027	-	4059	-	4091	-	4123	-	x	x	4167	4197	-	-	4235	-	4279	-	x	x	x
40	Остало – повећање	4028	-	4060	-	4092	-	4124	-	x	x	4168	4198	-	623.402	4236	588.441	4280	-	x	x	x
41	Остало – смањење	4029	-	4061	-	4093	-	4125	3.286.803	x	x	4169	4199	-	2.012.703	4237	1.790.176	4281	70	x	x	x
42	Укупне трансакције с власницима (редни бр. 35-38+37-38-39+40-41) ≥ 0	4030	-	4062	-	4094	-	4126	-	x	x	4200	4200	-	-	4238	-	4282	-	x	x	x
43	Укупне трансакције с власницима (редни бр. 35-36+37-38-39+40-41) < 0	4031	-	4063	-	4095	-	4127	3.284.743	x	x	4201	4201	-	1.453.008	4239	1.261.380	4283	70	x	x	x
44	Стање на дан 31. децембра текуће године (за колоне 2,3,4,5,6,8 и 10 редни бр. 28+29-30+31-32+33-34+42-43; за колону 7 редни бр. 28+30-29; за колону 9 редни бр. 28+29-30+31+32+33-34+42-43)	4032	17.191.466	4084	-	4096	22.843.084	4128	22.148.071	4146	3.890.118	4164	4202	322	9.579.290	4240	-	4284	-	4290	75.851.707	4296

У Београду,
Дана 03.03.2022. ГОДИНЕ

Законски заступник Банке

18

KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD

NAPOMENE

UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

ZA 2021. GODINU

Beograd, mart 2022. godine

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**31. decembar 2021. godine****1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKARSKE GRUPE**

Komercijalna banka a.d., Beograd (u daljem tekstu "Matična banka") osnovana je 1. decembra 1970. godine, a transformisana je u akcionarsko društvo 6. maja 1992. godine. Banka je registrovana kod Trgovinskog suda u Beogradu 10. jula 1991. godine, a zakonski je preregistrovana u Agenciji za privredne registre 14. aprila 2006. godine. Banka je dobila dozvolu za bankarsku delatnost od Narodne banke Jugoslavije 3. jula 1991. godine. Poreski identifikacioni broj Matične banke je 100001931.

Najveće učešće u upravljačkim akcijama Matične banke ima:

NLB d.d. Ljubljana

88.28%

Potpisivanjem Ugovora o prenosu akcija 30. decembra 2020. godine između Republike Srbije i NLB d.d. Ljubljana, okončan je proces kupoprodaje Komercijalne banke a.d. Beograd. Predmet ugovora bilo je 83,23% običnih akcija Komercijalne banke, čime je NLB d.d. Ljubljana postala vlasnik akcija Komercijalne banke koje su prethodno bile u posedu Republike Srbije i najveći pojedinačni vlasnik Matične banke sa pravom upravljanja, dok je Komercijalna banka postala zavisna članica NLB Grupe.

Matična banka na kraju 2021. godine ima jedno zavisno pravno lice i jedno pridruženo pravno lice sa učešćem u vlasništvu:

- 100,00% - Društvo za upravljanje UCITS fondom KomBank INVEST a.d., Beograd, Srbija i

- 23,9686% - NLB banka a.d. Podgorica, Crna Gora.

Konsolidovani finansijski izveštaji i napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje predstavljaju podatke Matične banke, Komercijalne banke a.d. Podgorica, Komercijalne banke a.d. Banja Luka i Društva za upravljanje UCITS fondom KomBank INVEST a.d., Beograd Beograd i NLB banke AD Podgorica (u daljem tekstu „Grupa“).

Komercijalna banka a.d., Podgorica, osnovana je u novembru 2002. godine kao afilijacija Komercijalne banke a.d., Beograd i upisana u centralni registar Privrednog suda u Podgorici 6. marta 2003. godine pod nazivom Komercijalna banka a.d., Budva i matičnim brojem 02373262. Komercijalna banka a.d., Budva izvršila je u julu 2018. godine izmenu imena i poslovnog sedišta iz Komercijalna banka a.d. Budva u Komercijalna banka a.d. Podgorica sa sedištem u Podgorici.

Dana 13.10.2021. godine potpisan je Ugovor o spajanju putem pripajanja Komercijalne banke a.d. Podgorica banci NLB Banka a.d. Podgorica u sedištu NLB Banke u Podgorici. Potpisivanju ovog ugovora prethodilo je usvajanje predloga pomenutog Ugovora sa pripadajućim odlukama na vanrednim skupštinama akcionara obe banke koje su održane 12.10.2021.godine.

Poslednji dan poslovanja Komercijalne banke a.d. Podgorica smatra se 12.11.2021.godine kada je izvršeno pripajanje Komercijalne banke a.d. Podgorica banci NLB Banka a.d. Podgorica. Na dan 31.12.2021. godine Matična banka poseduje 23,97% akcija NLB banke a.d. Podgorica.

Komercijalna banka a.d., Banja Luka je osnovana u septembru 2006. godine i dana 15. septembra 2006. godine je upisana u sudski registar Rešenjem Osnovnog suda u Banja Luci. Matični broj Komercijalne banke a.d., Banja Luka je 11009778.

Ugovor o kupoprodaji Komercijalne banke a.d. Banja Luka, Banka Poštanska štedionica i Komercijalna banka a.d. Beograd potpisale su 27. oktobra 2021. godine, a kupoprodaja 100% akcija Komercijalne banke a.d. Banja Luka na Banjalučkoj berzi realizovana je po dobijanju saglasnosti regulatornih tela: Agencije za bankarstvo Republike Srpske, Narodne banke Srbije i Komisije za zaštitu konkurencije Republike Srbije.

Statusnom promenom Komercijalne banke a.d. Podgorica i prodajom Komercijalne banke a.d. Banja Luka došlo je do izmena sastava Grupe kako u pogledu članica (po osnovu prodaje Komercijalne banke a.d. Banja Luka), tako u pogledu stepena kontrole (statusnom promenom spajanja putem pripajanja Komercijalne banke a.d. Podgorica banci NLB Banci a.d. Podgorica, umesto prethodne kontrole u zavisnom društvu, Matična banka na kraju 2021. godine ima značajan uticaj u pridruženom društvu).

Društvo za upravljanje investicionim fondom KomBank INVEST a.d., Beograd osnovano je u decembru 2007. godine i registrovano 5. februara 2008. godine. Matični broj Društva je 20379758. U skladu sa Zakonom o otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom, poslovno ime je 04.11.2020. godine promenjeno u Društvo za upravljanje UCITS fondom KomBank INVEST a.d., Beograd.

Aktivnosti Grupe uključuju kreditne, depozitne i garancijske poslove i poslove platnog prometa u zemlji i inostranstvu u skladu sa Zakonom o bankama, kao i poslove upravljanja investicionim fondovima. Grupa je dužna da posluje po principima likvidnosti, sigurnosti i profitabilnosti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKARSKE GRUPE (nastavak)

Na dan 31. decembra 2021. godine Grupu čine: centrala i sedište Matične banke u Beogradu, u ulici Svetog Save br. 14; sedište Društva za upravljanje UCITS fondom KomBank INVEST a.d., Beograd u Beogradu, u ulici Kralja Petra br.19; sedište NLB banke a.d. Podgorica u ulici Bulevar Stanka Dragojevića br. 46 u Podgorici, 6 poslovnih centara, 3 sektora za rad sa malom i srednjom privredom, 20 filijala, 192 ekspoziture i 1 šalter na teritoriji Srbije i Crne Gore (2020. godine: 6 poslovnih centara, 3 sektora za rad sa malom i srednjom privredom, 20 filijala i 213 ekspozitura).

Grupa je na dan 31. decembra 2021. godine imala 2,745 zaposlenih, a 31. decembra 2020. godine 2,985 zaposlenih.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje konsolidovanih finansijskih izveštaja

Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe za 31. decembar 2021. godine sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja ("MSFI").

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Službeni glasnik RS", br. 93/2020).

Konsolidovani finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa načelom istorijskog troška, osim ako je drugačije navedeno u računovodstvenim politikama koje su date u daljem tekstu.

Grupa je u sastavljanju ovih finansijskih izveštaja primenjivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3.

Članice Grupe su u toku 2021. godine vodile poslovne knjige i sastavile pojedinačne finansijske izveštaje u skladu sa lokalnim zakonskim propisima, ostalim propisima koji se baziraju na Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS) i Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI) kao i propisima nadležnih centralnih banaka i regulatornih tela.

U svrhu pripremanja konsolidovanih finansijskih izveštaja pojedinačni finansijski izveštaji zavisnih članica su prilagođeni prezentaciji finansijskih izveštaja na osnovu računovodstvenih propisa Republike Srbije.

Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe su iskazani u hiljadama dinara. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji. Osim ako nije drugačije naznačeno, svi iznosi su navedeni u dinarima i zaokruženi u hiljadama.

Funkcionalne valute EUR iz finansijskih izveštaja Komercijalne banke a.d., Podgorica i BAM iz finansijskih izveštaja Komercijalne banke a.d., Banja Luka, preračunate su u izveštajnu valutu, odnosno funkcionalnu valutu Matične banke – dinar (RSD) na bazi zvanično objavljenih kurseva u Republici Srbiji.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

2.2. Izmene i dopune MSFI čije su stupanje na snagu i primena obavezni u tekućoj godini

Usvojene računovodstvene politike su u skladu sa onima iz prethodne finansijske godine, izuzev za sledeće izmenjene MSFI usvojene od strane Grupe od 1. januara 2021. godine:

➤ **MSFI 16: Lizing i IFRIC 23: Neizvesnost u vezi sa tretmanom poreza na dobitak**

Rešenjem o utvrđivanju prevoda Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja (Sl. Glasnik RS, br. 123/2020 i 125/2020) objavljen je prevod svih MSFI uključujući i MSFI 16 Lizing. U skladu sa Rešenjem, osnovni tekstovi MRS, odnosno MSFI primenjuju se počev od finansijskih izveštaja koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2021. godine, dok je ranija primena na finansijske izveštaje koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2020. godine moguća uz obelodanjivanje odgovarajućih informacija u Napomenama uz finansijske izveštaje. Dakle, Rešenjem je objavljen prevod novog MSFI 16 - Lizing i IFRIC 23 - Neizvesnost u vezi sa tretmanom poreza na dobitak, dok su ostali standardi ponovljen prevod iz prethodnog rešenja koje se stavlja van snage osim u slučaju njegove primene prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja na dan 31. decembra 2020. godine, uz obaveznu primenu svih standarda počev od finansijskih izveštaja na dan 31. decembra 2021. godine.

2.3. Standardi koji su izdati, ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

➤ **MRS 12 Porezi na dobitak: Izmene vezane za odložene poreze**

Dana 7. maja 2021. godine, IASB je izdao „Odloženi porez u vezi sa sredstvima i obavezama koji proističu iz jedne transakcije (izmene MRS 12)“ koji pojašnjavaju kako kompanije obračunavaju odloženi porez na transakcije kao što su lizing i obaveze povlačenja iz upotrebe. Izmene su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine.

➤ **MSFI 17 Ugovori o osiguranju (Izmene)**

IASB je 25. juna 2020. godine izdao „Izmene MSFI 17“ u cilju prevazilaženja izazova u primeni koji su identifikovani nakon objavljivanja MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ 2017 godine. Izmene su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine.

➤ **MRS 1 i MSFI 2 – Izmene u delu obelodanjivanja računovodstvenih politika**

Dana 12. februara 2021. godine, IASB je izdao „Obelodanjivanje računovodstvenih politika (izmene MRS 1 i Izjava o praksi MSFI 2)“ sa amandmanima koji imaju za cilj da pomognu pripremaocima u odlučivanju koje računovodstvene politike da obelodane u svojim finansijskim izveštajima. Izmene su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine.

➤ **MRS 8 – Računovodstvene politike, promene u računovodstvenim procenama i greške- Izmene u delu obelodanjivanja računovodstvenih politika**

Standard zahteva usaglašenost sa bilo kojim specifičnim MSFI koji se primenjuje na transakciju, događaj ili uslov, i pruža smernice za razvoj računovodstvenih politika za druge stavke koje rezultiraju relevantnim i pouzdanim informacijama. Promene u računovodstvenim politikama i ispravke grešaka se generalno uzimaju u obzir retrospektivno, dok se promene u računovodstvenim procenama uglavnom računaju na prospektivnoj osnovi. IASB je 12. februara 2021. godine izdao „Definiciju računovodstvenih procena (dopune MRS 8)“ kako bi pomogao subjektima da naprave razliku između računovodstvenih politika i računovodstvenih procena. Izmene su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

2.3. Standardi koji su izdati, ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)

- **Izmena u MSFI 10 Konsolidovani finansijski izveštaji i MRS 28 Investicije u pridružene entitete i zajednička ulaganja: Prodaja aktive između investitora i zavisnog društva**

Izmene ukazuju na poznato neslaganje zahteva u MSFI 10 i onih u MRS 28, vezanih za prodaju ili unošenje aktive između investitora i njegovih zavisnih društava i zajedničkih ulaganja. Glavna posledica izmena odnosi se na to da je ukupan gubitak ili dobitak priznat kada transakcija tangira poslovanje (bez obzira da li je reč o zavisnom društvu ili ne). Delimičan dobitak ili gubitak je priznat kada transakcija tangira aktivu koja ne predstavlja biznis, čak i kada je ova aktiva deo zavisnog društva. U decembru 2015. godine Odbor za međunarodne računovodstvene standarde odložio je datum primene ovog standarda na neodređeno vreme čekajući ishod istraživanja vezano za primenu metoda učešća. Ova izmena još uvek nije odobrena od strane EU. Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Grupe.

- **MRS 1 Prezentacija finansijskih izveštaja: Klasifikacija kratkoročnih i dugoročnih obaveza (Izmene)**

Izmene su na snazi za godišnje periode izveštavanja koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine, a dozvoljena je ranija primena. Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao predlog ekspozicije da se datum stupanja na snagu ovih izmena odloži do 1. januara 2023. Cilj izmena je promovisati doslednost u primeni zahteva pomažući kompanijama da utvrde da li je u izveštaju o finansijskom položaju, dugovi i druge obaveze s neizvesnim datumom dospeća potrebno klasifikovati kao kratkoročne ili dugoročne. Izmene i dopune utiču na prezentaciju obaveza u izveštaju o finansijskom položaju i ne menjaju postojeće zahteve oko merenja ili vremena priznavanja bilo koje imovine, obaveze, prihoda ili rashoda, niti informacije koje društvo obelodanjuje o tim stavkama. Takođe, izmene i dopune razjašnjavaju zahteve za klasifikacijom duga koji društvo može da podmiri izdavanjem vlastitih instrumenata kapitala. Ove izmene još uvek nisu odobrene od strane EU. Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Grupe.

- **MSFI 3 Poslovne kombinacije; MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema; MRS 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina kao i godišnja poboljšanja (Izmene)**

Izmene su na snazi za godišnje periode izveštavanja koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine uz dozvoljenu raniju primenu. Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao izmene MSFI uskog opsega na sledeći način:

- **MSFI 3 Poslovne kombinacije (Izmene)** ažurira referencu u MSFI 3 Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje bez menjanja računovodstvenih zahteva za poslovne kombinacije.
- **MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema (Izmene)** zabranjuje da preduzeće od troškova nekretnina, postrojenja i opreme odbije iznose primljene po osnovu prodaje artikala proizvedenih dok kompanija priprema sredstvo za njegovo korišćenje. Umesto toga, kompanija će prepoznati takav prihod od prodaje i vezane troškove u bilansu uspeha.
- **MRS 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina (Izmene)** navodi koje troškove preduzeće uključuje u određivanju troškova ispunjavanja ugovora u cilju procene da li je ugovor nerozan (štetan).
- **Godišnja poboljšanja** dovode do manjih izmena na MSFI 1 prvo usvajanje međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja, ako MSFI 9 finansijski instrumenti, MRS 41 poljoprivreda i ilustrativni primeri u pratnji MSFI 16 Lizing.

Ove izmene još uvek nisu odobrene od strane EU. Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Grupe.

- **Reforma referentne kamatne stope - Faza 2 - MSFI 9, MRS 39, MSFI 7, MSFI 4 i MSFI 16 (Izmene)**

U avgustu 2020. godine, IASB je najavio Reformu referentnih kamatnih stopa - Faza 2, Izmene MSFI 9, MRS 39, MSFI 7, MSFI 4 i MSFI 16, završavajući svoj rad kao odgovor na reformu IBOR-a. Izmene pružaju privremene olakšice koje se bave efektima finansijskog izveštavanja kada se međubankarska ponudena stopa (IBOR) zameni alternativnom gotovo bezrizičnom kamatnom stopom (RFR). Konkretno, izmene predviđaju praktično izuzetak kada se obračunavaju promene u osnovi za utvrđivanje ugovornih novčanih tokova finansijske imovine i obaveza, kako bi se zahtevalo prilagođavanje efektivne kamatne stope, ekvivalentne kretanju tržišne kamatne stope. Takođe, dopune uvode olakšice kod prekida hedžing odnosa, uključujući privremeno oslobađanje od potrebe da se ispuni odvojeno prepoznatljiv zahtev kada je RFR instrument određen za hedžing komponentu rizika. Dalje, dopune MSFI 4 osmišljene su tako da osiguravajućim kompanijama koja i dalje primenjuju MRS 39 omogućuje da dobiju iste olakšice kao one predviđene izmenama MSFI 9. Postoje i izmene MSFI 7 Finansijski instrumenti: obelodanjivanja koja omogućavaju korisnicima finansijskih izveštaja da razumeju efekte reforme referentne kamatne stope na finansijske instrumente i strategiju upravljanja rizikom entiteta. Izmene su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2021. godine, uz mogućnost ranije primene. Kada je primena retrospektivna, entitet nije u obavezi da izmeni podatke iz ranijih perioda. Ove izmene još uvek nisu odobrene od strane EU. Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Grupe.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

2.4. Uporedni podaci

Za sve iznose koji su dati u finansijskim izveštajima tekućeg perioda prezentuju se uporedne informacije o prethodnom periodu, osim kada standardi ili tumačenja dozvoljavaju ili zahtevaju drugačije. Za pozicije za koje se primenjuje MRS 8, uporedni podaci se koriguju kako bi se uskladili sa prezentacijom u tekućoj godini.

Matična banka je u 2021. godini izmenila računovodstvenu politiku za naknadno vrednovanje investicionih nekretnina i izvršila odgovarajuće korekcije prethodno iskazanog Bilansa stanja na dan 31. decembra 2020. godine, kao i Bilansa uspeha za poslovnu 2020. godinu. Korekcije su izvršene u skladu sa zahtevima MRS 8 – *Računovodstvene politike, promene računovodstvenih politika i greške*, a kako je detaljno pojašnjeno u napomeni 2.5.

2.5. Promene računovodstvene politike

Na osnovu odluke Upravnog odbora od 17.12.2021. godine, rukovodstvo Matične banke je izvršilo promenu računovodstvene politike za naknadno vrednovanje investicionih nekretnina tako da je, umesto prethodno korišćenog metoda nabavne vrednosti, novom računovodstvenom politikom utvrđen metod fer vrednosti za odmeravanje navedene imovine nakon inicijalnog priznavanja. Nova politika se primenjuje na sve investicione nekretnine Matične banke.

Rukovodstvo Matične banke je izvršilo dobrovoljnu promenu pomenute računovodstvene politike, u cilju usaglašavanja sa računovodstvenim politikama NLB Grupe, kao i sastavljanja finansijskih izveštaja koji će imati za rezultat pružanje pouzdanijih i relevantnijih informacija o efektima transakcija na finansijski položaj i finansijske performanse Banke.

2.5.1 Efekti promene računovodstvene politike

MRS 8 -*Računovodstvene politike, promene računovodstvenih politika i greške* zahteva da se promena računovodstvene politike izvrši retroaktivno, osim ukoliko se iznos korekcija koje iz toga proizilaze, a koje se odnose na odgovarajuće prethodne periode ili kumulativan efekat računovodstvene politike, ne mogu utvrditi sa dovoljnom pouzdanošću. Shodno tome, po ovom osnovu promene fer vrednosti investicionih nekretnina, na osnovu procena vrednosti pojedinačnih nekretnina iz 2019. godine, je knjižena kao korekcija početnog stanja neraspoređene dobiti na dan 1. januara 2020. godine, dok su promene fer vrednosti u odnosu na procene vrednosti na dan 31. decembra 2020. godine evidentirane na teret bilansa uspeha za 2020. godinu.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

2.5. Promene računovodstvene politike (nastavak)

2.5.1 Efekti promene računovodstvene politike (nastavak)

a) Efekti korekcija Bilansa stanja na dan 01. januara 2020. godine

	<u>2019.</u>	<u>Korekcija +/-</u>	<u>01. januar 2020.</u>
AKTIVA	<i>prethodno</i>		<i>korigovano</i>
Gotovina i sredstva kod centralne banke	76,654,402	-	76,654,402
Hartije od vrednosti	144,479,431	-	144,479,431
Kredit i potraživanja od banke i drugih finansijskih organizacija	26,990,004	-	26,990,004
Kredit i potraživanja od komitenata	208,234,158	-	208,234,158
Nematerijalna imovina	754,500	-	754,500
Nekretnine, postrojenja i oprema	7,254,391	-	7,254,391
Investicione nekretnine	2,202,616	968,003	3,170,619
Tekuća poreska sredstva	6,786	-	6,786
Odložena poreska sredstva	1,076,255	-	1,076,255
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	500,740	-	500,740
Ostala sredstva	7,602,611	-	7,602,611
UKUPNA AKTIVA	<u>475,755,894</u>	<u>968,003</u>	<u>476,723,897</u>
PASIVA			
OBAVEZE			
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	8,318,606	-	8,318,606
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	370,987,710	-	370,987,710
Rezervisanja	2,483,410	-	2,483,410
Tekuće poreske obaveze	2,673	-	2,673
Odložene poreske obaveze	32,349	-	32,349
Ostale obaveze	14,559,570	-	14,559,570
UKUPNE OBAVEZE	<u>396,384,318</u>	<u>-</u>	<u>396,384,318</u>
KAPITAL			
Akcijski kapital	40,034,550	-	40,034,550
Dobitak	9,981,896	968,003	10,949,899
Gubitak	1,370,332	-	1,370,332
Rezerve	30,725,392	-	30,725,392
Učešća bez prava kontrole	70	-	70
UKUPNI KAPITAL	<u>79,371,576</u>	<u>968,003</u>	<u>80,339,579</u>
UKUPNA PASIVA	<u>475,755,894</u>	<u>968,003</u>	<u>476,723,897</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

2.5. Promene računovodstvene politike (nastavak)

2.5.1 Efekti promene računovodstvene politike (nastavak)

b) Efekti korekcija Bilansa stanja na dan 31.decembar 2020. godine

	2020.	Korekcija +/-	2020.
	<i>prethodno</i>		<i>korigovano</i>
AKTIVA			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	86,892,070	-	86,892,070
Hartije od vrednosti	158,438,656	-	158,438,656
Kredit i potraživanja od banke i drugih finansijskih organizacija	18,865,483	-	18,865,483
Kredit i potraživanja od komitenata	219,433,627	-	219,433,627
Nematerijalna imovina	578,413	-	578,413
Nekretnine, postrojenja i oprema	6,743,199	-	6,743,199
Investicione nekretnine	2,145,007	573,676	2,718,683
Tekuća poreska sredstva	19,661	-	19,661
Odložena poreska sredstva	2,484	-	2,484
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	370,663	-	370,663
Ostala sredstva	6,806,000	-	6,806,000
UKUPNA AKTIVA	500,295,263	573,676	500,868,939
PASIVA			
OBAVEZE			
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	8,096,190	-	8,096,190
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	406,192,067	-	406,192,067
Rezervisanja	2,696,346	-	2,696,346
Tekuće poreske obaveze	2,079	-	2,079
Odložene poreske obaveze	176,573	-	176,573
Ostale obaveze	5,569,878	-	5,569,878
UKUPNE OBAVEZE	422,733,133	-	422,733,133
KAPITAL			
Akcijski kapital	40,034,550	-	40,034,550
Dobitak	4,811,998	573,676	5,385,674
Gubitak	1,261,380	-	1,261,380
Rezerve	33,976,892	-	33,976,892
Učešća bez prava kontrole	70	-	70
UKUPNI KAPITAL	77,562,130	573,676	78,135,806
UKUPNA PASIVA	500,295,263	573,676	500,868,939

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

2.5. Promene računovodstvene politike (nastavak)

2.5.1 Efekti promene računovodstvene politike (nastavak)

c) Efekti korekcija Bilansa uspeha na dan 31. decembra 2020. godine

	<u>31.12.2020.</u>	<u>Korekcija +/-</u>	<u>31.12.2020.</u>
	<i>prethodno</i>		<i>korigovano</i>
Prihodi od kamata	14,731,985	-	14,731,985
Rashodi od kamata	(1,443,962)	-	(1,443,962)
Neto prihod po osnovu kamata	13,288,023	-	13,288,023
Prihodi od naknada i provizija	7,205,485	-	7,205,485
Rashodi od naknada i provizija	(1,938,963)	-	(1,938,963)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	5,266,522	-	5,266,522
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	98,046	-	98,046
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	174,399	-	174,399
Neto prihod / (rashod) od kursnih razlika i efekata valutne klauzule	17,980	-	17,980
Neto prihod / (rashod) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(1,264,236)	-	(1,264,236)
Ostali poslovni prihodi	227,097	-	227,097
UKUPNO NETO POSLOVNI PRIHOD	17,807,831	-	17,807,831
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični troškovi	(6,491,790)	-	(6,491,790)
Troškovi amortizacije	(1,174,588)	38,420	(1,136,168)
Ostali prihodi	921,602	30,335	951,937
Ostali rashodi	(6,784,601)	(463,082)	(7,247,683)
DOBITAK PRE OPOREZIVANJA	4,278,454	(394,327)	3,884,127
Porez na dobit	(7,309)	-	(7,309)
Dobitak po osnovu odloženih poreza	122,101	-	122,101
Gubitak po osnovu odloženih poreza	(1,391,735)	-	(1,391,735)
DOBITAK NAKON OPOREZIVANJA	3,001,511	(394,327)	2,607,184
REZULTAT PERIODA - DOBITAK	3,001,510	(394,327)	2,607,184
Dobitak koji pripada matičnom entitetu			2,607,183
Dobitak koji pripada vlasnicima bez prava kontrole	1	-	1

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

2.5. Promene računovodstvene politike (nastavak)

2.5.1 Efekti promene računovodstvene politike (nastavak)

d) Efekti korekcija na kapitalu za poslovnu 2020. godinu									
OPIS	Akcijski i ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	Revalorizacione rezerve (potražni saldo)	Revalorizacione rezerve (dugovni saldo)	Dobitak	Gubitak	Učućša bez prava kontrole	Ukupno
Početno stanje na dan 1. januara 2020. godine	17,191,466	22,843,084	21,849,594	8,876,046	(248)	9,981,896	(1,370,332)	70	79,371,576
Promena računovodstvenih politika	-	-	-	-	-	968,003	-	-	968,003
Korigovano početno stanje na dan 1. januara 2020. godine	17,191,466	22,843,084	21,849,594	8,876,046	(248)	10,949,899	(1,370,332)	70	80,339,579
Ukupan pozitivan ostali rezultat perioda	-	-	-	13	248	-	-	-	261
Ukupan negativan ostali rezultat perioda	-	-	-	(331,981)	-	-	-	-	(331,981)
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	-	3,001,510	-	1	3,001,511
Korekcija dobitka tekuće godine +/-	-	-	-	-	-	(394,327)	-	-	(394,327)
Raspodela dobiti – povećanje	-	-	3,583,264	-	-	-	-	-	3,583,264
Raspodela dobiti, odnosno pokriće gubitka – smanjenje	-	-	-	-	-	(3,692,069)	108,805	-	(3,583,264)
Isplata dividendi	-	-	-	-	-	(4,477,879)	-	-	(4,477,879)
Ostalo – povećanje/smanjenje	-	-	(44)	-	-	(1,460)	147	(1)	(1,358)
Ukupne transakcije s vlasnicima	-	-	3,583,220	-	-	(8,171,408)	108,952	(1)	(4,479,237)
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	17,191,466	22,843,084	25,432,814	8,544,078	-	5,385,674	(1,261,380)	70	78,135,806

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

2.5. Promene računovodstvene politike (nastavak)

2.5.1 Efekti promene računovodstvene politike (nastavak)

d) Efekti korekcija na zaradu po akciji

	<u>U hiljadama dinara</u>	<u>U dinarima</u>
	Povećanje/smanjenje rezultata raspoloživog za akcionare	Povećanje/smanjenje osnovne zarade po akciji
Efekti promene računovodstvene politike	<u>(394,327)</u>	<u>(23)</u>
	2020	2020
	prethodno	korigovano
Osnovna zarada po akciji (u dinarima bez para)	<u>173</u>	<u>150</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

2.6. Uporedni prikaz konsolidovanog bilansa stanja za 31. decembar 2020. godine

Usled izmene u sastavu Grupe, u nastavku je prikazan konsolidovani bilans stanja za 31. decembar 2020. godine prema stastavu Grupe kao na dan 31. decembar 2021. godine (bez Komercijalne banke a.d. Podgorica i Komercijalne banke a.d. Banja Luka).

Efekti korekcija Bilansa stanja na dan 31. decembar 2020. godine:

	2020.	Korekcija +/-	2020.
AKTIVA	<i>prethodno</i>		<i>korigovano</i>
Gotovina i sredstva kod centralne banke	86,892,070	(6,846,963)	80,045,107
Hartije od vrednosti	158,438,656	(4,509,767)	153,928,889
Kredit i potraživanja od banke i drugih finansijskih organizacija	18,865,483	(707,034)	18,158,449
Kredit i potraživanja od komitenata	219,433,627	(30,137,538)	189,296,089
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	1,467,680	1,467,680
Nematerijalna imovina	578,413	(67,744)	510,669
Nekretnine, postrojenja i oprema	6,743,199	(697,725)	6,045,474
Investicione nekretnine	2,145,007	(325,500)	1,819,507
Tekuća poreska sredstva	19,661	(7,347)	12,314
Odložena poreska sredstva	2,484	-	2,484
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	370,663	(240,237)	130,426
Ostala sredstva	6,806,000	1,238,218	8,044,218
UKUPNA AKTIVA	500,295,263	(40,833,957)	459,461,306
PASIVA			
OBAVEZE			
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	8,096,190	(3,107,103)	4,989,087
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	406,192,067	(33,492,666)	372,699,401
Rezervisanja	2,696,346	(151,819)	2,544,527
Tekuće poreske obaveze	2,079	(2,079)	-
Odložene poreske obaveze	176,573	(29,173)	147,400
Ostale obaveze	5,569,878	(593,510)	4,976,368
UKUPNE OBAVEZE	422,733,133	(37,376,350)	385,356,783
KAPITAL			
Akcijski kapital	40,034,550	-	40,034,550
Dobitak	4,811,998	524,192	5,336,190
Gubitak	(1,261,380)	1,261,380	-
Rezerve	33,976,892	(5,243,109)	28,733,783
Učešća bez prava kontrole	70	(70)	-
UKUPNI KAPITAL	77,562,130	(3,457,607)	74,104,523
UKUPNA PASIVA	500,295,263	(40,833,957)	459,461,306

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)**2.6. Uporedni prikaz konsolidovanog bilansa stanja za 31. decembar 2020. godine**

Prikazane korekcije ne uključuju korekcije usled retoraktivne primene izmenjenih računovodstvenih politika za naknadno vrednovanje investicionih nekretnina Matične banke, usvojenih 2021. godine (efekti izmene računovodstvenih politika prikazani su u okviru napomene 2.5).

Budući da je Matična banka izgubila kontrolu nad zavisnim bankama u novembru, odnosno decembru 2021. godine, uporedivi podaci za konsolidovani bilans uspeha nisu menjani.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA**(a) Konsolidacija**

Matična banka je u 2021.godini imala kontrolu nad sledećim pravnim licima, čija je konsolidacija izvršena u ovim finansijskim izveštajima:

Pravno lice	Učešće u kapitalu
Komercijalna banka a.d., Podgorica, Crna Gora	100%
Komercijalna banka a.d., Banja Luka, Bosna i Hercegovina	99.99%
Društvo za upravljanje UCITS fondom KomBank INVEST a.d., Beograd	100%

U toku 2021. godine Matična banka je izgubila kontrolu nad:

- Komercijalnom bankom a.d. Podgorica, Crna Gora usled statusne promene pripajanja NLB banci a.d. Podgorica u novembru 2021. godine. Učešće Banke u kapitalu NLB banke a.d. Podgorica nakon pripajanja iznosi 23.97% čime je stekla status pridruženog društva Matične banke, i
- Komercijalnom bankom a.d. Banja Luka, Bosna i Hercegovina prodajom 100% vlasništva u ovoj banci u decembru 2021. godine.

U konsolidovanim finansijskim izveštajima dobitak ili gubitak, kao i ostali ukupni rezultat, zavisnih lica koja su otuđena u toku godine se priznaju do datuma gubitka kontrole.

U konsolidovanim finansijskim izveštajima ulaganja u pridružena društva se evidentiraju po metodi udela. Pridružena lica su lica u kojima Matična banka ima između 20% i 50% glasačkih prava i nad kojima ima značajan uticaj, ali nema kontrolu.

U skladu sa metodom udela, ulaganja u pridružena društva se inicijalno priznaju po nabavnoj vrednosti (visini investicije), a zatim se za promene koje nastanu nakon datuma sticanja vrši korigovanje udela Grupe u neto imovini pridruženog društva. Udeo Grupe u dobitku ili gubitku nakon sticanja pridruženog društva priznaje se u konsolidovanom bilansu uspeha, a njen udeo u ostalom rezultatu se priznaje u ostalom rezultatu Grupe. Naplaćene dividende se priznaju kao smanjenje knjigovodstvene vrednosti ulaganja. Učešće u gubitku pridruženog društva se priznaje do visine ulaganja, osim ako je Grupa preuzela obavezu ili izvršila plaćanje u ime pridruženog društva. Grupa ponovo počinje da priznaje udeo u dobitku nakon što se njen udeo u dobiti izjednači sa udelom u gubitku koji nije bio priznat.

U pojedinačnim finansijskim izveštajima ulaganja u zavisna i pridružena lica iskazuju se metodom nabavne vrednosti umanjenoj za gubitke od obezvređenja.

Prilikom izrade konsolidovanog bilansa uspeha i konsolidovanog izveštaja o tokovima gotovine, za preračunavanje reklasifikovanih obrazaca zavisnih banaka primenjen je prosečan kurs Narodne banke Srbije za period 01.01.2021. godine zaključno sa poslednjim danom postojanja kontrole nad zavisnim bankama - 117.5725 za jedan EUR i 60.1141 za jedan BAM, a ostali reklasifikovani finansijski izveštaji (izveštaj o ostalom rezultatu i izveštaj o promenama na kapitalu) primenom zaključnog kursa na poslednji dan postojanja kontrole nad zavisnim bankama - 117.5815 za jedan EUR, odnosno 60.1194 za jedan BAM.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(b) Preračunavanje deviznih iznosa

Poslovne promene u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promene.

Monetarne pozicije aktive i pasive u stranoj valuti, koje su iskazane po nabavnoj vrednosti, preračunate su u dinare prema srednjem kursu koji je važio na dan bilansa. Kursne razlike nastale kao rezultat preračuna deviznih pozicija iskazane su u okviru bilansa uspeha. Nemonetarne pozicije aktive koje se vrednuju po nabavnoj vrednosti u stranoj valuti preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promene.

Kursevi najznačajnijih valuta koji su korišćeni prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti, utvrđeni od strane Narodne banke Srbije su obelodanjeni u napomeni 42.

(c) Kamata

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspeha primenom metoda efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontuju budući novčani tokovi tokom očekivanog perioda trajanja finansijskih sredstava ili obaveza (ili, prema potrebi, tokom kraćeg perioda) na njegovu sadašnju vrednost.

Prilikom obračuna efektivne kamatne stope, Grupa procenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorene uslove, koji se tiču finansijskog instrumenta, ali ne i buduće gubitke koji mogu nastati.

Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve plaćene ili primljene naknade i troškove, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope – naknade za obradu zahteva za odobravanje kredita kao i naknade za aneksiranje.

Transakcioni troškovi su troškovi koji se mogu direktno pripisati nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili obaveze.

Priznavanje prihoda od kamata na obezvređene plasmane vrši se po neto principu, umanjenjem bruto obračunate kamate za iznos ispravke vrednosti, odnosno za iznos koji je izvesno da se neće naplatiti.

Priznavanje prihoda od kamata na obezvređene plasmane koji pripadaju nivou obezvređenja 3, po neto principu, sprovodi se primenom alternativnog unwinding koncepta. Kada finansijsko sredstvo postane značajno kreditno obezvređeno, od momenta inicijalnog priznavanja, tada dospeva u nivo obezvređenja 3, a prihodi od kamate se računaju primenom alternativnog koncepta unwinding – IRC metode umanjenjem obračunatih prihoda od kamate sa njima pripadajućim rashodima od ispravki vrednosti, priznatih u tekućoj godini, pri čemu se potraživanja od kamata priznaju po bruto principu.

(d) Naknade i provizije

Prihodi i rashodi od naknada i provizija, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog sredstva ili obaveze, uključeni su u utvrđivanje efektivne kamatne stope i iskazani su u okviru prihoda i rashoda od kamata.

Prihodi od naknada i provizija uključuju prihode po osnovu izvršenih usluga međunarodnog i domaćeg platnog prometa, izdavanja i korišćenja platnih kartica, izdavanja garancija, akreditiva i ostalih bankarskih usluga. Prihodi od naknada i provizija se evidentiraju u trenutku pružanja usluga. Kada se usluga pruža tokom vremena naknade se razgraničavaju i srazmerni deo priznaje se kao prihod perioda.

Rashodi od naknada i provizija se uglavnom odnose na naknade po osnovu izvršenih transakcija i usluga i evidentiraju se u trenutku primanja usluge.

(e) Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata

Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata obuhvataju dobitke umanjene za gubitke proistekle iz promene vrednosti: derivata, promene vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha i dobitke umanjene za gubitke proistekle iz promene vrednosti finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

(f) Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata po fer vrednosti

Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata po fer vrednosti odnose se na finansijska sredstva i obaveze iskazane po fer vrednosti kroz bilans uspeha i fer vrednost kroz ostali rezultat.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(g) Dividende

Prihodi po osnovu dividendi se priznaju u momentu kada je utvrđeno pravo banke na isplatu i kada je verovatan priliv ekonomskih koristi od dividendi. Dividende su prikazane u okviru pozicije ostali poslovni prihodi.

(h) Lizing

Na početku ugovora, Grupa procenjuje da li ugovor sadrži lizing komponentu ili predstavlja lizing. Tačnije, analizira se da li ugovor prenosi pravo na kontrolu korišćenja odvojivih sredstava tokom definisanog vremenskog perioda, u zamenu za naknadu.

Grupa kao zakupac

Grupa primenjuje jedinstveni pristup priznavanja i merenja za sve zakupe, osim za kratkoročni zakup i zakup sredstava male vrednosti. Grupa priznaje lizing obaveze za plaćanje zakupa i pravo na korišćenje koje predstavlja pravo na korišćenje osnovnih sredstava.

(i) Pravo na korišćenje sredstava

Inicijalno priznavanje i vrednovanje

Grupa priznaje pravo na korišćenje imovine na dan početka zakupa (tj. na datum kada je imovina dostupna za upotrebu). Pravo na korišćenje imovine vrednuje se u visini nabavne vrednosti, umanjene za akumuliranu amortizaciju i gubitke od obezvređenja, i prilagođava se bilo kojem naknadnom merenju obaveza po osnovu lizinga. Nabavna vrednost prava na korišćenje sredstava uključuje iznos priznatih lizing obaveza, inicijalnih direktnih troškova i lizing plaćanja izvršenih na dan ili pre datuma početka, umanjene za primljene podsticaje za zakup.

Naknadno vrednovanje

Pravo na korišćenje sredstava amortizuje se proporcionalno, na period kraći od roka trajanja zakupa ili procenjenog korisnog veka imovine.

Lizing sredstva amortizovana su primenom stope u rasponu od 92.31% do 6.70% na godišnjem nivou u zavisnosti od ugovorenog prava korišćenja sredstva. Pravo na korišćenje imovine predstavljeno je u Napomeni 27 - Nekretnine, postrojenja i oprema i podložno je umanjenju vrednosti u skladu sa politikom Grupe kako je opisano u Napomeni - Nekretnine i oprema.

(ii) Obaveze po osnovu lizinga

Na dan početka zakupa, Grupa priznaje obaveze po osnovu lizinga, merene po sadašnjoj vrednosti lizing plaćanja koja treba da se izvrše tokom trajanja zakupa. Lizing plaćanja uključuju fiksne isplate, umanjene za sva potraživanja po osnovu podsticaja za zakup, varijabilne isplate zakupa koje zavise od indeksa ili stope, i za iznose za koje se očekuje da će biti sigurno plaćeni za rezidualnu vrednost. Lizing plaćanja takođe uključuju cenu izvršenja kupovne opcije za koju je razumno očekivano da će se izvršiti od strane Grupe i plaćanje penala za raskid ugovora, ako je opcija raskida koju Grupa može da iskoristi u toku trajanja ugovora.

Varijabilna lizing plaćanja koja ne zavise od indeksa ili stope priznaju se kao rashodi u periodu u kom su nastali događaji ili uslovi koji dovode do plaćanja.

Pri izračunavanju sadašnje vrednosti lizing plaćanja, Grupa koristi svoju inkrementalnu stopu zaduživanja na dan početka zakupa, jer implicitna kamatna stopa za lizing nije lako utvrđiva. Nakon datuma početka, iznos lizing obaveza se povećava za obračunatu kamatu za protekli period i umanjuje se za izvršena lizing plaćanja. Pored toga, knjigovodstvena vrednost lizing obaveza se ponovo meri ako postoji modifikacija ugovora, promena trajanja zakupa, promena plaćanja zakupa (npr. promene u budućim plaćanjima koje su posledica promene indeksa ili stope korišćene za utvrđivanje takvih plaćanja zakupa) ili promena u proceni opcije za kupovinu osnovnog sredstva koje je predmet zakupa.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(h) Lizing (nastavak)

(ii) Obaveze po osnovu lizinga (nastavak)

U Matičnoj banci u toku 2021. godine inkrementalna stopa zaduženja nije imala velikih odstupanja i kretala se u rasponu od 0.4748% do 2.4310% za EUR odnosno 1.4690% do 4.7848% za RSD (2020. godina: 0.2305% do 3.1000% za EUR odnosno 0.47950% do 4.95119% za RSD).

U Komercijalnoj banci AD Banja Luka u toku 2021. godine inkrementalna stopa zaduženja kretala se u rasponu od 2.60% do 3.60% za KM (isti raspon stope je bio i u toku 2020. godine).

U Komercijalnoj banci AD Podgorica u toku 2021. godine inkrementalna stopa zaduženja iznosila je 2.143 % za EUR (ista stopa je bila i u toku 2020. godine).

(iii) Kratkoročni zakupi i zakupi sredstava male vrednosti

Grupa primenjuje izuzeće od priznavanja kratkoročnog zakupa za svoje kratkoročne zakupe mašina i opreme (tj. one zakupe koji imaju rok trajanja kraći od 12 meseci od datuma početka i ne sadrže opciju kupovine). Takođe se primenjuje izuzeće od priznavanja za zakup sredstava male vrednosti na zakup kancelarijske opreme. Lizing plaćanja kod kratkoročnih zakupa i zakupa sredstava male vrednosti priznaju se kao rashod, proporcionalno u toku perioda trajanja zakupa.

Grupa kao davalac zakupa

Zakupi u kojima Grupa ne prenosi suštinski sve rizike i koristi povezane sa vlasništvom nad sredstvom, klasifikuju se kao operativni lizing. Prihodi od zakupa se obračunavaju proporcionalno u toku trajanja ugovora i evidentiraju se kao prihodi u bilansu uspeha, zbog svoje operativne prirode. Inicijalni direktni troškovi nastali u pregovaranju i uređivanju operativnog lizinga dodaju se knjigovodstvenoj vrednosti sredstva datih u zakup i priznaju se tokom trajanja zakupa na istoj osnovi kao i prihodi od zakupa. Potencijalne zakupnine priznaju se kao prihod u periodu u kojem su zarađene.

(i) Poreski rashodi

Poreski rashodi obuhvataju tekuće poreze i odložene poreze. Tekući porezi i odloženi porezi se prikazuju u bilansu uspeha, osim u meri u kojoj se odnose na stavke koje se direktno priznaju u okviru kapitala ili u okviru ostalog ukupnog rezultata.

(i) Tekući porez na dobit

Tekući porez predstavlja očekivanu obavezu ili potraživanje po osnovu poreza na dobit za obračunski period, uz korišćenje poreskih stopa važećih ili koje će važiti na datum izveštavanja, sa odgovarajućim korekcijama poreske obaveze iz prethodne godine.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(i) Poreski rashodi (nastavak)

(ii) Odloženi porezi

Odloženi porezi se utvrđuju u odnosu na privremene razlike nastale između knjigovodstvenih vrednosti imovine i obaveza u finansijskim izveštajima i vrednosti imovine i obaveza za poreske svrhe. Prilikom određivanja odloženih poreza koriste se poreske stope za koje se očekuje da će biti u primeni u trenutku ukidanja privremenih razlika, a na osnovu zakonskih propisa koji su bili u primeni na izveštajni datum.

Odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze se netiraju ukoliko postoji zakonsko pravo da se netiraju tekuća poreska sredstva i tekuće poreske obaveze i odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze se odnose na porez na dobitak koji je nametnula ista poreska vlast istom poreskom obvezniku ili različitim poreskim obveznicima koji nameravaju da ili izmire tekuće poreske obaveze i sredstva na neto osnovi ili da istovremeno ostvare sredstva i izmire obaveze u svakom budućem periodu u kom se očekuje izmirenje ili povraćaj značajnih iznosa odloženih poreskih obaveza ili sredstava.

Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će verovatno postojati oporeziva dobit od koje se preneti poreski gubitak i krediti mogu umanjiti. Odložena poreska sredstva su predmet analize na kraju svakog izveštajnog perioda i koriguju se do iznosa za koji više nije verovatno da će doći do realizacije neophodne oporezive dobiti. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike.

(iii) Ostali porezi i doprinosi

U skladu sa važećim regulativama u Republici Srbiji, Crnoj Gori i Bosni i Hercegovini članice Grupe plaćaju različite poreze i doprinose, kao što su: porez na dodatu vrednost, porez na imovinu i doprinose na zarade na teret poslodavca i druge javne dažbine. Ovi rashodi uključeni su u „Ostale rashode”.

(j) „Finansijski instrumenti“ klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i obaveza - MSFI 9

Finansijski instrumenti

Finansijskim instrumentom se smatra svaki ugovor kojim nastaje finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza, uz istovremeno nastajanje finansijske obaveze, odnosno finansijskog sredstva trećih lica.

Finansijska sredstva

Finansijsko sredstvo je svako sredstvo koje je:

- gotovina,
- instrument kapitala drugog pravnog lica,
- ugovorno pravo za primanje gotovine ili nekog drugog finansijskog sredstva od drugog pravnog lica,
- ugovorno pravo za razmenu finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza sa drugim pravnim licem, pod uslovima koji su potencijalno povoljni,
- ugovor koji će biti ili može biti izmiren instrumentima sopstvenog kapitala i koji je nederivatni, a za koji članica Grupe jeste ili može biti u obavezi da primi promenljiv broj instrumenata sopstvenog kapitala,
- ugovor koji će biti ili može biti izmiren instrumentima sopstvenog kapitala i koji je derivatni, a koji će biti ili može biti izmiren drugačije nego razmenom fiksnog iznosa gotovine ili drugog finansijskog sredstva za fiksni broj instrumenata sopstvenog kapitala.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(j) „Finansijski instrumenti“ klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i obaveza - MSFI 9 (nastavak)

Finansijske obaveze

Finansijska obaveza je svaka ugovorena obaveza:

- da isporuči gotovinu ili drugo finansijsko sredstvo drugom pravnom licu,
- da razmeni finansijske instrumente sa drugim pravnim licem pod uslovima koji su potencijalno nepovoljni.

Pravila procenjivanja finansijskih instrumenata

Sa aspekta klasifikacije i merenja, MSFI 9 definiše kriterijume za klasifikaciju finansijskih sredstava, osim vlasničkih instrumenata i derivata, koji se zasnivaju na proceni poslovnog modela upravljanja konkretnim finansijskim sredstvima i ugovornim karakteristikama novčanih tokova finansijskih instrumenata.

Finansijska sredstva

Klasifikacija finansijskih sredstava se zasniva na primeni odgovarajućeg poslovnog modela za upravljanje finansijskim sredstvima i ispunjenosti testa karakteristika ugovoreni novčanih tokova.

Poslovni model određuje da li novčani tokovi proizilaze iz prikupljanja ugovoreni novčanih tokova, prodaje finansijskog sredstva ili oba. Poslovni model za klasifikaciju finansijskih sredstava se određuje na odgovarajućem nivou agregiranja.

Ispunjenost testa karakteristika ugovoreni novčanih tokova podrazumeva da se novčani tokovi sastoje isključivo od plaćanja glavnice i kamata na preostalu glavnici (SPPI kriterijum).

Finansijska sredstva se mogu klasifikovati u sledeće kategorije:

- finansijska sredstva vrednovana po amortizovanom trošku (AC)
- finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL)
- finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat sa gubicima i dobicima reklasifikovanim u bilans uspeha - „recycling“ (FVOCI)
- finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat bez reklasifikovanja gubitaka i dobitaka u bilans uspeha (FVOCI)

U skladu sa klasifikacijom sredstava iz prethodnog stava, Grupa kategorizuju sve plasmane iz svog portfolija koji se odnose na:

- **Kredite** i potraživanja kao nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim otplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu i koje Grupa ne namerava da proda u kratkom roku,
- **HOV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha** koje predstavljaju instrumente stečene u svrhu ostvarivanja dobiti po osnovu fluktuacije cena i marže.
- **Hartije od vrednosti, koje obuhvataju dužničke hartije od vrednosti i vlasničke hartije od vrednosti (instrumente kapitala):**
  - Dužničke hartije od vrednosti uključuju obveznice i prenosive sekjuritizovane instrumente duga, državne zapise, blagajničke zapise, komercijalne zapise, sertifikate o depozitu, bankarske akcepte, subordinirane obveznice i druge slične dužničke hartije od vrednosti kojima se trguje na finansijskim tržištima.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(j) „Finansijski instrumenti“ klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i obaveza - MSFI 9 (nastavak)

- Vlasničke hartije od vrednosti uključuju akcije koje predstavljaju udeo u kapitalu akcionarskog društva i zamenljive obveznice koje imaju, pod uslovima utvrđenim odlukom o izdavanju, daju pravo na zamenu za obične akcije društva. Vlasničke hartije od vrednosti (instrumenti kapitala) su svi oblici učešća u kapitalu pravnih lica za koje postoji namera držanja u neodređenom vremenskom periodu, koji mogu biti prodati zbog potrebe za likvidnošću ili usled promene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili tržišnih cena.
- Investicije u zavisna pravna lica koja obezbeđuju kontrolu, odnosno preko 50% upravljačkih prava i investicije u pridružena pravna lica koja obezbeđuju od 20% do 50% upravljačkih prava i
- **Finansijske derivate** koji obuhvataju forward i swap transakcije.

Klasifikacija i merenje

Sa aspekta klasifikacije i merenja sva finansijska sredstva, osim vlasničkih instrumenata i derivata, procenjuju na osnovu poslovnog modela upravljanja konkretnim finansijskim sredstvima i ugovornih karakteristika novčanih tokova instrumenata.

U skladu sa MSFI 9 standardom finansijska sredstva se klasifikuju: po amortizovanoj vrednosti, fer vrednosti kroz Bilans uspeha (FVTPL), fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI). Vlasnički instrumenti, u lica koja nisu zavisna, a koji se ne drže radi trgovine mogu se klasifikovati kao sredstva čija se vrednost procenjuje po fer vrednosti kroz ostali rezultat, bez naknadnog reklasifikovanja dobitaka i gubitaka kroz Bilans uspeha.

Inicijalno, finansijsko sredstvo se vrednuje po fer vrednosti, uvećanoj za transakcione troškove, osim u slučaju finansijskih sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz Bilans uspeha (FVTPL) kod kojih se navedeni troškovi priznaju kroz trošak u bilansu uspeha.

Finansijsko sredstvo se vrednuje po amortizovanoj vrednosti ukoliko nije naznačeno kao FVTPL i ispunjava sledeće kriterijume:

- cilj poslovnog modela držanja finansijskog sredstva je prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i
- ugovorni uslovi finansijskog sredstva dovode do novčanih tokova koji predstavljaju samo plaćanja glavnice i kamate.

Dužnički instrumenti se vrednuju kao FVOCI samo ukoliko su ispunjeni sledeći kriterijumi i isti nisu naznačeni kao FVTPL:

- cilj poslovnog modela držanja finansijskog sredstva je prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaja, i
- ugovorni uslovi finansijskog sredstva dovode do novčanih tokova koji predstavljaju samo plaćanja glavnice i kamate.

Naknadno, dobiti ili gubici po osnovu finansijskih sredstava FVOCI će biti priznati preko ostalog rezultata, osim za prihode ili rashode po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kursnih razlika, do trenutka kada prestane priznavanje finansijskog sredstva ili kada se reklasifikuje.

Kada prestane priznavanje finansijskog sredstva, kumulativni dobitak ili gubitak koji je prethodno priznat u ostalom rezultatu se reklasifikuje iz kapitala u bilans uspeha. Kamata obračunata primenom efektivne kamatne stope se priznaje u bilansu uspeha.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(j) „Finansijski instrumenti“ klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i obaveza - MSFI 9 (nastavak)

Klasifikacija i merenje (nastavak)

Finansijske obaveze

Nakon početnog merenja, finansijske obaveze se naknadno mere po amortizovanom trošku. Amortizovani trošak izračunava se uzimajući u obzir diskont ili premiju na finansijske obaveze i troškove koji su sastavni deo EKS-a.

Grupa nema finansijske obaveze koje se procenjuju kao FVTPL.

Obevređenje finansijskih sredstava

U skladu sa MSFI 9, metodologija za obevređenje se zasniva na konceptu budućeg očekivanog gubitka („expected credit loss“ ECL, eng.) kroz uključivanje uticaja očekivanog kretanja makroekonomskih varijabli na buduće kretanje verovatnoće gubitka na bazi statistički dokazanih međuzavisnosti. Obračun troškova obevređenja za očekivene gubitke se vrši za sva potraživanja i druge dužničke instrumente koji se ne procenjuju po fer vrednosti kroz Bilans uspeha, uključujući i neopozive obaveze i izdate garancije. Troškovi obevređenja baziraju se na očekivanom kreditnom gubitku u skladu sa verovatnoćom neizmirenja obaveza u narednih 12 meseci, osim u slučaju kada postoji značajno pogoršanje kreditnog rizika u odnosu na trenutak inicijalnog priznavanja, kada se procena kreditnih gubitaka vrši na bazi verovatnoće neizmirenja obaveza za period životnog veka instrumenta.

Grupa je definisala kriterijume za svrstavanje finansijskih instrumenata u nivoe 1, 2 i 3 u zavisnosti od stepena povećanja kreditnog rizika od momenta inicijalnog priznavanja. Predmet klasifikacije su finansijski instrumenti koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti kao i finansijski instrumenti koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

Nivo 1

Troškovi obevređenja finansijskih instrumenata, kod kojih se ne smatra da postoji značajno pogoršanje kreditnog rizika, su obračunati na osnovu 12-mesečnih očekivanih gubitaka (ECL) u skladu sa MSFI 9. U Nivo 1 uključene su i izloženosti prema Republici Srbiji, Narodnoj banci Srbije i druge izloženosti sa ponderom kreditnog rizika 0, u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, izuzev izloženosti po osnovu obavezne rezerve i sličnih izloženosti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(j) „Finansijski instrumenti“ klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i obaveza - MSFI 9 (nastavak)

Obezvredenje finansijskih sredstava (nastavak)

Nivo 2

Svi finansijski instrumenti kod kojih je realizovano pogoršanje kreditnog rizika klasifikovani su u Nivo 2 i troškovi obezvređenja obračunati na osnovu očekivanih gubitaka za ceo životni vek instrumenta.

Grupa razmatra da li postoji značajan rast kreditnog rizika poređenjem life time verovatnoće neizmirenja od inicijalnog priznavanja sredstva u odnosu na rizik neizmirenja na kraju svakog izveštajnog perioda. Prema internoj politici Grupe, značajnim povećanjem kreditnog rizika smatra se docnja od 31 do 90 dana, restrukturiranje klijenta, klijenti na watch listi.

Nivo 3

Finansijski instrumenti su uključeni u Nivo 3, u slučaju kada postoji objektivni dokaz obezvređenja uz uvođenje višestrukih scenarija naplate. Za materijalno značajne plasmane iz Nivoa 3 obračun obezvređenja se vrši na individualnoj osnovi.

Grupa je u procenu očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) uključila i informacije o očekivanim trendovima makroekonomskih parametara za naredne tri godine, a za koje je utvrđena statistički značajna zavisnost.

Budući da različiti nivoi obezvređenja imaju za rezultat različite načine obračuna očekivanih kreditnih gubitaka, Grupa je razvila metodologiju i obračunala parametre rizika u skladu sa zahtevima MSFI 9.

„POCI“

Sredstva koja su obezvređena u momentu inicijalnog priznavanja („POCI“) su finansijska sredstva koja su kreditno obezvređena u inicijalnom priznavanju. „POCI“ imovina evidentira se po fer vrednosti pri prvobitnom priznavanju, a prihod od kamata se naknadno priznaje na osnovu kreditno prilagođene EKS. Obračunata ispravka vrednosti se priznaje ili oslobađa samo u onoj meri u kojoj se naknadno promene očekivani kreditni gubici.

Otpis

Predmet otpisa su potraživanja koja Grupa nije uspela da naplati i pored sprovođenja svih aktivnosti naplate definisanih svojim politikama i procedurama: produženje roka, restrukturiranje, poravnanje, preuzimanje sredstava obezbeđenja u cilju naplate potraživanja, zaključenje ugovora sa zainteresovanim trećim licem, pokretanje sudskog spora i ostale mere.

Ukoliko preduzete mere regulisanja plasmana, odnosno prinudne naplate i sudskog postupka nisu dale očekivane rezultate, odnosno kada ne postoji mogućnost naplate potraživanja u celosti, inicira se predlog za trajan otpis preostalog potraživanja Banke, ili prenos iz bilansne u vanbilansnu evidenciju.

Matična banka u skladu sa Odlukom Narodne Banke Srbije o računovodstvenom otpisu bilansne aktive banke „Službeni glasnik RS“, br. 77/2017 od 10. avgusta 2017. godine, vrši računovodstveni otpis problematičnih potraživanja u slučaju kada je obračunati iznos obezvređenja tog potraživanja koji je banka evidentirala u korist ispravke vrednosti 100% njegove bruto knjigovodstvene vrednosti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(j) „Finansijski instrumenti“ klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i obaveza - MSFI 9 (nastavak)

(iii) Prestanak priznavanja

Grupa prestaje sa priznavanjem finansijskog sredstva kada ugovorna prava nad gotovinskim tokovima vezanim za sredstvo isteknu, ili kada Grupa transakcijom prenese sva suštinska prava i koristi vezane za vlasništvo nad finansijskim sredstvom ili ako transakcijom Grupa niti prenese niti zadrži sva suštinska prava vezana za vlasništvo, ali ne zadržava kontrolu nad finansijskim sredstvom. Svo vlasništvo nad prenesenim finansijskim sredstvom koje ispunjava uslove za prestanak priznavanja koje je Grupa stvorila ili zadržava priznaje se kao zasebno sredstvo ili obaveza u izveštaju o finansijskoj poziciji. Prilikom prestanka priznavanja finansijskog sredstva, razlika između knjigovodstvene vrednosti (ili knjigovodstvene vrednosti dela sredstva koji je prenet) i zbira primljene nadoknade (uključujući nova sredstva koja su nabavljena umanjena za nove preuzete obaveze), kao i zbirni dobiti ili gubici koji su prethodno priznati u izveštaju o ukupnom rezultatu, priznaju se u bilansu uspeha.

Grupa obavlja transakcije po kojima vrši prenos sredstava priznatih u svom bilansu stanja, mada zadržava sve ili suštinski sve rizike i koristi ili njihov deo od prenesenih sredstava. Ako se svi ili suštinski svi rizici i koristi zadržavaju, onda ne dolazi do prestanka priznavanja sredstva. Prenos sredstava sa zadržavanjem svih ili suštinski svih rizika i koristi uključuje, na primer, transakcije ponovnog otkupa.

Kod transakcija u kojima Grupa, niti zadržava, niti prenosi suštinski sve rizike i koristi od vlasništva nad finansijskim sredstvom i zadržava kontrolu nad sredstvom, Grupa nastavlja da priznaje sredstvo u meri u kojoj se njena povezanost sa sredstvom nastavlja, a koja se određuje na osnovu njene izloženosti promenama u vrednosti prenesenog sredstva.

Grupa vrši isknjiženje obaveze kada je obaveza izmirena, ukinuta ili kada je prenet na drugoga. Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada se obaveza ispuni, otkaže ili istekne. Kada se postojeća finansijska obaveza zameni drugom od istog zajmodavca pod bitno drugačijim uslovima ili su uslovi postojeće obaveze bitno izmenjeni, takva zamena ili modifikacija tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze i priznavanje nove obaveze. Razlika između knjigovodstvene vrednosti prvobitne finansijske obaveze i plaćene naknade priznaje se u bilansu uspeha.

(iii) Modifikacija

Modifikacije finansijskih sredstava koje ne dovode do prestanak priznavanja

Izmene ugovora usled finansijskih teškoća dužnika ne smatraju se značajnom modifikacijom koja dovodi do prestanka priznavanja finansijskog sredstva.

Saglasno MSFI 9 Matična banka utvrđuje novu bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva i priznaje prihod ili rashod po osnovu modifikacije u bilansu uspeha. Efekat se priznaje na poziciji prihod / rashod po osnovu umanjenja/povećanja obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Bruto knjigovodstvena vrednost finansijskog sredstva se utvrđuje kao sadašnja vrednost modifikovanih novčanih tokova diskontovanih originalnom efektivom kamatnom stopom. Eventualno nastali transakcioni troškovi koriguju knjigovodstvenu vrednost modifikovanog finansijskog sredstva i amortizuju se tokom njegovog veka trajanja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(iii) Netiranje

Finansijska sredstva i obaveze se netiraju, a neto iznos se prikazuje u izveštaju o finansijskoj poziciji samo kada Grupa ima zakonsko pravo da netira priznate iznose i kada ima nameru da izmiri obaveze na neto osnovi ili da istovremeno realizuje sredstvo i izmiri obavezu.

Prihodi i rashodi se iskazuju po neto principu samo u slučajevima kada je to dozvoljeno prema MSFI ili za prihode i rashode koji nastaju po osnovu grupe sličnih transakcija, kao što su to transakcije koje Grupa ima po osnovu trgovanja.

Računovodstvene politike za izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka opisane su u Napomeni 4. Upravljanje rizikom, 4.1. Kreditni rizik - MSFI 9 Finansijski instrumenti.

(k) Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju gotovinu u blagajni, sredstva kod centralnih banaka kojima se može neograničeno raspolagati i visoko likvidnu finansijsku aktivu sa izvornim dospećem kraćim od 3 meseca, malim rizikom promene vrednosti, a koja se koriste od strane Banke za upravljanje kratkoročnom likvidnošću.

Novčana sredstva se vode po amortizovanoj vrednosti u bilansu stanja.

(l) Nekretnine i oprema

(i) Priznavanje i vrednovanje

Početno merenje nekretnine i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja.

Nabavna vrednost uključuje izdatke koji se direktno mogu pripisati nabavci sredstva. Kupljeni softver koji je sastavni deo neophodan za funkcionalnu upotrebljivost opreme, kapitalizuje se kao deo te opreme.

Nakon početnog priznavanja, oprema se vrednuje po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ukupnu akumuliranu amortizaciju i ukupne akumulirane gubitke usled smanjenja vrednosti.

Nakon početnog priznavanja, nekretnine se vrednuju po revalorizacionom iznosu, koji predstavlja njihovu fer vrednost na datum revalorizacije umanjenu za naknadnu akumuliranu amortizaciju i naknadne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti. Revalorizacija se vrši dovoljno redovno, kako bi se obezbedilo da se knjigovodstvena vrednost bitno ne razlikuje od vrednosti do koje bi se došlo korišćenjem fer vrednosti na kraju izveštajnog perioda.

Knjiženje efekata revalorizacije zavisi od toga da li je razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstva i njegove fer vrednosti na datum revalorizacije pozitivna ili negativna. Pozitivni efekti se priznaju kao povećanje revalorizacione rezerve i/ili kao prihod po osnovu promene vrednosti osnovnog sredstva do nivoa prethodno priznatih rashoda po istom osnovu za isto sredstvo. Negativni efekti se priznaju kao smanjenje prethodno formirane revalorizacione rezerve i/ili kao rashod po osnovu promene vrednosti osnovnog sredstva. Revalorizaciona rezerva nastala po ovom osnovu se u celosti prenosi na neraspoređeni dobitak prilikom prestanka priznavanja nekretnine. Revalorizaciona rezerva se može preneti u neraspoređeni dobitak i dok se sredstvo koristi u iznosu razlike između amortizacije zasnovane na revalorizovanoj knjigovodstvenoj vrednosti sredstva i amortizacije na osnovu prvobitne nabavne vrednosti sredstva. Prenošnje revalorizacionih rezervi u neraspoređenu dobit ne vrši se preko bilansa uspeha.

Kada delovi nekretnine ili opreme imaju različite korisne vekove trajanja, oni se vode kao zasebne stavke (glavne komponente) opreme.

Dobici ili gubici nastali otuđenjem nekretnina i opreme utvrđuju se kao razlika između vrednosti ostvarene njihovom prodajom i njihove knjigovodstvene vrednosti i iskazuju se u okviru ostalih prihoda ili rashoda.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(I) *Nekretnine i oprema (nastavak)*(ii) *Naknadni troškovi*

Troškovi zamene sastavnog dela nekog osnovnog sredstva priznaju se kao deo knjigovodstvene vrednosti tog osnovnog sredstva ukoliko je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sastavnim delom priliti u članicu Grupe i ako se cena koštanja tog dela može pouzdano izmeriti. Knjigovodstvena vrednost zamenjenog dela se isknjižava. Troškovi redovnog servisiranja nekretnine i opreme se priznaju u bilansu uspeha kada nastanu.

(iii) *Amortizacija*

Amortizacija se priznaje u bilansu uspeha u jednakim godišnjim iznosima tokom procenjenog veka trajanja date stavke nepokretnosti, postrojenja i opreme, budući da se na taj način najbolje odražava očekivana potrošnja upotrebne ekonomske vrednosti sadržane u sredstvu. Sredstva uzeta na lizing se amortizuju tokom perioda lizinga ili korisnog veka sredstva, u zavisnosti koji je period kraći.

Primenjene stope amortizacije u tekućem i prethodnom obračunskom periodu su:

Opis	Procenjen koristan vek (u godinama)	%
Građevinski objekti	40	2.50%
Kompjuterska oprema	4	25.00%
Nameštaj i ostala oprema	5 - 10	10 - 20%
Ulaganja na tuđim osnovnim sredstvima	4,58 -20	5 -21.83%
Osnovna sredstva uzeta u lizing	1.1 -14.11	6.70 – 92.31%

Metod amortizacije, korisni vek i rezidualna vrednost se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda i kada je to potrebno vrši se njihova korekcija.

Troškovi održavanja sredstava se priznaju u bilansu uspeha za period u kome nastanu.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(lj) Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se vrednuje po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja umanjenoj za amortizaciju i gubitke usled obezvređenja.

Naknadni troškovi po osnovu ulaganja u nematerijalnu imovinu se mogu kapitalizovati samo u slučaju kada se mogu očekivati povećane buduće ekonomske koristi od sredstva na koje se oni odnose. Svi ostali troškovi predstavljaju rashod perioda u kojem su nastali.

Amortizacija se prikazuje u bilansu uspeha u jednakim godišnjim iznosima tokom procenjenog veka trajanja date stavke nematerijalnih ulaganja, budući da se na taj način najbolje odražava očekivana potrošnja upotrebne ekonomske vrednosti sadržane u sredstvu. Procenjeni korisni vek nematerijalne imovine iznosi od 3 do 10 godina, odnosno amortizacione stope se kreću u rasponu od 10.00% do 33.34%.

Metod amortizacije, korisni vek i rezidualna vrednost se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda i kada je to potrebno vrši se njihova korekcija.

(m) Investicione nekretnine

Investicione nekretnine predstavljaju nekretnine koje se drže u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnine ili porasta vrednosti kapitala ili u obe svrhe, a ne za prodaju u redovnom toku poslovanja ili za korišćenje u proizvodnji ili nabavci dobara ili usluga ili u administrativne svrhe.

Inicijalno vrednovanje investicionih nekretnina se vrši po nabavnoj vrednosti, odnosno ceni koštanja. Nabavna vrednost kupljene investicione nekretnine obuhvata njenu kupoprodajnu cenu i sve izdatke koji se direktno mogu pripisati nabavci sredstva.

Nakon početnog priznavanja, Matična banka naknadno merenje investicionih nekretnina vrši po metodu fer vrednosti. Fer vrednost je cena koja bi se naplatila za prodaju sredstava ili platila za prenos obaveza u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja.

Dobitak ili gubitak nastao po osnovu promene fer vrednosti investicione nekretnine priznaje se kao prihod ili rashod perioda u kojem je nastao.

Matična banka je u 2021. godini izvršila dobrovoljnu promenu računovodstvene politike za naknadno vrednovanje investicionih nekretnina tako da se umesto prethodno korišćenog metoda nabavne vrednosti koristi metod fer vrednosti (napomena 2.5)

(n) Obezvređenje nefinansijskih sredstava

Knjigovodstvena vrednost nefinansijskih sredstava se analizira na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li postoje pokazatelji koji ukazuju da je došlo do njihovog obezvređenja. U slučaju da se utvrdi da postoje određeni pokazatelji obezvređenja, utvrđuje se nadoknadiva vrednost sredstava. Gubitak po osnovu obezvređenja se priznaje ako knjigovodstvena vrednost sredstva prevazilazi njegovu procenjenu nadoknadivu vrednost.

Nadoknadiva vrednost sredstva se utvrđuje kao vrednost koja je veća od upotrebne vrednosti sredstva i njegove fer vrednosti. Za potrebe utvrđivanja upotrebne vrednosti, procenjeni budući novčani prilivi po osnovu sredstva se diskontuju na njihovu sadašnju vrednost, primenom diskontne stope pre poreza, koja odražava trenutnu tržišnu procenu vremenske vrednosti novca, kao i rizika specifičnih za sredstvo.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(n) Obezvredenje nefinansijskih sredstava (nastavak)

Gubitak po osnovu obezvređenja se priznaje u slučaju kada je knjigovodstvena vrednost sredstva veća od njegove nadoknadive vrednosti i priznaje u okviru rezultata perioda.

Gubici po osnovu obezvređenja iz prethodnih perioda se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li je došlo do smanjenja gubitaka ili da oni više ne postoje. Gubitak po osnovu obezvređenja se ukida u slučaju da je došlo do promene pretpostavki korišćenih za utvrđivanje nadoknadive vrednosti sredstva. Gubitak po osnovu obezvređenja se ukida samo do iznosa do kojeg knjigovodstvena vrednost sredstva ne prelazi knjigovodstvenu vrednost koja bi bila utvrđena, umanjena za amortizaciju sredstva, u slučaju da nije bilo priznavanja gubitka po osnovu obezvređenja.

(o) Depoziti, krediti i subordinirane obaveze

Depoziti, dužničke hartije od vrednosti, krediti i subordinirane obaveze predstavljaju osnovni izvor finansiranja Grupe.

Grupa klasifikuje instrumente finansiranja kao finansijske obaveze ili kao kapital u skladu sa suštinom ugovorenih uslova za konkretni instrument.

Depoziti, dužničke hartije od vrednosti, krediti i subordinirane obaveze se inicijalno vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za sve direktne transakcione troškove, dok se njihovo naknadno vrednovanje vrši po amortizovanoj vrednosti primenom metoda efektivne kamatne stope.

(p) Rezervisanja

Rezervisanje se priznaje u slučaju kada se očekuje da će Grupa, kao rezultat prošlih događaja, imati sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu, koja se može pouzdano utvrditi i za čije izmirenje se očekuje da će doći do odliva resursa, koji predstavljaju ekonomsku korist za Grupu. Rezervisanje se utvrđuje putem diskontovanja očekivanih budućih novčanih odliva, primenom diskontne stope pre poreza, koja odražava trenutnu tržišnu procenu vremenske vrednosti novca i, tamo gde je to odgovarajuće, rizika specifičnih za obavezu.

(r) Beneficije zaposlenih

U skladu sa propisima, članice Grupe su u obavezi da plaćaju obaveze državnim fondovima kojima se obezbeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Članice Grupe su, takođe, obavezne da od bruto zarada zaposlenih obustave doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplate tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

U skladu sa Zakonom o radu, članice Grupe su u obavezi da isplate naknadu zaposlenima prilikom odlaska u penziju. Dugoročne obaveze po osnovu rezervisanja po osnovu otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjenih uslova, iskazane na dan 31. decembra 2021. godine predstavljaju sadašnju vrednost očekivanih budućih isplata zaposlenima utvrđenu aktuarskim odmeravanjem uz korišćenje pretpostavki obelodanjenih u napomeni 33.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(s) Finansijske garancije

Finansijske garancije predstavljaju ugovore kojima se članica Grupe obavezuje da izvrši plaćanja njihovim korisnicima za gubitke nastale zbog neispunjavanja obaveze plaćanja određenog dužnika po dospeću obaveze, a u skladu sa uslovima dužničkog instrumenta.

Obaveze po finansijskim garancijama se inicijalno priznaju po fer vrednosti, a inicijalna fer vrednost se amortizuje tokom trajanja finansijske garancije. Obaveza po osnovu garancije se naknadno odmerava u iznosu koji je veći od amortizovane vrednosti i sadašnje vrednosti očekivanog budućeg plaćanja (kada je plaćanje po osnovu garancije verovatno). Finansijske garancije se evidentiraju u okviru vanbilansnih stavki.

(t) Kapital i rezerve

Kapital Grupe obuhvata osnivačke akcije, akcije narednih emisija, emisiju premiju, rezerve, rezerve fer vrednosti, akumulirani rezultat i dobitak ili gubitak tekuće godine.

(u) Zarada po akcijama

Matična banka prikazuje osnovnu i umanjenu zaradu po akciji za sopstvene obične akcije. Osnovna zarada po akciji se računa deljenjem dobitka ili gubitka koji pripada vlasnicima običnih akcija Matične banke ponderisanim prosekom broja običnih akcija u opticaju tokom perioda.

Umanjena zarada po akciji se računa deljenjem korigovanog dobitka ili gubitka koji pripada vlasnicima običnih akcija za efekte preferencijalnih, zamenljivih akcija, ponderisanim prosekom broja običnih akcija u opticaju tokom perioda.

(v) Izveštavanje po segmentima

Segment poslovanja je deo Grupe - članica Grupe, koja se samostalno bavi poslovnim aktivnostima iz kojih se mogu ostvariti prihodi i nastati troškovi, uključujući prihode i troškove koji nastaju iz transakcija sa drugim članicama Grupe, čiji poslovni rezultat redovno kontroliše menadžment Matične banke (kao glavni operativni donosilac odluka), kako bi donosio odluke o alokaciji resursa po segmentima i ocenjivao njihove rezultate. Za segmente poslovanja Grupe su dostupne zasebne finansijske informacije.

U skladu sa Međunarodnim standardom finansijskog izveštavanja 8 - Segmenti poslovanja, Grupa obelodanjuje i informacije o poslovanju operativnih segmenata, i na taj način korisnicima informacija pruža dodatne informacije o prihodima i rashodima koji se ostvaruju iz ključnih poslovnih aktivnosti (napomena 6.2).

Prilikom utvrđivanja segmenata korišćeni su:

- a) različiti proizvodi i usluge koji segmenti nude;
- b) odvojeno upravljanje segmentima i
- v) struktura internog izveštavanja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Bankarska grupa je prepoznala proces upravljanja rizicima kao ključni element upravljanja poslovanjem, s obzirom da izloženost rizicima proizlazi iz svih poslovnih aktivnosti, kao neodvojivog dela bankarskog poslovanja, kojima se upravlja kroz identifikovanje, merenje, procenu, praćenje, kontrolu i ublažavanje, odnosno uspostavljanje ograničenja rizika, kao i izveštavanje u skladu sa strategijama i politikama.

Grupa je uspostavila sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja rizicima koji obuhvata: strategije, politike i procedure upravljanja rizicima, metodologije za upravljanje pojedinačnim rizicima, odgovarajuću organizacionu strukturu, efektivan i efikasan proces upravljanja svim rizicima kojima je Grupa izložena, ili može biti izložena u svom poslovanju, adekvatan sistem unutrašnjih kontrola, odgovarajući informacioni sistem i adekvatan proces interne procene adekvatnosti kapitala. S obzirom da su kako matična Banka, tako i njena podređena društva u sklopu Grupe Komercijalne banke, postali članice NLB Grupe krajem 2020. godine, u narednom periodu izvršice se dodatna usklađivanja sistema upravljanja rizicima sa sistemom upravljanja rizicima NLB Grupe.

Proces upravljanja rizicima uključuje jasno definisanje i dokumentovanje profila rizičnosti, kao i njegovo usklađivanje sa sklonošću Grupe ka rizicima i tolerancijom prema rizicima, a u skladu sa usvojenim strategijama i politikama.

Strategijom upravljanja rizicima i Strategijom upravljanja kapitalom, Grupa je postavila sledeće ciljeve u okviru sistema upravljanja rizicima: minimiziranje negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital uz poštovanje definisanih okvira prihvatljivog nivoa rizika, diversifikacija rizika kojima je Grupa izložena, održavanje potrebnog nivoa pokazatelja adekvatnosti ukupnog, osnovnog i osnovnog akcijskog kapitala, održavanje učešća NPL u ukupnim kreditima na nivou ispod definisanog limita, održavanje pokazatelja pokriva likvidnom aktivom iznad nivoa propisanog regulativom i internim limitima, razvoj aktivnosti Grupe u skladu sa poslovnom strategijom i razvojem tržišta u cilju ostvarivanja konkurentskih prednosti. Ciljevi upravljanja rizicima usklađeni su sa planom poslovanja Grupe.

Uvažavajući izmene regulative Narodne banke Srbije i potrebe daljeg unapređenja procesa upravljanja rizicima, zahteve spoljnog revizora, kao novonastalu situaciju izazvanu pandemijom virusa COVID-19, Grupa je tokom 2021. godine izvršila odgovarajuće izmene internih akata kojima se uređuje upravljanje rizicima.

Sistem upravljanja rizicima

Sistem upravljanja rizicima je definisan sledećim aktima:

- Okvirom za upravljanje rizičnim apetitom – Izjava;
- Strategijom upravljanja rizicima i Strategijom i Planom upravljanja kapitalom;
- Politikama upravljanja rizicima;
- Procedurama upravljanja rizicima;
- Metodologijama za upravljanje pojedinačnim rizicima;
- Ostalim aktima.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

Sistem upravljanja rizicima (nastavak)

Okvir upravljanja apetitom prema riziku Grupe – Izjava definiše osnovne principe upravljanja sklonošću ka riziku Banke, kao i skup indikatora koji na najbolji način predstavljaju izloženost Grupe materijalnim rizicima (kreditni rizik, rizik likvidnosti, kamatni rizik, devizni rizik, operativni rizik i adekvatnost kapitala). Okvir za upravljanje rizikom apetita – Izjava definiše skup ograničenja i ciljeva za navedene indikatore izloženosti riziku. Sklonost riziku Grupe je u skladu sa apetitom za rizik NLB dd, a u skladu sa definisanim planom.

Strategijom upravljanja rizicima definisani su osnovni rizici kojima je Grupa izložena ili može biti izložena, kao i osnovne principe identifikacije, praćenja, merenja, kontrole i upravljanja ovim rizicima, kao i sklonost riziku (Risk appetite). Strategija uspostavlja sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja rizicima, koji je uključen u sve aktivnosti Grupe i koji obezbeđuje da apetit i profil rizika uvek budu u skladu sa već identifikovanim apetitom za rizikom. Sistem upravljanja rizicima je proporcionalan prirodi, obimu i složenosti poslovanja Grupe, odnosno njenom profilu rizika.

Takođe, strategijom upravljanja rizicima definisani su kriterijumi za utvrđivanje, kao i osnovna načela upravljanja lošom aktivom i najviši prihvatljiv nivo loše aktive za Grupu, kao i osnovna načela upravljanja rizicima koji nastaju po osnovu izloženosti u dinarima sa valutnom klauzulom u stranoj valuti i izloženosti u stranoj valuti.

Ključni principi koji se odnose na preuzimanje rizika, a sastavni su deo donošenja poslovnih odluka, izražavaju se pomoću sledećih kriterijuma:

- utvrđivanje ciljnih poslovnih aktivnosti i aktivnosti koje nisu prihvatljive za Grupu, u smislu preuzetih rizika,
- utvrđivanje maksimalnog obima preuzetog rizika,
- praćenje profitabilnosti pojedinih transakcija u vezi sa preuzetim rizicima.

Strategija upravljanja rizicima Grupe zasniva se na:

- strateški ciljevi definisani u Strategiji poslovanja Komercijalne banke AD Beograd,
- smernice o sklonosti riziku definisane u Sklonosti riziku Komercijalne banke AD Beograd,
- redovni godišnji pregled strateških ciljeva, poslovnog planiranja i procesa planiranja kapitala,
- proces interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP) i interne procene likvidnosti (ILAAP),
- aktivnosti i mere u slučaju aktiviranja Plana oporavka,
- drugi interni testovi stresa i analize rizika,
- regulatorni i interni izveštaji,
- Sklonost riziku i Strategija upravljanja rizicima na nivou NLB Grupe.

Bankarska Grupa se rukovodi glavnim principima upravljanja rizicima:

- uzima u obzir osnovni koncept sklonosti riziku i limite definisane u sklonosti riziku Grupe;
- uključuje analize rizika u proces donošenja odluka na strateškom i operativnom nivou kako bi se sprečili rizici koji predstavljaju promenljive izloženosti sa potencijalno negativnim ishodom;
- primenjuje diversifikaciju kako bi izbegao koncentraciju na nivou portfelja;
- uključuje i optimalno koristi kapital i upravlja njegovom alokacijom kroz poslovne segmente;
- kreira adekvatno izbalansiranu (prilagođenu) cenu ponderisanu rizikom;
- obezbeđuje opštu usklađenost poslovanja kroz interne akte/dokumente;
- obezbeđuje adekvatan sistem internih kontrola zasnovan na modelu „tri linije odbrane“.

Bankarska Grupa je utvrdila osnovna načela upravljanja rizicima kako bi ispunila svoje dugoročne ciljeve:

- preuzimanje i upravljanje rizicima prilagođeno je realizaciji poslovne strategije i planova Grupe;
- Sticanje i upravljanje rizicima je zasnovano na sistemu upravljanja rizicima koji je u skladu sa zakonskom regulativom u Republici Srbiji, standardima u NLB Grupi i dobrom poslovnom praksom u ovoj oblasti;
- Preuzimanje i upravljanje rizicima jedna je od ključnih funkcija upravljanja u Grupi. Ova funkcija je integrisana u sve poslovne aktivnosti Grupe, tako da su faze identifikovanja, merenja i praćenja rizika, s jedne strane, i preuzimanja i upravljanja rizicima, s druge strane, jasno razdvojene, uz poštovanje principa nezavisnosti. ;
- Preuzimanje i upravljanje rizikom je zasnovano na strategiji i politikama upravljanja rizicima. To je dokumentovan proces sa jasno definisanim ciljevima, aktivnostima, ovlašćenjima i odgovornostima;
- Preuzimanje i upravljanje rizicima se utvrđuje prema utvrđenim zakonskim i interno propisanim limitima po kategorijama rizika, sa jasno definisanim procedurama u slučaju prekoračenja limita;
- Preuzimanje i upravljanje rizicima podrazumeva uspostavljanje i sprovođenje odgovarajućeg sistema internih kontrola. Ove kontrole su skup procesa i procedura koje uključuju kontinuiranu verifikaciju, izveštavanje i promene u cilju razvoja ili poboljšanja sistema upravljanja rizikom.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

Sistem upravljanja rizicima (nastavak)

U okviru upravljanja NPE (izloženost neizmirenosti obaveza), u zavisnosti od procene potencijalnog otplatnog kapaciteta i poslovne održivosti klijenata, Grupa ima sledeće opcije:

- ugovor sa klijentom o dobrovoljnom (vansudskom i sudskom) plaćanju obaveza;
- centralizovana naplata pred sudom putem telefona;
- restrukturiranje duga bez popusta;
- diskontno restrukturiranje duga;
- naplata dugova (likvidacija kolaterala - prodaja nepokretnosti, pokretnih stvari, hartija od vrednosti, akcija, potraživanja i sl.);
- preuzimanje adekvatne imovine (posebno nepokretnosti - rešenje zasnovano na osnovama namenskih subjekata, u cilju sveobuhvatnog upravljanja nepokretnostima pod hipotekom);
- otpis preostalih potraživanja u slučaju da su iscrpljene sve zakonske mogućnosti;
- prodaja potraživanja, po mogućnosti, u paketu;
- aktivno upravljanje izdatim garancijama za građevinska preduzeća u stečaju u saradnji sa ugovornim partnerima;
- primena drugih mera za postizanje maksimalne otplate duga.

Načela upravljanja rizicima koji nastaju po osnovu izloženosti u dinarima sa valutnom klauzulom u stranoj valuti i izloženosti u stranoj valuti obuhvataju:

- Grupa upravlja deviznom izloženošću postavljanjem limita,
- Kao dugoročni cilj, Grupa nastoji da smanji učešće deviznih izloženosti,
- Grupa utvrđuje limit na način koji optimizuje rizik koji može nastati iz nivoa devizne izloženosti i sprovođenja poslovne strategije,
- Procena rizika devizne izloženosti je uključena u kreditni proces i klijentima su predstavljeni rizici koji mogu nastati usled promene deviznih kurseva kao i predloženih mera za smanjenje rizika,
- Prilikom procene kreditne sposobnosti dužnika Grupa uzima u obzir rizik promene kursa u skladu sa definisanim pravilima,
- Nivo rizika koji proizilazi iz devizne izloženosti podleže redovnom izveštavanju nadležnih komisija Grupe,
- Grupa izračunava interni kapitalni zahtev za devizne izloženosti.

Politike upravljanja pojedinim vrstama rizika bliže definišu:

- Način organizovanja procesa upravljanja rizicima bankarske Grupe i jasna razgraničenja odgovornosti zaposlenih u svim fazama tog procesa, uključujući i proces upravljanja lošom aktivom, odnosno rizičnim plasmanima;
- Način procene rizičnog profila bankarske Grupe i metodologije za identifikovanje i merenje, odnosno procenu rizika;
- Načine praćenja i kontrole rizika i uspostavljanje sistema limita, odnosno vrste limita koje bankarska Grupa koristi i njihovu strukturu;
- Način odlučivanja i postupanja u slučaju prekoračenja uspostavljenih limita, uz definisanje izuzetnih okolnosti u kojima je moguće odobravanje prekoračenja u zakonskim okvirima;
- Mere za ublažavanje rizika i pravila za primenu tih mera;
- Način i metodologiju za sprovođenje procesa interne procene adekvatnosti kapitala bankarske Grupe;
- Principe funkcionisanja sistema unutrašnjih kontrola;
- Okvir i učestalost stres testiranja, kao i postupanje u slučajevima nepovoljnih rezultata stres testova.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

Sistem upravljanja rizicima (nastavak)

Procedurama upravljanja rizicima Grupa bliže definiše proces upravljanja rizicima i nadležnosti i odgovornosti svih organizacionih delova Matične banke i članica bankarske Grupe u sistemu upravljanja rizicima.

Pojedinačnim metodologijama članice Grupe su detaljnije propisale metode i pristupe koji se koriste u sistemu upravljanja rizicima.

Nadležnosti

Upravni odbor je nadležan i odgovoran za usvajanje strategije i politika upravljanja rizicima i strategije upravljanja kapitalom, uspostavljanje sistema unutrašnjih kontrola u Banci i vrši nadzor nad njegovom efikasnošću, nadzor nad radom Izvršnog odbora, usvajanje tromesečnih izveštaja o upravljanju rizicima, usvajanje Plana oporavka, kao i sprovođenje procesa interne procene adekvatnosti kapitala i drugo.

Izvršni odbor je nadležan i odgovoran za sprovođenje strategije i politika upravljanja rizicima i strategiju upravljanja kapitalom usvajanjem procedura za upravljanje rizicima, odnosno identifikovanje, merenje i procenu rizika, i obezbeđivanjem njihove primene i izveštavanjem Upravnog odbora u vezi s tim aktivnostima. Takođe, Izvršni odbor analizira sistem upravljanja rizicima i najmanje tromesečno izveštava Upravni odbor o nivou izloženosti rizicima i upravljanju rizicima i odlučuje, uz prethodnu saglasnost Upravnog odbora, o svakom povećanju izloženosti Grupe prema licu povezanom sa Grupom i o tome obaveštava Upravni odbor.

Odbor za reviziju (Odbor za praćenje poslovanja) je nadležan i odgovoran za analizu i nadzor primene i adekvatnog sprovođenja usvojenih strategija i politika za upravljanje rizicima i sistema unutrašnjih kontrola Matične banke i Grupe. Najmanje jednom mesečno izveštava Upravni odbor o svojim aktivnostima i utvrđenim nepravilnostima i predlaže način na koji će se one otkloniti, predlaže unapređenje politika i procedura upravljanja rizicima i sprovođenja sistema unutrašnjih kontrola.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je nadležan i odgovoran za praćenje izloženosti rizicima koji proizlaze iz strukture bilansnih potraživanja, obaveza i vanbilansnih stavki, kao i predlaganje mera za upravljanje kamatnim rizikom i rizikom likvidnosti. Svaka članica Grupe ima Odbor za upravljanje aktivom i pasivom.

Kreditni odbor odlučuje o kreditnim zahtevima, kao i postupanjima sa problematičnim potraživanjima u okvirima utvrđenim aktima matične Banke, analizira izloženost Matične banke kreditnom, kamatnom i valutnom riziku, analizira kreditni portfolio, a takođe predlaže mere Izvršnom odboru Matične banke. Svaka članica Grupe ima kreditni odbor koji odlučuje u okviru svojih nadležnosti i limita.

Funkcija upravljanja rizicima Matične banke definiše i predlaže za usvajanje strategiju, politike, procedure i metodologije upravljanja rizicima, identifikuje, meri, ublažava, prati i kontroliše i izveštava o rizicima kojima je Matična banka i Grupa izložena u svom poslovanju. Takođe, nadležna je za razvijanje modela i metodologija za identifikovanje, merenje, ublažavanje, praćenje i kontrolu rizika, kao i za izveštavanje nadležnih organa bankarske Grupe.

Sektor upravljanja sredstvima i bilansom banke Matične banke je odgovoran za upravljanje sredstvima i likvidnošću, kao i upravljanje aktivom i pasivom na nivou Grupe. Takođe, učestvuje i u upravljanju rizikom likvidnosti, kamatnim rizikom i deviznim rizikom.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

Nadležnosti (nastavak)

Funkcija unutrašnje revizije je odgovorna za kontinuirano sprovođenje nezavisnog vrednovanja sistema upravljanja rizicima na nivou Grupe, kao i za redovnu procenu adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema unutrašnjih kontrola. Unutrašnja revizija o svojim nalazima i preporukama izveštava Odbor za reviziju i Upravni odbor.

Funkcija kontrole usklađenosti poslovanja dužna je da najmanje jednom godišnje identifikuje i procenjuje rizike usklađenosti poslovanja matične Banke, kao i članica Grupe, i predlaže planove upravljanja rizicima, o čemu sastavlja izveštaj koji dostavlja Izvršnom odboru i Odboru za praćenje poslovanja matične Banke.

Proces upravljanja rizicima

Na nivou bankarske Grupe redovno se mere, odnosno procenjuju rizici koji su identifikovani u poslovanju. Merenje podrazumeva primenu kvalitativnih i kvantitativnih metoda i modela merenja koji omogućuju uočavanje promena u profilu rizika i procenu novih rizika.

Za sve identifikovane rizike Grupa određuje njihovu značajnost koja je zasnovana na sveobuhvatnoj proceni rizika koji su svojstveni pojedinim poslovima, proizvodima, aktivnostima i procesima Grupe.

Ublažavanje rizika podrazumeva diversifikaciju, prenos, smanjenje i/ili izbegavanje rizika, a Grupa ga sprovodi u skladu sa rizičnim profilom, sklonošću ka rizicima i tolerancijom prema rizicima.

Praćenje i kontrola rizika se sprovode kroz kontinuirano praćenje izloženosti po različitim kriterijumima, kao i kroz praćenje i kontrolu limita koje je Grupa uspostavila, koji zavise od poslovne strategije i tržišnog okruženja, kao i od nivoa rizika koji je Grupa spremna da prihvati.

Grupa je uspostavila sistem redovnog izveštavanja o izloženosti rizicima i rizičnom profilu, koji omogućuje relevantnim zaposlenima na svim nivoima organizacione strukture u Grupi pravovremene, tačne i dovoljno detaljne informacije koje su potrebne za donošenje poslovnih odluka i efikasno upravljanje rizicima, odnosno sigurno i stabilno poslovanje.

Vrste rizika

Bankarska Grupa je u poslovanju posebno izložena sledećim vrstama rizika: kreditnom i sa njim povezanim rizicima, riziku likvidnosti, tržišnim rizicima, operativnom riziku, riziku ulaganja, riziku koncentracije izloženosti i riziku zemlje, kao i svim ostalim rizicima koji se mogu pojaviti u uslovima redovnog poslovanja članica Grupe.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled neizvršenja obaveza dužnika prema članicama Grupe.

Tokom 2020. i 2021. godine poseban izazov sa aspekta upravljanja kreditnim rizikom predstavljaju uslovi izazvani pandemijom virusa COVID-19, koji su potpuno drugačiji u odnosu na ranije okolnosti poslovanja sa kojima se susretao realni i finansijski sektor.

Članice Grupe imaju definisane kriterijume odobravanja kredita, izmene uslova, produženja roka i restrukturiranja potraživanja, koji su propisani procedurama i metodologijama odobravanja plasmana i upravljanja rizicima.

Pre odobrenja plasmana članice Grupe procenjuju kreditnu sposobnost dužnika, kao primarni izvor otplate plasmana na osnovu interno definisanih kriterijuma, i ponuđeni kolateral, kao sekundarni izvor naplate. Na osnovu identifikovanog i izmerenog nivoa kreditnog rizika (procene finansijskog stanja i kreditne sposobnosti dužnika, kao i vrednosti i pravne sigurnosti kreditne zaštite i drugih relevantnih faktora) i nezavisnog mišljenja o riziku, nadležna lica, odbori i organi članica Grupe, saglasno definisanom sistemu odlučivanja, donose odluku o odobrenju/izmenama plasmana.

Donošenje odluka o izlaganju kreditnom riziku, Grupa je definisala kroz sistem odlučivanja u zavisnosti od vrste klijenata i nivoa izloženosti. Donosioci kreditnih odluka su: lica sa posebnim ovlašćenjima iz Funkcije upravljanja rizicima matične Banke, Kreditni odbor, Izvršni odbor i Upravni odbor matične Banke, odnosno odbori i organi članica Grupe.

Prilikom donošenja odluka, poštuje se princip dvostruke kontrole tzv. „princip četvoro očiju“, kojim se obezbeđuje da uvek postoji strana koja predlaže i strana koja odobrava određeni plasman.

S obzirom da su kako matična Banka, tako i njena podređena društva u sklopu Grupe Komercijalne banke, postali članice NLB Grupe tokom 2021. godine, započet je proces usklađivanja internog sistema rejtinga sa odgovarajućim sistemom na nivou NLB Grupe, koji će biti predmet dodatnih unapređenja u narednom periodu.

Organizacioni model sistema upravljanja kreditnim rizikom Grupe obezbeđuje adekvatnu komunikaciju, razmenu informacija i saradnju na svim organizacionim nivoima, a takođe obezbeđuje jasnu, operativnu i organizacionu razdvojenost funkcije za nezavisno upravljanje rizicima i aktivnosti podrške s jedne strane, od aktivnosti preuzimanja rizika, sa druge strane, odnosno podelu dužnosti, nadležnosti i odgovornosti. Grupa je uspostavila i adekvatan informacioni sistem koji podrazumeva potpunu informisanost lica uključenih u sistem upravljanja kreditnim rizikom i odgovarajuće izveštavanje rukovodstva Grupe.

U skladu sa obimom, vrstom i složenosti poslova koje obavlja, Grupa je organizovala proces upravljanja kreditnom rizikom i jasno razgraničila odgovornosti zaposlenih u svim fazama tog procesa.

Prihvatljiv nivo izloženosti kreditnom riziku Grupe u skladu je sa definisanom Strategijom upravljanja rizicima i zavisi od strukture portfolija Grupe, na osnovu koje se vrši limitiranje mogućih uticaja negativnih efekata na finansijski rezultat i adekvatnost kapitala.

Osnovna načela upravljanja kreditnim rizikom su:

- Upravljanje kreditnim rizikom na nivou pojedinačnih plasmana i na nivou celokupnog portfolija Grupe;
- Održavanje nivoa kreditnog rizika koji minimizira negativan uticaj na finansijski rezultat i kapital;
- Rangiranje plasmana u skladu sa njihovom rizičnošću;
- Poslovanje u skladu sa dobrim praksama za odobravanje plasmana;
- Obezbeđenje adekvatnih kontrola za upravljanje kreditnim rizikom.

U cilju upravljanja kreditnim rizikom, članice Grupe nastoje da posluju sa klijentima dobre kreditne sposobnosti i pribavljaju odgovarajuće instrumente obezbeđenja plaćanja. Članice Grupe ocenjuju kreditnu sposobnost svakog klijenta u momentu podnošenja zahteva i vrše monitoring dužnika, plasmana i kolaterala, kako bi bile u mogućnosti da preduzmu odgovarajuće aktivnosti u cilju naplate potraživanja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Sve članice Grupe vrše kvantitativno i/ili kvalitativno merenje, odnosno procenu identifikovanog kreditnog rizika. Proces merenja kreditnog rizika je zasnovan na merenju nivoa rizičnosti pojedinačnog plasmana na osnovu internog sistema rejtinga.

Rejting sistem je instrument za donošenje pojedinačnih odluka i procenjivanje nivoa rizika pojedinačnog plasmana. Pored navedenog, rejting sistem služi za procenjivanje nivoa rizika ukupnog portfolija, a koristi se i u postupku obezvređenja plasmana u cilju rangiranja nivoa rizičnosti i iskazivanja realne vrednosti potraživanja. Interni sistem rejtinga podleže redovnoj reviziji i unapređenju.

Radi adekvatnog i efikasnog upravljanja rizicima kojima su izložene u svom poslovanju, matična Banka i članice Grupe poštuju i načela propisana regulativom svojih centralnih banaka, koja zahtevaju klasifikaciju svakog plasmana na osnovu propisanog okvira i obračun rezerve za procenjene gubitke. S obzirom da su kako matična Banka, tako i njena podređena društva u sklopu Grupe Komercijalne banke, postali članice NLB Grupe tokom 2021. godine, započet je proces usklađivanja internog sistema rejtinga sa odgovarajućim sistemom na nivou NLB Grupe, koji će biti predmet dodatnih unapređenja u narednom periodu.

Ublažavanje kreditnog rizika podrazumeva održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Grupe, odnosno održavanje prihvatljivog nivoa kvaliteta kreditnog portfolija Grupe.

Osnovne tehnike ublažavanja kreditnog rizika su:

- Limiti izloženosti – rizik koncentracije;
- Diversifikovanje ulaganja;
- Sredstva obezbeđenja.

Limiti izloženosti po osnovu pojedinačnog dužnika zasnivaju se na proceni kreditne sposobnosti dužnika, a limiti izloženosti na nivou portfolija usmereni su na ograničenje koncentracije izloženosti u portfoliju. Grupa kontinuirano kontroliše kretanje kreditnog rizika u okviru definisanog rizičnog profila.

Rizik koncentracije obuhvata: veliku izloženost (izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica i licima povezanim sa Grupom), grupe izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika kao što su privredni sektori, vrste proizvoda, geografska područja i slično, i instrumente kreditne zaštite.

Grupa prati izloženost prema definisanim limitima sa istim ili sličnim faktorima rizika, i u zavisnosti od opštih ekonomskih kretanja, kretanja u pojedinim delatnostima i geografskim područjima, vrednosti predviđenim Biznis planovima pojedinačnih članica Grupe, redovno vrši preispitivanje definisanih limita i predlaže redefinisanje istih u slučaju promene faktora rizika.

Odlukom o upravljanju rizikom koncentracije po osnovu izloženosti banke određenim vrstama proizvoda, Narodna banka Srbije je od 01.01.2019. godine, propisala bankama da prate i rizik koncentracije, odnosno izloženosti banke prema grupama proizvoda, prvenstveno izloženosti po osnovu gotovinskih, potrošačkih i ostalih kredita odobrenih stanovništvu ugovorene ročnosti preko 8 godina u 2019., preko 7 godina u 2020. i od 2021. preko 6 godina.

Praćenje kvaliteta plasmana na nivou pojedinačnog dužnika zasniva se pre svega na obezbeđivanju ažurnih podataka o finansijskom stanju i kreditnoj sposobnosti dužnika i tržišnoj vrednosti sredstava obezbeđenja, dok se praćenje kreditnog rizika na nivou portfolija vrši identifikovanjem promena na nivou grupa klijenata određenog nivoa rizika, plasmana, kolaterala, potrebnih rezervi za očekivane i neočekivane gubitke, u cilju utvrđivanja i upravljanja stanjem i kvalitetom aktive.

Kontrola kreditnog rizika podrazumeva proces kontinuiranog praćenja poslovanja sa definisanim sistemom limita, naročito kada izloženost kreditnom riziku teži gornjoj granici definisanog rizičnog profila, a posebno prilikom uvođenja novih poslovnih proizvoda i aktivnosti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

U cilju zaštite od rizika neizvršenja obaveza u poslovanju sa klijentima, članice Grupe preduzimaju sledeće mere za regulisanje potraživanja: produženje roka, restrukturiranje, poravnanje, preuzimanje sredstava obezbeđenja u cilju naplate potraživanja, zaključenje ugovora sa zainteresovanim trećim licem, pokretanje sudskog spora i ostale mere.

Ukoliko preduzete mere regulisanja plasmana, odnosno prinudne naplate i sudskog postupka nisu dale očekivane rezultate, odnosno kada ne postoji mogućnost naplate potraživanja u celosti, inicira se predlog za trajan otpis preostalog potraživanja, ili prenos iz bilansne u vanbilansnu evidenciju.

Grupa osim bilansne izloženosti ima i vanbilansnu izloženost (plative i činidbene garancije, avali, akreditivi) po osnovu koje ima potencijalnu obavezu da izvrši plaćanje za račun trećih lica. Za vanbilansnu izloženost članice Grupe koriste iste kontrolne procese i procedure koji se koriste za kreditni rizik, koji nastaje po osnovu bilansnih izloženosti.

Izveštavanje o kreditnom riziku obuhvata sistem internog i eksternog izveštavanja, koje se sprovodi po utvrđenoj dinamici u skladu sa definisanim sistemom izveštavanja:

- članice Grupe izveštavaju matičnu Banku, na mesečnom nivou;
- matična Banka izveštava na konsolidovanoj osnovi, polugodišnje i godišnje.

MSFI 9 finansijski instrumenti

Grupa kontinuirano primenjuje MSFI 9 standard. U skladu sa MSFI 9 standardom finansijska aktiva može se klasifikovati i vrednovati kao:

- Finansijski instrumenti po amortizovanom trošku (AC), poslovni model prikupljanja novčanih tokova glavnice i kamate i ispunjen SPPI* kriterijum;
- Finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI), ispunjen SPPI, ali je poslovni model prikupljanje novčanih tokova i prodaja;
- Finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL).

S obzirom da su kako matična Banka, tako i njena podređena društva u sklopu Grupe Komercijalne banke, postala članica NLB Grupe krajem godine, tokom 2021. godine započet je proces usklađivanja metodologije obezvređenja sa uspostavljenim pravilima na nivou bankarske grupe. U 2021. godini usklađene su vrednosti hair cuta za pojedinačno obezvređenje plasmana, promenjen je prag materijalne značajnosti za obezvređenje NPE klijenata fizičkih lica (povećan je sa 2,5 miliona dinara na 50.000 evra), izmenjen je obračun obezvređenja za plasmane koji imaju obezbeđenje garanciju Republike Srbije, izmenjen PD za obračun obezvređenja HoV Republike Srbije i promenjena je formula za primenu LGD. Takođe, prešlo se na korišćenje mesečnog PD umesto godišnjeg, koristeći izloženost po mesečnim amort planovima, uključen je uticaj makroekonomskih varijabli na vrednosti LGD secured i LGD unsecured, izvršeno je testiranje vrednosti hair cut-a sa istorijskom realizacijom kolaterala Banke i usklađeni su hair cut-ovi gde je bilo odstupanja.

Poslovni model Grupe u delu kreditiranja privrede i stanovništva, kao i korporativnih obveznica opredeljen je kao držanje radi prikupljanja novčanih sredstava po osnovu glavnice i kamata, što je potkrepljeno sprovedenom analizom koja ukazuje da ne postoje činjenice da se Grupa opredelila za drugačiji poslovni model. Sa aspekta klasifikacije i merenja, MSFI 9 standard zahteva da se sva finansijska sredstva, osim vlasničkih instrumenata i derivata, procenjuju na osnovu poslovnog modela upravljanja konkretnim finansijskim sredstvima ali i ugovornih karakteristika novčanih tokova samih instrumenata (na bazi testiranja SPPI kriterijuma). Novčani tokovi finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanom trošku sastoje se od plaćanja glavnice i kamate čije su komponente naknada za vremensku vrednost novca, troška kreditnog rizika, administrativni troškova i profitna marža.

Vlasnički instrumenti, ulaganja u lica koja nisu zavisna, a koji se ne drže radi trgovine se klasifikuju kao sredstva čija se vrednost procenjuje po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

Takođe, primenom MSFI 9 standarda, Grupa obračunava obezvređenje i za kreditne plasmane date državama i centralnim bankama članica Grupe (za sredstva koja nisu odmah raspoloživa) koje se evidentira na teret bilansa uspeha, kao i obezvređenje po osnovu hartija od vrednosti koje evidentira kroz ostali ukupni rezultat.

---

* Solely Payments of Principal and Interest (SPPI)

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Identifikovanje problematičnih i restrukturiranih potraživanja

Članice Grupe prate kvalitet portfolija na osnovu identifikovanja i analize ranih signala upozorenja kod klijenata. Signali upozorenja se kontinuirano prate i na osnovu analize istih, klijenti se svrstavaju u kategoriju Standardni, Potencijalno rizični (Watch list) i NPL klijenti (klijenti sa problematičnim potraživanjima).

U skladu sa primenom MSFI 9 standarda, počev od 01.01.2018. godine, Grupa je uvela i nivoe obezvređenja (nivo 1, nivo 2 i nivo 3) koji prate status klijenta. Standardni klijenti se svrstavaju u nivo 1, klijenti kod kojih je identifikovano povećanje kreditnog rizika (Watch list klijenti, pogoršanje kreditnog rizika u odnosu na trenutak odobrenja, dani kašnjenja od 31 dan do 90 dana) svrstavaju se u nivo 2, a NPL klijenti se svrstavaju u nivo 3. Klijenti koji se nalaze u nivoima 1 i 2 se obezvređuju na grupnoj osnovi, dok klijenti iz nivoa 3, uz ispunjenje kriterijuma materijalne značajnosti, se obezvređuju pojedinačno. NPL klijenti koji se nalaze u nivou 3, a imaju manje materijalno značajnu izloženost, obezvređuju se na grupnoj osnovi uvažavajući zahteve MSFI 9 standarda u delu najmanje 2 scenarija naplate.

Dodatno, usled novonastale situacije izazvane pandemijom virusa COVID-19, za klijente koji su razvrstani u nivo 1 i 2, uveden je dodatni zaštitni sloj obezvređenja, uz povećanje obuhvata klijenata razvrstanih u nivo 2, kao rezultat analize nivoa značajnosti povećanja kreditnog rizika pojedinačnih klijenata u novonastalim okolnostima.

Restrukturirani neproblematični klijenti se svrstavaju u kategoriju potencijalno rizičnih klijenata, odnosno u nivo 2 obezvređenja, dok se restrukturirani problematični svrstavaju u kategoriju klijenata sa problematičnim potraživanjima, odnosno kategorizuju se u nivo 3 obezvređenja.

Svrha praćenja kvaliteta portfolija je sprečavanje direktnog transfera Standardnih klijenata u kategoriju klijenata sa problematičnim potraživanjima bez prethodnog identifikovanja klijenata kao potencijalno rizičnih i bez sprovođenja radnji prevencije nastanka rizičnih plasmana, odnosno ublažavanja i smanjivanja kreditnog rizika putem sprovođenja adekvatne strategije i akcionih planova. Potencijalno rizični klijenti se prate češće u odnosu na Standardne klijente i ukoliko se utvrdi dalje povećanje kreditnog rizika, klijenti se svrstavaju u kategoriju klijenata sa problematičnim potraživanjima.

Pod problematičnim potraživanjima podrazumevaju se sva potraživanja koja kasne u izmirivanju obaveza preko 90 dana, po bilo kojoj materijalno značajnoj obavezi prema Banci (matičnom društvu) ili podređenim društvima, potraživanja kod kojih je na osnovu finansijskog stanja procenjeno da dužnik neće moći da izmiri svoje obaveze u celosti ne uzimajući u obzir mogućnost realizacije instrumenata kreditne zaštite (bez obzira da li kasni u izmirivanju obaveza), potraživanja za koja je utvrđen iznos obezvređenja na pojedinačnoj osnovi. Problematičnim se smatraju i potraživanja po osnovu: prestanka evidentiranja prihoda od kamata, provizija i naknada u bilansu uspeha, specifičnih prilagođavanja za kreditni rizik koja su obračunata zbog značajnog pogoršanja kreditnog kvaliteta koje je usledilo nakon nastanka izloženosti, značajnog gubitka koji se ostvaruje ustupanjem potraživanja, restrukturiranja potraživanja izvršenog usled finansijskih teškoća dužnika, kao i podnošenja predloga za pokretanje stečajnog postupka nad dužnikom. Banka je u poslednjem kvartalu 2021. godine, kod fizičkih lica uvela dva nova kriterijuma (preminuo i ostao bez posla) status defaulta (faza 3 i NPL status), za plasmane koji ne kasne preko 90 dana. Problematičnim potraživanjima smatraju se sva potraživanja od dužnika, ukoliko je jedno potraživanje klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja.

Restrukturiranje potraživanja je odobravanje, zbog finansijskih poteškoća dužnika, ustupaka u vezi sa otplatom pojedinačnog potraživanja koji ne bi bili odobreni da dužnik nije u tim poteškoćama, bez obzira da li ima dospelih obaveza, da li je to potraživanje obezvređeno i da li je za njega nastupio status neizmirenja obaveza. Restrukturiranje se vrši na jedan od sledećih načina: promenom uslova pod kojima je potraživanje nastalo, naročito ako su naknadno ugovoreni uslovi otplate povoljniji u odnosu na prvobitno ugovorene (smanjenje kamatne stope, otpis dela glavnice i/ili kamate, promena datuma dospeća i dr), kao i refinansiranjem potraživanja. Ovakve okolnosti se često u praksi nazivaju „forbearance“. Pored navedenog, u kategoriju restrukturiranih potraživanja svrstavaju se i potraživanja kod kojih je:

- izvršena promena ugovorenih uslova otplate problematičnih potraživanja ili koja bi, u odsustvu navedenih izmena, bila svrstana u kategoriju problematičnih, potraživanja,
- izvršena promena ugovorenih uslova otplate potraživanja koja dovodi do potpunog ili delimičnog otpisa u materijalno značajnom iznosu,

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

- članice Grupe aktivirale ugovorene klauzule o restrukturiranju na osnovu kojih se uslovi otplate menjaju usled nastupanja određenih događaja (ugrađene klauzule) prema dužniku od koga je potraživanje već klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja ili bi bilo tako klasifikovano da nisu aktivirane te klauzule,
- ukoliko je dužnik istovremeno kada je odobreno novo potraživanje (ili u kratkom periodu pre ili posle tog odobravanja) izvršio plaćanje po osnovu drugog potraživanja Grupe (ili drugog pravnog lica prema kome je ustupljeno potraživanje prema tom dužniku), a koje je bilo klasifikovano ili je ispunjavalo uslove da bude klasifikovano u grupu problematičnih ili bi, u odsustvu novog potraživanja, bilo klasifikovano u navedenoj grupi, odnosno ispunjavalo te uslove.

U skladu sa primenom MSFI 9 standarda, svako restrukturiranje potraživanja usled finansijskih poteškoća smatra se modifikovanim ili promenjenim finansijskim sredstvom.

Modifikacije koje prouzrokuju prestanak priznavanja starog finansijskog sredstva i inicijalno priznavanje novog, a koje su bile motivisane padom u kreditnoj sposobnosti i otplatnom kapacitetu, vode inicijalnom priznavanju finansijskih sredstava koje standard definiše kao „POCI”, tj. sredstva koja su obezvređena u momentu inicijalnog priznavanja i inicijalno se vrednuju po fer vrednosti. Oni u momentu inicijalnog priznavanja nemaju obezvređenje, ali je potrebno uključiti očekivane kreditne gubitke tokom veka trajanja sredstva u obračun efektivne kamatne stope.

Samim tim, Grupa uključuje inicijalne očekivane kreditne gubitke u procenu novčanih tokova, prilikom obračuna kreditno-prilagođene efektivne kamatne stope finansijskog sredstva za koje se smatra da su obezvređena u momentu inicijalnog priznavanja. Takođe, za potrebe obračuna obezvređenja, ova sredstva će za ceo period trajanja ostati u nivou 3.

MSFI 9 u slučaju značajne modifikacije finansijskog instrumenta ukazuje na potrebu za prestankom priznavanja starog finansijskog sredstva i priznavanjem novog po fer vrednosti na dan priznavanja.

Prestanak priznavanja dovodi do trajnog dobitka ili gubitka, koji se priznaje u okviru bilansa uspeha, a jednakog razlici između amortizovane vrednosti starog finansijskog sredstva i fer vrednosti novog finansijskog sredstva umanjenog za iznos očekivanih kreditnih gubitaka priznatih kao obezvređenje na novom finansijskom sredstvu.

Prilikom svake promene kreditnih uslova, kod plasmana koji nisu u statusu problematičnih (PL) klijenata, kao i kod loših (NPL) klijenata, Grupa izračunava 10% test u cilju utvrđivanja da li se radi o značajnoj ili manje značajnoj modifikaciji.

Grupa u svom sistemu evidentira svaku modifikaciju sredstva, bez obzira da li se radi o manje značajnoj ili značajnoj modifikaciji, i bez obzira da li je modifikacija nastala zbog promene tržišnih uslova kod dobrih (PL) klijenata ili je nastala zbog problema u poslovanju loših (NPL) klijenata.

Članice Grupe redovno prate preduzete mere za restrukturiranje rizičnih plasmana i kontrolišu pravovremenost preduzimanja ovih mera. Praćenje preduzetih mera, odnosno realizacija istih, kao što je npr. izmirenje dospelih obaveza, vrši se na dnevnom nivou. Monitoring poslovanja restrukturiranih klijenata obavlja se redovno na svakih 6 meseci ili češće u slučaju potrebe. Analiza finansijskih izveštaja, analiza zaduženosti, proveru adekvatnosti obezbeđenja monitoring sveukupnog poslovanja strategija prema dužnicima predstavljaju ključne tačke pomenutog monitoringa.

Restrukturirano potraživanje koje je klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja članice Grupe nakon isteka godinu dana od dana njegovog restrukturiranja, klasifikuju u grupu potraživanja koja se ne smatraju problematičnim ako su ispunjeni sledeći uslovi:

- nije utvrđen iznos obezvređenja za restrukturirano potraživanje i nije nastupio status neizmirenja obaveza;
- u poslednjih 12 meseci izvršene su uplate blagovremeno ili sa docnjom ne dužom od 30 dana, u skladu sa izmenjenim uslovima otplate;
- na osnovu analize finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika, ocenjeno je da će dužnik moći da izmiri obaveze u celosti u skladu sa izmenjenim uslovima otplate.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Rizik promene kvaliteta aktive

Tokom 2021. godine započeo je proces usklađivanja internog sistema rejtinga sa odgovarajućim sistemom na nivou NLB Grupe, koji će biti predmet dodatnih unapređenja u narednom periodu. Kvalitet aktive Grupe se meri stepenom izloženosti pojedinim kategorijama rizika prema kriterijumima definisanim internim sistemom rejtinga. Interni sistem rejtinga se zasniva na kvantitativnim i kvalitativnim parametrima za određivanje rejtinga dužnika. Rejting skala sadrži pet kategorija rizika, koje su podeljene na 19 podkategorija. Različite izloženosti prema istom dužniku opredeljuju istu kategoriju rejtinga, bez obzira na specifičnosti različitih vrsta kredita.

Grupa koristi različite rejting modele za kreditni rizik u zavisnosti od vrste klijenata. Izračunavanje rejtinga vrši se na mesečnom nivou na osnovu kvalitativnih i kvantitativnih parametara i blagovremenosti u izmirivanju obaveza. Nizak nivo rizika podrazumeva poslovanje sa klijentima dobre kreditne sposobnosti i prihvatljiv je za Grupu (kategorije rejtinga 1 i 2), povišen nivo rizika predstavlja poslovanje sa klijentima koji imaju određene probleme u poslovanju, a mogu negativno da utiču na izmirenje obaveza i čije poslovanje se intenzivno prati (kategorija rejtinga 3 i 4) i visok nivo rizika označava klijente sa negativnim rezultatima poslovanja i lošom kreditnom istorijom (kategorije rizika 4D, 4DD i 5). Kategorija rizika 4 deli se na pet podkategorije i to: 4+ , 4 i 4- – nerizični klijenti (PE), 4D rizični klijenti (NPE) sa docnjom do 90 dana i 4DD rizični klijenti (NPE) sa docnjom od 91 do 180 dana.

Grupa se štiti od rizika promene kvaliteta aktive kroz kontinuirano praćenje poslovanja klijenata, identifikovanje promena koje mogu nastati pogoršanjem stanja dužnika, kašnjenjem u otplati ili promenama u okruženju, kao i pribavljanjem odgovarajućih sredstava obezbeđenja.

Rizik promene vrednosti aktive – umanjeње imovine.

Obezvređenje plasmana ima za cilj obezbeđenje razumnog, opreznog i pravovremenog utvrđivanja gubitaka, kako bi se zaštitio kapital Grupe u periodu kada gubitak bude i definitivno potvrđen (realizovan) zbog nemogućnosti naplate ugovorenih iznosa ili odlivom sredstava za izmirenje potencijalnih obaveza.

Obezvređenje plasmana i rezervisanja vrše se samo onda kada postoji opravdan osnov, odnosno kada postoji objektivni dokaz o obezvređenju kao posledica događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja kredita, a koji nepovoljno utiču na buduće novčane tokove od kredita.

Glavni elementi u proceni obezvređenja plasmana su sledeći: prekoračenje roka plaćanja glavnice ili kamate, teškoće u novčanim tokovima korisnika kredita (finansijske teškoće), opadanje kreditnog rejtinga ili promene prvobitnih uslova iz ugovora i drugo.

Obezvređenje plasmana se vrši na osnovu procene očekivanih budućih novčanih tokova iz poslovanja klijenata ili realizacijom sredstava obezbeđenja, ukoliko se proceni da će realno kredit biti namiren iz tih sredstava.

Članice Grupe vrše procenu obezvređenja potraživanja na grupnoj i pojedinačnoj osnovi.

Pojedinačno i grupno procenjivanje u nivou 3

Članice Grupe procenjuju ispravku vrednosti za svaki pojedinačno značajan plasman sa statusom neizmirivanja obaveza – defaulta (rizičan plasman, podkategorija rizika 4D, 4DD i 5, prema internom sistemu rejtinga), odnosno plasmani koji su klasifikovani u nivo 3 u skladu sa MSFI 9 standardom. Tom prilikom se uzimaju u obzir finansijska pozicija korisnika kredita, održivost biznis plana, njegova sposobnost da poboljša svoje performanse u slučaju finansijskih teškoća, projektovani prihodi, raspoloživost drugih vrsta finansijske podrške i vrednost kolaterala koja se može realizovati, kao i očekivani novčani tokovi. Ukoliko dođe do novih informacija koje prema proceni bitno menjaju kreditnu sposobnost klijenta, vrednost kolaterala i izvesnost ispunjenja obaveza klijenta prema članicama Grupe, vrši se nova procena obezvređenja plasmana.

Prag materijalne značajnosti članice Grupe određuju na osnovu analize vrednosne strukture portfolija po vrstama klijenata i proizvoda.

Ispravka vrednosti na pojedinačnoj osnovi se obračunava ukoliko postoje objektivni dokazi obezvređenja koji su rezultat jednog ili više događaja nastalih nakon inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva i ukoliko postoji merljivo smanjenje budućih tokova gotovine.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Pojedinačno procenjivanje

Objektivnim dokazima koji ukazuju na potrebu obezvređenja plasmana, smatraju se:

- kada finansijsko stanje dužnika ukazuje na znatne probleme u njegovom poslovanju;
- kada postoje podaci o neizmirenju obaveza, učestalom kašnjenju u otplati ili neispunjavanju drugih ugovornih odredaba;
- kada članice Grupe, usled finansijskih poteškoća dužnika, bitno promene uslove otplate potraživanja u odnosu na one koji su prvobitno ugovoreni;
- dužnik ne može da izmiri svoje obaveze u celosti bez realizacije sredstva obezbeđenja;
- neprekidna blokada računa preko 60 dana;
- kada postoje izvesne značajne finansijske poteškoće u poslovanju klijenta (bankrotstvo, likvidacija, stečaj ili neka druga vrsta finansijske reorganizacije dužnika) i slično.

Dokazi se mogu dokumentovati i analizom u Watch procesu informacijom o povećanom stepenu rizika dužnika.

Pored toga, dokumentaciju potrebnu kao dokaz za obezvređenje plasmana, predstavljaju i dokazi za procenu očekivanih priliva po plasmanu, koji se pre svega odnose na dokumentaciju o planiranim budućim novčanim tokovima dužnika.

Kada postoje objektivni dokazi, iznos obezvređenja se obračunava kao razlika između bruto knjigovodstvene vrednosti sredstava i sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine, pri čemu Grupa uvažava postojanje više scenarija naplate prilikom procene očekivanih budućih tokova gotovine u skladu sa MSFI 9 standardom. Tom prilikom, scenarija koja se mogu uzeti u obzir su scenarija iz poslovanja (restrukturiranje/sporazumi i slično), scenarija iz realizacija kolaterala (vansudski/sudski/stečaj i ostalo) i prodaja potraživanja. Verovatnoće određenog scenarija Grupa procenjuje na osnovu istorijske realizacije i naplate problematičnih slučajeva, specifičnosti pojedinačnog klijenta, kao i predviđanjem budućih mogućih ishoda, pri čemu je zbir svih scenarija 100%.

Za grupu manje materijalnih potraživanja koja se nalaze i nivou 3, prilikom obračuna obezvređenja koristi se takođe više scenarija naplate, koja se primenjuju sa određenim verovatnoćama, gde su te verovatnoće izračunate na osnovu statističkih modela koristeći istorijske podatke o naplati.

Grupno procenjivanje

Obezvređenje se procenjuje grupno po svim plasmanima kod kojih nije identifikovan objektivni dokaz obezvređenja i nalaze se u nivou 1 – standard klijenti i u nivou 2 – klijenti sa identifikovanim povećanjem kreditnog rizika, kao i potraživanja po osnovu provizija i drugih potraživanja koja nemaju elemente za svođenje na sadašnju vrednost.

Grupna procena se vrši po grupama prema sličnim karakteristikama u pogledu kreditnog rizika koje se formiraju na osnovu interno propisane metodologije (po vrstama klijenata u sektoru privrede i po bonitetnim grupama po vrstama plasmana u sektoru stanovništva), bazirane na sistemu internog rejtinga i to na mesečnom nivou. Metodologija za obezvređenje je značajno promenjena i umesto pristupa realizovanog gubitka u skladu sa MRS 39, primenjuje se princip budućeg očekivanog gubitka, u skladu sa MSFI 9, kroz uključivanje uticaja očekivanog kretanja makroekonomskih varijabli na buduće kretanje verovatnoće gubitka na bazi statistički dokazanih međuzavisnosti.

U skladu sa MSFI 9, obezvređenje se odmerava na sledeći način:

- Nivo 1 – Krediti kod kojih nije identifikovano pogoršanje kreditnog rizika u odnosu na trenutak prvobitnog priznavanja. Grupa obračunava trošak obezvređenja baziran na 12-mesečnim očekivanim kreditnim gubicima;
- Nivo 2 – Krediti kod kojih je identifikovano značajno pogoršanje kreditnog rizika u odnosu na trenutak prvobitnog priznavanja. Grupa obračunava trošak obezvređenja baziran na očekivanim kreditnim gubicima za ceo životni vek instrumenta.

Troškovi obezvređenja finansijskih instrumenata, kod kojih se ne smatra da postoji značajno pogoršanje kreditnog rizika, obračunati su na osnovu 12-mesečnih očekivanih gubitaka (ECL). U Nivo 1 uključene su i izloženosti prema državama i centralnim bankama članica Grupe i druge izloženosti sa ponderom kreditnog rizika nula, u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, izuzev izloženosti po osnovu obavezne rezerve i sličanih izloženosti po osnovu kojih očekivani kreditni gubici teže nuli.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Svi finansijski instrumenti kod kojih je realizovano pogoršanje kreditnog rizika klasifikovani su u nivo 2 i troškovi obezvređenja obračunati su na osnovu očekivanih gubitaka za ceo životni vek instrumenta. Pored kvalitativnih i kvantitativnih kriterijuma za razvrstavanje u nivo 2, usled uslova izazvanih pandemijom virusa COVID-19, tokom 2020. godine matična Banka je značajan broj klijenata iz delatnosti koje su najviše pogođene pandemijom virusa COVID-19 (ugostiteljstvo, turizam, saobraćaj...) reklasifikovala u nivo 2 u cilju preventivnog delovanja i realnog odmeravanja obezvređenja, imajući u vidu moguće negativne posledice pandemije virusa COVID-19 na poslovanje klijenata iz navedenih delatnosti. Navedeno je sprovedeno kroz analizu strukture portfolija po delatnostima, kao i analizom pojedinačnih klijenata pravnih lica.

Analizirani su svi klijenti sa izloženošću preko definisanog nivoa, a koji posluju u delatnostima za koje je procenjeno da su najviše izložene negativnim efektima pandemije virusa COVID-19. Svi klijenti za koje je procenjeno da su, ili bi mogli biti, izloženi efektima pandemije virusa COVID-19, iako nemaju realizovane ranije definisane kriterijume za transfer u nivo 2 u skladu sa MSFI 9 standardom, su odmah razvrstani u nivo 2. Takođe, izvršena je i analiza klijenata iz segmenta stanovništva koji su zaposleni u nedržavnom i nejavnom sektoru i koji nisu penzioneri. Ukoliko je za navedene klijente identifikovan izostanak zarade, ili je ista umanjena za iznos iznad definisanog nivoa, izvršen je transfer takvih klijenata u nivo 2. Posledično, za navedene klijente obračunato je i obezvređenje za ceo period trajanja kredita. Grupa razmatra da li postoji značajan rast kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja sredstva u odnosu na rizik neizmirenja na kraju svakog izveštajnog perioda. Identifikovanje značajnog pogoršanja kreditnog rizika bazira se na definisanim kvantitativnim i kvalitativnim kriterijumima (kao što su signali ranog upozorenja, docnji preko 30 dana i slično).

U 2021. godini članice Grupe su unapredile Metodologiju procene obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama u delu mogućnosti obračuna i izdvajanja dodatnog zaštitnog sloja obezvređenja, ili razrade i primene većeg broja mogućih scenarija, a u cilju adekvatnog uključivanja procenjenih efekata pandemije virusa COVID-19 na obezvređenje po osnovu kreditnog rizika.

Grupa obračunava troškove obezvređenja dužničkih hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI), kao akumulirani iznos obezvređenja koji takođe utiče i na Bilans uspeha. Međutim, očekivani kreditni gubici ne umanjuju iznos bruto finansijske aktive u bilansu stanja.

Za sektor privrede i stanovništva, Grupa obračunava očekivane kreditne gubitke (obezvređenje) na sledeći način:

$$ECL = \sum_{t=1}^T (EAD_t * MPD_t * LGD_t * DF_t)$$

ECL	Expected credit loss (očekivani kreditni gubitak)
EAD	Exposure at default (izloženost u trenutku default-a)
MPD	Marginal Probability of default (marginalna verovatnoća default-a)
LGD	Loss given default (gubitak u slučaju default-a klijenta)
DF	EIR based discount factor (diskontni faktor zasnovan na EKS)

Navedena formula koristi se za izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka (obezvređenja) u nivou 1 i 2, uz respektovanje vremenskog horizonta.

EAD, odnosno izloženost u trenutku nastupanja statusa default-a predstavlja procenu knjigovodstvene vrednosti u skladu sa MSFI 9 u momentu default-a, uzimajući u obzir profil ugovorenih novčanih tokova kao i moguća korišćenja sredstava iz odobrenih linija pre momenta default-a.

Izloženost usled neispunjenja obaveza (EAD) predstavlja bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskih instrumenata koji podležu obračunu umanjenja vrednosti, uzimajući u obzir i mogućnost klijenta da poveća svoju izloženost neispunjenju obaveza.

Za izračunavanje EAD za nivo 1, Grupa procenjuje mogućnost neizmirenja obaveza u okviru 12 meseci za obračun dvanaestomesečnog očekivanog kreditnog gubitka (ECL), odnosno, izračunava se obezvređenje za kredit koji se nalazi u nivou 1, za koji se očekuje da će rezultirati nemogućnošću isplate obaveza u periodu od 12 meseci od datuma bilansa stanja. Za nivo 2, izloženost po neispunjenju obaveza se razmatra za sve događaje u toku životnog veka instrumenata.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

PD predstavlja procenu verovatnoće neispunjenja obaveza u datom vremenskom periodu. Neispunjenje obaveza se može desiti samo u određeno vreme tokom procenjenog perioda, ukoliko se nije prethodno prestalo sa priznavanjem instrumenta, a Grupa je još uvek izložena. Grupa na osnovu istorijskih podataka izračunava PD parametar posebno u sektoru privrede i sektoru stanovništva. U sektoru privrede, PD se obračunava po vrstama lica (velika preduzeća, srednja preduzeća, mala preduzeća...), a u sektoru stanovništva po vrstama proizvoda (stambeni krediti, gotovinski krediti, poljoprivredni krediti...). Nakon obračuna istorijskih PD-jeva, Grupa uključuje i *forward looking* komponentu kroz Beta faktor koji predstavlja uticaj kretanja makroekonomskih varijabli (kretanje društvenog proizvoda, nezaposlenosti, stope inflacije, industrijske proizvodnje...) na budući PD. Beta faktor se izračunava pomoću statističkih i ekonometrijskih modela.

Za potrebe uključivanja *forward looking* komponente, Grupa u obračun vrednosti Beta faktora uključuje tri različita scenarija kretanja makroekonomskih varijabli (optimistični, realan i pesimistični), nakon čega se vrši ponderisanje sa verovatnoćama očekivane realizacije navedenih scenarija, kako bi se dobio finalni Beta faktor koji sadrži sva tri scenarija (optimističan, realan, pesimističan).

Makroekonomski faktori korišćeni u procesu obezvređenja

Prilikom definisanja makroekonomskih pretpostavki Banka koristi set različitih relevantnih eksternih izvora, ali i interne procene. U cilju određivanja učešća svakog od scenarija za potrebe obračuna obezvređenja sagledavana su pozitivna i negativna kretanja u prethodnom periodu (kvartalno) svakog od varijabli za koje je utvrđeno da su statistički značajna.

U 2021. godini primetan je oporavak ekonomije. Realni rast bruto domaćeg proizvoda, prema preliminarnim procenama Republičkog zavoda za statistiku u 2021. godini iznosio je 7,5 %. Posmatrano po delatnostima, u odnosu na prethodnu godinu, najviši realni rast i značajan oporavak zabeležen je u sektorima koji su 2020. godine najviše pogođeni usled pandemije Covid virusa:

- noćenja turista (29,7% u odnosu na minus 38,4 % u 2020.)
- trgovine na veliko (22,0% u odnosu na minus 4,9% u 2020.)
- saobraćaj (39,9% u odnosu na minus 36,0% u 2020.)
- ugostiteljstvo (74,2% u odnosu na minus 25,8 % u 2020.)

Industrijska proizvodnja u Republici Srbiji u 2021. godini veća je za 6,3% u odnosu na 2020. godinu, pri čemu je ostvaren:

– rast kod 22 oblasti (učešće u strukturi industrijske proizvodnje – 89%),

– pad kod 7 oblasti (učešće u strukturi industrijske proizvodnje – 11%).

Posmatrano po sektorima, najveći uticaj na povećanje industrijske proizvodnje u 2021. godini, u odnosu na 2020. godinu, imala je prerađivačka industrija – rast od 5,5%, zahvaljujući rastu u granama: Proizvodnja koksa i derivata nafte, Proizvodnja ostalih saobraćajnih sredstava, Proizvodnja električne opreme i Proizvodnja nepomenutih mašina i nepomenute opreme. Pored navedenih grana prerađivačke industrije, najveći doprinos rastu ukupne industrijske proizvodnje ostvaren je i u sektoru rudarstva – rast od 27,6% u grani Eksploatacije rude metala.

Na osnovu projekcije Narodne banke Srbije, u 2022. godini očekuje se rast ekonomske aktivnosti od 4-5% prema poslednjim raspoloživim podacima, koji će biti značajno vođeni oporavkom privrede tj. investicijama privatnog sektora, državnim investicijama, ali i rastom privatne potrošnje, što je u skladu sa projekcijama realnog rasta BDP-a koju koristi Banka.

Prema podacima Nacionalne službe za zapošljavanje, broj nezaposlenih lica je tokom prva dva tromesečja 2021. godine beležio rast u odnosu na isti period prethodne godine, za razliku od druge polovine godine od kada nezaposlenost počinje da opada. U decembru 2021. godine u odnosu na decembar 2020. broj nezaposlenih lica smanjen je za 13.783, odnosno 2.8%. Stopa nezaposlenosti, prema Anketi o Radnoj snazi, iznosila je 10,5% u trećem tromesečju 2021. godine, što je za 0,7 p.p. više u odnosu na isti period prethodne godine. Tokom 2022. očekuje se opravak na tržištu rada.

Međugodišnja inflacija je u decembru 2021. u odnosu na isti mesec prethodne godine iznosila je 7,9%, dok je prosečna godišnja inflacija iznosila 4%. Snažniji rast međugodišnje inflacije tokom 2021. godine rezultat je dominantno niske baze iz prethodne godine i značajnog rasta cene nafte usled oporavka od pandemije ali i delom rasta cene primarnih poljoprivrednih proizvoda. Do kraja 2022. očekuje se njen povratak u granice cilja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Makroekonomski faktori korišćeni u procesu obezvređenja (nastavak)

BELIBOR (BELIBOR – Belgrade Interbank Offered Rate) je referentna kamatna stopa koja se utvrđuje na Panelu banaka, na srpskom međubankarskom tržištu. Narodna banka Srbije nije menjala referentnu kamatnu stopu tokom 2021. godine. Sa druge strane, Narodna banka Srbije smanjuje stepen ekspanzivnosti monetarne politike od oktobra 2021. godine, povećavajući prosečne ponderisane kamatne stope na reverznim repo aukcijama kojima u nedelju dana povlači viškove likvidnosti iz bankarskog sistema, kao i procenta viškova dinarske likvidnosti banaka koje povlači putem ovih aukcija.

Restriktivna monetarna politika imala je uticaj na kretanje BELIBOR stope koja od oktobra ispoljava kontinuirani rast. Očekuje se dalje zaoštavanje monetarnih uslova, odnosno nastavak rasta BELIBOR stope.

EURIBOR (EURIBOR – Euro Interbank Offered Rate) stopa je tokom 2021. beležila je znatno nižu volatilnost u odnosu na 2020. godinu. U 2021. Evropska centralna banka nije menjala referentnu kamatnu stopu (0,00%), kao ni stope na kreditne (0,25%) i depozitne olakšice (-0,50%). Buduće kretanje EURIBOR-a najvećim delom zavisi od politike Evropske centralne banke u narednom periodu, odnosno u kojoj će se meri voditi ekspanzivna monetarna politika.

U decembru 2021. godine Evropska banka je donela odluku o završetku programa centralne kupovine obveznica (PEPP) do kraja marta 2022. pri čemu se reinvesticioni period nastavlja bar do kraja 2024. Prema tržišnim učesnicima, ne očekuje se značajnija promena EURIBOR stope tokom 2022. godine dok se izlazak iz zone negativnih stopa ne očekuje pre 2024. godine.

Detaljno se prikazuju makroekonomski faktori koji su pokazali statistički zasnovane veze sa stopama neizmirenja obaveza, a posledično i sa očekivanim kreditnim gubicima sa projektovanim vrednostima korišćenim u svakom od tri scenarija (realistični, pesimistični i optimistični).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Makroekonomski faktori korišćeni u procesu obezvređenja (nastavak)

Projekcija makroekonomskih faktora 31.12.2021 godine

Makroekonomski faktor	ECL scenario	2022.	2023.	2024.
Indeks industrijske proizvodnje				
	Optimistični scenario	110	112	113
	Realistični scenario	106	108	109
	Pesimistični scenario	98	100	101
Šestomesečni Euribor (%)				
	Optimistični scenario	(0.25)	(0.24)	(0.23)
	Realistični scenario	(0.15)	(0.14)	(0.13)
	Pesimistični scenario	0.06	0.07	0.08
Tromesečni Belibor (%)				
	Optimistični scenario	0.69	0.84	0.99
	Realistični scenario	1.73	1.88	2.03
	Pesimistični scenario	3.80	3.95	4.10
Broj nezaposlenih lica (u hiljadama)				
	Optimistični scenario	463	442	421
	Realistični scenario	530	509	489
	Pesimistični scenario	665	644	623

Projekcija makroekonomskih faktora 31.12.2021. godine

Makroekonomski faktor	LGD scenario	2022.	2023.	2024.
Bruto Domaći Proizvod (%)				
	Optimistični scenario	5.6	5.9	5.9
	Realistični scenario	4.7	4.5	3.9
	Pesimistični scenario	3.0	1.9	1.0
Međugodišnja Inflacija (%)				
	Optimistični scenario	3.6	3.7	4.0
	Realistični scenario	2.7	2.6	2.6
	Pesimistični scenario	1.5	1.0	0.6
Stopa Nezaposlenosti (%)				
	Optimistični scenario	9.4	6.8	5.1
	Realistični scenario	9.5	7.4	6.0
	Pesimistični scenario	9.9	8.5	8.1

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Obračun obezvređenja za kreditni rizik za nivo 1 i 2

Za obračun obezvređenja za nivo 1, Grupa koristi jednogodišnje PD-jeve preračunate na mesečnom nivou za prvih 12 meseci, koji predstavljaju proizvod istorijskog PD i Beta faktora izračunatog za prvu godinu

Kod obračuna obezvređenja za nivo 2, gde se obezvređenje obračunava za svaku godinu trajanja finansijskog sredstva, Grupa koristi marginalni PD koji predstavlja razliku dva kumulativna PD, između $t+1$ i t , gde t predstavlja vremenski period od jedne godine koji se svode na mesečni nivo. Kumulativni PD se odnosi na verovatnoću default-a koja će se desiti zaključno sa periodom t . Verovatnoća da će se realizovati default pre ili zaključno sa rokom dospeća T odgovara lifetime PD-ju, odnosno verovatnoći default-a za ceo period života finansijskog instrumenta.

Vrednosti parametra PD ažuriraju se jednom godišnje 31.05. a po potrebi i češće.

LGD Gubitak u slučaju neizmirenja obaveza je procena gubitaka koji se javlja u slučaju neizmirenja obaveza u određeno vreme. Zasniva se na razlici između ugovorenih novčanih tokova i novčanih tokova koje bi kreditor očekivao da primi, uključujući i realizaciju bilo kojeg kolaterala. To je obično izraženo kao procenat EAD-a.

Grupa u svojoj proceni kreditnih gubitaka odmerenih u skladu sa Metodologijom procene obezvređenja i MSFI 9 standardom, želi da odrazi mogućnost naplate novčanih tokova kako iz redovnih novčanih tokova, ali i iz realizacije kolaterala i drugih sredstava obezbeđenja, koji su direktno povezani sa finansijskim instrumentom. U tom smislu, Grupa primenjuje generalno koncept odvojenog LGD secured i LGD unsecured parametra u zavisnosti od stepena obezbeđenosti pojedinačnog plasmana. Za potrebe obračuna LGD secured-a, odnosno očekivane stope gubitka nakon realizacije kolaterala, Grupa uzima u obzir sve interno raspoložive kolaterale gde postoji procena o mogućoj naplativosti.

Počev od 31.12.2021. godine, Banka je u obračunu LGD unsecured i LGD secured uključila i uticaj makroekonomskih faktora u naredne tri godine, uzimajući u obzir tri scenarija (optimističan, realističan i pesimističan).

Poslednji korak u obračunu obezvređenja je diskontni faktor - DF u cilju svođenja na sadašnju vrednost. Za diskontovanje se koristi inicijalna efektivna kamatna stopa u čiji obračun ulaze samo one kamate i naknade koje se mogu identifikovati kao direktan prihod Grupe. U nivou 2, period na koji se vrši diskontovanje, zavisi od roka trajanja finansijskog sredstva, dok je u nivou 1, vremenski faktor uvek jednak jednoj godini (12 meseci).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**4.1. Kreditni rizik (nastavak)****Obračun obezvređenja za kreditni rizik za nivo 1 i 2 (nastavak)**

Za obračun obezvređenja za izloženosti prema državama, finansijskim institucijama i obezvređenje hartija od vrednosti, Grupa koristi drugačiji način obračuna obezvređenja. Grupa ne poseduje adekvatnu istoriju u pogledu migracija i default-a izloženosti prema državama i finansijskim institucijama. Prilikom procene obezvređenja i rizika default-a izloženosti po osnovu finansijskih instrumenata država, njenih organa, centralnih banaka kao i finansijskih institucija, oslanja se na definisane procene koje se baziraju na procenama eksternih rejting agencija. Tom prilikom koristi sve raspoložive izvore do kojih može doći bez upotrebe prekomernog troška ili truda, kako bi adekvatno utvrdila verovatnoću default-a a za potrebe obračuna obezvređenja.

Verovatnoća default-a za period od godinu dana je utvrđena kao verovatnoća migracije iz utvrđenog eksternog rejtinga ugovorne strane (ili rejtinga srodne ugovorne strane ukoliko ne postoji dostupan eksterni rejting), u status default-a. Kumulativni PD se određuje jednostavno eksponencijalnim dizanjem na stepen jednogodišnjih stopa default-a, na sledeći način:

$$CPD_t = 1 - e^{-(default\ rate * t)}$$

Vrednosti godišnje stope PD koje se koriste u obračunu obezvređenja HOV i finansijskih institucija svode se na mesečne.

Za LGD unsecured parametar koristi vrednost propisanu za izloženosti prema državama i finansijskim organizacijama, u skladu sa bazelskim standardima. LGD secured (ako postoji sredstvo obezbeđenja) koristi se na isti način kao kod privrede i stanovništva.

Obezvređenje plasmana privredi, stanovništvu, državama i finansijskim institucijama umanjuje vrednost plasmana i priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha, a obezvređenje hartija od vrednosti se evidentira kroz ostali rezultat.

Utvrđivanje verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama

Utvrđivanje pojedinačnog verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama (potencijalnim obavezama – plativih i činidbenih garancija, akreditiva, avala i drugih vanbilansnih stavki) vrši se kada se proceni da postoji dovoljno izvesno očekivanje da će doći do odliva sredstava za izmirenje potencijalne obaveze i dužnik se nalazi u nivou 3. Takođe, za nivo 1 i 2, Grupa utvrđuje procenu verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama za sve vanbilansne stavke, uključujući i neiskorišćene preuzete obaveze. Način obezvređenja vanbilansnih stavki za nivo 1 i nivo 2 je isti kao obezvređenje bilansnih potraživanja osim u delu priznavanja EAD-a. Kod procene verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama, Grupa umanjuje izloženost za faktor konverzije (CCF). U skladu sa MSFI 9 standardom, Grupa je na osnovu iskustva obračunala faktore kreditne konverzije (CCF), koji predstavljaju verovatnoću konverzije vanbilansnih izloženosti u bilansne i zaključila da ne raspolaže dovoljnim brojem istorijskih podataka za definisanje CCF. Zbog toga, Grupa koristi najbolju aproksimaciju CCF, a to su faktori konverzije definisani regulativom centralnih banaka članica Grupe.

Za neiskorišćene preuzete obaveze, za koje je Grupa ugovorila bezuslovnu otkazivost ugovora ili mogućnost otkaza ugovorene obaveze ako klijent prekrši ugovorene kovenante, Grupa ne obračunava rezervisanja po osnovu neiskorišćenih preuzetih obaveza.

Verovatni gubitak po vanbilansnim stavkama priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha.

Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolateral)

U cilju zaštite od izloženosti kreditnom riziku, najčešća praksa koju članice Grupe koriste, pored redovnog praćenja poslovanja klijenata, je i pribavljanje instrumenata obezbeđenja (kolateral), kojima se obezbeđuje naplata potraživanja i minimizira kreditni rizik. Iznos i vrsta potrebnog kolaterala zavisi od procene kreditnog rizika druge ugovorne strane.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolateral) (nastavak)

Kao standardne instrumente obezbeđenja članice Grupe od klijenata pribavljaju ugovorno ovlašćenje i menice, dok se kao dodatni instrumenti, u zavisnosti od procene kreditnog rizika, i vrste plasmana ugovaraju:

- Za komercijalne kredite ili korporacijske kredite i kredite za male biznise – zaloge na pokretnim i nepokretnim stvarima (hipoteke), depoziti, bankarske, korporativne i garancije države, jemstva, zaloge na hartijama od vrednosti, udelima i potraživanjima;
- Za kredite stanovništvu – hipoteke na nepokretnosima, depoziti, jemstva solidarnog dužnika, osiguranje Nacionalne korporacije za osiguravanje stambenih kredita kod matične Banke, životno osiguranje i drugo;
- Za pozajmljene vrednosne papire i ugovore o reotkupu – novac ili vrednosni papiri.

Prilikom procene nepokretnosti ili zaloge na pokretnoj imovini, članice Grupe obezbeđuju stručnu i nezavisnu procenu vrednosti nepokretnosti od strane ovlašćenih procenitelja, kako bi potencijalni rizik od nerealne procene svela na najmanje moguću meru. Nepokretnost, roba, oprema i ostale pokretne stvari koje su predmet zaloge moraju biti i osigurane od strane osiguravajućeg društva prihvatljivog za Grupu, a polise vinkulirane u korist Grupe.

U cilju zaštite od promene tržišnih vrednosti kolaterala (hipoteka, zaloga, hartija od vrednosti i sl.), procenjena vrednost kolaterala se koriguje za definisani procenat (haircut) u zavisnosti od vrste kolaterala i lokacije, koji se redovno preispituju i revidiraju. Na ovaj način Grupa sa štiti od potencijalnih gubitaka po osnovu nemogućnosti naplate potraživanja iz sredstava obezbeđenja.

Korektivni faktor (haircut) predstavlja razliku između procenjene vrednosti kolaterala i novčanog priliva koji je moguće ostvariti prodajom kolaterala u postupku naplate. Haircut procenjenu tržišnu vrednost svakog instrumenta obezbeđenja svodi na očekivanu vrednost koja će biti naplaćena njegovom realizacijom u budućnosti, i to uvažavajući volatilitet tržišne vrednosti, mogućnost realizacije i gotovinske odlive po osnovu troškova aktiviranja i prodaje (sudski troškovi, troškovi poreza koji padaju na teret prodavca, troškovi konsultanata i oglašavanja i ostali troškovi), očekivani pad tržišne vrednosti od trenutka procene do trenutka planirane realizacije, kao i svojstvenu neizvesnost u utvrđivanju vrednosti.

Članice Grupe obraćaju pažnju na redovnu procenu/vrednovanje kolaterala. Za nerizične plasmane (standard klijente) koji se nalaze u nivou 1 i klijente koji se nalaze na Watch listi – nivo 2 hipoteke na stambenim i poslovnim nepokretnostima procenjuju se najmanje jednom u tri godine, od strane ovlašćenog procenjivača. Za rizične plasmane (NPE) koji se nalaze u nivou 3, hipoteke na stambenim objektima se procenjuju najmanje jednom u tri godine, hipoteke na poslovnim objektima (poslovni prostori, lokali, skladišta, građevinsko zemljište sa i bez građevinske dozvole, poljoprivredno zemljište, ostalo) najmanje jednom u 18 meseci, a hipoteke na industrijskim objektima procenjuju se minimum jednom godišnje (12 meseci), od strane ovlašćenog procenjivača. Hartije od vrednosti se procenjuju na mesečnoj osnovi za sve plasmane.

Redovno praćenje vrednosti nepokretnosti podrazumeva proveru vrednosti nepokretnosti na osnovu raspoloživih podataka i informacija, poređenje vrednosti nepokretnosti iz portfolija sa kretanjima vrednosti na tržištu zemalja članica Grupe (realizovana prodaja, ponuda i tražnja) po regionima propisanim u katalogu kolaterala, korišćenje statističkog modela itd. Za sve poslovne nepokretnosti, Grupa sprovodi proveru vrednosti najmanje jednom godišnje, a za stambene i ostale nepokretnosti najmanje jednom u tri godine.

Vrednost kolaterala i tendencije kretanja, članice Grupe prate i ažuriraju kako bi se potencijalni rizik od nerealne procene sveo na najmanju moguću meru, a u slučaju potrebe može zahtevati i dodatni kolateral u skladu sa zaključenim ugovorom. Kolaterali predstavljaju sekundarni izvor naplate potraživanja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku

Ukupna izloženost kreditnom riziku na dan 31. decembar 2021. i 31. decembar 2020. godine, prikazana je u sledećem pregledu, bez uzimanja u obzir bilo kakvog kolaterala ili neke druge kreditne zaštite. Navedene vrednosti iskazane su u bruto i neto knjigovodstvenom iznosu (posle efekata ublažavanja po osnovu obezvređenja).

Ukupna izloženost kreditnom riziku pre kolaterala i drugih poboljšanja

Ukupna izloženost kreditnom riziku

	31.12.2021.		U hiljadama dinara 31.12.2020.	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto
I. Pregled aktive	509,802,624	489,468,223	525,971,325	500,295,540
Gotovina i sredstva kod centralne banke	82,055,481	82,055,481	86,892,070	86,892,070
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	29,151,602	29,130,701	18,869,773	18,865,483
Kreditni i potraživanja od komitenata	218,173,938	209,044,943	231,621,844	219,433,627
Finansijska sredstva (hartije od vrednosti i derivati)	149,752,261	149,744,019	158,442,869	158,438,656
Ostala sredstva	6,586,667	5,433,093	9,806,720	6,806,000
Imovina	24,082,675	14,059,986	20,338,049	9,859,704
II. Vanbilansne stavke	61,730,331	61,521,512	44,071,806	43,803,018
Plative garancije	7,400,757	7,331,132	5,088,108	5,008,735
Činidbene garancije	10,882,641	10,832,350	7,131,239	7,057,496
Preuzete neopozive obaveze	43,413,347	43,344,379	31,625,243	31,552,723
Ostalo	33,586	13,652	227,216	184,064
Ukupno (I+II)	571,532,955	550,989,735	570,043,131	544,098,558

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Promena kredita i potraživanja od komitenata po nivoima rizika tokom 2021. godine

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	U hiljadama dinara Ukupno
31.12.2020.	171,917,691	11,095,822	17,676,694	200,690,207
Nova potraživanja	63,499,170	533,857	237,002	64,270,029
Smanjenje/Otplata potraživanja	(22,871,762)	(1,068,984)	(5,511,388)	(29,452,134)
Prelazak u nivo 1	-	(5,942,875)	(210,211)	(6,153,086)
Prelazak u nivo 2	(2,305,893)	-	(488,829)	(2,794,722)
Prelazak u nivo 3	(958,066)	(582,465)	-	(1,540,531)
Prelazak iz drugih nivoa	6,153,086	2,794,722	1,540,531	10,488,339
Druge promene	(15,487,692)	(416,495)	(1,429,977)	(17,334,164)
31.12.2021.	199,946,534	6,413,582	11,813,822	218,173,938

Promena ispravki vrednosti kredita i potraživanja od komitenata po nivoima rizika tokom 2021. godine

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	U hiljadama dinara Ukupno
31.12.2020.	802,035	212,915	10,379,168	11,394,118
Nova potraživanja	626,347	15,305	157,605	799,257
Smanjenje/Otplata potraživanja	(118,193)	(36,513)	(4,449,371)	(4,604,077)
Prelazak u nivo 1	-	(83,090)	(86,228)	(169,318)
Prelazak u nivo 2	(19,260)	-	(40,619)	(59,879)
Prelazak u nivo 3	(5,459)	(19,060)	-	(24,519)
Prelazak iz drugih nivoa	169,319	59,879	24,519	253,717
Druge promene	131,332	146,429	1,261,935	1,539,696
31.12.2021.	1,586,121	295,865	7,247,009	9,128,995

Tokom 2021. godine tranzicije izloženosti po nivoima su posledice redovnih poslovnih promena:

- tranzicija u nivo 1 iz nivoa 2 i 3, posledica je poboljšanja performansi i finansijskih pokazatelja kod privrednih klijenata (prelazak iz nivoa 2 u 1), kao i izmirenja dospelih obaveza delimično ili u celosti (smanjenje docnje);
- tranzicija u nivo 2 iz nivoa 1, najviše je posledica pogoršanja poslovanja kod pojedinih klijenata u sektoru privrede izmene metodologije u delu identifikovanja klijenata za Watch list u sklopu procesa harmonizacije sa NLB Grupom, kao i procesu harmonizacije sa NLB Grupom u delu promene NLB rejtinga za 3 podkategorije od trenutka odobrenja, odnosno od 31.03.2021. kada je Banka prvi put uvela NLB rejting;
- tranzicija u nivo 3 iz nivoa 1 i 2, je posledica povećanje rizičnosti klijenata, najvećim delom u mikro segmentu, poljoprivredi i fizičkim licima, kao i primene kontinuirane docnje i NLB rejting skale, gde klijenti koji dobiju ocenu D, DF i E ulaze u nivo 3. Smanjenje potraživanja u nivou 3, najvećim delom, posledica je prebacivanja 100% obezvređenih potraživanja u vanbilansnu evidenciju, kao i regulisanja rizičnih potraživanja (naplatom iz kolaterala i redovnog poslovanja klijenata). Navedenu tranziciju iz nivoa 1 i 2 u nivo 3, pratilo je i kretanje ispravke vrednosti koja je značajno povećana nakon ulaska u nivo 3. Tokom godine, potraživanja iz nivoa 1 su se nalazila u nivou 2 pre nego što su prešla u nivo 3.
- Povećanje ispravki vrednosti u drugim promenama u nivou 1, i nivou 2, najviše se odnosi na izmenu Metodologije u skladu sa procesom harmonizacije sa NLB Grupom, u delu obračuna PD i nove vrednosti Bete faktora. Osim navedenog, povećanje ispravki u nivou 2, uticalo je i povlačenje ranije odobrenih plasmana od strane klijenata koji su se već nalazili u nivou 2.
- Povećanje ispravki vrednosti u drugim promenama u nivou 3, posledica je izmene metodologije u delu vrednosti hair cuta za kolaterale, koji su povećani u skladu sa procesom harmonizacije sa NLB Grupom, kao i povećanje ispravki vrednosti koje su nastale nakon prelaska klijenta iz nivoa 1 i nivo 2 u nivo 3, pod već pojašnjenim pretpostavkama.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Kreditni i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija po nivoima rizika

31.12.2021.					U hiljadama dinara				
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Ispravka vrednosti Nivo 1	Ispravka vrednosti Nivo 2	Ispravka vrednosti Nivo 3	Ispravka vrednosti	Neto
Stambeni	51,717,845	281,167	882,434	52,881,446	39,662	1,980	551,661	593,303	52,288,142
Gotovinski	39,752,894	307,923	556,759	40,617,576	227,845	16,431	440,670	684,946	39,932,630
Poljoprivrede	12,152,637	157,646	263,810	12,574,093	124,004	5,718	171,468	301,190	12,272,903
Ostalo	3,939,523	50,199	199,853	4,189,575	24,832	2,541	180,864	208,237	3,981,338
Mikro biznis	9,305,709	1,379,944	418,004	11,103,657	138,159	24,767	201,411	364,337	10,739,320
Ukupno stanovništvo	116,868,608	2,176,879	2,320,860	121,366,347	554,502	51,437	1,546,074	2,152,013	119,214,334
Velika preduzeća	38,090,634	2,686,374	4,173,753	44,950,761	479,645	181,813	2,746,853	3,408,311	41,542,450
Srednja preduzeća	12,840,354	587,428	249,519	13,677,301	99,912	3,927	160,001	263,840	13,413,461
Mala preduzeća	4,083,048	357,777	498,639	4,939,464	46,513	3,879	160,267	210,659	4,728,805
Država	22,630,517	605,124	3,053,533	26,289,174	300,909	54,809	1,123,741	1,479,459	24,809,715
Ostalo	5,433,373	-	1,517,518	6,950,891	104,640	-	1,510,073	1,614,713	5,336,178
Privredni klijenti	83,077,926	4,236,703	9,492,962	96,807,591	1,031,619	244,428	5,700,935	6,976,982	89,830,609
Ukupno	199,946,534	6,413,582	11,813,822	218,173,938	1,586,121	295,865	7,247,009	9,128,995	209,044,943
Potraživanja od banaka	29,151,602	-	-	29,151,602	20,901	-	-	20,901	29,130,701

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Kreditni i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija po nivoima rizika

31.12.2020.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Ispravka vrednosti Nivo 1	Ispravka vrednosti Nivo 2	Ispravka vrednosti Nivo 3	Ukupno Ispravke vrednosti	Neto
Stambeni	45,177,028	688,692	905,200	46,770,920	16,848	4,057	416,440	437,345	46,333,575
Gotovinski	37,136,903	637,940	277,545	38,052,388	121,729	32,729	223,138	377,596	37,674,792
Poljoprivreda	11,475,146	222,594	282,684	11,980,424	92,244	21,850	122,071	236,165	11,744,259
Ostalo	4,277,483	82,170	198,889	4,558,542	23,469	4,846	178,465	206,780	4,351,762
Mikro biznis	8,318,090	1,429,708	440,735	10,188,533	115,242	38,180	219,625	373,047	9,815,486
Ukupno stanovništvo	106,384,650	3,061,104	2,105,053	111,550,807	369,532	101,662	1,159,739	1,630,933	109,919,874
Velika preduzeća	24,164,279	6,231,195	6,429,321	36,824,795	72,656	62,304	3,675,082	3,810,042	33,014,753
Srednja preduzeća	7,876,894	740,097	531,659	9,148,650	41,383	6,090	194,402	241,875	8,906,775
Mala preduzeća	2,959,089	298,297	823,753	4,081,139	27,425	4,937	393,345	425,707	3,655,432
Država	21,815,385	764,054	3,588,648	26,168,087	70,593	37,864	1,087,247	1,195,704	24,972,383
Ostalo	8,717,394	1,075	4,198,260	12,916,729	220,446	58	3,869,353	4,089,857	8,826,872
Privredni klijenti	65,533,041	8,034,718	15,571,641	89,139,400	432,503	111,253	9,219,429	9,763,185	79,376,215
Ukupno	171,917,691	11,095,822	17,676,694	200,690,207	802,035	212,915	10,379,168	11,394,118	189,296,089
Potraživanja od banaka	18,146,238	-	-	18,146,238	4,168	-	-	4,168	18,142,070

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Promene ispravki vrednosti potraživanja u Bilansu stanja

	31.12.2020.	Povećanje ispravki vrednosti	Ukidanje ispravki vrednosti	Druge promene	31.12.2021.
Ukupno stanovništvo	1,630,933	3,221,861	(2,156,325)	(544,456)	2.152.013
Privredni klijenti	9,763,185	4,700,895	(2,681,253)	(4,805,845)	6.976.982
Ukupno	11,394,118	7,922,756	(4,837,578)	(5,350,301)	9.128.995
Potraživanja od banaka	4.168	50,262	(33,667)	138	20,901

*Druge promene se odnose na izvršen prenos u celosti obezvređenih potraživanja iz bilansne u vanbilansnu evidenciju, kursne razlike i ostale promene.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Problematicni krediti i potraživanja – nivo 3

Problematicni krediti i potraživanja su oni krediti i potraživanja za koje je Grupa utvrdila da postoje objektivni dokazi koji ukazuju na obezvređenje i za koje ne očekuje naplatu dospеле glavnice i kamate u skladu sa ugovorom o kreditu (obezvređena potraživanja). Procena obezvređenja kod problematicnih potraživanja se vrši za svaki pojedinačno značajan plasman sa statusom neizmirenja ovaveza – defaulta, nivo kreditnog rizika 3 (podkategorija rizika 4D i 4DD prema internom sistemu rejtinga i kategorija rizika 5), ukoliko postoje objektivni dokazi obezvređenja koji su rezultat jednog ili više događaja nastalih nakon inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva i ukoliko postoji merljivo smanjenje budućih tokova gotovine. Takođe, u problematicne kredite spadaju i manje materijalno značajni krediti koji se nalaze u nivou 3, a njihovo obezvređenje se radi na grupnoj osnovi u skladu sa zahtevima MSFI 9 standarda,

Neproblematicni krediti i potraživanja – nivo 1 i nivo 2

Za neproblematicna potraživanja – nivo 1 i nivo 2 (kategorije rejtinga 1, 2, 3 i podkategorija 4), obezvređenje se procenjuje grupno (neobezvređena potraživanja). Grupna procena se vrši po grupama prema sličnim karakteristikama u pogledu kreditnog rizika koje se formiraju na osnovu interno propisane metodologije (bonitetne grupe po vrstama klijenata i plasmana), bazirane na sistemu internog rejtinga i to na mesečnom nivou.

Obezvređenje na grupnoj osnovi bazira se na očekivanom kreditnom gubitku u skladu sa verovatnoćom neizmirenja obavezau narednih 12 meseci (potraživanja u nivou 1), osim u slučaju kada postoji značajno pogoršanje kreditnog rizika u odnosu na trenutak inicijalnog priznavanja, kada se procena kreditnih gubitaka vrši na bazi verovatnoće neizmirenja obaveza za period do kraja životnog veka instrumenta (potraživanja u nivou 2). Ceneći specifičnosti u poslovanju sa klijentima, posebno se utvrđuju migracije za privredne klijente, mikro biznis, stanovništvo po vrstama proizvoda.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Potraživanja po danima docnje - nivo 1 i 2

31.12.2021.	Nivo 1						Nivo 2					
	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Stambeni	51,575,978	141,867	-	-	-	51,717,845	232,743	3,166	42,530	2,727	-	281,166
Gotovinski	37,047,151	2,705,743	-	-	-	39,752,894	116,090	80,544	69,858	41,432	-	307,924
Poljoprivreda	11,980,655	171,982	-	-	-	12,152,637	94,462	7,358	41,340	14,486	-	157,646
Ostalo	3,628,886	310,637	-	-	-	3,939,523	26,426	8,153	9,760	5,860	-	50,199
Mikro biznis	8,726,237	579,472	-	-	-	9,305,709	1,125,515	191,711	54,256	8,462	-	1,379,944
Ukupno stanovništvo	112,958,907	3,909,701	-	-	-	116,868,608	1,595,236	290,932	217,744	72,967	-	2,176,879
Velika preduzeća	38,087,679	2,955	-	-	-	38,090,634	2,686,374	-	-	-	-	2,686,374
Srednja preduzeća	12,292,788	547,566	-	-	-	12,840,354	526,554	60,874	-	-	-	587,428
Mala preduzeća	3,976,815	106,233	-	-	-	4,083,048	159,628	195,245	2,904	-	-	357,777
Država	22,302,664	327,853	-	-	-	22,630,517	470,690	134,434	-	-	-	605,124
Ostalo	5,433,373	-	-	-	-	5,433,373	-	-	-	-	-	-
Privredni klijenti	82,093,319	984,607	-	-	-	83,077,926	3,843,246	390,553	2,904	-	-	4,236,703
Ukupno	195,052,226	4,894,308	-	-	-	199,946,534	5,438,482	681,485	220,648	72,967	-	6,413,582
od čega: restrukturirana Potraživanja od banaka	20,744,515	8,406,767	-	-	-	29,151,602	161,980	101,468	1,998	-	-	265,446

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Potraživanja po danima docnje - nivo 1 i 2

U hiljadama dinara

31.12.2020.	Nivo 1					Ukupno	Nivo 2					Ukupno
	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana		Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	
Stambeni	45,133,418	43,610	-	-	-	45,177,028	551,533	3,053	88,293	45,813	-	688,692
Gotovinski	34,256,339	2,880,564	-	-	-	37,136,903	165,285	118,593	248,709	105,353	-	637,940
Poljoprivreda	11,219,296	255,850	-	-	-	11,475,146	68,022	20,534	82,356	51,682	-	222,594
Ostalo	3,970,234	307,249	-	-	-	4,277,483	33,645	10,294	27,028	11,203	-	82,170
Mikro biznis	7,925,617	392,473	-	-	-	8,318,090	1,042,963	302,015	73,106	11,624	-	1,429,708
Ukupno stanovništvo	102,504,904	3,879,746	-	-	-	106,384,650	1,861,448	454,489	519,492	225,675	-	3,061,104
Velika preduzeća	24,094,092	70,187	-	-	-	24,164,279	6,138,683	92,512	-	-	-	6,231,195
Srednja preduzeća	7,773,498	103,396	-	-	-	7,876,894	629,973	107,051	3,073	-	-	740,097
Mala preduzeća	2,864,269	94,820	-	-	-	2,959,089	225,281	30,505	42,511	-	-	298,297
Država	21,439,880	375,505	-	-	-	21,815,385	595,476	61,171	107,407	-	-	764,054
Ostalo	8,717,394	0	-	-	-	8,717,394	1,075	-	-	-	-	1,075
Privredni klijenti	64,889,133	643,908	-	-	-	65,533,041	7,590,488	291,239	152,991	-	-	8,034,718
Ukupno	167,394,037	4,523,654	-	-	-	171,917,691	9,451,936	745,728	672,483	225,675	-	11,095,822
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	287,926	24,334	110,022	2,279	-	424,561
Potraživanja od banaka	18,146,238	-	-	-	-	18,146,238	-	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Kreditni i potraživanja od komitenata po kriterijumu uključivanja u Nivo 2

	31.12.2021.					31.12.2020.				
	Promena IR	Restrukturiranje	Docnja preko 30 dana	Ostalo	Ukupno	Promena IR	Restrukturiranje	Docnja preko 30 dana	Ostalo	Ukupno
Stambeni	60,444	148,789	23,958	47,976	281,167	28.535	252.908	37.823	369.426	688.692
Gotovinski	6,543	-	72,711	228,669	307,923	3.428	316	88.172	546.024	637.940
Poljoprivreda	38,434	4,456	73,754	41,002	157,646	-	6.138	113.976	102.480	222.594
Ostalo	257	12,880	8,085	28,977	50,199	268	15.371	12.746	53.785	82.170
Mikro biznis	47,102	-	61,518	1,271,324	1,379,944	344.515	-	165.998	919.195	1.429.708
Ukupno stanovništvo	152,780	166,125	240,026	1,617,948	2,176,879	376.746	274.733	418.715	1.990.910	3.061.104
Velika preduzeća	992,124	-	-	1,694,250	2,686,374	4.641.240	-	-	1.589.955	6.231.195
Srednja preduzeća	-	-	-	587,428	587,428	7.498	-	3.073	729.526	740.097
Mala preduzeća	-	-	162,801	194,976	357,777	23.756	-	115.073	159.468	298.297
Država	22,839	99,321	-	482,964	605,124	439.346	149.828	184	174.696	764.054
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	1.075	1.075
Privredni klijenti	1,014,963	99,321	162,801	2,959,618	4,236,703	5.111.840	149.828	118.330	2.654.720	8.034.718
Ukupno	1,167,743	265,446	402,827	4,577,566	6,413,582	5.488.586	424.561	537.045	4.645.630	11.095.822
Potraživanja od banaka										

Ostalo obuhvata tehničke i ekspertske signale (u skladu sa procesom rane identifikacije potencijalno rizičnih izloženosti (Watch list), kao i narušena kreditna sposobnost kod fizičkih lica. Promena rejtinga se odnosi na promenu NLB rejtinga za 3 kategorije od trenutka odobrenja plasmana, odnosno od 31.03.2021. godine za postojeći portfolio.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Ispravke vrednosti po kriterijumu uključivanja u Nivo 2

	31.12.2021.					31.12.2020.				
	Promena IR	Restrukturiranje	Docnja preko 30 dana	Ostalo	Ukupno	Promena IR	Restrukturiranje	Docnja preko 30 dana	Ostalo	Ukupno
Stambeni	61	930	895	94	1,980	98	1.524	118	2.317	4.057
Gotovinski	103	-	8,303	8,026	16,432	49	-	13,681	18,999	32,729
Poljoprivreda	400	150	4,298	870	5,718	-	248	15,797	5,805	21,850
Ostalo	2	826	1,138	575	2,541	1	3,393	730	722	4,846
Mikro biznis	308	-	957	23,502	24,767	14,640	-	6,195	17,345	38,180
Ukupno stanovništvo	874	1,907	15,590	33,067	51,438	14,788	5,165	36,521	45,188	101,662
Velika preduzeća	179,874	-	-	1,940	181,814	60,007	-	-	2,297	62,304
Srednja preduzeća	-	-	-	3,927	3,927	455	-	29	5,606	6,090
Mala preduzeća	-	-	1,466	2,412	3,878	1,928	-	655	2,354	4,937
Država	379	3,610	-	50,820	54,809	32,907	2,805	1	2,151	37,864
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	58	58
Privredni klijenti	180,253	3,610	1,466	59,099	244,428	95,297	2,805	685	12,466	111,253
Ukupno	181,127	5,517	17,056	92,166	295,866	110,085	7,970	37,206	57,654	212,915
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Obezvređena potraživanja po danima docnje - Problematična potraživanja, nivo 3

U hiljadama dinara

31.12.2021.	Nivo 3						Ukupno
	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana		
Stambeni	315,972	4,880	23,333	3,818	534,431	882,434	
Gotovinski	171,327	63,347	25,558	21,592	274,935	556,759	
Poljoprivreda	77,811	5,360	6,503	1,156	172,980	263,810	
Ostalo	25,659	4,468	4,417	4,290	161,019	199,853	
Mikro biznis	168,389	40,395	4,212	7,866	197,142	418,004	
Ukupno stanovništvo	759,158	118,450	64,023	38,722	1,340,507	2,320,860	
Velika preduzeća	2,275,290	-	-	-	1,898,463	4,173,753	
Srednja preduzeća	141,965	6,860	26,410	-	74,284	249,519	
Mala preduzeća	63,314	-	2,286	-	433,039	498,639	
Država	2,921,376	-	-	-	132,157	3,053,533	
Ostalo	216,895	-	-	-	1,300,623	1,517,518	
Privredni klijenti	5,618,840	6,860	28,696	-	3,838,566	9,492,962	
Ukupno	6,377,998	125,310	92,719	38,722	5,179,073	11,813,822	
od čega: restrukturirana	4,817,948	1,482	31,741	1,049	1,325,318	6,177,538	
Potraživanja od banaka							

Potraživanja sa docnjom ispod 90 dana (najviše u matičnoj banci) koja se nalaze u nivou 3 odnose se na klijente koji imaju finansijske teškoće kao posledica uticaja pandemije izazvane virusom COVID-19 na pad poslovne aktivnosti i smanjenje finansijskog potencijala za regulisanje obaveza prema Grupi i Grupa je procenila da postoji rizik od neizmirenja obaveza do kraja otplate kredita.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Obezvređena potraživanja po danima kašnjenja - **Problematična potraživanja, nivo 3**

U hiljadama dinara

31.12.2020.	Nivo 3					Ukupno
	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	
Stambeni	267,714	1,130	71,295	46,172	518,889	905,200
Gotovinski	41,801	19,780	15,113	51,643	149,208	277,545
Poljoprivreda	48,529	10,887	20,242	11,218	191,808	282,684
Ostalo	17,941	2,375	2,224	1,091	175,258	198,889
Mikro biznis	33,232	18,287	36,035	19,314	333,867	440,735
Ukupno stanovništvo	409,217	52,459	144,909	129,438	1,369,030	2,105,053
Velika preduzeća	1,111,839	-	303,977	-	5,013,505	6,429,321
Srednja preduzeća	194,086	-	41,773	4,094	291,706	531,659
Mala preduzeća	37,004	-	34,525	10,472	741,752	823,753
Država	3,418,323	-	-	-	170,325	3,588,648
Ostalo	196,673	-	-	-	4,001,587	4,198,260
Privredni klijenti	4,957,925	-	380,275	14,566	10,218,875	15,571,641
Ukupno	5,367,142	52,459	525,184	144,004	11,587,905	17,676,694
od čega: restrukturirana	4,003,837	5,009	56,271	19,125	5,037,927	9,122,169
Potraživanja od banaka						

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.2. Problematična potraživanja

Učešće problematičnih potraživanja, nivo 3 u ukupnim kreditima

31.12.2021.	Bruto izloženost	Ispravke vrednosti bruto izloženosti	Nivo 3	Nivo 3 restrukturirana potraživanja	Ispravke vrednosti Nivo 3	U hiljadama dinara	
						Učešće Nivo 3 u ukupnim (%)	Iznos sredstava obezbeđenja Nivo 3
Ukupno stanovništvo	121,366,347	2,152,013	2,320,860	165,776	1,546,074	1,91%	1,836,069
Stambeni	52,881,446	593,303	882,434	80,414	551,661	1,67%	882,104
Gotovinski	40,617,576	684,946	556,759	9,077	440,670	1,37%	187,051
Poljoprivreda	12,574,093	301,190	263,810	44,479	171,468	2,10%	253,643
Ostalo	4,189,575	208,237	199,853	10,962	180,864	4,77%	16,532
Mikro biznis	11,103,657	364,337	418,004	20,844	201,411	3,76%	496,739
Privredni klijenti	96,807,591	6,976,982	9,492,962	6,011,762	5,700,935	9,81%	7,844,168
Poljoprivreda	3,163,493	18,747	15,144	-	2,926	0,48%	30,248
Prerađivačka industrija	16,822,078	1,555,048	2,183,388	2,108,437	1,271,793	12,98%	2,182,839
Električna energija	5,144,496	67,359	-	-	-	0,00%	-
Građevinarstvo	15,551,101	693,521	733,092	43,801	613,374	4,71%	738,069
Trgovina na veliko i malo	19,363,305	293,294	83,137	15,912	32,894	0,43%	83,682
Uslužne delatnosti	15,953,991	1,718,269	3,397,515	2,826,685	1,402,480	21,30%	3,407,376
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	8,184,243	653,950	1,283,501	963,962	629,126	15,68%	1,295,817
Ostalo	12,624,884	1,976,794	1,797,185	52,965	1,748,342	14,24%	106,137
Ukupno	218,173,938	9,128,995	11,813,822	6,177,538	7,247,009	5,41%	9,680,237
Potraživanja od banaka	29,151,602	20,901	-	-	-	0,00%	-

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.2. Problematična potraživanja

Učešće problematičnih potraživanja, nivo 3 u ukupnim kreditima

U hiljadama dinara

31.12.2020.	Bruto izloženost	Ispravke vrednosti bruto izloženosti	Nivo 3	Nivo 3 restrukturirana potraživanja	Ispravke vrednosti Nivo 3	Učešće Nivo 3 u ukupnim (%)	Iznos sredstava obezbeđenja Nivo 3
Ukupno stanovništvo	111,550,807	1,630,933	2,105,053	340,790	1,159,739	1,89%	1,733,364
Stambeni	46,770,920	437,345	905,200	145,700	416,440	1,94%	895,187
Gotovinski	38,052,388	377,596	277,545	5,823	223,138	0,73%	103,692
Poljoprivreda	11,980,424	236,165	282,684	48,649	122,071	2,36%	264,313
Ostalo	4,558,542	206,780	198,889	16,384	178,465	4,36%	18,916
Mikro biznis	10,188,533	373,047	440,735	124,234	219,625	4,33%	451,256
Privredni klijenti	89,139,400	9,763,185	15,571,641	8,781,379	9,219,429	17,47%	13,971,723
Poljoprivreda	2,876,122	13,199	9,002	-	4,928	0,31%	9,170
Prerađivačka industrija	12,077,559	1,162,333	2,847,426	2,796,569	1,095,828	23,58%	2,846,877
Električna energija	3,529,051	15,861	-	-	-	0,00%	-
Građevinarstvo	12,650,343	547,050	669,404	7,057	525,043	5,29%	669,539
Trgovina na veliko i malo	17,314,441	435,322	672,784	503,610	354,573	3,89%	666,399
Uslužne delatnosti	11,828,689	2,313,040	4,632,020	4,582,130	2,253,170	39,16%	4,631,098
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	8,092,592	491,452	1,356,389	687,488	474,825	16,76%	1,371,167
Ostalo	20,770,603	4,784,928	5,384,616	204,525	4,511,062	25,92%	3,777,473
Ukupno	200,690,207	11,394,118	17,676,694	9,122,169	10,379,168	8,81%	15,705,087
Potraživanja od banaka	18,146,238	4,168	-	-	-	0,00%	-

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.2. Problematična potraživanja (nastavak)

Promene problematičnih potraživanja

						<i>U hiljadama dinara</i>	
	31.12.2020.	Nova problematična potraživanja - Nivo 3	Smanjenje problematičnih potraživanja - Nivo 3	Uticaj kursa	Druge promene	31.12.2021.	Neto vrednost na kraju godine
Stambeni	905,200	400,965	(359,882)	3,114	(66,964)	882,434	330,773
Gotovinski	277,545	572,246	(174,888)	-	(118,144)	556,759	116,088
Poljoprivreda	282,684	173,591	(141,260)	4	(51,208)	263,811	92,343
Ostalo	198,889	96,389	(86,772)	200	(8,853)	199,853	18,988
Mikro biznis	440,735	428,098	(303,841)	5	(146,994)	418,003	216,594
Ukupno stanovništvo	2,105,053	1,671,289	(1,066,643)	3,323	(392,163)	2,320,859	774,786
Velika preduzeća	6,429,321	-	(1,381,173)	102	(874,497)	4,173,753	1,426,900
Srednja preduzeća	531,659	52,006	(208,923)	7	(125,230)	249,519	89,517
Mala preduzeća	823,753	41,183	(346,337)	7	(19,967)	498,639	338,373
Država	3,588,648	10,436	(482,895)	53	(62,709)	3,053,533	1,929,791
Ostalo	4,198,260	2,619	(2,724,457)	40,286	811	1,517,519	7,446
Privredni klijenti	15,571,641	106,244	(5,143,785)	40,455	(1,081,592)	9,492,963	3,792,027
Ukupno	17,676,694	1,777,533	(6,210,428)	43,778	(1,473,755)	11,813,822	4,566,813
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-

Smanjenje problematičnih potraživanja najviše se odnosi na prenos 100% obezvređenih potraživanja u vanbilansnu evidenciju (matična banka i KB Banja Luka), kao i naplate rizičnih plasmana.. Druge promene se odnose na delimično povećanje/smanjenje iznosa potraživanja u okviru jedne partije tokom godine, a najviše se odnosi na delimičnu naplatu.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.3. Neproblematična potraživanja (nivo 1 i nivo 2)

U hiljadama dinara

	31.12.2021.				31.12.2020.			
	Nizak (IR 1,2)	Povišen (IR 3, 4)	Ukupno	Vrednost sredstava obezbeđenja	Nizak (IR 1,2)	Povišen (IR 3, 4)	Ukupno	Vrednost sredstava obezbeđenja
Stambeni	51,980,174	18,838	51,999,012	51,005,399	45,757,208	108,512	45,865,720	45,451,796
Gotovinski	39,991,948	68,870	40,060,818	9,549,530	37,579,003	195,840	37,774,843	10,494,298
Poljoprivreda	12,277,055	33,228	12,310,283	11,877,066	11,611,627	86,113	11,697,740	11,065,548
Ostalo	3,982,438	7,283	3,989,721	196,778	4,332,597	27,056	4,359,653	206,082
Mikro biznis	10,101,387	584,266	10,685,653	10,606,918	9,247,799	499,999	9,747,798	9,737,277
Ukupno stanovništvo	118,333,002	712,485	119,045,487	83,235,691	108,528,234	917,520	109,445,754	76,955,001
Velika preduzeća	36,644,209	4,132,799	40,777,008	40,842,438	24,713,727	5,681,747	30,395,474	30,401,513
Srednja preduzeća	13,410,160	17,623	13,427,783	13,414,845	8,536,154	80,837	8,616,991	8,619,042
Mala preduzeća	4,341,002	99,823	4,440,825	4,421,677	3,059,170	198,216	3,257,386	3,243,678
Država	18,090,465	5,145,176	23,235,641	21,739,089	17,249,553	5,329,886	22,579,439	22,742,430
Ostalo	3,523,808	1,909,564	5,433,372	4,222,590	4,404,927	4,313,542	8,718,469	6,899,846
Privredni klijenti	76,009,644	11,304,985	87,314,629	84,640,639	57,963,531	15,604,228	73,567,759	71,906,509
Ukupno	194,342,646	12,017,470	206,360,116	167,876,330	166,491,765	16,521,748	183,013,513	148,861,510
Potraživanja od banaka	29,151,602	-	29,151,602	-	18,146,238	-	18,146,238	-

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.4. Restrukturirana potraživanja

<i>U hiljadama dinara</i>										
		Ispravke vrednosti bruto	Restrukturirana potraživanja	Ispravke vrednosti restruktuiranih potraživanja	Restrukturirana potraživanja - Nivo 2	Ispravke vrednosti restruktuiranih potraživanja - Nivo 2	Restrukturirana potraživanja - Nivo 3	Ispravke vrednosti restruktuiranih potraživanja - Nivo 3	Učešće restruktuir anih u ukupnim (%)	Vrednost sredstava obezbedenja restruktuiranih potraživanja
31.12.2021.	Bruto izloženost	izloženosti								
Ukupno stanovništvo	121,366,347	2,152,013	331,901	110,280	166,125	1,907	165,776	108,373	0,27%	322,269
Stambeni	52,881,446	593,304	229,203	51,560	148,789	930	80,414	50,630	0,43%	229,203
Gotovinski	40,617,576	684,946	9,077	6,390	-	-	9,077	6,390	0,02%	1,426
Poljoprivreda	12,574,093	301,190	48,936	25,828	4,457	150	44,479	25,677	0,39%	48,936
Ostalo	4,189,575	208,236	23,841	10,510	12,879	827	10,962	9,684	0,57%	21,860
Mikro biznis	11,103,657	364,337	20,844	15,992	-	-	20,844	15,992	0,19%	20,844
Privredni klijenti	96,807,591	6,976,982	6,111,083	3,221,939	99,321	3,610	6,011,762	3,218,329	6,31%	6,120,716
Poljoprivreda	3,163,493	18,747	-	-	-	-	-	-	0,00%	-
Prerađivačka industrija	16,822,078	1,555,048	2,108,437	1,259,470	-	-	2,108,437	1,259,470	12,53%	2,108,437
Električna energija	5,144,496	67,359	-	-	-	-	-	-	0,00%	-
Građevinarstvo	15,551,101	693,521	43,801	30,771	-	-	43,801	30,771	0,28%	43,801
Trgovina na veliko i malo	19,363,305	293,294	15,912	13,588	-	-	15,912	13,588	0,08%	15,912
Uslužne delatnosti	15,953,991	1,718,269	2,826,685	1,319,804	-	-	2,826,685	1,319,804	17,72%	2,826,686
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	8.184.243	653,950	963,962	553,756	-	-	963,962	553,756	11,78%	963,962
Ostalo	12,624,884	1,976,794	152,286	44,550	99,321	3,610	52,965	40,940	1,20%	161,918
Ukupno	218,173,938	9,128,995	6,442,984	3,332,219	265,446	5,517	6,177,538	3,326,702	2,95%	6,442,985
Potraživanja od banaka	29,151,602	20,901	-	-	-	-	-	-	0,00%	-

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.4. Restrukturirana potraživanja (nastavak)

<i>U hiljadama dinara</i>										
31.12.2020.	Bruto izloženost	Ispravke vrednosti bruto izloženosti	Restrukturirana potraživanja	Ispravke vrednosti restruktuiranih potraživanja	Restrukturirana potraživanja - Nivo 2	Ispravke vrednosti restruktuiranih potraživanja - Nivo 2	Restrukturirana potraživanja - Nivo 3	Ispravke vrednosti restruktuiranih potraživanja - Nivo 3	Učešće restruktuiranih u ukupnim (%)	Vrednost sredstava obezbeđenja restruktuiranih potraživanja
Ukupno stanovništvo	111,550,807	1,630,933	615,523	143,459	274,733	5,165	340,790	138,294	0,55%	608,443
Stambeni	46,770,920	437,345	398,608	57,930	252,908	1,524	145,700	56,406	0,85%	398,608
Gotovinski	38,052,388	377,596	6,139	4,564	316	0	5,823	4,564	0,02%	1,095
Poljoprivreda	11,980,424	236,165	54,787	21,111	6,138	248	48,649	20,863	0,46%	54,481
Ostalo	4,558,542	206,780	31,755	17,862	15,371	3,393	16,384	14,469	0,70%	30,025
Mikro biznis	10,188,533	373,047	124,234	41,992	-	-	124,234	41,992	1,22%	124,234
Privredni klijenti	89,139,400	9,763,185	8,931,207	4,245,431	149,828	2,805	8,781,379	4,242,626	10,02%	8,931,208
Poljoprivreda	2,876,122	13,199	-	-	-	-	-	-	0,00%	-
Prerađivačka industrija	12,077,559	1,162,333	2,796,569	1,095,279	-	-	2,796,569	1,095,279	23,16%	2,796,569
Električna energija	3,529,051	15,861	-	-	-	-	-	-	0,00%	-
Gradevinarstvo	12,650,343	547,050	7,057	3,516	-	-	7,057	3,516	0,06%	7,057
Trgovina na veliko i malo	17,314,441	435,322	503,610	307,622	-	-	503,610	307,622	2,91%	503,610
Uslužne delatnosti	11,828,689	2,313,040	4,582,130	2,235,253	-	-	4,582,130	2,235,253	38,74%	4,582,130
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	8,092,592	491,452	711,166	425,806	23,678	107	687,488	425,699	8,79%	711,167
Ostalo	20,770,603	4,784,928	330,675	177,955	126,150	2,698	204,525	175,257	1,59%	330,675
Ukupno	200,690,207	11,394,118	9,546,730	4,388,890	424,561	7,970	9,122,169	4,380,920	4,76%	9,539,651
Potraživanja od banaka	18,146,238	4,168	-	-	-	-	-	-	0,00%	-

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.4. Restrukturirana potraživanja (nastavak)

Promene restrukturiranih potraživanja

	31.12.2020.	Nova restrukturirana potraživanja	Smanjenje restrukturiranih potraživanja	Uticaj kursa	Druge promene	31.12.2021.	U hiljadama dinara Neto vrednost na kraju godine
Stambeni	398,608	-	(154,623)	1,531	(16,313)	229,203	177,643
Gotovinski	6,139	4,456	(1,433)	-	(85)	9,077	2,687
Poljoprivreda	54,786	12,336	(13,483)	1	(4,704)	48,936	23,108
Ostalo	31,755	5,466	(9,008)	-	(4,372)	23,841	13,332
Mikro biznis	124,234	-	(103,390)	1	(1)	20,844	4,852
Ukupno stanovništvo	615,523	22,258	(281,937)	1,533	(25,475)	331,901	221,622
Velika preduzeća	5,296,620	280,916	(1,323,958)	86	(866,111)	3,387,553	1,250,049
Srednja preduzeća	384,958	-	(86,120)	5	(94,775)	204,068	66,125
Mala preduzeća	171,521	-	(141,127)	-	36,899	67,293	28,375
Država	3,078,108	-	(585,362)	50	(40,627)	2,452,169	1,544,595
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-
Privredni klijenti	8,931,207	280,916	(2,136,567)	141	(964,614)	6,111,083	2,889,144
Ukupno	9,546,730	303,174	(2,418,504)	1,674	(990,089)	6,442,984	3,110,766
Potraživanja od banaka							

Povećanje restrukturiranih potraživanja posledica je restrukturiranja NPL klijenta čije je poslovanje ugroženo uticajem KOVID 19 (ugostiteljstvo) u cilju relaksacije klijenta. Smanjenje restrukturiranih potraživanja najviše se odnosi na prenos 100% obezvređenih potraživanja u vanbilansnu evidenciju, kao i odobravanje moratorijuma 3 jednom NPL klijentu koji je pogođen pandemijom KOVID 19 (saobraćaj) u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije, čijim odobrenjem je prestalo da važi prethodno restrukturiranje.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.4. Restrukturirana potraživanja (nastavak)

Mere koje Grupa sprovodi prilikom restrukturiranja potraživanja

Članice Grupe sprovode različite mere restrukturiranja u zavisnosti od potreba klijenata, poštujući interes Grupe uz sagledavanje kompletne poslovne, finansijske i kolateralne pozicije klijenata.

Mere koje članice Grupe najčešće sprovode prilikom restrukturiranja plasmana su:

- produženje roka dospeća koje je uglavnom praćeno i korigovanjem kamatne stope koja se usklađuje sa finansijskim položajem klijenata,
- uvođenje grace perioda ili moratorijuma na izmirenje obaveza u određenom roku,
- kapitalizacija docnje, ukoliko postoje dospеле o roku neizmirene obaveze, iste se prilikom sprovođenja restrukturiranja vraćaju u nedospеле obaveze, odnosno formira se novo početno stanje potraživanja,
- refinansiranje potraživanja – u opravdanim slučajevima moguće je vršiti refinansiranje potraživanja od ostalih poverilaca u cilju poboljšanja pozicije Grupe (kolateralne ili finansijske odobrenjem povoljnijih uslova otplate),
- delimični otpis – u proteklom periodu članice Grupe nisu sprovodile delimične otpise prilikom restrukturiranja, a prilikom sagledavanja svakog pojedinačnog zahteva članice Grupe razmatraju sve raspoložive modalitete u cilju maksimiziranja naplate,
- konvertovanje duga u kapital – takođe nije vršeno u proteklom periodu.

Navedene mere se mogu realizovati pojedinačno ili sprovođenjem više mera u zavisnosti od svakog pojedinačnog postupka restrukturiranja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.5. Rizik koncentracije

Grupa upravlja rizikom koncentracije preko uspostavljenog sistema limita koji obuhvata limite izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika (prema sektorima / delatnostima, geografskim područjima, pojedinačnim dužnicima ili grupama povezanih lica, instrumentima kreditne zaštite...). Uspostavljanje odgovarajućih limita izloženosti je osnov za kontrolu rizika koncentracije u cilju diversifikacije kreditnog portfolija. Grupa na godišnjem nivou u zavisnosti od tržišnih kretanja, apetita za rizikom, poslovne politike Grupe i godišnjeg biznis plana, preispituje i po potrebi menja interno postavljene limite.

Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija po granskoj i geografskoj koncentraciji izloženosti

31.12.2021.	Nivo 1 i 2					Nivo 3				
	Srbija	Crna Gora	BiH	EU	Ostalo	Srbija	Crna Gora	BiH	EU	Ostalo
Ukupno stanovništvo	119,045,487	-	-	-	-	2,320,860	-	-	-	-
Stambeni	51,999,012	-	-	-	-	882,434	-	-	-	-
Gotovinski	40,060,818	-	-	-	-	556,758	-	-	-	-
Poljoprivreda	12,310,283	-	-	-	-	263,810	-	-	-	-
Ostalo	3,989,721	-	-	-	-	199,854	-	-	-	-
Mikro biznis	10,685,653	-	-	-	-	418,004	-	-	-	-
Privredni klijenti	81,878,911	697,393	4,738,325	-	-	9,492,962	-	-	-	-
Poljoprivreda	3,148,348	-	-	-	-	15,144	-	-	-	-
Prerađivačka industrija	14,638,690	-	-	-	-	2,183,388	-	-	-	-
Električna energija	5,144,496	-	-	-	-	0	-	-	-	-
Građevinarstvo	14,818,008	-	-	-	-	733,092	-	-	-	-
Trgovina na veliko i malo	19,280,169	-	-	-	-	83,137	-	-	-	-
Uslužne delatnosti	12,556,477	-	-	-	-	3,397,515	-	-	-	-
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	6,900,742	-	-	-	-	1,283,501	-	-	-	-
Ostalo	5,391,981	697,393	4,738,325	-	-	1,797,185	-	-	-	-
Ukupno	200,924,398	697,393	4,738,325	-	-	11,813,822	-	-	-	-
Potraživanja od banaka	9,681,018	2,718	66,022	17,265,585	2,136,259	-	-	-	-	-

Ukupna izloženost neproblematičnih potraživanja u Crnoj Gori i BiH nalaze se u nivou 1.

U zavisnosti od opštih ekonomskih kretanja i kretanja u pojedinim industrijskim sektorima, članice Grupe vrše diversifikaciju ulaganja u industrijske sektore koji su rezistentni na uticaj negativnih ekonomskih kretanja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.5. Rizik koncentracije (nastavak)

*Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija po granskoj i geografskoj koncentraciji izloženosti**U hiljadama dinara*

31.12.2020.	Nivo 1 i 2					Nivo 3				
	Srbija	Crna Gora	BiH	EU	Ostalo	Srbija	Crna Gora	BiH	EU	Ostalo
Ukupno stanovništvo	109,445,754	-	-	-	-	2,105,053	-	-	-	-
Stambeni	45,865,720	-	-	-	-	905,200	-	-	-	-
Gotovinski	37,774,843	-	-	-	-	277,545	-	-	-	-
Poljoprivreda	11,697,740	-	-	-	-	282,684	-	-	-	-
Ostalo	4,359,653	-	-	-	-	198,889	-	-	-	-
Mikro biznis	9,747,798	-	-	-	-	440,735	-	-	-	-
Privredni klijenti	64,849,738	2,494,280	6,223,741	-	-	15,571,641	-	-	-	-
Poljoprivreda	2,867,120	-	-	-	-	9,002	-	-	-	-
Prerađivačka industrija	9,230,133	-	-	-	-	2,847,426	-	-	-	-
Električna energija	3,529,051	-	-	-	-	0	-	-	-	-
Građevinarstvo	11,980,938	-	-	-	-	669,404	-	-	-	-
Trgovina na veliko i malo	16,641,657	-	-	-	-	672,784	-	-	-	-
Uslužne delatnosti	7,196,670	-	-	-	-	4,632,020	-	-	-	-
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	6,736,204	-	-	-	-	1,356,389	-	-	-	-
Ostalo	6,667,965	2,494,280	6,223,741	-	-	5,384,616	-	-	-	-
Ukupno	174,295,492	2,494,280	6,223,741	-	-	17,676,694	-	-	-	-
Potraživanja od banaka	4,542,713	538,842	320,686	11,213,216	1,530,781	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.6. Finansijska sredstva

	31.12.2021.		U hiljadama dinara 31.12.2020.	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto
Finansijska sredstva:				
– po fer vrednosti kroz bilans uspeha	512,823	512,823	8,308,106	8,308,106
– po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat	148,297,294	148,296,712	144,626,430	144,625,977
– po amortizovanoj vrednosti	942,144	934,484	846,000	842,240
Ukupno	<u>149,752,261</u>	<u>149,744,019</u>	<u>153,780,536</u>	<u>153,776,323</u>

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha odnose se na investicije jedinice Kombank novčanog fonda, koje se vrednuju metodologijom usklađivanja sa tržištem (mark to market). Obveznice Republike Srbije koje se takođe vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha vrednuju se metodologijom interno razvijenih modela (mark to model), odnosno na osnovu tržišnih cena za hartije od vrednosti kojima se trguje na berzi (mark to market).

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat su plasmani za koje postoji namera držanja u neodređenom vremenskom periodu i koji mogu biti prodati zbog potrebe za likvidnošću ili usled promene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili tržišnih cena. Sastoje se, najvećim delom, od obveznica emitovanih od strane Republike Srbije, Republike Srpske, Republike Crne Gore, jedinica lokalne samouprave i obveznica drugih banaka i država (Sjedinjene države, Republika Slovenija i Republika Irska).

Hartije od vrednosti po fer vrednosti kroz ostali rezultat inicijalno se procenjuju po nabavnoj vrednosti, a na mesečnom nivou se obračunava njihova fer vrednost i to na osnovu tržišnih cena za hartije od vrednosti kojima se trguje na berzi (mark to market), kao i primenom interno razvijenih modela za vrednovanje (mark to model) u slučaju kada za određeni finansijski instrument nisu dostupni nezavisni izvori tržišnih informacija, odnosno kada se dostupne cene ne menjaju redovno, niti su zabeleženi značajniji obimi trgovanja, a bazira se na roku do dospeća hartije od vrednosti i nivoa bezrizičnih kamatnih stopa.

Hartije od vrednosti koje se vode po amortizovanoj vrednosti se odnose na korporativne obveznice.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.7. Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolateral)

U sledećim pregledima vrednost kolaterala je prikazana prema fer vrednosti kolaterala, tako da je vrednost kolaterala prikazana samo do iznosa bruto plasmana (u slučaju kada vrednost kolaterala prekoračuje iznos kredita). Kada je vrednost kolaterala niža od vrednosti bruto plasmana iskazuje se vrednost kolaterala.

Vrednost kolaterala i garancija primljenih u cilju ublažavanja izloženosti kreditnom riziku koji proizilazi iz plasmana klijentima, prikazan je u sledećem pregledu:

Kredit i potraživanja od komitenata pokrivena kolateralima

31.12.2021.	Nivo 1					Nivo 2				
	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno
Stambeni	47,687,370	3,149	-	3,034,485	50,725,004	280,384	-	-	12	280,396
Gotovinski	11,574	483,456	-	8,974,616	9,469,646	-	5,728	-	74,156	79,884
Poljoprivreda	4,814,918	3,225	2,390	6,903,368	11,723,901	98,356	-	-	54,809	153,165
Ostalo	92,136	1,701	-	90,085	183,922	3,602	247	-	9,009	12,858
Mikro biznis	509,859	613,396	5,942,221	1,502,101	8,567,577	287,179	137,312	668,068	946,781	2,039,340
Ukupno stanovništvo	53,115,857	1,104,927	5,944,611	20,504,655	80,670,050	669,521	143,287	668,068	1,084,767	2,565,643
Velika preduzeća	19,426,939	147,041	178,209	18,117,349	37,869,538	2,164,623	-	286,524	521,751	2,972,898
Srednja preduzeća	2,518,415	400,245	3,302,787	6,390,237	12,611,684	226,553	-	234,757	341,852	803,162
Mala preduzeća	543,294	124,816	1,946,794	1,356,364	3,971,267	152,149	366	104,374	193,522	450,411
Država	3,901,029	-	4,096,268	12,295,570	20,292,868	-	-	-	1,446,221	1,446,221
Ostalo	-	-	-	4,222,590	4,222,590	-	-	-	-	-
Privredni klijenti	26,389,677	672,102	9,524,058	42,382,110	78,967,947	2,543,325	366	625,655	2,503,346	5,672,692
Ukupno	79,505,534	1,777,029	15,468,669	62,886,765	159,637,995	3,212,846	143,653	1,293,723	3,588,113	8,238,335
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	153,587	-	-	110,637	264,224
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

U hiljadama dinara

*Ostali kolaterali se odnose na zaloge na robi, zaloge na potraživanjima, zaloga na opremi, jemstva.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.7. Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolateral) (nastavak)

Kredit i potraživanja od komitenata pokrivena kolateralima

uhiljadama dinara

31.12.2021.	Nivo 3				Ukupno
	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	
Stambeni	875,964	-	-	6,140	882,104
Gotovinski	-	5,693	-	181,358	187,051
Poljoprivreda	161,043	-	-	92,600	253,643
Ostalo	565	1,074	-	14,893	16,532
Mikro biznis	124,398	60,000	79,670	232,671	496,739
Ukupno stanovništvo	1,161,970	66,767	79,670	527,662	1,836,069
Velika preduzeća	3,782,867	-	-	325,456	4,108,323
Srednja preduzeća	167,136	-	15,104	80,216	262,456
Mala preduzeća	412,438	-	29,542	75,807	517,787
Država	559,764	-	0	2,361,494	2,921,258
Ostalo	31,845	-	956	1,543	34,344
Privredni klijenti	4,954,050	-	45,602	2,844,516	7,844,168
Ukupno	6,116,020	66,767	125,272	3,372,178	9,680,237
od čega: restrukturirana	3,760,260	-	-	2,418,500	6,178,760
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.7. Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolateral) (nastavak)

Kreditni i potraživanja od komitenata pokrivena kolateralima

U hiljadama dinara

31.12.2020.	Nivo 1					Nivo 2				
	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno
Stambeni	42,495,115	11,880	-	2,259,057	44,766,052	657,595	-	-	28,149	685,744
Gotovinski	6,090	564,087	-	9,681,758	10,251,935	127	10,204	-	232,032	242,363
Poljoprivreda	4,297,713	9,271	31,422	6,535,348	10,873,754	87,366	3,269	-	101,159	191,794
Ostalo	77,486	2,479	-	111,040	191,005	3,579	439	-	11,059	15,077
Mikro biznis	643,012	552,313	3,871,910	3,098,204	8,165,439	397,175	181,335	142,226	851,102	1,571,838
Ukupno stanovništvo	47,519,416	1,140,030	3,903,332	21,685,407	74,248,185	1,145,842	195,247	142,226	1,223,501	2,706,816
Velika preduzeća	11,551,288	178,205	3,416,827	8,803,852	23,950,172	5,660,395	-	220,144	570,802	6,451,341
Srednja preduzeća	2,486,091	379,558	2,006,189	2,817,659	7,689,497	324,956	-	193,408	411,181	929,545
Mala preduzeća	732,488	159,811	858,063	1,121,968	2,872,330	141,153	92	72,959	157,144	371,348
Država	1,535,845	-	4,872,521	15,584,509	21,992,875	19,403	-	-	730,152	749,555
Ostalo	-	-	-	6,899,846	6,899,846	-	-	-	-	-
Privredni klijenti	16,305,712	717,574	11,153,600	35,227,834	63,404,720	6,145,907	92	486,511	1,869,279	8,501,789
Ukupno	63,825,128	1,857,604	15,056,932	56,913,241	137,652,905	7,291,749	195,339	628,737	3,092,780	11,208,605
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	249,991	-	-	172,863	422,854
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* Ostali kolaterali se odnose na zolege na robi, zaloge na potraživanjima, zaloga na opremi, jemstva.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.7. Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolateral) (nastavak)

Kredit i potraživanja od komitenata pokrivena kolateralima

31.12.2020.	U hiljadama dinara				Ukupno
	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	
Stambeni	857,295	-	-	37,892	895,187
Gotovinski	533	813	-	102,346	103,692
Poljoprivreda	198,608	-	-	65,705	264,313
Ostalo	3,454	510	-	14,952	18,916
Mikro biznis	217,186	-	10,481	223,589	451,256
Ukupno stanovništvo	1,277,076	1,323	10,481	444,484	1,733,364
Velika preduzeća	5,324,586	60	-	1,098,637	6,423,283
Srednja preduzeća	447,496	-	-	82,111	529,607
Mala preduzeća	254,436	-	20,213	562,812	837,461
Država	568,989	-	-	2,856,666	3,425,655
Ostalo	2,755,593	-	-	124	2,755,717
Privredni klijenti	9,351,100	60	20,213	4,600,350	13,971,723
Ukupno	10,628,176	1,383	30,694	5,044,834	15,705,087
od čega: restrukturirana	5,830,895	-	-	3,285,902	9,116,797
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.7. Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolateral) (nastavak)

Odnos visine kredita i procenjene vrednosti nekretnine koja se drži kao kolateral prati se prema rasponu Loan To Value Ratio – LTV racio.

Pregled kredita pokriveni nepokretnostima prema rasponu LTV racija

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Manje od 50%	18,331,413	18,976,984
50% - 70%	32,360,446	28,659,176
71% - 100%	23,164,003	28,222,903
101% - 150%	6,895,815	3,373,854
Veći od 150%	11,535,393	6,424,904
Ukupna izloženost	92,287,070	85,657,821
Prosečni LTV	59,78%	67,09%

4.1.8. Materijalne vrednosti stečene naplatom potraživanja po neto vrednosti

Sredstva obezbeđenja preuzeta od strane članica Grupe u procesu naplate plasmana, prikazana su u narednom pregledu:

	<i>U hiljadama dinara</i>				
	Stambeni objekti	Poslovni objekti	Oprema	Zemljišta i šume	Ukupno
31.12.2020.	48,829	1,042,203	24,063	115,766	1,230,861
Sticanje	-	5,068	-	-	5,068
Prodaja	-	(224,536)	-	(3,852)	(228,388)
Prenos na stalna sredstva namenjena prodaji	(12,298)	(138,133)	-	-	(150,431)
Ostalo-promena vrednosti	16,768	50,021	(2,279)	14,870	79,379
31.12.2021.	53,299	734,623	21,784	126,783	936,939

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja mogućnost nastanka negativnih uticaja na finansijski rezultat i kapital Grupe, usled nemogućnosti Grupe da izmiruje svoje obaveze, a u slučaju nedovoljnih rezervi likvidnosti i nemogućnosti pokrića neočekivanih odliva i ostalih obaveza.

Grupa u svom poslovanju poštuje osnovne principe likvidnosti, ostvarujući dovoljan nivo sredstava za pokriće obaveza nastalih u kratkom roku, odnosno poštuje princip solventnosti formiranjem optimalne strukture sopstvenih i pozajmljenih izvora sredstava i formiranjem dovoljnog nivoa rezervi likvidnosti koje ne ugrožavaju ostvarivanje planiranog prinosa na kapital.

Rizik likvidnosti, ispoljava se u razlici između priliva sredstava sa jedne strane i dospeća obaveza sa druge strane, uključujući i mogućnost kašnjenja planiranih priliva, kao i neočekivane odlive. Rizik likvidnosti može se javiti u vidu rizika izvora sredstava i tržišnog rizika likvidnosti. Problem likvidnosti sa aspekta izvora sredstava odnosi se na strukturu pasive i obaveza i izražava se kroz potencijalno značajno učešće nestabilnih izvora, kratkoročnih izvora ili njihove koncentracije. Sa druge strane rizik likvidnosti ispoljava se kroz deficit rezervi i otežanog ili nemogućeg pribavljanja likvidnih sredstava po prihvatljivim tržišnim cenama.

Grupa je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, kojom se vrši jasno razgraničavanje procesa preuzimanja rizika likvidnosti od procesa njegovog upravljanja. Primarnu ulogu u procesu upravljanja rizikom likvidnosti vrši Odbor za upravljanje aktivom i pasivom matične Banke u okviru svojih nadležnosti, kao i ostali nadležni odbori članica Grupe, čije odluke mogu uticati na izloženost Grupe ovom riziku.

U cilju minimiziranja rizika likvidnosti, Grupa:

- vrši diversifikaciju izvora sredstava, po valutama i ročnosti;
- formira i održava dovoljan nivo rezervi likvidnosti;
- upravlja novčanim sredstvima;
- prati buduće novčane tokove i likvidnost na dnevnom nivou;
- limitira osnovne izvore kreditnog rizika koji imaju najznačajniji uticaj na rizik likvidnosti;
- definiše i periodično testira Planove za upravljanje likvidnošću u kriznim situacijama.

Proces upravljanja rizikom likvidnosti sprovodi se kroz identifikaciju, merenje, ublažavanje, praćenje, kontrolu i izveštavanje o riziku likvidnosti.

Identifikacija rizika likvidnosti podrazumeva sveobuhvatno i blagovremeno identifikovanje uzroka koji dovode do nastanka rizika likvidnosti i podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti riziku likvidnosti, kao i izloženosti riziku likvidnosti po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti.

Merenje, odnosno procena rizika likvidnosti predstavlja kvantitativnu i/ili kvalitativnu procenu identifikovanog rizika likvidnosti, korišćenjem sledećih metoda:

- GAP analiza;
- racio analiza;
- stress test.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

Ublažavanje podrazumeva održavanje rizika likvidnosti na prihvatljivom nivou za rizični profil Grupe, kroz definisanje sistema limita koji obuhvata regulatorne i interne limite, kao i blagovremeno preduzimanje mera za umanjnje rizika i poslovanje u okviru pomenutih limita.

Kontrola i praćenje rizika likvidnosti obuhvata proces praćenja usklađenosti sa interno utvrđenim limitima, kao i monitoring definisanih mera za umanjnje izloženosti riziku likvidnosti Grupe koja podrazumeva kontrolu na svim nivoima upravljanja rizikom likvidnosti kao i nezavistan sistem kontrole koji sprovode organizacioni delovi nadležni za internu reviziju i kontrolu usklađenosti poslovanja.

Izveštavanje o riziku likvidnosti obuhvata sistem internog i eksternog izveštavanja, sprovodi se na dnevnom nivou i po utvrđenoj dinamici, a u skladu sa definisanim sistemom.

Grupa usklađuje svoje poslovanje sa limitima za pokazatelj likvidnosti, i to: 0.8 obračunat za jedan radni dan; zatim minimum 0.9 ne duže od tri uzastopna radna dana, odnosno minimum 1 kao prosek svih radnih dana u mesecu, kao i sa limitima za uži pokazatelj likvidnosti, i to: 0.5 obračunat za jedan radni dan; zatim minimum 0.6 ne duže od tri uzastopna radna dana, odnosno minimum 0.7 kao prosek svih radnih dana u mesecu. Tokom 2021. godine Grupa je održavala pokazatelj pokrića likvidnom aktivom zbirno u svim valutama, na nivou koji nije niži od propisanog regulatornog limita 100%.

Usklađenost sa eksterno definisanim limitima likvidnosti:

	Pokazatelj Likvidnosti		Uži pokazatelj likvidnosti		Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom	
	2021.	2020.	2021.	2020.	2021.	2020.
Na dan	3.88	4.06	3.65	3.94	454%	405%
Prosek za period	4.18	4.17	3.94	4.00	601%	385%
Maksimalan za period	4.68	4.73	4.42	4.50	757%	413%
Minimalan za period	3.51	3.42	3.37	3.27	425%	295%

Tokom 2021. godine pokazatelj likvidnosti, uži pokazatelj likvidnosti i pokazatelj pokrića likvidnom aktivom su se kretali iznad definisanih limita.

Grupa definiše interne limite, na osnovu internog izveštaja o GAP-u likvidnosti.

Usklađenost sa interno definisanim limitima likvidnosti poslednjeg dana:

	Limiti	2021.	2020.
GAP do 1 meseca / Ukupna aktiva	Max (10%)	4.56%	0.10%
Kumulativni GAP do 3 meseca / Ukupna aktiva	Max (20%)	5.68%	(1.02%)

Pored toga Grupa limitira i usklađuje poslovanje sa limitima strukture pasive i limitima definisanim sa aspekta ročnosti po značajnijim valutama.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

Ročna struktura monetarne aktive i monetarne pasive na dan 31. decembar 2021. godine

	<i>U hiljadama dinara</i>					
	Do 1 meseca	Od 1 - 3 meseca	Od 3 - 12 meseci	Od 1 - 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	82,055,481	-	-	-	-	82,055,481
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	18,135,567	5,235,112	2,816,320	2,943,702	-	29,130,701
Kredit i potraživanja od komitenata	7,287,184	9,769,465	47,487,657	96,892,497	47,608,139	209,044,942
Finansijska sredstva (HoV)	14,492,955	3,799,363	22,784,256	93,961,416	14,706,029	149,744,019
Ostala sredstva	1,336,303	581,039	60,532	-	-	1,977,874
Ukupno	123,307,490	19,384,979	73,148,765	193,797,615	62,314,168	471,953,017
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i centralnoj banci	1,942,830	34,864	156,887	335	-	2,134,916
Depoziti i ostale obaveze prema deponentima	339,785,262	8,048,414	31,098,419	23,275,420	1,078,903	403,286,418
Ostale obaveze	1,096,392	324,183	409,857	661,701	26,488	2,518,621
Ukupno	342,824,484	8,407,461	31,665,163	23,937,456	1,105,391	407,939,955
Neto ročna neusklađenost						
Na dan 31. decembar 2021. godine	(219,516,994)	10,977,518	41,483,602	169,860,159	61,208,777	64,013,062

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

Ročna struktura monetarne aktive i monetarne pasive na dan 31. decembar 2020. godine

U hiljadama dinara

	<u>Do 1 meseca</u>	<u>Od 1 - 3 meseca</u>	<u>Od 3 - 12 meseci</u>	<u>Od 1 - 5 godina</u>	<u>Preko 5 godina</u>	<u>Ukupno</u>
Gotovina i sredstva kod centralne banke	86,892,070	-	-	-	-	86,892,070
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	14,487,364	1,274,584	229,829	2,873,705	-	18,865,482
Kredit i potraživanja od komitenata	8,519,209	9,733,181	44,571,951	102,511,591	54,097,695	219,433,627
Finansijska sredstva (HoV)	661,487	6,874,596	13,282,947	112,787,393	24,832,233	158,438,656
Ostala sredstva	1,177,654	983,624	599,704	-	-	2,760,982
Ukupno	111,737,784	18,865,985	58,684,431	218,172,689	78,929,928	486,390,817
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i centralnoj banci	4,651,670	1,996,227	597,961	850,332	-	8,096,190
Depoziti i ostale obaveze prema deponentima	316,497,770	15,302,893	42,346,635	30,240,308	1,804,461	406,192,067
Ostale obaveze	2,179,207	295,806	884,991	496,016	26,373	3,882,393
Ukupno	323,328,647	17,594,926	43,829,587	31,586,656	1,830,834	418,170,650
Neto ročna neusklađenost						
Na dan 31. decembar 2020. godine	(211,590,863)	1,271,059	14,854,844	186,586,033	77,099,094	68,220,167

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

Izveštaj o ročnoj strukturi monetarne aktive i pasive sadrži monetarne bilansne pozicije raspoređene prema preostalom roku dospeća, odnosno korišćena je konzervativna pretpostavka da će svi transakcioni i depoziti po viđenju biti povučeni u roku do jednog meseca.

Grupa prikuplja depozite pravnih lica i stanovništva, koji obično imaju kraće rokove dospeća i mogu biti povučeni na zahtev. Kratkoročna priroda ovih depozita povećava rizik likvidnosti Grupe i zahteva aktivno upravljanje ovim rizikom, kao i konstantno praćenje tržišnih trendova.

Grupa kratkoročno upravlja rizikom likvidnosti praćenjem i kontrolisanjem pozicija u svim značajnijim valutama, kako bi se na vreme sagledale potrebe za dodatnim izvorima finansiranja u slučaju dospeća odgovarajućih pozicija, odnosno dugoročno planira strukturu svojih izvora i plasmana kako bi obezbedila dovoljno stabilnih izvora i dovoljno rezervi likvidnosti. Rukovodstvo veruje da odgovarajuća diversifikacija portfolija depozita po broju i vrsti deponenata, kao i prethodno iskustvo pružaju dobar preduslov za postojanje stabilne i dugoročne depozitne baze, odnosno po tom osnovu se ne očekuju značajniji odlivi sredstava. Grupa redovno testira Plan upravljanja likvidnošću u kriznim situacijama i proverava period preživljavanja i solventnost, dostupnost izvora za pokriće obaveze koje bi eventualno nastale, odnosno ocenjuje podršku u pretpostavljenim uslovima krize.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

Nediskontovani tokovi gotovine monetarne aktive i monetarne pasive na dan 31. decembar 2021. godine

	<i>U hiljadama dinara</i>					
	<u>Do 1 meseca</u>	<u>Od 1 - 3 meseca</u>	<u>Od 3 - 12 meseci</u>	<u>Od 1 - 5 godina</u>	<u>Preko 5 godina</u>	<u>Ukupno</u>
Gotovina i sredstva kod centralne banke	82,055,481	-	-	-	-	82,055,481
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	18,136,822	5,255,559	2,835,221	2,943,702	-	29,171,304
Kredit i potraživanja od komitenata	7,914,657	11,068,727	52,804,620	110,754,388	57,928,176	240,470,568
Finansijska sredstva (HoV)	15,716,464	4,132,881	24,129,766	99,141,702	14,546,201	157,667,014
Ostala sredstva	1,336,303	581,039	60,532	-	-	1,977,874
Ukupno	125,159,726	21,038,206	79,830,139	212,839,792	72,474,377	511,342,240
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i centralnoj banci	1,942,999	35,138	157,494	335	-	2,135,966
Depoziti i ostale obaveze prema deponentima	339,818,887	8,079,011	31,276,800	24,198,252	1,248,498	404,621,448
Ostale obaveze	1,097,302	325,921	416,501	674,920	29,251	2,543,895
Ukupno	342,859,189	8,440,070	31,850,795	24,873,507	1,277,749	409,301,310
Neto ročna neusklađenost						
Na dan 31. decembar 2021. godine	(217,699,463)	12,598,136	47,979,344	187,966,285	71,196,628	102,040,930

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

Nediskontovani tokovi gotovine monetarne aktive i monetarne pasive na dan 31. decembar 2020. godine

	<i>U hiljadama dinara</i>					
	<u>Do 1 meseca</u>	<u>Od 1 - 3 meseca</u>	<u>Od 3 - 12 meseci</u>	<u>Od 1 - 5 godina</u>	<u>Preko 5 godina</u>	<u>Ukupno</u>
Gotovina i sredstva kod centralne banke	86,892,070	-	-	-	-	86,892,070
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	14,342,977	1,279,471	338,410	2,994,555	-	18,955,413
Kredit i potraživanja od komitenata	9,329,969	11,336,879	51,157,252	121,893,095	68,378,055	262,095,250
Finansijska sredstva (HoV)	661,487	6,874,596	13,282,947	112,787,393	24,832,233	158,438,657
Ostala sredstva	1,177,656	983,624	658,677	-	-	2,819,957
Ukupno	112,404,160	20,474,570	65,437,286	237,675,043	93,210,288	529,201,347
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i centralnoj banci	4,657,754	2,003,471	621,402	994,521	-	8,277,148
Depoziti i ostale obaveze prema deponentima	316,635,995	15,512,558	42,893,599	31,905,403	2,234,999	409,182,554
Ostale obaveze	2,197,450	295,806	884,991	496,016	26,373	3,900,636
Ukupno	323,491,199	17,811,835	44,399,992	33,395,940	2,261,372	421,360,338
Neto ročna neusklađenost						
Na dan 31. decembar 2020. godine	<u>(211,087,039)</u>	<u>2,662,735</u>	<u>21,037,294</u>	<u>204,279,103</u>	<u>90,948,916</u>	<u>107,841,009</u>

Nediskontovani novčani tokovi koji proističu iz pozicija monetarne aktive i pasive obuhvataju buduće novčane tokove po osnovu bilansnih pozicija i budućih kamata. U slučaju transakcionih i depozita po viđenju koji su u skladu sa konzervativnim pristupom raspoređeni na ročnost do jednog meseca nediskontovani novčani tokovi obuhvataju samo tokove po osnovu glavnice duga.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.3. Tržišni rizici

Tržišni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promena tržišnih varijabli i obuhvata kamatni rizik u bankarskoj knjizi, devizni rizik za sve poslovne aktivnosti koje obavlja i cenovni rizik pozicija knjige trgovanja.

Grupa je izložena cenovnom riziku, deviznom riziku, riziku druge ugovorne strane i riziku izmirenja isporuke po osnovu stavki, koje se nalaze u knjizi trgovanja. Knjiga trgovanja sadrži bilansne i vanbilansne pozicije sredstava i obaveza po osnovu finansijskih instrumenata koje se drže sa namerom trgovanja ili radi zaštite pozicija u drugim finansijskim instrumentima koji se vode u knjizi trgovanja.

Grupa je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, kojom se vrši jasno razgraničavanje procesa preuzimanja tržišnih rizika od procesa njegovog upravljanja. Primarnu ulogu u procesu upravljanja tržišnim rizikom vrši Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, kao i drugi nadležni odbori matične Banke, kao i nadležni odbori članica Grupe čije odluke mogu uticati na izloženost Grupe ovom riziku.

4.3.1. Kamatni rizik

Kamatni rizik predstavlja rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled nepovoljnih promena kamatnih stopa. Izloženost ovoj vrsti rizika zavisi od odnosa kamatno osetljive aktive i kamatno osetljive pasive.

Grupa upravlja sledećim vidovima kamatnog rizika:

- rizik vremenske neusklađenosti dospeća i ponovnog određivanja cena (repricing risk);
- rizik krive prinosa (yield curve risk) – kome je izložena usled promene oblika krive prinosa;
- bazni rizik (basis risk) – kome je izložena zbog različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena;
- rizik opcija (optionality risk) – kome je izložena zbog ugovorenih opcija – kredita s mogućnošću prevremene otplate, depozita s mogućnošću prevremenog povlačenja i drugo.

Osnovni cilj upravljanja kamatnim rizikom je održavanje prihvatljivog nivoa izloženosti kamatnom riziku sa aspekta uticaja na finansijski rezultat, vođenjem adekvatne politike ročne usklađenosti perioda ponovnog formiranja kamatne stope, usklađivanja odgovarajućih izvora sa plasmanima prema vrsti kamatne stope i ročnosti, kao i projekcijom kretanja krive prinosa na inostranom i domaćem tržištu. Prevedashodno, Grupa upravlja marginom internog prinosa kroz cenu kredita i depozita, fokusirajući se na kamatnu maržu.

Grupa posebno sagledava uticaj promene kamatnih stopa i strukture kamatonosne aktive i pasive sa aspekta ročnosti, ponovnog formiranja kamatnih stopa i valutne strukture i upravlja njihovim uticajem na ekonomsku vrednost kapitala.

Proces upravljanja kamatnim rizikom sprovodi se kroz identifikaciju, merenje, ublažavanje, praćenje, kontrolu i izveštavanje o kamatnom riziku.

Identifikacija kamatnog rizika podrazumeva sveobuhvatno i blagovremeno identifikovanje uzroka koji dovode do nastanka rizika i podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti kao i izloženosti kamatnom riziku po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti.

Merenje, odnosno procena kamatnog rizika predstavlja kvantitativnu procenu identifikovanog kamatnog rizika korišćenjem sledećih metoda:

- GAP analiza;
- Analiza osetljivosti;
- Analiza baznog rizika;
- Analiza kredit spred rizika.

Ublažavanje kamatnog rizika podrazumeva održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Grupe i podrazumeva proces definisanja sistema limiti izloženosti Grupe, kao i definisanje i sprovođenje mera za ublažavanje kamatnog rizika.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**4.3.1 Kamatni rizik (nastavak)**

Kontrola i praćenje kamatnog rizika obuhvata proces praćenja usklađenosti sa uspostavljenim sistemom limita, kao i monitoring definisanih mera za umanjenje izloženosti kamatnom riziku Grupe. Kontrola kamatnog rizika podrazumeva kontrolu na svim nivoima upravljanja kao i nezavistan sistem kontrole koji sprovode organizacioni delovi nadležni za internu reviziju i praćenje usklađenosti poslovanja.

Izveštavanje o kamatnom riziku podrazumeva jasno determinisan sistem internog izveštavanja nadležnih odbora i organa članica Grupe o upravljanju kamatnim rizikom.

Interni limiti determinišu se na osnovu internog izveštaja o kamatom GAP-u, koji obuhvata sve pozicije bilansa.

Tokom 2021. godine pokazatelji kamatnog rizika su se kretali u okviru interno definisanih limita.

Usklađenost sa interno definisanim limitima ekonomske vrednosti kapitala:

	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Na dan 31. decembar	2.69%	3.06%
Prosek za period	2.77%	3.63%
Maksimalan za period	3.13%	4.20%
Minimalan za period	1.44%	3.06%
Limit	<u>20%</u>	<u>20%</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.3.1 Kamatni rizik (nastavak)

Izloženost kamatnom riziku može se sagledati i na osnovu Izveštaja o GAP-u kamatnog rizika monetarne aktive i pasive: Izveštaj o GAP-kamatnog rizika monetarnog podbilansa na dan 31. decembar 2021. godine

							<i>U hiljadama dinara</i>	
	<u>Do 1 meseca</u>	<u>1-3 meseca</u>	<u>3-12 meseci</u>	<u>1-5 godina godina</u>	<u>Preko 5 godina</u>	<u>Ukupno Kamatonosno</u>	<u>Nekamatonosno</u>	<u>Ukupno</u>
Gotovina i sredstva kod centralne banke	25,209,646	-	-	-	-	25,209,646	56,845,835	82,055,481
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	21,095,589	5,235,112	2,800,000	-	-	29,130,701	-	29,130,701
Kredit i potraživanja od komitenata	91,730,632	20,754,905	51,424,776	43,137,734	1,996,895	209,044,942	-	209,044,942
Finansijska sredstva (HoV)	13,980,132	3,799,363	22,784,256	93,866,822	14,706,029	149,136,602	607,417	149,744,019
Ostala sredstva	-	-	-	-	-	-	1,977,874	1,977,874
Ukupno	152,015,999	29,789,380	77,009,032	137,004,556	16,702,924	412,521,891	59,431,126	471,953,017
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i centralnoj banci	2,133,440	-	-	-	-	2,133,440	1,476	2,134,916
Depoziti i ostale obaveze prema deponentima	340,549,150	7,715,980	29,490,012	22,998,574	1,038,413	401,792,129	1,494,289	403,286,418
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	-	2,518,621	2,518,621
Ukupno	342,682,590	7,715,980	29,490,012	22,998,574	1,038,413	403,925,569	4,014,386	407,939,955
Neto ročna neusklađenost na dan:								
31. decembar 2021. godine	(190,666,591)	22,073,400	47,519,020	114,005,982	15,664,511	8,596,322	55,416,740	64,013,062

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.3.1. Kamatni rizik (nastavak)

Izveštaj o GAP–kamatnog rizika monetarnog podbilansa na dan 31. decembar 2020. godine

								<i>U hiljadama dinara</i>	
	<u>Do 1 meseca</u>	<u>1-3 meseca</u>	<u>3-12 meseci</u>	<u>1-5 godina godina</u>	<u>Preko 5 godina</u>	<u>Ukupno Kamatonosno</u>	<u>Nekama-tonosno</u>	<u>Ukupno</u>	
Gotovina i sredstva kod centralne banke	34,314,578	-	-	-	-	34,314,578	52,577,492	86,892,070	
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	15,790,102	1,293,441	255,292	127,601	-	17,466,436	1,399,046	18,865,482	
Kredit i potraživanja od komitenata	72,906,125	22,677,677	63,933,593	55,078,214	4,346,151	218,941,760	491,867	219,433,627	
Finansijska sredstva (HoV)	152,566	6,874,596	13,282,947	112,787,393	24,832,233	157,929,735	508,921	158,438,656	
Ostala sredstva	-	-	-	-	-	-	2,760,982	2,760,982	
Ukupno	123,163,371	30,845,714	77,471,832	167,993,208	29,178,384	428,652,509	57,738,308	486,390,817	
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i centralnoj banci	4,223,467	2,073,599	946,568	850,133	-	8,093,767	2,423	8,096,190	
Depoziti i ostale obaveze prema deponentima	310,601,395	15,783,848	43,810,784	32,894,526	1,734,143	404,824,696	1,367,371	406,192,067	
Ostale obaveze	38,257	-	-	-	-	38,257	3,844,136	3,882,393	
Ukupno	314,863,119	17,857,447	44,757,352	33,744,659	1,734,143	412,956,720	5,213,930	418,170,650	
Neto ročna neusklađenost na dan:									
31. decembar 2020. godine	(191,699,748)	12,988,267	32,714,480	134,248,549	27,444,241	15,695,789	52,524,378	68,220,167	

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.3.1. Kamatni rizik (nastavak)

Izveštaj o GAP-u kamatnog rizika monetarnog podbilansa sadrži monetarne bilansne pozicije raspoređene prema periodu ponovnog formiranja kamatne stope ili preostalom periodu do dospeća, u zavisnosti od toga koji period je kraći. U skladu sa navedenim, korišćena je konzervativna pretpostavka da će svi transakcioni i depoziti po viđenju biti povučeni u roku do jednog meseca.

Rukovodstvo članica Grupe veruje da odgovarajuća usklađenost pozicija po vrsti kamatne stope i periodu ponovnog formiranja pruža dobar preduslov za postojanje sa zahtevanim finansijskim rezultatom uz očuvanje ekonomske vrednosti kapitala.

Rizik od promene kamatnih stopa

Pored praćenja kamatnog GAP-a, upravljanje kamatnim rizikom podrazumeva i praćenje osetljivosti aktive i pasive Banke na različita scenarija promene kamatne stope, Grupa redovno sprovodi stres testiranje kamatnog rizika, kojim procenjuje procene uticaja promene ključnih faktora na kamatni rizik Grupe.

Grupa procenjuje uticaj koji bi mogao imati standardizovani šok kamatnih stopa, paralelni pozitivni i negativni pomak kamatnih stopa na referentnoj krivoj prinosa za 400 baznih poena za RSD i 200 baznih poena za svaku značajnu valutu pojedinačno i za sve ostale valute zajedno.

Izveštaj o GAP–kamatnog rizika monetarnog podbilansa na dan 31. decembar 2021. godine (nastavak)

Standardni scenario podrazumeva paralelnu promenu (povećanje i smanjenje) kamatne stope od 100 baznih poena (b.p.) primenjen na internom izveštaju o kamatnom GAP-u. Analiza osetljivosti Grupe, odnosno uticaj na finansijski rezultat na povećanje i smanjenje kamatne stope, uz pretpostavku simetričnih kretanja i konstantne finansijske pozicije, data je u tabeli:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	Paralelno povećanje od 100 b.p.	Paralelno smanjenje od 100 b.p.
2021.		
Na dan 31. decembra	420,400	(420,400)
2020.		
Na dan 31. decembra	538,445	(538,445)

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**4.4. Devizni rizik**

Grupa je izložena deviznom riziku koji se manifestuje kroz mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital usled promene međuvalutnih odnosa, promene vrednosti domaće valute u odnosu na strane valute ili promene vrednosti zlata i drugih plemenitih metala. Deviznom riziku izložene su sve pozicije sadržane u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja u stranoj valuti i zlatu, kao i dinarske pozicije indeksirane valutnom klauzulom.

U cilju minimiziranja izloženosti deviznom riziku Grupa vrši diversifikaciju valutne strukture portfolija i valutne strukture obaveza, usklađivanje otvorenih pozicija po pojedinim valutama, poštujući principe ročne transformacije sredstava.

Grupa je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, kojom se vrši jasno razgraničavanje procesa preuzimanja deviznog rizika od procesa njegovog upravljanja.

Proces upravljanja deviznim rizikom sprovodi se kroz identifikaciju, merenje, ublažavanje, praćenje, kontrolu i izveštavanje o deviznom riziku.

Grupa na sveobuhvatan način blagovremeno identifikuje uzroke koji dovode do nastanka deviznog rizika što podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti deviznom riziku, kao i izloženosti deviznom riziku po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti.

Merenje, odnosno procena deviznog rizika predstavlja kvantitativnu procenu identifikovanog deviznog rizika, korišćenjem sledećih tehnika:

- GAP analiza i pokazatelj deviznog rizika;
- VaR;
- Stress test;
- Backtesting,

Ublažavanje deviznog rizika podrazumeva održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Grupe kroz postavljanje transparentnog sistema limita i definisanje mera za ublažavanje deviznog rizika.

Kontrola i praćenje deviznog rizika obuhvata praćenje i nadzor usklađenosti pozicija sa interno i eksterno definisanim limitima, kao i monitoring definisanih i preduzetih mera. Kontinuiranim praćenjem i kontrolom deviznog rizika omogućeno je blagovremeno preduzimanje mera u cilju održavanja deviznog rizika u okviru definisanih limita. Kontrola deviznog rizika podrazumeva kontrolu na svim nivoima upravljanja kao i nezavistan sistem kontrole koji sprovode organizacioni delovi nadležni za internu reviziju i praćenje usklađenosti poslovanja.

Izveštavanje o deviznom riziku obuhvata sistem internog i eksternog izveštavanja i sprovodi se na dnevnom nivou i po utvrđenoj dinamici, a u skladu sa definisanim sistemom.

Grupa usklađuje svoje poslovanje sa regulatorno propisanim pokazateljem deviznog rizika, koji predstavlja odnos zbiru otvorene devizne pozicije i pozicije u zlatu i regulatornog kapitala.

Pregled ukupne rizične devizne pozicije i regulatorno definisanog pokazatelja deviznog rizika na dan 31. decembra:

	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Ukupna rizična devizna pozicija	1,306,182	6,993,596
Pokazatelj deviznog rizika	2.00%	10.13%
Regulatorno propisan limit	<u>20%</u>	<u>20%</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.4. Devizni rizik (nastavak)

Pregled monetarne aktive i monetarne pasive po valutama na dan 31. decembar 2021. godine

U hiljadama dinara

	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno u valuti	Devizna klauzula u EUR	Devizna klauzula u CHF	Dinarske pozicije	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	43,703,757	210,126	8,007,477	620,924	52,542,284	-	-	29,513,197	82,055,481
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	15,242,500	2,097,905	450,110	3,077,949	20,868,464	-	-	8,262,237	29,130,701
Kredit i potraživanja od komitenata	6,910,244	1,138	-	-	6,911,382	138,770,935	47,704	63,314,921	209,044,942
Finansijska sredstva (XOB)	53,502,848	8,162,770	1,760,642	-	63,426,260	40,600	-	86,277,159	149,744,019
Ostala sredstva	612,254	2,136,748	894	119	2,750,015	-	-	-772,141	1,977,874
Ukupno	119,971,603	12,608,687	10,219,123	3,698,992	146,498,405	138,811,535	47,704	186,595,373	471,953,017
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i centralnoj banci	970,794	192,765	140,395	29,461	1,333,415	1,352	-	800,149	2,134,916
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	254,535,330	11,217,791	10,127,893	3,596,891	279,477,905	336,019	-	123,472,494	403,286,418
Ostale obaveze	313,134	149,104	4,868	14,948	482,054	805,394,00	-	1,231,173	2,518,621
Ukupno	255,819,258	11,559,660	10,273,156	3,641,300	281,293,374	1,142,765	-	125,503,816	407,939,955
Neto devizna pozicija 31. decembar 2021. godine	(135,847,655)	1,049,027	(54,033)	57,692	(134,794,969)	137,668,770	47,704	61,091,557	64,013,062

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.4. Devizni rizik (nastavak)

Pregled monetarne aktive i monetarne pasive po valutama na dan 31. decembar 2020. godine

U hiljadama dinara

	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno u valuti	Devizna klauzula u EUR	Devizna klauzula u CHF	Dinarske pozicije	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	36,703,618	1,020,515	6,875,136	5,386,502	49,985,771	-	-	36,906,299	86,892,070
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	13,193,256	2,173,599	500,522	2,952,461	18,819,838	-	-	45,644	18,865,482
Kredit i potraživanja od komitenata	24,909,300	-	-	17,553,351	42,462,651	120,159,267	53,894	56,757,815	219,433,627
Finansijska sredstva (XOB)	55,915,979	9,753,914	1,739,077	2,595,794	70,004,764	105,757	-	88,328,135	158,438,656
Ostala sredstva	1,202,392	58,087	1,155	22,348	1,283,982	-	-	1,477,000	2,760,982
Ukupno	131,924,545	13,006,115	9,115,890	28,510,456	182,557,006	120,265,024	53,894	183,514,893	486,390,817
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i centralnoj banci	1,478,460	112,909	42,743	4,057,180	5,691,292	20,158	-	2,384,740	8,096,190
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	251,820,362	11,851,314	8,970,720	18,203,193	290,845,589	144,321	-	115,202,157	406,192,067
Ostale obaveze	795,966	160,655	53,372	419,224	1,429,217	751,592	-	1,701,584	3,882,393
Ukupno	254,094,788	12,124,878	9,066,835	22,679,597	297,966,098	916,071	-	119,288,481	418,170,650
Neto devizna pozicija 31. decembar 2020. godine	(122,170,243)	881,237	49,055	5,830,859	(115,409,092)	119,348,953	53,894	64,226,412	68,220,167

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.5. Pregled desetodnevno VaR-a

Grupa vrši i stresno testiranje deviznog rizika kojim se procenjuje potencijalni uticaj specifičnih događaja i/ili promene više finansijskih varijabli na finansijski rezultat, kapital i pokazatelj deviznog rizika.

VaR označava najveći mogući gubitak u portfoliju Grupe tokom određenog perioda i pri unapred definisanom intervalu poverenja. Grupa izračunava jednodnevni i desetodnevni VaR, sa intervalom poverenja od 99%, na deviznim pozicijama (devizni VaR). Grupa izračunava VaR primenom autoregresivnog-heteroskedastičnog modela GARCH, za koji nije tražila odobrenje Narodne banke Srbije, u cilju procene regulatornih kapitalnih zahteva za devizni rizik.

Devizni VaR se računa na pozicijama u stranoj valutu, kao i na pozicijama indeksiranim valutnom klauzulom koje su sadržane u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.

Pregled desetodnevno VaR-a sa intervalom poverenja od 99% za 2021. i 2020. godinu je prikazan kao što sledi:

	Na dan 31. decembar	U hiljadama dinara		
		Prosek	Maksimalan	Minimalan
2021.				
Devizni rizik	17,267	752	17,267	43
2020.				
Devizni rizik	2,718	4,351	64,157	975

4.6. Operativni rizik

Banke članice Grupe na dnevnom nivou prate događaje operativnih rizika i upravljaju operativnim rizicima. U cilju efikasnog praćenja operativnog rizika, u svakom organizacionom delu Banke članice Grupe imenovani su zaposleni za operativne rizike, koji su odgovorni za tačnost i ažurnost podataka o svim događajima operativnog rizika, kao i za evidenciju svih nastalih događaja u bazu podataka operativnih rizika. Organizacioni deo Banke članice Grupe u čijoj je nadležnosti upravljanje rizicima vrši monitoring i izveštavanje o operativnim rizicima.

Merenje, odnosno procenu operativnog rizika Grupa vrši kroz kvantitativnu i/ili kvalitativnu procenu identifikovanog operativnog rizika. Banke članice Grupe sprovode merenje izloženosti operativnim rizicima kroz evidenciju događaja, praćenje ključnih indikatora rizika i utvrđivanje profila operativnih rizika. Profil operativnih rizika predstavlja izloženost Grupe operativnom riziku, podrazumeva procenu izloženosti rizicima prema predefinisanim procesima merenjem mogućeg raspona, značaja za poslovanje i učestalosti događaja koji mogu da prouzrokuju gubitke, identifikovanjem nivoa kontrole koje oblasti poslovanja imaju nad ovim rizicima i mere za poboljšanje.

Grupa ne može eliminisati sve operativne rizike, ali uvođenjem odgovarajućeg kontrolnog okvira, monitoringom i ublažavanjem potencijalnih rizika uspostavlja proces upravljanja operativnim rizikom, Grupa preduzima mere u cilju ublažavanja operativnih rizika i proaktivnog reagovanja na potencijalne događaje operativnih rizika kroz permanentno praćenje svih aktivnosti, primenu adekvatnog i pouzdanog informacionog sistema i orijentacijom na projektni pristup, a čijim sprovođenjem se unapređuje poslovna praksa i optimizuju poslovni procesi.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.6. Operativni rizik (nastavak)

Putem pouzdanog izveštavanja o realizaciji mera za ublažavanje operativnih rizika, Grupa je uspostavila sistem za monitoring aktivnosti koje preduzimaju članica Grupe u cilju umanjenja operativnih rizika i preventivnog reagovanja na događaje operativnih rizika koji su u nastajanju. Grupa procenjuje rizik poveravanja aktivnosti trećim licima za obavljanje određenih aktivnosti u vezi sa poslovanjem, na osnovu ugovora zaključenog sa tim licima kojima se jasno određuju uslovi, prava, obaveze i odgovornosti ugovorenih strana.

U cilju nesmetanog i kontinuiranog funkcionisanja svih značajnih sistema i procesa Grupe, kao i ograničavanja gubitaka u vanrednim situacijama, članice Grupe su usvojile Plan za obezbeđenje kontinuiteta poslovanja, a u cilju ponovnog uspostavljanja oporavka sistema informacione tehnologije u slučaju prekida poslovanja. članice Grupe su usvojile Plan oporavka aktivnosti u slučaju katastrofa.

4.7. Rizici ulaganja

Rizik ulaganja Grupe predstavlja rizik ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva i investicione nekretnine. Ulaganje Grupe u jedno lice koje nije lice u finansijskom sektoru može biti do 10% kapitala Grupe, pri čemu se pod ovim ulaganjem podrazumeva ulaganje kojim članice Grupe stiču udeo ili akcije lica koje nije lice u finansijskom sektoru. Ukupna ulaganja Grupe u lica koja nisu lica u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine Grupe ne smeju preći 60% kapitala Grupe, s tim što se ovo ograničenje ne odnosi na sticanje akcija radi njihove dalje prodaje u roku od šest meseci od dana sticanja.

4.8. Rizik izloženosti

Velika izloženost Grupe prema jednom licu ili grupi povezanih lica, uključujući i lica povezana sa Grupom, jeste izloženost koja iznosi preko 10% kapitala Grupe.

U svom poslovanju, Grupa vodi računa o usklađenosti sa regulatorno definisanim limitima izloženosti:

- Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica ne sme biti veća od 25% kapitala Grupe;
- Zbir svih velikih izloženosti Grupe ne sme preći 400% kapitala Grupe.

Definisani limiti izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica odnose se i na lica povezana sa Grupom.

Izloženost Grupe prema jednom licu ili grupi povezanih lica, kao i izloženost prema licima povezanim sa Grupom, kretala se u okviru propisanih limita.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.9. Rizik zemlje

Rizik zemlje je rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Grupa izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe zbog nemogućnosti članica Grupe da naplati potraživanja od dužnika iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla dužnika. Rizik zemlje obuhvata sledeće rizike:

- Političko-ekonomski rizik, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarivanja gubitka zbog nemogućnosti članica Grupe da naplati potraživanja usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa zemlje porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj zemlji;
- Rizik transfera, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarenja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja iskazanih u valuti koja nije zvanična valuta zemlje porekla dužnika, i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih zemalja u određenoj valuti koja su utvrđena aktima državnih i drugih organa zemlje dužnika.

Grupa upravlja rizikom zemlje na nivou pojedinačnog plasmana i na nivou portfolija. Merenje i kontrolu izloženosti pojedinačnog plasmana riziku zemlje, članice Grupe vrše određivanjem kategorije internog rejtinga zemlje dužnika, a na osnovu rejtinga dodeljenog od strane međunarodno priznatih rejting agencija i utvrđivanjem limita izloženosti kao procentom od kapitala Grupe u zavisnosti od kategorije internog rejtinga zemlje. Merenje i kontrolu izloženosti portfolija riziku zemlje Grupa vrši na osnovu grupisanja potraživanja prema stepenu rizika zemalja dužnika.

U cilju adekvatnog upravljanja rizikom zemlje, Grupa definiše limite izloženosti pojedinačno po zemljama porekla dužnika.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.10. Fer vrednost finansijske aktive i pasive

Pregled knjigovodstvene vrednosti i fer vrednosti finansijske aktive i pasive koja se ne vrednuje po fer vrednosti

	31.12.2021.					31.12.2020.					U hiljadama dinara
	Knjigovodstve na vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Knjigovodstve na vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	
Finansijska aktiva											
Gotovina i sredstva kod centralne banke	82,055,482	82,055,482	82,055,482	-	-	80,045,107	80,045,107	80,045,107			
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	29,114,381	29,114,381	29,114,381	-	-	18,142,070	18,142,070	18,142,070			
Kredit i potraživanja od komitenata	209,044,943	208,948,338			208,948,338	189,296,089	187,604,124	-	-	187,604,124	
Ostala sredstva	5,430,723	5,430,723	5,430,723	-		6,216,270	6,216,270	6,216,270			
Hartije od vrednosti koje se vode po amortizovanoj vrednosti	934,484	934,484	-	-	934,484	842,240	842,240			842,240	
Finansijska pasiva											
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	2,134,969	2,134,969	1,705,139	-	429,830	8,096,190	8,096,190	5,140,177	-	2,956,013	
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	403,286,418	403,239,009	-	-	403,239,009	406,192,067	405,924,829	-	-	405,924,829	
Ostale obaveze	4,142,443	4,142,443	-	-	4,142,443	3,882,393	3,882,393	-	-	3,882,393	

Obračunata fer vrednosti datih kredita i plasmana klijentima, kao i primljenih depozita jednaka je fer vrednosti koju je NLB dd procenila i po kojima su isti priznati na dan sticanja većinskog paketa akcija Banke. U trenutku prezimanja priznato je i obezvređenje najvećeg dela finansijskih sredstava koji imaju status nerizičnih izloženosti. Vrednosti u gornjoj tabeli su prikazane u skladu sa fer vrednostima ovih pozicija procenjenih na dan preuzimanja matične Banke (31.12.2020. godine) a respektivno amortizovane do 31.12.2021. godine.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.10. Fer vrednost finansijske aktive i pasive (nastavak)

Finansijski instrumenti koji se mere po fer vrednosti

U hiljadama dinara

Aktiva	31.12.2021.			Ukupna aktiva / pasiva po fer vrednosti	31.12.2020.			Ukupna aktiva / pasiva po fer vrednosti
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3		Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha prodaju (u dinarima)	512,823	-	-	512,823	508,922	4,873,616	-	5,382,538
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha prodaju (u stranoj valuti)	-	-	-	-	-	2,925,568	-	2,925,568
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat (u dinarima)	140,170	84,689,682	-	84,689,682	-	81,955,812	-	81,955,812
Finansijska aktiva po fer vrednosti kroz ostali rezultat (u stranoj valuti)	23,048,496	40,377,764	40,600	63,451,766	19,181,058	48,045,683	105,757	67,332,498
Ukupno	23,701,489	125,067,446	40,600	148,654,271	19,689,980	137,800,679	105,757	157,596,416

U nivo 1 raspoređuju se finansijski instrumenti kojima se trguje na međunarodnom tržištu i kod kojih postoji dostupna adekvatna cena ili kojima se trguje metodom kontinuiranog trgovanja, ukoliko su u pitanju instrumenti sa Beogradske berze (obveznice Republike Srbije i Republike Srpske kojima se trguje na međunarodnom tržištu, Republika Slovenija, Republika Irska, USA, Raiffeisen Bank International), dok nivo 2 sadrži hartije od vrednosti čija se fer vrednost procenjuje na osnovu interno razvijenih modela koji se baziraju na informacijama sa aukcija ili sa sekundarnog tržišta hartija od vrednosti (obveznice RS u RSD i EUR).

Fer vrednost aktive za koju ne postoje direktne informacije o trgovanju se raspoređuje u nivo 3 (municipalne obveznice).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.11. Upravljanje kapitalom

Grupa je uspostavila sistem upravljanja rizicima u skladu sa obimom i strukturom svojih poslovnih aktivnosti, a cilj upravljanja kapitalom je nesmetano ostvarenje ciljeva poslovne politike Grupe.

Obračun kapitala i pokazatelja adekvatnosti kapitala je počevši od 30.06.2017.godine usklađen sa Bazel III standardom.

Osnovni ciljevi upravljanja kapitalom su:

- očuvanje minimalnog regulatornog zahteva (EUR 10 miliona);
- održavanje zaštitnih slojeva kapitala;
- poštovanje minimalnih regulatornih pokazatelja adekvatnosti kapitala uvećanih za zaštitne slojeve kapitala;
- održavanje poverenja u sigurnost i stabilnost poslovanja;
- ostvarenje poslovnih i finansijskih planova;
- podržavanje očekivanog rasta plasmana;
- omogućavanje optimuma budućih izvora sredstava i njihovog korišćenja;
- ostvarenje politike dividendi.

Regulatorni kapital bankarske Grupe predstavlja zbir osnovnog kapitala (koga čine osnovni akcijski i dodatni osnovni kapital) i dopunskog kapitala, umanjen za odbitne stavke. Pokazatelji adekvatnosti kapitala predstavljaju odnos kapitala (ukupnog, osnovnog ili osnovnog akcijskog) Grupe i zbira: rizikom ponderisanih izloženosti za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja i rizik izmirenja/ispоруke po osnovu slobodnih isporuka; rizične aktive po osnovu izloženosti riziku izmirenja/ispоруke (osim po osnovu slobodnih isporuka); rizične aktive po osnovu izloženosti tržišnim rizicima; rizične aktive po osnovu izloženosti operativnom riziku; rizične aktive po osnovu izloženosti riziku prilagođavanja kreditne izloženosti i rizične aktive po osnovu prekoračenja limita izloženosti iz knjige trgovanja. Rizikom ponderisane izloženosti za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja i rizik izmirenja/ispоруke po osnovu slobodnih isporuka bankarske Grupe se utvrđuju u skladu sa propisanim ponderima rizičnosti za sve klase aktive. Rizična aktiva po osnovu izloženosti operativnom riziku se dobija množenjem recipročne vrednosti propisanog pokazatelja adekvatnosti kapitala i kapitalnog zahteva za operativni rizik, utvrđenog kao trogodišnji prosek proizvoda indikatora izloženosti po svim linijama poslovanja i propisanih stopa kapitalnog zahteva za svaku poslovnu liniju.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.11. Upravljanje kapitalom

Pokazatelji adekvatnosti kapitala	U hiljadama dinara	
	31.12.2021.	31.12.2020.
Osnovni kapital	66,071,468	70,902,630
Osnovni akcijski kapital	65,697,958	70,529,120
Dodatni osnovni kapital	373,510	373,510
Odbitne stavke od kapitala	(713,172)	(1,881,099)
Kapital	65,358,296	69,021,531
Rizikom ponderisane izloženosti za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja i rizik izmirenja/ispоруke po osnovu slobodnih isporuka	194,363,632	199,051,603
Rizična aktiva po osnovu izloženosti operativnom riziku	34,534,805	36,826,475
Rizična aktiva po osnovu izloženosti tržišnim rizicima	-	3,594,496
Pokazatelj adekvatnosti kapitala (min. 14.35%)	28.55%	28.82%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala (min. 12.35%)	28.55%	28.82%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala (min. 10.85%)	28.39%	28.67%

Tokom 2021. godine svi propisani pokazatelji adekvatnosti kapitala su bili iznad regulatornih limita (8% + kombinovani zaštitni sloj kapitala, 6% + kombinovani zaštitni sloj kapitala i 4.5% + kombinovani zaštitni sloj kapitala za pokazatelje adekvatnosti ukupnog, osnovnog i osnovnog akcijskog kapitala respektivno).

Strategijom i Planom upravljanja kapitalom, bankarska Grupa obezbeđuje održavanje nivoa i strukturu internog kapitala koji pruža adekvatnu podršku rastu plasmana, budućih izvora sredstava i njihovog korišćenja na nivou bankarske Grupe, sprovođenju politike dividendi, kao i prilagođavanje promenama u regulatornim zahtevima.

Tokom 2020. godine Grupa je obračunavala i pokazatelj leveridža u skladu sa regulatornim zahtevom, koji predstavlja količnik osnovnog kapitala i iznosa izloženosti koje ulaze u obračun predmetnog pokazatelja.

Plan upravljanja kapitalom, kao deo sistema upravljanja kapitalom, sadrži:

- strateške ciljeve i period za njihovo ostvarivanje;
- opis procesa upravljanja raspoloživim internim kapitalom, planiranje njegovog adekvatnog nivoa i odgovornosti za taj proces;
- procedure planiranja adekvatnog nivoa raspoloživog internog kapitala;
- način dostizanja i održavanja adekvatnog nivoa raspoloživog internog kapitala;
- ograničenja u vezi sa raspoloživim internim kapitalom;
- prikaz i obrazloženje efekata stres testiranja na interne kapitalne zahteve;
- alokaciju kapitala;
- plan poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.11. Upravljanje kapitalom (nastavak)

Grupa na kontinuiranoj osnovi sprovodi proces interne procene adekvatnosti kapitala u skladu sa prirodom, obimom i složenosti poslovnih aktivnosti, a u skladu sa Strategijom upravljanja rizicima, politikama za upravljanje pojedinačnim rizicima i Strategijom upravljanja kapitalom.

Proces interne procene adekvatnosti kapitala, kao dokumentovan i kontinuiran proces ispunjava sledeće uslove:

- zasnovan je na identifikaciji i merenju rizika;
- pruža sveobuhvatnu procenu i praćenje rizika kojima je bankarska Grupa izložena ili može biti izložena;
- obezbeđuje adekvatan nivo raspoloživog internog kapitala u skladu sa rizičnim profilom bankarske Grupe;
- uključen je u sistem upravljanja bankarskom Grupom i donošenje odluka;
- predmet je redovne analize, praćenja i provere.

Faze procesa interne procene adekvatnosti kapitala na nivou bankarske Grupe obuhvataju:

- utvrđivanje materijalno značajnih rizika, u skladu sa kvalitativnim i kvantitativnim kriterijumima;
- obračun iznosa internih kapitalnih zahteva;
- obračun iznosa stresiranih internih kapitalnih zahteva;
- određivanje ukupnog internog kapitalnog zahteva;
- poređenje sledećih elemenata:
  - kapitala i raspoloživog internog kapitala;
  - minimalnih kapitalnih zahteva i internih kapitalnih zahteva za pojedinačne rizike;
  - zbira minimalnih kapitalnih zahteva i ukupnih internih kapitalnih zahteva.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

5. KORIŠĆENJE PROCENJIVANJA

Rukovodstvo koristi pretpostavke i procene koje imaju efekta na prezentovane vrednosti sredstava i obaveza u toku izveštajnog perioda. Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procene izvršene, su rezultat redovnih provera. Ove procene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, kao i različitim informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, a koje deluju realno i razumno u datim okolnostima uz primenu koncepta očekivanog kreditnog gubitka.

Ključni izvori neizvesnosti kod procena

Rezervisanja za kreditne gubitke

Obezvredjenje sredstava koja se procenjuju metodom amortizovanog troška se utvrđuje na način koji je opisan u računovodstvenoj politici 3(j).

Obezvredjenje plasmana ima za cilj obezbeđenje razumnog, opreznog i pravovremenog utvrđivanja gubitaka, kako bi se zaštitio kapital Banke u periodu kada gubitak bude i definitivno potvrđen (realizovan) zbog nemogućnosti naplate ugovorenih iznosa ili odlivom sredstava za izmirenje potencijalnih obaveza.

Obezvredjenje plasmana i rezervisanja vrše se samo onda kada postoji opravdan osnov, odnosno kada postoji objektivan dokaz o obezvredjenju kao posledica događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja kredita, a koji nepovoljno utiču na buduće novčane tokove od kredita.

Glavni elementi u proceni obezvredjenja plasmana su sledeći: prekoračenje roka plaćanja glavnice ili kamate, teškoće u novčanim tokovima korisnika kredita (finansijske teškoće), opadanje kreditnog rejtinga ili promene prvobitnih uslova iz ugovora i drugo.

Obezvredjenje plasmana se vrši na osnovu procene očekivanih budućih novčanih tokova iz poslovanja klijenata ili realizacijom sredstava obezbeđenja, ukoliko se proceni da će realno kredit biti namiren iz tih sredstava.

Banka vrši procenu obezvredjenja potraživanja na grupnoj i pojedinačnoj osnovi.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

5. KORIŠĆENJE PROCENJIVANJA (nastavak)

Pojedinačno procenjivanje

Banka procenjuje ispravku vrednosti za svaki pojedinačno značajan plasman sa statusom neizmirivanja obaveza – default-a, odnosno plasmane koji su klasifikovani u nivo 3 u skladu sa MSFI 9 standardom. Tom prilikom se uzimaju u obzir finansijska pozicija korisnika kredita, održivost biznis plana, njegova sposobnost da poboljša svoje performanse u slučaju finansijskih teškoća, projektovani prihodi, raspoloživost drugih vrsta finansijske podrške i vrednost kolaterala koja se može realizovati, kao i očekivani novčani tokovi. Ukoliko dođe do novih informacija koje prema proceni bitno menjaju kreditnu sposobnost klijenta, vrednost kolaterala i izvesnost ispunjenja obaveza klijenta prema Banci, vrši se nova procena obezvređenja plasmana.

Ispravka vrednosti na pojedinačnoj osnovi se obračunava ukoliko postoje objektivni dokazi obezvređenja koji su rezultat jednog ili više događaja nastalih nakon inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva i ukoliko postoji merljivo smanjenje budućih tokova gotovine.

Objektivnim dokazima koji ukazuju na potrebu obezvređenja plasmana, smatra se:

- kada finansijsko stanje dužnika ukazuje na znatne probleme u njegovom poslovanju;
- kada postoje podaci o neizmirenju obaveza, učestalom kašnjenju u otplati ili neispunjavanju drugih ugovornih odredaba;
- kada Banka, usled finansijskih poteškoća dužnika, bitno promeni uslove otplate potraživanja u odnosu na one koji su prvobitno ugovoreni;
- dužnik ne može da izmiri svoje obaveze u celosti bez realizacije sredstva obezbeđenja;
- neprekidna blokada računa preko 60 dana;
- kada postoje izvesne značajne finansijske poteškoće u poslovanju klijenta (bankrotstvo, likvidacija, stečaj ili neka druga vrsta finansijske reorganizacije dužnika) i slično.

Dokazi se mogu dokumentovati i analizom u Watch procesu, informacijom o povećanom stepenu rizika dužnika, izveštajima sa sastanaka koji su održani sa dužnikom, izveštajima o obavljenom monitoringu kolaterala klijenata, izveštajima o prinudnoj naplati i danima blokade, izveštajima o kreditima u docnji i drugim informacijama kojima Banka raspolaže.

Pored toga, dokumentaciju potrebnu kao dokaz za obezvređenje plasmana, predstavljaju i dokazi za procenu očekivanih priliva po plasmanu, koji se pre svega odnose na dokumentaciju o planiranim budućim novčanim tokovima dužnika.

Kada postoje objektivni dokazi, iznos obezvređenja se obračunava kao razlika između bruto knjigovodstvene vrednosti sredstava i sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine, pri čemu Banka uvažava postojanje više scenarija naplate prilikom procene očekivanih budućih tokova gotovine za određene slučajeve. Tom prilikom, scenarija koja se mogu uzeti u obzir su scenarija iz poslovanja (restrukturiranje/sporazumi i slično), scenarija iz realizacija kolaterala (vansudski/sudski/stečaj i ostalo) i prodaja potraživanja. Verovatnoće određenog scenarija Banka procenjuje na osnovu istorijske realizacije i naplate problematičnih slučajeva, specifičnosti pojedinačnog klijenta, kao i predviđanjem budućih mogućih ishoda, pri čemu je zbir svih scenarija 100%.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

5. KORIŠĆENJE PROCENJIVANJA (nastavak)

Grupno procenjivanje

Obezvredjenje se procenjuje grupno po svim plasmanima kod kojih nije identifikovan objektivni dokaz obezvređenja ili koji nisu pojedinačno materijalno značajni a u statusu su default-a i za plasmane kod kojih obračunom na pojedinačnoj osnovi nije utvrđen iznos obezvređenja, kao i po osnovu provizija i drugih potraživanja koja nemaju elemente za svođenje na sadašnju vrednost.

Grupna procena se vrši po grupama prema sličnim karakteristikama u pogledu kreditnog rizika koje se formiraju na osnovu interno propisane metodologije (po vrstama klijenata u sektoru privrede I po bonitetnim grupama po vrstama plasmana u sektoru stanovništva), bazirane na sistemu internog rejtinga i to na mesečnom nivou. Metodologija za obezvređenje podrazumeva princip budućeg očekivanog gubitka, u skladu sa MSFI 9, kroz uključivanje uticaja očekivanog kretanja makroekonomskih varijabli na buduće kretanje verovatnoće gubitka na bazi statistički dokazanih međuzavisnosti.

Obezvređenje na grupnoj osnovi bazira se na očekivanom kreditnom gubitku u skladu sa verovatnoćom neizmirenja obaveza u narednih 12 meseci (potraživanja u nivou 1), osim u slučaju kada postoji značajno pogoršanje kreditnog rizika u odnosu na trenutak inicijalnog priznavanja, kada se procena kreditnih gubitaka vrši na bazi verovatnoće neizmirenja obaveza za period životnog veka instrumenta (potraživanja u nivou 2).

Ceneći specifičnosti u poslovanju sa klijentima, posebno se utvrđuju migracije za privredne klijente, mikro biznis, stanovništvo po vrstama proizvoda, finansijske institucije i izloženosti prema državama.

Obezvređenje kredita umanjuje vrednost kredita i priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha.

Utvrđivanje verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama

Utvrđivanje verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama (potencijalnim obavezama) vrši se kada se proceni da postoji dovoljno izvesno očekivanje da će doći do odliva sredstava za izmirenje potencijalne obaveze. Utvrđivanje verovatnog gubitka Banka vrši i za neiskorišćene preuzete obaveze, za koje nije ugovorila bezuslovno i bez prethodne najave, mogućnost otkaza ugovorene obaveze. Prilikom obračuna rezervisanja po osnovu neiskorišćenih preuzetih obaveza, Banka koristi faktor konverzije (CCF) kojim se koriguje knjigovodstvena vrednost neiskorišćenih preuzetih obaveza.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

5. KORIŠĆENJE PROCENJIVANJA (nastavak)

Utvrdivanje fer vrednosti

Fer vrednost finansijskih instrumenata predstavlja iznose po kojima se sredstva mogu razmeniti ili obaveze izmiriti između upućenih, voljnih strana u transakciji po tržišnim uslovima.

Banka vrši vrednovanje finansijskih instrumenata po:

- fer vrednosti kroz bilans uspeha i
- fer vrednosti kroz ostali rezultat, sa priznavanjem «recycling» ili bez priznavanja u bilansu uspeha.

Finansijska sredstva i obaveze klasifikovani po fer vrednosti kroz bilans uspeha se, u postupku naknadnog vrednovanja mere po fer vrednosti, bez uključivanja troškova prodaje ili drugih troškova pri prestanku priznavanja. Dobici / gubici koji proističu od promene fer vrednosti ovih finansijskih instrumenata, njihovi prihodi od dividendi, kao i kursne razlike se priznaju u bilansu uspeha. Ne sprovodi se test na potencijalno obezvređenje ovih finansijskih instrumenata.

Nakon početnog priznavanja, instrumenti kapitala naknadno se odmeravaju u zavisnosti od toga da li imaju kotiranu tržišnu cenu. Instrumenti kapitala koji imaju kotiranu tržišnu cenu odmeravaju se po tržišnoj vrednosti, a investicije u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu odmeravaju se korišćenjem tehnika procene, pri čemu se kombinuje više raspoloživih pristupa i tehnika za merenje fer vrednosti.

Investicije u instrumente kapitala koji se ne drže radi trgovanja i koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat se mere, u postupku naknadnog vrednovanja, po fer vrednosti, bez uključivanja troškova prodaje ili drugih troškova pri prestanku priznavanja. Uz izuzetak primljenih dividendi koji se priznaju u bilansu uspeha, svi drugi vezani dobiti i gubici, uključujući i komponentu kursnih razlika, se priznaju u ostalom rezultatu, preko kapitala.

Iznosi prikazani u ostalom rezultatu se ne mogu naknadno preneti u bilans uspeha, iako se kumulirani dobiti ili gubici mogu transferisati unutar kapitala, na neraspoređenu dobit.

Investicije u dužničke instrumente koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat se, nakon inicijalnog priznavanja, vrednuju na sledeći način:

- a. dobiti/gubici od obezvređenja, koji se izvode iz iste metodologije, koja se primenjuje i za finansijska sredstva merena po amortizovanoj vrednosti, priznaju se u bilansu uspeha;
- b. dobiti/gubici od kursnih razlika, se priznaju u bilansu uspeha;
- c. prihodi od kamata, koji se računaju primenom metoda efektivne kamate, se priznaju u bilansu uspeha;
- d. dobiti/gubici od promene fer vrednosti se priznaju kroz ostali ukupni rezultat;
- e. u slučaju izvršene modifikacije, dobiti/gubici od modifikacije se priznaju u bilansu uspeha i
- f. u slučaju prestanka priznavanja, kumulativni dobiti/gubici prethodno priznati kroz ostali ukupni rezultat se reklasifikuju iz kapitala u bilans uspeha, kao prilagođavanje usled reklasifikacije.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

5. KORIŠĆENJE PROCENJIVANJA (nastavak)

Utvrđivanje fer vrednosti (nastavak)

Finansijski derivati naknadno se preračunavaju po tržišnoj vrednosti. Tržišne vrednosti finansijskih derivata se dobijaju na osnovu različitih tehnika procene, uključujući diskontovanje novčanih tokova. Promena vrednosti finansijskih derivata se računovodstveno iskazuje u okviru pasive, odnosno aktive i bilansa uspeha.

Promene fer vrednosti finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti vrši se u slučaju:

- promena u fer vrednosti koja je posledica promene sopstvenog kreditnog rizika obaveze iskazuje se u ostalom rezultatu, a
- preostali iznos promene fer vrednosti obaveze se iskazuje u bilansu uspeha.

Finansijske obaveze koje se drže radi trgovanja i derivati, posle početnog priznavanja i odmeravanja, vrednuju se po fer vrednosti.

Promena fer vrednosti finansijske obaveze koja se drži radi trgovanja, uključuje se u prihode, odnosno rashode perioda u kome su nastali.

Ukoliko Banka izmiruje svoje obaveze prema poveriocima i zaposlenima gotovinom koja se utvrđuje u odnosu na cenu akcija ili ima opciju da se opredeli između ova dva načina izmirenja obaveze, vrednovanje takvih transakcija se vrši u skladu sa relevantnim MSFI.

Koncept fer vrednosti

Prilikom merenja fer vrednosti Banka se opredeljuje za pristup/tehnike koje treba da maksimiziraju upotrebu relevantnih javno dostupnih podataka (engl. „*observable inputs*“), a da minimiziraju korišćenje podataka koji nisu javno dostupni (engl. „*unobservable inputs*“).

Na raspolaganju su 3 pristupa za merenje fer vrednosti:

- tržišni pristup
- prihodni pristup
- troškovni pristup

Banka vrši utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata na dan bilansa. Kad god je moguće Banka vrši merenje fer vrednosti upotrebom tržišnih cena dostupnih na aktivnom tržištu za dati instrument. Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cene lako i redovno dostupne i predstavljaju stvarne i redovne tržišne transakcije po tržišnim uslovima.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

5. KORIŠĆENJE PROCENJIVANJA (nastavak)

Utvrđivanje fer vrednosti (nastavak)

U slučaju da tržište za finansijske instrumente nije aktivno, fer vrednost se određuje upotrebom metodologije procene. Metodologije procene uključuju transakcije po tržišnim uslovima između upućenih, voljnih strana (ako su dostupne), pozivanje na postojeću fer vrednost ostalih instrumenata koji su suštinski isti, analize diskontovanih tokova gotovine i druge alternativne metode. Odabrana metodologija procene maksimalno koristi tržišne podatke, zasniva se u najmanjoj mogućoj meri na procenama koje su specifične za Banku, uključuje sve faktore koje učesnici na tržištu smatraju kao određujuće za cenu, u skladu sa prihvaćenim ekonomskim metodologijama za određivanje cene finansijskih instrumenata. Ulazni podaci za metode procene razumno odražavaju tržišna očekivanja i faktore rizika prinosa koji su sadržani u finansijskom instrumentu. Metode procene se podešavaju i testira njihova ispravnost upotrebom cena iz uočljivih postojećih transakcija na tržištu za iste instrumente, na osnovu drugih dostupnih uočljivih tržišnih podataka.

Najbolji dokaz fer vrednosti finansijskog instrumenta prilikom inicijalnog priznavanja je cena ostvarena u transakciji tj. fer vrednost nadoknade koja je data ili primljena, osim ako je fer vrednost datog instrumenta dokazana poređenjem sa drugim uočljivim postojećim transakcijama na tržištu za iste instrumente (bez modifikovanja ili preformulisanja) ili je zasnovana na metodi procene čije varijable uključuju samo podatke koji su uočljivi na tržištu. Kada cena ostvarena u transakciji daje najbolji dokaz fer vrednosti prilikom inicijalnog priznavanja, finansijski instrumenti se inicijalno mere po ceni transakcije i sve razlike između te cene i vrednosti koja je inicijalno ustanovljena metodom procene se naknadno iskazuju u bilansu uspeha, u zavisnosti od pojedinačnih činjenica i okolnosti transakcije, ali ne kasnije od momenta kada je procena podržana uočljivim tržišnim podacima ili kada je transakcija zaključena.

Sve razlike između fer vrednosti prilikom početnog priznavanja i iznosa koji može da zavisi od neuočljivih parametara priznaju se u okviru bilansa uspeha bez odlaganja, ali se priznaju tokom veka trajanja instrumenta na odgovarajući način ili prilikom njihovog otkupa, prenosa ili otuđenja, ili kada fer vrednost postane uočljiva. Sredstva i duge pozicije se mere po ponuđenoj ceni, a obaveze i kratke pozicije se mere po traženoj ceni. Fer vrednost odražava kreditni rizik instrumenta i uključuje korekcije koje odražavaju kreditni rizik Banke i druge ugovorne strane, gde je relevantno. Procene fer vrednosti zasnovane na modelima procene se koriguju za sve ostale faktore, kao što su rizik likvidnosti ili modeli neizvesnosti, u meri u kojoj Banka smatra da treća lica učesnici na tržištu mogu da ih uzmu u obzir prilikom određivanja cene transakcije.

Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata i priznavanje efekata procene se sprovodi na osnovu odredbi Metodologije za utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata, zasnovanih na Politici i Strategiji upravljanja rizicima.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

6. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA

6.1. Izveštavanje po strateškim segmentima - članice Grupe

Matična banka prati i obelodanjuje poslovanje po segmentima kroz dva modela izveštaja:

- Izveštavanje po strateškim segmentima – članice Grupe (napomena 6.1.) i
- Izveštavanje po operativnim segmentima – poslovnim linijama (napomena 6.2.).

Informacije o rezultatima svakog izveštajnog segmenta su prikazane u nastavku.

Grupa je u toku 2021. godine imala ukupno četiri članice koje su predstavljale strateške organizacione delove:

Komercijalna banka a.d., Beograd, Srbija, Matična banka	Uključuje kreditne, depozitne i garancijske poslove kao i poslove obavljanja platnog prometa u zemlji i inostranstvu, poslovanje sa hartijama od vrednosti i drugim finansijskim instrumentima
Komercijalna banka a.d., Podgorica, Crna Gora	Uključuje kreditne, depozitne i garancijske poslove kao i poslove obavljanja platnog prometa u zemlji i inostranstvu, poslovanje sa hartijama od vrednosti i drugim finansijskim instrumentima
Komercijalna banka a.d., Banja Luka, Bosna i Hercegovina	Uključuje kreditne, depozitne i garancijske poslove kao i poslove obavljanja platnog prometa u zemlji i inostranstvu, poslovanje sa hartijama od vrednosti i drugim finansijskim instrumentima
Društvo za upravljanje UCITS fondom KomBank INVEST a.d., Beograd, Srbija	Uključuje poslove upravljanja investicionim fondovima

Imajući u vidu da je u decembru 2021. godine realizovana prodaja Komercijalne banke a.d. Banja Luka, a u novembru 2021. godine Komercijalna banka a.d. Podgorica pripojena banci NLB a.d. Podgorica, Grupa na kraju 2021. godine ima, pored Matične banke jednu zavisni članicu KomBank INVEST a.d. Beograd i jednu pridruženu članicu NLB a.d. Podgorica.

Matična banka prati i obelodanjuje poslovanje po strateškim segmentima – članice Grupe u okviru svojih konsolidovanih finansijskih izveštaja. Grupa najveći deo svog poslovanja obavlja na teritoriji Republike Srbije. Zavisna pravna lica nisu od materijalnog značaja za pojedinačni finansijski izveštaj Matične banke.

Na dan 31. decembra 2021. godine bilansna suma Matične banke iznosi 99.96% ukupne bilansne sume konsolidovanog bilansa stanja (2020. godine: 90.98%), a bilansna suma KomBank INVEST-a 0.04%.

Na dan 31. decembra 2020. godine bilansna suma Komercijalne banke a.d., Podgorica iznosila je 3.42% ukupne konsolidovane aktive, Komercijalne banke a.d., Banja Luka 5.57% i KomBank INVEST-a 0.03%.

Rezultat strateškog segmenta se koristi za merenje uspešnosti poslovanja, budući da rukovodstvo Matične banke veruje da je ova informacija najrelevantnija za vrednovanje rezultata određenog strateškog segmenta u poređenju sa drugim pravnim licima koja posluju u navedenim delatnostima na lokalnom tržištu.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

6. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

6.1. Izveštavanje po strateškim segmentima - članice Grupe (nastavak)

6.1.a. Reklasifikacije pozicija u pojedinačnim finansijskim izveštajima članica Grupe pre konsolidacije

Za potrebe konsolidovanja, a pre postupka konsolidacije, vrši se reklasifikacija pozicija u pojedinačnim finansijskim izveštajima članica Grupe koji utiču na korekciju rezultata u bilansu uspeha iskazanih u statutarnim izveštajima.

Reklasifikovani finansijski izveštaji predstavljaju početne bilansne pozicije koje su dalje predmet konsolidacije.

Prilikom izrade konsolidovanog bilansa uspeha izvršene su sledeće reklasifikacije bilansa uspeha Komercijalne banke a.d. Banja Luka:

BILANS USPEHA

	u hiljadama dinara
Statutarni rezultat KB Banja Luka	79,148
Efekat razlika primene interne i regulatorne metodologije za kreditne rizike - obračun ispravke vrednosti (negativan efekat)	(10,794)
Efekat primene interne metodologije za kreditne rizike - prihod od kamate za klijente u nivou obezvređenja 3 nije priznat u bilansu uspeha po regulatoru-prestanak obračuna	642
Eliminacija prihoda od prodaje materijalno stečene imovine	(1,956)
Reklasifikovani rezultat KB Banja Luka	67,040

Prilikom konsolidacije izvršena je eliminacija međusobnih odnosa iz bilansa stanja u iznosu od 140,365 hiljada dinara (2020. godine: 7,578,111 hiljadu dinara). Iz bilansa uspeha izvršena je eliminacija prihoda u iznosu od 25,064 hiljade dinara (2020. godine: 92,069 hiljada dinara) i rashoda u istom iznosu (2020. godine: 91,624 hiljade dinara).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

6. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

6.1. Izveštavanje po strateškim segmentima - članice Grupe (nastavak)

6.1.a. Reklasifikacije pozicija u pojedinačnim finansijskim izveštajima članica Grupe pre konsolidacije (nastavak)

Pojedinačni reklasifikovani Bilansi stanja 31. decembar 2021. godine:

Za članice Grupe nije bilo reklasifikacije pojedinačnih bilansa stanja.

Pojedinačni reklasifikovani Bilansi uspeha (pre oporezivanja) 31. decembar 2021. godine

u hiljadama dinara

KB Beograd	3,451,548
KB Podgorica	(602,908)
KB Banja Luka	69,737
KomBank INVEST	636
Zbirni reklasifikovani nekonsolidovani BU (pre oporezivanja)	2,919,014

6.1.b. Prikaz konsolidovanih transakcija

Bilans stanja 31. decembar 2021. godine

Zbirni nekonsolidovani bilans stanja	Iznos konsolidacije bilansa stanja	U hiljadama dinara Konsolidovani bilans stanja
489,608,587	140,365	489,468,222
gotovina/obaveze	53	
plasmani/obaveze	312	
ulozi/kapital	140,000	

Bilans uspeha 31. decembar 2021. godine

Zbirni nekonsolidovani dobitak u Bilansu uspeha (pre poreza)	Iznos konsolidacije bilansa uspeha		U hiljadama dinara Konsolidovani dobitak (pre poreza)
	prihodi	rashodi	
2,919,014	1,897,858	2,233,713	2,583,160
Kamate	9,232	9,232	
Naknade	15,488	15,488	
Ostali prihodi/rashodi	344	344	
Dobitak/gubitak od prestanka kontrole	253,623	2,208,649	
Kursne razlike	1,619,171	-	

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

6. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

6.1. Izveštavanje po strateškim segmentima - članice Grupe (nastavak)

6.1.b. Prikaz konsolidovanih transakcija (nastavak)

	u hiljadama dinara
Konsolidovani dobitak pre poreza	2,583,160
Porez na dobit	(4,676)
Neto dobitak po osnovu odloženih poreza	199,109
Konsolidovani dobitak nakon oporezivanja	2,777,593

Dobitak i gubitak po osnovu odloženih poreza

U bilansu uspeha na dan 31.12.2021. godine, Grupa je iskazala neto dobitak po osnovu efekata odloženih poreza u iznosu od 199,109 hiljada dinara. Matična banka je iskazala neto dobitak po ovom osnovu u iznosu od 182,315 hiljada dinara, KB Podgorica u iznosu od 15,790 hiljada dinara, KomBank INVEST neto dobitak u iznosu od 289 hiljada dinara i KB Banja u iznosu od 715 hiljadu dinara.

Porez na dobit

Matična banka nema mogućnost vršenja poreske konsolidacije na osnovu važećih propisa u Republici Srbiji. Konačne iznose obaveza po osnovu poreza na dobit članice Grupe utvrđuju primenom poreske stope na poresku osnovicu utvrđenu lokalnim poreskim propisima i obelodanjuju u pojedinačnim napomenama uz svoje godišnje statutarne finansijske izveštaje.

Iskazana porez na dobit na nivou Grupe u iznosu od 4,676 hiljada dinara odnosi se na KB Podgorica 1,261 hiljadu dinara, KB Banja Luka u iznosu od 3,413 hiljade dinara i KomBank INVEST u iznosu od 2 hiljade dinara.

Matična Banka nije iskazala porez na dobit, zbog prava na korišćenje poreskog kredita iz prethodnih godina.

Bilans stanja 31. decembar 2020. godine

Zbirni nekonsolidovani bilans stanja korigovano	Iznos konsolidacije bilansa stanja	U hiljadama dinara Konsolidovani bilans stanja korigovano
508,447,050	7,578,111	500,868,939
gotovina/obaveze	5,549	
plasmani/obaveze	2,091,674	
ulozi/kapital	5,480,888	

Bilans uspeha 31. decembar 2020. godine

Zbirni nekonsolidovani dobitak u Bilansu uspeha (pre poreza) -korigovano	Iznos konsolidacije bilansa uspeha		U hiljadama dinara Konsolidovani dobitak (pre poreza)- korigovano
	prihodi	rashodi	
3,884,572	92,069	91,624	3,884,127
Kamate	16,902	16,902	
Naknade	8,997	8,997	
Ostali prihodi/rashodi	295	295	
Kursne razlike (reklasifikovano u kapital)	65,875	65,430	

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

6. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

6.1. Izveštavanje po strateškim segmentima - članice Grupe (nastavak)

6.1.c. Pregled aktivnosti strateških segmenata

U nastavku je prikazan pregled aktivnosti strateških segmenata iz konsolidovanog bilansa stanja i konsolidovanog bilansa uspeha:

A. BILANS STANJA – KONSOLIDOVANI na dan 31. decembar 2021. godine

	U hiljadama dinara		
	Komercijalna banka a.d., Beograd	KomBank INVEST a.d., Beograd	Ukupno
AKTIVA			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	82,055,481	-	82,055,481
Hartije od vrednosti	149,588,755	155,264	149,744,019
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	29,114,381	16,320	29,130,701
Kredit i potraživanja od komitenta	209,044,942	-	209,044,942
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	1,479,000	-	1,479,000
Nematerijalna imovina	582,101	-	582,101
Nekretnine, postrojenja i oprema	8,755,659	81	8,755,740
Investicione nekretnine	2,610,531	-	2,610,531
Tekuća poreska sredstva	18,911	74	18,985
Odložena poreska sredstva	509,242	2,773	512,015
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	101,614	-	101,614
Ostala sredstva	5,430,413	2,680	5,433,093
Ukupno aktiva	489,291,030	177,192	489,468,222

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

6. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

6.1. Izveštavanje po strateškim segmentima - članice Grupe (nastavak)

6.1.c. Pregled aktivnosti strateških segmenata (nastavak)

A. BILANS STANJA – KONSOLIDOVANI na dan 31. decembar 2021. godine (nastavak)

	U hiljadama dinara		
	Komerrijalna banka a.d., Beograd	KomBank INVEST a.d., Beograd	Ukupno
PASIVA			
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	2,134,916	-	2,134,916
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	403,286,418	-	403,286,418
Rezervisanja	4,233,853	17,876	4,251,729
Ostale obaveze	4,142,442	1,010	4,143,452
Ukupno obaveze	413,797,629	18,886	413,816,515
Kapital			
Akcijski kapital i emisiona premija	40,034,550	-	40,034,550
Dobitak	9,561,784	17,506	9,579,290
Rezerve	26,037,325	542	26,037,867
Ukupan kapital	75,633,659	18,048	75,651,707
Ukupno pasiva	489,431,288	36,934	489,468,222

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

6. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

6.1. Izveštavanje po strateškim segmentima - članice Grupe (nastavak)

6.1.c. Pregled aktivnosti strateških segmenata (nastavak)

A. BILANS STANJA – KONSOLIDOVANI na dan 31. decembra 2020. godine:

	<i>U hiljadama dinara</i>				
	Komerrijalna banka a.d., Beograd korigovano	Komerrijalna banka a.d., Podgorica	Komerrijalna banka a.d., Banja Luka	KomBank INVEST a.d., Beograd	Ukupno korigovano
AKTIVA					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	80,045,107	1,911,252	4,935,711	-	86,892,070
Hartije od vrednosti	153,776,323	1,265,605	3,244,162	152,566	158,438,656
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	17,301,332	607,317	940,455	16,379	18,865,483
Kredit i potraživanja od komitenta	189,296,089	12,204,666	17,932,872	-	219,433,627
Nematerijalna imovina	510,669	29,266	38,478	-	578,413
Nekretnine, postrojenja i oprema	6,045,330	352,977	344,748	144	6,743,199
Investicione nekretnine	2,393,183	77,366	248,134	-	2,718,683
Tekuća poreska sredstva	12,237	-	7,347	77	19,661
Odložena poreska sredstva	-	-	-	2,484	2,484
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	130,426	138,179	102,058	-	370,663
Ostala sredstva	6,215,954	502,191	85,671	2,184	6,806,000
Ukupno aktiva	455,726,650	17,088,819	27,879,636	173,834	500,868,939

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

6. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

6.1. Izveštavanje po strateškim segmentima - članice Grupe (nastavak)

6.1.c. Pregled aktivnosti strateških segmenata (nastavak)

A. BILANS STANJA – KONSOLIDOVANI na dan 31. decembra 2020. godine (nastavak)

	U hiljadama dinara				
	Komercijalna banka a.d., Beograd korigovano	Komercijalna banka a.d., Podgorica	Komercijalna banka a.d., Banja Luka	KomBank INVEST a.d., Beograd	Ukupno korigovano
PASIVA					
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3,733,731	286,632	4,075,827	-	8,096,190
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	372,699,401	14,459,196	19,033,470	-	406,192,067
Rezervisanja	2,528,051	110,585	42,251	15,459	2,696,346
Tekuće poreske obaveze	-	502	1,577	-	2,079
Odložene poreske obaveze	147,400	8,332	20,841	-	176,573
Ostale obaveze	4,975,476	178,329	415,181	892	5,569,878
Ukupno obaveze	384,084,059	15,043,576	23,589,147	16,351	422,733,133
Kapital					
Akcijski kapital i emisiona premija	40,034,550	-	-	-	40,034,550
Akumulirani rezultat	4,229,514	(495,652)	373,793	16,639	4,124,294
Rezerve	33,286,592	462,246	227,233	821	33,976,892
Učešća bez prava kontrole	-	-	70	-	70
Ukupan kapital	77,550,656	(33,406)	601,096	17,460	78,135,806
Ukupno pasiva	461,634,715	15,010,170	24,190,243	33,811	500,868,939

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

6. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

6.1.c. Pregled aktivnosti strateških segmenata (nastavak)

B. BILANS USPEHA – KONSOLIDOVANI za period koji se završava 31. decembra 2021. godine

	U hiljadama dinara				Ukupno
	Komercijalna banka a.d. Beograd	Komercijalna banka a.d. Podgorica	Komercijalna banka a.d. Banja Luka	KomBank INVEST a.d. Beograd	
Prihodi od kamata	13,094,749	610,633	716,714	488	14,422,584
Rashodi od kamata	(958,313)	(93,697)	(205,538)	-	(1,257,548)
Neto prihodi od kamata	12,136,436	516,936	511,176	488	13,165,036
Prihodi od naknada i provizija	7,632,534	210,005	270,594	27,538	8,140,671
Rashodi od naknada i provizija	(1,909,661)	(85,559)	(67,578)	(269)	(2,063,067)
Neto prihodi od naknada i provizija	5,722,873	124,446	203,016	27,269	6,077,604
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	4,823	-	-	1,949	6,772
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	197,243	-	-	14	197,257
Neto prihod/rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	1,672,240	14,180	2,276	(7)	1,688,689
Neto prihod/ rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	15,772	(475,545)	(15,585)	-	(475,358)
Neto gubitak po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate	(1,954,463)	-	-	-	(1,954,463)
Ostali poslovni prihodi	210,848	6,499	12,798	-	230,145
Ukupan neto poslovni prihod	18,005,772	186,516	713,681	29,713	18,935,682
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(4,961,166)	(404,856)	(302,329)	(16,829)	(5,685,180)
Troškovi amortizacije	(912,825)	(77,981)	(94,488)	(63)	(1,085,357)
Ostali prihodi	587,010	34,480	27,646	11	649,147
Ostali rashodi	(9,626,605)	(329,316)	(265,813)	(9,398)	(10,231,132)
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	3,092,186	(591,157)	78,697	3,434	2,583,160
Porez na dobitak	-	(1,261)	(3,413)	(2)	(4,676)
Neto dobitak/ gubitak po osnovu odloženih poreza	182,315	15,790	715	289	199,109
Dobitak/gubitak nakon oporezivanja	3,274,501	(576,628)	75,999	3,721	2,777,593

KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

6. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)
6.1. Izveštavanje po strateškim segmentima - članice Grupe (nastavak)
6.1.c. Pregled aktivnosti strateških segmenata (nastavak)
B. BILANS USPEHA – KONSOLIDOVANI za period koji se završava 31. decembra 2020. godine

					U hiljadama dinara
	Komercijalna banka a.d. Beograd korigovano	Komercijalna banka a.d. Podgorica	Komercijalna banka a.d. Banja Luka	KomBank INVEST a.d. Beograd	Ukupno korigovano
Prihodi od kamata	13,185,934	724,595	820,920	536	14,731,985
Rashodi od kamata	(1,130,408)	(116,409)	(197,145)	-	(1,443,962)
Neto prihodi od kamata	12,055,526	608,186	623,775	536	13,288,023
Prihodi od naknada i provizija	6,688,682	225,244	264,867	26,692	7,205,485
Rashodi od naknada i provizija	(1,820,743)	(46,617)	(71,331)	(272)	(1,938,963)
Neto prihodi od naknada i provizija	4,867,939	178,627	193,536	26,420	5,266,522
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	95,629	-	-	2,417	98,046
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	157,796	3,068	13,526	9	174,399
Neto prihod/rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	(61,471)	74,026	5,426	(1)	17,980
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(1,089,366)	(94,687)	(80,183)	-	(1,264,236)
Ostali poslovni prihodi	211,094	5,468	10,535	-	227,097
Ukupan neto poslovni prihod	16,237,147	774,688	766,615	29,381	17,807,831
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(5,819,946)	(288,339)	(368,040)	(15,465)	(6,491,790)
Troškovi amortizacije	(938,963)	(89,651)	(107,505)	(49)	(1,136,168)
Ostali prihodi	889,752	29,789	32,384	12	951,937
Ostali rashodi	(6,674,208)	(297,400)	(265,220)	(10,855)	(7,247,683)
Dobitak pre oporezivanja	3,693,782	129,087	58,234	3,024	3,884,127
Porez na dobitak	-	(502)	(6,806)	(1)	(7,309)
Neto dobitak/ gubitak po osnovu odloženih poreza	(1,264,085)	(5,814)	(161)	426	(1,269,634)
Dobitak nakon oporezivanja	2,429,697	122,771	51,267	3,449	2,607,184

U okviru iskazanog konsolidovanog dobitka, dobitak koji pripada vlasnicima bez prava kontrole iznosi 1 hiljadu RSD.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

6. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

6.2. Izveštaj po operativnim segmentima – poslovnim linijama

Matična banka ima tri operativna segmenta:

- Poslovi sa pravnim licima Matične banke – Uključuje kredite, depozite i ostale transakcije sa klijentima pravnim licima osim banaka,
- Poslovi sa stanovništvom Matične banke – Uključuje kredite, depozite i ostale transakcije sa klijentima fizičkim licima, mikro klijentima, preduzetnicima i poljoprivrednicima i
- Investiciono bankarstvo i među-bankarsko poslovanje Matične banke – Uključuje poslovanje sa hartijama od vrednosti i drugim finansijskim instrumentima, kao i transakcije sa bankama.

Budući da zavisno i pridruženo društvo posluju kao samostalni entiteti na svojim lokalnim tržištima i da se rezultati ostvareni na taj način koriste za merenje njihove uspešnosti poslovanja, da je poslovanje pojedinačnih članica Grupe prikazano u okviru napomene 6.1, kao i da Matična banka čini 99,96% konsolidovane bilansne sume, za potrebe izveštavanja po operativnim segmentima na nivou Grupe, pridruženo i zavisno društvo su prikazani u okviru jednog segmenta.

Pri sagledavanju profitabilnosti / rezultata svakog segmenta Matične banke, osim prihoda i rashoda ostvarenih iz poslovanja sa klijentima, uključuju i deo neto prihoda/rashoda koje je Matična banka iskazala iz poslovanja sa ostalim članicama Grupe.

Značajan uticaj na poslovanje Grupe u 2021. godini imalu su prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja u ukupnom iznosu 2,566,904 hiljada dinara, rashodi rezervisanja za otpremnine po programima Matične banke u ukupnom iznosu 1,610,928 hiljada dinara, kao i neto rashodi rezervisanja po sudskim obavezama u ukupnom iznosu 1,441,477 hiljada dinara.

Prilikom izrade izveštaja po segmentima operativni troškovi poslovanja se dele na direktne operativne troškove (direktno pod kontrolom segmenata poslovanja ili su direktno povezani sa poslovanjem segmenata) i indirektno operativne troškove (visina ovih troškova nije pod direktnom kontrolom segmenata ili ne postoji direktna veza sa poslovanjem segmenata).

Svaki segment poslovanja se zadužuje direktnim operativnim troškovima koji se odnose na taj segment kao i delom indirektnih operativnih troškova (raspodela ovih troškova na segmente se vrši primenom odgovarajućih ključeva koji se koriste za alokaciju troškova troškovnih centara na profitne centre).

Direktni operativni troškovi na nivou Grupe iznose 9,012,263 hiljade dinara i čine 67% ukupnih operativnih troškova. Direktni operativni troškovi se najvećim delom sastoje od troškova koji su direktno povezani sa poslovanjem segmenata (zarade, troškovi zakupa, troškovi amortizacije, marketinga i drugi troškovi), a u manjem delu čine ih i troškovi koji se na segmente alociraju na bazi odluke menadžmenta.

Na segment poslova sa stanovništvom Matične banke odnosi se iznos od 6,079,203 hiljade dinara direktnih operativnih troškova (67% ukupnih direktnih operativnih troškova Grupe), što je posledica velike poslovne mreže i broja zaposlenih radnika na poslovima sa stanovništvom.

U skladu sa prethodno navedenim, Grupa je u poslovnoj 2021. godini ostvarila dobitak pre poreza u iznosu od 2,583,160 hiljada dinara.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

6. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

6.2. Izveštaj po operativnim segmentima – poslovnim linijama (nastavak)

Izveštaj po operativnim segmentima za 2021. godinu je prikazan u nastavku:

U hiljadama dinara

31.12.2021.	Poslovi sa stanovništvom Matične banke	Poslovi sa pravnim licima Matične banke	Investiciono bankarstvo i međubankarsko poslovanje Matične banke	Ostalo Matične banke	Zavisna i pridružena društva	Prilagodavanja i konsolidacija	Ukupno Grupa (konsolidovano)
Prihodi i rashodi							
Prihodi od kamata	7,052,260	2,167,413	3,875,076	-	1,327,835	-	14,422,584
Rashodi od kamata	(667,468)	(46,131)	(220,575)	(24,139)	(299,235)	-	(1,257,548)
Neto kamate	6,384,792	2,121,282	3,654,501	(24,139)	1,028,600	-	13,165,036
Neto kamate iz poslovanja sa članicama Grupe	-	-	8,673	-	(8,673)	-	-
Neto naknade	4,506,477	854,181	362,215	-	354,731	-	6,077,604
Neto naknade iz poslovanja sa članicama Grupe	-	-	14,491	-	(14,491)	-	-
Rezultat pre ispravki vrednosti	10,891,269	2,975,463	4,039,880	(24,139)	1,360,167	-	19,242,640
Neto prihodi/rashodi ispravke vrednosti	(923,178)	471,169	467,781	-	(491,130)	-	(475,358)
Rezultat pre operativnih troškova	9,968,091	3,446,632	4,507,661	(24,139)	869,037	-	18,767,282
Direktni operativni troškovi	(6,079,203)	(1,741,152)	(217,328)	-	(974,580)	-	(9,012,263)
Neto prihodi/rashodi kursnih razlika	-	-	53,070	-	16,449	1,619,170	1,688,689
Neto ostali prihodi i rashodi	(2,096,554)	(350,930)	(127,306)	-	26,851	(1,966,860)	(4,514,799)
Neto ostali prihodi iz poslovanja sa član. Grupe	115	115	115	-	(345)	-	-
Rezultat pre indirektnih operativnih troškova	1,792,449	1,354,665	4,216,212	(24,139)	(62,588)	(347,690)	6,928,909
Indirektni operativni troškovi	(2,214,135)	(1,360,391)	(301,277)	-	(469,946)	-	(4,345,749)
Rezultat pre poreza	(421,686)	(5,726)	3,914,935	(24,139)	(532,534)	(347,690)	2,583,160

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

6. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

6.2. Izveštaj po operativnim segmentima – poslovnim linijama (nastavak)

	Poslovi sa stanovništvom Matične banke	Poslovi sa pravnim licima Matične banke	Investiciono bankarstvo i međubankarsko poslovanje Matične banke	Ostalo Matične banke	Zavisna i pridružena društva	Prilagodavanja i konsolidacija	Ukupno Grupa (konsolidovano)
31.12.2021.							
Aktiva po segmentima							
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	-	82,055,481	-	-	-	82,055,481
Gotovina između članica Grupe	-	-	-	-	53	(53)	-
Plasmani bankama	-	-	29,114,381	-	16,320	-	29,130,701
Plasmani bankama između članica Grupe	-	-	841,324	-	-	-	-
Plasmani kominentima	119,203,834	89,841,108	-	-	-	-	209,044,942
Hartije od vrednosti	-	-	149,588,755	-	155,264	-	149,744,019
Investicije u pridružena i zavisna društva	-	-	1,628,063	-	-	(149,063)	1,479,000
Ostalo	-	-	-	18,008,472	5,607	-	18,014,079
Ostalo između članica Grupe	-	-	-	311	-	(311)	-
	119,203,834	89,841,108	262,386,680	18,008,783	177,244	(149,427)	489,468,222
Obaveze po segmentima							
Obaveze prema bankama	-	-	2,134,916	-	-	-	2,134,916
Obaveze prema bankama između članica Grupe	-	-	53	-	-	(53)	-
Obaveze prema komitentima	343,567,750	48,698,634	11,020,034	-	-	-	403,286,418
Ostalo	-	-	-	8,376,296	18,885	-	8,395,181
Ostalo između članica Grupe	-	-	-	-	311	(311)	-
	343,567,750	48,698,634	13,155,003	8,376,296	19,196	(364)	413,816,515

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

6. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

6.2. Izveštaj po operativnim segmentima – poslovnim linijama (nastavak)

Izveštaj po operativnim segmentima za 2020. godinu je prikazan u nastavku:

31.12.2020.	Poslovi sa stanovništvom Matične banke		Investiciono bankarstvo i međubankarsko poslovanje Matične banke		Ostalo Matične banke	Subsidijari	Prilagodavanja i konsolidacija	Ukupno Grupa (konsolidovano)
		Poslovi sa pravnim licima Matične banke						<i>U hiljadama dinara</i>
Prihodi i rashodi								
Prihodi od kamata	6,904,573	2,151,235	4,130,126	-	1,546,051	-	14,731,985	
Rashodi od kamata	(772,562)	(170,956)	(171,116)	(15,774)	(313,554)	-	(1,443,962)	
Neto kamate	6,132,011	1,980,279	3,959,010	(15,774)	1,232,497	-	13,288,023	
Neto kamate iz poslovanja sa članicama Grupe	-	-	13,764	-	(13,764)	-	-	
Neto naknade	3,627,660	738,724	501,555	-	398,583	-	5,266,522	
Neto naknade iz poslovanja sa članicama Grupe	-	-	7,469	-	(7,469)	-	-	
Rezultat pre ispravki vrednosti	9,759,671	2,719,003	4,481,798	(15,774)	1,609,847	-	18,554,545	
Neto prihodi/rashodi ispravke vrednosti	(186,045)	(903,135)	(186)	-	(174,870)	-	(1,264,236)	
Ispravka vrednosti iz poslovanja sa čl. Grupe	-	-	17,334	-	1,308	(18,642)	-	
Rezultat pre operativnih troškova	9,573,626	1,815,868	4,498,946	(15,774)	1,436,285	(18,642)	17,290,309	
Direktni operativni troškovi	(5,822,469)	(1,832,875)	(216,522)	-	(965,231)	-	(8,837,097)	
Neto prihodi/rashodi kursnih razlika	-	-	(61,471)	-	79,451	-	17,980	
Neto kursne razlike iz poslovanja sa član. Grupe	-	-	65,875	-	(65,430)	(445)	-	
Neto ostali prihodi i rashodi	(1,288,210)	529,337	152,079	-	59,216	-	(547,578)	
Neto ostali prihodi iz poslovanja sa član. Grupe	98	98	98	-	(294)	-	-	
Rezultat pre indirektnih operativnih troškova	2,463,045	512,428	4,439,005	(15,774)	543,997	(19,087)	7,923,614	
Indirektni operativni troškovi	(2,027,685)	(1,286,221)	(286,279)	-	(439,302)	-	(4,039,487)	
Rezultat pre poreza	435,360	(773,793)	4,152,726	(15,774)	104,695	(19,087)	3,884,127	

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

6. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

6.2. Izveštaj po operativnim segmentima – poslovnim linijama (nastavak)

	Poslovi sa stanovništvom Matične banke	Poslovi sa pravnim licima Matične banke	Investiciono bankarstvo i međubankarsko poslovanje Matične banke	Ostalo Matične banke	Subsidijari	Prilagodavanja i konsolidacija	Ukupno Grupa (konsolidovano)
31.12.2020.							
Aktiva po segmentima							
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	-	80,045,107	-	6,846,952	11	86,892,070
Gotovina između članica Grupe	-	-	-	-	5,549	(5,549)	-
Plasmani bankama	-	-	17,300,746	-	1,562,936	1,801	18,865,483
Plasmani bankama između članica Grupe	-	-	841,324	-	1,250,035	(2,091,359)	-
Plasmani kominentima	109,884,102	79,411,987	-	-	30,137,538	-	219,433,627
Investicione hartije od vrednosti	-	-	153,776,323	-	4,479,827	182,506	158,438,656
Investicije u subsidijare	-	-	3,433,697	-	-	(3,433,697)	-
Ostalo	-	-	-	14,734,122	2,504,981	-	17,239,103
Ostalo između članica Grupe	-	-	-	315	-	(315)	-
	109,884,102	79,411,987	255,397,197	14,734,437	46,787,818	(5,346,602)	500,868,939
Obaveze po segmentima							
Obaveze prema bankama	-	-	3,733,730	-	4,362,460	-	8,096,190
Obaveze prema bankama između članica Grupe	-	-	1,255,585	-	841,324	(2,096,909)	-
Obaveze prema komitentima	310,252,041	47,903,374	14,543,986	-	33,492,666	-	406,192,067
Ostalo	-	-	-	7,652,144	793,949	(1,217)	8,444,876
Ostalo između članica Grupe	-	-	-	-	315	(315)	-
	310,252,041	47,903,374	19,533,301	7,652,144	39,490,714	(2,098,441)	422,733,133

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

7. FINANSIJSKA AKTIVA I OBAVEZE – RAČUNOVODSTVENA KLASIFIKACIJA I POŠTENI (FER) VREDNOSTI

Metodologija i pretpostavke koje su korišćene za obračun poštene (fer) vrednosti za navedena finansijska sredstva i obaveze koja nisu evidentirana po poštenoj vrednosti u finansijskim izveštajima su sledeće:

(i) *Sredstva i obaveze kod kojih je sadašnja vrednost u knjigama približno jednaka poštenoj vrednosti*

Kod finansijskih sredstava i obaveza koja su visoko likvidna i sa kratkoročnim dospećem (do godine dana) pretpostavlja se da je sadašnja knjigovodstvena vrednost približno jednaka poštenoj vrednosti. Ova pretpostavka se takođe koristi i kod depozita po viđenju, štednih depozita bez specificiranog roka dospeća i svih finansijskih instrumenata koji imaju promenljivu kamatnu stopu.

(ii) *Instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom*

Poštena vrednost finansijskih sredstava i obaveza sa fiksnom kamatnom stopom, koja se vode po amortizovanoj vrednosti, se procenjuje poređenjem tržišnih kamatnih stopa u momentu inicijalnog priznavanja sa tekućim tržišnim kamatnim stopama za finansijske instrumente sličnih karakteristika. Procenjena poštena vrednost sredstava i obaveza sa fiksnom kamatnom stopom u najvećem delu odgovara knjigovodstvenoj vrednosti s obzirom da ugovorene kamatne stope ne odstupaju od tržišnih. Banka nema materijalno značajnih odstupanja po ovom osnovu.

8. NETO PRIHODI / (RASHODI) OD KAMATA

Neto prihodi / rashodi od kamata se sastoje od:

	U hiljadama dinara	
	2021.	2020.
Prihodi od:		
Banaka i po osnovu REPO plasmana	56,561	63,848
Komitenata	10,427,444	10,393,677
Centralnih banaka (deponovana likvidna sredstva i obavezne rezerve)	28,635	100,519
Hartija od vrednosti koje se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha	35,541	-
Hartija od vrednosti koje se ne vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha	3,874,176	4,173,793
Po osnovu lizing ugovora – prestanak priznavanja	227	148
Prihodi od kamata	14,422,584	14,731,985
Rashodi po osnovu:		
Depozita i ostalih obaveza banaka i drugih fin. organizacija	(160,989)	(118,948)
Depozita komitenata	(1,013,380)	(1,255,990)
Primljenih kredita	(38,536)	(41,590)
Hartija od vrednosti koje se ne vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(11,829)	-
Po osnovu lizing ugovora	(23,213)	(27,434)
Po osnovu aktuarskog obračuna	(9,601)	-
Rashodi od kamata	(1,257,548)	(1,443,962)
Neto prihodi od kamata	13,165,036	13,288,023

Svi prihodi i rashodi od kamata prikazani u prethodnoj tabeli su obračunati korišćenjem metode efektivne kamatne stope, osim onih koji se odnose na hartije od vrednosti koje se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha (obračunati korišćenjem ugovorene kamatne stope), lizing ugovore (obračunati korišćenjem inkrementalne stope zaduživanja) i po osnovi aktuarskog obračuna (obračunati korišćenjem diskontne stope u skladu sa MRS 19).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

9. NETO PRIHODI / (RASHODI) PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

Neto prihodi / rashodi od naknada i provizija se sastoje od:

	U hiljadama dinara	
	2021.	2020.
Prihodi u dinarima		
Naknade za usluge platnog prometa	3,728,064	3,317,831
Naknade za odobrene kredite i garancije	150,833	122,556
Naknade po osnovu kupoprodaje deviza	602,984	551,327
Naknade za brokerske i kastodi usluge	32,117	26,004
Naknade po poslovima sa karticama	2,204,650	1,878,545
Naknade po osnovu upita u Kreditni biro	62,578	50,928
Naknade i provizije po osnovu ostalih bankarskih usluga	557,646	497,324
	7,338,872	6,444,515
Prihodi u stranoj valuti		
Naknade za usluge platnog prometa	353,474	356,028
Naknade za odobrene kredite i garancije	46,516	52,962
Naknade za brokerske i kastodi usluge	41,761	33,264
Naknade po poslovima sa karticama	278,662	229,823
Naknade i provizije po osnovu ostalih bankarskih usluga	81,386	88,893
	801,799	760,970
	8,140,671	7,205,485
Rashodi u dinarima		
Naknade za usluge platnog prometa	(235,299)	(167,750)
Naknade po osnovu kupoprodaje deviza	(15,828)	(31,696)
Naknade po poslovima sa karticama	(572,276)	(437,974)
Naknade po osnovu upita u Kreditni biro	(56,595)	(47,893)
Naknade i provizije po osnovu ostalih bankarskih usluga	(60,622)	(220,054)
	(940,620)	(905,367)
Rashodi u stranoj valuti		
Naknade za usluge platnog prometa	(134,364)	(144,936)
Naknade po poslovima sa karticama	(836,906)	(797,297)
Naknade i provizije po osnovu ostalih bankarskih usluga	(151,177)	(91,363)
	(1,122,447)	(1,033,596)
	(2,063,067)	(1,938,963)
Neto prihodi od naknada i provizija	6,077,604	5,266,522

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

10. NETO DOBITAK PO OSNOVU PROMENE FER VREDNOSTI FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA

Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata se sastoji od:

	U hiljadama dinara	
	2021.	2020.
Prihodi od promene fer vrednosti hartija od vrednosti – investicione jedinice	6,829	7,339
Prihodi od promene fer vrednosti hartija od vrednosti i ostalih fin.sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz BU – Obveznice R.Srbije	-	90,707
Ukupni prihodi	6,829	98,046
Rashodi od promene fer vrednosti derivata namenjenih trgovanju - SWAP	-	-
Rashodi od promene fer vrednosti hartija od vrednosti - investicione jedinice	(57)	-
Rashodi od promene fer vrednosti hartija od vrednosti i ostalih fin.sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz BU – Obveznice R.Srbije	-	-
Ukupni rashodi	(57)	-
Neto dobitak	6,772	98,046

11. NETO DOBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA KOJI SE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI

Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti se sastoji od:

	U hiljadama dinara	
	2021.	2020
Dobici po osnovu prestanka priznavanja fin.instr.koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	163,816	87,372
Dobici po osnovu prestanka priznavanja fin.instrumenata po fer vrednosti kroz bilans uspeha	39,053	122,016
Dobici po osnovu prestanka priznavanja derivata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha – FORWARD	-	4,537
Gubici po osnovu prestanka priznavanja fin.instr.koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(348)	-
Gubici po osnovu prestanka priznavanja derivata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha - FORWARD-a	-	(202)
Gubici po osnovu prestanka priznavanja fin.instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(5,264)	(39,324)
Neto dobitak	197,257	174,399

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

11. NETO DOBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA KOJI SE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI (nastavak)

Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u iznosu od 163,816 hiljada dinara odnose se na obveznice Republike Srbije u stranoj valuti.

Dobici po osnovu prestanka priznavanja hartija od vrednosti i ostalih plasmana po fer vrednosti kroz bilans uspeha u iznosu od 39,053 hiljade dinara odnose se na: obveznice i zapise Republike Srbije u dinarima u iznosu od 26,912 hiljada dinara, obveznice Republike Srbije u stranoj valuti u iznosu od 10,019 hiljada, obveznice stranih država u stranoj valuti u iznosu od 286 hiljada dinara i investicione jedinice u dinarima u iznosu od 1,836 hiljada dinara.

Gubici po osnovu prestanka priznavanja hartija od vrednosti i ostalih plasmana po fer vrednosti kroz bilans uspeha u iznosu od 5,264 hiljada dinara odnose se na: obveznice Republike Srbije u dinarima u iznosu od 4,489 hiljada dinara i obveznice Republike Srbije u stranoj valuti u iznosu od 775 hiljada dinara.

12. NETO PRIHOD / (RASHOD) OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

	U hiljadama dinara	
	2021.	2020
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika po osnovu ugovorene valutne klauzule	91,548	150,499
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika po osnovu promene vrednosti hartija od vrednosti – ugovorena devizna klauzula	40	191
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika po osnovu promene vrednosti obaveza – ugovorena valutna klauzula	62	220
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika po osnovu ugovorene valutne klauzule - lizing ugovori	335	986
Prihodi po osnovu pozitivnih kursnih razlika	<u>6,165,209</u>	<u>5,017,741</u>
Ukupno prihodi	<u>6,257,194</u>	<u>5,169,637</u>
Rashodi od negativnih kursnih razlika po osnovu ugovorene valutne klauzule	(76,206)	(163,508)
Rashodi od negativnih kursnih razlika po osnovu promene vrednosti hartija od vrednosti – ugovorena devizna klauzula	(40)	(211)
Rashodi od negativnih kursnih razlika od promene vrednosti obaveza – ugovorena valutna klauzula	(107)	(203)
Rashodi od negativnih kursnih razlika po osnovu ugovorene valutne klauzule - lizing ugovori	(412)	(895)
Rashodi po osnovu negativnih kursnih razlika	<u>(4,491,740)</u>	<u>(4,986,840)</u>
Ukupno rashodi	<u>(4,568,505)</u>	<u>(5,151,657)</u>
Neto prihod	<u>1,688,689</u>	<u>17,980</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

13. NETO PRIHOD / (RASHOD) PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

Neto prihodi / rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha se odnose na:

	U hiljadama dinara	
	2021.	2020.
Rashodi indirektnih otpisa finans.sredstava koja se vrednuju po amortiz.vrednosti	(9,496,962)	(4,882,682)
Rashodi rezervisanja za vanbilansne pozicije	(431,459)	(250,361)
Rashodi po osnovu direktnog otpisa plasmana	(8,895)	(815)
Rashodi dužničkih HoV po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(418,920)	(73,896)
Gubici po osnovu modifikacije finansijskih instrumenata	-	(342,435)
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	6,748,516	3,631,798
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne pozicije	431,585	211,244
Prihod od naplate otpisanih potraživanja	2,566,904	396,134
Prihod dužničkih HoV po fer vrednosti kroz ostali rezultat	133,873	46,680
Prihodi po osnovu modifikacije finansijskih instrumenata	-	97
Ukupno	(475,358)	(1,264,236)

U 2021. godini naplaćena otpisana potraživanja iznose 2,566,904 hiljada dinara. Najveći deo iznosa odnosi se na naplatu potraživanja iz vanbilansne evidencije za koja je prethodno izvršen otpis prenosom iz bilansa na vanbilans, od čega se na naplatu kredita fizičkih lica odnosi 166,839 hiljada dinara, a ostatak u iznosu od 2,400,065 hiljade dinara se u najvećem delu odnosi na naplatu kredita pravnih lica.

Do datuma izdavanja ovih finansijskih izveštaja nisu izvršene materijalno značajne naplate obezvređenih plasmana koje bi uticale na ukidanje ispravke vrednosti.

Efeki po osnovu kreditnog rizika dužničkih hartija od vrednosti u iznosu neto rashoda 295,268 hiljada dinara Matična banka je priznala u okviru kapitala na poziciji gubici po osnovu dužničkih instrumenata (rashodi dužničkih HoV po fer vrednosti kroz ostali rezultat u iznosu od 405,599 hiljada dinara i prihodi po istom osnovu u iznosu od 110,331 hiljade dinara). Ove pozicije su izuzete iz strukture tabele promena na računima ispravki vrednosti i rezervisanja za vanbilans.

KRETANJE NA RAČUNIMA ISPRAVKI VREDNOSTI I REZERVISANJIMA ZA VANBILANS

	Plasmani bankama (napomena 23.2)	Plasmani komitentima (napomena 24.2)	Hartije od vrednosti-obveznice lokalne samouprave i korporat, (napomena 22)	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate (napomena 25)	Investic, Zavisna društva	Ostala sredstva (napomena 31)	Vanbil, obaveze (napomena 34)	Ukupno
Stanje 1. januara 2021. godine	4,291	12,188,217	4,213	-	-	2,921,895	249,508	15,368,124
Nova ispravka Vrednosti	52,463	9,011,042	15,735	-	-	417,722	431,459	9,928,421
Smanjenje ispravke Vrednosti	(34,801)	(5,693,193)	(11,707)	(20,383)	(760,221)****	(228,211)	(431,585)	(7,180,101)
Kursne razlike	138	33,368	1	-	-	1,721	(2)	35,226
Otpis	-	(5,510,592)	-	-	-	(16,322)	-	(5,526,914)
Efekat izmene sastava Grupe	(1,190)	(644,202)	-	-	2,047,191	(1,013,439)	(40,560)	347,800
Ostale promene	-	(255,645)*	-	898,593**	(1,286,970)**	(991,575)***	(1)	(1,635,598)
Stanje 31. decembra 2021. godine	20,901	9,128,995	8,242	878,210	-	1,091,791	208,819	11,336,958

* efekat priznavanja prihoda od kamate na obezvređene kredite primenom alternativnog koncepta IRC metoda koji se odnosi na netiranje prihoda od kamata i rashoda ispravki vrednosti

** preknjižavanje ispravke vrednosti investicija u zavisna na pridružena društva u iznosu od 898,593 hiljada dinara i prodaja zavisnog društva u iznosu od 388,377 hiljada dinara

*** najveći deo se odnosi na Matičnu banku - ukidanje ispravke po osnovu obezvređenja imovine stečene naplatom potraživanja i evidentiranje na osnovnom kontu

****smanjenje ispravke vrednosti investicije u Komercijalnu banku a.d Banja Luka

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

13. NETO PRIHOD / (RASHOD) PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA (nastavak)

Grupa je u 2021. godini, izvršila povećanje neto rashoda ispravke vrednosti plasmana vrednovanih po amortizovanoj vrednosti i rezervisanja za vanbilansne obaveze u iznosu od 2,748,320 hiljada dinara.

Od ostalih promena na računima ispravki vrednosti i rezervisanja iznos od 5,525,203 hiljade dinara odnosi se na otpis koji je Matična banka sproveda u 2021. godini prenosom sa bilansne na vanbilansnu evidenciju na osnovu Odluke NBS o računovodstvenom otpisu bilansne aktive.

14. NETO DOBITAK / (GUBITAK) PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA INVESTICIJA U PRIDRUŽENA DRUŠTVA I ZAJEDNČKE PODUHVA TE

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Gubitak po osnovu prestanka priznavanja investicija u zavisna društva	(1,954,463)	-
Neto gubitak	<u>(1,954,463)</u>	<u>-</u>

Navedeni gubitak se odnosi na efekte prestanka priznavanja investicija u zavisna društva (veza sa napomenom 36), koji su korigovani za revalorizacione rezerve po osnovu dužničkih HOV.

15. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Ostali prihodi operativnog poslovanja	211,478	214,999
Prihodi od dividendi i učešća	18,667	12,098
Ukupno	<u>230,145</u>	<u>227,097</u>

U okviru ostalih prihoda operativnog poslovanja u iznosu od 211,476 hiljada dinara najznačajniji iznosi odnose se na prihode Matične banke po osnovu davanja u zakup nepokretnosti uključujući i primljene avanse za zakup u iznosu od 108,613 hiljade dinara, refundacije sudskih troškova i komunalnih troškova u iznosu od 62,250 hiljada dinara i prihoda od naplaćenih troškova službenih mobilnih telefona po ovlašćenju zaposlenih i korišćenja službenog vozila u privatne svrhe u iznosu od 16,734 hiljada dinara.

U 2021. godini Matična banka je primila dividende po osnovu ostalih učešća i akcija u iznosu od 18,667 hiljada dinara (2020: 12,098 hiljada dinara) koje čine deo pozicije ostalih prihoda, i to dividende od učešća u vlasništvu Dunav osiguranje ADO u iznosu od 9,425 hiljada dinara, VISA Inc. u iznosu od 7,140 hiljada dinara i MasterCard u iznosu od 2,102 hiljade dinara.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

16. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi se sastoje od:

	U hiljadama dinara	
	2021.	2020.
Troškovi zarada	3,125,944	3,034,771
Troškovi naknada zarada	542,285	482,174
Troškovi poreza na zarade i naknade zarada	445,246	430,752
Troškovi doprinosa na zarade i naknade zarada	986,214	1,008,491
Troškovi naknada za privremene i povremene poslove	9,380	1,454
Rezervisanja za otpremnine – neto	(92,933)	104,231
Ostali lični rashodi	669,044	1,429,917
Ukupno	5,685,180	6,491,790

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi u iznosu od 5,685,180 hiljada dinara niži su za 806,610 hiljada dinara ili 12.43% u odnosu na isti period prošle godine. Ostali lični rashodi u 2021. godini najvećim delom se odnose na godišnje nagrade zaposlenima.

17. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	U hiljadama dinara korigovano	
	2021.	2020.
Troškovi amortizacije – nematerijalna imovina (napomena 26.2)	260,343	257,950
Troškovi amortizacije – nekretnine i oprema (napomena 27.2)	364,454	399,427
Troškovi amortizacije – investicione nekretnine (napomena 28.1)	10,209	12,482
Troškovi amortizacije – lizing sredstava (napomena 27.2)	450,351	466,309
Ukupno	1,085,357	1,136,168

18. OSTALI PRIHODI

	U hiljadama dinara korigovano	
	2021.	2020.
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za sudske sporove (napomena 33)	74,459	790,393
Dobici od prodaje osnovnih sredstava i sredstava namenjenih prodaji	36,787	2,159
Prihodi od prodaje nekretnina stečenih naplatom potraživanja	127,828	-
Prihodi od smanjenja obaveza	2,268	3,733
Prihodi od promene vrednosti investicionih nekretnina (napomena 28.1)	107,537	30,335
Prihodi od promene vrednosti sredstava namenjenih prodaji	17,002	-
Prihodi od promene vrednosti sredstava stečenih naplatom potraživanja	112,014	-
Viškovi	-	308
Ostali prihodi	171,252	125,009
Ukupno	649,147	951,937

Prihodi od promene vrednosti investicionih nekretnina u iznosu od 107,537 hiljada dinara se odnose na knjiženje pozitivnih efekata procena vrednosti investicionih nekretnina u skladu sa izmenjenom računovodstvenom politikom za naknadno vrednovanje investicionih nekretnina Matične banke.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

19. OSTALI RASHODI

Ostali rashodi se odnose na:

	U hiljadama dinara	
	2021.	korigovano 2020.
Troškovi materijala	343,030	346,506
Troškovi proizvodnih usluga	1,887,204	1,399,802
Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	3,311,041	2,670,668
Troškovi poreza	190,170	184,251
Troškovi doprinosa	726,211	732,828
Ostali operativni troškovi	34,986	18,507
Ostali rashodi	519,980	408,279
Gubici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	-	-
Gubici po osnovu rashodovanja i otpisa osn.sred. i nemater. imovine i zaliha	12,377	705
Rashodi po osnovu promene vrednosti investicionih nekretnina	40,620	463,082
Rashodi po osnovu promene vrednosti sredstava namenjenih prodaji	6,015	10,293
Rashodi po osnovu promene vrednosti sredstava stečenih naplatom potraživanja	32,634	-
Rashodi po osnovu rezervisanja za sudske sporove (napomena 33)	1,515,936	1,012,762
Rashodi po osnovu rezervisanja za naknade-otpremnine po programima (napomena 33)	1,610,928	-
Ukupno	10,231,132	7,247,683

a) Ostali rashodi

U okviru pozicije ostalih rashoda Matične banke u iznosu od 498,554 hiljada dinara između ostalih evidentirani su rashodi po osnovu plaćenih faktura osiguravajućem društvu za polise životnog osiguranja klijenata vinkuliranih u korist Banke u iznosu od 249,870 hiljada dinara, a čije je plaćanje na svoj teret preuzela Banka. Navedene polise se koriste kao kolateral za odobrene kredite fizičkim licima. Takođe, u ovoj poziciji su prikazani i rashodi po polisama za korisnike setova tekućih računa i putnog osiguranja internacionalnih platnih kartica u iznosu od 23,033 hiljada dinara.

b) Rashodi po osnovu rezervisanja za sudske sporove

Rashodi po osnovu rezervisanja za sudske sporove Matične banke u ukupnom iznosu od 1,492,830 hiljada dinara (napomena 33) rezultat su povećanje rashoda za 17,733 novih predmeta u toku 2021. godine i povećanja rashoda za aktivne predmete iz ranijih godina.

c) Rashodi po osnovu rezervisanja za naknade - otpremnine po programima

Rashodi rezervisanja za troškove naknada po osnovu programa dobrovoljnog odlaska zaposlenih u iznosu od 1,610,928 hiljada dinara (napomena 32) se odnose na priznavanje rezervisanja za *troškove reorganizacije* koje je vršeno na osnovu donetog Programa dobrovoljnog odlaska zaposlenih Matične banke.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

20. POREZ NA DOBIT - tekući i odloženi porez

Matična banka nema mogućnost vršenja poreske konsolidacije na osnovu važećih propisa u Republici Srbiji. Konačne iznose obaveza po osnovu poreza na dobit članice Grupe utvrđuju primenom poreske stope na poresku osnovicu utvrđenu lokalnim poreskim propisima i obelodanjuju u pojedinačnim napomenama uz svoje godišnje statutarne finansijske izveštaje.

Poreske stope za 2021. godinu su:

Srbija	15%
Crna Gora	9%
Bosna i Hercegovina	10%

Komponente poreza na dobit za Grupu na dan 31. decembra su sledeće:

	U hiljadama dinara	
	2021.	2020.
Poreski rashod perioda	(4,676))	(7,309)
Dobitak po osnovu odloženih poreza	373,225	122,101
Gubitak po osnovu odloženih poreza	(174,116)	(1,391,735)
Ukupno	194,433	(1,276,943)

S obzirom na nemogućnost poreske konsolidacije, komponente poreza se odvojeno obelodanjuju kao u nastavku:

20.1. Matična banka

20.1.1. Komponente poreza na dobit na dan 31. decembra su sledeće:

	hiljadama dinara	
	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2021.	2020.
Dobitak po osnovu odloženih poreza	348,040	120,049
Gubitak po osnovu odloženih poreza	(165,725)	(1,384,134)
Ukupno	182,315	(1,264,085)

Na osnovu predate poreske prijave i poreskog bilansa za 2019. godinu, Banka je plaćala akontaciono porez na dobit za 2020. godinu, do predaje poreskog bilansa za 2020. godinu. Nakon predaje poreske prijave i poreskog bilansa za 2020. godinu dana 18.06.2021. godine, a imajući u vidu da Banka za 2020. godinu nema obavezu plaćanja poreza na dobit, Banka ima iskazanu preplatu za porez na dobit. Akontacione uplate mogu biti korišćene za naredne periode, može se podneti zahtev za povraćaj ili će iste biti korišćene za pokriće drugih poreskih obaveza. Banka je akontaciono platila 18,911 hiljada dinara, koliko je iskazano na kontu potraživanja za više plaćen porez na dan 31.12.2021. godine.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

20. POREZ NA DOBIT (nastavak)

20.1. Matična banka (nastavak)

20.1.2. Usaglašavanje efektivne poreske stope je prikazano u sledećoj tabeli:

	2021.	2021.	2020.	2020.
				U hiljadama dinara
Dobitak/ Gubitak pre oporezivanja		3,463,384		4,192,846
Porez obračunat po domaćoj stopi poreza na dobit	15%	519,508	15%	628,927
Rashodi koji se ne priznaju u poreske svrhe	1.73%	60,036	3.64%	152,443
Poreski efekti neto kapitalnih gubitaka/dobitaka	-0.17%	(5,875)	-0.01%	(384)
Poreski efekat usklađivanja prihoda	-0.73%	(25,337)	-2.77%	(116,098)
Poreski efekti po MSFI 9	-1.01%	(34,851)	-0.83%	(34,851)
Poreski krediti primljeni i iskorišćeni u tekućoj godini	0.86%	29,732	-1.14%	(47,600)
Poreski efekti prihoda od kamata po dužničkim HOV čiji je izdavalac RS, AP Vojvodina ili NBS	-15.68%	(543,213)	-13.89%	(582,437)
Korekcija poreskih efekata po osnovu odloženih poreza	-5.26%	(182,315)	30.15%	1,264,085
Poreski efekti iskazani u bilansu uspeha		182,315		(1,264,085)

20.1.3. Promene na odloženim porezima su prikazane kao što sledi:

	2021.	31. decembra 2020.
Stanje na dan 1. januara	(147,400)	1,074,197
Nastanak i ukidanje privremenih razlika	656,642	(1,221,597)
Stanje na dan	509,242	(147,400)

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

20. POREZ NA DOBIT (nastavak)

20.1. Matična banka (nastavak)

20.1.4. Odložena poreska sredstva i obaveze

20.1.4.1 Odložena poreska sredstva i obaveze se odnose na:

	2021.			2020.		
	Sredstva	Obaveze	Neto	Sredstva	Obaveze	Neto
Razlika u sadašnjoj vrednosti osnovnih sredstava za poreske i knjigovodstvene potrebe	-	(26,129)	(26,129)	36,037	-	36,037
Preneti poreski gubici	29,732	-	29,732	-	-	-
Efekat promene vrednosti dužničkih i vlasničkih HOV	127,073	(644,075)	(517,002)	1,779	(968,884)	(967,105)
Dugoročna rezervisanja za otpremnine zaposlenih	41,361	-	41,361	58,265	-	58,265
Obezvređenje imovine	357,279	-	357,279	342,947	-	342,947
Primanja zaposlenih po čl.9 st. 2. ZPDPL obr. a neplaćena u por. periodu	821	-	821	762	-	762
Obračunate a neplaćene javne dažbine	229	-	229	112	-	112
Prva primena MSFI 9	34,851	-	34,851	69,702	-	69,702
Poreski kredit po osnovu konverzije kredita u CHF	76,119	-	76,119	76,119	-	76,119
Sredstva po rezervisanjima za sudske sporove	390,567	-	390,567	256,095	-	256,095
Aktuarski dobiti po rezervisanjima za otpremnine	240	-	240	-	(20,334)	(20,334)
Obračunate a neisplaćene otpremnine	121,174	-	121,174	-	-	-
	1,179,446	(670,204)	509,242	841,818	(989,218)	(147,400)

U poreskom periodu 01.01.2021.-31.12.2021. utvrđen je gubitak u iznosu od 198,215 hiljada dinara i po tom osnovu je formirano odloženo poresko sredstvo u iznosu od 29,732 hiljada dinara.

Preneti poreski gubici koji nisu evidentirani u knjigama Banke i po osnovu kojih nisu formirana poreska sredstva na dan 31.12.2020. iznosili su ukupno 8,685,280 hiljada dinara. Predmetni poreski kredit je istekao u 2021. godini.

Odložena poreska sredstva nisu formirana na poreske kredite po osnovu ulaganja u osnovna sredstva u iznosu od 10,724 hiljada dinara.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

20. POREZ NA DOBIT (nastavak)

20.1. Matična banka (nastavak)

20.1.4. Odložena poreska sredstva i obaveze

20.1.4.2 Pregled poreskih kredita na koja nisu formirana odložena poreska sredstva:

Vrsta poreskog kredita	Godina nastanka	U hiljadama dinara		
		Iznos na dan 31.12.2021	Iznos na dan 31.12.2020	Godina isteka korišćenja
Preneti poreski gubici	2016	-	8,685,280	2021
Ukupno poreski gubici		-	8,685,280	
Uticao poreskih gubitaka na budući porez na dobit (15%)		-	1,302,792	od 2019 -2021
Poreski kredit po osnovu ulaganja u osnovna sredstva	2013	10,724	11,766	2023
Ukupno za umanjenje budućih obaveza za porez na dobit		10,724	1,314,558	

20.1.4.3. Kretanja u okviru privremenih razlika tokom 2021. i 2020. godine su prikazana kao što sledi:

	U hiljadama dinara				
	Stanje 1. januara	Iskazano u okviru bilansa uspeha	Iskazano u okviru ostalog rezultata	Iskazano direktno kroz nerasporede nu dobit	Stanje 31. decembra
2021.					
Nekretnine i oprema	36,037	(65,816)	5,513	(1,863)	(26,129)
Preneti poreski gubici	-	29,732	-	-	29,732
Hartije od vrednosti	(967,105)	-	450,103	-	(517,002)
Dugoročna rezervisanja za otpremnine Zaposlenih	58,265	(16,904)	-	-	41,361
Aktuarski dobiti	(20,334)	-	20,574	-	240
Obezvredenje imovine	342,947	14,332	-	-	357,279
Primanja zaposlenih po čl.9. st.2. ZPDPL	762	59	-	-	821
Neplaćene javne dažbine	112	117	-	-	229
Prva primena MSFI 9	69,702	(34,851)	-	-	34,851
Poreski kredit po osnovu konverzije kredita u CHF	76,119	-	-	-	76,119
Sredstva po rezervisanjima za sudske sporove	256,095	134,472	-	-	390,567
Obračunate a neisplaćene otpremnine	-	121,174	-	-	121,174
Ukupno	(147,400)	182,315	476,190	(1,863)	509,242

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

20. POREZ NA DOBIT (nastavak)

20.1. Matična banka (nastavak)

20.1.4. Odložena poreska sredstva i obaveze

U hiljadama dinara

2020.	Stanje 1. januara	Iskazano u okviru bilansa uspeha	Iskazano u okviru ostalog rezultata	Iskazano direktno kroz neraspoređenu dobit	Stanje 31. decembra
Nekretnine i oprema	39,299	(5,764)	2,502	-	36,037
Preneti poreski gubici	1,259,350	(1,259,350)	-	-	-
Hartije od vrednosti	(1,007,684)	-	40,579	-	(967,105)
Dugoročna rezervisanja za otpremnine Zaposlenih	53,838	4,427	-	-	58,265
Aktuarski dobiti	(19,741)	-	(593)	-	(20,334)
Obezbveđenje imovine	324,857	18,090	-	-	342,947
Primanja zaposlenih po čl.9. st.2. ZPDPL	1,213	(451)	-	-	762
Neplaćene javne dažbine	163	(51)	-	-	112
Prva primena MSFI 9	104,552	(34,850)	-	-	69,702
Poreski kredit po osnovu konverzije kredita u CHF	76,119	-	-	-	76,119
Sredstva po rezervisanjima za sudske sporove	242,231	13,864	-	-	256,095
Ukupno	1,074,197	(1,264,085)	42,488	-	(147,400)

20.1.5. Poreski efekti koji se odnose na Ostali ukupan rezultat

U hiljadama dinara

	2021			2020		
	Bruto	Porez	Neto	Bruto	Porez	Neto
Povećanje po osnovu promene fer vrednosti učešća u kapitalu i hartija od vrednosti (povećanje po vlasničkim i dužničkim HOV)	(2,165,395)	324,809	(1,840,586)	(262,464)	39,369	(223,095)
Neto smanjenje po osnovu aktuar. gubitaka/dobitaka	(137,159)	20,574	(116,585)	3,954	(593)	3,361
Promene vrednosti nekretnina	-	5,513	5,513	7,894	2,502	10,396
Smanjenje po osnovu promene fer vrednosti učešća u kapitalu i hartija od vrednosti (smanjenje po vlasničkim i dužničkim HOV)	(835,289)	125,294	(709,995)	(8,064)	1,210	(6,854)
Ukupno	(3,137,843)	476,190	(2,661,653)	(258,680)	42,488	(216,192)

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

20. POREZ NA DOBIT (nastavak)

20.2. Komercijalna banka a.d., Podgorica

20.2.1. Komponente poreza na dobit su sledeće:

	U hiljadama dinara	
	2021	2020.
Poreski rashod perioda	(1,261)	(502)
Dobitak na osnovu odloženih poreza	24,181	1,626
Gubitak na osnovu odloženih poreza	(8,391)	(7,440)
Ukupno	14,529	(6,316)

20.2.2. Usaglašavanje efektivne poreske stope je prikazano u sledećoj tabeli:

	2021.	2021.	2020.	2020.
Dobitak / (gubitak) pre oporezivanja		(603,261)		56,128
Porez obračunat po domaćoj stopi poreza na dobit 9%	9.00%	(54,293)	9.00%	5,936
Poreski efekti neto kapitalnih gubitaka/dobitaka	-0.21%	(1,261)	-0.89%	(502)
Poreski nepriznati troškovi	13.47%	81,224	5.56%	3,120
Poreski kredit-primljen i iskorišćen u tekućoj godini	-4.26%	(25,669)	-15.24%	(8,554)
Efektivni porez na dobit	-0.21%	(1,261)	0.89%	502
Korekcija por. efekata po osnovu odloženih poreza	2.62%	15,790	10.36%	5,814
Poreski efekti iskazani u bilansu uspeha – poreski rashod perioda		14,529		(6,316)

20.3. Komercijalna banka a.d., Banja Luka

20.3.1. Komponente poreza na dobit su sledeće:

	U hiljadama dinara	
	Za godinu koja se završava	
	31. decembra	
	2021.	2020.
Poreski rashod perioda	(3,413)	(6,806)
Dobitak/gubitak na osnovu odloženih poreza	715	(161)
Ukupno	(2,698)	(6,967)

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

20. POREZ NA DOBIT (nastavak)

20.3. Komercijalna banka a.d., Banja Luka (nastavak)

20.3.2. Usaglašavanje efektivne poreske stope je prikazano u sledećoj tabeli:

	2021.	2021.	2020.	2020.
Dobitak pre oporezivanja		69,743		47,889
Porez obračunat po domaćoj stopi poreza na dobit	10.00%	7,965	10.00%	8,707
Poreski nepriznati troškovi	5.89%	4,106	20.09%	9,619
Prihod oslobođen obračuna poreza	-23.05%	(8,658)	-23.05%	(11,519)
Efektivni porez na dobit	4.89%	3,413	14.21%	6,806
Korekcija poreskih efekata po osnovu odloženih poreza	-1.03%	(715)	0.34%	161
Poreski efekti iskazani u bilansu uspeha – poreski rashod perioda		(2,698)		(6,967)

20.4. Društvo za upravljanje UCITS fondom KomBank INVEST a.d., Beograd

20.4.1. Komponente poreza na dobit na dan 31. decembra su sledeće:

	U hiljadama dinara	
	2021.	2020.
Poreski rashod perioda	(2)	(1)
Dobitak na osnovu odloženih poreza	289	426
	287	425

20.4.2. Usaglašavanje efektivne poreske stope je prikazano u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	Za godinu koja se završava	
	31. decembra	
	2021.	2020.
Dobitak pre oporezivanja	636	681
Obračun poreza po važećoj stopi 15%	95	102
Poreski efekti neto kapitalnih dobitaka	2	1
Poreski efekti razlike amortizacije za poreske svrhe i računovodstvene amortizacije	36	29
Korekcija poreskih efekata (iskorišćenih i efekat novih)	(133)	(132)
Ostalo	1	1
PORESKI EFEKTI ISKAZANI U BILANSU USPEHA	(2)	(1)
Efektivna poreska stopa	0.15%	0.15%

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

21. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

Gotovina i sredstva kod centralne banke uključuje:

	31. decembar 2021	U hiljadama dinara 31. decembar 2020.
U dinarima		
Gotovina u blagajni	4,653,308	4,572,746
Žiro račun	24,859,789	24,851,040
Deponovani višak likvidnih sredstava	-	7,500,000
Ostala dinarska novčana sredstva	99	99
	29,513,196	36,923,885
U stranoj valuti		
Gotovina u blagajni	11,906,740	11,300,634
Devizna obavezna rezerva	39,019,097	36,879,516
Ostala novčana sredstva	1,616,448	1,788,035
	52,542,285	49,968,185
Ukupno	82,055,481	86,892,070
<i>Korekcije gotovine za izveštaj o tokovima gotovine</i>		
Devizni računi kod stranih banaka (napomena 23.1)	17,601,652	11,542,557
Devizna obavezna rezerva	(39,019,097)	(36,879,515)
Deponovani višak likvidnih sredstava	-	(7,500,000)
	(21,417,445)	(32,836,958)
Gotovina iz izveštaja o tokovima gotovine	60,638,036	54,055,112

Grupa u izveštaju o tokovima gotovine iskazuje gotovinu na žiro računima kod centralne banke, gotovinu na računima kod stranih banaka, sredstva na računu kod Centralnog registra hartija od vrednosti i gotovinu u blagajnama.

Matična banka

Matična banka u izveštaju o tokovima gotovine iskazuje gotovinu na žiro računu kod NBS, gotovinu na računima kod stranih banaka, sredstva na računu kod Centralnog registra hartija od vrednosti i gotovinu u blagajnama.

U okviru žiro računa iskazana je dinarska obavezna rezerva, koja predstavlja minimalnu rezervu dinarskih sredstava izdvojenu u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi kod Narodne banke Srbije. U skladu sa navedenom Odlukom, dinarska obavezna rezerva se obračunava na iznos prosečnog dnevnog knjigovodstvenog stanja dinarskih depozita, kredita i ostalih dinarskih obaveza u toku jednog kalendarskog meseca primenom stope u rasponu od 0% do 5% u zavisnosti od dospeća obaveza i njihovog izvora s tim što obračunatu dinarsku obaveznu rezervu čini zbir: obračunate obavezne rezerve u dinarima, 38% dinarske protivvrednosti obračunate obavezne rezerve u evrima na depozite do 730 dana, i 30% dinarske protivvrednosti obračunate obavezne rezerve u evrima na depozite preko 730 dana (Sl.glasnik RS br. 76/2018).

Narodna banka Srbije plaća Matičnoj banci kamatu na izdvojena sredstva u visini od 0.10 % godišnje od 18.06.2020.godine.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

21. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (nastavak)

Matična banka (nastavak)

Deviznu obaveznu rezervu Matična banka obračunava svakog 17. dana u mesecu na osnovu prosečnog stanja deviznih depozita u toku prethodnog kalendarskog meseca. Deviznu obaveznu rezervu Matična banka izdvaja u devizama na poseban račun kod Narodne banke Srbije i ta sredstva može po potrebi povlačiti. Matična banka je dužna da održava prosečno mesečno stanje izdvojene devizne obavezne rezerve u visini obračunate devizne obavezne rezerve, s tim što radi ostvarivanja prosečnog dnevnog stanja izdvojene obavezne rezerve dnevno stanje na računu devizne obavezne rezerve može biti manje ili veće od obračunate devizne obavezne rezerve.

Odlukom o obaveznoj rezervi od (Sl.glasnik RS br. 76/2018), stope izdvajanja devizne obavezne rezerve iznose:

-na devizne depozite oročene do 730 dana stopa je 20%

-na devizne depozite oročene preko 730 dana stopa je 13%

-na dinarske depozite indeksirane valutnom klauzulom stopa je 100% bez obzira na ročnost

Na obaveznu rezervu u stranoj valuti Matična banka ne ostvaruje kamatu. Tokom 2021. godine, u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi Narodne banke Srbije, Matična banka je određeni deo devizne obavezne rezerve izdvajala u dinarima na svom žiro računu.

Ostala novčana sredstva u stranoj valuti u iznosu od 1,616,448 hiljada dinara (2020: 1,304,141 hiljade dinara) odnosi se na obračunski račun kod Centralnog registra hartija od vrednosti za trgovinu hartijama od vrednosti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

22. HARTIJE OD VREDNOSTI

22.1. Hartije od vrednosti se sastoje od:

	31. decembar 2021.	U hiljadama dinara 31. decembar 2020.
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz BU (u dinarima)	668,087	5,535,104
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz BU (u stranoj valuti)	-	2,925,568
Ukupno I	668,087	8,460,672
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (u dinarima)	84,730,864	82,062,022
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (u stranoj valuti)	63,411,166	67,074,175
Ispravka vrednosti	(582)	(453)
Ukupno II	148,141,448	149,135,744
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti - korporativne obveznice (u dinarima)	846,000	846,000
Eskont menica	96,144	-
Ispravka vrednosti	(7,660)	(3,760)
Ukupno III	934,484	842,240
Ukupno I+II+III	149,744,019	158,438,656

22.2. Struktura hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha je prikazana u tabeli:

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2021.	2020.
Obveznice Republike Srbije u dinarima	-	4,873,616
Investicione jedinice OIF KomBank DEVIZNI FOND	15,094	5,021
Investicione jedinice OIF novčani fondovi u dinarima	652,993	656,467
Obveznice Republike Srbije u stranoj valuti	-	2,925,568
Ukupno	668,087	8,460,672

Investicione jedinice na dan 31. decembra 2021. godine u ukupnom iznosu od 668,087 hiljada dinara odnose se na investicione jedinice KomBank Novčani fond Beograd i OIF devizni fond.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

22. HARTIJE OD VREDNOSTI (nastavak)

22.3. Struktura hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2021.	2020.
U dinarima		
Obveznice Republike Srbije	84,689,682	80,958,748
Zapisi Republike Srbije	-	997,064
Obveznice lokalne samouprave (grad Šabac i opština Stara Pazova)	41,182	106,210
Ukupno u dinarima	84,730,864	82,062,022
U stranoj valuti		
Obveznice Republike Srbije	45,794,353	59,359,112
Obveznice stranih banaka (Raiffeisen Bank International)	1,760,642	1,739,077
Obveznice stranih država	15,856,171	5,975,986
Ukupno u stranoj valuti	63,411,166	67,074,175
Ukupno	148,142,030	149,136,197

Promene na ispravci vrednosti su prikazane kao što sledi:

Ispravka vrednosti HOV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2021.	2020.
Pojedinačna ispravka vrednosti		
Stanje na dan 1. januara	453	602
Povećanje (napomena 13)	11,835	4,106
Efekti promene kursa (napomena 13)	1	-
Oslobođeno u toku godine (napomena 13)	(11,707)	(4,255)
Ukupno pojedinačna ispravka HOV po fer vrednosti kroz ost. rezultat	582	453

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2021.	2020.
Ispravka vrednosti HOV koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti		
Pojedinačna ispravka vrednosti		
Stanje na dan 1. januara	3,760	-
Povećanje (napomena 13)	3,900	3,760
Ukupno pojedinačna ispravka HOV po amortizovanoj vrednosti	7,660	3,760
Ukupno ispravka vrednosti HOV	8,242	4,213

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

23. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

23.1 Plasmani bankama uključuju

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	Za godinu koja se završava	
	2021.	31. decembra 2020.
<i>Kreditni dati u dinarima</i>		
Po repo transakcijama	-	-
Kreditni za obrtna sredstva	66,839	1,500
<i>Overnight</i> krediti	-	-
Ostali plasmani	7,946	4,085
Dati depoziti	8,166,320	16,379
Aktivna vremenska razgraničenja	22,514	970
Pasivna vremenska razgraničenja	(202)	(2)
Ispravka vrednosti	(1,179)	(12)
	8,262,238	22,920
<i>Kreditni dati u stranoj valuti</i>		
Po repo transakcijama	-	1,165,461
Devizni račun kod stranih banaka (napomena 21)	17,601,652	11,542,558
<i>Overnight</i> krediti	-	1,175,802
Ostali plasmani – stranim bankama	1,186,428	1,623,954
Dati depoziti u stranoj valuti	1,063,616	2,384,126
Aktivna vremenska razgraničenja	115	456
Ostala potraživanja	2,744	4,505
Pokrivena jamstva u stranoj valuti	1,033,630	949,980
Ispravka vrednosti	(19,722)	(4,279)
	20,868,463	18,842,563
Ukupno	29,130,701	18,865,483

Na dan 31. decembra 2021. godine Matična banka nije imala plasmane u hartije od vrednosti stečene u 'reverse' repo transakcijama sa Narodnom bankom Srbije. Tokom godine plasmani u blagajničke zapise kupljene od Narodne banke Srbije, sa dospećem do 7 dana, plasirani su uz godišnju kamatnu stopu od 0.11% do 0.43%.

Kratkoročno oročeni krediti i depoziti kod banaka u dinarima su deponovani na period do jedne godine uz kamatnu stopu u rasponu od 0.11% do 1.30% godišnje. Kratkoročno oročeni plasmani kod banaka u stranoj valuti deponovani su na period do jedne godine uz kamatnu stopu od 0.05% godišnje za EUR, od 0.03% do 0.12% za USD i 0.02% do 0.03% za GBP.

Reverse repo sa domaćim bankama u stranoj valuti plasiran je po kamatnoj stopi 0.20%.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

23. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (nastavak)

23.2 Promene na računu ispravke vrednosti po plasmanima bankama prikazane su u sledećoj tabeli:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	Za godinu koja se završava	
	2021.	31. decembra 2020.
	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Ispravka vrednosti		
Stanje na dan 1. januara	4,291	218,959
<i>Ispravka vrednosti u tekućoj godini:</i>		
Povećanje (napomena 13)	52,463	20,286
Reklasifikacija – prenos na klijente	-	(195,504)
Efekti promene kursa (napomena 13)	138	(18,968)
Oslobođeno u toku godine (napomena 13)	(34,801)	(20,495)
Efekti promene sastava Grupe	(1,190)	-
Ostalo	-	13
	<u>20,901</u>	<u>4,291</u>
Stanje na dan bilansa	<u><u>20,901</u></u>	<u><u>4,291</u></u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

24. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

24.1 Plasmani komitentima

	2021.			2020.			U hiljadama dinara
	Bruto iznos	Ispravka vrednosti	Knjigovo-dstvena vrednost	Bruto iznos	Ispravka vrednosti	Knjigovo-dstvena vrednost	
Privredna društva							
Kreditni po transakcionim računima	465,479	(9,563)	455,916	451,368	(24,688)	426,680	
Kreditni za obrtna sredstva	51,627,619	(2,924,395)	48,703,224	48,631,549	(4,565,701)	44,065,848	
Investicioni krediti	49,808,508	(1,480,258)	48,328,250	50,046,260	(1,070,067)	48,976,193	
Kreditni za plaćanje uvoza robe i usluga iz inostranstva	998,631	(34,218)	964,413	2,928,241	(30,092)	2,898,149	
Plasmani po osnovu akceptiranja, avaliranja i izvršenih plaćanja po garancijama	4,552	(2,924)	1,628	306,114	(278,343)	27,771	
Ostali krediti i plasmani	17,402,398	(3,167,773)	14,234,625	29,773,968	(4,997,468)	24,776,500	
Aktivna vremenska razgraničenja	353,319	(23,381)	329,938	510,391	(29,200)	481,191	
Pasivna vremenska razgraničenja	(174,430)	-	(174,430)	(234,863)	-	(234,863)	
	120,486,076	(7,642,512)	112,843,564	132,413,028	(10,995,559)	121,417,469	
Stanovništvo							
Kreditni po transakcionim računima	2,540,761	(172,988)	2,367,773	2,769,970	(177,168)	2,592,802	
Stambeni krediti	52,578,106	(562,682)	52,015,424	52,482,981	(457,098)	52,025,883	
Gotovinski krediti	40,128,468	(655,992)	39,472,476	40,383,218	(444,331)	39,938,887	
Potrošački krediti	252,566	(4,804)	247,762	285,881	(2,450)	283,431	
Ostali krediti i plasmani	1,473,636	(66,905)	1,406,731	2,283,950	(94,481)	2,189,469	
Aktivna vremenska razgraničenja	988,007	(23,112)	964,895	1,489,439	(17,130)	1,472,309	
Pasivna vremenska razgraničenja	(273,683)	-	(273,683)	(486,623)	-	(486,623)	
	97,687,861	(1,486,483)	96,201,378	99,208,816	(1,192,658)	98,016,158	
Stanje na dan bilansa	218,173,937	(9,128,995)	209,044,942	231,621,844	(12,188,217)	219,433,627	

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

24. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

24.2 Promene na računu ispravke vrednosti po plasmanima komitentima date su u sledećoj tabeli

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Pojedinačna ispravka vrednosti		
Stanje na dan 1. januara	10,748,097	11,401,092
Povećanje (napomena 13)	1,785,740	867,900
Reklasifikovano iz grupne ispravke vrednosti	904,610	493,899
Reklasifikovano sa pozicije banaka	-	195,504
Efekti promene kursa (napomena 13)	840	(1,302)
Oslobođeno u toku godine (napomena 13)	(1,005,785)	(1,033,753)
Otpis	(4,907,081)	(1,143,788)
Efekti promene sastava Grupe	(363,805)	-
Ostalo (napomena 13)	84,392	(31,455)
Ukupno pojedinačna ispravka	7,247,008	10,748,097
Grupna ispravka vrednosti		
Stanje na dan 1. januara	1,440,120	1,384,755
Povećanje (napomena 13)	7,225,302	3,718,287
Reklasifikovano u pojedinačnu ispravku vrednosti	(904,610)	(493,899)
Efekti promene kursa (napomena 13)	32,528	(23,653)
Oslobođeno u toku godine (napomena 13)	(4,687,408)	(2,430,141)
Otpis (napomena 13)	(603,511)	(737,140)
Efekti promene sastava Grupe	(280,397)	-
Ostalo (napomena 13)	(340,037)	21,911
Ukupno grupna ispravka	1,881,987	1,440,120
Stanje na dan bilansa	9,128,995	12,188,217

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

24. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

Kreditni stanovništvu

Tokom 2021. godine kratkoročni i dugoročni krediti stanovništvu u dinarima odobravani su na rok od 30 dana do 120 meseci sa nominalnim kamatnim stopama u rasponu od 2.00% do 14.95% na godišnjem nivou.

Kratkoročni krediti stanovništvu u stranoj valuti odobravani su na rok do dvanaest meseci sa nominalnim kamatnim stopama u rasponu od 1.40% do 8.00% na godišnjem nivou.

Dugoročni krediti fizičkim licima u stranoj valuti odobravani su na rok od trinaest do devedesetpet meseci sa nominalnim kamatnim stopama u rasponu od 1.50% do 8.00% na godišnjem nivou

Kreditni pravnim licima

Kratkoročni krediti pravnim licima u dinarima odobravani su na period do dvanaest meseci uz raspon kamatnih stopa od 2.30% do 7.95% na godišnjem nivou. U stranoj valuti kratkoročni krediti odobreni su na period do dvanaest meseci sa kamatnom stopom za EUR 1.50% do 5.70% na godišnjem nivou.

Dugoročni krediti u dinarima odobravani su na period preko dvanaest meseci uz kamatnu stopu od 1.61% do 5.30% na godišnjem nivou. Dugoročni krediti u stranoj valuti su odobravani na period preko dvanaest meseci uz kamatnu stopu za EUR od 1.06% do 3.95% na godišnjem nivou.

Rizici i neizvesnosti

Rukovodstvo Matične banke je izvršilo rezervisanje za potencijalne kreditne gubitke primenom koncepta očekivanog kreditnog gubitka. Gubici zbog obezvređenja sredstava evidentiranih po amortizovanoj vrednosti se mere kao razlika između knjigovodstvene vrednosti finansijskog sredstva i sadašnje vrednosti budućih procenjenih tokova gotovine diskontovanih upotrebom inicijalne efektivne kamatne stope datog sredstva. Gubici se priznaju u bilansu uspeha i iskazuju se na poziciji rashoda i obezvređenja finansijskih sredstava po kreditima. Kada događaji nakon datuma bilansa stanja utiču na smanjenje iznosa gubitka zbog obezvređenja, takvo smanjenje se priznaje kao prihod od ukidanja obezvređenja, kroz bilans uspeha.

Kreditni i ostala potraživanja se prikazuju u iznosu umanjenom za grupni i pojedinačni obračun obezvređenja. Pojedinačna i grupna rezervisanja se oduzimaju od knjigovodstvene vrednosti kredita koji su identifikovani kao obezvređeni da bi se njihova vrednost smanjila do njihove nadoknadive vrednosti. U cilju zaštite od rizika neizvršenja obaveza u poslovanju sa klijentima, Banka preduzima sledeće mere za regulisanje potraživanja: produženje roka, restrukturiranje, poravnanje, preuzimanje sredstava obezbeđenja u cilju naplate potraživanja, zaključenje ugovora sa zainteresovanim trećim licem, pokretanje sudskog spora i ostale mere. Ukoliko preduzete mere regulisanja plasmana, odnosno prinudne naplate i sudskog postupka nisu dale očekivane rezultate, odnosno kada ne postoji mogućnost naplate potraživanja u celosti, inicira se predlog za trajan otpis preostalog potraživanja Banke, ili prenos iz bilansne u vanbilansnu evidenciju.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

25. INVESTICIJE U PRIDRUŽENA DRUŠTVA I ZAJEDNIČKE PODUHVATE

	31. decembar 2021.	U hiljadama dinara 31. decembar 2020.
NLB banka a.d., Podgorica	1,479,000	-
Ukupno	1,479,000	-

U novembru 2021. godine, u poslovnoj kombinaciji unutar NLB Grupe, Banka je na ime učešća u Komercijalnoj banci Podgorica stekla 23.97% ucesca u kapitalu NLB banke a.d. Podgorica (napomena 3 (a)).

Banka je angažovala nezavisnog procenitelja radi procene udela nakon statusne promene spajanja uz pripajanje Komercijalne banka a.d Podgorica NLB banci a.d Podgorica na dan 30.11.2021. godine.

26. NEMATERIJALNA IMOVINA

26.1 Nematerijalna imovina se sastoji iz:

	31. decembar 2021.	U hiljadama dinara 31. decembar 2020.
Nematerijalna imovina	361,707	561,339
Nematerijalna imovina u pripremi	220,394	17,074
Ukupno	582,101	578,413

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

26. NEMATERIJALNA IMOVINA (nastavak)

26.2 Promene na nematerijalnoj imovini u toku 2021. i 2020. godine prikazane su u sledećoj tabeli

	U hiljadama dinara		
	Licence i softver	Nematerijalna imovina u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost			
Stanje na dan 1. januara 2020. godine	3,101,453	35,564	3,137,017
Nabavke u toku godine	8,755	73,119	81,874
Prenos	91,608	(91,608)	-
Otuđenje i rashodovanje	(4,739)	-	(4,739)
Kursne razlike	(40)	(1)	(41)
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	3,197,037	17,074	3,214,111
Stanje na dan 1. januara 2021. godine	3,197,037	17,074	3,214,111
Nabavke u toku godine	6,975	312,225	319,200
Prenos	90,125	(104,854)	(14,729)
Kursne razlike	9	-	9
Efekat izmene sastava Grupe	(395,605)	(4,052)	(399,657)
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	2,898,541	220,393	3,118,934
Ispravka vrednosti			
Stanje na dan 1. januara 2020. godine	2,382,517	-	2,382,517
Amortizacija (napomena 17)	257,950	-	257,950
Otuđenje i rashodovanje	(4,739)	-	(4,739)
Kursne razlike	(30)	-	(30)
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	2,635,698	-	2,635,698
Stanje na dan 1. januara 2021. godine	2,635,698	-	2,635,698
Amortizacija (napomena 17)	260,343	-	260,343
Prenos	(7,242)	-	(7,242)
Kursne razlike	10	-	10
Efekat izmene sastava Grupe	(351,976)	-	(351,976)
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	2,536,833	-	2,536,833
Sadašnja vrednost			
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	561,339	17,074	578,413
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	361,708	220,393	582,101

27. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

27.1 Nekretnine, postrojenja i oprema se sastoje iz:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Nekretnine	4,688,759	5,080,081
Oprema	421,241	506,621
Investicije u toku	2,760,607	34,586
Lizing sredstva	885,133	1,121,911
Ukupno	8,755,740	6,743,199

Investicije u toku najvećim delom se odnose na kupovinu poslovne zgrade u decembru 2021. godine u iznosu od 2,734,933 hiljade dinara.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

27. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

27.2 Promene na nekretninama i opremi u toku 2021. i 2020. godine prikazane su u narednoj tabeli

U hiljadama dinara

Nabavna vrednost	Nekretnine	Oprema	Investicije u toku	Sredstva uzeta u lizing	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2020. godine	7,558,732	4,153,470	49,281	1,834,386	13,595,869
Nabavke u toku godine i novi lizing uvogori	-	7,727	124,777	236,987	369,491
Prenosi sa osnovnih sredstava u pripremi	77,666	61,805	(139,471)	-	-
Otuđenje i rashodovanje	(21,042)	(228,779)	-	(201)	(250,022)
Manjak po popisu	-	(1,116)	-	-	(1,116)
Lizing ostalo	-	(6)	-	(41,453)	(41,459)
Kursne razlike	(47)	(59)	(1)	(52)	(159)
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	7,615,309	3,993,042	34,586	2,029,667	13,672,604
Stanje na dan 01. januara 2021. godine	7,615,309	3,993,042	34,586	2,029,667	13,672,604
Nabavke u toku godine i novi lizing uvogori	-	788	2,977,047	473,807	3,451,642
Prenosi sa osnovnih sredstava u pripremi	8,177	230,146	(238,323)	-	-
Prenosi sa sredstava stečenih naplatom potraživanja	-	-	4,793	-	4,793
Otuđenje i rashodovanje	(48,027)	(107,688)	(10,352)	(28,281)	(194,348)
Manjak po popisu	-	(3,522)	-	-	(3,522)
Lizing ostalo	-	14,807	-	(102,014)	(87,207)
Efekat izmene sastava Grupe	(439,682)	(547,458)	(7,144)	(480,457)	(1,474,741)
Kursne razlike	7	11	-	10	28
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	7,135,784	3,580,126	2,760,607	1,892,732	15,369,249
Ispravka vrednosti					
Stanje na dan 01. januara 2020. godine	2,400,497	3,471,809	-	469,172	6,341,478
Amortizacija (napomena 17)	155,793	243,634	-	466,309	865,736
Otuđenje i rashodovanje	(21,042)	(227,950)	-	-	(248,992)
Manjak po popisu	-	(1,026)	-	-	(1,026)
Lizing ostalo	-	(6)	-	(27,717)	(27,723)
Kursne razlike	(20)	(40)	-	(8)	(68)
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	2,535,228	3,486,421	-	907,756	6,929,405
Stanje na dan 01. januara 2021. godine	2,535,228	3,486,421	-	907,756	6,929,405
Amortizacija (napomena 17)	145,063	219,391	-	450,351	814,805
Otuđenje i rashodovanje	(19,949)	(97,448)	-	(24,602)	(141,999)
Manjak po popisu	-	(3,364)	-	-	(3,364)
Lizing ostalo	-	(1,113)	-	(94,330)	(95,443)
Efekat izmene sastava Grupe	(213,321)	(445,017)	-	(231,564)	(889,902)
Kursne razlike	4	15	-	(12)	7
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	2,447,025	3,158,885	-	1,007,599	6,613,509
Sadašnja vrednost					
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	5,080,081	506,621	34,586	1,121,911	6,743,199
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	4,688,759	421,241	2,760,607	885,133	8,755,740

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

27. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

27.2. Promene na nekretninama i opremi (nastavak)

Članice Grupe nemaju građevinske objekte pod hipotekom radi obezbeđenja otplate kredita.

Na dan 31. decembra 2021. godine, Matična banka za 7 građevinskih objekata sadašnje vrednosti 89,262 hiljade dinara još uvek nema sproveden upis prava svojine u nadležnim javnim registrima. U odnosu na ove nepokretnosti, preduzete su sve potrebne aktivnosti koje treba da rezultiraju konačim upisima prava svojine u korist Matične banke. Okončanje ovog procesa zavisi od postupanja nadležnih državnih organa.

28. INVESTICIONE NEKRETNINE

28.1 Promene na investicionim nekretninama u toku 2021. i 2020. godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara
	<u>Ukupno</u>
Nabavna vrednost	
Stanje na dan 1. januara 2020. godine	2,841,257
Korekcija početnog stanja promena računovodstvene politike (napomena 2.5)	968,003
Ukidanje akumulirane amortizacije	(337,505)
Korigovano stanje na dan 1. januar 2020. godine	3,471,755
Pozitivni efekti promene vrednosti (napomena 18)	30,335
Negativni efekti promene vrednosti (napomena 19)	(463,082)
Prodaja	(468,082)
Kursne razlike	(69)
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine (korigovano)	3,032,155
Stanje na dan 1. januara 2021. godine	3,032,155
Prenos sa sredstava stecениh naplatom	150,431
Pozitivni efekti promene vrednosti (napomena 18)	107,537
Negativni efekti promene vrednosti (napomena 19)	(40,620)
Prenos sa sredstava namenjenih prodaji	(66,344)
Efekat izmene sastava Grupe	(572,640)
Kursne razlike	12
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	2,610,531
Ispravka vrednosti	
Stanje na dan 1. januara 2020. godine	638,641
Ukidanje akumulirane amortizacije	(337,505)
Korigovano stanje na dan 1. januar 2020. godine	301,136
Amortizacija	50,902
Korekcija amortizacije (napomena 2.5)	(38,420)
Prodaja	(113)
Kursne razlike	(33)
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	313,472
Stanje na dan 1. januara 2021. godine	313,472
Amortizacija	10,209
Prenosi sa sredstava namenjenih prodaji	(18,410)
Procena	2,219
Efekat izmene sastava Grupe	(307,495)
Kursne razlike	5
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	-
Sadašnja vrednost	
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine (korigovano)	2,718,683
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	2,610,531

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

28. INVESTICIONE NEKRETNINE (nastavak)

Na dan 31. decembra 2021. godine, Matična banka ima iskazane investicione nekretnine sadašnje vrednosti u iznosu od 2,610,531 hiljadu dinara, koje čine objekti dati u zakup.

U 2021. godini Matična banka je izvršila dobrovoljnu promenu računovodstvene politike za naknadno vrednovanje investicionih nekretnina tako da se umesto prethodno korišćenog metoda nabavne vrednosti koristi metod fer vrednosti (napomena 2.5).

Na osnovu odluke Rukovodstva Matične banke, izvršena je reklasifikacija sedam nepokretnosti, izdatih u dugoročni zakup, sa pozicije sredstava stečenih naplatom potraživanja na investicione nekretnine, knjigovodstvene vrednosti u iznosu od 150,431 hiljada dinara.

Na dan 31. decembra 2021. godine, Matična banka za 2 investicione nekretnine sadašnje vrednosti 54,193 hiljade dinara još uvek nema sproveden upis prava svojine u nadležnim javnim registrima. U odnosu na ove nepokretnosti, preduzete su sve potrebne aktivnosti koje treba da rezultiraju konačim upisima prava svojine u korist Matične banke.

Informacije o investicionim nekretninama po članicama Grupe se prikazuju u nastavku:

28.2.1 Operativni lizing – Matična banka

Matična banka izdaje u zakup svoje investicione nekretnine. Zakupi su klasifikovani kao operativni, jer se ne prenose suštinski svi rizici i koristi povezane sa vlasništvom na imovinom.

Investicione nekretnine se iznajmljuju zakupcima prema ugovoru o operativnom zakupu sa mesečnim zakupninama. Matična banka nema promenljive rente u zavisnosti od indeksa ili stope. Investicione nekretnine se obično daju u zakup na period od 1 do 10 godina. Neki ugovori su na neodređeno vreme.

Na dan 31. decembra 2021. godine neto rezultat po osnovu investicionih nekretnina je pozitivan i iznosi 64,132 hiljade dinara.

<u>Naziv objekta</u>	<u>Površina u m²</u>	<u>Ukupni troškovi</u>	<u>Ostvareni prihodi od zakupa</u>	<u>Neto rezultat</u>
Beograd, Trg politike 1	3,354	(16,213)	33,016	16,803
Niš, Vrtište nova d-zgrada	1,816	(7,981)	-	(7,981)
Niš, TPC Kalča	85	(238)	6,073	5,835
Beograd, Omladinskih brigada 19	15,218	(12,342)	8,958	(3,384)
Šabac, Majur, Obilazni put bb	1,263	(974)	-	(974)
Lovćenac, Maršala Tita bb,	46,971	(841)	7,054	6,213
Negotin, Save Dragovića 20-22	658	(274)	-	(274)
Niš, Bulevar 12. februar bb	2,878	(1,289)	6,913	5,624
Beograd, Radnička 22	7,190	(7,906)	37,740	29,834
Novi Sad, Vardarska 1/B,	291	(1,451)	3,557	2,106
Novi Sad, Bulevar Oslobođenja 88	44	(91)	469	378
Kotor, Stari Grad, Palata beskuća, poslovni prostor, zgr.br.1	207	(279)	6,431	6,152
Beograd, Luke Vojvodića 77a	80	(603)	796	193
Beograd, Baje Pivljanina 83	279	(748)	2,823	2,075
Subotica, Magn.polja 17	2,492	(1,508)	2,069	561
Čačak, S.polje, Kr.put bb	1,227	(999)	1,510	511
Niš, Čajnička bb	825	(1,406)	1,828	422
Valjevo, Vojvode Mišića 170	231	(20)	-	(20)
Mionica, Andre Savičića 8	106	(13)	71	58
Ukupno		(55,176)	119,308	64,132

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

28. INVESTICIONE NEKRETNINE (nastavak)

28.2.1 Operativni lizing – Matična banka (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje analizu dospeća potraživanja po osnovu zakupa - nediskontovane zakupnine koje će Banka primati nakon datuma izveštavanja

	31. decembar 2021.	U hiljadama dinara 31. decembar 2020.
Dospeće:		
- do jedne godine	77,868	103,027
- do 2 godine	2,271	77,867
- do 3 godine	2,271	2,271
- do 4 godine	2,271	2,271
- do 5 godina	2,271	2,271
- preko 5 godina	2,271	2,271
Ukupno	89,223	189,978

28.2.2 Komercijalna banka a.d., Banja Luka

Za period do 8. decembra 2021. godine neto rezultat po osnovu investicionih nekretnina iznosi 2,794 hiljada dinara:

Naziv objekta	Površina u m ²	U hiljadama dinara		
		Ukupni troškovi	Ostvareni prihodi od zakupa	Neto rezultat
Actros motel-picerija Nova Topola Banja Luka, porodična stambena zgrada, upravna zgrada i radionice	5,437	(2,038)	3,674	1,636
Sarajevo, Aurum Arena	6,814	(290)	661	371
Brčko, Bescarinska zona bb - IMPRO	402	(190)	487	297
	949	(448)	938	490
UKUPNO		(2,966)	5,760	2,794

28.2.3 Komercijalna banka a.d., Podgorica

Za period do 12. novembra 2021. godine neto rezultat po osnovu investicionih nekretnina iznosi 3,487 hiljada dinara:

Naziv objekta	Površina u m ²	U hiljadama dinara		
		Ukupni troškovi	Ostvareni prihodi od zakupa	Neto rezultat
Zemljište i distributivni centar u Budvi	7,114	-	1,940	1,940
Poslovni prostor u Herceg Novom	52.48	(219)	1,766	1,547
Ukupno		(219)	3,706	3,487

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

29. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	101,614	370,663
Ukupno	101,614	370,663

Stalna sredstva namenjena prodaji Matične banke:

<u>Naziv objekta</u>	Površina u m ²	Knjigovodstvena
		vrednost u hiljadama dinara
Jasika, poslovni prostor	75.87	971
Vrbas, M. Tita 49, poslovni prostor	145.56	2,093
Kotor, poslovni prostor 1 i 2	690.00	98,550
Ukupno		101,614

Rukovodstvo Matične banke i dalje ima nameru da sprovede postupak prodaje za sva sredstva koja nisu prodana u proteklih godinu dana.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

30. OSTALA SREDSTVA

Ostala sredstva se sastoje od:

	U hiljadama dinara	
	2021.	2020.
<i>U dinarima</i>		
Potraživanja za naknadu po osnovu ostalih sredstava	115,295	95,572
Zalihe	98,303	119,667
Sredstva stečena naplatom potraživanja	938,429	3,409,219
Unapred plaćeni troškovi	162,490	137,479
Učešće u kapitalu	2,663,302	2,516,975
Ostala potraživanja u dinarima	2,115,051	2,248,805
	6,092,870	8,527,717
<i>Ispravke vrednosti po osnovu:</i>		
Naknada – ostala sredstva	(89,209)	(81,165)
Sredstva stečena naplatom potraživanja	(1,940)	(1,722,325)
Učešća u kapitalu - obezvređenje	(446,350)	(446,661)
Ostalih potraživanja u dinarima	(720,587)	(817,960)
	(1,258,086)	(3,068,111)
	4,834,784	5,459,606
<i>U stranoj valuti</i>		
Potraživanja za naknadu po osnovu ostalih sredstava	17	8
Ostala potraživanja iz poslovanja	342,484	634,856
Potraživanja u obračunu	81,828	307,342
Ostala potraživanja u stranoj valuti	515,817	783,457
	940,146	1,725,663
<i>Ispravke vrednosti po osnovu:</i>		
Ostalih potraživanja iz poslovanja	(264,496)	(301,750)
Potraživanja u obračunu	(77,341)	(77,519)
	(341,837)	(379,269)
Ukupno	5,433,093	6,806,000

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

30. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

Promene na računu ispravke vrednosti po ostalim sredstvima i aktivnim vremenskim razgraničenjima tokom godine prikazane su u sledećoj tabeli:

Pojedinačna ispravka vrednosti	U hiljadama dinara	
	2021.	2020.
Stanje na dan 1. januara	942,741	769,998
Ispravka vrednosti u tekućoj godini:		
Povećanje (napomena 13)	251,785	52,264
Efekti promene kursa (napomena 13)	(45)	(53)
Oslobođenje tokom godine (napomena 13)	(77,737)	(1,578)
Trajni otpis	(1,526)	-
Efekat promene sastava Grupe	(1,011,434)	-
Ostalo	70,810	122,110
Ukupno pojedinačna ispravka	174,594	942,741
Grupna ispravka vrednosti	U hiljadama dinara	
	2021.	2020.
Stanje na dan 1. januara	1,979,154	1,913,329
Ispravka vrednosti u tekućoj godini:		
Povećanje (napomena 13)	165,937	216,079
Efekti promene kursa (napomena 13)	1,766	(1,492)
Oslobođenje tokom godine (napomena 13)	(150,474)	(141,576)
Trajni otpis	(14,796)	(6,812)
Efekat promene sastava Grupe	(2,005)	-
Ostalo	(1,062,385)	(374)
Ukupno grupna ispravka vrednosti	917,197	1,979,154
Stanje na dan bilansa (bez sitnog inventara) – predmet kreditnog rizika	1,091,791	2,921,895
Ispravka vrednosti inventara (nije predmet kreditnog rizika)	61,782	78,824
Stanje na dan bilansa (sa sitnim inventarom) (bez pozicije obezvređenja učešća u kapit.)	1,153,573	3,000,719
Obezvređenje učešća u kapitalu	446,350	446,661
Ukupno pozicija ispravke vrednosti ostalih sredstava	1,599,923	3,447,380

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

30. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

a) Učešća u kapitalu

U okviru pozicije ostalih sredstava priznati su udeli u kapitalu pravnih lica prema tabeli:

	31. decembar 2021.	U hiljadama dinara 31. decembar 2020.
Učešća u kapitalu banaka i finansijskih organizacija u stečaju	80,270	80,270
Učešća u kapitalu preduzeća i drugih pravnih lica	431,327	458,725
Učešća u kapitalu stranih lica u inostranstvu	2,151,705	1,977,627
	2,663,302	2,516,622
<i>Računi obezvređenja za udele koji su obezvređeni</i>		
Učešća u kapitalu banaka i finansijskih organizacija u stečaju	(80,270)	(80,270)
Učešća u kapitalu preduzeća i drugih pravnih lica	(366,080)	(366,391)
	(446,350)	(446,661)

Učešća u kapitalu banaka i finansijskih organizacija u stečaju odnose se na: Euroaxis bank Moscow u iznosu od 78,387 hiljada dinara, Union banku A.D. u iznosu 1,874 hiljade dinara i Univerzal banku a.d. Beograd (u stečaju) u iznosu od 9 hiljada dinara.

Učešća u kapitalu preduzeća i drugih pravnih lica najvećim delom se odnose na: 14. Oktobar a.d. Kruševac u iznosu 324,874 hiljade dinara, Kompanija Dunav osiguranje a.d.o. Beograd u iznosu od 60,276 hiljada, dinara RTV Politika d.o.o. Beograd u iznosu 37,634 hiljade dinara, Beogradska berza a.d. u iznosu 2,246 hiljada dinara i Politika a.d. Beograd 2,244 hiljade dinara.

Učešća u kapitalu stranih lica u inostranstvu odnose se na kompaniju VISA INC u iznosu od 1,685,355 hiljada dinara i MASTER Card International u iznosu od 450,354 hiljade dinara.

Obezvređenje učešća u kapitalu u iznosu od 446,350 hiljada dinara najvećim delom odnosi se na obezvređenje nabavne vrednosti za ona učešća koja nemaju tržišnu vrednost, od čega se najveći iznosi odnose na: 14. Oktobar a.d., Kruševac u iznosu od 324,874 hiljade dinara, Euroaxis bank Moscow u iznosu 78,387 hiljada dinara, RTV Politika d.o.o., Beograd u iznosu od 37,633 hiljade dinara i PPD Dobričevo d.o.o. Čuprija u iznosu od 2,563 hiljade dinara.

b) Ostala potraživanja i potraživanja u obračunu

Ostala potraživanja u dinarima u najvećem delu se odnose potraživanja Matične banke iz poslovanja u iznosu od 223,059 hiljada dinara (ispravka vrednosti u iznosu 76,968 hiljada dinara), potraživanja po osnovu materijalnih vrednosti primljenih naplatom potraživanja u iznosu od 938,429 hiljada dinara (ispravka vrednosti u iznosu od 1,940 hiljade dinara), potraživanja po osnovu avansa datih za obrtna sredstva u iznosu od 53,484 hiljada dinara (ispravka vrednosti u iznosu 8,360 hiljada dinara), potraživanja po osnovu zakupnine 371,984 hiljade dinara (ispravka vrednosti u iznosu 233,682 hiljada dinara), potraživanja za zateznu kamatu po osnovu ostalih sredstava u iznosu od 200,766 hiljada dinara (ispravka vrednosti u iznosu 126,775 hiljada dinara) i potraživanja u obračunu po sudskoj presudi u iznosu 209,085 hiljada dinara (ispravka vrednosti u punom iznosu 100%).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

30. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

v) Materijalne vrednosti stečene po osnovu naplate potraživanja

Materijalne vrednosti stečene po osnovu naplate potraživanja evidentirane su u iznosu od 938,429 hiljada dinara i uz proknjiženu ispravku vrednosti u iznosu od 1,940 hiljada dinara čine sadašnju vrednost u iznosu od 936,489 hiljada dinara i odnose se na:

I Nepokretnosti stečene naplatom potraživanja koje se klasifikuju u skladu sa odlukom o klasifikaciji koja se primenjivala pre 30.12.2013. godine

Opis	Površina u m ²	U hiljadama dinara	
		Vrednost	Datum sticanja
Novi Pazar, Kej skopskih žrtava 44, lokal	82.95	2,760	27.09.2006.
Gnjilica, njiva VII klase	2,638	75	15.04.2008.
Čačak, Hotel „Prezident“, Bulevar oslobođenja bb	2,278.92	68,762	21.01.2009.
Buče, šuma, IV klase	8,292	299	12.10.2010.
Budva, Crna Gora, šuma, IV klase	974	8,080	27.05.2011.
Prijedor, šuma IV klase	1,995	11,087	27.05.2011.
Beograd, Mihajla Avramovića 14a, stambena zgrada	925.35	166,849	21.11.2011.
Kruševac, Koševi, proizvodno poslovni objekat I.C.P.	12,836	38,440	08.06.2012.
Mladenovac, Sopot-Nemenikuće, njive III klase	16,633	274	25.06.2012.
Obrenovac, Mislođin, njive III klase	10,017	1,078	11.07.2012.
Novi Pazar, Ejupa Kurtagića 13, kuća	139.90	4,755	24.07.2012.
Majur, Tabanovačka, njiva	14,452	1,671	10.08.2012.
Mali Požarevac, Veliko polje, njiva III i IV klase	21,915	328	27.09.2012.
Čuprija, Alekse Šantića 2/24, stan	72.40	924	15.01.2013.
Niš, Ivana Milutinovića 30, poslovni prostor	438.39	4,919	23.04.2013.
Niš, Triglavska 3/1, stan	79.80	3,609	04.06.2013.
Mladenovac, njiva-lug III klase	1,142	505	18.07.2013.
Prijepolje, Karoševina, strugara	450	1,126	08.11.2013.
Ukupno I		315,541	

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

30. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

v) Materijalne vrednosti stečene po osnovu naplate potraživanja (nastavak)

II Nepokretnosti stečene naplatom potraživanja koje se klasifikuju u skladu sa odlukom o klasifikaciji koja je stupila na snagu nakon 30.12.2013. godine

Opis	Površina u m ²	Vrednost	U hiljadama dinara Datum sticanja
Vukovac, Milatovac, poljoprivredno zemljište	132,450	521	16.05.2014.
Bor, Nikole Pašića 21, poslovna zgrada, magacin	3,823	39,437	08.05.2014.
Mokra Gora, zemljište, šume, njive, kuća	58,400	3,246	31.01.2014.
Kopaonik, kuća sa zemljištem	337	5,865	31.01.2014.
Novi Sad, Bulevar oslobođenja 30a, poslovni prostor 6/3	29	3,944	31.01.2014.
Novi Sad, Bulevar oslobođenja 30a poslovni prostor 7/3	44	5,984	31.01.2014.
Novi Sad, Bulevar oslobođenja 30a, poslovni prostor 8/3	35	4,760	31.01.2014.
Novi Sad, Bulevar oslobođenja 30a, poslovni prostor 9/3	34	4,624	31.01.2014.
Novi Sad, Bulevar oslobođenja 30a, poslovni prostor 10/3	39	5,304	31.01.2014.
Novi Sad, Bulevar oslobođenja 88, poslovni prostor 23	253	31,340	31.01.2014.
Novi Sad, Tihomira Ostojića 4, poslovni prostor 7	134	5,663	31.01.2014.
Novi Sad, Polgar Andraša 40/a, poslovni prostor 8	81	4,075	31.01.2014.
Novi Sad, Polgar Andraša 40/a, poslovni prostor 9	79	3,974	31.01.2014.
Novi Sad, Polgar Andraša 40/a, poslovni prostor 10	408	21,387	31.01.2014.
Zrenjanin, Novosadski put 4, zgrada, pumpa i zemljište	9,144	38,310	14.08.2014.
Budva, Reževići, Crna Gora, kamenjar, šuma	1,363.20	17,922	22.07.2014.
Budva, Reževići, Crna Gora, šuma V klase	5,638.54	74,126	22.07.2014.
Niš, Ivana Gorana Kovačića 31, stambeni objekat	434.58	9,572	17.04.2013.
Mladenovac, Amerić, njiva IV klase	7,768	260	03.10.2014.
Valjevo, Rađevo selo, magacin	394	2,364	11.06.2014.
Bela Crkva, Kajtasovo, šuma	4,187	85	03.10.2014.
Mladenovac, njive, voćnjaci	25,136	551	03.10.2014.
Niš, Sjenička 1, poslovna zgrada, magacini, radionica	1,452.73	14,178	14.03.2013.
Niš, Šumadijska 1, poslovni prostor	504.60	1,939	04.12.2014.
Valjevo, Radnička 6, stan	69	2,981	28.05.2014.
Prokuplje, njiva III klase	12,347	530	28.08.2015.
Prokuplje, Maloplanska 7, zgrade sa zemljištem	490	300	11.06.2012.
Sokobanja, poljoprivredno zemljište, voćnjak, njiva IV klase	417,908	7,394	31.07.2012.
Sokobanja, proizvodna hala sa zemljištem	5,042	25,347	31.07.2012.
Sokobanja, portirnica sa zemljištem	2,005	728	31.07.2012.
Sokobanja, kuća sa zemljištem	4,194	8,117	31.07.2012.
Lebane, Branka Radičevića 17, stambeno poslovni objekat	768.42	6,246	27.08.2015.
Šid, Jamene, njive, krčevinai cerje IV i V klase	29,515	1,354	11.03.2016.
Loznica, Lipnica, Karađorđeva, stambeno poslovna zgrada sa zemljištem	146	2,149	15.10.2015.
Vrhpolje, objekat ugostiteljstva	1,334	2,457	16.05.2013.
Zrenjanin, Bagljaš, pašnjak II klase	230	50	22.12.2015.
Svilajnac, Kodublje, poslovna zgrada, hala i zemljište	10,462	28,802	26.02.2016.
Aleksandrovo, Merošina, zgrada sa zemljištem	8,527	14,056	23.12.2015.
Bojnik, Miroševce, njive, pašnjak, vinograd	29,550	232	31.03.2016.
Valjevo, Bobove, njive VI i VII klase	20,599	360	19.05.2016.
Kotor, Crna Gora, poslovni prostor, zgrada br. 1	106	24,117	22.12.2016.
Kotor, Crna Gora, poslovni prostor, zgrada br. 1	345	52,330	22.12.2016.
Kotor, Crna Gora, poslovni prostor, zgrada br. 1	345	34,887	22.12.2016.
Niš, Trg Učitelja Tase br. 10/1, lokal	79.40	6,114	13.03.2019.
Čurug, Nikole Pašića bb, silosi sa pomoćnim objektima	910	61,577	07.10.2019.
Žabari, njive III klase	12,732	306	08.03.2017.
Novi Sad, Petra Drapšina 29, stan	154	14,230	14.10.2020.
Lazarevo, Kompleks poljoprivrednih objekata	1,585	5,069	
Ukupno II		599,164	

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

30. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

v) *Materijalne vrednosti stečene po osnovu naplate potraživanja (nastavak)*

III *Oprema stečena naplatom potraživanja pre 30. decembra 2013. godine – koja ne ispunjava uslove prema odluci NBS o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki*

Opis	Vrednost	U hiljadama dinara Datum sticanja
Kruševac, pokretna imovina (mašine, nameštaj, oprema)	5,544	08.06.2012.
Niš i Soko Banja pokretna imovina (linija za preradu kafe, transportni uređaji i uređaji za održavanje higijene)	4,916	31.07.2012.
Paraćin, linija za prženje kafe	1,569	31.12.2012.
Vranić, oprema, linija za proizvodnju	1,810	09.07.2013.
Ukupno III	13,839	

IV *Oprema stečena u periodima posle 30. decembra 2013. godine koja ispunjava uslove prema odluci NBS o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki*

Opis	Vrednost	U hiljadama dinara Datum sticanja
Pokretna imovina, poljoprivredna oprema i alati	48	03.06.2015.
Oprema zalihe sekundarne sirovine	1,242	18.07.2014.
Pokretne stvari, instalacioni materijal	388	13.05.2014.
Ostalo	6,267	07.10.2019.
Ukupno IV	7,945	

V *Hartije od vrednosti stečene naplatom potraživanja*

Opis	Vrednost	U hiljadama dinara Datum sticanja
Hartije od vrednosti stečene naplatom potraživanja	1,940	12.09.2019.
Obezvredjenje hartija od vrednosti	(1,940)	
Ukupno VI	-	
UKUPNO (sadašnja vrednost) I + II+ III+ IV+V	936,489	

Efekat promene vrednosti sredstava stečenih naplatom potraživanja u 2021. godini prikazan je u tabeli:

	U hiljadama dinara		
	Nepokretnosti	Oprema	Ukupno
Pozitivan efekat promene vrednosti (napomena 18)	112,014	-	112,014
Negativan efekat promene vrednosti (napomena 19)	(30,355)	(2,279)	(32,634)
Ukupno	81,659	(2,279)	79,380

Pozitivan efekat procena vrednosti sredstava stečenih naplatom potraživanja, do iznosa prethodno priznatog gubitka od obezvređenja, priznat je kao prihod perioda, dok je negativan efekat procena priznat kao rashod perioda, i to:

- promena vrednosti nepokretnosti u neto iznosu od 81,659 hiljada dinara po osnovu procenjene niže tržišne vrednosti nekretnina i zemljišta (umanjene za hair cut od 14% u skladu sa Metodologijom Grupe) u odnosu na njihovu inicijalnu vrednost (vrednost prilikom sticanja),
- za opremu obezvređenje u iznosu od 2,279 hiljada dinara po osnovu procene niže tržišne vrednosti.

Marićna banka je angažovanjem ovlašćenog eksternog procenitelja izvršila ponovnu procenu stalnih sredstava stečenih naplatom potraživanja koja su stečena pre perioda od dvanaest meseci.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

30. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

v) Materijalne vrednosti stečene po osnovu naplate potraživanja (nastavak)

G1.1. Procenjena -sadašnja vrednost nekretnina stečenih naplatom potraživanja:

Naziv objekta	Površina u m ²	Knjigov. vrednost pre procene u hiljadama dinara	Procenjena vrednost		Razlika vrednosti u hiljadama dinara
			u hiljadama EUR	Sadašnja u hiljadama dinara	
Beograd, Mihajla Avramovića 14a, stambena zgrada	925,35	147,436	1,419	166,849	19,413
Budva, Reževići, Crna Gora, šuma V klase	5,638.54	74,111	630	74,126	15
Čačak, Hotel „Prezident“, Bulevar oslobođenja bb	2,278.92	68,748	585	68,762	14
Čurug, Nikole Pašića bb, silosi sa pomoćnim objektima	910	55,280	524	61,577	6,297
Kotor, Crna Gora, poslovni prostor, zgrada br. 1	345	60,135	445	52,330	(7,805)
Bor, Nikole Pašića 21, poslovna zgrada, magacin	3,823	40,165	335	39,437	(728)
Kruševac, Koševi, proizvodno poslovni objekat I.C.P.	12,836	40,194	327	38,440	(1,754)
Zrenjanin, Novosadski put 4, zgrada, pumpa i zemljište	9,144	30,165	326	38,310	8,145
Kotor, Crna Gora, poslovni prostor, zgrada br. 1	345	53,481	297	34,887	(18,594)
Novi Sad, Bulevar oslobođenja 88, poslovni prostor 23	253	17,473	267	31,340	13,867
Svilajnac, Kodublje, poslovna zgrada, hala i zemljište	10,462	26,633	245	28,802	2,169
Sokobanja, proizvodna hala sa zeljištem	5,042	20,491	216	25,347	4,856
Kotor, Crna Gora, poslovni prostor, zgrada br. 1	106	18,513	205	24,117	5,604
Novi Sad, Polgar Andraša 40/a, poslovni prostor 10	408	22,177	182	21,387	(790)
Budva, Reževići, Crna Gora, kamenjar, šuma	1,363.20	18,149	152	17,922	(227)
Niš, Sjenička 1, poslovna zgrada, magacini, radionica	1,452.73	11,461	121	14,178	2,717
Novi Sad, Petra Drapšina 29, stan	154	13,447	121	14,230	783
Aleksandrovo, Merošina, zgrada sa zemljištem	8,527	12,690	120	14,056	1,366
Prijevor, šuma IV klase	1,995	4,179	94	11,087	6,908
Niš, Ivana Gorana Kovačića 31, stambeni objekat	434.58	3,914	81	9,572	5,658
Budva, Crna Gora, šuma, IV klase	974	3,612	69	8,080	4,468
Sokobanja, kuća sa zemljištem	4,194	3,185	69	8,117	4,932
Sokobanja, poljoprivredno zemljište, voćnjak, njiva IV klase	417,908	4,932	63	7,394	2,462
Lebane, Branka Radičevića 17, stambeno poslovni objekat	768.42	4,944	53	6,246	1,302
Niš, Trg Učitelja Tase br. 10/1, lokal	79.40	5,489	52	6,114	625
Novi Sad, Bulevar oslobođenja 30a poslovni prostor 7/3	44	4,045	51	5,984	1,939
Kopaonik, kuća sa zemljištem	337	3,533	50	5,865	2,332
Novi Sad, Tihomira Ostojića 4, poslovni prostor 7	134	4,964	48	5,663	699
Novi Sad, Bulevar oslobođenja 30a, poslovni prostor 10/3	39	3,585	45	5,304	1,719
Lazarevo, Kompleks poljoprivrednih objekata	1,585	5,069	43	5,069	-
Niš, Ivana Milutinovića 30. poslovni prostor	438.39	4,420	42	4,919	499
Novi Pazar, Ejupa Kurtagića 13. kuća	139.90	3,184	40	4,755	1,571
Novi Sad, Bulevar oslobođenja 30a, poslovni prostor 8/3	35	3,218	40	4,760	1,542
Novi Sad, Bulevar oslobođenja 30a, poslovni prostor 9/3	34	3,126	39	4,624	1,498
Novi Sad, Polgar Andraša 40/a, poslovni prostor 8	81	4,281	35	4,075	(206)
Novi Sad, Bulevar oslobođenja 30a, poslovni prostor 6/3	29	2,666	34	3,944	1,278
Novi Sad, Polgar Andraša 40/a, poslovni prostor 9	79	4,176	34	3,974	(202)
Niš, Triglavska 3/1, stan	79.80	2,842	31	3,609	767
Mokra Gora, zemljište, šume, njive, kuća	58,4	3,288	28	3,246	(42)
Valjevo, Radnička 6, stan	69	2,410	25	2,981	571
Novi Pazar, Kej skopskih žrtava 44. lokal	82.95	1,910	23	2,760	850
Vrhpolje, objekat ugostiteljstva	1,334	2,049	21	2,457	408
Valjevo, Rađevo selo, magacin	394	380	20	2,364	1,984
Ostalo (23 objekata)	-	12,896	133	15,645	2,749
UKUPNO		833,046		914,705	81,659

G1.2. Procenjena - sadašnja vrednost opreme stečene naplatom potraživanja

Opis opreme	Knjigov. vrednost pre procene u hiljadama dinara	Sadašnja vrednost u hiljadama dinara	Razlika vrednosti u hiljadama dinara
Pokretne stvari	11,044	8,923	(2,121)
Oprema, zalihe, sekundarne sirov.	6,752	6,594	(158)
Ostalo	6,267	6,267	-
UKUPNO	24,063	21,784	(2,279)

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

30. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

v) Materijalne vrednosti stečene po osnovu naplate potraživanja (nastavak)

Na dan 31. decembra 2021. godine, Matična banka za 2 nekretnine stečene naplatom potraživanja sadašnje vrednosti 1,176 hiljade dinara još uvek nema sproveden upis prava svojine u nadležnim javnim registrima. U odnosu na ove nepokretnosti, preduzete su sve potrebne aktivnosti koje treba da rezultiraju konačim upisima prava svojine u korist Matične banke.

Za tri pokretne stvari ukupne vrednosti 96 hiljada dinara Matična banka ne poseduje knjižno vlasništvo (stvari evidentirane u vanbilansnoj evidenciji). Rukovodstvo Matične banke preduzima sve neophodne mere radi prodaje stečenih sredstava.

31. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII

Obaveze prema bankama i finansijskim organizacijama se sastoje od:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Depoziti po viđenju	1,764,847	4,164,149
Oročeni depoziti i namenski depoziti	259,542	3,750,865
Overnight depoziti	109,000	150,000
Ostalo	1,580	31,176
Stanje na dan bilansa	2,134,969	8,096,190

U toku 2021. godine, depoziti u dinarima deponovani su po stopi od 0.10%. Kamatne stope na uzete depozite od zavisnih stranih banaka iznosile su 0.25% za depozite u USD.

32. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

Obaveze prema komitentima se sastoje od:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Privredna društva i regist. poljopriv. gazdinstva		
Depoziti po viđenju	87,826,768	86,846,426
Opozivi depoziti	-	180,955
Ostali i <i>overnight</i> depoziti	9,347,332	19,966,291
Obaveze po osnovu kredita	615,954	4,471,316
Namenski depoziti	2,769,430	2,478,918
Depoziti po osnovu datih kredita	368,651	682,563
Obaveze po osnovu kamata, razgraničene obaveze po kamatama i ostale finansijske obaveze	487,686	715,894
Stanovništvo – fizička lica		
Depoziti po viđenju	56,766,007	55,006,792
Opozivi depoziti	-	37,855
Štedni depoziti	233,332,560	224,973,561
Namenski depoziti	7,911,007	6,750,908
Depoziti po osnovu datih kredita	2,526,247	2,573,827
Obaveze po osnovu kamata, razgraničene obaveze po kamatama i ostale finansijske obaveze	1,136,322	1,095,054
Ostali depoziti	198,454	411,707
Stanje na dan bilansa	403,286,418	406,192,067

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

32. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (nastavak)

Depoziti privrednih društava

Depoziti po viđenju u dinarima, najvećim delom, predstavljaju stanja transakcionih depozita pravnih lica. Odlukom o kamatnim stopama za 2021. godinu do 30.04.2021. ovi depoziti su bili kamatonosni. U zavisnosti od nivoa prosečnog mesečnog stanja na transakcionim računima komitenata kamatna stopa iznosi 0.10% na godišnjem nivou za depozite sa prosečnim mesečnim stanjem iznad 50 hiljada dinara. Od 01.05.2021. godine Banka više ne plaća kamatu na transakcione depozite pravnih lica. Na transakcione depozite preduzetnika, u zavisnosti od nivoa prosečnog mesečnog stanja kamatna stopa iznosi 0.10% na godišnjem nivou za depozite sa prosečnim mesečnim stanjem iznad 50 hiljada dinara. Od 01.10.2021. godine Banka više ne plaća kamatu na transakcione depozite preduzetnika.

Depoziti po viđenju nerezidenata u stranoj valuti su nekamatonosni.

U periodu od 01.01.2021. godine do 31.12.2021. godine kratkoročni depoziti pravnih lica u dinarima su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od: referentne kamatne stope na godišnjem nivou minus 0.85% procentnih poena za rok od 30 do 59 dana, do kamatne stope u visini referentne kamatne stope na godišnjem nivou minus 0.25% procentnih poena na rok od 180 do 364 dana, uz limit od minimum 300 hiljada dinara, dok su dugoročni depoziti deponovani uz kamatnu stopu određenu iznosom referentne kamatne stope Narodne banke Srbije na godišnjem nivou.

U periodu od 01.01.2021. godine do 31.12.2021. godine kratkoročni depoziti preduzetnika u dinarima su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od: 0.15% do 0.45% na depozite od 30 do 59 dana do kamatne stope 0.75% do 1.20% na rok od 184 do 364 dana, uz limit od minimum 300 hiljada dinara, dok su dugoročni depoziti deponovani uz kamatnu stopu od 1.00% do 1.50%.

U periodu od 01.01.2021. godine do 31.12.2021. godine kratkoročni depoziti pravnih lica i preduzetnika u devizama su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od: 0.00% do 0.25% na depozite od 30 do 59 dana do kamatne stope 0.40% za rok od 180 do 364 dana za EUR, odnosno za valutu USD 0.50% na depozite od 30 do 59 dana do 1.00% za rok od 180 do 364 dana, uz limit od minimum 3 hiljada EUR/USD.

U periodu od 01.01.2021. godine do 31.12.2021. godine dugoročni depoziti pravnih lica i preduzetnika u devizama su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od: 0.10% do 0.70% na depozite od 365 i više dana za EUR, odnosno za valutu USD od 0.15% do 1.40% na depozite od 365 i više dana, uz limit od minimum 3 hiljada EUR/USD.

Depoziti stanovništva

Dinarski i devizni *a vista* štedni ulogi stanovništva u 2021. godini su bili nekamatonosni.

Kratkoročni depoziti stanovništva u dinarima deponovani su uz kamatne stope u rasponu od 1.00% do 2.50% na godišnjem nivou, a u stranoj valuti od 0.05% do 0.35% za EUR, a za ostale valute u rasponu od 0.10% do 1.00% na godišnjem nivou.

Dugoročni depoziti stanovništva u dinarima deponovani su uz kamatne stope u rasponu od 2.00% do 3.00% na godišnjem nivou, a u stranoj valuti od 0.15% do 0.80% za EUR, a za ostale valute u rasponu od 0.15% do 1.50% na godišnjem nivou.

U okviru obaveza po osnovu kredita priznate su ukupne obaveze po ino-kreditnim linijama prema stranim pravnim licima koje se za potrebe bilansa stanja definišu kao komitenti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

32. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (nastavak)

Struktura dugoročnih i kratkoročnih kredita Matične banke koji su iskazani na poziciji obaveza prema komitentima je sledeća:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Dugoročni krediti		
Vlada Republike Italije	2,744	5,487
Evropska investiciona banka (EIB)	613,210	970,366
Evropska agencija za rekonstrukciju i razvoj (EAR)	-	1,372
Stanje na dan bilansa	615,954	977,225

Dospeće prezentovanih kredita je u periodu od 2022. do 2030. godine.

Po kreditnim linijama (tripartitnim) Matična banka sa kreditorima nema ugovorene obaveze vezano za finansijske pokazatelje (praćenje/izveštavanje).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

32. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (nastavak)

32.1 Struktura i kretanje obaveza po osnovu depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima prikazano je u nastavku

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	<u>31. decembar 2021.</u>	<u>31. decembar 2020.</u>
Početno stanje 01. januar		
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci (napomena 31)	8,096,190	8,318,606
Depoziti i ostale finan. obaveze prema drugim komitentima (napomena 32)	406,192,067	370,987,710
Ukupno početno stanje 01. januar	<u>414,288,257</u>	<u>379,306,316</u>
Efekat izmene sastava Grupe	(36,599,769)	-
Neto prilivi/odlivi – depoziti	27,239,282	33,844,825
Neto prilivi/odlivi - krediti	(1,259,627)	1,779,939
Neto prilivi/odlivi - kamate	(911,886)	(1,265,765)
Neto prilivi/ odlivi- naknade	(2,753)	(4,165)
Kursne razlike	1,727,979	(782,537)
Ukalkulisana kamata i druge bezgotovinske transakcije	939,851	1,409,644
Stanje na dan bilansa	<u>405,421,334</u>	<u>414,288,257</u>

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	<u>31. decembar 2021.</u>	<u>31. decembar 2020.</u>
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci (napomena 31)	2,134,916	8,096,190
Depoziti i ostale finan. obaveze prema drugim komitentima (napomena 32)	403,286,418	406,192,067
Ukupno banke i komitenti	<u>405,421,334</u>	<u>414,288,257</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

33. REZERVISANJA

Rezervisanja se odnose na:

	31. decembar 2021.	U hiljadama dinara 31. decembar 2020.
Rezervisanje po osnovu vanbilansnih pozicija (napomena 13)	208,819	249,508
Rezervisanja za sudske sporove (napomena 38.4)	2,619,536	1,797,624
Rezervisanja za primanja zaposlenih MRS 19	615,548	649,214
Ostala rezervisanja	807,826	-
Stanje na dan bilansa	4,251,729	2,696,346

Promene na računu rezervisanja su prikazane u sledećoj tabeli:

	31. decembar 2021.					31. decembar 2020.			
	Rezervisanje po osnovu vanbilansnih pozicija (napomena 13)	Rezervisanja za sudske sporove (napomena 38.4)	Rezervisanja za primanja zaposlenih (MRS 19)	Ostala rezervisanja (napomena 19)	Ukupno	Rezervisanje po osnovu vanbilansnih pozicija (napomena 13)	Rezervisanja za sudske sporove (napomena 38.4)	Rezervisanja za primanja zaposlenih (MRS 19)	Ukupno
Stanje na dan 1. januara	249,508	1,797,624	649,214	-	2,696,346	210,395	1,715,964	557,051	2,483,410
Povećanje	431,459	1,515,936	20,072	1,610,928	3,578,395	250,361	1,012,762	104,241	1,367,364
Rezervisanje na teret aktuarskih dobitaka u kapitalu	-	-	137,494	-	137,494	-	-	(4,338)	(4,338)
Korišćenje	-	(522,700)	(45,105)	(803,102)	(1,370,907)	-	(142,145)	(3,326)	(145,471)
Ukidanje rezervisanja	(431,585)	(74,459)	(112,669)	-	(618,713)	(211,244)	(777,198)	(10)	(988,452)
Rashodi kamata	-	-	9,601	-	9,601	-	-	-	-
Kursne razlike	(2)	(6)	(1)	-	(9)	(4)	(9)	(4)	(17)
Efekat izmene sastava Grupe	(40,560)	(96,859)	(43,058)	-	(180,477)	-	-	-	-
Ostalo	(1)	-	-	-	(1)	-	(11,750)	(4,400)	(16,150)
Stanje na dan	208,819	2,619,536	615,548	807,826	4,251,729	249,508	1,797,624	649,214	2,696,346

a) Rezervisanja za sudske sporove Matične banke

Priznavanje rezervisanja je vršeno na osnovu procene budućih odliva u visini tužbenih zahteva uključujući kamatu i troškove. Ukupan iznos rezervisanja za sudske sporove na dan 31.12.2021. iznosi 2,603,783 hiljada dinara.

U odnosu na 31.12.2020. došlo je do promene u ukupnom nivou rezervisanja u neto iznosu 896,482 hiljada dinara. Od toga, promena koja se odnosi na neto rashod rezervisanja po sudskim obavezama iznosi 1,418,371 hiljada dinara priznatih u okviru pozicija bilansa uspeha, dok se smanjenje rezervisanja u iznosu 521,889 hiljada dinara odnosi na korišćenje rezervisanja za isplate po donetim sudskim presudama.

Najveći broj sporova se odnosi na zahteve za plaćanje naknade za obradu kredita, naknadu štete i utvrđenje.

Na sednici Građanskog odeljenja Vrhovnog kasacionog suda održanoj 16.09.2021. godine dopunjen je Pravni stav o dozvoljenosti ugovaranja troškova kredita (usvojen 22.05.2018. godine) odredbom da Banka nije dužna da posebno dokazuje strukturu i visinu troškova koji su obuhvaćeni zbirnim iznosom troškova kredita, navedenim u ponudi koju je korisnik kredita prihvatio zaključenjem ugovora o kreditu.

Na istoj sednici od 16.09.2021. godine zauzet je i stav o dozvoljenosti ugovaranja premije osiguranja, kao obaveze korisnika kredita kod NKOSK tako što je rečeno da je pravno valjana odredba ugovora o kreditu kojom se korisnik kredita obavezuje da plati banci premiju osiguranja kod NKOSK, pod uslovom da je ta obaveza jasno predočena korisniku kredita u predugovornoj fazi iskazivanjem ove vrste troškova kredita i njegovog procentualnog i nominalnog iznosa u ponudi. Banka nije dužna da korisnika kredita upozna sa strukturom i načinom obračuna premije osiguranja kredita.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

33. REZERVISANJA (nastavak)

a) Rezervisanja za sudske sporove (nastavak)

U prikazanim finansijskih izveštajima, procena rezervisanja za sudske sporove po osnovu tužbenih zahteva podignutih protiv Banke do 20.09.2021. koji se odnose na naknade koje je Banka naplatila korisnicima kredita urađena je bez uzimanja u obzir stava Vrhovnog kasacionog suda od 16. septembra 2021. godine usled opredeljenja Banke da sačeka ujednačavanje sudske prakse na bazi stava Vrhovnog kasacionog suda.

b) Rezervisanja za primanja zaposlenih

Rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju formirane su na bazi aktuarskih pretpostavki, na dan bilansa stanja i iskazana su u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata.

Glavne aktuarske pretpostavke upotrebene u obračunu rezervisanja za otpremnine:

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020
Matična banka		
Diskontna stopa	4.20%	4.00%
Stopa rasta zarade Banke	3.80%	3.00%
Stopa rasta zarada na republičkom nivou	3.80%	6.00%
Fluktuacija zaposlenih	2.90%	5.00%

Prema MRS 19, stopa koja se koristi za diskontovanje trebalo bi da bude u skladu sa tržišnim prinosima na visokokvalitetne korporativne obveznice, odnosno za dugoročne državne obveznice. Trenutno na finansijskom tržištu ne postoje ovakve hartije od vrednosti što onemogućava pronalaženje adekvatne diskontne stope za duži vremenski horizont, pa je za određivanje diskontne stope korišćena kamatna stopa na dugoročne obveznice izdate od Vlade Republike Srbije.

	Promena pretpostavki u procentnim poenima	31. decembar 2021. u hiljadama dinara
Aktuarske pretpostavke		Promena sadašnje vrednosti rezervisanja za zaposlene
	+0,5	-22.891
Diskontna stopa	-0,5	24.899
	+0,5	21.066
Rast zarada	-0,5	-19.508
	+0,5	-24.088
Fluktuacija	-0,5	12.569

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Komercijalna banka a.d., Podgorica		
Diskontna stopa	3.00%	3.00%
Stopa rasta zarade Banke	-	-
Stopa rasta zarada na republičkom nivou	2.00%	2.00%
Fluktuacija zaposlenih	9.00%	8.00%

Prema MRS 19, stopa koja se koristi za diskotovanje trebalo bi da bude u skladu sa tržišnim prinosima na visokokvalitetne korporativne obveznice, odnosno za dugoročne državne obveznice. Trenutno na finansijskom tržištu ne postoje ovakve hartije od vrednosti, pa je za određivanje diskontne stope korišćena kamatna na dugoročne obveznice izdate od strane Republike Crne Gore.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

33. REZERVISANJA (nastavak)

b) Rezervisanja za primanja zaposlenih

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
<i>Komercijalna banka a.d., Banja Luka</i>		
Diskontna stopa	-	3.00%
Stopa rasta zarade Banke	-	-
Stopa rasta zarada na republičkom nivou	-	2.00%
Fluktuacija zaposlenih	-	5.00%

Komercijalna banka a.d. Banja Luka nije vršila obračun rezervisanja za primanja zaposlenih do datuma do kog je bila u sastavu Grupe.

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
<i>KomBank INVEST a.d., Beograd</i>		
Diskontna stopa	4.20%	4.00%
Stopa rasta zarade Društva	3.70%	6.00%
Stopa rasta zarada na republičkom nivou	3,70%	-
Fluktuacija zaposlenih	2.10%	5.00%

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

34. OSTALE OBAVEZE

Ostale obaveze uključuju:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Obaveze prema dobavljačima	240,740	166,554
Obaveze prema zaposlenima (zarade, porezi, doprinosi i ostale obaveze prema zaposlenima)	67,377	26,212
Primljeni avansi	27,356	192,516
Obaveze po osnovu lizinga	910,609	1,151,562
Razgraničeni prihodi od kamata i naknada i ostali prihodi	238,274	333,215
Ukalkulisane obaveze i ostala razgraničenja	1,386,557	1,340,697
Obaveze u obračunu	770,418	1,866,692
Obaveze iz dobitka	177,656	183,667
Obaveze za poreze i doprinose	13,638	10,882
Ostale obaveze	310,827	297,881
Stanje na dan bilansa	4,143,452	5,569,878

Obaveze u obračunu u ukupnom iznosu od 770,418 hiljada dinara najvećim delom se odnose na obaveze u obračunu za likvidirane devizne račune domaćih pravnih lica u iznosu od 114,870 hiljadu dinara, obaveze za neisplaćene dividende prema pravnim licima u iznosu od 93,414 hiljada dinara, obaveze po osnovu ugašenih računa klijenata u dinarima u iznosu 142,076 hiljada dinara i obaveze u obračunu po osnovu likvidiranih partija deviznih računa stranih pravnih lica u iznosu od 59,291 hiljade dinara i obaveze u obračunu po ostalim osnovama u dinarima iznosu od 105,494 hiljada dinara

34.1 Obaveze iz dobitka u ukupnom iznosu od 177,656 hiljada dinara sastoje se iz:

- obaveza po osnovu dividendi na prioritetne akcije u iznosu od 4,251 hiljadu dinara,
- obaveze iz dobitka za zaposlene u iznosu od 173,405 hiljada dinara

Preostali iznos obaveza po osnovu dividendi u iznosu od 4,251 hiljadu dinara odnosi se na obaveze iz perioda pre 2014. godine i obaveze prema akcionarima koji nisu dostavili instrukciju za uplatu dividendi.

34.2 Obaveze Matične banke po osnovu lizinga

Ročna struktura obaveza po osnovu lizinga prikazana je u sledećoj tabeli:

	2021.		2020.	
	Sadašnja vrednost	Nediskontovani novčani tokovi	Sadašnja vrednost	Nediskontovani novčani tokovi
Dospedeće:				
- do jedne godine	340,163	353,375	323,006	334,983
- do 2 godine	230,204	238,828	214,032	221,561
- do 3 godine	158,435	163,786	142,359	146,686
- do 4 godine	115,005	117,987	72,980	75,449
- do 5 godine	44,745	46,130	40,894	42,284
- preko 5 godina	22,058	25,931	28,050	31,551
Ukupno	910,610	946,037	821,321	852,514

Struktura ukupnih plaćanja odnosno odliva po osnovu lizinga u 2021. i 2020. godini prikazana su u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Fiksna plaćanja	373,915	381,660
Varijabilna plaćanja	8,580	7,455
Ukupno	382,495	389,115

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

34. OSTALE OBAVEZE (nastavak)

34.2 Obaveze po osnovu lizinga (nastavak)

Varijabilna plaćanja koja se uključuju u vrednost lizing obaveze su plaćanja koja zavise od indeksa. Od ukupnih odliva u iznosu od 382,495 hiljade dinara na plaćanja glavnice se odnosi 367,957 hiljada dinara, što je prikazano u okviru novčanih tokova iz aktivnosti finansiranja, dok se na plaćanje kamate odnosi 14,538 hiljada dinara, što je prikazano u okviru novčanih tokova iz poslovnih aktivnosti u izveštaju o tokovima gotovine.

Struktura rashoda i prihoda po osnovu zakupa u 2021. i 2020. godini prikazana je u sledećoj tabeli:

	31. decembar 2021.	U hiljadama dinara 31. decembar 2020.
Troškovi amortizacije sredstava sa pravom korišćenja	(372,085)	(377,754)
Rashodi kamate po osnovu lizing obaveza	(14,538)	(15,774)
Troškovi zakupnina	(46,220)	(31,787)
Troškovi poreza MSFI 16	(67,238)	(65,222)
Neto efekti rashod/(prihod) po osnovu varijabilnih plaćanja i rashodovanja sredstava sa pravom korišćenja	475	629
Kursne razlike	(79)	95
Ukupno	(499,685)	(489,813)

Banka iznajmljuje poslovni prostor, vozila i drugu oprema koju koristi u svom poslovanju. Ugovori o zakupu za poslovni prostor obično se zaključuju na period od 5 godina, dok su neki zakupi na duži vremenski period, ili su zaključeni na neodređeno vreme.

Ugovori na neodređeno vreme uključeni su u priznavanje obaveza zakupa u skladu sa planiranim procenama. Obično je predviđen period iznajmljivanja od 5 godina, osim za poslovne prostore na strateškim lokacijama za koje rukovodstvo procenjuje drugačiji (duži) rok zakupa. Iznajmljivanje automobila i druge opreme se obično ugovara na period od 1 do 5 godina. Pojedini ugovori o zakupu uključuju i mogućnost automatskog produženja, dok velika većina uključuju i pravo jednostranog raskida za Banku. Ove opcije dogovara menadžment u skladu sa poslovnim potrebama Banke. Zakupnine za periode koji se mogu obnoviti uključene su u odmeravanje obaveza po osnovu lizinga, ako je vrlo izvesno da će zakupac iskoristiti ovu opciju.

Uslovi svakog zakupa dogovaraju se na individualnoj osnovi i sadrže različite uslove. Osim obaveza preuzetih u vezi sa zakupljenom imovinom, zakupi ne uključuju druge obaveze, osim učešća u troškovima obezbeđenja, održavanja, marketinga i sl., zavisno od lokacije ili zakupodavca. Imovina koja se iznajmljuje ne može se koristiti kao sredstvo obezbeđenja za uzete kredite.

Banka, takođe iznajmljuje određenu opremu sa rokom zakupa od 12 meseci ili manje i opremu male vrednosti. Za ove zakupe Banka primenjuje izuzeće od obaveze priznavanja za kratkoročne zakupe i za zakupe male vrednosti. Plaćanje zakupnine za kratkoročne zakupe i zakupe malih vrednosti priznaje kao rashod na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja zakupa.

Za izračunavanje neto sadašnje vrednosti budućih zakupnina Banka koristi svoju inkrementalnu stopu zaduživanja na dan početka zakupa kao diskontnu stopu.

Banka u 2021. godini nema dobitke ili gubitke iz transakcija obrnute prodaje po zakupu.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

35. KAPITAL

35.1 Kapital se sastoji iz:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2021.	31. decembar 2020. korigovano
Akcijski kapital	17,191,466	17,191,526
Emisiona premija	22,843,084	22,843,084
Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	22,148,071	25,432,818
Revalorizacione rezerve	3,889,796	8,544,078
Dobitak	9,579,290	5,385,680
Gubitak	-	(1,261,380)
Stanje na dan bilansa	75,651,707	78,135,806

Struktura kapitala

	31. decembar 2021. godine			31. decembar 2020. godine (korigovano)		
	Većinski udeo	Učešća bez prava kontrolne		Većinski udeo	Učešća bez prava kontrolne	
		Ukupno			Ukupno	
Akcijski kapital	17,191,466	-	17,191,466	17,191,466	60	17,191,526
Emisiona premija	22,843,084	-	22,843,084	22,843,084	-	22,843,084
Akcijski kapital	40,034,550	-	40,034,550	40,034,550	60	40,034,610
Dobitak	9,579,290	-	9,579,290	5,385,674	6	5,385,680
Gubitak	-	-	-	(1,261,380)	-	(1,261,380)
Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	22,148,071	-	22,148,071	25,432,814	4	25,432,818
Revalorizacione rezerve (potražni saldo)	3,890,118	-	3,890,118	6,924,907	-	6,924,907
Revalorizacione rezerve (dugovni saldo)	(322)	-	(322)	-	-	-
Translacione rezerve (napomena 35.3)	-	-	-	1,619,171	-	1,619,171
Rezerve	26,037,867	-	26,037,867	33,976,892	4	33,976,896
Kapital	75,651,707	-	75,651,707	78,135,736	70	78,135,806

Akcijski kapital Matične banke formiran je inicijalnim ulozima akcionara i narednim emisijama novih akcija. Akcionari imaju pravo upravljanja Bankom (vlasnici običnih akcija), kao i pravo učešća u raspodeli dobiti (vlasnici običnih i prioritarnih akcija). Na dan 31. decembra 2021. godine akciji kapital Matične banke iznosi 17,191,466 hiljada dinara i sastoji se od 17,191,466 akcija sa nominalnom vrednošću od 1 hiljadu dinara po akciji.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

35. KAPITAL (nastavak)

35.1 Kapital se sastoji iz (nastavak)

Struktura akcija Matične banke je data u narednoj tabeli:

Vrste akcija	Broj akcija	
	31. decembar 2021.	31. decembar 2020
Obične akcije	16,817,956	16,817,956
Prioritetne akcije	373,510	373,510
Stanje na dan bilansa	17,191,466	17,191,466

Struktura akcionara Matične banke prema običnim akcijama na dan 31. decembar 2021. godine je sledeća:

Naziv akcionara	Broj akcija	% učešća
NLB d.d. Ljubljana	14,847,047	88.28
OTP BANKA SRBIJA (custody račun)	460,560	2.74
BDD M&V INVESTMENTS AD BEOGRAD	382,590	2.27
Jugobanka a.d., Beograd u stečaju	321,600	1.91
Kompanija Dunav osiguranje a.d., Beograd	290,214	1.73
OTP BANKA SRBIJA (custody račun)	85,664	0.51
TEZORO BROKER AD	58,952	0.35
BDD M&V INVESTMENTS AD BEOGRAD (zbrini račun)	51,117	0.30
KRIMINALISTIČKO-POLICIJSKA AKADEMIJA	34,320	0.20
TANDEM FINANCILA a.d. Novi Sad	22,235	0.13
DUNAV RE AD	17,220	0.10
MERA INVEST DOO BEOGRAD	16,900	0.10
TEZORO BROKER AD	12,160	0.07
ERSTE BANK CUSTODY	11,379	0.07
FIZIČKO LICE	11,170	0.07
KRUNA KOMERC D.O.O.	10,000	0.06
ELEKTRODISTRIBUCIJA SRBIJE DOO	8,990	0.05
Ostali (729 akcionara)	175,838	1.06
	16,817,956	100.00

Struktura akcionara Banke prema prioritetnim akcijama na dan 31. decembra 2021. godine je sledeća:

Naziv akcionara	Broj akcija	% učešća
Fizičko lice	73,140	19.58
NLB d.d. Ljubljana	57,250	15.33
Tezoro broker a.d	28,389	7.60
OTP banka Srbija (custody račun)	18,447	4.94
Jugobanka a.d., Beograd (u stečaju)	18,090	4.84
Fizičko lice	17,440	4.62
BDD M&V Investments a.d Beograd	10,768	2.88
Ostali (490 akcionara)	149,986	40.16
	373,510	100.00

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

35. KAPITAL (nastavak)

35.1 Kapital se sastoji iz (nastavak)

Ministarstvo finansija Republike Srbije je 26. juna 2019. godine izvršilo otkup običnih akcija koje su posedovali akcionari DEG-DEUTSHE INVESTITIONS i SWEDFUND INTERNATIONAL u ukupnom procentu od 6.90%, a 26. novembra otkup običnih akcija EBRD-a, u procentu od 24.43% i IFC CAPITALIZATION FUND LP u procentu od 10.15% čime se procenat učešća Republike Srbije povećao na 83.23% učešća.

Dana 26.02.2020. godine, Ministarstvo finansija Republike Srbije objavilo je da su predstavnici NLB d.d. Ljubljana i ministar finansija Republike Srbije, potpisali Ugovor o kupoprodaji 83.23% običnih akcija Komercijalne banke AD Beograd.

Potpisivanjem ovog ugovora Banka je dobila novog strateškog partnera, koji je nakon završetka transakcije preuzeo i upravljanje Bankom.

Potpisivanjem Ugovora o prenosu akcija 30. decembra 2020. godine između Republike Srbije i NLB d.d. Ljubljana okončan je proces prodaje Komercijalne banke a.d. Beograd. Predmet ugovora bilo je 83.23% običnih akcija Komercijalne banke, čime je NLB d.d. Ljubljana postala vlasnik akcija koje su bile u posedu Republike Srbije i najveći pojedinačni vlasnik Banke sa pravom upravljanja.

NLB d.d. Ljubljana je 11.03.2021. godine objavila Ponudu za preuzimanje preostalih običnih i celokupne emisiju prioritetnih akcija Komercijalne banke a.d. Beograd. Dodatnom kupovinom običnih akcija do 31.12.2021. povećala je svoje učešće u upravljačkim akcijama Komercijalne banke a.d. Beograd na 88.28%.

Revalorizacije rezerve u iznosu od 3,889,796 hiljada dinara (2020: 8,544,078 hiljada dinara) se odnose na: efekte po osnovu povećanja vrednosti osnovnih sredstava na osnovu procene izvršene od strane nezavisnog procenitelja u iznosu od 959,025 hiljada dinara, revalorizacije rezerve po osnovu vrednovanja vlasničkih hartija od vrednosti u iznosu od 1,856,965 hiljada dinara, revalorizacije rezerve po osnovu vrednovanja dužničkih hartija od vrednosti u iznosu od 1,075,321 hiljadu dinara i aktuarske gubitke u iznosu od 1,515 hiljada dinara. Iskazane vrednosti sadrže i poreske efekte revalorizacionih rezervi.

35.2. Zarada po akciji

Osnovna zarada po akciji izračunava se tako što se dobitak koji pripada akcionarima (matičnog pravnog lica) podeli ponderisanim prosečnim brojem običnih akcija u opticaju za period:

	2021.	2020. korigovano
Dobitak Matične banke umanjen za prioritetne dividende (u hiljadama dinara)	3,638,602	2,522,631
Prosečan ponderisani broj akcija u toku godine	16,817,956	16,817,956
Osnovna zarada po akciji (u dinarima bez para)	216	150

Osnovni dobitak po akciji za 2021. godinu iznosi 216 dinara ili 21.64% na nominalnu vrednost obične akcije, a za 2020. godinu, korigovani dobitak po akciji iznosio je 150 dinara ili 15.00% na nominalnu vrednost obične akcije.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

35. KAPITAL (nastavak)

35.3. Kumulativne kursne razlike po osnovu kursiranja inooperacija

	Kumulativne kursne razlike na udele u zavisna društva	Kursne razlike ostvarene na unutargrupnim transakcijama	U hiljadama dinara	
			Kursne razlike iz prevođenja rezultata Bilansa uspeha sa prosečnog na zaključni kurs	Ukupno
Stanje na dan 1. januara prethodne godine	1,486,395	81,917	51,141	1,619,453
Povećanje/smanjenje	(729)	445	2	(282)
Stanje na dan 31. decembar prethodne godine	1,485,666	82,362	51,143	1,619,171
Povećanje/smanjenje	(1,485,666)	(82,362)	(51,143)	(1,619,171)
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	-	-	-	-

36. EFEKTI PRODAJE KB BANJA LUKA I GUBITKA KONTROLE U KB PODGORICA PRILIKOM STATUSNE PROMENE

Ukupan efekat prodaje Komercijalne banke a.d. Banja Luka i gubitka kontrole u Komercijalnoj banci a.d. Podgorica prilikom statusne promene, obračunat u odnosu knjigovodstvenu vrednost neto imovine ovih zavisnih članica na Closing day, je negativan u iznosu od 2,208,649 hiljada dinara, prema sledećem pregledu:

EFEKTI PRODAJE KB BANJA LUKA I GUBITKA KONTROLE U KB PODGORICA

	u hiljadama dinara
<i>Neto imovina</i>	
1. Akcijski kapital	6,825,370
2. Dobitak / Gubitak	(1,357,883)
3. Rezerve	816,097
I UKUPNO NETO IMOVINA (od 1 do 3)	6,283,584
II Primljena sredstva	4,074,935
III GUBITAK OD PRODAJE / GUBITKA KONTROLE (II-I)	(2,208,649)

Struktura gubitka od prodaje Komercijalne banke a.d. Banja Luka i gubitka kontrole u Komercijalnoj banci a.d. Podgorica prilikom statusne promene, sa naznakom efekata koji su priznati u poslovnim knjigama Matična banke i efekata koji nisu, dato je u sledećem pregledu:

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

36. EFEKTI PRODAJE KB BANJA LUKA I GUBITKA KONTROLE U KB PODGORICA PRILIKOM STATUSNE PROMENE (nastavak)

STRUKTURA GUBITKA OD PRODAJE KB BANJA LUKA I GUBITKA KONTROLE U KB PODGORICA

	u hiljadama dinara
1. <i>Rashodi i prihodi priznati u poslovnim knjigama KB BG</i>	
- Rashodi ispravke vrednosti ulaganja u kapital	(1,266,587)
- Prihodi od prodaje	563
<i>Nepriznati prihodi u poslovnim knjigama KB BG i drugi efekti</i>	
2. <i>efekti</i>	
- Nerealizovana kursna razlika na učešća od datuma ulaganja do Closing day	(1,484,411)
- Efekti kumuliranog dobitka/gubitka zavisnih članica	1,357,883
- Efekti rezervi zavisnih članica	(816,097)
GUBITAK OD PRODAJE / GUBITKA KONTROLE (1+2)	(2,208,649)

37. ANALIZA DOSPEĆA IMOVINE I OBAVEZA

Tabela u nastavku prikazuje analizu imovine i obaveza prema tome kada se očekuje da će biti dospeli ili izmireni:

U hiljadama dinara

31.12.2021.

	Do 12 meseci	Preko 12 meseci	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	82,055,481	-	82,055,481
Hartije od vrednosti	41,076,574	108,667,445	149,744,019
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	26,186,999	2,943,702	29,130,701
Kredit i potraživanja od komitenata	64,544,306	144,500,636	209,044,942
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	1,479,000	1,479,000
Nematerijalna imovina	-	582,101	582,101
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	8,755,740	8,755,740
Investicione nekretnine	-	2,610,531	2,610,531
Tekuća poreska sredstva	18,985	-	18,985
Odložena poreska sredstva	512,015	-	512,015
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	101,614	-	101,614
Ostala sredstva	3,195,895	2,237,198	5,433,093
UKUPNO AKTIVA	217,691,869	271,776,353	489,468,222
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	2,134,581	335	2,134,916
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	378,932,095	24,354,323	403,286,418
Rezervisanja	-	4,251,729	4,251,729
Ostale obaveze	3,455,263	688,189	4,143,452
UKUPNO OBAVEZE	384,521,939	29,294,576	413,816,515
Neto	(166,830,070)	242,481,777	75,651,707

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

37. ANALIZA DOSPEĆA IMOVINE I OBAVEZA (nastavak)

U hiljadama dinara

31.12.2020. korigovano

	Do 12 meseci	Preko 12 meseci	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	86,892,070	-	86,892,070
Hartije od vrednosti	20,819,030	137,619,626	158,438,656
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	15,991,777	2,873,706	18,865,483
Kredit i potraživanja od komitenata	62,824,341	156,609,286	219,433,627
Nematerijalna imovina	-	578,413	578,413
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	6,743,199	6,743,199
Investicione nekretnine	-	2,718,683	2,718,683
Tekuća poreska sredstva	19,661	-	19,661
Odložena poreska sredstva	-	2,484	2,484
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	370,663	-	370,663
Ostala sredstva	4,723,511	2,082,489	6,806,000
UKUPNO AKTIVA	191,641,053	309,227,886	500,868,939
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	7,245,858	850,332	8,096,190
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	374,147,298	32,044,769	406,192,067
Rezervisanja	-	2,696,346	2,696,346
Tekuće poreske obaveze	2,079	-	2,079
Odložene poreske obaveze	-	176,573	176,573
Ostale obaveze	4,803,434	766,444	5,569,878
UKUPNO OBAVEZE	386,198,669	36,534,464	422,733,133
Neto	(194,557,616)	272,693,422	78,135,806

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

38. POTENCIJALNE OBAVEZE I DRUGE VANBILANSNE POZICIJE

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Poslovi u ime i za račun trećih lica	4,047,859	4,146,427
Preuzete buduće obaveze	62,616,254	44,263,544
Potraživanja po osnovu sporazuma o repkupovini	-	1,175,802
Druge vanbilansne pozicije	465,420,201	484,744,960
Ukupno	532,084,314	534,330,733

Preuzete buduće obaveze

38.1 Izdate garancije i akreditivi

Banke, članice Grupe, izdaju garancije i akreditive, kojim garantuju trećim licima izmirenje obaveza od strane svojih klijenata. Ovi ugovori imaju ugovoreno vreme trajanja koje najčešće iznosi do godinu dana. Ugovorene vrednosti potencijalnih obaveza su prikazane u narednoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Plative garancije	7,400,757	5,088,246
Činidbene garancije	10,882,641	7,131,239
Akreditivi	-	169,229
Stanje na dan	18,283,398	12,388,714

Prethodno navedeni iznosi predstavljaju maksimalan iznos gubitka koji bi banke članice Grupe ostvarile na datum finansijskih izveštaja, ukoliko niko od klijenata ne bi uspeo da izmiri ugovorene obaveze (napomena 4).

38.2 Struktura preuzetih obaveza je sledeća

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Neiskorišćeni deo odobrenih prekoračenja po platnim i kreditnim karticama i prekoračenjima po tekućim računima	8,673,457	11,169,739
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite	29,867,267	20,191,910
Ostale neopozive obaveze	5,792,132	513,181
Stanje na dan bilansa	44,332,856	31,874,830

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

38. POTENCIJALNE OBAVEZE I DRUGE VANBILANSNE POZICIJE (nastavak)

38.3 Ostale vanbilansne pozicije čine sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica i druga vanbilansna aktiva

Poslovi u ime i za račun trećih lica u ukupnom iznosu od 4,047,859 hiljade dinara najvećim delom se sastoje od sredstava komisionih kredita Republike Srbije za finansiranje stambenih kredita u iznosu 3,265,543 hiljade dinara, kredite po osnovu otkupa društvenih stanova budžetskih ustanova u iznosu od 397,693 hiljade dinara (krediti pruzeti od Beobanke u stečaju) dok se ostala sredstva uglavnom odnose na poljoprivredne kredite finansirane od strane nadležnih ministarstava.

U okviru druge vanbilansne aktive u iznosu od 465,420,201 hiljada dinara, Matična banka između ostalog evidentira nominalnu vrednost domaćih i stranih hartija po *custody* poslovima za klijente Banke u iznosu 62,264,803 hiljada dinara, nominalnu vrednost hartija od vrednosti u portfelju Matične banke u iznosu od 143,207,644 hiljada dinara, iznos otpisanih finansijskih sredstava u stranjoj valuti u iznosu od 3,786,814 hiljada dinara prema Odluci NBS o računovodstvenom otpisu bilansne aktive. Matična banka saglasno izdatom dozvolom za obavljanje *custody* poslova čuva i finansijske instrumente klijenata na računima hartija od vrednosti, o čemu se vodi vanbilansna evidencija. Po osnovu ovih poslova Matična banka ne snosi kreditni rizik.

Takođe na poziciji druge vanbilansne aktive, u skladu sa zakonskom regulativom, iskazuje se i vrednost primljenih materijalnih sredstava obezbeđenja plasmana: stambenih, poslovnih nepokretnosti i ostalih sredstava obezbeđenja u iznosu od 179,824,410 hiljada dinara.

38.4 Sudski sporovi

Na osnovu stručne procene Sektora pravnih poslova i advokata koji zastupaju članice Grupe, kod svih sporova koji se vode protiv članica Grupe u toku 2021. godine rukovodstva su izvršila rezervisanja za potencijalne gubitke po sudskim sporovima u iznosu od 2,619,536 hiljada dinara (napomena 33).

Matična banka na dan 31.12.2021. godine ima evidentirana 46,782 postupaka koji se vode protiv Banke, čija ukupna vrednost predmeta spora iznosi 5,944,758 hiljade dinara.

U ovaj iznos uključeni su kako obavezujući tužbeni zahtevi na plaćanje, tako i vrednosti predmeta spora označene u tužbama sa utvrđujućim tužbenim zahtevom. U navedeni iznos nisu uračunati iznosi kamate i troškova postupka.

Pored toga, Matična banka na dan 31.12.2021. godine ima evidentiranih 13,674 postupaka protiv trećih lica, čija ukupna vrednost predmeta spora iznosi 45,626,213 hiljada dinara.

Društvo za upravljanje UCITS fondom KomBank INVEST a.d Beograd ima evidentiran jedan postupak koji se vodi protiv Društva. Potencijalne obaveze po osnovu sudskih sporova – osnovica tužbenog zahteva koji se vodi protiv Društva iznose 15,753 hiljada dinara. Društvo nema evidentirane postupke protiv trećih lica

38.5 Poreski rizici

Poreski sistemi u Republici Srbiji, Crnoj Gori i Bosni i Hercegovini su u procesima kontinuirane revizije i izmena. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamata i kaznama. Rukovodstva članica Grupe smatraju da su poreske obaveze evidentirane u finansijskim izveštajima pravilno iskazane.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

39. POVEZANA LICA

Povezanim licima Grupe smatraju se: matična banka, zavisna i pridružena pravna lica, entiteti koji su članovi iste grupe ili su pod zajedničkom kontrolom, članovi Upravnog odbora i Odbora za reviziju, Izvršni odbor i rukovodioci koji kao članovi drugih odbora imaju ovlašćenja i odgovornosti za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti banke („ključno rukovodstvo“), bliski članovi njihovih porodica, kao i pravna lica koja su pod kontrolom ili značajnim uticajem ključnog rukovodstva i članova njihovih porodica, saglasno MRS 24.

U okviru redovnog poslovanja Grupe obavlja se izvestan broj bankarskih transakcija sa povezanim licima. One uključuju kredite, depozite, investicije u vlasničke hartije od vrednosti i derivatne instrumente, transakcije platnog prometa i druge bankarske poslove.

39.1 Matična i zavisna lica

Najveće učešće u upravljačkim akcijama Matične banke ima NLB d.d, Ljubljana koja je vlasnik 88.28% običnih akcija. Na dan 31. decembra 2021. godine Matična banka ima jedno zavisno pravno lice: KomBank INVEST a.d., Beograd. U toku 2021. godine Komercijalna banka a.d., Podgorica i Komercijalna banka a.d., Banja Luka su izgubile status zavisnih lica Matične banke.

Konsolidovane transakcije sa zavisnim licima su prikazane u napomeni 6.1.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

39. POVEZANA LICA (nastavak)

39.1. Krediti i potraživanja od povezanih lica

	31. decembar 2021.			31. decembar 2020.			U hiljadama dinara
	Bilansno	Vanbilansno	Ukupno	Bilansno	Vanbilansno	Ukupno	
Plasmani							
NLB a.d. Beograd	8,408,902	-	8,408,902	5	-	5	
NLB d.d. Ljubljana	593,929	-	593,929	6,085	-	6,085	
NLB a.d. Banja Luka	17,291	-	17,291	-	-	-	
NLB a.d. Podgorica	1,489,560	-	1,489,560	-	-	-	
NLB Srbija d.o.o.	605	-	605	-	-	-	
Prvi faktor d.o.o. Beograd	1	-	1	-	-	-	
REAM d.o.o Beograd	137	1	138	-	-	-	
Beomox doo	17,130	-	17,130	19,968	122	20,090	
PMC Inženjering	-	-	-	844,093	-	844,093	
Emi house	-	-	-	1	-	1	
Fizička lica	54,543	2,637	57,180	178,950	18,138	197,088	
Ukupno	10,582,098	2,638	10,584,736	1,049,102	18,260	1,067,362	
Obaveze							
	Depoziti	Primljeni krediti	Ukupno	Depoziti	Primljeni krediti	Ukupno	
NLB a.d. Beograd	59,460	-	59,460	-	-	-	
NLB d.d. Ljubljana	18,776	-	18,776	-	-	-	
NLB a.d. Podgorica	8,212	-	8,212	-	-	-	
NLB Interfinanz d.o.o Beograd	5	-	5	-	-	-	
NLB Leasing d.o.o	40	-	40	-	-	-	
Prvi faktor d.o.o. Beograd	22	-	22	-	-	-	
REAM d.o.o Beograd	115	-	115	-	-	-	
Beomox doo	5,318	-	5,318	7,344	-	7,344	
Arhitektonski biro STUDIO 3	-	-	-	389	-	389	
Reprezent d.o.o.	-	-	-	12	-	12	
Bolero ZR	-	-	-	64	-	64	
Euros osiguranje Banja Luka	-	-	-	25,507	-	25,507	
Agencija za osiguranje depozita Republike Srpske	-	-	-	50,994	-	50,994	
Zavičajno udruženje Srba Uskoplanske doline Bugojno- Donji Vakuf	-	-	-	42	-	42	
Fizička lica	141,752	-	141,752	403,348	-	403,348	
Ukupno	233,700	-	233,700	487,700	-	487,700	

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

39. POVEZANA LICA (nastavak)

39.2. Prihodi i rashodi od povezanih lica

U hiljadama dinara

	2021.		
	Kamate	Naknade	Ukupno
Prihodi			
NLB a.d. Beograd	38,806	4,391	43,197
NLB d.d. Ljubljana	1	2,639	2,640
NLB a.d. Banja Luka	-	595	595
NLB a.d. Podgorica	-	20,409	20,409
Beomox doo	420	1,331	1,751
Fizička lica	1,006	386	1,392
Ukupno prihodi	40,233	29,751	69,984
Rashodi			
NLB a.d. Beograd	(35)	(5,036)	(5,071)
NLB d.d. Ljubljana	(839)	(3,940)	(4,779)
NLB a.d. Banja Luka	-	(293)	(293)
NLB a.d. Podgorica	-	(200)	(200)
NLB Interfinanz d.o.o Beograd	-	(5)	(5)
NLB Srbija d.o.o.	-	(5)	(5)
Prvi faktor d.o.o. Beograd	-	(26)	(26)
Beomox doo	(1)	(797)	(798)
Fizička lica	(455)	(62)	(517)
Ukupno rashodi	(1,330)	(10,364)	(11,694)
Neto prihodi/rashodi	38,903	19,387	58,290

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine
39. POVEZANA LICA (nastavak)**39.2. Prihodi i rashodi od povezanih lica (nastavak)**

	U hiljadama dinara		
	Za period 01. januar - 31. decembar 2020.		
	Kamate	Naknade	Ukupno
Prihodi			
PMC Inženjering	9,475	29	9,504
Arhitektonski biro STUDIO 3	-	8	8
Beomox doo	551	318	869
NLB Beograd	40	864	904
NLB d.d. Ljubljana	1	1,357	1,358
Emi house	-	63	63
Bolero ZR	-	19	19
Win Win Retail	-	416	416
WinWin Shop	-	242	242
Euros osiguranje Banja Luka	-	7	7
Agencija za osiguranje depozita	-	9	9
Zavičajno udruženje Srba Uskopljanske doline Bugojno - Donji Vakuf	-	7	7
Fizička lica	7,494	810	8,304
Ukupno prihodi	17,561	4,149	21,710
Rashodi			
Beomox doo	(7)	-	(7)
Euros osiguranje Banja Luka	(559)	-	(559)
NLB Beograd	-	(642)	(642)
NLB d.d. Ljubljana	(67)	(1,385)	(1,452)
Agencija za osiguranje depozita	(153)	-	(153)
Fizička lica	(2,174)	(25)	(2,199)
Ukupno rashodi	(2,960)	(2,052)	(5,012)
Neto prihodi	14,601	2,097	16,698

39.3 Bruto i neto primanja rukovodstava članica Grupe i ukupne naknade članova Upravnih i Odbora za reviziju su sledeća

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Bruto primanja		
Izvršni odbori	155,228	164,469
Neto primanja		
Izvršni odbori	116,690	125,785
Bruto primanja		
Upravni i Odbori za reviziju	10,661	26,369
Neto primanja		
Upravni i Odbori za reviziju	7,133	16,957

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

40. NEUSAGLAŠENI IZVODI OTVORENIH STAVKI

Neusaglašeni izvodi otvorenih stavki

Na osnovu obaveze usaglašavanja stanja sa dužnicima na dan 31.12.2021. godine, Matična banka je prosledila 5,487 izvoda otvorenih stavki.

Na osnovu analize izvršenog redovnog Godišnjeg popisa na dan 31. decembra 2021. godine, Matična banka ima neusaglašene izvode otvorenih stavki za 36 klijenata.

Neusaglašeni izvodi za 23 klijenta odnose se na klijente koji osporavaju iznos potraživanja za date avanse, potraživanja po osnovu izdatih faktura i potraživanja po osnovu zakupnine u ukupnom iznosu od 4,614 hiljada dinara.

Pet klijenta osporava potraživanje po osnovu naknade domaćeg platnog prometa i naknade za poslove agenta emisije u dinarima u ukupnom iznosu od 138 hiljada dinara. Sedam klijenata osporava potraživanja po kreditima u ukupnom iznosu od 1,435 hiljada dinara i jedan klijent osporava stanje u vanbilansu u iznosu od 108 hiljada dinara.

Iznos ispravki vrednosti za potraživanja koja su osporena (i iznos rezervisanja za bilansne stavke) određen je politikom kreditnog rizika Matične banke.

Matična banka je u kontinuiranom procesu usaglašavanja osporenih stavki.

Društvo za upravljanje UCITS fondom KomBank INVEST a.d., Beograd nema neusaglašanih izvoda otvorenih stavki.

41. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Događaji nakon datuma bilansa stanja Matične banke:

Vanredna sednica Skupštine Banke održana je 2. februara 2022. godine na kojoj su donete sledeće odluke:

- Odluka o izmenama i dopunama Ugovora o osnivanju
- Odluka o usvajanju Statuta
- Odluka o dopuni Odluke o prihvatanju pripajanja NLB Banke a.d. Beograd Komercijalnoj banci a.d. Beograd

Dana 25. februara 2022. godine održana je vanredna sednica Skupštine Banke na kojoj je doneta:

- Odluka o dopunama Odluke o sticanju sopstvenih akcija Banke od nesaglasnih akcionara

Navedenom Odlukom Banka je prihvatila zahteve nesaglasnih akcionara o otkupu 574,693 komada sopstvenih običnih akcija.

Banka je u obavezi da najkasnije do 08.03.2022. godine, odnosno u roku od 60 dana koji se računa od dana isteka roka od 15 dana od dana zaključenja sednice Skupštine Banke na kojoj je doneta odluka o statusnoj promeni, po prijemu prethodne saglasnosti NBS za sticanje sopstvenih akcija, isplati nesaglasne akcionare koji su podneli zahtev za otkup svojih akcija.

Događaji nakon datuma bilansa stanja Društva za upravljanje UCITS fondom KomBank INVEST a.d., Beograd:

Nije bilo događaja nakon datuma bilansiranja, do datuma izdavanja ovih finansijskih izveštaja, koji bi zahtevali eventualne korekcije ili dodatna obelodanjivanja u konsolidovanim finansijskim izveštajima.

Osim događaja opisanih u prethodnim stavovima, nije bilo drugih značajnih događaja posle datuma izveštajnog perioda koji bi zahtevali obelodanjivanje u Napomenama uz konsolidovane finansijske izveštaje za 31. decembra 2021. godine.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

42. DEVIZNI KURSEVI

Devizni kursevi utvrđeni na međubankarskom sastanku deviznog tržišta primenjeni za preračun pozicija bilansa stanja u dinare na dan 31. decembra 2021. i 2020. godine za pojedine glavne valute su:

	Zvanični kurs Narodne banke Srbije		Prosečni kurs Narodne banke Srbije	
	2021.	2020.	2021.	2020.
USD	103.9262	95.6637	-	-
EUR	117.5821	117.5802	117.5736	117.5780
CHF	113.6388	108.4388	-	-
BAM	60.1188	60.1178	60.1144	60.1167

U Beogradu, dana 03. marta 2022. godine.

Potpisano u ime Komercijalne banke a.d., Beograd:

Dejan Janjatić
 Zamenik predsednika Izvršnog odbora

Vlastimir Vuković
 Predsednik Izvršnog odbora

„KOMERCIJALNA BANKA“ A.D., BEOGRAD

**IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA
I KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI
IZVEŠTAJI ZA 2021. GODINU**

SADRŽAJ

	Strana
IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1 – 5
KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI	
Konsolidovani bilans uspeha	6
Konsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu	7
Konsolidovani bilans stanja	8
Konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu	9 – 10
Konsolidovani izveštaj o tokovima gotovine	11 – 12
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje	13 – 190
PRILOG: KONSOLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU	

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

UPRAVNOM ODBORU I AKCIONARIMA BANKE „KOMERCIJALNA BANKA“ AD, BEOGRAD

Mišljenje

Izvršili smo reviziju priloženih konsolidovanih finansijskih izveštaja banke „KOMERCIJALNA BANKA“ a.d., Beograd, (u daljem tekstu: Grupa), koji obuhvataju konsolidovani bilans stanja na dan 31. decembar 2021. godine, konsolidovani bilans uspeha, konsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu, konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu i konsolidovani izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završila na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika sadržanim u napomenama uz konsolidovane finansijske izveštaje.

Po našem mišljenju, priloženi konsolidovani finansijski izveštaji objektivno i istinito, po svim materijalno značajnim aspektima, prikazuju finansijsku poziciju Grupe na dan 31. decembra 2021. godine, rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završila na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Naše odgovornosti su detaljnije opisane u pasusu *Odgovornost revizora* u nastavku ovog izveštaja. Mi smo nezavisni u odnosu na Grupu u skladu sa etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja u Republici Srbiji, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i adekvatni da obezbede osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Ključna revizorska pitanja

Ključna revizorska pitanja su pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u reviziji konsolidovanih finansijskih izveštaja za tekući period. Ova pitanja su razmatrana u kontekstu revizije konsolidovanih finansijskih izveštaja u celini i u formiranju našeg mišljenja o njima, i nismo izneli izdvojeno mišljenje o ovim pitanjima. U tom kontekstu, za pitanje u nastavku, opisano je kako se naša revizija bavila tim pitanjem.

Ispunili smo obaveze opisane u delu *Odgovornost revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja*, uključujući i povezana pitanja. U skladu s tim, naša revizija uključuje sprovođenje procedura dizajniranih da odgovore na našu procenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima. Rezultati naših revizorskih procedura, uključujući procedure sprovedene za ključno revizorsko pitanje opisano u nastavku, daju osnovu za izražavanje našeg mišljenja o priloženim konsolidovanim finansijskim izveštajima.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (NASTAVAK)

Ključna revizorska pitanja (nastavak)

Ključno pitanje revizije	Odgovarajuća revizorska procedura
Adekvatnost obezvređenja finansijskih plasmana	
<p>Ovo je ključno revizorsko pitanje jer određivanje iznosa obezvređenja finansijskih plasmana zahteva značajna prosuđivanja.</p> <p>Upotreba različitih pretpostavki i tehnika modeliranja može dovesti do značajno različitih iznosa obezvređenja finansijskih plasmana komitentima. Neto knjigovodstvena vrednost finansijskih plasmana komitentima na dan 31. decembra 2021. godine iznosi RSD 209,044,942 hiljade, odnosno 42.71% ukupne aktive.</p> <p>Ključne oblasti procenivanja uključuju tumačenje zahteva za obračun obezvređenja u skladu sa MSFI 9, što se odražava na model očekivanih kreditnih gublata Banke, identifikaciju izloženosti kod kojih je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika, pretpostavke koje se koriste u modelu očekivanih kreditnih gublata, kao što je finansijsko stanje druge ugovorne strane, očekivani budući novčani tokovi i očekivano kretanje makroekonomskih pokazatelja (npr. kretanje indeksa industrijske proizvodnje, EURIBOR-a, BELIBOR-a, nezaposlenosti) kao što je obelodanjeno u Napomeni 4.1. - Upravljanje rizicima - Kreditni rizik, Rizik promene vrednosti aktive - umanjenje imovine, procene i pretpostavke očekivanih ishoda u scenarijima pri obračunu obezvređenja za individualno procenjene plasmane, kao i procene u vezi sa ekonomskim efektima.</p> <p>Mogući ishodi zasnivaju se na diskontovanim novčanim tokovima za individualno procenjene plasmane i uključuju procenivanje i druge kompleksne oblasti, kao što su indikatori obezvređenja, verovatnoće relevantnih scenarija za očekivane buduće novčane tokove i prognoze samih novčanih tokova, uključujući realizaciju sredstava obezvređenja.</p> <p>Za više informacija, pogledati Napomenu 3(j) - Pregled osnovnih računovodstvenih politika, "Finansijski instrumenti" klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i obaveza, MSFI 9 i Napomenu 4.1. - Upravljanje rizicima - Kreditni rizik, uz priložene finansijske izveštaje.</p>	<p>Procenili smo dizajn i testirali operativnu efektivnost sistema internih kontrola na procesu grupne procene obezvređenja plasmana, kao i proces procene obezvređenja za pojedinačno procenjene plasmane.</p> <p>Angažovali smo eksperte u oblasti modeliranja kreditnog rizika za pregled metodologije i modela za obračun obezvređenja u skladu sa zahtevima MSFI 9, kao i za pregled makroekonomskih modela, i eksperte za informacione sisteme za testiranje efektivnosti opštih IT kontrola na aplikacijama osnovnog IT sistema u kojima se vrši obračun obezvređenja.</p> <p>Procenili smo usklađenost tehnika modeliranja i metodologije sa zahtevima MSFI 9. Procenili smo prikladnost značajnih pretpostavki koje se koriste u modelima za obračun kreditnih gublata.</p> <p>Na uzorku kreditnih partija smo sproveli procedure da bi ocenili pravovremenost identifikacije plasmana kod kojih je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika i klasifikaciju instrumenata po nivoima u skladu sa zahtevima MSFI 9. Naše procedure su uključile preispitivanje kreditne sposobnosti klijenata i pregled ulaznih parametara za njeno određivanje, kao što su verovatnoća neispunjenja obaveza, broj dana docnje, rani indikatori obezvređenja ili reprogrami. Takođe, na uzorku plasmana koji se procenjuju na kolektivnoj osnovi, izvršili smo preračun obezvređenja kako bismo potvrdili njegovu matematičku tačnost.</p> <p>Za individualno procenjene plasmane, naše procedure su uključivale procenu pravovremenosti identifikovanja nastalih kreditnih gublata i testiranje pretpostavki korišćenih u modelima, uključujući prognoziranje buduće novčane tokove i procenjenju vrednost sredstava obezbeđenja. Na uzorku individualno obezvređenih plasmana stekli smo razumevanje o aktuelnom finansijskom stanju dužnika i razmotrili da li su ključne pretpostavke odgovarajuće imajući u vidu okolnosti zajmoprimca. Takođe smo izvršili preračun obračuna obezvređenja zbog potvrde matematičke tačnosti. Pored toga, testirali smo ključne parametre za obračun obezvređenja, uključujući očekivane buduće novčane tokove, njihov vremenski raspored i vrednost kolaterala, i razgovarali sa rukovodstvom o tome da li su procene ažurne i u skladu sa strategijom koja se sledi u vezi sa naplatom od konkretnog dužnika.</p> <p>Procenili smo adekvatnost obelodanjivanja sadržanih u Napomeni 3(j) - Pregled osnovnih računovodstvenih politika, "Finansijski instrumenti" klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i obaveza, MSFI 9 i Napomeni 4.1. - Upravljanje rizicima - Kreditni rizik, uz priložene finansijske izveštaje.</p>

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (NASTAVAK)

Ostala pitanja

Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe za 2020. godinu su bili predmet revizije drugog revizora, koji je u svom izveštaju od 15. marta 2021. godine izrazio mišljenje bez rezerve na predmetne konsolidovane finansijske izveštaje.

Ostale informacije sadržane u konsolidovanom godišnjem izveštaju o poslovanju Grupe

Ostale informacije se odnose na informacije sadržane u konsolidovanom godišnjem izveštaju o poslovanju, ali ne uključuje konsolidovane finansijske izveštaje i izveštaj revizora o njima. Rukovodstvo Grupe je odgovorno za pripremu ostalih informacija u skladu sa propisima Republike Srbije.

Naše mišljenje o konsolidovanim finansijskim izveštajima ne obuhvata ostale informacije. U vezi sa revizijom konsolidovanih finansijskih izveštaja, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije i time razmotrimo da li su ostale informacije usklađene u svim materijalno značajnim aspektima sa konsolidovanim finansijskim izveštajima sa našim saznanjima stečenim u toku revizije ili se na drugi način čine materijalno pogrešnim. Pored toga, izvršili smo procenu da li su ostale informacije pripremljene, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije, posebno da li su ostale informacije u formalnom smislu u skladu sa zahtevima i postupcima za pripremu ostalih informacija Zakona o računovodstvu u kontekstu materijalnosti, odnosno da li bi neko nepoštovanje ovih zahteva bi moglo uticati na prosuđivanja doneta na osnovu ovih ostalih informacija.

Samo na osnovu sprovedenih procedura, u meri u kojoj smo u mogućnosti da ih ocenimo, izveštavamo da ostale informacije koje opisuju činjenice koje su takođe prikazane u konsolidovanim finansijskim izveštajima su, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa konsolidovanim finansijskim izveštajima i pripremljene u skladu sa zahtevima Zakona o računovodstvu Republike Srbije.

Pored toga, ako na osnovu rada koji smo obavili, zaključimo da postoji materijalno značajno pogrešno iskazivanje ostalih informacija, od nas se zahteva da tu činjenicu saopštimo u izveštaju. Na osnovu postupaka koje smo izvršili u vezi sa dobijenim ostalim informacijama, nismo utvrdili materijalno značajne pogrešne iskaze.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (NASTAVAK)

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za konsolidovane finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji, kao i za one interne kontrole koje rukovodstvo odredi kao neophodne za pripremu konsolidovanih finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju konsolidovanih finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenu sposobnosti Grupe da nastavi poslovanje u skladu sa načelom stalnosti, kao i za obelodanjivanja, ukoliko je primenljivo, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo planira da likvidira Grupu ili da obustavi poslovanje, ili u slučaju nepostojanja druge realne mogućnosti osim navedene.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja Grupe.

Odgovornost revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja

Naša je odgovornost da se, na osnovu izvršene revizije, u razumnoj meri uverimo da konsolidovani finansijski izveštaji u celini ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške, kao i za pripremu revizorskog izveštaja koji će sadržati naše mišljenje.

Uveravanje u razumnoj meri predstavlja visok nivo uveravanja, ali nije garancija da će revizija izvršena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Kao sastavni deo revizije u skladu sa Međunarodnim standardima revizije, primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Takođe:

- Vršimo identifikaciju i procenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u konsolidovanim finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške, osmišljavamo i obavljammo revizijske postupke koji odgovaraju identifikovanim rizicima, i pribavimo dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza koji daju osnovu za naše mišljenje. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što kriminalna radnja može da uključi i udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumevanje o onim internim kontrolama koje su relevantne za reviziju u cilju osmišljavanja revizijskih procedura koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efektivnosti internih kontrola Grupe.
- Vršimo ocenu primenjenih računovodstvenih politika i u kojoj meri su razumne računovodstvene procene i povezana obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, da li postoji materijalna neizvesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti entiteta da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalno značajna neizvesnost, dužni smo da u svom izveštaju skrenemo pažnju na povezanu obelodanjivanja u finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu imati za posledicu da entitet prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.

TC Stari Merkator | Palmira Toljatija 5/III | 11070 Novi Beograd | Republika Srbija | Tel/fax: +381 11 30 18 445
www.pkf.rs | mat.br. 08752524 | PIB 102397694 | t.r. 285-201100000084-52 Sberbank | šifra delatnosti 6920

PKF d.o.o. je članica PKF International Limited familije pravno nezavisnih firmi i ne prihvata bilo kakvu odgovornost i obaveze proistekle delovanjem ili nedelovanjem pojedinačnih članica ili korespondentskih firmi.

PKF d.o.o. is a member firm of the PKF International Limited family of legally independent firms and does not accept any responsibility or liability for the actions or inactions of any individual member or correspondent firm or firms.

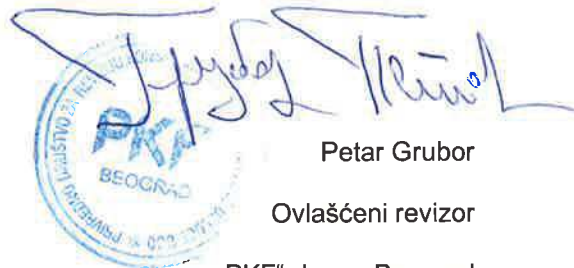
IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (NASTAVAK)

Odgovornost revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja (nastavak)

- Vršimo procenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja konsolidovanih finansijskih izveštaja, uključujući i obelodanjivanja, i da li su u konsolidovanim finansijskim izveštajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.
- Pribavljamo dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza u vezi sa finansijskim izveštajima društava, odnosno o poslovnim aktivnostima u okviru Grupe sa ciljem da izrazimo mišljenje o konsolidovanim finansijskim izveštajima. Mi smo odgovorni za usmeravanje, nadzor i izvršenje revizije Grupe. Takođe, mi smo isključivo odgovorni za naše revizorsko mišljenje.

Saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vreme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke u internim kontrolama koje smo identifikovali tokom revizije.

Beograd, 04. mart 2022. godine

Petar Grubor

Ovlašćeni revizor

za „PKF“ d.o.o., Beograd
Palmira Toljatija 5/III
11070 Novi Beograd

TC Stari Merkator | Palmira Toljatija 5/III | 11070 Novi Beograd | Republika Srbija | Tel/fax: +381 11 30 18 445

www.pkf.rs | mat.br. 08752524 | PIB 102397694 | t.r. 285-2011000000084-52 Sberbank | šifra delatnosti 6920

PKF d.o.o. je članica PKF International Limited familije pravno nezavisnih firmi i ne prihvata bilo kakvu odgovornost i obaveze proistekle delovanjem ili nedelovanjem pojedinačnih članica ili korespondentskih firmi.
PKF d.o.o. is a member firm of the PKF International Limited family of legally independent firms and does not accept any responsibility or liability for the actions or inactions of any individual member or correspondent firm or firms.

KONSOLIDOVANI BILANS USPEHA

Za period od 1. januara do 31. decembra 2021. godine

(U hiljadama dinara)

	Napomena	2021.	2020. (korigovano)
Prihodi od kamata	3c; 8	14,422,584	14,731,985
Rashodi od kamata	3c; 8	(1,257,548)	(1,443,962)
Neto prihod po osnovu kamata		13,165,036	13,288,023
Prihodi od naknada i provizija	3d; 9	8,140,671	7,205,485
Rashodi od naknada i provizija	3d; 9	(2,063,067)	(1,938,963)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		6,077,604	5,266,522
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	3e; 10	6,772	98,046
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	3f; 11	197,257	174,399
Neto prihod / (rashod) od kursnih razlika i efekata valutne klauzule	3b; 12	1,688,689	17,980
Neto prihod / (rashod) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	3j; 13	(475,358)	(1,264,236)
Neto gubitak po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate	14	(1,954,463)	-
Ostali poslovni prihodi	3g; 15	230,145	227,097
UKUPNO NETO POSLOVNI PRIHOD		18,935,682	17,807,831
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični troškovi	3r; 16	(5,685,180)	(6,491,790)
Troškovi amortizacije	3i; 3lj; 3h; 17	(1,085,357)	(1,136,168)
Ostali prihodi	18	649,147	951,937
Ostali rashodi	19	(10,231,132)	(7,247,683)
DOBITAK PRE OPOREZIVANJA		2,583,160	3,884,127
Porez na dobitak	3i; 20	(4,676)	(7,309)
Dobitak po osnovu odloženih poreza	3i; 20	373,225	122,101
Gubitak po osnovu odloženih poreza	3i; 20	(174,116)	(1,391,735)
DOBITAK NAKON OPOREZIVANJA		2,777,593	2,607,184
REZULTAT PERIODA - DOBITAK		2,777,593	2,607,184
Dobitak koji pripada matičnom entitetu		2,777,593	2,607,183
Dobitak koji pripada vlasnicima bez prava kontrole		-	1
ZARADA PO AKCIJI			
Osnovna zarada po akciji (u dinarima bez para)	3u; 35.2	216	150
Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji (u dinarima bez para)	3u; 35.2	216	150

Napomene na narednim stranama
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Ovi finansijski izveštaji su odobreni od strane Izvršnog odbora Komercijalne banke a.d., Beograd na dan 3. marta 2022. godine.

Potpisano u ime Komercijalne banke a.d., Beograd:

Dejan Janjatović
Zamenik predsednika Izvršnog odbora

Vlastimir Vuković
Predsednik Izvršnog odbora

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU
 Za period od 1. januara do 31. decembra 2021. godine
 (U hiljadama dinara)

	Napomena	2021.	2021. (korigovano)
DOBITAK PERIODA		2,777,593	2,607,184
Ostali rezultat perioda			
Komponente ostalog rezultata koje ne biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:			
Povećanje revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalne imovine i osnovnih sredstava	20	-	7,894
Smanjenje revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalne imovine i osnovnih sredstava	20	(114,074)	-
Aktuarski dobici / (gubici)	33	(151,336)	4,336
Pozitivni efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	20	146,991	118,902
Negativni efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	20	-	(863)
Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:			
Pozitivni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	35	517,885	-
Negativni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	35	(3,919,071)	(488,647)
Nerealizovani gubici po osnovu obračunavanja transakcija i salda u stranim valutama i prevođenja rezultata i finansijske pozicije inostranog poslovanja	35	(1,619,188)	(282)
Dobitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	20.5	594,006	69,996
Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	20.5	(72,738)	(18,440)
Ukupan pozitivan / (negativan) ostali rezultat perioda		(4,617,525)	(307,104)
UKUPAN POZITIVAN REZULTAT PERIODA		-	2,300,080
UKUPAN NEGATIVAN REZULTAT PERIODA		1,839,932	
Ukupan pozitivan rezultat perioda koji pripada matičnom entitetu			2,300,079
Ukupan pozitivan rezultat perioda koji pripada vlasnicima bez prava kontrole			1
Ukupan negativan rezultat perioda koji pripada matičnom entitetu		1,839,932	
Ukupan negativan rezultat perioda koji pripada vlasnicima bez prava kontrole		-	

Napomene na narednim stranama
 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Ovi finansijski izveštaji su odobreni od strane Izvršnog odbora Komercijalne banke a.d., Beograd na dan 3. marta 2022. godine.

Potpisano u ime Komercijalne banke a.d., Beograd:

 Dejan Janjatović Zamenik predsednika Izvršnog odbora		 Vlastimir Vuković Predsednik Izvršnog odbora
--	---	---

KONSOLIDOVANI BILANS STANJA
 Na dan 31. decembra 2021. godine
 (U hiljadama dinara)

	Napomena	31.12.2021	31.12.2020 (korigovano)	01.01.2020 (korigovano)
AKTIVA				
Gotovina i sredstva kod centralne banke	3k; 21	82,055,481	86,892,070	76,654,402
Hartije od vrednosti	3j; 22	149,744,019	158,438,656	144,479,431
Kreditni i potraživanja od banke i drugih finansijskih organizacija	3j; 23	29,130,701	18,865,483	26,990,004
Kreditni i potraživanja od komitenata	3j; 24	209,044,942	219,433,627	208,234,158
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	3j; 25	1,479,000	-	-
Nematerijalna imovina	3lj; 26	582,101	578,413	754,500
Nekretnine, postrojenja i oprema	3i; 27	8,755,740	6,743,199	7,254,391
Investicione nekretnine	3m; 2.5.1; 28	2,610,531	2,718,683	3,170,619
Tekuća poreska sredstva	20	18,985	19,661	6,786
Odložena poreska sredstva	20	512,015	2,484	1,076,255
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	29	101,614	370,663	500,740
Ostala sredstva	3j; 30	5,433,093	6,806,000	7,602,611
UKUPNA AKTIVA		489,468,222	500,868,939	476,723,897
PASIVA				
OBAVEZE				
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3o; 31	2,134,916	8,096,190	8,318,606
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	3o; 32	403,286,418	406,192,067	370,987,710
Rezervisanja	3i; 33	4,251,729	2,696,346	2,483,410
Tekuće poreske obaveze	20	-	2,079	2,673
Odložene poreske obaveze	20	-	176,573	32,349
Ostale obaveze	3h; 34	4,143,452	5,569,878	14,559,570
UKUPNE OBAVEZE		413,816,515	422,733,133	396,384,318
KAPITAL				
Akcijski kapital	3i; 35	40,034,550	40,034,550	40,034,550
Dobitak	2.5.1; 35.1	9,579,290	5,385,674	10,949,899
Gubitak	35.1	-	(1,261,380)	(1,370,332)
Rezerve	3i; 36.1	26,037,867	33,976,892	30,725,392
Učešća bez prava kontrole	3i; 35	-	70	70
UKUPNI KAPITAL		75,651,707	78,135,806	80,339,579
UKUPNA PASIVA		489,468,222	500,868,939	476,723,897

Napomene na narednim stranama
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Ovi finansijski izveštaji su odobreni od strane Izvršnog odbora Komercijalne banke a.d., Beograd na dan 3. marta 2022. godine.

Potpisano u ime Komercijalne banke a.d., Beograd:

 Dejan Janjatović Zamenik predsednika Izvršnog odbora		 Vlastimir Vuković Predsednik Izvršnog odbora
--	---	---

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
Za period od 1. januara do 31. decembra 2021. godine
(U hiljadama dinara)

OPIS	Akcijski i ostali kapital	Emisiona premijsa	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	Revalorizacione rezerve (potražni saldo)	Revalorizacione rezerve (dugovni saldo)	Dobitak	Gubitak	Učesće bez prava kontrolne	Ukupno
Početno stanje na dan 1. januara 2020. godine	17,191,466	22,843,084	21,849,594	8,876,046	(248)	9,981,896	(1,370,332)	70	79,371,576
Promena računovodstvenih politika i ispravka materijalno značajnih grešaka u prethodnoj godini - povećanje	-	-	-	-	-	1,056,880	-	-	1,056,880
Promena računovodstvenih politika i ispravka materijalno značajnih grešaka u prethodnoj godini - smanjenje	-	-	-	-	-	(88,877)	-	-	(88,877)
Korigovano početno stanje na dan 1. januara 2020. godine	17,191,466	22,843,084	21,849,594	8,876,046	(248)	10,949,899	(1,370,332)	70	80,339,579
Ukupan pozitivni ostali rezultat perioda	-	-	-	13	248	-	-	-	261
Ukupan negativan ostali rezultat perioda	-	-	-	(331,981)	-	-	-	-	(331,981)
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	-	2,607,183	-	1	2,607,184
Raspodjela dobiti - povećanje	-	-	3,583,264	-	-	-	-	-	3,583,264
Raspodjela dobiti, odnosno pokrivanje gubitka - smanjenje	-	-	-	-	-	(3,692,069)	108,805	-	(3,583,264)
Isplata dividendi	-	-	-	-	-	(4,477,879)	-	-	(4,477,879)
Ostalo - povećanje	-	-	-	-	-	24,560	-	-	24,560
Ostalo - smanjenje	-	-	(44)	-	-	(26,040)	147	(1)	(25,938)
Ukupne transakcije s vlasnicima	-	-	3,583,220	-	-	(8,171,408)	108,952	1	(4,479,235)
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	17,191,466	22,843,084	25,432,814	8,544,078	-	5,385,674	(1,261,380)	70	76,135,806

KOMERCIJALNA BANKA A.D. BEOGRAD

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU (nastavak)

Za period od 1. januara do 31. decembra 2021. godine
(U hiljadama dinara)

OPIS	Akcijski i ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	Revalorizacione rezerve (potražni saldo)	Revalorizacione rezerve (dugovni saldo)	Dobitak	Gubitak	Učešće bez prava kontrole	Ukupno
Početno stanje na dan 1. januara 2021. godine	17,191,466	22,843,084	25,432,814	8,544,078	-	5,385,674	(1,261,380)	70	78,135,806
Korigovano početno stanje na dan 1. januara 2021. godine	17,191,466	22,843,084	25,432,814	8,544,078	-	5,385,674	(1,261,380)	70	78,135,806
Ukupan pozitivan ostali rezultat perioda	-	-	-	84,129	-	-	-	-	84,129
Ukupan negativni ostali rezultat perioda	-	-	-	(4,738,089)	(322)	-	-	-	(4,738,411)
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	-	2,777,593	-	-	2,777,593
Prenos sa rezervi na rezultat usled ukidanja rezervi - povećanje	-	-	-	-	-	2,869,029	-	-	2,869,029
Raspodela dobiti - povećanje	-	-	4,060	-	-	-	-	-	4,060
Raspodela dobiti, odnosno pokrivanje gubitka - smanjenje	-	-	-	-	-	-	59,645	-	(4,060)
Isplata dividendi	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo - povećanje	-	-	-	-	-	623,402	(588,441)	-	34,961
Ostalo - smanjenje	-	-	(3,288,803)	-	-	(2,012,703)	1,790,176	(70)	(3,511,400)
Ukupne transakcije s vlasnicima	-	-	(3,284,743)	-	-	(1,453,006)	1,261,380	(70)	(3,476,439)
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	17,191,466	22,843,084	22,148,071	3,890,118	(322)	9,579,290	-	-	75,651,707

Napomene na narednim stranama
činje sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Ovi finansijski izveštaji su odobreni od strane Izvršnog odbora Komerčajne banke a.d., Beograd na dan 3. marta 2022. godine.

Potpisano u ime Komerčajne banke a.d., Beograd:

Dejan Janjatović
Zamenik predsednika Izvršnog odbora

Mlstimir Vuković
Predsednik Izvršnog odbora

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA
Za period od 1. januara do 31. decembra 2021. godine
(U hiljadama dinara)

	2021.	2020.
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	25,446,478	21,581,613
Prilivi od kamata	14,889,292	13,604,447
Prilivi od naknada	7,752,753	7,284,436
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	2,788,538	683,338
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	15,895	9,392
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(15,868,038)	(14,013,944)
Odlivi po osnovu kamata	(911,886)	(1,265,765)
Odlivi po osnovu naknada	(1,911,461)	(1,978,998)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(5,017,594)	(5,122,271)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret rashoda	(995,213)	(978,253)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(7,031,884)	(4,668,657)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	9,578,440	7,567,669
Smanjenje finansijskih sredstava i povećanje finansijskih obaveza	19,456,510	36,835,517
Smanjenje kredita i drugih potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	9,561,951	-
Smanjenje potraživanja po osnovu hartija od vrednosti i ostalih finansijskih sredstava koja nisu namenjena investiranju	9,894,384	2,178,771
Povećanje depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	175	34,656,746
Povećanje finansijskih sredstava i smanjenje finansijskih obaveza	(6,742,129)	(3,650,257)
Povećanje kredita i drugih potraživanja od banke i drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	-	(3,650,257)
Smanjenje depozita i ostalih fin. obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama, centralnim bankama i komitentima	(6,742,129)	-
Neto priliv / (odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	22,292,821	40,752,929
Plaćeni porez na dobit	(6,674)	(20,776)
Isplaćene dividende	(94,154)	(14,239,507)
Neto priliv / (odliv) iz poslovnih aktivnosti	22,191,993	26,492,646

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA (nastavak)
Za period od 1. januara do 31. decembra 2021. godine
(U hiljadama dinara)

	2021.	2020.
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	38,253,759	21,086,961
Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	34,836,545	21,077,661
Prilivi od prodaje investicija u zavisna i pridružena društva i zajedničke poduhvate	2,586,872	-
Prilivi od prodaje nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	504,510	2,629
Prilivi od prodaje investicionih nekretnina	325,479	6,671
Ostali prilivi iz aktivnosti investiranja	353	-
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(42,979,990)	(39,249,471)
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	(39,769,940)	(39,063,178)
Odlivi za kupovinu investicija u zavisna i pridružena društva i zajedničke poduhvate	(71)	-
Odlivi za kupovinu nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	(3,209,979)	(186,293)
Neto priliv / (odliv) gotovine iz aktivnosti investiranja	(4,726,231)	(18,162,510)
C. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	329,812,712	333,140,560
Prilivi po osnovu uzetih kredita	329,732,785	333,140,560
Ostali prilivi iz aktivnosti finansiranja	79,927	-
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(342,723,842)	(331,904,157)
Odlivi po osnovu otkupa sopstvenih akcija	(6,824,805)	-
Odlivi po osnovu uzetih kredita	(335,284,099)	(331,360,621)
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	(614,938)	(543,536)
Neto priliv / (odliv) gotovine iz aktivnosti finansiranja	(12,911,130)	1,236,403
SVEGA PRILIVI GOTOVINE	412,969,459	412,644,651
SVEGA ODLIVI GOTOVINE	(408,414,827)	(403,078,112)
NETO POVEĆANJE GOTOVINE	4,554,632	9,566,539
GOTOVINE I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU GODINE	54,055,112	44,519,620
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE	2,585,309	1,542,046
NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE	(557,017)	(1,573,093)
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU PERIODA	60,638,036	54,055,112

Napomene na narednim stranama
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Ovi finansijski izveštaji su odobreni od strane Izvršnog odbora Komercijalne banke a.d., Beograd na dan 3. marta 2022. godine.

Potpisano u ime Komercijalne banke a.d., Beograd:

Dejan Janjatović

Zamenik predsednika Izvršnog odbora

Vlastimir Vuković

Predsednik Izvršnog odbora

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKARSKE GRUPE

Komercijalna banka a.d., Beograd (u daljem tekstu "Matična banka") osnovana je 1. decembra 1970. godine, a transformisana je u akcionarsko društvo 6. maja 1992. godine. Banka je registrovana kod Trgovinskog suda u Beogradu 10. jula 1991. godine, a zakonski je preregistrovana u Agenciji za privredne registre 14. aprila 2006. godine. Banka je dobila dozvolu za bankarsku delatnost od Narodne banke Jugoslavije 3. jula 1991. godine. Poreski identifikacioni broj Matične banke je 100001931.

Najveće učešće u upravljačkim akcijama Matične banke ima:

NLB d.d. Ljubljana

88.28%

Potpisivanjem Ugovora o prenosu akcija 30. decembra 2020. godine između Republike Srbije i NLB d.d. Ljubljana, okončan je proces kupoprodaje Komercijalne banke a.d. Beograd. Predmet ugovora bilo je 83,23% običnih akcija Komercijalne banke, čime je NLB d.d. Ljubljana postala vlasnik akcija Komercijalne banke koje su prethodno bile u posedu Republike Srbije i najveći pojedinačni vlasnik Matične banke sa pravom upravljanja, dok je Komercijalna banka postala zavisna članica NLB Grupe.

Matična banka na kraju 2021. godine ima jedno zavisno pravno lice i jedno pridruženo pravno lice sa učešćem u vlasništvu:

- 100,00% - Društvo za upravljanje UCITS fondom KomBank INVEST a.d., Beograd, Srbija i

- 23,9686% - NLB banka a.d. Podgorica, Crna Gora.

Konsolidovani finansijski izveštaji i napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje predstavljaju podatke Matične banke, Komercijalne banke a.d. Podgorica, Komercijalne banke a.d. Banja Luka i Društva za upravljanje UCITS fondom KomBank INVEST a.d., Beograd Beograd i NLB banke AD Podgorica (u daljem tekstu „Grupa“).

Komercijalna banka a.d., Podgorica, osnovana je u novembru 2002. godine kao afilijacija Komercijalne banke a.d., Beograd i upisana u centralni registar Privrednog suda u Podgorici 6. marta 2003. godine pod nazivom Komercijalna banke a.d., Budva i matičnim brojem 02373262. Komercijalna banka a.d., Budva izvršila je u julu 2018. godine izmenu imena i poslovnog sedišta iz Komercijalna banka a.d. Budva u Komercijalna banka a.d. Podgorica sa sedištem u Podgorici.

Dana 13.10.2021. godine potpisan je Ugovor o spajanju putem pripajanja Komercijalne banke a.d. Podgorica banci NLB Banka a.d. Podgorica u sedištu NLB Banke u Podgorici. Potpisivanju ovog ugovora prethodilo je usvajanje predloga pomenutog Ugovora sa pripadajućim odlukama na vanrednim skupštinama akcionara obe banke koje su održane 12.10.2021.godine.

Poslednji dan poslovanja Komercijalne banke a.d. Podgorica smatra se 12.11.2021.godine kada je izvršeno pripajanje Komercijalne banke a.d. Podgorica banci NLB Banka a.d. Podgorica. Na dan 31.12.2021. godine Matična banka poseduje 23,97% akcija NLB banke a.d. Podgorica.

Komercijalna banka a.d., Banja Luka je osnovana u septembru 2006. godine i dana 15. septembra 2006. godine je upisana u sudski registar Rešenjem Osnovnog suda u Banja Luci. Matični broj Komercijalne banke a.d., Banja Luka je 11009778.

Ugovor o kupoprodaji Komercijalne banke a.d. Banja Luka, Banka Poštanska štedionica i Komercijalna banka a.d. Beograd potpisale su 27. oktobra 2021. godine, a kupoprodaja 100% akcija Komercijalne banke a.d. Banja Luka na Banjalučkoj berzi realizovana je po dobijanju saglasnosti regulatornih tela: Agencije za bankarstvo Republike Srpske, Narodne banke Srbije i Komisije za zaštitu konkurencije Republike Srbije.

Statusnom promenom Komercijalne banke a.d. Podgorica i prodajom Komercijalne banke a.d. Banja Luka došlo je do izmena sastava Grupe kako u pogledu članica (po osnovu prodaje Komercijalne banke a.d. Banja Luka), tako u pogledu stepena kontrole (statusnom promenom spajanja putem pripajanja Komercijalne banke a.d. Podgorica banci NLB Banci a.d. Podgorica, umesto prethodne kontrole u zavisnom društvu, Matična banka na kraju 2021. godine ima značajan uticaj u pridruženom društvu).

Društvo za upravljanje investicionim fondom KomBank INVEST a.d., Beograd osnovano je u decembru 2007. godine i registrovano 5. februara 2008. godine. Matični broj Društva je 20379758. U skladu sa Zakonom o otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom, poslovno ime je 04.11.2020. godine promenjeno u Društvo za upravljanje UCITS fondom KomBank INVEST a.d., Beograd.

Aktivnosti Grupe uključuju kreditne, depozitne i garancijske poslove i poslove platnog prometa u zemlji i inostranstvu u skladu sa Zakonom o bankama, kao i poslove upravljanja investicionim fondovima. Grupa je dužna da posluje po principima likvidnosti, sigurnosti i profitabilnosti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKARSKE GRUPE (nastavak)

Na dan 31. decembra 2021. godine Grupu čine: centrala i sedište Matične banke u Beogradu, u ulici Svetog Save br. 14; sedište Društva za upravljanje UCITS fondom KomBank INVEST a.d., Beograd u Beogradu, u ulici Kralja Petra br.19; sedište NLB banke a.d. Podgorica u ulici Bulevar Stanka Dragojevića br. 46 u Podgorici, 6 poslovnih centara, 3 sektora za rad sa malom i srednjom privredom, 20 filijala, 192 ekspoziture i 1 šalter na teritoriji Srbije i Crne Gore (2020. godine: 6 poslovnih centara, 3 sektora za rad sa malom i srednjom privredom, 20 filijala i 213 ekspozitura).

Grupa je na dan 31. decembra 2021. godine imala 2,745 zaposlenih, a 31. decembra 2020. godine 2,985 zaposlenih.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje konsolidovanih finansijskih izveštaja

Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe za 31. decembar 2021. godine sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja ("MSFI").

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Službeni glasnik RS", br. 93/2020).

Konsolidovani finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa načelom istorijskog troška, osim ako je drugačije navedeno u računovodstvenim politikama koje su date u daljem tekstu.

Grupa je u sastavljanju ovih finansijskih izveštaja primenjivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3.

Članice Grupe su u toku 2021. godine vodile poslovne knjige i sastavile pojedinačne finansijske izveštaje u skladu sa lokalnim zakonskim propisima, ostalim propisima koji se baziraju na Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS) i Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI) kao i propisima nadležnih centralnih banaka i regulatornih tela.

U svrhu pripremanja konsolidovanih finansijskih izveštaja pojedinačni finansijski izveštaji zavisnih članica su prilagođeni prezentaciji finansijskih izveštaja na osnovu računovodstvenih propisa Republike Srbije.

Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe su iskazani u hiljadama dinara. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji. Osim ako nije drugačije naznačeno, svi iznosi su navedeni u dinarima i zaokruženi u hiljadama.

Funkcionalne valute EUR iz finansijskih izveštaja Komercijalne banke a.d., Podgorica i BAM iz finansijskih izveštaja Komercijalne banke a.d., Banja Luka, preračunate su u izveštajnu valutu, odnosno funkcionalnu valutu Matične banke – dinar (RSD) na bazi zvanično objavljenih kurseva u Republici Srbiji.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

2.2. Izmene i dopune MSFI čije su stupanje na snagu i primena obavezni u tekućoj godini

Usvojene računovodstvene politike su u skladu sa onima iz prethodne finansijske godine, izuzev za sledeće izmenjene MSFI usvojene od strane Grupe od 1. januara 2021. godine:

➤ **MSFI 16: Lizing i IFRIC 23: Neizvesnost u vezi sa tretmanom poreza na dobitak**

Rešenjem o utvrđivanju prevoda Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja (Sl. Glasnik RS, br. 123/2020 i 125/2020) objavljen je prevod svih MSFI uključujući i MSFI 16 Lizing. U skladu sa Rešenjem, osnovni tekstovi MRS, odnosno MSFI primenjuju se počev od finansijskih izveštaja koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2021. godine, dok je ranija primena na finansijske izveštaje koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2020. godine moguća uz obelodanjivanje odgovarajućih informacija u Napomenama uz finansijske izveštaje. Dakle, Rešenjem je objavljen prevod novog MSFI 16 - Lizing i IFRIC 23 - Neizvesnost u vezi sa tretmanom poreza na dobitak, dok su ostali standardi ponovljen prevod iz prethodnog rešenja koje se stavlja van snage osim u slučaju njegove primene prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja na dan 31. decembra 2020. godine, uz obaveznu primenu svih standarda počev od finansijskih izveštaja na dan 31. decembra 2021. godine.

2.3. Standardi koji su izdati, ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

➤ **MRS 12 Porezi na dobitak: Izmene vezane za odložene poreze**

Dana 7. maja 2021. godine, IASB je izdao „Odloženi porez u vezi sa sredstvima i obavezama koji proističu iz jedne transakcije (izmene MRS 12)“ koji pojašnjavaju kako kompanije obračunavaju odloženi porez na transakcije kao što su lizing i obaveze povlačenja iz upotrebe. Izmene su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine.

➤ **MSFI 17 Ugovori o osiguranju (Izmene)**

IASB je 25. juna 2020. godine izdao „Izmene MSFI 17“ u cilju prevazilaženja izazova u primeni koji su identifikovani nakon objavljivanja MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ 2017 godine. Izmene su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine.

➤ **MRS 1 i MSFI 2 – Izmene u delu obelodanjivanja računovodstvenih politika**

Dana 12. februara 2021. godine, IASB je izdao „Obelodanjivanje računovodstvenih politika (izmene MRS 1 i Izjava o praksi MSFI 2)“ sa amandmanima koji imaju za cilj da pomognu pripremaocima u odlučivanju koje računovodstvene politike da obelodane u svojim finansijskim izveštajima. Izmene su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine.

➤ **MRS 8 – Računovodstvene politike, promene u računovodstvenim procenama i greške- Izmene u delu obelodanjivanja računovodstvenih politika**

Standard zahteva usaglašenost sa bilo kojim specifičnim MSFI koji se primenjuje na transakciju, događaj ili uslov, i pruža smernice za razvoj računovodstvenih politika za druge stavke koje rezultiraju relevantnim i pouzdanim informacijama. Promene u računovodstvenim politikama i ispravke grešaka se generalno uzimaju u obzir retrospektivno, dok se promene u računovodstvenim procenama uglavnom računaju na prospektivnoj osnovi. IASB je 12. februara 2021. godine izdao „Definiciju računovodstvenih procena (dopune MRS 8)“ kako bi pomogao subjektima da naprave razliku između računovodstvenih politika i računovodstvenih procena. Izmene su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

2.3. Standardi koji su izdati, ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)

- **Izmena u MSFI 10 Konsolidovani finansijski izveštaji i MRS 28 Investicije u pridružene entitete i zajednička ulaganja: Prodaja aktive između investitora i zavisnog društva**

Izmene ukazuju na poznato neslaganje zahteva u MSFI 10 i onih u MRS 28, vezanih za prodaju ili unošenje aktive između investitora i njegovih zavisnih društava i zajedničkih ulaganja. Glavna posledica izmena odnosi se na to da je ukupan gubitak ili dobitak priznat kada transakcija tangira poslovanje (bez obzira da li je reč o zavisnom društvu ili ne). Delimičan dobitak ili gubitak je priznat kada transakcija tangira aktivu koja ne predstavlja biznis, čak i kada je ova aktiva deo zavisnog društva. U decembru 2015. godine Odbor za međunarodne računovodstvene standarde odložio je datum primene ovog standarda na neodređeno vreme čekajući ishod istraživanja vezano za primenu metoda učešća. Ova izmena još uvek nije odobrena od strane EU. Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Grupe.

- **MRS 1 Prezentacija finansijskih izveštaja: Klasifikacija kratkoročnih i dugoročnih obaveza (Izmene)**

Izmene su na snazi za godišnje periode izveštavanja koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine, a dozvoljena je ranija primena. Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao predlog ekspozicije da se datum stupanja na snagu ovih izmena odloži do 1. januara 2023. Cilj izmena je promovisati doslednost u primeni zahteva pomažući kompanijama da utvrde da li je u izveštaju o finansijskom položaju, dugovi i druge obaveze s neizvesnim datumom dospeća potrebno klasifikovati kao kratkoročne ili dugoročne. Izmene i dopune utiču na prezentaciju obaveza u izveštaju o finansijskom položaju i ne menjaju postojeće zahteve oko merenja ili vremena priznavanja bilo koje imovine, obaveze, prihoda ili rashoda, niti informacije koje društvo obelodanjuje o tim stavkama. Takođe, izmene i dopune razjašnjavaju zahteve za klasifikacijom duga koji društvo može da podmiri izdavanjem vlastitih instrumenata kapitala. Ove izmene još uvek nisu odobrene od strane EU. Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Grupe.

- **MSFI 3 Poslovne kombinacije; MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema; MRS 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina kao i godišnja poboljšanja (Izmene)**

Izmene su na snazi za godišnje periode izveštavanja koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine uz dozvoljenu raniju primenu. Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao izmene MSFI uskog opsega na sledeći način:

- **MSFI 3 Poslovne kombinacije (Izmene)** ažurira referencu u MSFI 3 Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje bez menjanja računovodstvenih zahteva za poslovne kombinacije.
- **MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema (Izmene)** zabranjuje da preduzeće od troškova nekretnina, postrojenja i opreme odbije iznose primljene po osnovu prodaje artikala proizvedenih dok kompanija priprema sredstvo za njegovo korišćenje. Umesto toga, kompanija će prepoznati takav prihod od prodaje i vezane troškove u bilansu uspeha.
- **MRS 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina (Izmene)** navodi koje troškove preduzeće uključuje u određivanju troškova ispunjavanja ugovora u cilju procene da li je ugovor onerozan (štetan).
- **Godišnja poboljšanja** dovode do manjih izmena na MSFI 1 prvo usvajanje međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja, ako MSFI 9 finansijski instrumenti, MRS 41 poljoprivreda i ilustrativni primeri u pratnji MSFI 16 Lizing.

Ove izmene još uvek nisu odobrene od strane EU. Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Grupe.

- **Reforma referentne kamatne stope - Faza 2 - MSFI 9, MRS 39, MSFI 7, MSFI 4 i MSFI 16 (Izmene)**

U avgustu 2020. godine, IASB je najavio Reformu referentnih kamatnih stopa - Faza 2, Izmene MSFI 9, MRS 39, MSFI 7, MSFI 4 i MSFI 16, završavajući svoj rad kao odgovor na reformu IBOR-a. Izmene pružaju privremene olakšice koje se bave efektima finansijskog izveštavanja kada se međubankarska ponuđena stopa (IBOR) zameni alternativnom gotovo bezrizičnom kamatnom stopom (RFR). Konkretno, izmene predviđaju praktično izuzetak kada se obračunavaju promene u osnovi za utvrđivanje ugovornih novčanih tokova finansijske imovine i obaveza, kako bi se zahtevalo prilagođavanje efektivne kamatne stope, ekvivalentne kretanju tržišne kamatne stope. Takođe, dopune uvode olakšice kod prekida hedžing odnosa, uključujući privremeno oslobađanje od potrebe da se ispuni odvojeno prepoznatljiv zahtev kada je RFR instrument određen za hedžing komponentu rizika. Dalje, dopune MSFI 4 osmišljene su tako da osiguravajućim kompanijama koja i dalje primenjuju MRS 39 omogućuje da dobiju iste olakšice kao one predviđene izmenama MSFI 9. Postoje i izmene MSFI 7 Finansijski instrumenti: obelodanjivanja koja omogućavaju korisnicima finansijskih izveštaja da razumeju efekte reforme referentne kamatne stope na finansijske instrumente i strategiju upravljanja rizikom entiteta. Izmene su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2021. godine, uz mogućnost ranije primene. Kada je primena retrospektivna, entitet nije u obavezi da izmeni podatke iz ranijih perioda. Ove izmene još uvek nisu odobrene od strane EU. Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Grupe.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

2.4. Uporedni podaci

Za sve iznose koji su dati u finansijskim izveštajima tekućeg perioda prezentuju se uporedne informacije o prethodnom periodu, osim kada standardi ili tumačenja dozvoljavaju ili zahtevaju drugačije. Za pozicije za koje se primenjuje MRS 8, uporedni podaci se koriguju kako bi se uskladili sa prezentacijom u tekućoj godini.

Matična banka je u 2021. godini izmenila računovodstvenu politiku za naknadno vrednovanje investicionih nekretnina i izvršila odgovarajuće korekcije prethodno iskazanog Bilansa stanja na dan 31. decembra 2020. godine, kao i Bilansa uspeha za poslovnu 2020. godinu. Korekcije su izvršene u skladu sa zahtevima MRS 8 – *Računovodstvene politike, promene računovodstvenih politika i greške*, a kako je detaljno pojašnjeno u napomeni 2.5.

2.5. Promene računovodstvene politike

Na osnovu odluke Upravnog odbora od 17.12.2021. godine, rukovodstvo Matične banke je izvršilo promenu računovodstvene politike za naknadno vrednovanje investicionih nekretnina tako da je, umesto prethodno korišćenog metoda nabavne vrednosti, novom računovodstvenom politikom utvrđen metod fer vrednosti za odmeravanje navedene imovine nakon inicijalnog priznavanja. Nova politika se primenjuje na sve investicione nekretnine Matične banke.

Rukovodstvo Matične banke je izvršilo dobrovoljnu promenu pomenute računovodstvene politike, u cilju usaglašavanja sa računovodstvenim politikama NLB Grupe, kao i sastavljanja finansijskih izveštaja koji će imati za rezultat pružanje pouzdanijih i relevantnijih informacija o efektima transakcija na finansijski položaj i finansijske performanse Banke.

2.5.1 Efekti promene računovodstvene politike

MRS 8 -*Računovodstvene politike, promene računovodstvenih politika i greške* zahteva da se promena računovodstvene politike izvrši retroaktivno, osim ukoliko se iznos korekcija koje iz toga proizilaze, a koje se odnose na odgovarajuće prethodne periode ili kumulativan efekat računovodstvene politike, ne mogu utvrditi sa dovoljnom pouzdanošću. Shodno tome, po ovom osnovu promene fer vrednosti investicionih nekretnina, na osnovu procena vrednosti pojedinačnih nekretnina iz 2019. godine, je knjižena kao korekcija početnog stanja neraspoređene dobiti na dan 1. januara 2020. godine, dok su promene fer vrednosti u odnosu na procene vrednosti na dan 31. decembra 2020. godine evidentirane na teret bilansa uspeha za 2020. godinu.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

2.5. Promene računovodstvene politike (nastavak)

2.5.1 Efekti promene računovodstvene politike (nastavak)

a) Efekti korekcija Bilansa stanja na dan 01. januara 2020. godine

	<u>2019.</u>	<u>Korekcija +/-</u>	<u>01. januar 2020.</u>
AKTIVA	<i>prethodno</i>		<i>korigovano</i>
Gotovina i sredstva kod centralne banke	76,654,402	-	76,654,402
Hartije od vrednosti	144,479,431	-	144,479,431
Kredit i potraživanja od banke i drugih finansijskih organizacija	26,990,004	-	26,990,004
Kredit i potraživanja od komitenata	208,234,158	-	208,234,158
Nematerijalna imovina	754,500	-	754,500
Nekretnine, postrojenja i oprema	7,254,391	-	7,254,391
Investicione nekretnine	2,202,616	968,003	3,170,619
Tekuća poreska sredstva	6,786	-	6,786
Odložena poreska sredstva	1,076,255	-	1,076,255
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	500,740	-	500,740
Ostala sredstva	7,602,611	-	7,602,611
UKUPNA AKTIVA	475,755,894	968,003	476,723,897
PASIVA			
OBAVEZE			
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	8,318,606	-	8,318,606
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	370,987,710	-	370,987,710
Rezervisanja	2,483,410	-	2,483,410
Tekuće poreske obaveze	2,673	-	2,673
Odložene poreske obaveze	32,349	-	32,349
Ostale obaveze	14,559,570	-	14,559,570
UKUPNE OBAVEZE	396,384,318	-	396,384,318
KAPITAL			
Akcijski kapital	40,034,550	-	40,034,550
Dobitak	9,981,896	968,003	10,949,899
Gubitak	1,370,332	-	1,370,332
Rezerve	30,725,392	-	30,725,392
Učešća bez prava kontrole	70	-	70
UKUPNI KAPITAL	79,371,576	968,003	80,339,579
UKUPNA PASIVA	475,755,894	968,003	476,723,897

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

2.5. Promene računovodstvene politike (nastavak)

2.5.1 Efekti promene računovodstvene politike (nastavak)

b) Efekti korekcija Bilansa stanja na dan 31.decembar 2020. godine

	2020.	Korekcija +/-	2020.
AKTIVA	<i>prethodno</i>		<i>korigovano</i>
Gotovina i sredstva kod centralne banke	86,892,070	-	86,892,070
Hartije od vrednosti	158,438,656	-	158,438,656
Kredit i potraživanja od banke i drugih finansijskih organizacija	18,865,483	-	18,865,483
Kredit i potraživanja od komitenata	219,433,627	-	219,433,627
Nematerijalna imovina	578,413	-	578,413
Nekretnine, postrojenja i oprema	6,743,199	-	6,743,199
Investicione nekretnine	2,145,007	573,676	2,718,683
Tekuća poreska sredstva	19,661	-	19,661
Odložena poreska sredstva	2,484	-	2,484
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	370,663	-	370,663
Ostala sredstva	6,806,000	-	6,806,000
UKUPNA AKTIVA	500,295,263	573,676	500,868,939
PASIVA			
OBAVEZE			
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	8,096,190	-	8,096,190
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	406,192,067	-	406,192,067
Rezervisanja	2,696,346	-	2,696,346
Tekuće poreske obaveze	2,079	-	2,079
Odložene poreske obaveze	176,573	-	176,573
Ostale obaveze	5,569,878	-	5,569,878
UKUPNE OBAVEZE	422,733,133	-	422,733,133
KAPITAL			
Akcijski kapital	40,034,550	-	40,034,550
Dobitak	4,811,998	573,676	5,385,674
Gubitak	1,261,380	-	1,261,380
Rezerve	33,976,892	-	33,976,892
Učešća bez prava kontrole	70	-	70
UKUPNI KAPITAL	77,562,130	573,676	78,135,806
UKUPNA PASIVA	500,295,263	573,676	500,868,939

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

2.5. Promene računovodstvene politike (nastavak)

2.5.1 Efekti promene računovodstvene politike (nastavak)

c) Efekti korekcija Bilansa uspeha na dan 31. decembra 2020. godine

	<u>31.12.2020.</u>	<u>Korekcija +/-</u>	<u>31.12.2020.</u>
	<i>prethodno</i>		<i>korigovano</i>
Prihodi od kamata	14,731,985	-	14,731,985
Rashodi od kamata	(1,443,962)	-	(1,443,962)
Neto prihod po osnovu kamata	13,288,023	-	13,288,023
Prihodi od naknada i provizija	7,205,485	-	7,205,485
Rashodi od naknada i provizija	(1,938,963)	-	(1,938,963)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	5,266,522	-	5,266,522
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	98,046	-	98,046
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	174,399	-	174,399
Neto prihod / (rashod) od kursnih razlika i efekata valutne klauzule	17,980	-	17,980
Neto prihod / (rashod) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(1,264,236)	-	(1,264,236)
Ostali poslovni prihodi	227,097	-	227,097
UKUPNO NETO POSLOVNI PRIHOD	17,807,831	-	17,807,831
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični troškovi	(6,491,790)	-	(6,491,790)
Troškovi amortizacije	(1,174,588)	38,420	(1,136,168)
Ostali prihodi	921,602	30,335	951,937
Ostali rashodi	(6,784,601)	(463,082)	(7,247,683)
DOBITAK PRE OPOREZIVANJA	4,278,454	(394,327)	3,884,127
Porez na dobit	(7,309)	-	(7,309)
Dobitak po osnovu odloženih poreza	122,101	-	122,101
Gubitak po osnovu odloženih poreza	(1,391,735)	-	(1,391,735)
DOBITAK NAKON OPOREZIVANJA	3,001,511	(394,327)	2,607,184
REZULTAT PERIODA - DOBITAK	3,001,510	(394,327)	2,607,184
Dobitak koji pripada matičnom entitetu			2,607,183
Dobitak koji pripada vlasnicima bez prava kontrole	1	-	1

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

2.5. Promene računovodstvene politike (nastavak)

2.5.1 Efekti promene računovodstvene politike (nastavak)

d) Efekti korekcija na kapitalu za poslovnu 2020. godinu

OPIS	Akcijski i ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	Revalorizacione rezerve (potražni saldo)	Revalorizacione rezerve (dugovni saldo)	Dobitak	Gubitak	Učešća bez prava kontrole	Ukupno
Početno stanje na dan 1. januara 2020. godine	17,191,466	22,843,084	21,849,594	8,876,046	(248)	9,981,896	(1,370,332)	70	79,371,576
Promena računovodstvenih politika	-	-	-	-	-	968,003	-	-	968,003
Korigovano početno stanje na dan 1. januara 2020. godine	17,191,466	22,843,084	21,849,594	8,876,046	(248)	10,949,899	(1,370,332)	70	80,339,579
Ukupan pozitivan ostali rezultat perioda	-	-	-	13	248	-	-	-	261
Ukupan negativan ostali rezultat perioda	-	-	-	(331,981)	-	-	-	-	(331,981)
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	-	3,001,510	-	1	3,001,511
Korekcija dobitka tekuće godine +/-	-	-	-	-	-	(394,327)	-	-	(394,327)
Raspodela dobiti – povećanje	-	-	3,583,264	-	-	-	-	-	3,583,264
Raspodela dobiti, odnosno pokriće gubitka – smanjenje	-	-	-	-	-	(3,692,069)	108,805	-	(3,583,264)
Isplata dividendi	-	-	-	-	-	(4,477,879)	-	-	(4,477,879)
Ostalo – povećanje/smanjenje	-	-	(44)	-	-	(1,460)	147	(1)	(1,358)
Ukupne transakcije s vlasnicima	-	-	3,583,220	-	-	(8,171,408)	108,952	(1)	(4,479,237)
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	17,191,466	22,843,084	25,432,814	8,544,078	-	5,385,674	(1,261,380)	70	78,135,806

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

2.5. Promene računovodstvene politike (nastavak)

2.5.1 Efekti promene računovodstvene politike (nastavak)

d) Efekti korekcija na zaradu po akciji

	<u>U hiljadama dinara</u>	<u>U dinarima</u>
	Povećanje/smanjenje rezultata raspoloživog za akcionare	Povećanje/smanjenje osnovne zarade po akciji
Efekti promene računovodstvene politike	<u>(394,327)</u>	<u>(23)</u>
	<u>2020</u>	<u>2020</u>
	prethodno	korigovano
Osnovna zarada po akciji (u dinarima bez para)	<u>173</u>	<u>150</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

2.6. Uporedni prikaz konsolidovanog bilansa stanja za 31. decembar 2020. godine

Usled izmene u sastavu Grupe, u nastavku je prikazan konsolidovani bilans stanja za 31. decembar 2020. godine prema sastavu Grupe kao na dan 31. decembar 2021. godine (bez Komercijalne banke a.d. Podgorica i Komercijalne banke a.d. Banja Luka).

Efekti korekcija Bilansa stanja na dan 31. decembar 2020. godine:

	2020.	Korekcija +/-	2020.
	<i>prethodno</i>		<i>korigovano</i>
AKTIVA			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	86,892,070	(6,846,963)	80,045,107
Hartije od vrednosti	158,438,656	(4,509,767)	153,928,889
Kredit i potraživanja od banke i drugih finansijskih organizacija	18,865,483	(707,034)	18,158,449
Kredit i potraživanja od komitenata	219,433,627	(30,137,538)	189,296,089
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	1,467,680	1,467,680
Nematerijalna imovina	578,413	(67,744)	510,669
Nekretnine, postrojenja i oprema	6,743,199	(697,725)	6,045,474
Investicione nekretnine	2,145,007	(325,500)	1,819,507
Tekuća poreska sredstva	19,661	(7,347)	12,314
Odložena poreska sredstva	2,484	-	2,484
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	370,663	(240,237)	130,426
Ostala sredstva	6,806,000	1,238,218	8,044,218
UKUPNA AKTIVA	500,295,263	(40,833,957)	459,461,306
PASIVA			
OBAVEZE			
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	8,096,190	(3,107,103)	4,989,087
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	406,192,067	(33,492,666)	372,699,401
Rezervisanja	2,696,346	(151,819)	2,544,527
Tekuće poreske obaveze	2,079	(2,079)	-
Odložene poreske obaveze	176,573	(29,173)	147,400
Ostale obaveze	5,569,878	(593,510)	4,976,368
UKUPNE OBAVEZE	422,733,133	(37,376,350)	385,356,783
KAPITAL			
Akcijski kapital	40,034,550	-	40,034,550
Dobitak	4,811,998	524,192	5,336,190
Gubitak	(1,261,380)	1,261,380	-
Rezerve	33,976,892	(5,243,109)	28,733,783
Učešća bez prava kontrole	70	(70)	-
UKUPNI KAPITAL	77,562,130	(3,457,607)	74,104,523
UKUPNA PASIVA	500,295,263	(40,833,957)	459,461,306

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)**2.6. Uporedni prikaz konsolidovanog bilansa stanja za 31. decembar 2020. godine**

Prikazane korekcije ne uključuju korekcije usled retoraktivne primene izmenjenih računovodstvenih politika za naknadno vrednovanje investicionih nekretnina Matične banke, usvojenih 2021. godine (efekti izmene računovodstvenih politika prikazani su u okviru napomene 2.5).

Budući da je Matična banka izgubila kontrolu nad zavisnim bankama u novembru, odnosno decembru 2021. godine, uporedivi podaci za konsolidovani bilans uspeha nisu menjani.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA**(a) Konsolidacija**

Matična banka je u 2021. godini imala kontrolu nad sledećim pravnim licima, čija je konsolidacija izvršena u ovim finansijskim izveštajima:

Pravno lice	Učešće u kapitalu
Komercijalna banka a.d., Podgorica, Crna Gora	100%
Komercijalna banka a.d., Banja Luka, Bosna i Hercegovina	99.99%
Društvo za upravljanje UCITS fondom KomBank INVEST a.d., Beograd	100%

U toku 2021. godine Matična banka je izgubila kontrolu nad:

- Komercijalnom bankom a.d. Podgorica, Crna Gora usled statusne promene pripajanja NLB banci a.d. Podgorica u novembru 2021. godine. Učešće Banke u kapitalu NLB banke a.d. Podgorica nakon pripajanja iznosi 23.97% čime je stekla status pridruženog društva Matične banke, i
- Komercijalnom bankom a.d. Banja Luka, Bosna i Hercegovina prodajom 100% vlasništva u ovoj banci u decembru 2021. godine.

U konsolidovanim finansijskim izveštajima dobitak ili gubitak, kao i ostali ukupni rezultat, zavisnih lica koja su otuđena u toku godine se priznaju do datuma gubitka kontrole.

U konsolidovanim finansijskim izveštajima ulaganja u pridružena društva se evidentiraju po metodi udela. Pridružena lica su lica u kojima Matična banka ima između 20% i 50% glasačkih prava i nad kojima ima značajan uticaj, ali nema kontrolu.

U skladu sa metodom udela, ulaganja u pridružena društva se inicijalno priznaju po nabavnoj vrednosti (visini investicije), a zatim se za promene koje nastanu nakon datuma sticanja vrši korigovanje udela Grupe u neto imovini pridruženog društva. Udeo Grupe u dobitku ili gubitku nakon sticanja pridruženog društva priznaje se u konsolidovanom bilansu uspeha, a njen udeo u ostalom rezultatu se priznaje u ostalom rezultatu Grupe. Naplaćene dividende se priznaju kao smanjenje knjigovodstvene vrednosti ulaganja. Učešće u gubitku pridruženog društva se priznaje do visine ulaganja, osim ako je Grupa preuzela obavezu ili izvršila plaćanje u ime pridruženog društva. Grupa ponovo počinje da priznaje udeo u dobitku nakon što se njen udeo u dobiti izjednači sa udelom u gubitku koji nije bio priznat.

U pojedinačnim finansijskim izveštajima ulaganja u zavisna i pridružena lica iskazuju se metodom nabavne vrednosti umanjenoj za gubitke od obezvređenja.

Prilikom izrade konsolidovanog bilansa uspeha i konsolidovanog izveštaja o tokovima gotovine, za preračunavanje reklasifikovanih obrazaca zavisnih banaka primenjen je prosečan kurs Narodne banke Srbije za period 01.01.2021. godine zaključno sa poslednjim danom postojanja kontrole nad zavisnim bankama - 117.5725 za jedan EUR i 60.1141 za jedan BAM, a ostali reklasifikovani finansijski izveštaji (izveštaj o ostalom rezultatu i izveštaj o promenama na kapitalu) primenom zaključnog kursa na poslednji dan postojanja kontrole nad zavisnim bankama – 117.5815 za jedan EUR, odnosno 60.1194 za jedan BAM.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(b) Preračunavanje deviznih iznosa

Poslovne promene u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promene.

Monetarne pozicije aktive i pasive u stranoj valuti, koje su iskazane po nabavnoj vrednosti, preračunate su u dinare prema srednjem kursu koji je važio na dan bilansa. Kursne razlike nastale kao rezultat preračuna deviznih pozicija iskazane su u okviru bilansa uspeha. Nemonetarne pozicije aktive koje se vrednuju po nabavnoj vrednosti u stranoj valuti preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promene.

Kursevi najznačajnijih valuta koji su korišćeni prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti, utvrđeni od strane Narodne banke Srbije su obelodanjeni u napomeni 42.

(c) Kamata

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspeha primenom metoda efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontuju budući novčani tokovi tokom očekivanog perioda trajanja finansijskih sredstava ili obaveza (ili, prema potrebi, tokom kraćeg perioda) na njegovu sadašnju vrednost.

Prilikom obračuna efektivne kamatne stope, Grupa procenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorene uslove, koji se tiču finansijskog instrumenta, ali ne i buduće gubitke koji mogu nastati.

Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve plaćene ili primljene naknade i troškove, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope – naknade za obradu zahteva za odobravanje kredita kao i naknade za aneksiranje.

Transakcioni troškovi su troškovi koji se mogu direktno pripisati nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili obaveze.

Priznavanje prihoda od kamata na obezvređene plasmane vrši se po neto principu, umanjnjem bruto obračunate kamate za iznos ispravke vrednosti, odnosno za iznos koji je izvesno da se neće naplatiti.

Priznavanje prihoda od kamata na obezvređene plasmane koji pripadaju nivou obezvređenja 3, po neto principu, sprovodi se primenom alternativnog unwinding koncepta. Kada finansijsko sredstvo postane značajno kreditno obezvređeno, od momenta inicijalnog priznavanja, tada dospeva u nivo obezvređenja 3, a prihodi od kamate se računaju primenom alternativnog koncepta unwinding – IRC metode umanjnjem obračunatih prihoda od kamate sa njima pripadajućim rashodima od ispravki vrednosti, priznatih u tekućoj godini, pri čemu se potraživanja od kamata priznaju po bruto principu.

(d) Naknade i provizije

Prihodi i rashodi od naknada i provizija, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog sredstva ili obaveze, uključeni su u utvrđivanje efektivne kamatne stope i iskazani su u okviru prihoda i rashoda od kamata.

Prihodi od naknada i provizija uključuju prihode po osnovu izvršenih usluga međunarodnog i domaćeg platnog prometa, izdavanja i korišćenja platnih kartica, izdavanja garancija, akreditiva i ostalih bankarskih usluga. Prihodi od naknada i provizija se evidentiraju u trenutku pružanja usluga. Kada se usluga pruža tokom vremena naknade se razgraničavaju i srazmerni deo priznaje se kao prihod perioda.

Rashodi od naknada i provizija se uglavnom odnose na naknade po osnovu izvršenih transakcija i usluga i evidentiraju se u trenutku primanja usluge.

(e) Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata

Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata obuhvataju dobitke umanjene za gubitke proistekle iz promene vrednosti: derivata, promene vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha i dobitke umanjene za gubitke proistekle iz promene vrednosti finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

(f) Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata po fer vrednosti

Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata po fer vrednosti odnose se na finansijska sredstva i obaveze iskazane po fer vrednosti kroz bilans uspeha i fer vrednost kroz ostali rezultat.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(g) Dividende

Prihodi po osnovu dividendi se priznaju u momentu kada je utvrđeno pravo banke na isplatu i kada je verovatan priliv ekonomskih koristi od dividendi. Dividende su prikazane u okviru pozicije ostali poslovni prihodi.

(h) Lizing

Na početku ugovora, Grupa procenjuje da li ugovor sadrži lizing komponentu ili predstavlja lizing. Tačnije, analizira se da li ugovor prenosi pravo na kontrolu korišćenja odvojivih sredstava tokom definisanog vremenskog perioda, u zamenu za naknadu.

Grupa kao zakupac

Grupa primenjuje jedinstveni pristup priznavanja i merenja za sve zakupe, osim za kratkoročni zakup i zakup sredstava male vrednosti. Grupa priznaje lizing obaveze za plaćanje zakupa i pravo na korišćenje koje predstavlja pravo na korišćenje osnovnih sredstava.

(i) Pravo na korišćenje sredstava

Inicijalno priznavanje i vrednovanje

Grupa priznaje pravo na korišćenje imovine na dan početka zakupa (tj. na datum kada je imovina dostupna za upotrebu). Pravo na korišćenje imovine vrednuje se u visini nabavne vrednosti, umanjene za akumuliranu amortizaciju i gubitke od obezvređenja, i prilagođava se bilo kojem naknadnom merenju obaveza po osnovu lizinga. Nabavna vrednost prava na korišćenje sredstava uključuje iznos priznatih lizing obaveza, inicijalnih direktnih troškova i lizing plaćanja izvršenih na dan ili pre datuma početka, umanjene za primljene podsticaje za zakup.

Naknadno vrednovanje

Pravo na korišćenje sredstava amortizuje se proporcionalno, na period kraći od roka trajanja zakupa ili procenjenog korisnog veka imovine.

Lizing sredstva amortizovana su primenom stope u rasponu od 92.31% do 6.70% na godišnjem nivou u zavisnosti od ugovorenog prava korišćenja sredstva. Pravo na korišćenje imovine predstavljeno je u Napomeni 27 - Nekretnine, postrojenja i oprema i podložno je umanjenju vrednosti u skladu sa politikom Grupe kako je opisano u Napomeni - Nekretnine i oprema.

(ii) Obaveze po osnovu lizinga

Na dan početka zakupa, Grupa priznaje obaveze po osnovu lizinga, merene po sadašnjoj vrednosti lizing plaćanja koja treba da se izvrše tokom trajanja zakupa. Lizing plaćanja uključuju fiksne isplate, umanjene za sva potraživanja po osnovu podsticaja za zakup, varijabilne isplate zakupa koje zavise od indeksa ili stope, i za iznose za koje se očekuje da će biti sigurno plaćeni za rezidualnu vrednost. Lizing plaćanja takođe uključuju cenu izvršenja kupovne opcije za koju je razumno očekivano da će se izvršiti od strane Grupe i plaćanje penala za raskid ugovora, ako je opcija raskida koju Grupa može da iskoristi u toku trajanja ugovora.

Varijabilna lizing plaćanja koja ne zavise od indeksa ili stope priznaju se kao rashodi u periodu u kom su nastali događaji ili uslovi koji dovode do plaćanja.

Pri izračunavanju sadašnje vrednosti lizing plaćanja, Grupa koristi svoju inkrementalnu stopu zaduživanja na dan početka zakupa, jer implicitna kamatna stopa za lizing nije lako utvrđiva. Nakon datuma početka, iznos lizing obaveza se povećava za obračunatu kamatu za protekli period i umanjuje se za izvršena lizing plaćanja. Pored toga, knjigovodstvena vrednost lizing obaveza se ponovo meri ako postoji modifikacija ugovora, promena trajanja zakupa, promena plaćanja zakupa (npr. promene u budućim plaćanjima koje su posledica promene indeksa ili stope korišćene za utvrđivanje takvih plaćanja zakupa) ili promena u proceni opcije za kupovinu osnovnog sredstva koje je predmet zakupa.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(h) Lizing (nastavak)

(ii) Obaveze po osnovu lizinga (nastavak)

U Matičnoj banci u toku 2021. godine inkrementalna stopa zaduženja nije imala velikih odstupanja i kretala se u rasponu od 0.4748% do 2.4310% za EUR odnosno 1.4690% do 4.7848% za RSD (2020. godina: 0.2305% do 3.1000% za EUR odnosno 0.47950% do 4.95119% za RSD).

U Komercijalnoj banci AD Banja Luka u toku 2021. godine inkrementalna stopa zaduženja kretala se u rasponu od 2.60% do 3.60% za KM (isti raspon stope je bio i u toku 2020. godine).

U Komercijalnoj banci AD Podgorica u toku 2021. godine inkrementalna stopa zaduženja iznosila je 2.143 % za EUR (ista stopa je bila i u toku 2020. godine).

(iii) Kratkoročni zakupi i zakupi sredstava male vrednosti

Grupa primenjuje izuzeće od priznavanja kratkoročnog zakupa za svoje kratkoročne zakupe mašina i opreme (tj. one zakupe koji imaju rok trajanja kraći od 12 meseci od datuma početka i ne sadrže opciju kupovine). Takođe se primenjuje izuzeće od priznavanja za zakup sredstava male vrednosti na zakup kancelarijske opreme. Lizing plaćanja kod kratkoročnih zakupa i zakupa sredstava male vrednosti priznaju se kao rashod, proporcionalno u toku perioda trajanja zakupa.

Grupa kao davalac zakupa

Zakupi u kojima Grupa ne prenosi suštinski sve rizike i koristi povezane sa vlasništvom nad sredstvom, klasifikuju se kao operativni lizing. Prihodi od zakupa se obračunavaju proporcionalno u toku trajanja ugovora i evidentiraju se kao prihodi u bilansu uspeha, zbog svoje operativne prirode. Inicijalni direktni troškovi nastali u pregovaranju i uređivanju operativnog lizinga dodaju se knjigovodstvenoj vrednosti sredstva datih u zakup i priznaju se tokom trajanja zakupa na istoj osnovi kao i prihodi od zakupa. Potencijalne zakupnine priznaju se kao prihod u periodu u kojem su zarađene.

(i) Poreski rashodi

Poreski rashodi obuhvataju tekuće poreze i odložene poreze. Tekući porezi i odloženi porezi se prikazuju u bilansu uspeha, osim u meri u kojoj se odnose na stavke koje se direktno priznaju u okviru kapitala ili u okviru ostalog ukupnog rezultata.

(i) Tekući porez na dobit

Tekući porez predstavlja očekivanu obavezu ili potraživanje po osnovu poreza na dobit za obračunski period, uz korišćenje poreskih stopa važećih ili koje će važiti na datum izveštavanja, sa odgovarajućim korekcijama poreske obaveze iz prethodne godine.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(i) Poreski rashodi (nastavak)

(ii) Odloženi porezi

Odloženi porezi se utvrđuju u odnosu na privremene razlike nastale između knjigovodstvenih vrednosti imovine i obaveza u finansijskim izveštajima i vrednosti imovine i obaveza za poreske svrhe. Prilikom određivanja odloženih poreza koriste se poreske stope za koje se očekuje da će biti u primeni u trenutku ukidanja privremenih razlika, a na osnovu zakonskih propisa koji su bili u primeni na izveštajni datum.

Odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze se netiraju ukoliko postoji zakonsko pravo da se netiraju tekuća poreska sredstva i tekuće poreske obaveze i odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze se odnose na porez na dobitak koji je nametnula ista poreska vlast istom poreskom obvezniku ili različitim poreskim obveznicima koji nameravaju da ili izmire tekuće poreske obaveze i sredstva na neto osnovi ili da istovremeno ostvare sredstva i izmire obaveze u svakom budućem periodu u kom se očekuje izmirenje ili povraćaj značajnih iznosa odloženih poreskih obaveza ili sredstava.

Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će verovatno postojati oporeziva dobit od koje se preneti poreski gubitak i krediti mogu umanjiti. Odložena poreska sredstva su predmet analize na kraju svakog izveštajnog perioda i koriguju se do iznosa za koji više nije verovatno da će doći do realizacije neophodne oporezive dobiti. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike.

(iii) Ostali porezi i doprinosi

U skladu sa važećim regulativama u Republici Srbiji, Crnoj Gori i Bosni i Hercegovini članice Grupe plaćaju različite poreze i doprinose, kao što su: porez na dodatu vrednost, porez na imovinu i doprinose na zarade na teret poslodavca i druge javne dažbine. Ovi rashodi uključeni su u „Ostale rashode”.

(j) „Finansijski instrumenti“ klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i obaveza - MSFI 9

Finansijski instrumenti

Finansijskim instrumentom se smatra svaki ugovor kojim nastaje finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza, uz istovremeno nastajanje finansijske obaveze, odnosno finansijskog sredstva trećih lica.

Finansijska sredstva

Finansijsko sredstvo je svako sredstvo koje je:

- gotovina,
- instrument kapitala drugog pravnog lica,
- ugovorno pravo za primanje gotovine ili nekog drugog finansijskog sredstva od drugog pravnog lica,
- ugovorno pravo za razmenu finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza sa drugim pravnim licem, pod uslovima koji su potencijalno povoljni,
- ugovor koji će biti ili može biti izmiren instrumentima sopstvenog kapitala i koji je nederivatni, a za koji članica Grupe jeste ili može biti u obavezi da primi promenljiv broj instrumenata sopstvenog kapitala,
- ugovor koji će biti ili može biti izmiren instrumentima sopstvenog kapitala i koji je derivatni, a koji će biti ili može biti izmiren drugačije nego razmenom fiksnog iznosa gotovine ili drugog finansijskog sredstva za fiksni broj instrumenata sopstvenog kapitala.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(j) „Finansijski instrumenti“ klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i obaveza - MSFI 9 (nastavak)

Finansijske obaveze

Finansijska obaveza je svaka ugovorena obaveza:

- da isporuči gotovinu ili drugo finansijsko sredstvo drugom pravnom licu,
- da razmeni finansijske instrumente sa drugim pravim licem pod uslovima koji su potencijalno nepovoljni.

Pravila procenjivanja finansijskih instrumenata

Sa aspekta klasifikacije i merenja, MSFI 9 definiše kriterijume za klasifikaciju finansijskih sredstava, osim vlasničkih instrumenata i derivata, koji se zasnivaju na proceni poslovnog modela upravljanja konkretnim finansijskim sredstvima i ugovornim karakteristikama novčanih tokova finansijskih instrumenata.

Finansijska sredstva

Klasifikacija finansijskih sredstava se zasniva na primeni odgovarajućeg poslovnog modela za upravljanje finansijskim sredstvima i ispunjenosti testa karakteristika ugovoreni novčanih tokova.

Poslovni model određuje da li novčani tokovi proizilaze iz prikupljanja ugovoreni novčanih tokova, prodaje finansijskog sredstva ili oba. Poslovni model za klasifikaciju finansijskih sredstava se određuje na odgovarajućem nivou agregiranja.

Ispunjenost testa karakteristika ugovoreni novčanih tokova podrazumeva da se novčani tokovi sastoje isključivo od plaćanja glavnice i kamata na preostalu glavnici (SPPI kriterijum).

Finansijska sredstva se mogu klasifikovati u sledeće kategorije:

- finansijska sredstva vrednovana po amortizovanom trošku (AC)
- finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL)
- finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat sa gubicima i dobitima reklasifikovanim u bilans uspeha - „recycling“ (FVOCI)
- finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat bez reklasifikovanja gubitaka i dobitaka u bilans uspeha (FVOCI)

U skladu sa klasifikacijom sredstava iz prethodnog stava, Grupa kategorizuju sve plasmane iz svog portfolija koji se odnose na:

- **Kredite** i potraživanja kao nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim otplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu i koje Grupa ne namerava da proda u kratkom roku,
- **HOV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha** koje predstavljaju instrumente stečene u svrhu ostvarivanja dobiti po osnovu fluktuacije cena i marže.
- **Hartije od vrednosti, koje obuhvataju dužničke hartije od vrednosti i vlasničke hartije od vrednosti (instrumente kapitala):**
  - Dužničke hartije od vrednosti uključuju obveznice i prenosive sekjuritizovane instrumente duga, državne zapise, blagajničke zapise, komercijalne zapise, sertifikate o depozitu, bankarske akcepte, subordinirane obveznice i druge slične dužničke hartije od vrednosti kojima se trguje na finansijskim tržištima.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(j) „Finansijski instrumenti“ klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i obaveza - MSFI 9 (nastavak)

- Vlasničke hartije od vrednosti uključuju akcije koje predstavljaju udeo u kapitalu akcionarskog društva i zamenljive obveznice koje imaju, pod uslovima utvrđenim odlukom o izdavanju, daju pravo na zamenu za obične akcije društva. Vlasničke hartije od vrednosti (instrumenti kapitala) su svi oblici učešća u kapitalu pravnih lica za koje postoji namera držanja u neodređenom vremenskom periodu, koji mogu biti prodati zbog potrebe za likvidnošću ili usled promene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili tržišnih cena.
- Investicije u zavisna pravna lica koja obezbeđuju kontrolu, odnosno preko 50% upravljačkih prava i investicije u pridružena pravna lica koja obezbeđuju od 20% do 50% upravljačkih prava i
- **Finansijske derivate** koji obuhvataju forward i swap transakcije.

Klasifikacija i merenje

Sa aspekta klasifikacije i merenja sva finansijska sredstva, osim vlasničkih instrumenata i derivata, procenjuju na osnovu poslovnog modela upravljanja konkretnim finansijskim sredstvima i ugovornih karakteristika novčanih tokova instrumenata.

U skladu sa MSFI 9 standardom finansijska sredstva se klasifikuju: po amortizovanoj vrednosti, fer vrednosti kroz Bilans uspeha (FVTPL), fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI). Vlasnički instrumenti, u lica koja nisu zavisna, a koji se ne drže radi trgovine mogu se klasifikovati kao sredstva čija se vrednost procenjuje po fer vrednosti kroz ostali rezultat, bez naknadnog reklasifikovanja dobitaka i gubitaka kroz Bilans uspeha.

Inicijalno, finansijsko sredstvo se vrednuje po fer vrednosti, uvećanoj za transakcione troškove, osim u slučaju finansijskih sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz Bilans uspeha (FVTPL) kod kojih se navedeni troškovi priznaju kroz trošak u bilansu uspeha.

Finansijsko sredstvo se vrednuje po amortizovanoj vrednosti ukoliko nije naznačeno kao FVTPL i ispunjava sledeće kriterijume:

- cilj poslovnog modela držanja finansijskog sredstva je prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i
- ugovorni uslovi finansijskog sredstva dovode do novčanih tokova koji predstavljaju samo plaćanja glavnice i kamate.

Dužnički instrumenti se vrednuju kao FVOCI samo ukoliko su ispunjeni sledeći kriterijumi i isti nisu naznačeni kao FVTPL:

- cilj poslovnog modela držanja finansijskog sredstva je prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaja, i
- ugovorni uslovi finansijskog sredstva dovode do novčanih tokova koji predstavljaju samo plaćanja glavnice i kamate.

Naknadno, dobiti ili gubici po osnovu finansijskih sredstava FVOCI će biti priznati preko ostalog rezultata, osim za prihode ili rashode po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kursnih razlika, do trenutka kada prestane priznavanje finansijskog sredstva ili kada se reklasifikuje.

Kada prestane priznavanje finansijskog sredstva, kumulativni dobitak ili gubitak koji je prethodno priznat u ostalom rezultatu se reklasifikuje iz kapitala u bilans uspeha. Kamata obračunata primenom efektivne kamatne stope se priznaje u bilansu uspeha.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(j) „Finansijski instrumenti“ klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i obaveza - MSFI 9 (nastavak)

Klasifikacija i merenje (nastavak)

Finansijske obaveze

Nakon početnog merenja, finansijske obaveze se naknadno mere po amortizovanom trošku. Amortizovani trošak izračunava se uzimajući u obzir diskont ili premiju na finansijske obaveze i troškove koji su sastavni deo EKS-a.

Grupa nema finansijske obaveze koje se procenjuju kao FVTPL.

Obevređenje finansijskih sredstava

U skladu sa MSFI 9, metodologija za obevređenje se zasniva na konceptu budućeg očekivanog gubitka („expected credit loss“ ECL, eng.) kroz uključivanje uticaja očekivanog kretanja makroekonomskih varijabli na buduće kretanje verovatnoće gubitka na bazi statistički dokazanih međuzavisnosti. Obračun troškova obevređenja za očekivene gubitke se vrši za sva potraživanja i druge dužničke instrumente koji se ne procenjuju po fer vrednosti kroz Bilans uspeha, uključujući i neopozive obaveze i izdate garancije. Troškovi obevređenja baziraju se na očekivanom kreditnom gubitku u skladu sa verovatnoćom neizmirenja obaveza u narednih 12 meseci, osim u slučaju kada postoji značajno pogoršanje kreditnog rizika u odnosu na trenutak inicijalnog priznavanja, kada se procena kreditnih gubitaka vrši na bazi verovatnoće neizmirenja obaveza za period životnog veka instrumenta.

Grupa je definisala kriterijume za svrstavanje finansijskih instrumenata u nivoe 1, 2 i 3 u zavisnosti od stepena povećanja kreditnog rizika od momenta inicijalnog priznavanja. Predmet klasifikacije su finansijski instrumenti koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti kao i finansijski instrumenti koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

Nivo 1

Troškovi obevređenja finansijskih instrumenata, kod kojih se ne smatra da postoji značajno pogoršanje kreditnog rizika, su obračunati na osnovu 12-mesečnih očekivanih gubitaka (ECL) u skladu sa MSFI 9. U Nivo 1 uključene su i izloženosti prema Republici Srbiji, Narodnoj banci Srbije i druge izloženosti sa ponderom kreditnog rizika 0, u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, izuzev izloženosti po osnovu obavezne rezerve i sličnih izloženosti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(j) „Finansijski instrumenti“ klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i obaveza - MSFI 9 (nastavak)

Obezvredenje finansijskih sredstava (nastavak)

Nivo 2

Svi finansijski instrumenti kod kojih je realizovano pogoršanje kreditnog rizika klasifikovani su u Nivo 2 i troškovi obezvređenja obračunati na osnovu očekivanih gubitaka za ceo životni vek instrumenta.

Grupa razmatra da li postoji značajan rast kreditnog rizika poređenjem life time verovatnoće neizmirenja od inicijalnog priznavanja sredstva u odnosu na rizik neizmirenja na kraju svakog izveštajnog perioda. Prema internoj politici Grupe, značajnim povećanjem kreditnog rizika smatra se dočnja od 31 do 90 dana, restrukturiranje klijenta, klijenti na watch listi.

Nivo 3

Finansijski instrumenti su uključeni u Nivo 3, u slučaju kada postoji objektivni dokaz obezvređenja uz uvođenje višestrukih scenarija naplate. Za materijalno značajne plasmane iz Nivoa 3 obračun obezvređenja se vrši na individualnoj osnovi.

Grupa je u procenu očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) uključila i informacije o očekivanim trendovima makroekonomskih parametara za naredne tri godine, a za koje je utvrđena statistički značajna zavisnost.

Budući da različiti nivoi obezvređenja imaju za rezultat različite načine obračuna očekivanih kreditnih gubitaka, Grupa je razvila metodologiju i obračunala parametre rizika u skladu sa zahtevima MSFI 9.

„POCI“

Sredstva koja su obezvređena u momentu inicijalnog priznavanja („POCI“) su finansijska sredstva koja su kreditno obezvređena u inicijalnom priznavanju. „POCI“ imovina evidentira se po fer vrednosti pri prvobitnom priznavanju, a prihod od kamata se naknadno priznaje na osnovu kreditno prilagođene EKS. Obračunata ispravka vrednosti se priznaje ili oslobađa samo u onoj meri u kojoj se naknadno promene očekivani kreditni gubici.

Otpis

Predmet otpisa su potraživanja koja Grupa nije uspela da naplati i pored sprovođenja svih aktivnosti naplate definisanih svojim politikama i procedurama: produženje roka, restrukturiranje, poravnjanje, preuzimanje sredstava obezbeđenja u cilju naplate potraživanja, zaključenje ugovora sa zainteresovanim trećim licem, pokretanje sudskog spora i ostale mere.

Ukoliko preduzete mere regulisanja plasmana, odnosno prinudne naplate i sudskog postupka nisu dale očekivane rezultate, odnosno kada ne postoji mogućnost naplate potraživanja u celosti, inicira se predlog za trajan otpis preostalog potraživanja Banke, ili prenos iz bilansne u vanbilansnu evidenciju.

Matična banka u skladu sa Odlukom Narodne Banke Srbije o računovodstvenom otpisu bilansne aktive banke „Službeni glasnik RS“, br. 77/2017 od 10. avgusta 2017. godine, vrši računovodstveni otpis problematičnih potraživanja u slučaju kada je obračunati iznos obezvređenja tog potraživanja koji je banka evidentirala u korist ispravke vrednosti 100% njegove bruto knjigovodstvene vrednosti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(j) „Finansijski instrumenti“ klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i obaveza - MSFI 9 (nastavak)

(iii) Prestanak priznavanja

Grupa prestaje sa priznavanjem finansijskog sredstva kada ugovorna prava nad gotovinskim tokovima vezanim za sredstvo isteknu, ili kada Grupa transakcijom prenese sva suštinska prava i koristi vezane za vlasništvo nad finansijskim sredstvom ili ako transakcijom Grupa niti prenese niti zadrži sva suštinska prava vezana za vlasništvo, ali ne zadržava kontrolu nad finansijskim sredstvom. Svo vlasništvo nad prenesenim finansijskim sredstvom koje ispunjava uslove za prestanak priznavanja koje je Grupa stvorila ili zadržava priznaje se kao zasebno sredstvo ili obaveza u izveštaju o finansijskoj poziciji. Prilikom prestanka priznavanja finansijskog sredstva, razlika između knjigovodstvene vrednosti (ili knjigovodstvene vrednosti dela sredstva koji je prenet) i zbira primljene nadoknade (uključujući nova sredstva koja su nabavljena umanjena za nove preuzete obaveze), kao i zbirni dobici ili gubici koji su prethodno priznati u izveštaju o ukupnom rezultatu, priznaju se u bilansu uspeha.

Grupa obavlja transakcije po kojima vrši prenos sredstava priznatih u svom bilansu stanja, mada zadržava sve ili suštinski sve rizike i koristi ili njihov deo od prenesenih sredstava. Ako se svi ili suštinski svi rizici i koristi zadržavaju, onda ne dolazi do prestanka priznavanja sredstva. Prenos sredstava sa zadržavanjem svih ili suštinski svih rizika i koristi uključuje, na primer, transakcije ponovnog otkupa.

Kod transakcija u kojima Grupa, niti zadržava, niti prenosi suštinski sve rizike i koristi od vlasništva nad finansijskim sredstvom i zadržava kontrolu nad sredstvom, Grupa nastavlja da priznaje sredstvo u meri u kojoj se njena povezanost sa sredstvom nastavlja, a koja se određuje na osnovu njene izloženosti promenama u vrednosti prenesenog sredstva.

Grupa vrši isknjiženje obaveze kada je obaveza izmirena, ukinuta ili kada je prenet na drugoga. Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada se obaveza ispuni, otkaže ili istekne. Kada se postojeća finansijska obaveza zameni drugom od istog zajmodavca pod bitno drugačijim uslovima ili su uslovi postojeće obaveze bitno izmenjeni, takva zamena ili modifikacija tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze i priznavanje nove obaveze. Razlika između knjigovodstvene vrednosti prvobitne finansijske obaveze i plaćene naknade priznaje se u bilansu uspeha.

(iiii) Modifikacija

Modifikacije finansijskih sredstava koje ne dovode do prestanka priznavanja

Izmene ugovora usled finansijskih teškoća dužnika ne smatraju se značajnom modifikacijom koja dovodi do prestanka priznavanja finansijskog sredstva.

Saglasno MSFI 9 Matična banka utvrđuje novu bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva i priznaje prihod ili rashod po osnovu modifikacije u bilansu uspeha. Efekat se priznaje na poziciji prihod / rashod po osnovu umanjena/povećanja obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Bruto knjigovodstvena vrednost finansijskog sredstva se utvrđuje kao sadašnja vrednost modifikovanih novčanih tokova diskontovanih originalnom efektivom kamatnom stopom. Eventualno nastali transakcioni troškovi koriguju knjigovodstvenu vrednost modifikovanog finansijskog sredstva i amortizuju se tokom njegovog veka trajanja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(j) „Finansijski instrumenti“ klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i obaveza - MSFI 9 (nastavak)

(iii) Netiranje

Finansijska sredstva i obaveze se netiraju, a neto iznos se prikazuje u izveštaju o finansijskoj poziciji samo kada Grupa ima zakonsko pravo da netira priznate iznose i kada ima nameru da izmiri obaveze na neto osnovi ili da istovremeno realizuje sredstvo i izmiri obavezu.

Prihodi i rashodi se iskazuju po neto principu samo u slučajevima kada je to dozvoljeno prema MSFI ili za prihode i rashode koji nastaju po osnovu grupe sličnih transakcija, kao što su to transakcije koje Grupa ima po osnovu trgovanja.

Računovodstvene politike za izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka opisane su u Napomeni 4. Upravljanje rizikom, 4.1. Kreditni rizik - MSFI 9 Finansijski instrumenti.

(k) Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju gotovinu u blagajni, sredstva kod centralnih banaka kojima se može neograničeno raspolagati i visoko likvidnu finansijsku aktivu sa izvornim dospećem kraćim od 3 meseca, malim rizikom promene vrednosti, a koja se koriste od strane Banke za upravljanje kratkoročnom likvidnošću. Novčana sredstva se vode po amortizovanoj vrednosti u bilansu stanja.

(l) Nekretnine i oprema

(i) Priznavanje i vrednovanje

Početno merenje nekretnine i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja.

Nabavna vrednost uključuje izdatke koji se direktno mogu pripisati nabavci sredstva. Kupljeni softver koji je sastavni deo neophodan za funkcionalnu upotrebljivost opreme, kapitalizuje se kao deo te opreme.

Nakon početnog priznavanja, oprema se vrednuje po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ukupnu akumuliranu amortizaciju i ukupne akumulirane gubitke usled smanjenja vrednosti.

Nakon početnog priznavanja, nekretnine se vrednuju po revalorizacionom iznosu, koji predstavlja njihovu fer vrednost na datum revalorizacije umanjenu za naknadnu akumuliranu amortizaciju i naknadne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti. Revalorizacija se vrši dovoljno redovno, kako bi se obezbedilo da se knjigovodstvena vrednost bitno ne razlikuje od vrednosti do koje bi se došlo korišćenjem fer vrednosti na kraju izveštajnog perioda.

Knjiženje efekata revalorizacije zavisi od toga da li je razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstva i njegove fer vrednosti na datum revalorizacije pozitivna ili negativna. Pozitivni efekti se priznaju kao povećanje revalorizacione rezerve i/ili kao prihod po osnovu promene vrednosti osnovnog sredstva do nivoa prethodno priznatih rashoda po istom osnovu za isto sredstvo. Negativni efekti se priznaju kao smanjenje prethodno formirane revalorizacione rezerve i/ili kao rashod po osnovu promene vrednosti osnovnog sredstva. Revalorizaciona rezerva nastala po ovom osnovu se u celosti prenosi na neraspoređeni dobitak prilikom prestanka priznavanja nekretnine. Revalorizaciona rezerva se može preneti u neraspoređeni dobitak i dok se sredstvo koristi u iznosu razlike između amortizacije zasnovane na revalorizovanoj knjigovodstvenoj vrednosti sredstva i amortizacije na osnovu prvobitne nabavne vrednosti sredstva. Prenošnje revalorizacionih rezervi u neraspoređenu dobit ne vrši se preko bilansa uspeha.

Kada delovi nekretnine ili opreme imaju različite korisne vekove trajanja, oni se vode kao zasebne stavke (glavne komponente) opreme.

Dobici ili gubici nastali otuđenjem nekretnina i opreme utvrđuju se kao razlika između vrednosti ostvarene njihovom prodajom i njihove knjigovodstvene vrednosti i iskazuju se u okviru ostalih prihoda ili rashoda.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(I) *Nekretnine i oprema (nastavak)*(ii) *Naknadni troškovi*

Troškovi zamene sastavnog dela nekog osnovnog sredstva priznaju se kao deo knjigovodstvene vrednosti tog osnovnog sredstva ukoliko je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sastavnim delom priliti u članicu Grupe i ako se cena koštanja tog dela može pouzdano izmeriti. Knjigovodstvena vrednost zamenjenog dela se isknjižava. Troškovi redovnog servisiranja nekretnine i opreme se priznaju u bilansu uspeha kada nastanu.

(iii) *Amortizacija*

Amortizacija se priznaje u bilansu uspeha u jednakim godišnjim iznosima tokom procenjenog veka trajanja date stavke nepokretnosti, postrojenja i opreme, budući da se na taj način najbolje odražava očekivana potrošnja upotrebne ekonomske vrednosti sadržane u sredstvu. Sredstva uzeta na lizing se amortizuju tokom perioda lizinga ili korisnog veka sredstva, u zavisnosti koji je period kraći.

Primenjene stope amortizacije u tekućem i prethodnom obračunskom periodu su:

Opis	Procenjen koristan vek (u godinama)	%
Građevinski objekti	40	2.50%
Kompjuterska oprema	4	25.00%
Nameštaj i ostala oprema	5 - 10	10 - 20%
Ulaganja na tuđim osnovnim sredstvima	4,58 -20	5 -21.83%
Osnovna sredstva uzeta u lizing	1.1 -14.11	6.70 – 92.31%

Metod amortizacije, korisni vek i rezidualna vrednost se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda i kada je to potrebno vrši se njihova korekcija.

Troškovi održavanja sredstava se priznaju u bilansu uspeha za period u kome nastanu.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(lj) Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se vrednuje po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja umanjenoj za amortizaciju i gubitke usled obezvređenja.

Naknadni troškovi po osnovu ulaganja u nematerijalnu imovinu se mogu kapitalizovati samo u slučaju kada se mogu očekivati povećane buduće ekonomske koristi od sredstva na koje se oni odnose. Svi ostali troškovi predstavljaju rashod perioda u kojem su nastali.

Amortizacija se prikazuje u bilansu uspeha u jednakim godišnjim iznosima tokom procenjenog veka trajanja date stavke nematerijalnih ulaganja, budući da se na taj način najbolje odražava očekivana potrošnja upotrebne ekonomske vrednosti sadržane u sredstvu. Procenjeni korisni vek nematerijalne imovine iznosi od 3 do 10 godina, odnosno amortizacione stope se kreću u rasponu od 10.00% do 33.34%.

Metod amortizacije, korisni vek i rezidualna vrednost se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda i kada je to potrebno vrši se njihova korekcija.

(m) Investicione nekretnine

Investicione nekretnine predstavljaju nekretnine koje se drže u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnine ili porasta vrednosti kapitala ili u obe svrhe, a ne za prodaju u redovnom toku poslovanja ili za korišćenje u proizvodnji ili nabavci dobara ili usluga ili u administrativne svrhe.

Inicijalno vrednovanje investicionih nekretnina se vrši po nabavnoj vrednosti, odnosno ceni koštanja. Nabavna vrednost kupljene investicione nekretnine obuhvata njenu kupoprodajnu cenu i sve izdatke koji se direktno mogu pripisati nabavci sredstva.

Nakon početnog priznavanja, Matična banka naknadno merenje investicionih nekretnina vrši po metodu fer vrednosti. Fer vrednost je cena koja bi se naplatila za prodaju sredstava ili platila za prenos obaveza u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja.

Dobitak ili gubitak nastao po osnovu promene fer vrednosti investicione nekretnine priznaje se kao prihod ili rashod perioda u kojem je nastao.

Matična banka je u 2021. godini izvršila dobrovoljnu promenu računovodstvene politike za naknadno vrednovanje investicionih nekretnina tako da se umesto prethodno korišćenog metoda nabavne vrednosti koristi metod fer vrednosti (napomena 2.5)

(n) Obezvređenje nefinansijskih sredstava

Knjigovodstvena vrednost nefinansijskih sredstava se analizira na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li postoje pokazatelji koji ukazuju da je došlo do njihovog obezvređenja. U slučaju da se utvrdi da postoje određeni pokazatelji obezvređenja, utvrđuje se nadoknadiva vrednost sredstava. Gubitak po osnovu obezvređenja se priznaje ako knjigovodstvena vrednost sredstva prevazilazi njegovu procenjenu nadoknadivu vrednost.

Nadoknadiva vrednost sredstva se utvrđuje kao vrednost koja je veća od upotrebne vrednosti sredstva i njegove fer vrednosti. Za potrebe utvrđivanja upotrebne vrednosti, procenjeni budući novčani prilivi po osnovu sredstva se diskontuju na njihovu sadašnju vrednost, primenom diskontne stope pre poreza, koja odražava trenutnu tržišnu procenu vremenske vrednosti novca, kao i rizika specifičnih za sredstvo.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(n) Obezvredenje nefinansijskih sredstava (nastavak)

Gubitak po osnovu obezvređenja se priznaje u slučaju kada je knjigovodstvena vrednost sredstva veća od njegove nadoknadive vrednosti i priznaje u okviru rezultata perioda.

Gubici po osnovu obezvređenja iz prethodnih perioda se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li je došlo do smanjenja gubitaka ili da oni više ne postoje. Gubitak po osnovu obezvređenja se ukida u slučaju da je došlo do promene pretpostavki korišćenih za utvrđivanje nadoknadive vrednosti sredstva. Gubitak po osnovu obezvređenja se ukida samo do iznosa do kojeg knjigovodstvena vrednost sredstva ne prelazi knjigovodstvenu vrednost koja bi bila utvrđena, umanjena za amortizaciju sredstva, u slučaju da nije bilo priznavanja gubitka po osnovu obezvređenja.

(o) Depoziti, krediti i subordinirane obaveze

Depoziti, dužničke hartije od vrednosti, krediti i subordinirane obaveze predstavljaju osnovni izvor finansiranja Grupe.

Grupa klasifikuje instrumente finansiranja kao finansijske obaveze ili kao kapital u skladu sa suštinom ugovorenih uslova za konkretni instrument.

Depoziti, dužničke hartije od vrednosti, krediti i subordinirane obaveze se inicijalno vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za sve direktne transakcione troškove, dok se njihovo naknadno vrednovanje vrši po amortizovanoj vrednosti primenom metoda efektivne kamatne stope.

(p) Rezervisanja

Rezervisanje se priznaje u slučaju kada se očekuje da će Grupa, kao rezultat prošlih događaja, imati sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu, koja se može pouzdano utvrditi i za čije izmirenje se očekuje da će doći do odliva resursa, koji predstavljaju ekonomsku korist za Grupu. Rezervisanje se utvrđuje putem diskontovanja očekivanih budućih novčanih odliva, primenom diskontne stope pre poreza, koja odražava trenutnu tržišnu procenu vremenske vrednosti novca i, tamo gde je to odgovarajuće, rizika specifičnih za obavezu.

(r) Beneficije zaposlenih

U skladu sa propisima, članice Grupe su u obavezi da plaćaju obaveze državnim fondovima kojima se obezbeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Članice Grupe su, takođe, obavezne da od bruto zarada zaposlenih obustave doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplate tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

U skladu sa Zakonom o radu, članice Grupe su u obavezi da isplate naknadu zaposlenima prilikom odlaska u penziju. Dugoročne obaveze po osnovu rezervisanja po osnovu otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjenih uslova, iskazane na dan 31. decembra 2021. godine predstavljaju sadašnju vrednost očekivanih budućih isplata zaposlenima utvrđenu aktuarskim odmeravanjem uz korišćenje pretpostavki obelodanjenih u napomeni 33.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(s) *Finansijske garancije*

Finansijske garancije predstavljaju ugovore kojima se članica Grupe obavezuje da izvrši plaćanja njihovim korisnicima za gubitke nastale zbog neispunjavanja obaveze plaćanja određenog dužnika po dospeću obaveze, a u skladu sa uslovima dužničkog instrumenta.

Obaveze po finansijskim garancijama se inicijalno priznaju po fer vrednosti, a inicijalna fer vrednost se amortizuje tokom trajanja finansijske garancije. Obaveza po osnovu garancije se naknadno odmerava u iznosu koji je veći od amortizovane vrednosti i sadašnje vrednosti očekivanog budućeg plaćanja (kada je plaćanje po osnovu garancije verovatno). Finansijske garancije se evidentiraju u okviru vanbilansnih stavki.

(t) *Kapital i rezerve*

Kapital Grupe obuhvata osnivačke akcije, akcije narednih emisija, emisionu premiju, rezerve, rezerve fer vrednosti, akumulirani rezultat i dobitak ili gubitak tekuće godine.

(u) *Zarada po akcijama*

Matična banka prikazuje osnovnu i umanjenu zaradu po akciji za sopstvene obične akcije. Osnovna zarada po akciji se računa deljenjem dobitka ili gubitka koji pripada vlasnicima običnih akcija Matične banke ponderisanim prosekom broja običnih akcija u opticaju tokom perioda.

Umanjena zarada po akciji se računa deljenjem korigovanog dobitka ili gubitka koji pripada vlasnicima običnih akcija za efekte preferencijalnih, zamenljivih akcija, ponderisanim prosekom broja običnih akcija u opticaju tokom perioda.

(v) *Izveštavanje po segmentima*

Segment poslovanja je deo Grupe - članica Grupe, koja se samostalno bavi poslovnim aktivnostima iz kojih se mogu ostvariti prihodi i nastati troškovi, uključujući prihode i troškove koji nastaju iz transakcija sa drugim članicama Grupe, čiji poslovni rezultat redovno kontroliše menadžment Matične banke (kao glavni operativni donosilac odluka), kako bi donosio odluke o alokaciji resursa po segmentima i ocenjivao njihove rezultate. Za segmente poslovanja Grupe su dostupne zasebne finansijske informacije.

U skladu sa Međunarodnim standardom finansijskog izveštavanja 8 - Segmenti poslovanja, Grupa obelodanjuje i informacije o poslovanju operativnih segmenata, i na taj način korisnicima informacija pruža dodatne informacije o prihodima i rashodima koji se ostvaruju iz ključnih poslovnih aktivnosti (napomena 6.2).

Prilikom utvrđivanja segmenata korišćeni su:

- a) različiti proizvodi i usluge koji segmenti nude;
- b) odvojeno upravljanje segmentima i
- v) struktura internog izveštavanja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Bankarska grupa je prepoznala proces upravljanja rizicima kao ključni element upravljanja poslovanjem, s obzirom da izloženost rizicima proizlazi iz svih poslovnih aktivnosti, kao neodvojivog dela bankarskog poslovanja, kojima se upravlja kroz identifikovanje, merenje, procenu, praćenje, kontrolu i ublažavanje, odnosno uspostavljanje ograničenja rizika, kao i izveštavanje u skladu sa strategijama i politikama.

Grupa je uspostavila sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja rizicima koji obuhvata: strategije, politike i procedure upravljanja rizicima, metodologije za upravljanje pojedinačnim rizicima, odgovarajuću organizacionu strukturu, efektivan i efikasan proces upravljanja svim rizicima kojima je Grupa izložena, ili može biti izložena u svom poslovanju, adekvatan sistem unutrašnjih kontrola, odgovarajući informacioni sistem i adekvatan proces interne procene adekvatnosti kapitala. S obzirom da su kako matična Banka, tako i njena podređena društva u sklopu Grupe Komercijalne banke, postali članice NLB Grupe krajem 2020. godine, u narednom periodu izvršiće se dodatna usklađivanja sistema upravljanja rizicima sa sistemom upravljanja rizicima NLB Grupe.

Proces upravljanja rizicima uključuje jasno definisanje i dokumentovanje profila rizičnosti, kao i njegovo usklađivanje sa sklonošću Grupe ka rizicima i tolerancijom prema rizicima, a u skladu sa usvojenim strategijama i politikama.

Strategijom upravljanja rizicima i Strategijom upravljanja kapitalom, Grupa je postavila sledeće ciljeve u okviru sistema upravljanja rizicima: minimiziranje negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital uz poštovanje definisanih okvira prihvatljivog nivoa rizika, diversifikacija rizika kojima je Grupa izložena, održavanje potrebnog nivoa pokazatelja adekvatnosti ukupnog, osnovnog i osnovnog akcijskog kapitala, održavanje učešća NPL u ukupnim kreditima na nivou ispod definisanog limita, održavanje pokazatelja pokrića likvidnom aktivom iznad nivoa propisanog regulativom i internim limitima, razvoj aktivnosti Grupe u skladu sa poslovnom strategijom i razvojem tržišta u cilju ostvarivanja konkurentskih prednosti. Ciljevi upravljanja rizicima usklađeni su sa planom poslovanja Grupe.

Uvažavajući izmene regulative Narodne banke Srbije i potrebe daljeg unapređenja procesa upravljanja rizicima, zahteve spoljnog revizora, kao novonastalu situaciju izazvanu pandemijom virusa COVID-19, Grupa je tokom 2021. godine izvršila odgovarajuće izmene internih akata kojima se uređuje upravljanje rizicima.

Sistem upravljanja rizicima

Sistem upravljanja rizicima je definisan sledećim aktima:

- Okvirom za upravljanje rizičnim apetitom – Izjava;
- Strategijom upravljanja rizicima i Strategijom i Planom upravljanja kapitalom;
- Politikama upravljanja rizicima;
- Procedurama upravljanja rizicima;
- Metodologijama za upravljanje pojedinačnim rizicima;
- Ostalim aktima.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

Sistem upravljanja rizicima (nastavak)

Okvir upravljanja apetitom prema riziku Grupe – Izjava definiše osnovne principe upravljanja sklonošću ka riziku Banke, kao i skup indikatora koji na najbolji način predstavljaju izloženost Grupe materijalnim rizicima (kreditni rizik, rizik likvidnosti, kamatni rizik, devizni rizik, operativni rizik i adekvatnost kapitala). Okvir za upravljanje rizikom apetita – Izjava definiše skup ograničenja i ciljeva za navedene indikatore izloženosti riziku. Sklonost riziku Grupe je u skladu sa apetitom za rizik NLB dd, a u skladu sa definisanim planom.

Strategijom upravljanja rizicima definisani su osnovni rizici kojima je Grupa izložena ili može biti izložena, kao i osnovne principe identifikacije, praćenja, merenja, kontrole i upravljanja ovim rizicima, kao i sklonost riziku (Risk appetite). Strategija uspostavlja sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja rizicima, koji je uključen u sve aktivnosti Grupe i koji obezbeđuje da apetit i profil rizika uvek budu u skladu sa već identifikovanim apetitom za rizikom. Sistem upravljanja rizicima je proporcionalan prirodi, obimu i složenosti poslovanja Grupe, odnosno njenom profilu rizika.

Takođe, strategijom upravljanja rizicima definisani su kriterijumi za utvrđivanje, kao i osnovna načela upravljanja lošom aktivom i najviši prihvatljiv nivo loše aktive za Grupu, kao i osnovna načela upravljanja rizicima koji nastaju po osnovu izloženosti u dinarima sa valutnom klauzulom u stranoj valuti i izloženosti u stranoj valuti.

Ključni principi koji se odnose na preuzimanje rizika, a sastavni su deo donošenja poslovnih odluka, izražavaju se pomoću sledećih kriterijuma:

- utvrđivanje ciljnih poslovnih aktivnosti i aktivnosti koje nisu prihvatljive za Grupu, u smislu preuzetih rizika,
- utvrđivanje maksimalnog obima preuzetog rizika,
- praćenje profitabilnosti pojedinih transakcija u vezi sa preuzetim rizicima.

Strategija upravljanja rizicima Grupe zasniva se na:

- strateški ciljevi definisani u Strategiji poslovanja Komercijalne banke AD Beograd,
- smernice o sklonosti riziku definisane u Sklonosti riziku Komercijalne banke AD Beograd,
- redovni godišnji pregled strateških ciljeva, poslovnog planiranja i procesa planiranja kapitala,
- proces interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP) i interne procene likvidnosti (ILAAP),
- aktivnosti i mere u slučaju aktiviranja Plana oporavka,
- drugi interni testovi stresa i analize rizika,
- regulatorni i interni izveštaji,
- Sklonost riziku i Strategija upravljanja rizicima na nivou NLB Grupe.

Bankarska Grupa se rukovodi glavnim principima upravljanja rizicima:

- uzima u obzir osnovni koncept sklonosti riziku i limite definisane u sklonosti riziku Grupe;
- uključuje analize rizika u proces donošenja odluka na strateškom i operativnom nivou kako bi se sprečili rizici koji predstavljaju promenljive izloženosti sa potencijalno negativnim ishodom;
- primenjuje diversifikaciju kako bi izbegao koncentraciju na nivou portfelja;
- uključuje i optimalno koristi kapital i upravlja njegovom alokacijom kroz poslovne segmente;
- kreira adekvatno izbalansiranu (prilagođenu) cenu ponderisanu rizikom;
- obezbeđuje opštu usklađenost poslovanja kroz interne akte/dokumente;
- obezbeđuje adekvatan sistem internih kontrola zasnovan na modelu „tri linije odbrane“.

Bankarska Grupa je utvrdila osnovna načela upravljanja rizicima kako bi ispunila svoje dugoročne ciljeve:

- preuzimanje i upravljanje rizicima prilagođeno je realizaciji poslovne strategije i planova Grupe;
- Sticanje i upravljanje rizicima je zasnovano na sistemu upravljanja rizicima koji je u skladu sa zakonskom regulativom u Republici Srbiji, standardima u NLB Grupi i dobrom poslovnom praksom u ovoj oblasti;
- Preuzimanje i upravljanje rizicima jedna je od ključnih funkcija upravljanja u Grupi. Ova funkcija je integrisana u sve poslovne aktivnosti Grupe, tako da su faze identifikovanja, merenja i praćenja rizika, s jedne strane, i preuzimanja i upravljanja rizicima, s druge strane, jasno razdvojene, uz poštovanje principa nezavisnosti. ;
- Preuzimanje i upravljanje rizikom je zasnovano na strategiji i politikama upravljanja rizicima. To je dokumentovan proces sa jasno definisanim ciljevima, aktivnostima, ovlašćenjima i odgovornostima;
- Preuzimanje i upravljanje rizicima se utvrđuje prema utvrđenim zakonskim i interno propisanim limitima po kategorijama rizika, sa jasno definisanim procedurama u slučaju prekoračenja limita;
- Preuzimanje i upravljanje rizicima podrazumeva uspostavljanje i sprovođenje odgovarajućeg sistema internih kontrola. Ove kontrole su skup procesa i procedura koje uključuju kontinuiranu verifikaciju, izveštavanje i promene u cilju razvoja ili poboljšanja sistema upravljanja rizikom.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

Sistem upravljanja rizicima (nastavak)

U okviru upravljanja NPE (izloženost neizmirenosti obaveza), u zavisnosti od procene potencijalnog otplatnog kapaciteta i poslovne održivosti klijenata, Grupa ima sledeće opcije:

- ugovor sa klijentom o dobrovoljnom (vansudskom i sudskom) plaćanju obaveza;
- centralizovana naplata pred sudom putem telefona;
- restrukturiranje duga bez popusta;
- diskontno restrukturiranje duga;
- naplata dugova (likvidacija kolaterala - prodaja nepokretnosti, pokretnih stvari, hartija od vrednosti, akcija, potraživanja i sl.);
- preuzimanje adekvatne imovine (posebno nepokretnosti - rešenje zasnovano na osnovama namenskih subjekata, u cilju sveobuhvatnog upravljanja nepokretnostima pod hipotekom);
- otpis preostalih potraživanja u slučaju da su iscrpljene sve zakonske mogućnosti;
- prodaja potraživanja, po mogućnosti, u paketu;
- aktivno upravljanje izdatim garancijama za građevinska preduzeća u stečaju u saradnji sa ugovornim partnerima;
- primena drugih mera za postizanje maksimalne otplate duga.

Načela upravljanja rizicima koji nastaju po osnovu izloženosti u dinarima sa valutnom klauzulom u stranoj valuti i izloženosti u stranoj valuti obuhvataju:

- Grupa upravlja deviznom izloženošću postavljanjem limita,
- Kao dugoročni cilj, Grupa nastoji da smanji učešće deviznih izloženosti,
- Grupa utvrđuje limit na način koji optimizuje rizik koji može nastati iz nivoa devizne izloženosti i sprovođenja poslovne strategije,
- Procena rizika devizne izloženosti je uključena u kreditni proces i klijentima su predstavljeni rizici koji mogu nastati usled promene deviznih kurseva kao i predloženih mera za smanjenje rizika,
- Prilikom procene kreditne sposobnosti dužnika Grupa uzima u obzir rizik promene kursa u skladu sa definisanim pravilima,
- Nivo rizika koji proizilazi iz devizne izloženosti podleže redovnom izveštavanju nadležnih komisija Grupe,
- Grupa izračunava interni kapitalni zahtev za devizne izloženosti.

Politike upravljanja pojedinim vrstama rizika bliže definišu:

- Način organizovanja procesa upravljanja rizicima bankarske Grupe i jasna razgraničenja odgovornosti zaposlenih u svim fazama tog procesa, uključujući i proces upravljanja lošom aktivom, odnosno rizičnim plasmanima;
- Način procene rizičnog profila bankarske Grupe i metodologije za identifikovanje i merenje, odnosno procenu rizika;
- Načine praćenja i kontrole rizika i uspostavljanje sistema limita, odnosno vrste limita koje bankarska Grupa koristi i njihovu strukturu;
- Način odlučivanja i postupanja u slučaju prekoračenja uspostavljenih limita, uz definisanje izuzetnih okolnosti u kojima je moguće odobravanje prekoračenja u zakonskim okvirima;
- Mere za ublažavanje rizika i pravila za primenu tih mera;
- Način i metodologiju za sprovođenje procesa interne procene adekvatnosti kapitala bankarske Grupe;
- Principe funkcionisanja sistema unutrašnjih kontrola;
- Okvir i učestalost stres testiranja, kao i postupanje u slučajevima nepovoljnih rezultata stres testova.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

Sistem upravljanja rizicima (nastavak)

Procedurama upravljanja rizicima Grupa bliže definiše proces upravljanja rizicima i nadležnosti i odgovornosti svih organizacionih delova Matične banke i članica bankarske Grupe u sistemu upravljanja rizicima.

Pojedinačnim metodologijama članice Grupe su detaljnije propisale metode i pristupe koji se koriste u sistemu upravljanja rizicima.

Nadležnosti

Upravni odbor je nadležan i odgovoran za usvajanje strategije i politika upravljanja rizicima i strategije upravljanja kapitalom, uspostavljanje sistema unutrašnjih kontrola u Banci i vrši nadzor nad njegovom efikasnošću, nadzor nad radom Izvršnog odbora, usvajanje tromesečnih izveštaja o upravljanju rizicima, usvajanje Plana oporavka, kao i sprovođenje procesa interne procene adekvatnosti kapitala i drugo.

Izvršni odbor je nadležan i odgovoran za sprovođenje strategije i politika upravljanja rizicima i strategiju upravljanja kapitalom usvajanjem procedura za upravljanje rizicima, odnosno identifikovanje, merenje i procenu rizika, i obezbeđivanjem njihove primene i izveštavanjem Upravnog odbora u vezi s tim aktivnostima. Takođe, Izvršni odbor analizira sistem upravljanja rizicima i najmanje tromesečno izveštava Upravni odbor o nivou izloženosti rizicima i upravljanju rizicima i odlučuje, uz prethodnu saglasnost Upravnog odbora, o svakom povećanju izloženosti Grupe prema licu povezanom sa Grupom i o tome obaveštava Upravni odbor.

Odbor za reviziju (Odbor za praćenje poslovanja) je nadležan i odgovoran za analizu i nadzor primene i adekvatnog sprovođenja usvojenih strategija i politika za upravljanje rizicima i sistema unutrašnjih kontrola Matične banke i Grupe. Najmanje jednom mesečno izveštava Upravni odbor o svojim aktivnostima i utvrđenim nepravilnostima i predlaže način na koji će se one otkloniti, predlaže unapređenje politika i procedura upravljanja rizicima i sprovođenja sistema unutrašnjih kontrola.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je nadležan i odgovoran za praćenje izloženosti rizicima koji proizlaze iz strukture bilansnih potraživanja, obaveza i vanbilansnih stavki, kao i predlaganje mera za upravljanje kamatnim rizikom i rizikom likvidnosti. Svaka članica Grupe ima Odbor za upravljanje aktivom i pasivom.

Kreditni odbor odlučuje o kreditnim zahtevima, kao i postupanjima sa problematičnim potraživanjima u okvirima utvrđenim aktima matične Banke, analizira izloženost Matične banke kreditnom, kamatnom i valutnom riziku, analizira kreditni portfolio, a takođe predlaže mere Izvršnom odboru Matične banke. Svaka članica Grupe ima kreditni odbor koji odlučuje u okviru svojih nadležnosti i limita.

Funkcija upravljanja rizicima Matične banke definiše i predlaže za usvajanje strategiju, politike, procedure i metodologije upravljanja rizicima, identifikuje, meri, ublažava, prati i kontroliše i izveštava o rizicima kojima je Matična banka i Grupa izložena u svom poslovanju. Takođe, nadležna je za razvijanje modela i metodologija za identifikovanje, merenje, ublažavanje, praćenje i kontrolu rizika, kao i za izveštavanje nadležnih organa bankarske Grupe.

Sektor upravljanja sredstvima i bilansom banke Matične banke je odgovoran za upravljanje sredstvima i likvidnošću, kao i upravljanje aktivom i pasivom na nivou Grupe. Takođe, učestvuje i u upravljanju rizikom likvidnosti, kamatnim rizikom i deviznim rizikom.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

Nadležnosti (nastavak)

Funkcija unutrašnje revizije je odgovorna za kontinuirano sprovođenje nezavisnog vrednovanja sistema upravljanja rizicima na nivou Grupe, kao i za redovnu procenu adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema unutrašnjih kontrola. Unutrašnja revizija o svojim nalazima i preporukama izveštava Odbor za reviziju i Upravni odbor.

Funkcija kontrole usklađenosti poslovanja dužna je da najmanje jednom godišnje identifikuje i procenjuje rizike usklađenosti poslovanja matične Banke, kao i članica Grupe, i predlaže planove upravljanja rizicima, o čemu sastavlja izveštaj koji dostavlja Izvršnom odboru i Odboru za praćenje poslovanja matične Banke.

Proces upravljanja rizicima

Na nivou bankarske Grupe redovno se mere, odnosno procenjuju rizici koji su identifikovani u poslovanju. Merenje podrazumeva primenu kvalitativnih i kvantitativnih metoda i modela merenja koji omogućuju uočavanje promena u profilu rizika i procenu novih rizika.

Za sve identifikovane rizike Grupa određuje njihovu značajnost koja je zasnovana na sveobuhvatnoj proceni rizika koji su svojstveni pojedinim poslovima, proizvodima, aktivnostima i procesima Grupe.

Ublažavanje rizika podrazumeva diversifikaciju, prenos, smanjenje i/ili izbegavanje rizika, a Grupa ga sprovodi u skladu sa rizičnim profilom, sklonošću ka rizicima i tolerancijom prema rizicima.

Praćenje i kontrola rizika se sprovode kroz kontinuirano praćenje izloženosti po različitim kriterijumima, kao i kroz praćenje i kontrolu limita koje je Grupa uspostavila, koji zavise od poslovne strategije i tržišnog okruženja, kao i od nivoa rizika koji je Grupa spremna da prihvati.

Grupa je uspostavila sistem redovnog izveštavanja o izloženosti rizicima i rizičnom profilu, koji omogućuje relevantnim zaposlenima na svim nivoima organizacione strukture u Grupi pravovremene, tačne i dovoljno detaljne informacije koje su potrebne za donošenje poslovnih odluka i efikasno upravljanje rizicima, odnosno sigurno i stabilno poslovanje.

Vrste rizika

Bankarska Grupa je u poslovanju posebno izložena sledećim vrstama rizika: kreditnom i sa njim povezanim rizicima, riziku likvidnosti, tržišnim rizicima, operativnom riziku, riziku ulaganja, riziku koncentracije izloženosti i riziku zemlje, kao i svim ostalim rizicima koji se mogu pojaviti u uslovima redovnog poslovanja članica Grupe.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled neizvršenja obaveza dužnika prema članicama Grupe.

Tokom 2020. i 2021. godine poseban izazov sa aspekta upravljanja kreditnim rizikom predstavljaju uslovi izazvani pandemijom virusa COVID-19, koji su potpuno drugačiji u odnosu na ranije okolnosti poslovanja sa kojima se susretao realni i finansijski sektor.

Članice Grupe imaju definisane kriterijume odobravanja kredita, izmene uslova, produženja roka i restrukturiranja potraživanja, koji su propisani procedurama i metodologijama odobravanja plasmana i upravljanja rizicima.

Pre odobrenja plasmana članice Grupe procenjuju kreditnu sposobnost dužnika, kao primarni izvor otplate plasmana na osnovu interno definisanih kriterijuma, i ponuđeni kolateral, kao sekundarni izvor naplate. Na osnovu identifikovanog i izmerenog nivoa kreditnog rizika (procene finansijskog stanja i kreditne sposobnosti dužnika, kao i vrednosti i pravne sigurnosti kreditne zaštite i drugih relevantnih faktora) i nezavisnog mišljenja o riziku, nadležna lica, odbori i organi članica Grupe, saglasno definisanom sistemu odlučivanja, donose odluku o odobrenju/izmenama plasmana.

Donošenje odluka o izlaganju kreditnom riziku, Grupa je definisala kroz sistem odlučivanja u zavisnosti od vrste klijenata i nivoa izloženosti. Donosioci kreditnih odluka su: lica sa posebnim ovlašćenjima iz Funkcije upravljanja rizicima matične Banke, Kreditni odbor, Izvršni odbor i Upravni odbor matične Banke, odnosno odbori i organi članica Grupe.

Prilikom donošenja odluka, poštuje se princip dvostruke kontrole tzv. „princip četvoro očiju“, kojim se obezbeđuje da uvek postoji strana koja predlaže i strana koja odobrava određeni plasman.

S obzirom da su kako matična Banka, tako i njena podređena društva u sklopu Grupe Komercijalne banke, postali članice NLB Grupe tokom 2021. godine, započet je proces usklađivanja internog sistema rejtinga sa odgovarajućim sistemom na nivou NLB Grupe, koji će biti predmet dodatnih unapređenja u narednom periodu.

Organizacioni model sistema upravljanja kreditnim rizikom Grupe obezbeđuje adekvatnu komunikaciju, razmenu informacija i saradnju na svim organizacionim nivoima, a takođe obezbeđuje jasnu, operativnu i organizacionu razdvojenost funkcije za nezavisno upravljanje rizicima i aktivnosti podrške s jedne strane, od aktivnosti preuzimanja rizika, sa druge strane, odnosno podelu dužnosti, nadležnosti i odgovornosti. Grupa je uspostavila i adekvatan informacioni sistem koji podrazumeva potpunu informisanost lica uključenih u sistem upravljanja kreditnim rizikom i odgovarajuće izveštavanje rukovodstva Grupe.

U skladu sa obimom, vrstom i složenošću poslova koje obavlja, Grupa je organizovala proces upravljanja kreditnom rizikom i jasno razgraničila odgovornosti zaposlenih u svim fazama tog procesa.

Prihvatljiv nivo izloženosti kreditnom riziku Grupe u skladu je sa definisanom Strategijom upravljanja rizicima i zavisi od strukture portfolija Grupe, na osnovu koje se vrši limitiranje mogućih uticaja negativnih efekata na finansijski rezultat i adekvatnost kapitala.

Osnovna načela upravljanja kreditnim rizikom su:

- Upravljanje kreditnim rizikom na nivou pojedinačnih plasmana i na nivou celokupnog portfolija Grupe;
- Održavanje nivoa kreditnog rizika koji minimizira negativan uticaj na finansijski rezultat i kapital;
- Rangiranje plasmana u skladu sa njihovom rizičnošću;
- Poslovanje u skladu sa dobrim praksama za odobravanje plasmana;
- Obezbeđenje adekvatnih kontrola za upravljanje kreditnim rizikom.

U cilju upravljanja kreditnim rizikom, članice Grupe nastoje da posluju sa klijentima dobre kreditne sposobnosti i pribavljaju odgovarajuće instrumente obezbeđenja plaćanja. Članice Grupe ocenjuju kreditnu sposobnost svakog klijenta u momentu podnošenja zahteva i vrše monitoring dužnika, plasmana i kolaterala, kako bi bile u mogućnosti da preduzmu odgovarajuće aktivnosti u cilju naplate potraživanja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Sve članice Grupe vrše kvantitativno i/ili kvalitativno merenje, odnosno procenu identifikovanog kreditnog rizika. Proces merenja kreditnog rizika je zasnovan na merenju nivoa rizičnosti pojedinačnog plasmana na osnovu internog sistema rejtinga.

Rejting sistem je instrument za donošenje pojedinačnih odluka i procenjivanje nivoa rizika pojedinačnog plasmana. Pored navedenog, rejting sistem služi za procenjivanje nivoa rizika ukupnog portfolija, a koristi se i u postupku obezbeđenja plasmana u cilju rangiranja nivoa rizičnosti i iskazivanja realne vrednosti potraživanja. Interni sistem rejtinga podleže redovnoj reviziji i unapređenju.

Radi adekvatnog i efikasnog upravljanja rizicima kojima su izložene u svom poslovanju, matična Banka i članice Grupe poštuju i načela propisana regulativom svojih centralnih banaka, koja zahtevaju klasifikaciju svakog plasmana na osnovu propisanog okvira i obračun rezerve za procenjene gubitke. S obzirom da su kako matična Banka, tako i njena podređena društva u sklopu Grupe Komercijalne banke, postali članice NLB Grupe tokom 2021. godine, započet je proces usklađivanja internog sistema rejtinga sa odgovarajućim sistemom na nivou NLB Grupe, koji će biti predmet dodatnih unapređenja u narednom periodu.

Ublažavanje kreditnog rizika podrazumeva održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Grupe, odnosno održavanje prihvatljivog nivoa kvaliteta kreditnog portfolija Grupe.

Osnovne tehnike ublažavanja kreditnog rizika su:

- Limiti izloženosti – rizik koncentracije;
- Diversifikovanje ulaganja;
- Sredstva obezbeđenja.

Limiti izloženosti po osnovu pojedinačnog dužnika zasnivaju se na proceni kreditne sposobnosti dužnika, a limiti izloženosti na nivou portfolija usmereni su na ograničenje koncentracije izloženosti u portfoliju. Grupa kontinuirano kontroliše kretanje kreditnog rizika u okviru definisanog rizičnog profila.

Rizik koncentracije obuhvata: veliku izloženost (izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica i licima povezanim sa Grupom), grupe izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika kao što su privredni sektori, vrste proizvoda, geografska područja i slično, i instrumente kreditne zaštite.

Grupa prati izloženost prema definisanim limitima sa istim ili sličnim faktorima rizika, i u zavisnosti od opštih ekonomskih kretanja, kretanja u pojedinim delatnostima i geografskim područjima, vrednosti predviđenim Biznis planovima pojedinačnih članica Grupe, redovno vrši preispitivanje definisanih limita i predlaže redefinisavanje istih u slučaju promene faktora rizika.

Odlukom o upravljanju rizikom koncentracije po osnovu izloženosti banke određenim vrstama proizvoda, Narodna banka Srbije je od 01.01.2019. godine, propisala bankama da prate i rizik koncentracije, odnosno izloženosti banke prema grupama proizvoda, prvenstveno izloženosti po osnovu gotovinskih, potrošačkih i ostalih kredita odobrenih stanovništvu ugovorene ročnosti preko 8 godina u 2019., preko 7 godina u 2020. i od 2021. preko 6 godina.

Praćenje kvaliteta plasmana na nivou pojedinačnog dužnika zasniva se pre svega na obezbeđivanju ažurnih podataka o finansijskom stanju i kreditnoj sposobnosti dužnika i tržišnoj vrednosti sredstava obezbeđenja, dok se praćenje kreditnog rizika na nivou portfolija vrši identifikovanjem promena na nivou grupa klijenata određenog nivoa rizika, plasmana, kolaterala, potrebnih rezervi za očekivane i neočekivane gubitke, u cilju utvrđivanja i upravljanja stanjem i kvalitetom aktive.

Kontrola kreditnog rizika podrazumeva proces kontinuiranog praćenja poslovanja sa definisanim sistemom limita, naročito kada izloženost kreditnom riziku teži gornjoj granici definisanog rizičnog profila, a posebno prilikom uvođenja novih poslovnih proizvoda i aktivnosti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**4.1. Kreditni rizik (nastavak)**

U cilju zaštite od rizika neizvršenja obaveza u poslovanju sa klijentima, članice Grupe preduzimaju sledeće mere za regulisanje potraživanja: produženje roka, restrukturiranje, poravnanje, preuzimanje sredstava obezbeđenja u cilju naplate potraživanja, zaključenje ugovora sa zainteresovanim trećim licem, pokretanje sudskog spora i ostale mere.

Ukoliko preduzete mere regulisanja plasmana, odnosno prinudne naplate i sudskog postupka nisu dale očekivane rezultate, odnosno kada ne postoji mogućnost naplate potraživanja u celosti, inicira se predlog za trajan otpis preostalog potraživanja, ili prenos iz bilansne u vanbilansnu evidenciju.

Grupa osim bilansne izloženosti ima i vanbilansnu izloženost (plative i činidbene garancije, avali, akreditivi) po osnovu koje ima potencijalnu obavezu da izvrši plaćanje za račun trećih lica. Za vanbilansnu izloženost članice Grupe koriste iste kontrolne procese i procedure koji se koriste za kreditni rizik, koji nastaje po osnovu bilansnih izloženosti.

Izveštavanje o kreditnom riziku obuhvata sistem internog i eksternog izveštavanja, koje se sprovodi po utvrđenoj dinamici u skladu sa definisanim sistemom izveštavanja:

- članice Grupe izveštavaju matičnu Banku, na mesečnom nivou;
- matična Banka izveštava na konsolidovanoj osnovi, polugodišnje i godišnje.

MSFI 9 finansijski instrumenti

Grupa kontinuirano primenjuje MSFI 9 standard. U skladu sa MSFI 9 standardom finansijska aktiva može se klasifikovati i vrednovati kao:

- Finansijski instrumenti po amortizovanom trošku (AC), poslovni model prikupljanja novčanih tokova glavnice i kamate i ispunjen SPPI* kriterijum;
- Finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI), ispunjen SPPI, ali je poslovni model prikupljanje novčanih tokova i prodaja;
- Finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL).

S obzirom da su kako matična Banka, tako i njena podređena društva u sklopu Grupe Komercijalne banke, postala članica NLB Grupe krajem godine, tokom 2021. godine započeo je proces usklađivanja metodologije obezvređenja sa uspostavljenim pravilima na nivou bankarske grupe. U 2021. godini usklađene su vrednosti hair cuta za pojedinačno obezvređenje plasmana, promenjen je prag materijalne značajnosti za obezvređenje NPE klijenata fizičkih lica (povećan je sa 2,5 miliona dinara na 50.000 evra), izmenjen je obračun obezvređenja za plasmane koji imaju obezbeđenje garanciju Republike Srbije, izmenjen PD za obračun obezvređenja HoV Republike Srbije i promenjena je formula za primenu LGD. Takođe, prešlo se na korišćenje mesečnog PD umesto godišnjeg, koristeći izloženost po mesečnim amort planovima, uključen je uticaj makroekonomskih varijabli na vrednosti LGD secured i LGD unsecured, izvršeno je testiranje vrednosti hair cut-a sa istorijskom realizacijom kolaterala Banke i usklađeni su hair cut-ovi gde je bilo odstupanja.

Poslovni model Grupe u delu kreditiranja privrede i stanovništva, kao i korporativnih obveznica opredeljen je kao držanje radi prikupljanja novčanih sredstava po osnovu glavnice i kamata, što je potkrepljeno sprovedenom analizom koja ukazuje da ne postoje činjenice da se Grupa opredelila za drugačiji poslovni model. Sa aspekta klasifikacije i merenja, MSFI 9 standard zahteva da se sva finansijska sredstva, osim vlasničkih instrumenata i derivata, procenjuju na osnovu poslovnog modela upravljanja konkretnim finansijskim sredstvima ali i ugovornih karakteristika novčanih tokova samih instrumenata (na bazi testiranja SPPI kriterijuma). Novčani tokovi finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanom trošku sastoje se od plaćanja glavnice i kamate čije su komponente naknada za vremensku vrednost novca, troška kreditnog rizika, administrativni troškova i profitna marža.

Vlasnički instrumenti, ulaganja u lica koja nisu zavisna, a koji se ne drže radi trgovine se klasifikuju kao sredstva čija se vrednost procenjuje po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

Takođe, primenom MSFI 9 standarda, Grupa obračunava obezvređenje i za kreditne plasmane date državama i centralnim bankama članica Grupe (za sredstva koja nisu odmah raspoloživa) koje se evidentira na teret bilansa uspeha, kao i obezvređenje po osnovu hartija od vrednosti koje evidentira kroz ostali ukupni rezultat.

---

* Solely Payments of Principal and Interest (SPPI)

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Identifikovanje problematičnih i restrukturiranih potraživanja

Članice Grupe prate kvalitet portfolija na osnovu identifikovanja i analize ranih signala upozorenja kod klijenata. Signali upozorenja se kontinuirano prate i na osnovu analize istih, klijenti se svrstavaju u kategoriju Standardni, Potencijalno rizični (Watch list) i NPL klijenti (klijenti sa problematičnim potraživanjima).

U skladu sa primenom MSFI 9 standarda, počev od 01.01.2018. godine, Grupa je uvela i nivoe obezvređenja (nivo 1, nivo 2 i nivo 3) koji prate status klijenta. Standardni klijenti se svrstavaju u nivo 1, klijenti kod kojih je identifikovano povećanje kreditnog rizika (Watch list klijenti, pogoršanje kreditnog rizika u odnosu na trenutak odobrenja, dani kašnjenja od 31 dan do 90 dana) svrstavaju se u nivo 2, a NPL klijenti se svrstavaju u nivo 3. Klijenti koji se nalaze u nivoima 1 i 2 se obezvređuju na grupnoj osnovi, dok klijenti iz nivoa 3, uz ispunjenje kriterijuma materijalne značajnosti, se obezvređuju pojedinačno. NPL klijenti koji se nalaze u nivou 3, a imaju manje materijalno značajnu izloženost, obezvređuju se na grupnoj osnovi uvažavajući zahteve MSFI 9 standarda u delu najmanje 2 scenarija naplate.

Dodatno, usled novonastale situacije izazvane pandemijom virusa COVID-19, za klijente koji su razvrstani u nivo 1 i 2, uveden je dodatni zaštitni sloj obezvređenja, uz povećanje obuhvata klijenata razvrstanih u nivo 2, kao rezultat analize nivoa značajnosti povećanja kreditnog rizika pojedinačnih klijenata u novonastalim okolnostima.

Restrukturirani neproblematični klijenti se svrstavaju u kategoriju potencijalno rizičnih klijenata, odnosno u nivo 2 obezvređenja, dok se restrukturirani problematični svrstavaju u kategoriju klijenata sa problematičnim potraživanjima, odnosno kategorizuju se u nivo 3 obezvređenja.

Svrha praćenja kvaliteta portfolija je sprečavanje direktnog transfera Standardnih klijenata u kategoriju klijenata sa problematičnim potraživanjima bez prethodnog identifikovanja klijenata kao potencijalno rizičnih i bez sprovođenja radnji prevencije nastanka rizičnih plasmana, odnosno ublažavanja i smanjivanja kreditnog rizika putem sprovođenja adekvatne strategije i akcionih planova. Potencijalno rizični klijenti se prate češće u odnosu na Standardne klijente i ukoliko se utvrdi dalje povećanje kreditnog rizika, klijenti se svrtavaju u kategoriju klijenata sa problematičnim potraživanjima.

Pod problematičnim potraživanjima podrazumevaju se sva potraživanja koja kasne u izmirivanju obaveza preko 90 dana, po bilo kojoj materijalno značajnoj obavezi prema Banci (matičnom društvu) ili podređenim društvima, potraživanja kod kojih je na osnovu finansijskog stanja procenjeno da dužnik neće moći da izmiri svoje obaveze u celosti ne uzimajući u obzir mogućnost realizacije instrumenata kreditne zaštite (bez obzira da li kasni u izmirivanju obaveza), potraživanja za koja je utvrđen iznos obezvređenja na pojedinačnoj osnovi. Problematičnim se smatraju i potraživanja po osnovu: prestanka evidentiranja prihoda od kamata, provizija i naknada u bilansu uspeha, specifičnih prilagođavanja za kreditni rizik koja su obračunata zbog značajnog pogoršanja kreditnog kvaliteta koje je usledilo nakon nastanka izloženosti, značajnog gubitka koji se ostvaruje ustupanjem potraživanja, restrukturiranja potraživanja izvršenog usled finansijskih teškoća dužnika, kao i podnošenja predloga za pokretanje stečajnog postupka nad dužnikom. Banka je u poslednjem kvartalu 2021. godine, kod fizičkih lica uvela dva nova kriterijuma (preminuo i ostao bez posla) status defaulta (faza 3 i NPL status), za plasmane koji ne kasne preko 90 dana. Problematičnim potraživanjima smatraju se sva potraživanja od dužnika, ukoliko je jedno potraživanje klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja.

Restrukturiranje potraživanja je odobravanje, zbog finansijskih poteškoća dužnika, ustupaka u vezi sa otplatom pojedinačnog potraživanja koji ne bi bili odobreni da dužnik nije u tim poteškoćama, bez obzira da li ima dospelih obaveza, da li je to potraživanje obezvređeno i da li je za njega nastupio status neizmirenja obaveza. Restrukturiranje se vrši na jedan od sledećih načina: promenom uslova pod kojima je potraživanje nastalo, naročito ako su naknadno ugovoreni uslovi otplate povoljniji u odnosu na prvobitno ugovorene (smanjenje kamatne stope, otpis dela glavnice i/ili kamate, promena datuma dospeća i dr), kao i refinansiranjem potraživanja. Ovakve okolnosti se često u praksi nazivaju „forbearance“. Pored navedenog, u kategoriju restrukturiranih potraživanja svrstavaju se i potraživanja kod kojih je:

- izvršena promena ugovorenih uslova otplate problematičnih potraživanja ili koja bi, u odsustvu navedenih izmena, bila svrstana u kategoriju problematičnih, potraživanja,
- izvršena promena ugovorenih uslova otplate potraživanja koja dovodi do potpunog ili delimičnog otpisa u materijalno značajnom iznosu,

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

- članice Grupe aktivirale ugovorene klauzule o restrukturiranju na osnovu kojih se uslovi otplate menjaju usled nastupanja određenih događaja (ugrađene klauzule) prema dužniku od koga je potraživanje već klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja ili bi bilo tako klasifikovano da nisu aktivirane te klauzule,
- ukoliko je dužnik istovremeno kada je odobreno novo potraživanje (ili u kratkom periodu pre ili posle tog odobravanja) izvršio plaćanje po osnovu drugog potraživanja Grupe (ili drugog pravnog lica prema kome je ustupljeno potraživanje prema tom dužniku), a koje je bilo klasifikovano ili je ispunjavalo uslove da bude klasifikovano u grupu problematičnih ili bi, u odsustvu novog potraživanja, bilo klasifikovano u navedenoj grupi, odnosno ispunjavalo te uslove.

U skladu sa primenom MSFI 9 standarda, svako restrukturiranje potraživanja usled finansijskih poteškoća smatra se modifikovanim ili promenjenim finansijskim sredstvom.

Modifikacije koje prouzrokuju prestanak priznavanja starog finansijskog sredstva i inicijalno priznavanje novog, a koje su bile motivisane padom u kreditnoj sposobnosti i otplatnom kapacitetu, vode inicijalnom priznavanju finansijskih sredstava koje standard definiše kao „POCI”, tj. sredstva koja su obezvređena u momentu inicijalnog priznavanja i inicijalno se vrednuju po fer vrednosti. Oni u momentu inicijalnog priznavanja nemaju obezvređenje, ali je potrebno uključiti očekivane kreditne gubitke tokom veka trajanja sredstva u obračun efektivne kamatne stope.

Samim tim, Grupa uključuje inicijalne očekivane kreditne gubitke u procenu novčanih tokova, prilikom obračuna kreditno-prilagođene efektivne kamatne stope finansijskog sredstva za koje se smatra da su obezvređena u momentu inicijalnog priznavanja. Takođe, za potrebe obračuna obezvređenja, ova sredstva će za ceo period trajanja ostati u nivou 3.

MSFI 9 u slučaju značajne modifikacije finansijskog instrumenta ukazuje na potrebu za prestankom priznavanja starog finansijskog sredstva i priznavanjem novog po fer vrednosti na dan priznavanja.

Prestanak priznavanja dovodi do trajnog dobitka ili gubitka, koji se priznaje u okviru bilansa uspeha, a jednakog razlici između amortizovane vrednosti starog finansijskog sredstva i fer vrednosti novog finansijskog sredstva umanjenog za iznos očekivanih kreditnih gubitaka priznatih kao obezvređenje na novom finansijskom sredstvu.

Prilikom svake promene kreditnih uslova, kod plasmana koji nisu u statusu problematičnih (PL) klijenata, kao i kod loših (NPL) klijenata, Grupa izračunava 10% test u cilju utvrđivanja da li se radi o značajnoj ili manje značajnoj modifikaciji.

Grupa u svom sistemu evidentira svaku modifikaciju sredstva, bez obzira da li se radi o manje značajnoj ili značajnoj modifikaciji, i bez obzira da li je modifikacija nastala zbog promene tržišnih uslova kod dobrih (PL) klijenata ili je nastala zbog problema u poslovanju loših (NPL) klijenata.

Članice Grupe redovno prate preduzete mere za restrukturiranje rizičnih plasmana i kontrolišu pravovremenost preduzimanja ovih mera. Praćenje preduzetih mera, odnosno realizacija istih, kao što je npr. izmirenje dospelih obaveza, vrši se na dnevnom nivou. Monitoring poslovanja restrukturiranih klijenata obavlja se redovno na svakih 6 meseci ili češće u slučaju potrebe. Analiza finansijskih izveštaja, analiza zaduženosti, provera adekvatnosti obezbeđenja monitoring sveukupnog poslovanja strategija prema dužnicima predstavljaju ključne tačke pomenutog monitoringa.

Restrukturirano potraživanje koje je klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja članice Grupe nakon isteka godinu dana od dana njegovog restrukturiranja, klasifikuju u grupu potraživanja koja se ne smatraju problematičnim ako su ispunjeni sledeći uslovi:

- nije utvrđen iznos obezvređenja za restrukturirano potraživanje i nije nastupio status neizmirenja obaveza;
- u poslednjih 12 meseci izvršene su uplate blagovremeno ili sa docnjom ne dužom od 30 dana, u skladu sa izmenjenim uslovima otplate;
- na osnovu analize finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika, ocenjeno je da će dužnik moći da izmiri obaveze u celosti u skladu sa izmenjenim uslovima otplate.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Rizik promene kvaliteta aktive

Tokom 2021. godine započeo je proces usklađivanja internog sistema rejtinga sa odgovarajućim sistemom na nivou NLB Grupe, koji će biti predmet dodatnih unapređenja u narednom periodu. Kvalitet aktive Grupe se meri stepenom izloženosti pojedinim kategorijama rizika prema kriterijumima definisanim internim sistemom rejtinga. Interni sistem rejtinga se zasniva na kvantitativnim i kvalitativnim parametrima za određivanje rejtinga dužnika. Rejting skala sadrži pet kategorija rizika, koje su podeljene na 19 podkategorija. Različite izloženosti prema istom dužniku opredeljuju istu kategoriju rejtinga, bez obzira na specifičnosti različitih vrsta kredita.

Grupa koristi različite rejting modele za kreditni rizik u zavisnosti od vrste klijenata. Izračunavanje rejtinga vrši se na mesečnom nivou na osnovu kvalitativnih i kvantitativnih parametara i blagovremenosti u izmirivanju obaveza. Nizak nivo rizika podrazumeva poslovanje sa klijentima dobre kreditne sposobnosti i prihvatljiv je za Grupu (kategorije rejtinga 1 i 2), povišen nivo rizika predstavlja poslovanje sa klijentima koji imaju određene probleme u poslovanju, a mogu negativno da utiču na izmirenje obaveza i čije poslovanje se intenzivno prati (kategorija rejtinga 3 i 4) i visok nivo rizika označava klijente sa negativnim rezultatima poslovanja i lošom kreditnom istorijom (kategorije rizika 4D, 4DD i 5). Kategorija rizika 4 deli se na pet podkategorije i to: 4+, 4 i 4- – nerizični klijenti (PE), 4D rizični klijenti (NPE) sa docnjom do 90 dana i 4DD rizični klijenti (NPE) sa docnjom od 91 do 180 dana.

Grupa se štiti od rizika promene kvaliteta aktive kroz kontinuirano praćenje poslovanja klijenata, identifikovanje promena koje mogu nastati pogoršanjem stanja dužnika, kašnjenjem u otplati ili promenama u okruženju, kao i pribavljanjem odgovarajućih sredstava obezbeđenja.

Rizik promene vrednosti aktive – umanjeње imovine.

Obezvređenje plasmana ima za cilj obezbeđenje razumnog, opreznog i pravovremenog utvrđivanja gubitaka, kako bi se zaštitio kapital Grupe u periodu kada gubitak bude i definitivno potvrđen (realizovan) zbog nemogućnosti naplate ugovorenih iznosa ili odlivom sredstava za izmirenje potencijalnih obaveza.

Obezvređenje plasmana i rezervisanja vrše se samo onda kada postoji opravdan osnov, odnosno kada postoji objektivni dokaz o obezvređenju kao posledica događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja kredita, a koji nepovoljno utiču na buduće novčane tokove od kredita.

Glavni elementi u proceni obezvređenja plasmana su sledeći: prekoračenje roka plaćanja glavnice ili kamate, teškoće u novčanim tokovima korisnika kredita (finansijske teškoće), opadanje kreditnog rejtinga ili promene prvobitnih uslova iz ugovora i drugo.

Obezvređenje plasmana se vrši na osnovu procene očekivanih budućih novčanih tokova iz poslovanja klijenata ili realizacijom sredstava obezbeđenja, ukoliko se proceni da će realno kredit biti namiren iz tih sredstava.

Članice Grupe vrše procenu obezvređenja potraživanja na grupnoj i pojedinačnoj osnovi.

Pojedinačno i grupno procenjivanje u nivou 3

Članice Grupe procenjuju ispravku vrednosti za svaki pojedinačno značajan plasman sa statusom neizmirivanja obaveza – defaulta (rizičan plasman, podkategorija rizika 4D, 4DD i 5, prema internom sistemu rejtinga), odnosno plasmani koji su klasifikovani u nivo 3 u skladu sa MSFI 9 standardom. Tom prilikom se uzimaju u obzir finansijska pozicija korisnika kredita, održivost biznis plana, njegova sposobnost da poboljša svoje performanse u slučaju finansijskih teškoća, projektovani prihodi, raspoloživost drugih vrsta finansijske podrške i vrednost kolaterala koja se može realizovati, kao i očekivani novčani tokovi. Ukoliko dođe do novih informacija koje prema proceni bitno menjaju kreditnu sposobnost klijenta, vrednost kolaterala i izvesnost ispunjenja obaveza klijenta prema članicama Grupe, vrši se nova procena obezvređenja plasmana.

Prag materijalne značajnosti članice Grupe određuju na osnovu analize vrednosne strukture portfolija po vrstama klijenata i proizvoda.

Ispravka vrednosti na pojedinačnoj osnovi se obračunava ukoliko postoje objektivni dokazi obezvređenja koji su rezultat jednog ili više događaja nastalih nakon inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva i ukoliko postoji merljivo smanjenje budućih tokova gotovine.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Pojedinačno procenjivanje

Objektivnim dokazima koji ukazuju na potrebu obezvređenja plasmana, smatraju se:

- kada finansijsko stanje dužnika ukazuje na znatne probleme u njegovom poslovanju;
- kada postoje podaci o neizmirenju obaveza, učestalom kašnjenju u otplati ili neispunjavanju drugih ugovornih odredaba;
- kada članice Grupe, usled finansijskih poteškoća dužnika, bitno promene uslove otplate potraživanja u odnosu na one koji su prvobitno ugovoreni;
- dužnik ne može da izmiri svoje obaveze u celosti bez realizacije sredstva obezbeđenja;
- neprekidna blokada računa preko 60 dana;
- kada postoje izvesne značajne finansijske poteškoće u poslovanju klijenta (bankrotstvo, likvidacija, stečaj ili neka druga vrsta finansijske reorganizacije dužnika) i slično.

Dokazi se mogu dokumentovati i analizom u Watch procesu informacijom o povećanom stepenu rizika dužnika.

Pored toga, dokumentaciju potrebnu kao dokaz za obezvređenje plasmana, predstavljaju i dokazi za procenu očekivanih priliva po plasmanu, koji se pre svega odnose na dokumentaciju o planiranim budućim novčanim tokovima dužnika.

Kada postoje objektivni dokazi, iznos obezvređenja se obračunava kao razlika između bruto knjigovodstvene vrednosti sredstava i sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine, pri čemu Grupa uvažava postojanje više scenarija naplate prilikom procene očekivanih budućih tokova gotovine u skladu sa MSFI 9 standardom. Tom prilikom, scenarija koja se mogu uzeti u obzir su scenarija iz poslovanja (restrukturiranje/sporazumi i slično), scenarija iz realizacija kolaterala (vansudski/sudski/stečaj i ostalo) i prodaja potraživanja. Verovatnoće određenog scenarija Grupa procenjuje na osnovu istorijske realizacije i naplate problematičnih slučajeva, specifičnosti pojedinačnog klijenta, kao i predviđanjem budućih mogućih ishoda, pri čemu je zbir svih scenarija 100%.

Za grupu manje materijalnih potraživanja koja se nalaze i nivou 3, prilikom obračuna obezvređenja koristi se takođe više scenarija naplate, koja se primenjuju sa određenim verovatnoćama, gde su te verovatnoće izračunate na osnovu statističkih modela koristeći istorijske podatke o naplati.

Grupno procenjivanje

Obezvređenje se procenjuje grupno po svim plasmanima kod kojih nije identifikovan objektivni dokaz obezvređenja i nalaze se u nivou 1 – standard klijenti i u nivou 2 – klijenti sa identifikovanim povećanjem kreditnog rizika, kao i potraživanja po osnovu provizija i drugih potraživanja koja nemaju elemente za svođenje na sadašnju vrednost.

Grupna procena se vrši po grupama prema sličnim karakteristikama u pogledu kreditnog rizika koje se formiraju na osnovu interno propisane metodologije (po vrstama klijenata u sektoru privrede i po bonitetnim grupama po vrstama plasmana u sektoru stanovništva), bazirane na sistemu internog rejtinga i to na mesečnom nivou. Metodologija za obezvređenje je značajno promenjena i umesto pristupa realizovanog gubitka u skladu sa MRS 39, primenjuje se princip budućeg očekivanog gubitka, u skladu sa MSFI 9, kroz uključivanje uticaja očekivanog kretanja makroekonomskih varijabli na buduće kretanje verovatnoće gubitka na bazi statistički dokazanih međuzavisnosti.

U skladu sa MSFI 9, obezvređenje se odmerava na sledeći način:

- Nivo 1 – Krediti kod kojih nije identifikovano pogoršanje kreditnog rizika u odnosu na trenutak prvobitnog priznavanja. Grupa obračunava trošak obezvređenja baziran na 12-mesečnim očekivanim kreditnim gubicima;
- Nivo 2 – Krediti kod kojih je identifikovano značajno pogoršanje kreditnog rizika u odnosu na trenutak prvobitnog priznavanja. Grupa obračunava trošak obezvređenja baziran na očekivanim kreditnim gubicima za ceo životni vek instrumenta.

Troškovi obezvređenja finansijskih instrumenata, kod kojih se ne smatra da postoji značajno pogoršanje kreditnog rizika, obračunati su na osnovu 12-mesečnih očekivanih gubitaka (ECL). U Nivo 1 uključene su i izloženosti prema državama i centralnim bankama članica Grupe i druge izloženosti sa ponderom kreditnog rizika nula, u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, izuzev izloženosti po osnovu obavezne rezerve i sličanih izloženosti po osnovu kojih očekivani kreditni gubici teže nuli.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Svi finansijski instrumenti kod kojih je realizovano pogoršanje kreditnog rizika klasifikovani su u nivo 2 i troškovi obezvređenja obračunati su na osnovu očekivanih gubitaka za ceo životni vek instrumenta. Pored kvalitativnih i kvantitativnih kriterijuma za razvrstavanje u nivo 2, usled uslova izazvanih pandemijom virusa COVID-19, tokom 2020. godine matična Banka je značajan broj klijenata iz delatnosti koje su najviše pogođene pandemijom virusa COVID-19 (ugostiteljstvo, turizam, saobraćaj...) reklasifikovala u nivo 2 u cilju preventivnog delovanja i realnog odmeravanja obezvređenja, imajući u vidu moguće negativne posledice pandemije virusa COVID-19 na poslovanje klijenata iz navedenih delatnosti. Navedeno je sprovedeno kroz analizu strukture portfolija po delatnostima, kao i analizom pojedinačnih klijenata pravnih lica.

Analizirani su svi klijenti sa izloženošću preko definisanog nivoa, a koji posluju u delatnostima za koje je procenjeno da su najviše izložene negativnim efektima pandemije virusa COVID-19. Svi klijenti za koje je procenjeno da su, ili bi mogli biti, izloženi efektima pandemije virusa COVID-19, iako nemaju realizovane ranije definisane kriterijume za transfer u nivo 2 u skladu sa MSFI 9 standardom, su odmah razvrstani u nivo 2. Takođe, izvršena je i analiza klijenata iz segmenta stanovništva koji su zaposleni u nedržavnom i nejavnom sektoru i koji nisu penzioneri. Ukoliko je za navedene klijente identifikovan izostanak zarade, ili je ista umanjena za iznos iznad definisanog nivoa, izvršen je transfer takvih klijenata u nivo 2. Posledično, za navedene klijente obračunato je i obezvređenje za ceo period trajanja kredita. Grupa razmatra da li postoji značajan rast kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja sredstva u odnosu na rizik neizmirenja na kraju svakog izveštajnog perioda. Identifikovanje značajnog pogoršanja kreditnog rizika bazira se na definisanim kvantitativnim i kvalitativnim kriterijumima (kao što su signali ranog upozorenja, docnji preko 30 dana i slično).

U 2021. godini članice Grupe su unapredile Metodologiju procene obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama u delu mogućnosti obračuna i izdvajanja dodatnog zaštitnog sloja obezvređenja, ili razrade i primene većeg broja mogućih scenarija, a u cilju adekvatnog uključivanja procenjenih efekata pandemije virusa COVID-19 na obezvređenje po osnovu kreditnog rizika.

Grupa obračunava troškove obezvređenja dužničkih hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI), kao akumulirani iznos obezvređenja koji takođe utiče i na Bilans uspeha. Međutim, očekivani kreditni gubici ne umanjuju iznos bruto finansijske aktive u bilansu stanja.

Za sektor privrede i stanovništva, Grupa obračunava očekivane kreditne gubitke (obezvređenje) na sledeći način:

$$ECL = \sum_{t=1}^T (EAD_t * MPD_t * LGD_t * DF_t)$$

ECL	Expected credit loss (očekivani kreditni gubitak)
EAD	Exposure at default (izloženost u trenutku default-a)
MPD	Marginal Probability of default (marginalna verovatnoća default-a)
LGD	Loss given default (gubitak u slučaju default-a klijenta)
DF	EIR based discount factor (diskontni faktor zasnovan na EKS)

Navedena formula koristi se za izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka (obezvređenja) u nivou 1 i 2, uz respektovanje vremenskog horizonta.

EAD, odnosno izloženost u trenutku nastupanja statusa default-a predstavlja procenu knjigovodstvene vrednosti u skladu sa MSFI 9 u momentu default-a, uzimajući u obzir profil ugovorenih novčanih tokova kao i moguća korišćenja sredstava iz odobrenih linija pre momenta default-a.

Izloženost usled neispunjenja obaveza (EAD) predstavlja bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskih instrumenata koji podležu obračunu umanjenja vrednosti, uzimajući u obzir i mogućnost klijenta da poveća svoju izloženost neispunjenju obaveza.

Za izračunavanje EAD za nivo 1, Grupa procenjuje mogućnost neizmirenja obaveza u okviru 12 meseci za obračun dvanaestomesečnog očekivanog kreditnog gubitka (ECL), odnosno, izračunava se obezvređenje za kredit koji se nalazi u nivou 1, za koji se očekuje da će rezultirati nemogućnošću isplate obaveza u periodu od 12 meseci od datuma bilansa stanja. Za nivo 2, izloženost po neispunjenju obaveza se razmatra za sve događaje u toku životnog veka instrumenata.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

PD predstavlja procenu verovatnoće neispunjenja obaveza u datom vremenskom periodu. Neispunjenje obaveza se može desiti samo u određeno vreme tokom procenjenog perioda, ukoliko se nije prethodno prestalo sa priznavanjem instrumenta, a Grupa je još uvek izložena. Grupa na osnovu istorijskih podataka izračunava PD parametar posebno u sektoru privrede i sektoru stanovništva. U sektoru privrede, PD se obračunava po vrstama lica (velika preduzeća, srednja preduzeća, mala preduzeća...), a u sektoru stanovništva po vrstama proizvoda (stambeni krediti, gotovinski krediti, poljoprivredni krediti...). Nakon obračuna istorijskih PD-jeva, Grupa uključuje i *forward looking* komponentu kroz Beta faktor koji predstavlja uticaj kretanja makroekonomskih varijabli (kretanje društvenog proizvoda, nezaposlenosti, stope inflacije, industrijske proizvodnje...) na budući PD. Beta faktor se izračunava pomoću statističkih i ekonometrijskih modela.

Za potrebe uključivanja *forward looking* komponente, Grupa u obračun vrednosti Beta faktora uključuje tri različita scenarija kretanja makroekonomskih varijabli (optimistični, realan i pesimistični), nakon čega se vrši ponderisanje sa verovatnoćama očekivane realizacije navedenih scenarija, kako bi se dobio finalni Beta faktor koji sadrži sva tri scenarija (optimističan, realan, pesimističan).

Makroekonomski faktori korišćeni u procesu obezvređenja

Prilikom definisanja makroekonomskih pretpostavki Banka koristi set različitih relevantnih eksternih izvora, ali i interne procene. U cilju određivanja učešća svakog od scenarija za potrebe obračuna obezvređenja sagledavana su pozitivna i negativna kretanja u prethodnom periodu (kvartalno) svakog od varijabli za koje je utvrđeno da su statistički značajna.

U 2021. godini primetan je oporavak ekonomije. Realni rast bruto domaćeg proizvoda, prema preliminarnim procenama Republičkog zavoda za statistiku u 2021. godini iznosio je 7,5 %. Posmatrano po delatnostima, u odnosu na prethodnu godinu, najviši realni rast i značajan oporavak zabeležen je u sektorima koji su 2020. godine najviše pogođeni usled pandemije Covid virusa:

- noćenja turista (29,7% u odnosu na minus 38,4 % u 2020.)
- trgovine na veliko (22,0% u odnosu na minus 4,9% u 2020.)
- saobraćaj (39,9% u odnosu na minus 36,0% u 2020.)
- ugostiteljstvo (74,2% u odnosu na minus 25,8 % u 2020.)

Industrijska proizvodnja u Republici Srbiji u 2021. godini veća je za 6,3% u odnosu na 2020. godinu, pri čemu je ostvaren:

– rast kod 22 oblasti (učešće u strukturi industrijske proizvodnje – 89%),

– pad kod 7 oblasti (učešće u strukturi industrijske proizvodnje – 11%).

Posmatrano po sektorima, najveći uticaj na povećanje industrijske proizvodnje u 2021. godini, u odnosu na 2020. godinu, imala je prerađivačka industrija – rast od 5,5%, zahvaljujući rastu u granama: Proizvodnja koksa i derivata nafte, Proizvodnja ostalih saobraćajnih sredstava, Proizvodnja električne opreme i Proizvodnja nepomenutih mašina i nepomenute opreme. Pored navedenih grana prerađivačke industrije, najveći doprinos rastu ukupne industrijske proizvodnje ostvaren je i u sektoru rudarstva – rast od 27,6% u grani Eksploatacije rude metala.

Na osnovu projekcije Narodne banke Srbije, u 2022. godini očekuje se rast ekonomske aktivnosti od 4-5% prema poslednjim raspoloživim podacima, koji će biti značajno vođeni oporavkom privrede tj. investicijama privatnog sektora, državnim investicijama, ali i rastom privatne potrošnje, što je u skladu sa projekcijama realnog rasta BDP-a koju koristi Banka.

Prema podacima Nacionalne službe za zapošljavanje, broj nezaposlenih lica je tokom prva dva tromesečja 2021. godine beležio rast u odnosu na isti period prethodne godine, za razliku od druge polovine godine od kada nezaposlenost počinje da opada. U decembru 2021. godine u odnosu na decembar 2020. broj nezaposlenih lica smanjen je za 13.783, odnosno 2.8%. Stopa nezaposlenosti, prema Anketi o Radnoj snazi, iznosila je 10,5% u trećem tromesečju 2021. godine, što je za 0,7 p.p. više u odnosu na isti period prethodne godine. Tokom 2022. očekuje se opravak na tržištu rada.

Međugodišnja inflacija je u decembru 2021. u odnosu na isti mesec prethodne godine iznosila je 7,9%, dok je prosečna godišnja inflacija iznosila 4%. Snažniji rast međugodišnje inflacije tokom 2021. godine rezultat je dominantno niske baze iz prethodne godine i značajnog rasta cene nafte usled oporavka od pandemije ali i delom rasta cene primarnih poljoprivrednih proizvoda. Do kraja 2022. očekuje se njen povratak u granice cilja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Makroekonomski faktori korišćeni u procesu obezvređenja (nastavak)

BELIBOR (BELIBOR – Belgrade Interbank Offered Rate) je referentna kamatna stopa koja se utvrđuje na Panelu banaka, na srpskom međubankarskom tržištu. Narodna banka Srbije nije menjala referentnu kamatnu stopu tokom 2021. godine. Sa druge strane, Narodna banka Srbije smanjuje stepen ekspanzivnosti monetarne politike od oktobra 2021. godine, povećavajući prosečne ponderisane kamatne stope na reverznim repo aukcijama kojima u nedelju dana povlači viškove likvidnosti iz bankarskog sistema, kao i procenta viškova dinarske likvidnosti banaka koje povlači putem ovih aukcija.

Restriktivna monetarna politika imala je uticaj na kretanje BELIBOR stope koja od oktobra ispoljava kontinuirani rast. Očekuje se dalje zaoštavanje monetarnih uslova, odnosno nastavak rasta BELIBOR stope.

EURIBOR (EURIBOR – Euro Interbank Offered Rate) stopa je tokom 2021. beležila je znatno nižu volatilitnost u odnosu na 2020. godinu. U 2021. Evropska centralna banka nije menjala referentnu kamatnu stopu (0,00%), kao ni stope na kreditne (0,25%) i depozitne olakšice (-0,50%). Buduće kretanje EURIBOR-a najvećim delom zavisi od politike Evropske centralne banke u narednom periodu, odnosno u kojoj će se meri voditi ekspanzivna monetarna politika.

U decembru 2021. godine Evropska banka je donela odluku o završetku programa centralne kupovine obveznica (PEPP) do kraja marta 2022. pri čemu se reinvesticioni period nastavlja bar do kraja 2024. Prema tržišnim učesnicima, ne očekuje se značajnija promena EURIBOR stope tokom 2022. godine dok se izlazak iz zone negativnih stopa ne očekuje pre 2024. godine.

Detaljno se prikazuju makroekonomski faktori koji su pokazali statistički zasnovane veze sa stopama neizmirenja obaveza, a posledično i sa očekivanim kreditnim gubicima sa projektovanim vrednostima korišćenim u svakom od tri scenarija (realistični, pesimistični i optimistični).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Makroekonomski faktori korišćeni u procesu obezvređenja (nastavak)

Projekcija makroekonomskih faktora 31.12.2021 godine

Makroekonomski faktor	ECL scenario	2022.	2023.	2024.
Indeks industrijske proizvodnje				
	Optimistični scenario	110	112	113
	Realistični scenario	106	108	109
	Pesimistični scenario	98	100	101
Šestomesečni Euribor (%)				
	Optimistični scenario	(0.25)	(0.24)	(0.23)
	Realistični scenario	(0.15)	(0.14)	(0.13)
	Pesimistični scenario	0.06	0.07	0.08
Tromesečni Belibor (%)				
	Optimistični scenario	0.69	0.84	0.99
	Realistični scenario	1.73	1.88	2.03
	Pesimistični scenario	3.80	3.95	4.10
Broj nezaposlenih lica (u hiljadama)				
	Optimistični scenario	463	442	421
	Realistični scenario	530	509	489
	Pesimistični scenario	665	644	623

Projekcija makroekonomskih faktora 31.12.2021. godine

Makroekonomski faktor	LGD scenario	2022.	2023.	2024.
Bruto Domaći Proizvod (%)				
	Optimistični scenario	5.6	5.9	5.9
	Realistični scenario	4.7	4.5	3.9
	Pesimistični scenario	3.0	1.9	1.0
Međugodišnja Inflacija (%)				
	Optimistični scenario	3.6	3.7	4.0
	Realistični scenario	2.7	2.6	2.6
	Pesimistični scenario	1.5	1.0	0.6
Stopa Nezaposlenosti (%)				
	Optimistični scenario	9.4	6.8	5.1
	Realistični scenario	9.5	7.4	6.0
	Pesimistični scenario	9.9	8.5	8.1

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Obračun obezvređenja za kreditni rizik za nivo 1 i 2

Za obračun obezvređenja za nivo 1, Grupa koristi jednogodišnje PD-jeve preračunate na mesečnom nivou za prvih 12 meseci, koji predstavljaju proizvod istorijskog PD i Beta faktora izračunatog za prvu godinu

Kod obračuna obezvređenja za nivo 2, gde se obezvređenje obračunava za svaku godinu trajanja finansijskog sredstva, Grupa koristi marginalni PD koji predstavlja razliku dva kumulativna PD, između $t+1$ i t , gde t predstavlja vremenski period od jedne godine koji se svode na mesečni nivo. Kumulativni PD se odnosi na verovatnoću default-a koja će se desiti zaključno sa periodom t . Verovatnoća da će se realizovati default pre ili zaključno sa rokom dospeća T odgovara lifetime PD-ju, odnosno verovatnoći default-a za ceo period života finansijskog instrumenta.

Vrednosti parametra PD ažuriraju se jednom godišnje 31.05. a po potrebi i češće.

LGD Gubitak u slučaju neizmirenja obaveza je procena gubitaka koji se javlja u slučaju neizmirenja obaveza u određeno vreme. Zasniva se na razlici između ugovorenih novčanih tokova i novčanih tokova koje bi kreditor očekivao da primi, uključujući i realizaciju bilo kojeg kolaterala. To je obično izraženo kao procenat EAD-a.

Grupa u svojoj proceni kreditnih gubitaka odmerenih u skladu sa Metodologijom procene obezvređenja i MSFI 9 standardom, želi da odrazi mogućnost naplate novčanih tokova kako iz redovnih novčanih tokova, ali i iz realizacije kolaterala i drugih sredstava obezbeđenja, koji su direktno povezani sa finansijskim instrumentom. U tom smislu, Grupa primenjuje generalno koncept odvojenog LGD secured i LGD unsecured parametra u zavisnosti od stepena obezbeđenosti pojedinačnog plasmana. Za potrebe obračuna LGD secured-a, odnosno očekivane stope gubitka nakon realizacije kolaterala, Grupa uzima u obzir sve interno raspoložive kolaterale gde postoji procena o mogućoj naplativosti.

Počev od 31.12.2021. godine, Banka je u obračunu LGD unsecured i LGD secured uključila i uticaj makroekonomskih faktora u naredne tri godine, uzimajući u obzir tri scenarija (optimističan, realističan i pesimističan).

Poslednji korak u obračunu obezvređenja je diskontni faktor - DF u cilju svođenja na sadašnju vrednost. Za diskontovanje se koristi inicijalna efektivna kamatna stopa u čiji obračun ulaze samo one kamate i naknade koje se mogu identifikovati kao direktan prihod Grupe. U nivou 2, period na koji se vrši diskontovanje, zavisi od roka trajanja finansijskog sredstva, dok je u nivou 1, vremenski faktor uvek jednak jednoj godini (12 meseci).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**4.1. Kreditni rizik (nastavak)****Obračun obezvređenja za kreditni rizik za nivo 1 i 2 (nastavak)**

Za obračun obezvređenja za izloženosti prema državama, finansijskim institucijama i obezvređenje hartija od vrednosti, Grupa koristi drugačiji način obračuna obezvređenja. Grupa ne poseduje adekvatnu istoriju u pogledu migracija i default-a izloženosti prema državama i finansijskim institucijama. Prilikom procene obezvređenja i rizika default-a izloženosti po osnovu finansijskih instrumenata država, njenih organa, centralnih banaka kao i finansijskih institucija, oslanja se na definisane procene koje se baziraju na procenama eksternih rejting agencija. Tom prilikom koristi sve raspoložive izvore do kojih može doći bez upotrebe prekomernog troška ili truda, kako bi adekvatno utvrdila verovatnoću default-a a za potrebe obračuna obezvređenja.

Verovatnoća default-a za period od godinu dana je utvrđena kao verovatnoća migracije iz utvrđenog eksternog rejtinga ugovorne strane (ili rejtinga srodne ugovorne strane ukoliko ne postoji dostupan eksterni rejting), u status default-a. Kumulativni PD se određuje jednostavno eksponencijalnim dizanjem na stepen jednogodišnjih stopa default-a, na sledeći način:

$$CPD_t = 1 - e^{-(\text{default rate} * t)}$$

Vrednosti godišnje stope PD koje se koriste u obračunu obezvređenja HOV i finansijskih institucija svode se na mesečne.

Za LGD unsecured parametar koristi vrednost propisanu za izloženosti prema državama i finansijskim organizacijama, u skladu sa bazelskim standardima. LGD secured (ako postoji sredstvo obezbeđenja) koristi se na isti način kao kod privrede i stanovništva.

Obezvređenje plasmana privredi, stanovništvu, državama i finansijskim institucijama umanjuje vrednost plasmana i priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha, a obezvređenje hartija od vrednosti se evidentira kroz ostali rezultat.

Utvrđivanje verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama

Utvrđivanje pojedinačnog verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama (potencijalnim obavezama – plativih i činidbenih garancija, akreditiva, avala i drugih vanbilansnih stavki) vrši se kada se proceni da postoji dovoljno izvesno očekivanje da će doći do odliva sredstava za izmirenje potencijalne obaveze i dužnik se nalazi u nivou 3. Takođe, za nivo 1 i 2, Grupa utvrđuje procenu verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama za sve vanbilansne stavke, uključujući i neiskorišćene preuzete obaveze. Način obezvređenja vanbilansnih stavki za nivo 1 i nivo 2 je isti kao obezvređenje bilansnih potraživanja osim u delu priznavanja EAD-a. Kod procene verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama, Grupa umanjuje izloženost za faktor konverzije (CCF). U skladu sa MSFI 9 standardom, Grupa je na osnovu iskustva obračunala faktore kreditne konverzije (CCF), koji predstavljaju verovatnoću konverzije vanbilansnih izloženosti u bilansne i zaključila da ne raspolaže dovoljnim brojem istorijskih podataka za definisanje CCF. Zbog toga, Grupa koristi najbolju aproksimaciju CCF, a to su faktori konverzije definisani regulativom centralnih banaka članica Grupe.

Za neiskorišćene preuzete obaveze, za koje je Grupa ugovorila bezuslovnu otkazivost ugovora ili mogućnost otkaza ugovorene obaveze ako klijent prekrši ugovorene kovenante, Grupa ne obračunava rezervisanja po osnovu neiskorišćenih preuzetih obaveza.

Verovatni gubitak po vanbilansnim stavkama priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha.

Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolateral)

U cilju zaštite od izloženosti kreditnom riziku, najčešća praksa koju članice Grupe koriste, pored redovnog praćenja poslovanja klijenata, je i pribavljanje instrumenata obezbeđenja (kolateral), kojima se obezbeđuje naplata potraživanja i minimizira kreditni rizik. Iznos i vrsta potrebnog kolateral zavisi od procene kreditnog rizika druge ugovorne strane.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolateral) (nastavak)

Kao standardne instrumente obezbeđenja članice Grupe od klijenata pribavljaju ugovorno ovlašćenje i menice, dok se kao dodatni instrumenti, u zavisnosti od procene kreditnog rizika, i vrste plasmana ugovaraju:

- Za komercijalne kredite ili korporacijske kredite i kredite za male biznise – zaloge na pokretnim i nepokretnim stvarima (hipoteke), depoziti, bankarske, korporativne i garancije države, jemstva, zaloge na hartijama od vrednosti, udelima i potraživanjima;
- Za kredite stanovništvu – hipoteke na nepokretnosima, depoziti, jemstva solidarnog dužnika, osiguranje Nacionalne korporacije za osiguravanje stambenih kredita kod matične Banke, životno osiguranje i drugo;
- Za pozajmljene vrednosne papire i ugovore o reotkupu – novac ili vrednosni papiri.

Prilikom procene nepokretnosti ili zaloge na pokretnoj imovini, članice Grupe obezbeđuju stručnu i nezavisnu procenu vrednosti nepokretnosti od strane ovlašćenih procenitelja, kako bi potencijalni rizik od nerealne procene svela na najmanje moguću meru. Nepokretnost, roba, oprema i ostale pokretne stvari koje su predmet zaloge moraju biti i osigurane od strane osiguravajućeg društva prihvatljivog za Grupu, a polise vinkulirane u korist Grupe.

U cilju zaštite od promene tržišnih vrednosti kolaterala (hipoteka, zaloga, hartija od vrednosti i sl.), procenjena vrednost kolaterala se koriguje za definisani procenat (haircut) u zavisnosti od vrste kolaterala i lokacije, koji se redovno preispituju i revidiraju. Na ovaj način Grupa sa štiti od potencijalnih gubitaka po osnovu nemogućnosti naplate potraživanja iz sredstava obezbeđenja.

Korektivni faktor (haircut) predstavlja razliku između procenjene vrednosti kolaterala i novčanog priliva koji je moguće ostvariti prodajom kolaterala u postupku naplate. Haircut procenjenu tržišnu vrednost svakog instrumenta obezbeđenja svodi na očekivanu vrednost koja će biti naplaćena njegovom realizacijom u budućnosti, i to uvažavajući volatilnost tržišne vrednosti, mogućnost realizacije i gotovinske odlive po osnovu troškova aktiviranja i prodaje (sudski troškovi, troškovi poreza koji padaju na teret prodavca, troškovi konsultanata i oglašavanja i ostali troškovi), očekivani pad tržišne vrednosti od trenutka procene do trenutka planirane realizacije, kao i svojstvenu neizvesnost u utvrđivanju vrednosti.

Članice Grupe obraćaju pažnju na redovnu procenu/vrednovanje kolaterala. Za nerizične plasmane (standard klijente) koji se nalaze u nivou 1 i klijente koji se nalaze na Watch listi – nivo 2 hipoteke na stambenim i poslovnim nepokretnostima procenjuju se najmanje jednom u tri godine, od strane ovlašćenog procenjivača. Za rizične plasmane (NPE) koji se nalaze u nivou 3, hipoteke na stambenim objektima se procenjuju najmanje jednom u tri godine, hipoteke na poslovnim objektima (poslovni prostori, lokali, skladišta, građevinsko zemljište sa i bez građevinske dozvole, poljoprivredno zemljište, ostalo) najmanje jednom u 18 meseci, a hipoteke na industriskim objektima procenjuju se minimum jednom godišnje (12 meseci), od strane ovlašćenog procenjivača. Hartije od vrednosti se procenjuju na mesečnoj osnovi za sve plasmane.

Redovno praćenje vrednosti nepokretnosti podrazumeva proveru vrednosti nepokretnosti na osnovu raspoloživih podataka i informacija, poređenje vrednosti nepokretnosti iz portfolija sa kretanjima vrednosti na tržištu zemalja članica Grupe (realizovana prodaja, ponuda i tražnja) po regionima propisanim u katalogu kolaterala, korišćenje statističkog modela itd. Za sve poslovne nepokretnosti, Grupa sprovodi proveru vrednosti najmanje jednom godišnje, a za stambene i ostale nepokretnosti najmanje jednom u tri godine.

Vrednost kolaterala i tendencije kretanja, članice Grupe prate i ažuriraju kako bi se potencijalni rizik od nerealne procene sveo na najmanju moguću meru, a u slučaju potrebe može zahtevati i dodatni kolateral u skladu sa zaključenim ugovorom. Kolaterali predstavljaju sekundarni izvor naplate potraživanja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku

Ukupna izloženost kreditnom riziku na dan 31. decembar 2021. i 31. decembar 2020. godine, prikazana je u sledećem pregledu, bez uzimanja u obzir bilo kakvog kolaterala ili neke druge kreditne zaštite. Navedene vrednosti iskazane su u bruto i neto knjigovodstvenom iznosu (posle efekata ublažavanja po osnovu obezvređenja).

Ukupna izloženost kreditnom riziku pre kolaterala i drugih poboljšanja

Ukupna izloženost kreditnom riziku

	31.12.2021.		U hiljadama dinara 31.12.2020.	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto
I. Pregled aktive	509,802,624	489,468,223	525,971,325	500,295,540
Gotovina i sredstva kod centralne banke	82,055,481	82,055,481	86,892,070	86,892,070
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	29,151,602	29,130,701	18,869,773	18,865,483
Kreditni i potraživanja od komitenata	218,173,938	209,044,943	231,621,844	219,433,627
Finansijska sredstva (hartije od vrednosti i derivati)	149,752,261	149,744,019	158,442,869	158,438,656
Ostala sredstva	6,586,667	5,433,093	9,806,720	6,806,000
Imovina	24,082,675	14,059,986	20,338,049	9,859,704
II. Vanbilansne stavke	61,730,331	61,521,512	44,071,806	43,803,018
Plative garancije	7,400,757	7,331,132	5,088,108	5,008,735
Činidbene garancije	10,882,641	10,832,350	7,131,239	7,057,496
Preuzete neopozive obaveze	43,413,347	43,344,379	31,625,243	31,552,723
Ostalo	33,586	13,652	227,216	184,064
Ukupno (I+II)	571,532,955	550,989,735	570,043,131	544,098,558

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Promena kredita i potraživanja od komitenata po nivoima rizika tokom 2021. godine

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	U hiljadama dinara Ukupno
31.12.2020.	171,917,691	11,095,822	17,676,694	200,690,207
Nova potraživanja	63,499,170	533,857	237,002	64,270,029
Smanjenje/Otplata potraživanja	(22,871,762)	(1,068,984)	(5,511,388)	(29,452,134)
Prelazak u nivo 1	-	(5,942,875)	(210,211)	(6,153,086)
Prelazak u nivo 2	(2,305,893)	-	(488,829)	(2,794,722)
Prelazak u nivo 3	(958,066)	(582,465)	-	(1,540,531)
Prelazak iz drugih nivoa	6,153,086	2,794,722	1,540,531	10,488,339
Druge promene	(15,487,692)	(416,495)	(1,429,977)	(17,334,164)
31.12.2021.	199,946,534	6,413,582	11,813,822	218,173,938

Promena ispravki vrednosti kredita i potraživanja od komitenata po nivoima rizika tokom 2021. godine

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	U hiljadama dinara Ukupno
31.12.2020.	802,035	212,915	10,379,168	11,394,118
Nova potraživanja	626,347	15,305	157,605	799,257
Smanjenje/Otplata potraživanja	(118,193)	(36,513)	(4,449,371)	(4,604,077)
Prelazak u nivo 1	-	(83,090)	(86,228)	(169,318)
Prelazak u nivo 2	(19,260)	-	(40,619)	(59,879)
Prelazak u nivo 3	(5,459)	(19,060)	-	(24,519)
Prelazak iz drugih nivoa	169,319	59,879	24,519	253,717
Druge promene	131,332	146,429	1,261,935	1,539,696
31.12.2021.	1,586,121	295,865	7,247,009	9,128,995

Tokom 2021. godine tranzicije izloženosti po nivoima su posledice redovnih poslovnih promena:

- tranzicija u nivo 1 iz nivoa 2 i 3, posledica je poboljšanja performansi i finansijskih pokazatelja kod privrednih klijenata (prelazak iz nivoa 2 u 1), kao i izmirenja dospelih obaveza delimično ili u celosti (smanjenje docnje);
- tranzicija u nivo 2 iz nivoa 1, najviše je posledica pogoršanja poslovanja kod pojedinih klijenata u sektoru privrede izmene metodologije u delu identifikovanja klijenata za Watch list u sklopu procesa harmonizacije sa NLB Grupom, kao i procesu harmonizacije sa NLB Grupom u delu promene NLB rejtinga za 3 podkategorije od trenutka odobrenja, odnosno od 31.03.2021. kada je Banka prvi put uvela NLB rejting;
- tranzicija u nivo 3 iz nivoa 1 i 2, je posledica povećanje rizičnosti klijenata, najvećim delom u mikro segmentu, poljoprivredi i fizičkim licima, kao i primene kontinuirane docnje i NLB rejting skale, gde klijenti koji dobiju ocenu D, DF i E ulaze u nivo 3. Smanjenje potraživanja u nivou 3, najvećim delom, posledica je prebacivanja 100% obezvređenih potraživanja u vanbilansnu evidenciju, kao i regulisanja rizičnih potraživanja (naplatom iz kolaterala i redovnog poslovanja klijenata). Navedenu tranziciju iz nivoa 1 i 2 u nivo 3, pratilo je i kretanje ispravke vrednosti koja je značajno povećana nakon ulaska u nivo 3. Tokom godine, potraživanja iz nivoa 1 su se nalazila u nivou 2 pre nego što su prešla u nivo 3.
- Povećanje ispravki vrednosti u drugim promenama u nivou 1, i nivou 2, najviše se odnosi na izmenu Metodologije u skladu sa procesom harmonizacije sa NLB Grupom, u delu obračuna PD i nove vrednosti Bete faktora. Osim navedenog, povećanje ispravki u nivou 2, uticalo je i povlačenje ranije odobrenih plasmana od strane klijenata koji su se već nalazili u nivou 2.
- Povećanje ispravki vrednosti u drugim promenama u nivou 3, posledica je izmene metodologije u delu vrednosti hair cuta za kolaterale, koji su povećani u skladu sa procesom harmonizacije sa NLB Grupom, kao i povećanje ispravki vrednosti koje su nastale nakon prelaska klijenta iz nivoa 1 i nivo 2 u nivo 3, pod već pojašnjenim pretpostavkama.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Kreditni i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija po nivoima rizika

31.12.2021.					U hiljadama dinara				
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Ispravka vrednosti Nivo 1	Ispravka vrednosti Nivo 2	Ispravka vrednosti Nivo 3	Ispravka vrednosti	Neto
Stambeni	51,717,845	281,167	882,434	52,881,446	39,662	1,980	551,661	593,303	52,288,142
Gotovinski	39,752,894	307,923	556,759	40,617,576	227,845	16,431	440,670	684,946	39,932,630
Poljoprivreda	12,152,637	157,646	263,810	12,574,093	124,004	5,718	171,468	301,190	12,272,903
Ostalo	3,939,523	50,199	199,853	4,189,575	24,832	2,541	180,864	208,237	3,981,338
Mikro biznis	9,305,709	1,379,944	418,004	11,103,657	138,159	24,767	201,411	364,337	10,739,320
Ukupno stanovništvo	116,868,608	2,176,879	2,320,860	121,366,347	554,502	51,437	1,546,074	2,152,013	119,214,334
Velika preduzeća	38,090,634	2,686,374	4,173,753	44,950,761	479,645	181,813	2,746,853	3,408,311	41,542,450
Srednja preduzeća	12,840,354	587,428	249,519	13,677,301	99,912	3,927	160,001	263,840	13,413,461
Mala preduzeća	4,083,048	357,777	498,639	4,939,464	46,513	3,879	160,267	210,659	4,728,805
Država	22,630,517	605,124	3,053,533	26,289,174	300,909	54,809	1,123,741	1,479,459	24,809,715
Ostalo	5,433,373	-	1,517,518	6,950,891	104,640	-	1,510,073	1,614,713	5,336,178
Privredni klijenti	83,077,926	4,236,703	9,492,962	96,807,591	1,031,619	244,428	5,700,935	6,976,982	89,830,609
Ukupno	199,946,534	6,413,582	11,813,822	218,173,938	1,586,121	295,865	7,247,009	9,128,995	209,044,943
Potraživanja od banaka	29,151,602	-	-	29,151,602	20,901	-	-	20,901	29,130,701

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Kreditni i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija po nivoima rizika

31.12.2020.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Ispravka vrednosti Nivo 1	Ispravka vrednosti Nivo 2	Ispravka vrednosti Nivo 3	Ukupno Ispravke vrednosti	Neto
Stambeni	45,177,028	688,692	905,200	46,770,920	16,848	4,057	416,440	437,345	46,333,575
Gotovinski	37,136,903	637,940	277,545	38,052,388	121,729	32,729	223,138	377,596	37,674,792
Poljoprivreda	11,475,146	222,594	282,684	11,980,424	92,244	21,850	122,071	236,165	11,744,259
Ostalo	4,277,483	82,170	198,889	4,558,542	23,469	4,846	178,465	206,780	4,351,762
Mikro biznis	8,318,090	1,429,708	440,735	10,188,533	115,242	38,180	219,625	373,047	9,815,486
Ukupno stanovništvo	106,384,650	3,061,104	2,105,053	111,550,807	369,532	101,662	1,159,739	1,630,933	109,919,874
Velika preduzeća	24,164,279	6,231,195	6,429,321	36,824,795	72,656	62,304	3,675,082	3,810,042	33,014,753
Srednja preduzeća	7,876,894	740,097	531,659	9,148,650	41,383	6,090	194,402	241,875	8,906,775
Mala preduzeća	2,959,089	298,297	823,753	4,081,139	27,425	4,937	393,345	425,707	3,655,432
Država	21,815,385	764,054	3,588,648	26,168,087	70,593	37,864	1,087,247	1,195,704	24,972,383
Ostalo	8,717,394	1,075	4,198,260	12,916,729	220,446	58	3,869,353	4,089,857	8,826,872
Privredni klijenti	65,533,041	8,034,718	15,571,641	89,139,400	432,503	111,253	9,219,429	9,763,185	79,376,215
Ukupno	171,917,691	11,095,822	17,676,694	200,690,207	802,035	212,915	10,379,168	11,394,118	189,296,089
Potraživanja od banaka	18,146,238	-	-	18,146,238	4,168	-	-	4,168	18,142,070

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Promene ispravki vrednosti potraživanja u Bilansu stanja

	31.12.2020.	Povećanje ispravki vrednosti	Ukidanje ispravki vrednosti	Druge promene	31.12.2021.
Ukupno stanovništvo	1,630,933	3,221,861	(2,156,325)	(544,456)	2.152.013
Privredni klijenti	9,763,185	4,700,895	(2,681,253)	(4,805,845)	6.976.982
Ukupno	11,394,118	7,922,756	(4,837,578)	(5,350,301)	9.128.995
Potraživanja od banaka	4.168	50,262	(33,667)	138	20,901

*Druge promene se odnose na izvršen prenos u celosti obezvređenih potraživanja iz bilansne u vanbilansnu evidenciju, kursne razlike i ostale promene.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Problematicni krediti i potraživanja – nivo 3

Problematicni krediti i potraživanja su oni krediti i potraživanja za koje je Grupa utvrdila da postoje objektivni dokazi koji ukazuju na obezvređenje i za koje ne očekuje naplatu dospеле glavnice i kamate u skladu sa ugovorom o kreditu (obezvređena potraživanja). Procena obezvređenja kod problematicnih potraživanja se vrši za svaki pojedinačno značajan plasman sa statusom neizmirivanja ovaveza – defaulta, nivo kreditnog rizika 3 (podkategorija rizika 4D i 4DD prema internom sistemu rejtinga i kategorija rizika 5), ukoliko postoje objektivni dokazi obezvređenja koji su rezultat jednog ili više događaja nastalih nakon inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva i ukoliko postoji merljivo smanjenje budućih tokova gotovine. Takođe, u problematicne kredite spadaju i manje materijalno značajni krediti koji se nalaze u nivou 3, a njihovo obezvređenje se radi na grupnoj osnovi u skladu sa zahtevima MSFI 9 standarda,

Neproblematični krediti i potraživanja – nivo 1 i nivo 2

Za neproblematična potraživanja – nivo 1 i nivo 2 (kategorije rejtinga 1, 2, 3 i podkategorija 4), obezvređenje se procenjuje grupno (neobezvređena potraživanja). Grupna procena se vrši po grupama prema sličnim karakteristikama u pogledu kreditnog rizika koje se formiraju na osnovu interno propisane metodologije (bonitetne grupe po vrstama klijenata i plasmana), bazirane na sistemu internog rejtinga i to na mesečnom nivou.

Obezvređenje na grupnoj osnovi bazira se na očekivanom kreditnom gubitku u skladu sa verovatnoćom neizmirenja obavezau narednih 12 meseci (potraživanja u nivou 1), osim u slučaju kada postoji značajno pogoršanje kreditnog rizika u odnosu na trenutak inicijalnog priznavanja, kada se procena kreditnih gubitaka vrši na bazi verovatnoće neizmirenja obaveza za period do kraja životnog veka instrumenta (potraživanja u nivou 2). Ceneći specifičnosti u poslovanju sa klijentima, posebno se utvrđuju migracije za privredne klijente, mikro biznis, stanovništvo po vrstama proizvoda.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Potraživanja po danima docnje - nivo 1 i 2

31.12.2021.	Nivo 1						Nivo 2					
	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Stambeni	51,575,978	141,867	-	-	-	51,717,845	232,743	3,166	42,530	2,727	-	281,166
Gotovinski	37,047,151	2,705,743	-	-	-	39,752,894	116,090	80,544	69,858	41,432	-	307,924
Poljoprivreda	11,980,655	171,982	-	-	-	12,152,637	94,462	7,358	41,340	14,486	-	157,646
Ostalo	3,628,886	310,637	-	-	-	3,939,523	26,426	8,153	9,760	5,860	-	50,199
Mikro biznis	8,726,237	579,472	-	-	-	9,305,709	1,125,515	191,711	54,256	8,462	-	1,379,944
Ukupno stanovništvo	112,958,907	3,909,701	-	-	-	116,868,608	1,595,236	290,932	217,744	72,967	-	2,176,879
Velika preduzeća	38,087,679	2,955	-	-	-	38,090,634	2,686,374	-	-	-	-	2,686,374
Srednja preduzeća	12,292,788	547,566	-	-	-	12,840,354	526,554	60,874	-	-	-	587,428
Mala preduzeća	3,976,815	106,233	-	-	-	4,083,048	159,628	195,245	2,904	-	-	357,777
Država	22,302,664	327,853	-	-	-	22,630,517	470,690	134,434	-	-	-	605,124
Ostalo	5,433,373	-	-	-	-	5,433,373	-	-	-	-	-	-
Privredni klijenti	82,093,319	984,607	-	-	-	83,077,926	3,843,246	390,553	2,904	-	-	4,236,703
Ukupno	195,052,226	4,894,308	-	-	-	199,946,534	5,438,482	681,485	220,648	72,967	-	6,413,582
od čega: restrukturirana Potraživanja od banaka	20,744,515	8,406,767	-	-	-	29,151,602	161,980	101,468	1,998	-	-	265,446
							-	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Potraživanja po danima docnje - nivo 1 i 2

31.12.2020.	Nivo 1						Nivo 2					
	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Nivo 1		Preko 90 dana	Ukupno	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Nivo 2		Preko 90 dana	Ukupno
			Od 31-60 dana	Od 61-90 dana					Od 31-60 dana	Od 61-90 dana		
Stambeni	45,133,418	43,610	-	-	-	45,177,028	551,533	3,053	88,293	45,813	-	688,692
Gotovinski	34,256,339	2,880,564	-	-	-	37,136,903	165,285	118,593	248,709	105,353	-	637,940
Poljoprivreda	11,219,296	255,850	-	-	-	11,475,146	68,022	20,534	82,356	51,682	-	222,594
Ostalo	3,970,234	307,249	-	-	-	4,277,483	33,645	10,294	27,028	11,203	-	82,170
Mikro biznis	7,925,617	392,473	-	-	-	8,318,090	1,042,963	302,015	73,106	11,624	-	1,429,708
Ukupno stanovništvo	102,504,904	3,879,746	-	-	-	106,384,650	1,861,448	454,489	519,492	225,675	-	3,061,104
Velika preduzeća	24,094,092	70,187	-	-	-	24,164,279	6,138,683	92,512	-	-	-	6,231,195
Srednja preduzeća	7,773,498	103,396	-	-	-	7,876,894	629,973	107,051	3,073	-	-	740,097
Mala preduzeća	2,864,269	94,820	-	-	-	2,959,089	225,281	30,505	42,511	-	-	298,297
Država	21,439,880	375,505	-	-	-	21,815,385	595,476	61,171	107,407	-	-	764,054
Ostalo	8,717,394	0	-	-	-	8,717,394	1,075	-	-	-	-	1,075
Privredni klijenti	64,889,133	643,908	-	-	-	65,533,041	7,590,488	291,239	152,991	-	-	8,034,718
Ukupno	167,394,037	4,523,654	-	-	-	171,917,691	9,451,936	745,728	672,483	225,675	-	11,095,822
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	287,926	24,334	110,022	2,279	-	424,561
Potraživanja od banaka	18,146,238	-	-	-	-	18,146,238	-	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Kreditni i potraživanja od komitenata po kriterijumu uključivanja u Nivo 2

	31.12.2021.					31.12.2020.				
	Promena IR	Restrukturiranje	Docnja preko 30 dana	Ostalo	Ukupno	Promena IR	Restrukturiranje	Docnja preko 30 dana	Ostalo	Ukupno
Stambeni	60,444	148,789	23,958	47,976	281,167	28.535	252.908	37.823	369.426	688.692
Gotovinski	6,543	-	72,711	228,669	307,923	3.428	316	88.172	546.024	637.940
Poljoprivreda	38,434	4,456	73,754	41,002	157,646	-	6.138	113.976	102.480	222.594
Ostalo	257	12,880	8,085	28,977	50,199	268	15.371	12.746	53.785	82.170
Mikro biznis	47,102	-	61,518	1,271,324	1,379,944	344.515	-	165.998	919.195	1.429.708
Ukupno stanovništvo	152,780	166,125	240,026	1,617,948	2,176,879	376.746	274.733	418.715	1.990.910	3.061.104
Velika preduzeća	992,124	-	-	1,694,250	2,686,374	4.641.240	-	-	1.589.955	6.231.195
Srednja preduzeća	-	-	-	587,428	587,428	7.498	-	3.073	729.526	740.097
Mala preduzeća	-	-	162,801	194,976	357,777	23.756	-	115.073	159.468	298.297
Država	22,839	99,321	-	482,964	605,124	439.346	149.828	184	174.696	764.054
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	1.075	1.075
Privredni klijenti	1,014,963	99,321	162,801	2,959,618	4,236,703	5.111.840	149.828	118.330	2.654.720	8.034.718
Ukupno	1,167,743	265,446	402,827	4,577,566	6,413,582	5.488.586	424.561	537.045	4.645.630	11.095.822
Potraživanja od banaka										

Ostalo obuhvata tehničke i ekspertske signale (u skladu sa procesom rane identifikacije potencijalno rizičnih izloženosti (Watch list), kao i narušena kreditna sposobnost kod fizičkih lica. Promena rejtinga se odnosi na promenu NLB rejtinga za 3 kategorije od trenutka odobrenja plasmana, odnosno od 31.03.2021. godine za postojeći portfolio.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Ispravke vrednosti po kriterijumu uključivanja u Nivo 2

	31.12.2021.					31.12.2020.				
	Promena IR	Restrukturiranje	Docnja preko 30 dana	Ostalo	Ukupno	Promena IR	Restrukturiranje	Docnja preko 30 dana	Ostalo	Ukupno
Stambeni	61	930	895	94	1,980	98	1.524	118	2.317	4.057
Gotovinski	103	-	8,303	8,026	16,432	49	-	13.681	18.999	32.729
Poljoprivreda	400	150	4,298	870	5,718	-	248	15.797	5.805	21.850
Ostalo	2	826	1,138	575	2,541	1	3.393	730	722	4.846
Mikro biznis	308	-	957	23,502	24,767	14.640	-	6.195	17.345	38.180
Ukupno stanovništvo	874	1,907	15,590	33,067	51,438	14,788	5,165	36,521	45,188	101,662
Velika preduzeća	179,874	-	-	1,940	181,814	60.007	-	-	2.297	62.304
Srednja preduzeća	-	-	-	3,927	3,927	455	-	29	5.606	6.090
Mala preduzeća	-	-	1,466	2,412	3,878	1.928	-	655	2.354	4.937
Država	379	3,610	-	50,820	54,809	32.907	2.805	1	2.151	37.864
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	58	58
Privredni klijenti	180,253	3,610	1,466	59,099	244,428	95,297	2,805	685	12,466	111,253
Ukupno	181,127	5,517	17,056	92,166	295,866	110,085	7,970	37,206	57,654	212,915
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Obezvredena potraživanja po danima docnje - Problematična potraživanja, nivo 3

U hiljadama dinara

31.12.2021.	Nivo 3					Ukupno
	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	
Stambeni	315,972	4,880	23,333	3,818	534,431	882,434
Gotovinski	171,327	63,347	25,558	21,592	274,935	556,759
Poljoprivreda	77,811	5,360	6,503	1,156	172,980	263,810
Ostalo	25,659	4,468	4,417	4,290	161,019	199,853
Mikro biznis	168,389	40,395	4,212	7,866	197,142	418,004
Ukupno stanovništvo	759,158	118,450	64,023	38,722	1,340,507	2,320,860
Velika preduzeća	2,275,290	-	-	-	1,898,463	4,173,753
Srednja preduzeća	141,965	6,860	26,410	-	74,284	249,519
Mala preduzeća	63,314	-	2,286	-	433,039	498,639
Država	2,921,376	-	-	-	132,157	3,053,533
Ostalo	216,895	-	-	-	1,300,623	1,517,518
Privredni klijenti	5,618,840	6,860	28,696	-	3,838,566	9,492,962
Ukupno	6,377,998	125,310	92,719	38,722	5,179,073	11,813,822
od čega: restrukturirana	4,817,948	1,482	31,741	1,049	1,325,318	6,177,538
Potraživanja od banaka						

Potraživanja sa docnjom ispod 90 dana (najviše u matičnoj banci) koja se nalaze u nivou 3 odnose se na klijente koji imaju finansijske teškoće kao posledica uticaja pandemije izazvane virusom COVID-19 na pad poslovne aktivnosti i smanjenje finansijskog potencijala za regulisanje obaveza prema Grupi i Grupa je procenila da postoji rizik od neizmirenja obaveza do kraja otplate kredita.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Obezvredena potraživanja po danima kašnjenja - **Problematična potraživanja, nivo 3**

U hiljadama dinara

31.12.2020.	Nivo 3					Ukupno
	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	
Stambeni	267,714	1,130	71,295	46,172	518,889	905,200
Gotovinski	41,801	19,780	15,113	51,643	149,208	277,545
Poljoprivreda	48,529	10,887	20,242	11,218	191,808	282,684
Ostalo	17,941	2,375	2,224	1,091	175,258	198,889
Mikro biznis	33,232	18,287	36,035	19,314	333,867	440,735
Ukupno stanovništvo	409,217	52,459	144,909	129,438	1,369,030	2,105,053
Velika preduzeća	1,111,839	-	303,977	-	5,013,505	6,429,321
Srednja preduzeća	194,086	-	41,773	4,094	291,706	531,659
Mala preduzeća	37,004	-	34,525	10,472	741,752	823,753
Država	3,418,323	-	-	-	170,325	3,588,648
Ostalo	196,673	-	-	-	4,001,587	4,198,260
Privredni klijenti	4,957,925	-	380,275	14,566	10,218,875	15,571,641
Ukupno	5,367,142	52,459	525,184	144,004	11,587,905	17,676,694
od čega: restrukturirana	4,003,837	5,009	56,271	19,125	5,037,927	9,122,169
Potraživanja od banaka						

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.2. Problematična potraživanja

Učešće problematičnih potraživanja, nivo 3 u ukupnim kreditima

31.12.2021.	Bruto izloženost	Ispravke vrednosti bruto izloženosti	Nivo 3	Nivo 3 restrukturirana potraživanja	Ispravke vrednosti Nivo 3	Učešće Nivo 3 u ukupnim (%)	<i>U hiljadama dinara</i> Iznos sredstava obezbeđenja Nivo 3
Ukupno stanovništvo	121,366,347	2,152,013	2,320,860	165,776	1,546,074	1,91%	1,836,069
Stambeni	52,881,446	593,303	882,434	80,414	551,661	1,67%	882,104
Gotovinski	40,617,576	684,946	556,759	9,077	440,670	1,37%	187,051
Poljoprivreda	12,574,093	301,190	263,810	44,479	171,468	2,10%	253,643
Ostalo	4,189,575	208,237	199,853	10,962	180,864	4,77%	16,532
Mikro biznis	11,103,657	364,337	418,004	20,844	201,411	3,76%	496,739
Privredni klijenti	96,807,591	6,976,982	9,492,962	6,011,762	5,700,935	9,81%	7,844,168
Poljoprivreda	3,163,493	18,747	15,144	-	2,926	0,48%	30,248
Prerađivačka industrija	16,822,078	1,555,048	2,183,388	2,108,437	1,271,793	12,98%	2,182,839
Električna energija	5,144,496	67,359	-	-	-	0,00%	-
Gradevinarstvo	15,551,101	693,521	733,092	43,801	613,374	4,71%	738,069
Trgovina na veliko i malo	19,363,305	293,294	83,137	15,912	32,894	0,43%	83,682
Uslužne delatnosti	15,953,991	1,718,269	3,397,515	2,826,685	1,402,480	21,30%	3,407,376
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	8,184,243	653,950	1,283,501	963,962	629,126	15,68%	1,295,817
Ostalo	12,624,884	1,976,794	1,797,185	52,965	1,748,342	14,24%	106,137
Ukupno	218,173,938	9,128,995	11,813,822	6,177,538	7,247,009	5,41%	9,680,237
Potraživanja od banaka	29,151,602	20,901	-	-	-	0,00%	-

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.2. Problematična potraživanja

Učešće problematičnih potraživanja, nivo 3 u ukupnim kreditima

U hiljadama dinara

31.12.2020.	Bruto izloženost	Ispravke vrednosti bruto izloženosti	Nivo 3	Nivo 3 restrukturirana potraživanja	Ispravke vrednosti Nivo 3	Učešće Nivo 3 u ukupnim (%)	Iznos sredstava obezbeđenja Nivo 3
Ukupno stanovništvo	111,550,807	1,630,933	2,105,053	340,790	1,159,739	1,89%	1,733,364
Stambeni	46,770,920	437,345	905,200	145,700	416,440	1,94%	895,187
Gotovinski	38,052,388	377,596	277,545	5,823	223,138	0,73%	103,692
Poljoprivreda	11,980,424	236,165	282,684	48,649	122,071	2,36%	264,313
Ostalo	4,558,542	206,780	198,889	16,384	178,465	4,36%	18,916
Mikro biznis	10,188,533	373,047	440,735	124,234	219,625	4,33%	451,256
Privredni klijenti	89,139,400	9,763,185	15,571,641	8,781,379	9,219,429	17,47%	13,971,723
Poljoprivreda	2,876,122	13,199	9,002	-	4,928	0,31%	9,170
Prerađivačka industrija	12,077,559	1,162,333	2,847,426	2,796,569	1,095,828	23,58%	2,846,877
Električna energija	3,529,051	15,861	-	-	-	0,00%	-
Građevinarstvo	12,650,343	547,050	669,404	7,057	525,043	5,29%	669,539
Trgovina na veliko i malo	17,314,441	435,322	672,784	503,610	354,573	3,89%	666,399
Uslužne delatnosti	11,828,689	2,313,040	4,632,020	4,582,130	2,253,170	39,16%	4,631,098
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	8,092,592	491,452	1,356,389	687,488	474,825	16,76%	1,371,167
Ostalo	20,770,603	4,784,928	5,384,616	204,525	4,511,062	25,92%	3,777,473
Ukupno	200,690,207	11,394,118	17,676,694	9,122,169	10,379,168	8,81%	15,705,087
Potraživanja od banaka	18,146,238	4,168	-	-	-	0,00%	-

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.2. Problematična potraživanja (nastavak)

Promene problematičnih potraživanja

	31.12.2020.	Nova problematična potraživanja - Nivo 3	Smanjenje problematičnih potraživanja - Nivo 3	Uticaj kursa	Druge promene	31.12.2021.	U hiljadama dinara Neto vrednost na kraju godine
Stambeni	905,200	400,965	(359,882)	3,114	(66,964)	882,434	330,773
Gotovinski	277,545	572,246	(174,888)	-	(118,144)	556,759	116,088
Poljoprivreda	282,684	173,591	(141,260)	4	(51,208)	263,811	92,343
Ostalo	198,889	96,389	(86,772)	200	(8,853)	199,853	18,988
Mikro biznis	440,735	428,098	(303,841)	5	(146,994)	418,003	216,594
Ukupno stanovništvo	2,105,053	1,671,289	(1,066,643)	3,323	(392,163)	2,320,859	774,786
Velika preduzeća	6,429,321	-	(1,381,173)	102	(874,497)	4,173,753	1,426,900
Srednja preduzeća	531,659	52,006	(208,923)	7	(125,230)	249,519	89,517
Mala preduzeća	823,753	41,183	(346,337)	7	(19,967)	498,639	338,373
Država	3,588,648	10,436	(482,895)	53	(62,709)	3,053,533	1,929,791
Ostalo	4,198,260	2,619	(2,724,457)	40,286	811	1,517,519	7,446
Privredni klijenti	15,571,641	106,244	(5,143,785)	40,455	(1,081,592)	9,492,963	3,792,027
Ukupno	17,676,694	1,777,533	(6,210,428)	43,778	(1,473,755)	11,813,822	4,566,813
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-

Smanjenje problematičnih potraživanja najviše se odnosi na prenos 100% obezvređenih potraživanja u vanbilansnu evidenciju (matična banka i KB Banja Luka), kao i naplate rizičnih plasmana.. Druge promene se odnose na delimično povećanje/smanjenje iznosa potraživanja u okviru jedne partije tokom godine, a najviše se odnosi na delimičnu naplatu.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.3. Neproblematična potraživanja (nivo 1 i nivo 2)

U hiljadama dinara

	31.12.2021.				31.12.2020.			
	Nizak (IR 1,2)	Povišen (IR 3, 4)	Ukupno	Vrednost sredstava obezbeđenja	Nizak (IR 1,2)	Povišen (IR 3, 4)	Ukupno	Vrednost sredstava obezbeđenja
Stambeni	51,980,174	18,838	51,999,012	51,005,399	45,757,208	108,512	45,865,720	45,451,796
Gotovinski	39,991,948	68,870	40,060,818	9,549,530	37,579,003	195,840	37,774,843	10,494,298
Poljoprivreda	12,277,055	33,228	12,310,283	11,877,066	11,611,627	86,113	11,697,740	11,065,548
Ostalo	3,982,438	7,283	3,989,721	196,778	4,332,597	27,056	4,359,653	206,082
Mikro biznis	10,101,387	584,266	10,685,653	10,606,918	9,247,799	499,999	9,747,798	9,737,277
Ukupno stanovništvo	118,333,002	712,485	119,045,487	83,235,691	108,528,234	917,520	109,445,754	76,955,001
Velika preduzeća	36,644,209	4,132,799	40,777,008	40,842,438	24,713,727	5,681,747	30,395,474	30,401,513
Srednja preduzeća	13,410,160	17,623	13,427,783	13,414,845	8,536,154	80,837	8,616,991	8,619,042
Mala preduzeća	4,341,002	99,823	4,440,825	4,421,677	3,059,170	198,216	3,257,386	3,243,678
Država	18,090,465	5,145,176	23,235,641	21,739,089	17,249,553	5,329,886	22,579,439	22,742,430
Ostalo	3,523,808	1,909,564	5,433,372	4,222,590	4,404,927	4,313,542	8,718,469	6,899,846
Privredni klijenti	76,009,644	11,304,985	87,314,629	84,640,639	57,963,531	15,604,228	73,567,759	71,906,509
Ukupno	194,342,646	12,017,470	206,360,116	167,876,330	166,491,765	16,521,748	183,013,513	148,861,510
Potraživanja od banaka	29,151,602	-	29,151,602	-	18,146,238	-	18,146,238	-

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.4. Restrukturirana potraživanja

<i>U hiljadama dinara</i>										
		Ispravke vrednosti bruto izloženosti	Restrukturirana potraživanja	Ispravke vrednosti restruktuiranih potraživanja	Restrukturirana potraživanja - Nivo 2	Ispravke vrednosti restruktuiranih potraživanja - Nivo 2	Restrukturirana potraživanja - Nivo 3	Ispravke vrednosti restruktuiranih potraživanja - Nivo 3	Učešće restruktuiranih u ukupnim (%)	Vrednost sredstava obezbeđenja restruktuiranih potraživanja
31.12.2021.	Bruto izloženost									
Ukupno stanovništvo	121,366,347	2,152,013	331,901	110,280	166,125	1,907	165,776	108,373	0,27%	322,269
Stambeni	52,881,446	593,304	229,203	51,560	148,789	930	80,414	50,630	0,43%	229,203
Gotovinski	40,617,576	684,946	9,077	6,390	-	-	9,077	6,390	0,02%	1,426
Poljoprivreda	12,574,093	301,190	48,936	25,828	4,457	150	44,479	25,677	0,39%	48,936
Ostalo	4,189,575	208,236	23,841	10,510	12,879	827	10,962	9,684	0,57%	21,860
Mikro biznis	11,103,657	364,337	20,844	15,992	-	-	20,844	15,992	0,19%	20,844
	96,807,591	6,976,982	6,111,083	3,221,939	99,321	3,610	6,011,762	3,218,329	6,31%	6,120,716
Privredni klijenti										
Poljoprivreda	3,163,493	18,747	-	-	-	-	-	-	0,00%	-
Prerađivačka industrija	16,822,078	1,555,048	2,108,437	1,259,470	-	-	2,108,437	1,259,470	12,53%	2,108,437
Električna energija	5,144,496	67,359	-	-	-	-	-	-	0,00%	-
Građevinarstvo	15,551,101	693,521	43,801	30,771	-	-	43,801	30,771	0,28%	43,801
Trgovina na veliko i malo	19,363,305	293,294	15,912	13,588	-	-	15,912	13,588	0,08%	15,912
Uslužne delatnosti	15,953,991	1,718,269	2,826,685	1,319,804	-	-	2,826,685	1,319,804	17,72%	2,826,686
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	8.184.243	653,950	963,962	553,756	-	-	963,962	553,756	11,78%	963,962
Ostalo	12,624,884	1,976,794	152,286	44,550	99,321	3,610	52,965	40,940	1,20%	161,918
Ukupno	218,173,938	9,128,995	6,442,984	3,332,219	265,446	5,517	6,177,538	3,326,702	2,95%	6,442,985
Potraživanja od banaka	29,151,602	20,901	-	-	-	-	-	-	0,00%	-

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.4. Restrukturirana potraživanja (nastavak)

<i>U hiljadama dinara</i>										
		Ispravke vrednosti bruto	Restrukturirana potraživanja	Ispravke vrednosti restruktuiranih potraživanja	Restrukturirana potraživanja - Nivo 2	Ispravke vrednosti restruktuiranih potraživanja - Nivo 2	Restrukturirana potraživanja - Nivo 3	Ispravke vrednosti restruktuiranih potraživanja - Nivo 3	Učešće restruktuiranih u ukupnim (%)	Vrednost sredstava obezbeđenja restruktuiranih potraživanja
31.12.2020.	Bruto izloženost	1,630,933	615,523	143,459	274,733	5,165	340,790	138,294	0,55%	608,443
Ukupno stanovništvo	111,550,807	1,630,933	615,523	143,459	274,733	5,165	340,790	138,294	0,55%	608,443
Stambeni	46,770,920	437,345	398,608	57,930	252,908	1,524	145,700	56,406	0,85%	398,608
Gotovinski	38,052,388	377,596	6,139	4,564	316	0	5,823	4,564	0,02%	1,095
Poljoprivreda	11,980,424	236,165	54,787	21,111	6,138	248	48,649	20,863	0,46%	54,481
Ostalo	4,558,542	206,780	31,755	17,862	15,371	3,393	16,384	14,469	0,70%	30,025
Mikro biznis	10,188,533	373,047	124,234	41,992	-	-	124,234	41,992	1,22%	124,234
Privredni klijenti	89,139,400	9,763,185	8,931,207	4,245,431	149,828	2,805	8,781,379	4,242,626	10,02%	8,931,208
Poljoprivreda	2,876,122	13,199	-	-	-	-	-	-	0,00%	-
Prerađivačka industrija	12,077,559	1,162,333	2,796,569	1,095,279	-	-	2,796,569	1,095,279	23,16%	2,796,569
Električna energija	3,529,051	15,861	-	-	-	-	-	-	0,00%	-
Građevinarstvo	12,650,343	547,050	7,057	3,516	-	-	7,057	3,516	0,06%	7,057
Trgovina na veliko i malo	17,314,441	435,322	503,610	307,622	-	-	503,610	307,622	2,91%	503,610
Uslužne delatnosti	11,828,689	2,313,040	4,582,130	2,235,253	-	-	4,582,130	2,235,253	38,74%	4,582,130
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	8,092,592	491,452	711,166	425,806	23,678	107	687,488	425,699	8,79%	711,167
Ostalo	20,770,603	4,784,928	330,675	177,955	126,150	2,698	204,525	175,257	1,59%	330,675
Ukupno	200,690,207	11,394,118	9,546,730	4,388,890	424,561	7,970	9,122,169	4,380,920	4,76%	9,539,651
Potraživanja od banaka	18,146,238	4,168	-	-	-	-	-	-	0,00%	-

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.4. Restrukturirana potraživanja (nastavak)

Promene restrukturiranih potraživanja

	31.12.2020.	Nova restrukturirana potraživanja	Smanjenje restrukturiranih potraživanja	Uticaj kursa	Druge promene	31.12.2021.	U hiljadama dinara Neto vrednost na kraju godine
Stambeni	398,608	-	(154,623)	1,531	(16,313)	229,203	177,643
Gotovinski	6,139	4,456	(1,433)	-	(85)	9,077	2,687
Poljoprivreda	54,786	12,336	(13,483)	1	(4,704)	48,936	23,108
Ostalo	31,755	5,466	(9,008)	-	(4,372)	23,841	13,332
Mikro biznis	124,234	-	(103,390)	1	(1)	20,844	4,852
Ukupno stanovništvo	615,523	22,258	(281,937)	1,533	(25,475)	331,901	221,622
Velika preduzeća	5,296,620	280,916	(1,323,958)	86	(866,111)	3,387,553	1,250,049
Srednja preduzeća	384,958	-	(86,120)	5	(94,775)	204,068	66,125
Mala preduzeća	171,521	-	(141,127)	-	36,899	67,293	28,375
Država	3,078,108	-	(585,362)	50	(40,627)	2,452,169	1,544,595
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-
Privredni klijenti	8,931,207	280,916	(2,136,567)	141	(964,614)	6,111,083	2,889,144
Ukupno	9,546,730	303,174	(2,418,504)	1,674	(990,089)	6,442,984	3,110,766
Potraživanja od banaka							

Povećanje restrukturiranih potraživanja posledica je restrukturiranja NPL klijenta čije je poslovanje ugroženo uticajem KOVID 19 (ugostiteljstvo) u cilju relaksacije klijenta. Smanjenje restrukturiranih potraživanja najviše se odnosi na prenos 100% obezvređenih potraživanja u vanbilansnu evidenciju, kao i odobravanje moratorijuma 3 jednom NPL klijentu koji je pogođen pandemijom KOVID 19 (saobraćaj) u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije, čijim odobrenjem je prestalo da važi prethodno restrukturiranje.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.4. Restrukturirana potraživanja (nastavak)

Mere koje Grupa sprovodi prilikom restrukturiranja potraživanja

Članice Grupe sprovode različite mere restrukturiranja u zavisnosti od potreba klijenata, poštujući interes Grupe uz sagledavanje kompletne poslovne, finansijske i kolateralne pozicije klijenata.

Mere koje članice Grupe najčešće sprovode prilikom restrukturiranja plasmana su:

- produženje roka dospeća koje je uglavnom praćeno i korigovanjem kamatne stope koja se usklađuje sa finansijskim položajem klijenata,
- uvođenje gracie perioda ili moratorijuma na izmirenje obaveza u određenom roku,
- kapitalizacija docije, ukoliko postoje dospjele o roku neizmirene obaveze, iste se prilikom sprovođenja restrukturiranja vraćaju u nedospjele obaveze, odnosno formira se novo početno stanje potraživanja,
- refinansiranje potraživanja – u opravdanim slučajevima moguće je vršiti refinansiranje potraživanja od ostalih poverilaca u cilju poboljšanja pozicije Grupe (kolateralne ili finansijske odobrenjem povoljnijih uslova otplate),
- delimični otpis – u proteklom periodu članice Grupe nisu sprovodile delimične otpise prilikom restrukturiranja, a prilikom sagledavanja svakog pojedinačnog zahteva članice Grupe razmatraju sve raspoložive modalitete u cilju maksimiziranja naplate,
- konvertovanje duga u kapital – takođe nije vršeno u proteklom periodu.

Navedene mere se mogu realizovati pojedinačno ili sprovođenjem više mera u zavisnosti od svakog pojedinačnog postupka restrukturiranja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.5. Rizik koncentracije

Grupa upravlja rizikom koncentracije preko uspostavljenog sistema limita koji obuhvata limite izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika (prema sektorima / delatnostima, geografskim područjima, pojedinačnim dužnicima ili grupama povezanih lica, instrumentima kreditne zaštite...). Uspostavljanje odgovarajućih limita izloženosti je osnov za kontrolu rizika koncentracije u cilju diversifikacije kreditnog portfolija. Grupa na godišnjem nivou u zavisnosti od tržišnih kretanja, apetita za rizikom, poslovne politike Grupe i godišnjeg biznis plana, preispituje i po potrebi menja interno postavljene limite.

Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija po granskoj i geografskoj koncentraciji izloženosti

31.12.2021.	Nivo 1 i 2					Nivo 3				
	Srbija	Crna Gora	BiH	EU	Ostalo	Srbija	Crna Gora	BiH	EU	Ostalo
	<i>U hiljadama dinara</i>									
Ukupno stanovništvo	119,045,487	-	-	-	-	2,320,860	-	-	-	-
Stambeni	51,999,012	-	-	-	-	882,434	-	-	-	-
Gotovinski	40,060,818	-	-	-	-	556,758	-	-	-	-
Poljoprivreda	12,310,283	-	-	-	-	263,810	-	-	-	-
Ostalo	3,989,721	-	-	-	-	199,854	-	-	-	-
Mikro biznis	10,685,653	-	-	-	-	418,004	-	-	-	-
Privredni klijenti	81,878,911	697,393	4,738,325	-	-	9,492,962	-	-	-	-
Poljoprivreda	3,148,348	-	-	-	-	15,144	-	-	-	-
Prerađivačka industrija	14,638,690	-	-	-	-	2,183,388	-	-	-	-
Električna energija	5,144,496	-	-	-	-	0	-	-	-	-
Građevinarstvo	14,818,008	-	-	-	-	733,092	-	-	-	-
Trgovina na veliko i malo	19,280,169	-	-	-	-	83,137	-	-	-	-
Uslužne delatnosti	12,556,477	-	-	-	-	3,397,515	-	-	-	-
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	6,900,742	-	-	-	-	1,283,501	-	-	-	-
Ostalo	5,391,981	697,393	4,738,325	-	-	1,797,185	-	-	-	-
Ukupno	200,924,398	697,393	4,738,325	-	-	11,813,822	-	-	-	-
Potraživanja od banaka	9,681,018	2,718	66,022	17,265,585	2,136,259	-	-	-	-	-

Ukupna izloženost neproblematičnih potraživanja u Crnoj Gori i BiH nalaze se u nivou 1.

U zavisnosti od opštih ekonomskih kretanja i kretanja u pojedinim industrijskim sektorima, članice Grupe vrše diversifikaciju ulaganja u industrijske sektore koji su rezistentni na uticaj negativnih ekonomskih kretanja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.5. Rizik koncentracije (nastavak)

Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija po granskoj i geografskoj koncentraciji izloženosti

U hiljadama dinara

31.12.2020.	Nivo 1 i 2					Nivo 3				
	Srbija	Crna Gora	BiH	EU	Ostalo	Srbija	Crna Gora	BiH	EU	Ostalo
Ukupno stanovništvo	109,445,754	-	-	-	-	2,105,053	-	-	-	-
Stambeni	45,865,720	-	-	-	-	905,200	-	-	-	-
Gotovinski	37,774,843	-	-	-	-	277,545	-	-	-	-
Poljoprivreda	11,697,740	-	-	-	-	282,684	-	-	-	-
Ostalo	4,359,653	-	-	-	-	198,889	-	-	-	-
Mikro biznis	9,747,798	-	-	-	-	440,735	-	-	-	-
Privredni klijenti	64,849,738	2,494,280	6,223,741	-	-	15,571,641	-	-	-	-
Poljoprivreda	2,867,120	-	-	-	-	9,002	-	-	-	-
Prerađivačka industrija	9,230,133	-	-	-	-	2,847,426	-	-	-	-
Električna energija	3,529,051	-	-	-	-	0	-	-	-	-
Građevinarstvo	11,980,938	-	-	-	-	669,404	-	-	-	-
Trgovina na veliko i malo	16,641,657	-	-	-	-	672,784	-	-	-	-
Uslužne delatnosti	7,196,670	-	-	-	-	4,632,020	-	-	-	-
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	6,736,204	-	-	-	-	1,356,389	-	-	-	-
Ostalo	6,667,965	2,494,280	6,223,741	-	-	5,384,616	-	-	-	-
Ukupno	174,295,492	2,494,280	6,223,741	-	-	17,676,694	-	-	-	-
Potraživanja od banaka	4,542,713	538,842	320,686	11,213,216	1,530,781	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.6. Finansijska sredstva

	31.12.2021.		U hiljadama dinara 31.12.2020.	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto
Finansijska sredstva:				
- po fer vrednosti kroz bilans uspeha	512,823	512,823	8,308,106	8,308,106
- po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat	148,297,294	148,296,712	144,626,430	144,625,977
- po amortizovanoj vrednosti	942,144	934,484	846,000	842,240
Ukupno	<u>149,752,261</u>	<u>149,744,019</u>	<u>153,780,536</u>	<u>153,776,323</u>

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha odnose se na investicione jedinice Kombank novčanog fonda, koje se vrednuju metodologijom usklađivanja sa tržištem (mark to market). Obveznice Republike Srbije koje se takođe vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha vrednuju se metodologijom interno razvijenih modela (mark to model), odnosno na osnovu tržišnih cena za hartije od vrednosti kojima se trguje na berzi (mark to market).

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat su plasmani za koje postoji namera držanja u neodređenom vremenskom periodu i koji mogu biti prodati zbog potrebe za likvidnošću ili usled promene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili tržišnih cena. Sastoje se, najvećim delom, od obveznica emitovanih od strane Republike Srbije, Republike Srpske, Republike Crne Gore, jedinica lokalne samouprave i obveznica drugih banaka i država (Sjedinjene države, Republika Slovenija i Republika Irska).

Hartije od vrednosti po fer vrednosti kroz ostali rezultat inicijalno se procenjuju po nabavnoj vrednosti, a na mesečnom nivou se obračunava njihova fer vrednost i to na osnovu tržišnih cena za hartije od vrednosti kojima se trguje na berzi (mark to market), kao i primenom interno razvijenih modela za vrednovanje (mark to model) u slučaju kada za određeni finansijski instrument nisu dostupni nezavisni izvori tržišnih informacija, odnosno kada se dostupne cene ne menjaju redovno, niti su zabeleženi značajniji obimi trgovanja, a bazira se na roku do dospeća hartije od vrednosti i nivoa bezrizičnih kamatnih stopa.

Hartije od vrednosti koje se vode po amortizovanoj vrednosti se odnose na korporativne obveznice.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.7. Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolateral)

U sledećim pregledima vrednost kolaterala je prikazana prema fer vrednosti kolaterala, tako da je vrednost kolaterala prikazana samo do iznosa bruto plasmana (u slučaju kada vrednost kolaterala prekoračuje iznos kredita). Kada je vrednost kolaterala niža od vrednosti bruto plasmana iskazuje se vrednost kolaterala.

Vrednost kolaterala i garancija primljenih u cilju ublažavanja izloženosti kreditnom riziku koji proizilazi iz plasmana klijentima, prikazan je u sledećem pregledu:

Kreditni i potraživanja od komitenata pokrivena kolateralima

31.12.2021.	Nivo 1					Nivo 2				
	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolateralni	Ukupno	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolateralni	Ukupno
Stambeni	47,687,370	3,149	-	3,034,485	50,725,004	280,384	-	-	12	280,396
Gotovinski	11,574	483,456	-	8,974,616	9,469,646	-	5,728	-	74,156	79,884
Poljoprivreda	4,814,918	3,225	2,390	6,903,368	11,723,901	98,356	-	-	54,809	153,165
Ostalo	92,136	1,701	-	90,085	183,922	3,602	247	-	9,009	12,858
Mikro biznis	509,859	613,396	5,942,221	1,502,101	8,567,577	287,179	137,312	668,068	946,781	2,039,340
Ukupno stanovništvo	53,115,857	1,104,927	5,944,611	20,504,655	80,670,050	669,521	143,287	668,068	1,084,767	2,565,643
Velika preduzeća	19,426,939	147,041	178,209	18,117,349	37,869,538	2,164,623	-	286,524	521,751	2,972,898
Srednja preduzeća	2,518,415	400,245	3,302,787	6,390,237	12,611,684	226,553	-	234,757	341,852	803,162
Mala preduzeća	543,294	124,816	1,946,794	1,356,364	3,971,267	152,149	366	104,374	193,522	450,411
Država	3,901,029	-	4,096,268	12,295,570	20,292,868	-	-	-	1,446,221	1,446,221
Ostalo	-	-	-	4,222,590	4,222,590	-	-	-	-	-
Privredni klijenti	26,389,677	672,102	9,524,058	42,382,110	78,967,947	2,543,325	366	625,655	2,503,346	5,672,692
Ukupno	79,505,534	1,777,029	15,468,669	62,886,765	159,637,995	3,212,846	143,653	1,293,723	3,588,113	8,238,335
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	153,587	-	-	110,637	264,224
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

U hiljadama dinara

*Ostali kolateralni se odnose na zaloge na robi, zaloge na potraživanjima, zaloga na opremi, jemstva.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.7. Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolateral) (nastavak)

Kreditni i potraživanja od komitenata pokrivena kolateralima

uhiljadama dinara

31.12.2021.	Nivo 3				Ukupno
	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	
Stambeni	875,964	-	-	6,140	882,104
Gotovinski	-	5,693	-	181,358	187,051
Poljoprivreda	161,043	-	-	92,600	253,643
Ostalo	565	1,074	-	14,893	16,532
Mikro biznis	124,398	60,000	79,670	232,671	496,739
Ukupno stanovništvo	1,161,970	66,767	79,670	527,662	1,836,069
Velika preduzeća	3,782,867	-	-	325,456	4,108,323
Srednja preduzeća	167,136	-	15,104	80,216	262,456
Mala preduzeća	412,438	-	29,542	75,807	517,787
Država	559,764	-	0	2,361,494	2,921,258
Ostalo	31,845	-	956	1,543	34,344
Privredni klijenti	4,954,050	-	45,602	2,844,516	7,844,168
Ukupno	6,116,020	66,767	125,272	3,372,178	9,680,237
od čega: restrukturirana	3,760,260	-	-	2,418,500	6,178,760
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.7. Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolateral) (nastavak)

Kreditni i potraživanja od komitenata pokrivena kolateralima

U hiljadama dinara

31.12.2020.	Nivo 1					Nivo 2				
	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno
Stambeni	42,495,115	11,880	-	2,259,057	44,766,052	657,595	-	-	28,149	685,744
Gotovinski	6,090	564,087	-	9,681,758	10,251,935	127	10,204	-	232,032	242,363
Poljoprivrede	4,297,713	9,271	31,422	6,535,348	10,873,754	87,366	3,269	-	101,159	191,794
Ostalo	77,486	2,479	-	111,040	191,005	3,579	439	-	11,059	15,077
Mikro biznis	643,012	552,313	3,871,910	3,098,204	8,165,439	397,175	181,335	142,226	851,102	1,571,838
Ukupno stanovništvo	47,519,416	1,140,030	3,903,332	21,685,407	74,248,185	1,145,842	195,247	142,226	1,223,501	2,706,816
Velika preduzeća	11,551,288	178,205	3,416,827	8,803,852	23,950,172	5,660,395	-	220,144	570,802	6,451,341
Srednja preduzeća	2,486,091	379,558	2,006,189	2,817,659	7,689,497	324,956	-	193,408	411,181	929,545
Mala preduzeća	732,488	159,811	858,063	1,121,968	2,872,330	141,153	92	72,959	157,144	371,348
Država	1,535,845	-	4,872,521	15,584,509	21,992,875	19,403	-	-	730,152	749,555
Ostalo	-	-	-	6,899,846	6,899,846	-	-	-	-	-
Privredni klijenti	16,305,712	717,574	11,153,600	35,227,834	63,404,720	6,145,907	92	486,511	1,869,279	8,501,789
Ukupno	63,825,128	1,857,604	15,056,932	56,913,241	137,652,905	7,291,749	195,339	628,737	3,092,780	11,208,605
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	249,991	-	-	172,863	422,854
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* Ostali kolaterali se odnose na zolege na robi, zaloge na potraživanjima, zaloga na opremi, jemstva.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.7. Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolateral) (nastavak)

Kredit i potraživanja od komitenata pokrivena kolateralima

31.12.2020.	U hiljadama dinara				Ukupno
	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	
Stambeni	857,295	-	-	37,892	895,187
Gotovinski	533	813	-	102,346	103,692
Poljoprivreda	198,608	-	-	65,705	264,313
Ostalo	3,454	510	-	14,952	18,916
Mikro biznis	217,186	-	10,481	223,589	451,256
Ukupno stanovništvo	1,277,076	1,323	10,481	444,484	1,733,364
Velika preduzeća	5,324,586	60	-	1,098,637	6,423,283
Srednja preduzeća	447,496	-	-	82,111	529,607
Mala preduzeća	254,436	-	20,213	562,812	837,461
Država	568,989	-	-	2,856,666	3,425,655
Ostalo	2,755,593	-	-	124	2,755,717
Privredni klijenti	9,351,100	60	20,213	4,600,350	13,971,723
Ukupno	10,628,176	1,383	30,694	5,044,834	15,705,087
od čega: restrukturirana	5,830,895	-	-	3,285,902	9,116,797
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.7. Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolateral) (nastavak)

Odnos visine kredita i procenjene vrednosti nekretnine koja se drži kao kolateral prati se prema rasponu Loan To Value Ratio – LTV racio.

Pregled kredita pokriveni nepokretnostima prema rasponu LTV racija

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Manje od 50%	18,331,413	18,976,984
50% - 70%	32,360,446	28,659,176
71% - 100%	23,164,003	28,222,903
101% - 150%	6,895,815	3,373,854
Veći od 150%	11,535,393	6,424,904
Ukupna izloženost	92,287,070	85,657,821
Prosečni LTV	59,78%	67,09%

4.1.8. Materijalne vrednosti stečene naplatom potraživanja po neto vrednosti

Sredstva obezbeđenja preuzeta od strane članica Grupe u procesu naplate plasmana, prikazana su u narednom pregledu:

	<i>U hiljadama dinara</i>				
	Stambeni objekti	Poslovni objekti	Oprema	Zemljišta i šume	Ukupno
31.12.2020.	48,829	1,042,203	24,063	115,766	1,230,861
Sticanje	-	5,068	-	-	5,068
Prodaja	-	(224,536)	-	(3,852)	(228,388)
Prenos na stalna sredstva namenjena prodaji	(12,2298)	(138,133)	-	-	(150,431)
Ostalo-promena vrednosti	16,768	50,021	(2,279)	14,870	79,379
31.12.2021.	53,299	734,623	21,784	126,783	936,939

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja mogućnost nastanka negativnih uticaja na finansijski rezultat i kapital Grupe, usled nemogućnosti Grupe da izmiruje svoje obaveze, a u slučaju nedovoljnih rezervi likvidnosti i nemogućnosti pokrića neočekivanih odliva i ostalih obaveza.

Grupa u svom poslovanju poštuje osnovne principe likvidnosti, ostvarujući dovoljan nivo sredstava za pokriće obaveza nastalih u kratkom roku, odnosno poštuje princip solventnosti formiranjem optimalne strukture sopstvenih i pozajmljenih izvora sredstava i formiranjem dovoljnog nivoa rezervi likvidnosti koje ne ugrožavaju ostvarivanje planiranog prinosa na kapital.

Rizik likvidnosti, ispoljava se u razlici između priliva sredstava sa jedne strane i dospeća obaveza sa druge strane, uključujući i mogućnost kašnjenja planiranih priliva, kao i neočekivane odlive. Rizik likvidnosti može se javiti u vidu rizika izvora sredstava i tržišnog rizika likvidnosti. Problem likvidnosti sa aspekta izvora sredstava odnosi se na strukturu pasive i obaveza i izražava se kroz potencijalno značajno učešće nestabilnih izvora, kratkoročnih izvora ili njihove koncentracije. Sa druge strane rizik likvidnosti ispoljava se kroz deficit rezervi i otežanog ili nemogućeg pribavljanja likvidnih sredstava po prihvatljivim tržišnim cenama.

Grupa je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, kojom se vrši jasno razgraničavanje procesa preuzimanja rizika likvidnosti od procesa njegovog upravljanja. Primarnu ulogu u procesu upravljanja rizikom likvidnosti vrši Odbor za upravljanje aktivom i pasivom matične Banke u okviru svojih nadležnosti, kao i ostali nadležni odbori članica Grupe, čije odluke mogu uticati na izloženost Grupe ovom riziku.

U cilju minimiziranja rizika likvidnosti, Grupa:

- vrši diversifikaciju izvora sredstava, po valutama i ročnosti;
- formira i održava dovoljan nivo rezervi likvidnosti;
- upravlja novčanim sredstvima;
- prati buduće novčane tokove i likvidnost na dnevnom nivou;
- limitira osnovne izvore kreditnog rizika koji imaju najznačajniji uticaj na rizik likvidnosti;
- definiše i periodično testira Planove za upravljanje likvidnošću u kriznim situacijama.

Proces upravljanja rizikom likvidnosti sprovodi se kroz identifikaciju, merenje, ublažavanje, praćenje, kontrolu i izveštavanje o riziku likvidnosti.

Identifikacija rizika likvidnosti podrazumeva sveobuhvatno i blagovremeno identifikovanje uzroka koji dovode do nastanka rizika likvidnosti i podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti riziku likvidnosti, kao i izloženosti riziku likvidnosti po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti.

Merenje, odnosno procena rizika likvidnosti predstavlja kvantitativnu i/ili kvalitativnu procenu identifikovanog rizika likvidnosti, korišćenjem sledećih metoda:

- GAP analiza;
- racio analiza;
- stress test.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

Ublažavanje podrazumeva održavanje rizika likvidnosti na prihvatljivom nivou za rizični profil Grupe, kroz definisanje sistema limita koji obuhvata regulatorne i interne limite, kao i blagovremeno preduzimanje mera za umanj enje rizika i poslovanje u okviru pomenutih limita.

Kontrola i praćenje rizika likvidnosti obuhvata proces praćenja usklađenosti sa interno utvrđenim limitima, kao i monitoring definisanih mera za umanj enje izloženosti riziku likvidnosti Grupe koja podrazumeva kontrolu na svim nivoima upravljanja rizikom likvidnosti kao i nezavistan sistem kontrole koji sprovode organizacioni delovi nadležni za internu reviziju i kontrolu usklađenosti poslovanja.

Izveštavanje o riziku likvidnosti obuhvata sistem internog i eksternog izveštavanja, sprovodi se na dnevnom nivou i po utvrđenoj dinamici, a u skladu sa definisanim sistemom.

Grupa usklađuje svoje poslovanje sa limitima za pokazatelj likvidnosti, i to: 0.8 obračunat za jedan radni dan; zatim minimum 0.9 ne duže od tri uzastopna radna dana, odnosno minimum 1 kao prosek svih radnih dana u mesecu, kao i sa limitima za uži pokazatelj likvidnosti, i to: 0.5 obračunat za jedan radni dan; zatim minimum 0.6 ne duže od tri uzastopna radna dana, odnosno minimum 0.7 kao prosek svih radnih dana u mesecu. Tokom 2021. godine Grupa je održavala pokazatelj pokrića likvidnom aktivom zbirno u svim valutama, na nivou koji nije niži od propisanog regulatornog limita 100%.

Usklađenost sa eksterno definisanim limitima likvidnosti:

	Pokazatelj Likvidnosti		Uži pokazatelj likvidnosti		Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom	
	2021.	2020.	2021.	2020.	2021.	2020.
Na dan	3.88	4.06	3.65	3.94	454%	405%
Prosek za period	4.18	4.17	3.94	4.00	601%	385%
Maksimalan za period	4.68	4.73	4.42	4.50	757%	413%
Minimalan za period	3.51	3.42	3.37	3.27	425%	295%

Tokom 2021. godine pokazatelj likvidnosti, uži pokazatelj likvidnosti i pokazatelj pokrića likvidnom aktivom su se kretali iznad definisanih limita.

Grupa definiše interne limite, na osnovu internog izveštaja o GAP-u likvidnosti.

Usklađenost sa interno definisanim limitima likvidnosti poslednjeg dana:

	Limiti	2021.	2020.
GAP do 1 meseca / Ukupna aktiva	Max (10%)	4.56%	0.10%
Kumulativni GAP do 3 meseca / Ukupna aktiva	Max (20%)	5.68%	(1.02%)

Pored toga Grupa limitira i usklađuje poslovanje sa limitima strukture pasive i limitima definisanim sa aspekta ročnosti po značajnijim valutama.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

Ročna struktura monetarne aktive i monetarne pasive na dan 31. decembar 2021. godine

	<i>U hiljadama dinara</i>					
	Do 1 meseca	Od 1 - 3 meseca	Od 3 - 12 meseci	Od 1 - 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	82,055,481	-	-	-	-	82,055,481
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	18,135,567	5,235,112	2,816,320	2,943,702	-	29,130,701
Kredit i potraživanja od komitenata	7,287,184	9,769,465	47,487,657	96,892,497	47,608,139	209,044,942
Finansijska sredstva (HoV)	14,492,955	3,799,363	22,784,256	93,961,416	14,706,029	149,744,019
Ostala sredstva	1,336,303	581,039	60,532	-	-	1,977,874
Ukupno	123,307,490	19,384,979	73,148,765	193,797,615	62,314,168	471,953,017
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i centralnoj banci	1,942,830	34,864	156,887	335	-	2,134,916
Depoziti i ostale obaveze prema deponentima	339,785,262	8,048,414	31,098,419	23,275,420	1,078,903	403,286,418
Ostale obaveze	1,096,392	324,183	409,857	661,701	26,488	2,518,621
Ukupno	342,824,484	8,407,461	31,665,163	23,937,456	1,105,391	407,939,955
Neto ročna neusklađenost						
Na dan 31. decembar 2021. godine	(219,516,994)	10,977,518	41,483,602	169,860,159	61,208,777	64,013,062

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

Ročna struktura monetarne aktive i monetarne pasive na dan 31. decembar 2020. godine

U hiljadama dinara

	<u>Do 1 meseca</u>	<u>Od 1 - 3 meseca</u>	<u>Od 3 - 12 meseci</u>	<u>Od 1 - 5 godina</u>	<u>Preko 5 godina</u>	<u>Ukupno</u>
Gotovina i sredstva kod centralne banke	86,892,070	-	-	-	-	86,892,070
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	14,487,364	1,274,584	229,829	2,873,705	-	18,865,482
Kredit i potraživanja od komitenata	8,519,209	9,733,181	44,571,951	102,511,591	54,097,695	219,433,627
Finansijska sredstva (HoV)	661,487	6,874,596	13,282,947	112,787,393	24,832,233	158,438,656
Ostala sredstva	1,177,654	983,624	599,704	-	-	2,760,982
Ukupno	111,737,784	18,865,985	58,684,431	218,172,689	78,929,928	486,390,817
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i centralnoj banci	4,651,670	1,996,227	597,961	850,332	-	8,096,190
Depoziti i ostale obaveze prema deponentima	316,497,770	15,302,893	42,346,635	30,240,308	1,804,461	406,192,067
Ostale obaveze	2,179,207	295,806	884,991	496,016	26,373	3,882,393
Ukupno	323,328,647	17,594,926	43,829,587	31,586,656	1,830,834	418,170,650
Neto ročna neusklađenost						
Na dan 31. decembar 2020. godine	(211,590,863)	1,271,059	14,854,844	186,586,033	77,099,094	68,220,167

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

Izveštaj o ročnoj strukturi monetarne aktive i pasive sadrži monetarne bilansne pozicije raspoređene prema preostalom roku dospeća, odnosno korišćena je konzervativna pretpostavka da će svi transakcioni i depoziti po viđenju biti povučeni u roku do jednog meseca.

Grupa prikuplja depozite pravnih lica i stanovništva, koji obično imaju kraće rokove dospeća i mogu biti povučeni na zahtev. Kratkoročna priroda ovih depozita povećava rizik likvidnosti Grupe i zahteva aktivno upravljanje ovim rizikom, kao i konstantno praćenje tržišnih trendova.

Grupa kratkoročno upravlja rizikom likvidnosti praćenjem i kontrolisanjem pozicija u svim značajnijim valutama, kako bi se na vreme sagledale potrebe za dodatnim izvorima finansiranja u slučaju dospeća odgovarajućih pozicija, odnosno dugoročno planira strukturu svojih izvora i plasmata kako bi obezbedila dovoljno stabilnih izvora i dovoljno rezervi likvidnosti. Rukovodstvo veruje da odgovarajuća diversifikacija portfolija depozita po broju i vrsti deponenata, kao i prethodno iskustvo pružaju dobar preduslov za postojanje stabilne i dugoročne depozitne baze, odnosno po tom osnovu se ne očekuju značajniji odlivi sredstava. Grupa redovno testira Plan upravljanja likvidnošću u kriznim situacijama i proverava period preživljavanja i solventnost, dostupnost izvora za pokriće obaveze koje bi eventualno nastale, odnosno ocenjuje podršku u pretpostavljenim uslovima krize.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

Nediskontovani tokovi gotovine monetarne aktive i monetarne pasive na dan 31. decembar 2021. godine

	<i>U hiljadama dinara</i>					
	<u>Do 1 meseca</u>	<u>Od 1 - 3 meseca</u>	<u>Od 3 - 12 meseci</u>	<u>Od 1 - 5 godina</u>	<u>Preko 5 godina</u>	<u>Ukupno</u>
Gotovina i sredstva kod centralne banke	82,055,481	-	-	-	-	82,055,481
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	18,136,822	5,255,559	2,835,221	2,943,702	-	29,171,304
Kredit i potraživanja od komitenata	7,914,657	11,068,727	52,804,620	110,754,388	57,928,176	240,470,568
Finansijska sredstva (HoV)	15,716,464	4,132,881	24,129,766	99,141,702	14,546,201	157,667,014
Ostala sredstva	1,336,303	581,039	60,532	-	-	1,977,874
Ukupno	125,159,726	21,038,206	79,830,139	212,839,792	72,474,377	511,342,240
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i centralnoj banci	1,942,999	35,138	157,494	335	-	2,135,966
Depoziti i ostale obaveze prema deponentima	339,818,887	8,079,011	31,276,800	24,198,252	1,248,498	404,621,448
Ostale obaveze	1,097,302	325,921	416,501	674,920	29,251	2,543,895
Ukupno	342,859,189	8,440,070	31,850,795	24,873,507	1,277,749	409,301,310
Neto ročna neusklađenost						
Na dan 31. decembar 2021. godine	(217,699,463)	12,598,136	47,979,344	187,966,285	71,196,628	102,040,930

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

Nediskontovani tokovi gotovine monetarne aktive i monetarne pasive na dan 31. decembar 2020. godine

U hiljadama dinara

	<u>Do 1 meseca</u>	<u>Od 1 - 3 meseca</u>	<u>Od 3 - 12 meseci</u>	<u>Od 1 - 5 godina</u>	<u>Preko 5 godina</u>	<u>Ukupno</u>
Gotovina i sredstva kod centralne banke	86,892,070	-	-	-	-	86,892,070
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	14,342,977	1,279,471	338,410	2,994,555	-	18,955,413
Kredit i potraživanja od komitenata	9,329,969	11,336,879	51,157,252	121,893,095	68,378,055	262,095,250
Finansijska sredstva (HoV)	661,487	6,874,596	13,282,947	112,787,393	24,832,233	158,438,657
Ostala sredstva	1,177,656	983,624	658,677	-	-	2,819,957
Ukupno	112,404,160	20,474,570	65,437,286	237,675,043	93,210,288	529,201,347
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i centralnoj banci	4,657,754	2,003,471	621,402	994,521	-	8,277,148
Depoziti i ostale obaveze prema deponentima	316,635,995	15,512,558	42,893,599	31,905,403	2,234,999	409,182,554
Ostale obaveze	2,197,450	295,806	884,991	496,016	26,373	3,900,636
Ukupno	323,491,199	17,811,835	44,399,992	33,395,940	2,261,372	421,360,338
Neto ročna neusklađenost						
Na dan 31. decembar 2020. godine	(211,087,039)	2,662,735	21,037,294	204,279,103	90,948,916	107,841,009

Nediskontovani novčani tokovi koji proističu iz pozicija monetarne aktive i pasive obuhvataju buduće novčane tokove po osnovu bilansnih pozicija i budućih kamata. U slučaju transakcionih i depozita po viđenju koji su u skladu sa konzervativnim pristupom raspoređeni na ročnost do jednog meseca nediskontovani novčani tokovi obuhvataju samo tokove po osnovu glavnice duga.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.3. Tržišni rizici

Tržišni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promena tržišnih varijabli i obuhvata kamatni rizik u bankarskoj knjizi, devizni rizik za sve poslovne aktivnosti koje obavlja i cenovni rizik pozicija knjige trgovanja.

Grupa je izložena cenovnom riziku, deviznom riziku, riziku druge ugovorne strane i riziku izmirenja isporuke po osnovu stavki, koje se nalaze u knjizi trgovanja. Knjiga trgovanja sadrži bilansne i vanbilansne pozicije sredstava i obaveza po osnovu finansijskih instrumenata koje se drže sa namerom trgovanja ili radi zaštite pozicija u drugim finansijskim instrumentima koji se vode u knjizi trgovanja.

Grupa je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, kojom se vrši jasno razgraničavanje procesa preuzimanja tržišnih rizika od procesa njegovog upravljanja. Primarnu ulogu u procesu upravljanja tržišnim rizikom vrši Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, kao i drugi nadležni odbori matične Banke, kao i nadležni odbori članica Grupe čije odluke mogu uticati na izloženost Grupe ovom riziku.

4.3.1. Kamatni rizik

Kamatni rizik predstavlja rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled nepovoljnih promena kamatnih stopa. Izloženost ovoj vrsti rizika zavisi od odnosa kamatno osetljive aktive i kamatno osetljive pasive.

Grupa upravlja sledećim vidovima kamatnog rizika:

- rizik vremenske neusklađenosti dospeća i ponovnog određivanja cena (repricing risk);
- rizik krive prinosa (yield curve risk) – kome je izložena usled promene oblika krive prinosa;
- bazni rizik (basis risk) – kome je izložena zbog različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena;
- rizik opcija (optionality risk) – kome je izložena zbog ugovorenih opcija – kredita s mogućnošću prevremene otplate, depozita s mogućnošću prevremenog povlačenja i drugo.

Osnovni cilj upravljanja kamatnim rizikom je održavanje prihvatljivog nivoa izloženosti kamatnom riziku sa aspekta uticaja na finansijski rezultat, vođenjem adekvatne politike ročne usklađenosti perioda ponovnog formiranja kamatne stope, usklađivanja odgovarajućih izvora sa plasmanima prema vrsti kamatne stope i ročnosti, kao i projekcijom kretanja krive prinosa na inostranom i domaćem tržištu. Prevedashodno, Grupa upravlja marginom internog prinosa kroz cenu kredita i depozita, fokusirajući se na kamatnu maržu.

Grupa posebno sagledava uticaj promene kamatnih stopa i strukture kamatonosne aktive i pasive sa aspekta ročnosti, ponovnog formiranja kamatnih stopa i valutne strukture i upravlja njihovim uticajem na ekonomsku vrednost kapitala.

Proces upravljanja kamatnim rizikom sprovodi se kroz identifikaciju, merenje, ublažavanje, praćenje, kontrolu i izveštavanje o kamatnom riziku.

Identifikacija kamatnog rizika podrazumeva sveobuhvatno i blagovremeno identifikovanje uzroka koji dovode do nastanka rizika i podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti kao i izloženosti kamatnom riziku po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti.

Merenje, odnosno procena kamatnog rizika predstavlja kvantitativnu procenu identifikovanog kamatnog rizika korišćenjem sledećih metoda:

- GAP analiza;
- Analiza osetljivosti;
- Analiza baznog rizika;
- Analiza kredit spred rizika.

Ublažavanje kamatnog rizika podrazumeva održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Grupe i podrazumeva proces definisanja sistema limiti izloženosti Grupe, kao i definisanje i sprovođenje mera za ublažavanje kamatnog rizika.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**4.3.1 Kamatni rizik (nastavak)**

Kontrola i praćenje kamatnog rizika obuhvata proces praćenja usklađenosti sa uspostavljenim sistemom limita, kao i monitoring definisanih mera za umanjenje izloženosti kamatnom riziku Grupe. Kontrola kamatnog rizika podrazumeva kontrolu na svim nivoima upravljanja kao i nezavistan sistem kontrole koji sprovode organizacioni delovi nadležni za internu reviziju i praćenje usklađenosti poslovanja.

Izveštavanje o kamatnom riziku podrazumeva jasno determinisan sistem internog izveštavanja nadležnih odbora i organa članica Grupe o upravljanju kamatnim rizikom.

Interni limiti determinišu se na osnovu internog izveštaja o kamatom GAP-u, koji obuhvata sve pozicije bilansa.

Tokom 2021. godine pokazatelji kamatnog rizika su se kretali u okviru interno definisanih limita.

Usklađenost sa interno definisanim limitima ekonomske vrednosti kapitala:

	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Na dan 31. decembar	2.69%	3.06%
Prosek za period	2.77%	3.63%
Maksimalan za period	3.13%	4.20%
Minimalan za period	1.44%	3.06%
Limit	<u>20%</u>	<u>20%</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.3.1 Kamatni rizik (nastavak)

Izloženost kamatnom riziku može se sagledati i na osnovu Izveštaja o GAP-u kamatnog rizika monetarne aktive i pasive:
Izveštaj o GAP-kamatnog rizika monetarnog podbilansa na dan 31. decembar 2021. godine

							<i>U hiljadama dinara</i>	
	<u>Do 1 meseca</u>	<u>1-3 meseca</u>	<u>3-12 meseci</u>	<u>1-5 godina godina</u>	<u>Preko 5 godina</u>	<u>Ukupno Kamatonosno</u>	<u>Nekamatonosno</u>	<u>Ukupno</u>
Gotovina i sredstva kod centralne banke	25,209,646	-	-	-	-	25,209,646	56,845,835	82,055,481
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	21,095,589	5,235,112	2,800,000	-	-	29,130,701	-	29,130,701
Kredit i potraživanja od komitenata	91,730,632	20,754,905	51,424,776	43,137,734	1,996,895	209,044,942	-	209,044,942
Finansijska sredstva (HoV)	13,980,132	3,799,363	22,784,256	93,866,822	14,706,029	149,136,602	607,417	149,744,019
Ostala sredstva	-	-	-	-	-	-	1,977,874	1,977,874
Ukupno	152,015,999	29,789,380	77,009,032	137,004,556	16,702,924	412,521,891	59,431,126	471,953,017
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i centralnoj banci	2,133,440	-	-	-	-	2,133,440	1,476	2,134,916
Depoziti i ostale obaveze prema deponentima	340,549,150	7,715,980	29,490,012	22,998,574	1,038,413	401,792,129	1,494,289	403,286,418
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	-	2,518,621	2,518,621
Ukupno	342,682,590	7,715,980	29,490,012	22,998,574	1,038,413	403,925,569	4,014,386	407,939,955
Neto ročna neusklađenost na dan:								
31. decembar 2021. godine	(190,666,591)	22,073,400	47,519,020	114,005,982	15,664,511	8,596,322	55,416,740	64,013,062

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.3.1. Kamatni rizik (nastavak)

Izveštaj o GAP–kamatnog rizika monetarnog podbilansa na dan 31. decembar 2020. godine

								<i>U hiljadama dinara</i>	
	Do 1 meseca	1-3 meseca	3-12 meseci	1-5 godina godina	Preko 5 godina	Ukupno Kamatonosno	Nekama-tonosno	Ukupno	
Gotovina i sredstva kod centralne banke	34,314,578	-	-	-	-	34,314,578	52,577,492	86,892,070	
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	15,790,102	1,293,441	255,292	127,601	-	17,466,436	1,399,046	18,865,482	
Kredit i potraživanja od komitenata	72,906,125	22,677,677	63,933,593	55,078,214	4,346,151	218,941,760	491,867	219,433,627	
Finansijska sredstva (HoV)	152,566	6,874,596	13,282,947	112,787,393	24,832,233	157,929,735	508,921	158,438,656	
Ostala sredstva	-	-	-	-	-	-	2,760,982	2,760,982	
Ukupno	123,163,371	30,845,714	77,471,832	167,993,208	29,178,384	428,652,509	57,738,308	486,390,817	
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i centralnoj banci	4,223,467	2,073,599	946,568	850,133	-	8,093,767	2,423	8,096,190	
Depoziti i ostale obaveze prema deponentima	310,601,395	15,783,848	43,810,784	32,894,526	1,734,143	404,824,696	1,367,371	406,192,067	
Ostale obaveze	38,257	-	-	-	-	38,257	3,844,136	3,882,393	
Ukupno	314,863,119	17,857,447	44,757,352	33,744,659	1,734,143	412,956,720	5,213,930	418,170,650	
Neto ročna neusklađenost na dan:									
31. decembar 2020. godine	(191,699,748)	12,988,267	32,714,480	134,248,549	27,444,241	15,695,789	52,524,378	68,220,167	

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.3.1. Kamatni rizik (nastavak)

Izveštaj o GAP-u kamatnog rizika monetarnog podbilansa sadrži monetarne bilansne pozicije raspoređene prema periodu ponovnog formiranja kamatne stope ili preostalom periodu do dospeća, u zavisnosti od toga koji period je kraći. U skladu sa navedenim, korišćena je konzervativna pretpostavka da će svi transakcioni i depoziti po viđenju biti povučeni u roku do jednog meseca.

Rukovodstvo članica Grupe veruje da odgovarajuća usklađenost pozicija po vrsti kamatne stope i periodu ponovnog formiranja pruža dobar preduslov za postojanje sa zahtevanim finansijskim rezultatom uz očuvanje ekonomske vrednosti kapitala.

Rizik od promene kamatnih stopa

Pored praćenja kamatnog GAP-a, upravljanje kamatnim rizikom podrazumeva i praćenje osetljivosti aktive i pasive Banke na različita scenarija promene kamatne stope, Grupa redovno sprovodi stres testiranje kamatnog rizika, kojim procenjuje procene uticaja promene ključnih faktora na kamatni rizik Grupe.

Grupa procenjuje uticaj koji bi mogao imati standardizovani šok kamatnih stopa, paralelni pozitivni i negativni pomak kamatnih stopa na referentnoj krivoj prinosa za 400 baznih poena za RSD i 200 baznih poena za svaku značajnu valutu pojedinačno i za sve ostale valute zajedno.

Izveštaj o GAP–kamatnog rizika monetarnog podbilansa na dan 31. decembar 2021. godine (nastavak)

Standardni scenario podrazumeva paralelnu promenu (povećanje i smanjenje) kamatne stope od 100 baznih poena (b.p.) primenjen na internom izveštaju o kamatnom GAP-u. Analiza osetljivosti Grupe, odnosno uticaj na finansijski rezultat na povećanje i smanjenje kamatne stope, uz pretpostavku simetričnih kretanja i konstantne finansijske pozicije, data je u tabeli:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	Paralelno povećanje od 100 b.p.	Paralelno smanjenje od 100 b.p.
2021.		
Na dan 31. decembra	<u>420,400</u>	<u>(420,400)</u>
2020.		
Na dan 31. decembra	<u>538,445</u>	<u>(538,445)</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.4. Devizni rizik

Grupa je izložena deviznom riziku koji se manifestuje kroz mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital usled promene međuvalutnih odnosa, promene vrednosti domaće valute u odnosu na strane valute ili promene vrednosti zlata i drugih plemenitih metala. Deviznom riziku izložene su sve pozicije sadržane u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja u stranoj valuti i zlatu, kao i dinarske pozicije indeksirane valutnom klauzulom.

U cilju minimiziranja izloženosti deviznom riziku Grupa vrši diversifikaciju valutne strukture portfolija i valutne strukture obaveza, usklađivanje otvorenih pozicija po pojedinim valutama, poštujući principe ročne transformacije sredstava.

Grupa je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, kojom se vrši jasno razgraničavanje procesa preuzimanja deviznog rizika od procesa njegovog upravljanja.

Proces upravljanja deviznim rizikom sprovodi se kroz identifikaciju, merenje, ublažavanje, praćenje, kontrolu i izveštavanje o deviznom riziku.

Grupa na sveobuhvatan način blagovremeno identifikuje uzroke koji dovode do nastanka deviznog rizika što podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti deviznom riziku, kao i izloženosti deviznom riziku po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti.

Merenje, odnosno procena deviznog rizika predstavlja kvantitativnu procenu identifikovanog deviznog rizika, korišćenjem sledećih tehnika:

- GAP analiza i pokazatelj deviznog rizika;
- VaR;
- Stress test;
- Backtesting,

Ublažavanje deviznog rizika podrazumeva održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Grupe kroz postavljanje transparentnog sistema limita i definisanje mera za ublažavanje deviznog rizika.

Kontrola i praćenje deviznog rizika obuhvata praćenje i nadzor usklađenosti pozicija sa interno i eksterno definisanim limitima, kao i monitoring definisanih i preduzetih mera. Kontinuiranim praćenjem i kontrolom deviznog rizika omogućeno je blagovremeno preduzimanje mera u cilju održavanja deviznog rizika u okviru definisanih limita. Kontrola deviznog rizika podrazumeva kontrolu na svim nivoima upravljanja kao i nezavistan sistem kontrole koji sprovode organizacioni delovi nadležni za internu reviziju i praćenje usklađenosti poslovanja.

Izveštavanje o deviznom riziku obuhvata sistem internog i eksternog izveštavanja i sprovodi se na dnevnom nivou i po utvrđenoj dinamici, a u skladu sa definisanim sistemom.

Grupa usklađuje svoje poslovanje sa regulatorno propisanim pokazateljem deviznog rizika, koji predstavlja odnos zbira otvorene devizne pozicije i pozicije u zlatu i regulatornog kapitala.

Pregled ukupne rizične devizne pozicije i regulatorno definisanog pokazatelja deviznog rizika na dan 31. decembra:

	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Ukupna rizična devizna pozicija	1,306,182	6,993,596
Pokazatelj deviznog rizika	2.00%	10.13%
Regulatorno propisan limit	<u>20%</u>	<u>20%</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.4. Devizni rizik (nastavak)

Pregled monetarne aktive i monetarne pasive po valutama na dan 31. decembar 2021. godine

U hiljadama dinara

	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno u valuti	Devizna klauzula u EUR	Devizna klauzula u CHF	Dinarske pozicije	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	43,703,757	210,126	8,007,477	620,924	52,542,284	-	-	29,513,197	82,055,481
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	15,242,500	2,097,905	450,110	3,077,949	20,868,464	-	-	8,262,237	29,130,701
Kredit i potraživanja od komitenata	6,910,244	1,138	-	-	6,911,382	138,770,935	47,704	63,314,921	209,044,942
Finansijska sredstva (XOB)	53,502,848	8,162,770	1,760,642	-	63,426,260	40,600	-	86,277,159	149,744,019
Ostala sredstva	612,254	2,136,748	894	119	2,750,015	-	-	-772,141	1,977,874
Ukupno	119,971,603	12,608,687	10,219,123	3,698,992	146,498,405	138,811,535	47,704	186,595,373	471,953,017
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i centralnoj banci	970,794	192,765	140,395	29,461	1,333,415	1,352	-	800,149	2,134,916
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	254,535,330	11,217,791	10,127,893	3,596,891	279,477,905	336,019	-	123,472,494	403,286,418
Ostale obaveze	313,134	149,104	4,868	14,948	482,054	805,394,00	-	1,231,173	2,518,621
Ukupno	255,819,258	11,559,660	10,273,156	3,641,300	281,293,374	1,142,765	-	125,503,816	407,939,955
Neto devizna pozicija 31. decembar 2021. godine	(135,847,655)	1,049,027	(54,033)	57,692	(134,794,969)	137,668,770	47,704	61,091,557	64,013,062

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.4. Devizni rizik (nastavak)

Pregled monetarne aktive i monetarne pasive po valutama na dan 31. decembar 2020. godine

U hiljadama dinara

	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno u valuti	Devizna klauzula u EUR	Devizna klauzula u CHF	Dinarske pozicije	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	36,703,618	1,020,515	6,875,136	5,386,502	49,985,771	-	-	36,906,299	86,892,070
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	13,193,256	2,173,599	500,522	2,952,461	18,819,838	-	-	45,644	18,865,482
Kredit i potraživanja od komitenata	24,909,300	-	-	17,553,351	42,462,651	120,159,267	53,894	56,757,815	219,433,627
Finansijska sredstva (XOB)	55,915,979	9,753,914	1,739,077	2,595,794	70,004,764	105,757	-	88,328,135	158,438,656
Ostala sredstva	1,202,392	58,087	1,155	22,348	1,283,982	-	-	1,477,000	2,760,982
Ukupno	131,924,545	13,006,115	9,115,890	28,510,456	182,557,006	120,265,024	53,894	183,514,893	486,390,817
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i centralnoj banci	1,478,460	112,909	42,743	4,057,180	5,691,292	20,158	-	2,384,740	8,096,190
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	251,820,362	11,851,314	8,970,720	18,203,193	290,845,589	144,321	-	115,202,157	406,192,067
Ostale obaveze	795,966	160,655	53,372	419,224	1,429,217	751,592	-	1,701,584	3,882,393
Ukupno	254,094,788	12,124,878	9,066,835	22,679,597	297,966,098	916,071	-	119,288,481	418,170,650
Neto devizna pozicija 31. decembar 2020. godine	(122,170,243)	881,237	49,055	5,830,859	(115,409,092)	119,348,953	53,894	64,226,412	68,220,167

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.5. Pregled desetodnevnog VaR-a

Grupa vrši i stresno testiranje deviznog rizika kojim se procenjuje potencijalni uticaj specifičnih događaja i/ili promene više finansijskih varijabli na finansijski rezultat, kapital i pokazatelj deviznog rizika.

VaR označava najveći mogući gubitak u portfoliju Grupe tokom određenog perioda i pri unapred definisanom intervalu poverenja. Grupa izračunava jednodnevni i desetodnevni VaR, sa intervalom poverenja od 99%, na deviznim pozicijama (devizni VaR). Grupa izračunava VaR primenom autoregresivnog-heteroskedastičnog modela GARCH, za koji nije tražila odobrenje Narodne banke Srbije, u cilju procene regulatornih kapitalnih zahteva za devizni rizik.

Devizni VaR se računa na pozicijama u stranoj valutu, kao i na pozicijama indeksiranim valutnom klauzulom koje su sadržane u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.

Pregled desetodnevnog VaR-a sa intervalom poverenja od 99% za 2021. i 2020. godinu je prikazan kao što sledi:

	Na dan 31. decembar	U hiljadama dinara		
		Prosek	Maksimalan	Minimalan
2021.				
Devizni rizik	17,267	752	17,267	43
2020.				
Devizni rizik	2,718	4,351	64,157	975

4.6. Operativni rizik

Banke članice Grupe na dnevnom nivou prate događaje operativnih rizika i upravljaju operativnim rizicima. U cilju efikasnog praćenja operativnog rizika, u svakom organizacionom delu Banke članice Grupe imenovani su zaposleni za operativne rizike, koji su odgovorni za tačnost i ažurnost podataka o svim događajima operativnog rizika, kao i za evidenciju svih nastalih događaja u bazu podataka operativnih rizika. Organizacioni deo Banke članice Grupe u čijoj je nadležnosti upravljanje rizicima vrši monitoring i izveštavanje o operativnim rizicima.

Merenje, odnosno procenu operativnog rizika Grupa vrši kroz kvantitativnu i/ili kvalitativnu procenu identifikovanog operativnog rizika. Banke članice Grupe sprovode merenje izloženosti operativnim rizicima kroz evidenciju događaja, praćenje ključnih indikatora rizika i utvrđivanje profila operativnih rizika. Profil operativnih rizika predstavlja izloženost Grupe operativnom riziku, podrazumeva procenu izloženosti rizicima prema predefinisanim procesima merenjem mogućeg raspona, značaja za poslovanje i učestalosti događaja koji mogu da prouzrokuju gubitke, identifikovanjem nivoa kontrole koje oblasti poslovanja imaju nad ovim rizicima i mere za poboljšanje.

Grupa ne može eliminisati sve operativne rizike, ali uvođenjem odgovarajućeg kontrolnog okvira, monitoringom i ublažavanjem potencijalnih rizika uspostavlja proces upravljanja operativnim rizikom, Grupa preduzima mere u cilju ublažavanja operativnih rizika i proaktivnog reagovanja na potencijalne događaje operativnih rizika kroz permanentno praćenje svih aktivnosti, primenu adekvatnog i pouzdanog informacionog sistema i orijentacijom na projektni pristup, a čijim sprovođenjem se unapređuje poslovna praksa i optimizuju poslovni procesi.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.6. Operativni rizik (nastavak)

Putem pouzdanog izveštavanja o realizaciji mera za ublažavanje operativnih rizika, Grupa je uspostavila sistem za monitoring aktivnosti koje preduzimaju članica Grupe u cilju umanjenja operativnih rizika i preventivnog reagovanja na događaje operativnih rizika koji su u nastajanju. Grupa procenjuje rizik poveravanja aktivnosti trećim licima za obavljanje određenih aktivnosti u vezi sa poslovanjem, na osnovu ugovora zaključenog sa tim licima kojima se jasno određuju uslovi, prava, obaveze i odgovornosti ugovorenih strana.

U cilju nesmetanog i kontinuiranog funkcionisanja svih značajnih sistema i procesa Grupe, kao i ograničavanja gubitaka u vanrednim situacijama, članice Grupe su usvojile Plan za obezbeđenje kontinuiteta poslovanja, a u cilju ponovnog uspostavljanja oporavka sistema informacione tehnologije u slučaju prekida poslovanja. članice Grupe su usvojile Plan oporavka aktivnosti u slučaju katastrofa.

4.7. Rizici ulaganja

Rizik ulaganja Grupe predstavlja rizik ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva i investicione nekretnine. Ulaganje Grupe u jedno lice koje nije lice u finansijskom sektoru može biti do 10% kapitala Grupe, pri čemu se pod ovim ulaganjem podrazumeva ulaganje kojim članice Grupe stiču udeo ili akcije lica koje nije lice u finansijskom sektoru. Ukupna ulaganja Grupe u lica koja nisu lica u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine Grupe ne smeju preći 60% kapitala Grupe, s tim što se ovo ograničenje ne odnosi na sticanje akcija radi njihove dalje prodaje u roku od šest meseci od dana sticanja.

4.8. Rizik izloženosti

Velika izloženost Grupe prema jednom licu ili grupi povezanih lica, uključujući i lica povezana sa Grupom, jeste izloženost koja iznosi preko 10% kapitala Grupe.

U svom poslovanju, Grupa vodi računa o usklađenosti sa regulatorno definisanim limitima izloženosti:

- Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica ne sme biti veća od 25% kapitala Grupe;
- Zbir svih velikih izloženosti Grupe ne sme preći 400% kapitala Grupe.

Definisani limiti izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica odnose se i na lica povezana sa Grupom.

Izloženost Grupe prema jednom licu ili grupi povezanih lica, kao i izloženost prema licima povezanim sa Grupom, kretala se u okviru propisanih limita.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.9. Rizik zemlje

Rizik zemlje je rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Grupa izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe zbog nemogućnosti članica Grupe da naplati potraživanja od dužnika iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla dužnika. Rizik zemlje obuhvata sledeće rizike:

- Političko-ekonomski rizik, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarivanja gubitka zbog nemogućnosti članica Grupe da naplati potraživanja usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa zemlje porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj zemlji;
- Rizik transfera, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarenja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja iskazanih u valuti koja nije zvanična valuta zemlje porekla dužnika, i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih zemalja u određenoj valuti koja su utvrđena aktima državnih i drugih organa zemlje dužnika.

Grupa upravlja rizikom zemlje na nivou pojedinačnog plasmana i na nivou portfolija. Merenje i kontrolu izloženosti pojedinačnog plasmana riziku zemlje, članice Grupe vrše određivanjem kategorije internog rejtinga zemlje dužnika, a na osnovu rejtinga dodeljenog od strane međunarodno priznatih rejting agencija i utvrđivanjem limita izloženosti kao procentom od kapitala Grupe u zavisnosti od kategorije internog rejtinga zemlje. Merenje i kontrolu izloženosti portfolija riziku zemlje Grupa vrši na osnovu grupisanja potraživanja prema stepenu rizika zemalja dužnika.

U cilju adekvatnog upravljanja rizikom zemlje, Grupa definiše limite izloženosti pojedinačno po zemljama porekla dužnika.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.10. Fer vrednost finansijske aktive i pasive

Pregled knjigovodstvene vrednosti i fer vrednosti finansijske aktive i pasive koja se ne vrednuje po fer vrednosti

	31.12.2021.					31.12.2020.				
	Knjigovodstve na vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Knjigovodstve na vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Finansijska aktiva										
Gotovina i sredstva kod centralne banke	82,055,482	82,055,482	82,055,482	-	-	80,045,107	80,045,107	80,045,107		
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	29,114,381	29,114,381	29,114,381	-	-	18,142,070	18,142,070	18,142,070		
Kredit i potraživanja od komitenata	209,044,943	208,948,338			208,948,338	189,296,089	187,604,124	-	-	187,604,124
Ostala sredstva	5,430,723	5,430,723	5,430,723	-		6,216,270	6,216,270	6,216,270		
Hartije od vrednosti koje se vode po amortizovanoj vrednosti	934,484	934,484	-	-	934,484	842,240	842,240			842,240
Finansijska pasiva										
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	2,134,969	2,134,969	1,705,139	-	429,830	8,096,190	8,096,190	5,140,177	-	2,956,013
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	403,286,418	403,239,009	-	-	403,239,009	406,192,067	405,924,829	-	-	405,924,829
Ostale obaveze	4,142,443	4,142,443	-	-	4,142,443	3,882,393	3,882,393	-	-	3,882,393

Obračunata fer vrednosti datih kredita i plasmana klijentima, kao i primljenih depozita jednaka je fer vrednosti koju je NLB dd procenila i po kojima su isti priznati na dan sticanja većinskog paketa akcija Banke. U trenutku prezimanja priznato je i obezvređenje najvećeg dela finansijskih sredstava koji imaju status nerizičnih izloženosti. Vrednosti u gornjoj tabeli su prikazane u skladu sa fer vrednostima ovih pozicija procenjenih na dan preuzimanja matične Banke (31.12.2020. godine) a respektivno amortizovane do 31.12.2021. godine.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.10. Fer vrednost finansijske aktive i pasive (nastavak)

Finansijski instrumenti koji se mere po fer vrednosti

Aktiva	31.12.2021.			Ukupna aktiva / pasiva po fer vrednosti	U hiljadama dinara 31.12.2020.			Ukupna aktiva / pasiva po fer vrednosti
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3		Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha prodaju (u dinarima)	512,823	-	-	512,823	508,922	4,873,616	-	5,382,538
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha prodaju (u stranoj valuti)	-	-	-	-	-	2,925,568	-	2,925,568
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat (u dinarima)	140,170	84,689,682	-	84,689,682	-	81,955,812	-	81,955,812
Finansijska aktiva po fer vrednosti kroz ostali rezultat (u stranoj valuti)	23,048,496	40,377,764	40,600	63,451,766	19,181,058	48,045,683	105,757	67,332,498
Ukupno	23,701,489	125,067,446	40,600	148,654,271	19,689,980	137,800,679	105,757	157,596,416

U nivo 1 raspoređuju se finansijski instrumenti kojima se trguje na međunarodnom tržištu i kod kojih postoji dostupna adekvatna cena ili kojima se trguje metodom kontinuiranog trgovanja, ukoliko su u pitanju instrumenti sa Beogradske berze (obveznice Republike Srbije i Republike Srpske kojima se trguje na međunarodnom tržištu, Republika Slovenija, Republika Irska, USA, Raiffeisen Bank International), dok nivo 2 sadrži hartije od vrednosti čija se fer vrednost procenjuje na osnovu interno razvijenih modela koji se baziraju na informacijama sa aukcija ili sa sekundarnog tržišta hartija od vrednosti (obveznice RS u RSD i EUR).

Fer vrednost aktive za koju ne postoje direktne informacije o trgovanju se raspoređuje u nivo 3 (municipalne obveznice).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.11. Upravljanje kapitalom

Grupa je uspostavila sistem upravljanja rizicima u skladu sa obimom i strukturom svojih poslovnih aktivnosti, a cilj upravljanja kapitalom je nesmetano ostvarenje ciljeva poslovne politike Grupe.

Obračun kapitala i pokazatelja adekvatnosti kapitala je počevši od 30.06.2017.godine usklađen sa Bazel III standardom.

Osnovni ciljevi upravljanja kapitalom su:

- očuvanje minimalnog regulatornog zahteva (EUR 10 miliona);
- održavanje zaštitnih slojeva kapitala;
- poštovanje minimalnih regulatornih pokazatelja adekvatnosti kapitala uvećanih za zaštitne slojeve kapitala;
- održavanje poverenja u sigurnost i stabilnost poslovanja;
- ostvarenje poslovnih i finansijskih planova;
- podržavanje očekivanog rasta plasmana;
- omogućavanje optimuma budućih izvora sredstava i njihovog korišćenja;
- ostvarenje politike dividendi.

Regulatorni kapital bankarske Grupe predstavlja zbir osnovnog kapitala (koga čine osnovni akcijski i dodatni osnovni kapital) i dopunskog kapitala, umanjeno za odbitne stavke. Pokazatelji adekvatnosti kapitala predstavljaju odnos kapitala (ukupnog, osnovnog ili osnovnog akcijskog) Grupe i zbira: rizikom ponderisanih izloženosti za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja i rizik izmirenja/ispоруke po osnovu slobodnih isporuka; rizične aktivne po osnovu izloženosti riziku izmirenja/ispоруke (osim po osnovu slobodnih isporuka); rizične aktivne po osnovu izloženosti tržišnim rizicima; rizične aktivne po osnovu izloženosti operativnom riziku; rizične aktivne po osnovu izloženosti riziku prilagođavanja kreditne izloženosti i rizične aktivne po osnovu prekoračenja limita izloženosti iz knjige trgovanja. Rizikom ponderisane izloženosti za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja i rizik izmirenja/ispоруke po osnovu slobodnih isporuka bankarske Grupe se utvrđuju u skladu sa propisanim ponderima rizičnosti za sve klase aktivne. Rizična aktivna po osnovu izloženosti operativnom riziku se dobija množenjem recipročne vrednosti propisanog pokazatelja adekvatnosti kapitala i kapitalnog zahteva za operativni rizik, utvrđenog kao trogodišnji proseki proizvod indikatora izloženosti po svim linijama poslovanja i propisanih stopa kapitalnog zahteva za svaku poslovnu liniju.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.11. Upravljanje kapitalom

Pokazatelji adekvatnosti kapitala	U hiljadama dinara	
	31.12.2021.	31.12.2020.
Osnovni kapital	66,071,468	70,902,630
Osnovni akcijski kapital	65,697,958	70,529,120
Dodatni osnovni kapital	373,510	373,510
Odbitne stavke od kapitala	(713,172)	(1,881,099)
Kapital	65,358,296	69,021,531
Rizikom ponderisane izloženosti za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja i rizik izmirenja/ispоруke po osnovu slobodnih isporuka	194,363,632	199,051,603
Rizična aktiva po osnovu izloženosti operativnom riziku	34,534,805	36,826,475
Rizična aktiva po osnovu izloženosti tržišnim rizicima	-	3,594,496
Pokazatelj adekvatnosti kapitala (min. 14.35%)	28.55%	28.82%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala (min. 12.35%)	28.55%	28.82%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala (min. 10.85%)	28.39%	28.67%

Tokom 2021. godine svi propisani pokazatelji adekvatnosti kapitala su bili iznad regulatornih limita (8% + kombinovani zaštitni sloj kapitala, 6% + kombinovani zaštitni sloj kapitala i 4.5% + kombinovani zaštitni sloj kapitala za pokazatelje adekvatnosti ukupnog, osnovnog i osnovnog akcijskog kapitala respektivno).

Strategijom i Planom upravljanja kapitalom, bankarska Grupa obezbeđuje održavanje nivoa i strukturu internog kapitala koji pruža adekvatnu podršku rastu plasmana, budućih izvora sredstava i njihovog korišćenja na nivou bankarske Grupe, sprovođenju politike dividendi, kao i prilagođavanje promenama u regulatornim zahtevima.

Tokom 2020. godine Grupa je obračunavala i pokazatelj leveridža u skladu sa regulatornim zahtevom, koji predstavlja količnik osnovnog kapitala i iznosa izloženosti koje ulaze u obračun predmetnog pokazatelja.

Plan upravljanja kapitalom, kao deo sistema upravljanja kapitalom, sadrži:

- strateške ciljeve i period za njihovo ostvarivanje;
- opis procesa upravljanja raspoloživim internim kapitalom, planiranje njegovog adekvatnog nivoa i odgovornosti za taj proces;
- procedure planiranja adekvatnog nivoa raspoloživog internog kapitala;
- način dostizanja i održavanja adekvatnog nivoa raspoloživog internog kapitala;
- ograničenja u vezi sa raspoloživim internim kapitalom;
- prikaz i obrazloženje efekata stres testiranja na interne kapitalne zahteve;
- alokaciju kapitala;
- plan poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.11. Upravljanje kapitalom (nastavak)

Grupa na kontinuiranoj osnovi sprovodi proces interne procene adekvatnosti kapitala u skladu sa prirodom, obimom i složenosti poslovnih aktivnosti, a u skladu sa Strategijom upravljanja rizicima, politikama za upravljanje pojedinačnim rizicima i Strategijom upravljanja kapitalom.

Proces interne procene adekvatnosti kapitala, kao dokumentovan i kontinuiran proces ispunjava sledeće uslove:

- zasnovan je na identifikaciji i merenju rizika;
- pruža sveobuhvatnu procenu i praćenje rizika kojima je bankarska Grupa izložena ili može biti izložena;
- obezbeđuje adekvatan nivo raspoloživog internog kapitala u skladu sa rizičnim profilom bankarske Grupe;
- uključen je u sistem upravljanja bankarskom Grupom i donošenje odluka;
- predmet je redovne analize, praćenja i provere.

Faze procesa interne procene adekvatnosti kapitala na nivou bankarske Grupe obuhvataju:

- utvrđivanje materijalno značajnih rizika, u skladu sa kvalitativnim i kvantitativnim kriterijumima;
- obračun iznosa internih kapitalnih zahteva;
- obračun iznosa stresiranih internih kapitalnih zahteva;
- određivanje ukupnog internog kapitalnog zahteva;
- poređenje sledećih elemenata:
  - kapitala i raspoloživog internog kapitala;
  - minimalnih kapitalnih zahteva i internih kapitalnih zahteva za pojedinačne rizike;
  - zbira minimalnih kapitalnih zahteva i ukupnih internih kapitalnih zahteva.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

5. KORIŠĆENJE PROCENJIVANJA

Rukovodstvo koristi pretpostavke i procene koje imaju efekta na prezentovane vrednosti sredstava i obaveza u toku izveštajnog perioda. Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procene izvršene, su rezultat redovnih provera. Ove procene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, kao i različitim informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, a koje deluju realno i razumno u datim okolnostima uz primenu koncepta očekivanog kreditnog gubitka.

Ključni izvori neizvesnosti kod procena

Rezervisanja za kreditne gubitke

Obezvredenje sredstava koja se procenjuju metodom amortizovanog troška se utvrđuje na način koji je opisan u računovodstvenoj politici 3(j).

Obezvredenje plasmana ima za cilj obezbeđenje razumnog, opreznog i pravovremenog utvrđivanja gubitaka, kako bi se zaštitio kapital Banke u periodu kada gubitak bude i definitivno potvrđen (realizovan) zbog nemogućnosti naplate ugovorenih iznosa ili odlivom sredstava za izmirenje potencijalnih obaveza.

Obezvredenje plasmana i rezervisanja vrše se samo onda kada postoji opravdan osnov, odnosno kada postoji objektivan dokaz o obezvređenju kao posledica događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja kredita, a koji nepovoljno utiču na buduće novčane tokove od kredita.

Glavni elementi u proceni obezvređenja plasmana su sledeći: prekoračenje roka plaćanja glavnice ili kamate, teškoće u novčanim tokovima korisnika kredita (finansijske teškoće), opadanje kreditnog rejtinga ili promene prvobitnih uslova iz ugovora i drugo.

Obezvredenje plasmana se vrši na osnovu procene očekivanih budućih novčanih tokova iz poslovanja klijenata ili realizacijom sredstava obezbeđenja, ukoliko se proceni da će realno kredit biti namiren iz tih sredstava.

Banka vrši procenu obezvređenja potraživanja na grupnoj i pojedinačnoj osnovi.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

5. KORIŠĆENJE PROCENJIVANJA (nastavak)

Pojedinačno procenjivanje

Banka procenjuje ispravku vrednosti za svaki pojedinačno značajan plasman sa statusom neizmirivanja obaveza – default-a, odnosno plasmene koji su klasifikovani u nivo 3 u skladu sa MSFI 9 standardom. Tom prilikom se uzimaju u obzir finansijska pozicija korisnika kredita, održivost biznis plana, njegova sposobnost da poboljša svoje performanse u slučaju finansijskih teškoća, projektovani prihodi, raspoloživost drugih vrsta finansijske podrške i vrednost kolaterala koja se može realizovati, kao i očekivani novčani tokovi. Ukoliko dođe do novih informacija koje prema proceni bitno menjaju kreditnu sposobnost klijenta, vrednost kolaterala i izvesnost ispunjenja obaveza klijenta prema Banci, vrši se nova procena obezvređenja plasmana.

Ispravka vrednosti na pojedinačnoj osnovi se obračunava ukoliko postoje objektivni dokazi obezvređenja koji su rezultat jednog ili više događaja nastalih nakon inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva i ukoliko postoji merljivo smanjenje budućih tokova gotovine.

Objektivnim dokazima koji ukazuju na potrebu obezvređenja plasmana, smatra se:

- kada finansijsko stanje dužnika ukazuje na znatne probleme u njegovom poslovanju;
- kada postoje podaci o neizmirenju obaveza, učestalom kašnjenju u otplati ili neispunjavanju drugih ugovornih odredaba;
- kada Banka, usled finansijskih poteškoća dužnika, bitno promeni uslove otplate potraživanja u odnosu na one koji su prvobitno ugovoreni;
- dužnik ne može da izmiri svoje obaveze u celosti bez realizacije sredstva obezbeđenja;
- neprekidna blokada računa preko 60 dana;
- kada postoje izvesne značajne finansijske poteškoće u poslovanju klijenta (bankrotstvo, likvidacija, stečaj ili neka druga vrsta finansijske reorganizacije dužnika) i slično.

Dokazi se mogu dokumentovati i analizom u Watch procesu, informacijom o povećanom stepenu rizika dužnika, izveštajima sa sastanaka koji su održani sa dužnikom, izveštajima o obavljenom monitoringu kolaterala klijenata, izveštajima o prinudnoj naplati i danima blokade, izveštajima o kreditima u docnji i drugim informacijama kojima Banka raspolaže.

Pored toga, dokumentaciju potrebnu kao dokaz za obezvređenje plasmana, predstavljaju i dokazi za procenu očekivanih priliva po plasmanu, koji se pre svega odnose na dokumentaciju o planiranim budućim novčanim tokovima dužnika.

Kada postoje objektivni dokazi, iznos obezvređenja se obračunava kao razlika između bruto knjigovodstvene vrednosti sredstava i sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine, pri čemu Banka uvažava postojanje više scenarija naplate prilikom procene očekivanih budućih tokova gotovine za određene slučajeve. Tom prilikom, scenarija koja se mogu uzeti u obzir su scenarija iz poslovanja (restrukturiranje/sporazumi i slično), scenarija iz realizacija kolaterala (vansudski/sudski/stečaj i ostalo) i prodaja potraživanja. Verovatnoće određenog scenarija Banka procenjuje na osnovu istorijske realizacije i naplate problematičnih slučajeva, specifičnosti pojedinačnog klijenta, kao i predviđanjem budućih mogućih ishoda, pri čemu je zbir svih scenarija 100%.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

5. KORIŠĆENJE PROCENJIVANJA (nastavak)

Grupno procenjivanje

Obezvredenje se procenjuje grupno po svim plasmanima kod kojih nije identifikovan objektivni dokaz obezvređenja ili koji nisu pojedinačno materijalno značajni a u statusu su default-a i za plasmane kod kojih obračunom na pojedinačnoj osnovi nije utvrđen iznos obezvređenja, kao i po osnovu provizija i drugih potraživanja koja nemaju elemente za svođenje na sadašnju vrednost.

Grupna procena se vrši po grupama prema sličnim karakteristikama u pogledu kreditnog rizika koje se formiraju na osnovu interno propisane metodologije (po vrstama klijenata u sektoru privrede i po bonitetnim grupama po vrstama plasmana u sektoru stanovništva), bazirane na sistemu internog rejtinga i to na mesečnom nivou. Metodologija za obezvređenje podrazumeva princip budućeg očekivanog gubitka, u skladu sa MSFI 9, kroz uključivanje uticaja očekivanog kretanja makroekonomskih varijabli na buduće kretanje verovatnoće gubitka na bazi statistički dokazanih međuzavisnosti.

Obezvredenje na grupnoj osnovi bazira se na očekivanom kreditnom gubitku u skladu sa verovatnoćom neizmirenja obaveza u narednih 12 meseci (potraživanja u nivou 1), osim u slučaju kada postoji značajno pogoršanje kreditnog rizika u odnosu na trenutak inicijalnog priznavanja, kada se procena kreditnih gubitaka vrši na bazi verovatnoće neizmirenja obaveza za period životnog veka instrumenta (potraživanja u nivou 2).

Ceneći specifičnosti u poslovanju sa klijentima, posebno se utvrđuju migracije za privredne klijente, mikro biznis, stanovništvo po vrstama proizvoda, finansijske institucije i izloženosti prema državama.

Obezvredenje kredita umanjuje vrednost kredita i priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha.

Utvrđivanje verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama

Utvrđivanje verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama (potencijalnim obavezama) vrši se kada se proceni da postoji dovoljno izvesno očekivanje da će doći do odliva sredstava za izmirenje potencijalne obaveze. Utvrđivanje verovatnog gubitka Banka vrši i za neiskorišćene preuzete obaveze, za koje nije ugovorila bezuslovno i bez prethodne najave, mogućnost otkaza ugovorene obaveze. Prilikom obračuna rezervisanja po osnovu neiskorišćenih preuzetih obaveza, Banka koristi faktor konverzije (CCF) kojim se koriguje knjigovodstvena vrednost neiskorišćenih preuzetih obaveza.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

5. KORIŠĆENJE PROCENJIVANJA (nastavak)

Utvrdjivanje fer vrednosti

Fer vrednost finansijskih instrumenata predstavlja iznose po kojima se sredstva mogu razmeniti ili obaveze izmiriti između upućenih, voljnih strana u transakciji po tržišnim uslovima.

Banka vrši vrednovanje finansijskih instrumenata po:

- fer vrednosti kroz bilans uspeha i
- fer vrednosti kroz ostali rezultat, sa priznavanjem «recycling» ili bez priznavanja u bilansu uspeha.

Finansijska sredstva i obaveze klasifikovani po fer vrednosti kroz bilans uspeha se, u postupku naknadnog vrednovanja mere po fer vrednosti, bez uključivanja troškova prodaje ili drugih troškova pri prestanku priznavanja. Dobici / gubici koji proističu od promene fer vrednosti ovih finansijskih instrumenata, njihovi prihodi od dividendi, kao i kursne razlike se priznaju u bilansu uspeha. Ne sprovi se test na potencijalno obezvređenje ovih finansijskih instrumenata.

Nakon početnog priznavanja, instrumenti kapitala naknadno se odmeravaju u zavisnosti od toga da li imaju kotiranu tržišnu cenu. Instrumenti kapitala koji imaju kotiranu tržišnu cenu odmeravaju se po tržišnoj vrednosti, a investicije u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu odmeravaju se korišćenjem tehnika procene, pri čemu se kombinuje više raspoloživih pristupa i tehnika za merenje fer vrednosti.

Investicije u instrumente kapitala koji se ne drže radi trgovanja i koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat se mere, u postupku naknadnog vrednovanja, po fer vrednosti, bez uključivanja troškova prodaje ili drugih troškova pri prestanku priznavanja. Uz izuzetak primljenih dividendi koji se priznaju u bilansu uspeha, svi drugi vezani dobiti i gubici, uključujući i komponentu kursnih razlika, se priznaju u ostalom rezultatu, preko kapitala.

Iznosi prikazani u ostalom rezultatu se ne mogu naknadno preneti u bilans uspeha, iako se kumulirani dobiti ili gubici mogu transferisati unutar kapitala, na neraspoređenu dobit.

Investicije u dužničke instrumente koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat se, nakon inicijalnog priznavanja, vrednuju na sledeći način:

- a. dobiti/gubici od obezvređenja, koji se izvode iz iste metodologije, koja se primenjuje i za finansijska sredstva merena po amortizovanoj vrednosti, priznaju se u bilansu uspeha;
- b. dobiti/gubici od kursnih razlika, se priznaju u bilansu uspeha;
- c. prihodi od kamata, koji se računaju primenom metoda efektivne kamate, se priznaju u bilansu uspeha;
- d. dobiti/gubici od promene fer vrednosti se priznaju kroz ostali ukupni rezultat;
- e. u slučaju izvršene modifikacije, dobiti/gubici od modifikacije se priznaju u bilansu uspeha i
- f. u slučaju prestanka priznavanja, kumulativni dobiti/gubici prethodno priznati kroz ostali ukupni rezultat se reklasifikuju iz kapitala u bilans uspeha, kao prilagođavanje usled reklasifikacije.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

5. KORIŠĆENJE PROCENJIVANJA (nastavak)

Utvrdivanje fer vrednosti (nastavak)

Finansijski derivati naknadno se preračunavaju po tržišnoj vrednosti. Tržišne vrednosti finansijskih derivata se dobijaju na osnovu različitih tehnika procene, uključujući diskontovanje novčanih tokova. Promena vrednosti finansijskih derivata se računovodstveno iskazuje u okviru pasive, odnosno aktive i bilansa uspeha.

Promene fer vrednosti finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti vrši se u slučaju:

- promena u fer vrednosti koja je posledica promene sopstvenog kreditnog rizika obaveze iskazuje se u ostalom rezultatu, a
- preostali iznos promene fer vrednosti obaveze se iskazuje u bilansu uspeha.

Finansijske obaveze koje se drže radi trgovanja i derivati, posle početnog priznavanja i odmeravanja, vrednuju se po fer vrednosti.

Promena fer vrednosti finansijske obaveze koja se drži radi trgovanja, uključuje se u prihode, odnosno rashode perioda u kome su nastali.

Ukoliko Banka izmiruje svoje obaveze prema poveriocima i zaposlenima gotovinom koja se utvrđuje u odnosu na cenu akcija ili ima opciju da se opredeli između ova dva načina izmirenja obaveze, vrednovanje takvih transakcija se vrši u skladu sa relevantnim MSFI.

Koncept fer vrednosti

Prilikom merenja fer vrednosti Banka se opredeljuje za pristup/tehnike koje treba da maksimiziraju upotrebu relevantnih javno dostupnih podataka (engl. „*observable inputs*“), a da minimiziraju korišćenje podataka koji nisu javno dostupni (engl. „*unobservable inputs*“).

Na raspolaganju su 3 pristupa za merenje fer vrednosti:

- tržišni pristup
- prihodni pristup
- troškovni pristup

Banka vrši utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata na dan bilansa. Kad god je moguće Banka vrši merenje fer vrednosti upotrebom tržišnih cena dostupnih na aktivnom tržištu za dati instrument. Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cene lako i redovno dostupne i predstavljaju stvarne i redovne tržišne transakcije po tržišnim uslovima.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

5. KORIŠĆENJE PROCENJIVANJA (nastavak)

Utvrđivanje fer vrednosti (nastavak)

U slučaju da tržište za finansijske instrumente nije aktivno, fer vrednost se određuje upotrebom metodologije procene. Metodologije procene uključuju transakcije po tržišnim uslovima između upućenih, voljnih strana (ako su dostupne), pozivanje na postojeću fer vrednost ostalih instrumenata koji su suštinski isti, analize diskontovanih tokova gotovine i druge alternativne metode. Odabrana metodologija procene maksimalno koristi tržišne podatke, zasniva se u najmanjoj mogućoj meri na procenama koje su specifične za Banku, uključuje sve faktore koje učesnici na tržištu smatraju kao određujuće za cenu, u skladu sa prihvaćenim ekonomskim metodologijama za određivanje cene finansijskih instrumenata. Ulazni podaci za metode procene razumno odražavaju tržišna očekivanja i faktore rizika prinosa koji su sadržani u finansijskom instrumentu. Metode procene se podešavaju i testira njihova ispravnost upotrebom cena iz uočljivih postojećih transakcija na tržištu za iste instrumente, na osnovu drugih dostupnih uočljivih tržišnih podataka.

Najbolji dokaz fer vrednosti finansijskog instrumenta prilikom inicijalnog priznavanja je cena ostvarena u transakciji tj. fer vrednost nadoknade koja je data ili primljena, osim ako je fer vrednost datog instrumenta dokazana poređenjem sa drugim uočljivim postojećim transakcijama na tržištu za iste instrumente (bez modifikovanja ili preformulisanja) ili je zasnovana na metodi procene čije varijable uključuju samo podatke koji su uočljivi na tržištu. Kada cena ostvarena u transakciji daje najbolji dokaz fer vrednosti prilikom inicijalnog priznavanja, finansijski instrumenti se inicijalno mere po ceni transakcije i sve razlike između te cene i vrednosti koja je inicijalno ustanovljena metodom procene se naknadno iskazuju u bilansu uspeha, u zavisnosti od pojedinačnih činjenica i okolnosti transakcije, ali ne kasnije od momenta kada je procena podržana uočljivim tržišnim podacima ili kada je transakcija zaključena.

Sve razlike između fer vrednosti prilikom početnog priznavanja i iznosa koji može da zavisi od neuočljivih parametara priznaju se u okviru bilansa uspeha bez odlaganja, ali se priznaju tokom veka trajanja instrumenta na odgovarajući način ili prilikom njihovog otkupa, prenosa ili otuđenja, ili kada fer vrednost postane uočljiva. Sredstva i duge pozicije se mere po ponuđenoj ceni, a obaveze i kratke pozicije se mere po traženoj ceni. Fer vrednost odražava kreditni rizik instrumenta i uključuje korekcije koje odražavaju kreditni rizik Banke i druge ugovorne strane, gde je relevantno. Procene fer vrednosti zasnovane na modelima procene se koriguju za sve ostale faktore, kao što su rizik likvidnosti ili modeli neizvesnosti, u meri u kojoj Banka smatra da treća lica učesnici na tržištu mogu da ih izmu u obzir prilikom određivanja cene transakcije.

Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata i priznavanje efekata procene se sprovodi na osnovu odredbi Metodologije za utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata, zasnovanih na Politici i Strategiji upravljanja rizicima.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

6. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA

6.1. Izveštavanje po strateškim segmentima - članice Grupe

Matična banka prati i obelodanjuje poslovanje po segmentima kroz dva modela izveštaja:

- Izveštavanje po strateškim segmentima – članice Grupe (napomena 6.1.) i
- Izveštavanje po operativnim segmentima – poslovnim linijama (napomena 6.2.).

Informacije o rezultatima svakog izveštajnog segmenta su prikazane u nastavku.

Grupa je u toku 2021. godine imala ukupno četiri članice koje su predstavljale strateške organizacione delove:

Komercijalna banka a.d., Beograd, Srbija, Matična banka	Uključuje kreditne, depozitne i garancijske poslove kao i poslove obavljanja platnog prometa u zemlji i inostranstvu, poslovanje sa hartijama od vrednosti i drugim finansijskim instrumentima
Komercijalna banka a.d., Podgorica, Crna Gora	Uključuje kreditne, depozitne i garancijske poslove kao i poslove obavljanja platnog prometa u zemlji i inostranstvu, poslovanje sa hartijama od vrednosti i drugim finansijskim instrumentima
Komercijalna banka a.d., Banja Luka, Bosna i Hercegovina	Uključuje kreditne, depozitne i garancijske poslove kao i poslove obavljanja platnog prometa u zemlji i inostranstvu, poslovanje sa hartijama od vrednosti i drugim finansijskim instrumentima
Društvo za upravljanje UCITS fondom KomBank INVEST a.d., Beograd, Srbija	Uključuje poslove upravljanja investicionim fondovima

Imajući u vidu da je u decembru 2021. godine realizovana prodaja Komercijalne banke a.d. Banja Luka, a u novembru 2021. godine Komercijalna banka a.d. Podgorica pripojena banci NLB a.d. Podgorica, Grupa na kraju 2021. godine ima, pored Matične banke jednu zavisni članicu KomBank INVEST a.d. Beograd i jednu pridruženu članicu NLB a.d. Podgorica.

Matična banka prati i obelodanjuje poslovanje po strateškim segmentima – članice Grupe u okviru svojih konsolidovanih finansijskih izveštaja. Grupa najveći deo svog poslovanja obavlja na teritoriji Republike Srbije. Zavisna pravna lica nisu od materijalnog značaja za pojedinačni finansijski izveštaj Matične banke.

Na dan 31. decembra 2021. godine bilansna suma Matične banke iznosi 99.96% ukupne bilansne sume konsolidovanog bilansa stanja (2020. godine: 90.98%), a bilansna suma KomBank INVEST-a 0.04%.

Na dan 31. decembra 2020. godine bilansna suma Komercijalne banke a.d., Podgorica iznosila je 3.42% ukupne konsolidovane aktive, Komercijalne banke a.d., Banja Luka 5.57% i KomBank INVEST-a 0.03%.

Rezultat strateškog segmenta se koristi za merenje uspešnosti poslovanja, budući da rukovodstvo Matične banke veruje da je ova informacija najrelevantnija za vrednovanje rezultata određenog strateškog segmenta u poređenju sa drugim pravnim licima koja posluju u navedenim delatnostima na lokalnom tržištu.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

6. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

6.1. Izveštavanje po strateškim segmentima - članice Grupe (nastavak)

6.1.a. Reklasifikacije pozicija u pojedinačnim finansijskim izveštajima članica Grupe pre konsolidacije

Za potrebe konsolidovanja, a pre postupka konsolidacije, vrši se reklasifikacija pozicija u pojedinačnim finansijskim izveštajima članica Grupe koji utiču na korekciju rezultata u bilansu uspeha iskazanih u statutarnim izveštajima.

Reklasifikovani finansijski izveštaji predstavljaju početne bilansne pozicije koje su dalje predmet konsolidacije.

Prilikom izrade konsolidovanog bilansa uspeha izvršene su sledeće reklasifikacije bilansa uspeha Komercijalne banke a.d. Banja Luka:

BILANS USPEHA

u hiljadama dinara

Statutarni rezultat KB Banja Luka	79,148
Efekat razlika primene interne i regulatorne metodologije za kreditne rizike - obračun ispravke vrednosti (negativan efekat)	(10,794)
Efekat primene interne metodologije za kreditne rizike - prihod od kamate za klijente u nivou obezvređenja 3 nije priznat u bilansu uspeha po regulatoru-prestanak obračuna	642
Eliminacija prihoda od prodaje materijalno stečene imovine	(1,956)
Reklasifikovani rezultat KB Banja Luka	67,040

Prilikom konsolidacije izvršena je eliminacija međusobnih odnosa iz bilansa stanja u iznosu od 140,365 hiljada dinara (2020. godine: 7,578,111 hiljadu dinara). Iz bilansa uspeha izvršena je eliminacija prihoda u iznosu od 25,064 hiljade dinara (2020. godine: 92,069 hiljada dinara) i rashoda u istom iznosu (2020. godine: 91,624 hiljade dinara).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

6. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

6.1. Izveštavanje po strateškim segmentima - članice Grupe (nastavak)

6.1.a. Reklasifikacije pozicija u pojedinačnim finansijskim izveštajima članica Grupe pre konsolidacije (nastavak)

Pojedinačni reklasifikovani Bilansi stanja 31. decembar 2021. godine:

Za članice Grupe nije bilo reklasifikacije pojedinačnih bilansa stanja.

Pojedinačni reklasifikovani Bilansi uspeha (pre oporezivanja) 31. decembar 2021. godine

u hiljadama dinara

KB Beograd	3,451,548
KB Podgorica	(602,908)
KB Banja Luka	69,737
KomBank INVEST	636
Zbirni reklasifikovani nekonsolidovani BU (pre oporezivanja)	2,919,014

6.1.b. Prikaz konsolidovanih transakcija

Bilans stanja 31. decembar 2021. godine

Zbirni nekonsolidovani bilans stanja	Iznos konsolidacije bilansa stanja	U hiljadama dinara Konsolidovani bilans stanja
489,608,587	140,365	489,468,222
gotovina/obaveze	53	
plasmani/obaveze	312	
ulozi/kapital	140,000	

Bilans uspeha 31. decembar 2021. godine

Zbirni nekonsolidovani dobitak u Bilansu uspeha (pre poreza)	Iznos konsolidacije bilansa uspeha		U hiljadama dinara Konsolidovani dobitak (pre poreza)
	prihodi	rashodi	
2,919,014	1,897,858	2,233,713	2,583,160
Kamate	9,232	9,232	
Naknade	15,488	15,488	
Ostali prihodi/rashodi	344	344	
Dobitak/gubitak od prestanka kontrole	253,623	2,208,649	
Kursne razlike	1,619,171		

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

6. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

6.1. Izveštavanje po strateškim segmentima - članice Grupe (nastavak)

6.1.b. Prikaz konsolidovanih transakcija (nastavak)

	u hiljadama dinara
Konsolidovani dobitak pre poreza	2,583,160
Porez na dobit	(4,676)
Neto dobitak po osnovu odloženih poreza	199,109
Konsolidovani dobitak nakon oporezivanja	2,777,593

Dobitak i gubitak po osnovu odloženih poreza

U bilansu uspeha na dan 31.12.2021. godine, Grupa je iskazala neto dobitak po osnovu efekata odloženih poreza u iznosu od 199,109 hiljada dinara. Matična banka je iskazala neto dobitak po ovom osnovu u iznosu od 182,315 hiljada dinara, KB Podgorica u iznosu od 15,790 hiljada dinara, KomBank INVEST neto dobitak u iznosu od 289 hiljada dinara i KB Banja u iznosu od 715 hiljadu dinara.

Porez na dobit

Matična banka nema mogućnost vršenja poreske konsolidacije na osnovu važećih propisa u Republici Srbiji. Konačne iznose obaveza po osnovu poreza na dobit članice Grupe utvrđuju primenom poreske stope na poresku osnovicu utvrđenu lokalnim poreskim propisima i obelodanjuju u pojedinačnim napomenama uz svoje godišnje statutarne finansijske izveštaje.

Iskazana porez na dobit na nivou Grupe u iznosu od 4,676 hiljada dinara odnosi se na KB Podgorica 1,261 hiljadu dinara, KB Banja Luka u iznosu od 3,413 hiljade dinara i KomBank INVEST u iznosu od 2 hiljade dinara.

Matična Banka nije iskazala porez na dobit, zbog prava na korišćenje poreskog kredita iz prethodnih godina.

Bilans stanja 31. decembar 2020. godine

Zbirni nekonsolidovani bilans stanja korigovano	Iznos konsolidacije bilansa stanja	U hiljadama dinara Konsolidovani bilans stanja korigovano
508,447,050	7,578,111	500,868,939
gotovina/obaveze	5,549	
plasmani/obaveze	2,091,674	
ulozi/kapital	5,480,888	

Bilans uspeha 31. decembar 2020. godine

Zbirni nekonsolidovani dobitak u Bilansu uspeha (pre poreza) -korigovano	Iznos konsolidacije bilansa uspeha		U hiljadama dinara Konsolidovani dobitak (pre poreza)- korigovano
	prihodi	rashodi	
3,884,572	92,069	91,624	3,884,127
Kamate	16,902	16,902	
Naknade	8,997	8,997	
Ostali prihodi/rashodi	295	295	
Kursne razlike (reklasifikovano u kapital)	65,875	65,430	

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

6. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

6.1. Izveštavanje po strateškim segmentima - članice Grupe (nastavak)

6.1.c. Pregled aktivnosti strateških segmenata

U nastavku je prikazan pregled aktivnosti strateških segmenata iz konsolidovanog bilansa stanja i konsolidovanog bilansa uspeha:

A. BILANS STANJA – KONSOLIDOVANI na dan 31. decembar 2021. godine

	U hiljadama dinara		
	Komercijalna banka a.d., Beograd	KomBank INVEST a.d., Beograd	Ukupno
AKTIVA			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	82,055,481	-	82,055,481
Hartije od vrednosti	149,588,755	155,264	149,744,019
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	29,114,381	16,320	29,130,701
Kredit i potraživanja od komitenta	209,044,942	-	209,044,942
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	1,479,000	-	1,479,000
Nematerijalna imovina	582,101	-	582,101
Nekretnine, postrojenja i oprema	8,755,659	81	8,755,740
Investicione nekretnine	2,610,531	-	2,610,531
Tekuća poreska sredstva	18,911	74	18,985
Odložena poreska sredstva	509,242	2,773	512,015
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	101,614	-	101,614
Ostala sredstva	5,430,413	2,680	5,433,093
Ukupno aktiva	489,291,030	177,192	489,468,222

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

6. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

6.1. Izveštavanje po strateškim segmentima - članice Grupe (nastavak)

6.1.c. Pregled aktivnosti strateških segmenata (nastavak)

A. BILANS STANJA – KONSOLIDOVANI na dan 31. decembar 2021. godine (nastavak)

	U hiljadama dinara		
	Komercijalna banka a.d., Beograd	KomBank INVEST a.d., Beograd	Ukupno
PASIVA			
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	2,134,916	-	2,134,916
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	403,286,418	-	403,286,418
Rezervisanja	4,233,853	17,876	4,251,729
Ostale obaveze	4,142,442	1,010	4,143,452
Ukupno obaveze	413,797,629	18,886	413,816,515
Kapital			
Akcijski kapital i emisiona premija	40,034,550	-	40,034,550
Dobitak	9,561,784	17,506	9,579,290
Rezerve	26,037,325	542	26,037,867
Ukupan kapital	75,633,659	18,048	75,651,707
Ukupno pasiva	489,431,288	36,934	489,468,222

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

6. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

6.1. Izveštavanje po strateškim segmentima - članice Grupe (nastavak)

6.1.c. Pregled aktivnosti strateških segmenata (nastavak)

A. BILANS STANJA – KONSOLIDOVANI na dan 31. decembra 2020. godine:

	<i>U hiljadama dinara</i>				
	Komercijalna banka a.d., Beograd korigovano	Komercijalna banka a.d., Podgorica	Komercijalna banka a.d., Banja Luka	KomBank INVEST a.d., Beograd	Ukupno korigovano
AKTIVA					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	80,045,107	1,911,252	4,935,711	-	86,892,070
Hartije od vrednosti	153,776,323	1,265,605	3,244,162	152,566	158,438,656
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	17,301,332	607,317	940,455	16,379	18,865,483
Kredit i potraživanja od komitenta	189,296,089	12,204,666	17,932,872	-	219,433,627
Nematerijalna imovina	510,669	29,266	38,478	-	578,413
Nekretnine, postrojenja i oprema	6,045,330	352,977	344,748	144	6,743,199
Investicione nekretnine	2,393,183	77,366	248,134	-	2,718,683
Tekuća poreska sredstva	12,237	-	7,347	77	19,661
Odložena poreska sredstva	-	-	-	2,484	2,484
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	130,426	138,179	102,058	-	370,663
Ostala sredstva	6,215,954	502,191	85,671	2,184	6,806,000
Ukupno aktiva	455,726,650	17,088,819	27,879,636	173,834	500,868,939

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

6. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

6.1. Izveštavanje po strateškim segmentima - članice Grupe (nastavak)

6.1.c. Pregled aktivnosti strateških segmenata (nastavak)

A. BILANS STANJA – KONSOLIDOVANI na dan 31. decembra 2020. godine (nastavak)

	U hiljadama dinara				
	Komercijalna banka a.d., Beograd korigovano	Komercijalna banka a.d., Podgorica	Komercijalna banka a.d., Banja Luka	KomBank INVEST a.d., Beograd	Ukupno korigovano
PASIVA					
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3,733,731	286,632	4,075,827	-	8,096,190
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	372,699,401	14,459,196	19,033,470	-	406,192,067
Rezervisanja	2,528,051	110,585	42,251	15,459	2,696,346
Tekuće poreske obaveze	-	502	1,577	-	2,079
Odložene poreske obaveze	147,400	8,332	20,841	-	176,573
Ostale obaveze	4,975,476	178,329	415,181	892	5,569,878
Ukupno obaveze	384,084,059	15,043,576	23,589,147	16,351	422,733,133
Kapital					
Akcijski kapital i emisiona premija	40,034,550	-	-	-	40,034,550
Akumulirani rezultat	4,229,514	(495,652)	373,793	16,639	4,124,294
Rezerve	33,286,592	462,246	227,233	821	33,976,892
Učešća bez prava kontrole	-	-	70	-	70
Ukupan kapital	77,550,656	(33,406)	601,096	17,460	78,135,806
Ukupno pasiva	461,634,715	15,010,170	24,190,243	33,811	500,868,939

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

6. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

6.1.c. Pregled aktivnosti strateških segmenata (nastavak)

B. BILANS USPEHA – KONSOLIDOVANI za period koji se završava 31. decembra 2021. godine

	U hiljadama dinara				Ukupno
	Komercijalna banka a.d. Beograd	Komercijalna banka a.d. Podgorica	Komercijalna banka a.d. Banja Luka	KomBank INVEST a.d. Beograd	
Prihodi od kamata	13,094,749	610,633	716,714	488	14,422,584
Rashodi od kamata	(958,313)	(93,697)	(205,538)	-	(1,257,548)
Neto prihodi od kamata	12,136,436	516,936	511,176	488	13,165,036
Prihodi od naknada i provizija	7,632,534	210,005	270,594	27,538	8,140,671
Rashodi od naknada i provizija	(1,909,661)	(85,559)	(67,578)	(269)	(2,063,067)
Neto prihodi od naknada i provizija	5,722,873	124,446	203,016	27,269	6,077,604
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	4,823	-	-	1,949	6,772
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	197,243	-	-	14	197,257
Neto prihod/rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	1,672,240	14,180	2,276	(7)	1,688,689
Neto prihod/ rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	15,772	(475,545)	(15,585)	-	(475,358)
Neto gubitak po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate	(1,954,463)	-	-	-	(1,954,463)
Ostali poslovni prihodi	210,848	6,499	12,798	-	230,145
Ukupan neto poslovni prihod	18,005,772	186,516	713,681	29,713	18,935,682
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(4,961,166)	(404,856)	(302,329)	(16,829)	(5,685,180)
Troškovi amortizacije	(912,825)	(77,981)	(94,488)	(63)	(1,085,357)
Ostali prihodi	587,010	34,480	27,646	11	649,147
Ostali rashodi	(9,626,605)	(329,316)	(265,813)	(9,398)	(10,231,132)
Dobitak/gubitak pre opozivanja	3,092,186	(591,157)	78,697	3,434	2,583,160
Porez na dobitak	-	(1,261)	(3,413)	(2)	(4,676)
Neto dobitak/ gubitak po osnovu odloženih poreza	182,315	15,790	715	289	199,109
Dobitak/gubitak nakon opozivanja	3,274,501	(576,628)	75,999	3,721	2,777,593

KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

6. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)
6.1. Izveštavanje po strateškim segmentima - članice Grupe (nastavak)
6.1.c. Pregled aktivnosti strateških segmenata (nastavak)
B. BILANS USPEHA – KONSOLIDOVANI za period koji se završava 31. decembra 2020. godine

	U hiljadama dinara				Ukupno korigovano
	Komercijalna banka a.d. Beograd korigovano	Komercijalna banka a.d. Podgorica	Komercijalna banka a.d. Banja Luka	KomBank INVEST a.d. Beograd	
Prihodi od kamata	13,185,934	724,595	820,920	536	14,731,985
Rashodi od kamata	(1,130,408)	(116,409)	(197,145)	-	(1,443,962)
Neto prihodi od kamata	12,055,526	608,186	623,775	536	13,288,023
Prihodi od naknada i provizija	6,688,682	225,244	264,867	26,692	7,205,485
Rashodi od naknada i provizija	(1,820,743)	(46,617)	(71,331)	(272)	(1,938,963)
Neto prihodi od naknada i provizija	4,867,939	178,627	193,536	26,420	5,266,522
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	95,629	-	-	2,417	98,046
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	157,796	3,068	13,526	9	174,399
Neto prihodi/rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	(61,471)	74,026	5,426	(1)	17,980
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(1,089,366)	(94,687)	(80,183)	-	(1,264,236)
Ostali poslovni prihodi	211,094	5,468	10,535	-	227,097
Ukupan neto poslovni prihod	16,237,147	774,688	766,615	29,381	17,807,831
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(5,819,946)	(288,339)	(368,040)	(15,465)	(6,491,790)
Troškovi amortizacije	(938,963)	(89,651)	(107,505)	(49)	(1,136,168)
Ostali prihodi	889,752	29,789	32,384	12	951,937
Ostali rashodi	(6,674,208)	(297,400)	(265,220)	(10,855)	(7,247,683)
Dobitak pre oporezivanja	3,693,782	129,087	58,234	3,024	3,884,127
Porez na dobitak	-	(502)	(6,806)	(1)	(7,309)
Neto dobitak/ gubitak po osnovu odloženih poreza	(1,264,085)	(5,814)	(161)	426	(1,269,634)
Dobitak nakon oporezivanja	2,429,697	122,771	51,267	3,449	2,607,184

U okviru iskazanog konsolidovanog dobitka, dobitak koji priprada vlasnicima bez prava kontrole iznosi 1 hiljadu RSD.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

6. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

6.2. Izveštaj po operativnim segmentima – poslovnim linijama

Matična banka ima tri operativna segmenta:

- Poslovi sa pravnim licima Matične banke – Uključuje kredite, depozite i ostale transakcije sa klijentima pravnim licima osim banaka,
- Poslovi sa stanovništvom Matične banke – Uključuje kredite, depozite i ostale transakcije sa klijentima fizičkim licima, mikro klijentima, preduzetnicima i poljoprivrednicima i
- Investiciono bankarstvo i među-bankarsko poslovanje Matične banke – Uključuje poslovanje sa hartijama od vrednosti i drugim finansijskim instrumentima, kao i transakcije sa bankama.

Budući da zavisno i pridruženo društvo posluju kao samostalni entiteti na svojim lokalnim tržištima i da se rezultati ostvareni na taj način koriste za merenje njihove uspešnosti poslovanja, da je poslovanje pojedinačnih članica Grupe prikazano u okviru napomene 6.1, kao i da Matična banka čini 99,96% konsolidovane bilansne sume, za potrebe izveštavanja po operativnim segmentima na nivou Grupe, pridruženo i zavisno društvo su prikazani u okviru jednog segmenta.

Pri sagledavanju profitabilnosti / rezultata svakog segmenta Matične banke, osim prihoda i rashoda ostvarenih iz poslovanja sa klijentima, uključuju i deo neto prihoda/rashoda koje je Matična banka iskazala iz poslovanja sa ostalim članicama Grupe.

Značajan uticaj na poslovanje Grupe u 2021. godini imalu su prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja u ukupnom iznosu 2,566,904 hiljada dinara, rashodi rezervisanja za otpremnine po programima Matične banke u ukupnom iznosu 1,610,928 hiljada dinara, kao i neto rashodi rezervisanja po sudskim obavezama u ukupnom iznosu 1,441,477 hiljada dinara.

Prilikom izrade izveštaja po segmentima operativni troškovi poslovanja se dele na direktne operativne troškove (direktno pod kontrolom segmenata poslovanja ili su direktno povezani sa poslovanjem segmenata) i indirektno operativne troškove (visina ovih troškova nije pod direktnom kontrolom segmenata ili ne postoji direktna veza sa poslovanjem segmenata).

Svaki segment poslovanja se zadužuje direktnim operativnim troškovima koji se odnose na taj segment kao i delom indirektnih operativnih troškova (raspodela ovih troškova na segmente se vrši primenom odgovarajućih ključeva koji se koriste za alokaciju troškova troškovnih centara na profitne centre).

Direktni operativni troškovi na nivou Grupe iznose 9,012,263 hiljade dinara i čine 67% ukupnih operativnih troškova. Direktni operativni troškovi se najvećim delom sastoje od troškova koji su direktno povezani sa poslovanjem segmenata (zarade, troškovi zakupa, troškovi amortizacije, marketinga i drugi troškovi), a u manjem delu čine ih i troškovi koji se na segmente alociraju na bazi odluke menadžmenta.

Na segment poslova sa stanovništvom Matične banke odnosi se iznos od 6,079,203 hiljade dinara direktnih operativnih troškova (67% ukupnih direktnih operativnih troškova Grupe), što je posledica velike poslovne mreže i broja zaposlenih radnika na poslovima sa stanovništvom.

U skladu sa prethodno navedenim, Grupa je u poslovnoj 2021. godini ostvarila dobitak pre poreza u iznosu od 2,583,160 hiljada dinara.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

6. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

6.2. Izveštaj po operativnim segmentima – poslovnim linijama (nastavak)

Izveštaj po operativnim segmentima za 2021. godinu je prikazan u nastavku:

U hiljadama dinara

31.12.2021.	Poslovi sa stanovništvom Matične banke	Poslovi sa pravnim licima Matične banke	Investiciono bankarstvo i međubankarsko poslovanje Matične banke	Ostalo Matične banke	Zavisna i pridružena društva	Prilagodavanja i konsolidacija	Ukupno Grupa (konsolidovano)
Prihodi i rashodi							
Prihodi od kamata	7,052,260	2,167,413	3,875,076	-	1,327,835	-	14,422,584
Rashodi od kamata	(667,468)	(46,131)	(220,575)	(24,139)	(299,235)	-	(1,257,548)
Neto kamate	6,384,792	2,121,282	3,654,501	(24,139)	1,028,600	-	13,165,036
Neto kamate iz poslovanja sa članicama Grupe	-	-	8,673	-	(8,673)	-	-
Neto naknade	4,506,477	854,181	362,215	-	354,731	-	6,077,604
Neto naknade iz poslovanja sa članicama Grupe	-	-	14,491	-	(14,491)	-	-
Rezultat pre ispravki vrednosti	10,891,269	2,975,463	4,039,880	(24,139)	1,360,167	-	19,242,640
Neto prihodi/rashodi ispravke vrednosti	(923,178)	471,169	467,781	-	(491,130)	-	(475,358)
Rezultat pre operativnih troškova	9,968,091	3,446,632	4,507,661	(24,139)	869,037	-	18,767,282
Direktni operativni troškovi	(6,079,203)	(1,741,152)	(217,328)	-	(974,580)	-	(9,012,263)
Neto prihodi/rashodi kursnih razlika	-	-	53,070	-	16,449	1,619,170	1,688,689
Neto ostali prihodi i rashodi	(2,096,554)	(350,930)	(127,306)	-	26,851	(1,966,860)	(4,514,799)
Neto ostali prihodi iz poslovanja sa član. Grupe	115	115	115	-	(345)	-	-
Rezultat pre indirektnih operativnih troškova	1,792,449	1,354,665	4,216,212	(24,139)	(62,588)	(347,690)	6,928,909
Indirektni operativni troškovi	(2,214,135)	(1,360,391)	(301,277)	-	(469,946)	-	(4,345,749)
Rezultat pre poreza	(421,686)	(5,726)	3,914,935	(24,139)	(532,534)	(347,690)	2,583,160

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

6. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

6.2. Izveštaj po operativnim segmentima – poslovnim linijama (nastavak)

	Poslovi sa stanovništvom Matične banke	Poslovi sa pravnim licima Matične banke	Investiciono bankarstvo i međubankarsko poslovanje Matične banke	Ostalo Matične banke	Zavisna i pridružena društva	Prilagođavanja i konsolidacija	Ukupno Grupa (konsolidovano)
31.12.2021.							
Aktiva po segmentima							
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	-	82,055,481	-	-	-	82,055,481
Gotovina između članica Grupe	-	-	-	-	53	(53)	-
Plasmani bankama	-	-	29,114,381	-	16,320	-	29,130,701
Plasmani bankama između članica Grupe	-	-	841,324	-	-	-	-
Plasmani kominentima	119,203,834	89,841,108	-	-	-	-	209,044,942
Hartije od vrednosti	-	-	149,588,755	-	155,264	-	149,744,019
Investicije u pridružena i zavisna društva	-	-	1,628,063	-	-	(149,063)	1,479,000
Ostalo	-	-	-	18,008,472	5,607	-	18,014,079
Ostalo između članica Grupe	-	-	-	311	-	(311)	-
	119,203,834	89,841,108	262,386,680	18,008,783	177,244	(149,427)	489,468,222
Obaveze po segmentima							
Obaveze prema bankama	-	-	2,134,916	-	-	-	2,134,916
Obaveze prema bankama između članica Grupe	-	-	53	-	-	(53)	-
Obaveze prema komitentima	343,567,750	48,698,634	11,020,034	-	-	-	403,286,418
Ostalo	-	-	-	8,376,296	18,885	-	8,395,181
Ostalo između članica Grupe	-	-	-	-	311	(311)	-
	343,567,750	48,698,634	13,155,003	8,376,296	19,196	(364)	413,816,515

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

6. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

6.2. Izveštaj po operativnim segmentima – poslovnim linijama (nastavak)

Izveštaj po operativnim segmentima za 2020. godinu je prikazan u nastavku:

31.12.2020.	<i>U hiljadama dinara</i>						
	Poslovi sa stanovništvom Matične banke	Poslovi sa pravnim licima Matične banke	Investiciono bankarstvo i međubankarsko poslovanje Matične banke	Ostalo Matične banke	Subsidijari	Prilagođavanja i konsolidacija	Ukupno Grupa (konsolidovano)
Prihodi i rashodi							
Prihodi od kamata	6,904,573	2,151,235	4,130,126	-	1,546,051	-	14,731,985
Rashodi od kamata	(772,562)	(170,956)	(171,116)	(15,774)	(313,554)	-	(1,443,962)
Neto kamate	6,132,011	1,980,279	3,959,010	(15,774)	1,232,497	-	13,288,023
Neto kamate iz poslovanja sa članicama Grupe	-	-	13,764	-	(13,764)	-	-
Neto naknade	3,627,660	738,724	501,555	-	398,583	-	5,266,522
Neto naknade iz poslovanja sa članicama Grupe	-	-	7,469	-	(7,469)	-	-
Rezultat pre ispravki vrednosti	9,759,671	2,719,003	4,481,798	(15,774)	1,609,847	-	18,554,545
Neto prihodi/rashodi ispravke vrednosti	(186,045)	(903,135)	(186)	-	(174,870)	-	(1,264,236)
Ispravka vrednosti iz poslovanja sa čl. Grupe	-	-	17,334	-	1,308	(18,642)	-
Rezultat pre operativnih troškova	9,573,626	1,815,868	4,498,946	(15,774)	1,436,285	(18,642)	17,290,309
Direktni operativni troškovi	(5,822,469)	(1,832,875)	(216,522)	-	(965,231)	-	(8,837,097)
Neto prihodi/rashodi kursnih razlika	-	-	(61,471)	-	79,451	-	17,980
Neto kursne razlike iz poslovanja sa član. Grupe	-	-	65,875	-	(65,430)	(445)	-
Neto ostali prihodi i rashodi	(1,288,210)	529,337	152,079	-	59,216	-	(547,578)
Neto ostali prihodi iz poslovanja sa član. Grupe	98	98	98	-	(294)	-	-
Rezultat pre indirektnih operativnih troškova	2,463,045	512,428	4,439,005	(15,774)	543,997	(19,087)	7,923,614
Indirektni operativni troškovi	(2,027,685)	(1,286,221)	(286,279)	-	(439,302)	-	(4,039,487)
Rezultat pre poreza	435,360	(773,793)	4,152,726	(15,774)	104,695	(19,087)	3,884,127

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

6. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

6.2. Izveštaj po operativnim segmentima – poslovnim linijama (nastavak)

	Poslovi sa stanovništvom Matične banke	Poslovi sa pravnim licima Matične banke	Investiciono bankarstvo i međubankarsko poslovanje Matične banke	Ostalo Matične banke	Subsidijari	Prilagodavanja i konsolidacija	Ukupno Grupa (konsolidovano)
31.12.2020.							
Aktiva po segmentima							
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	-	80,045,107	-	6,846,952	11	86,892,070
Gotovina između članica Grupe	-	-	-	-	5,549	(5,549)	-
Plasmani bankama	-	-	17,300,746	-	1,562,936	1,801	18,865,483
Plasmani bankama između članica Grupe	-	-	841,324	-	1,250,035	(2,091,359)	-
Plasmani kominentima	109,884,102	79,411,987	-	-	30,137,538	-	219,433,627
Investicione hartije od vrednosti	-	-	153,776,323	-	4,479,827	182,506	158,438,656
Investicije u subsidijare	-	-	3,433,697	-	-	(3,433,697)	-
Ostalo	-	-	-	14,734,122	2,504,981	-	17,239,103
Ostalo između članica Grupe	-	-	-	315	-	(315)	-
	109,884,102	79,411,987	255,397,197	14,734,437	46,787,818	(5,346,602)	500,868,939
Obaveze po segmentima							
Obaveze prema bankama	-	-	3,733,730	-	4,362,460	-	8,096,190
Obaveze prema bankama između članica Grupe	-	-	1,255,585	-	841,324	(2,096,909)	-
Obaveze prema komitentima	310,252,041	47,903,374	14,543,986	-	33,492,666	-	406,192,067
Ostalo	-	-	-	7,652,144	793,949	(1,217)	8,444,876
Ostalo između članica Grupe	-	-	-	-	315	(315)	-
	310,252,041	47,903,374	19,533,301	7,652,144	39,490,714	(2,098,441)	422,733,133

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

7. FINANSIJSKA AKTIVA I OBAVEZE – RAČUNOVODSTVENA KLASIFIKACIJA I POŠTENA (FER) VREDNOST

Metodologija i pretpostavke koje su korišćene za obračun poštene (fer) vrednosti za navedena finansijska sredstva i obaveze koja nisu evidentirana po poštenoj vrednosti u finansijskim izveštajima su sledeće:

(i) *Sredstva i obaveze kod kojih je sadašnja vrednost u knjigama približno jednaka poštenoj vrednosti*

Kod finansijskih sredstava i obaveza koja su visoko likvidna i sa kratkoročnim dospećem (do godine dana) pretpostavlja se da je sadašnja knjigovodstvena vrednost približno jednaka poštenoj vrednosti. Ova pretpostavka se takođe koristi i kod depozita po viđenju, štednih depozita bez specificiranog roka dospeća i svih finansijskih instrumenata koji imaju promenljivu kamatnu stopu.

(ii) *Instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom*

Poštena vrednost finansijskih sredstava i obaveza sa fiksnom kamatnom stopom, koja se vode po amortizovanoj vrednosti, se procenjuje poređenjem tržišnih kamatnih stopa u momentu inicijalnog priznavanja sa tekućim tržišnim kamatnim stopama za finansijske instrumente sličnih karakteristika. Procenjena poštena vrednost sredstava i obaveza sa fiksnom kamatnom stopom u najvećem delu odgovara knjigovodstvenoj vrednosti s obzirom da ugovorene kamatne stope ne odstupaju od tržišnih. Banka nema materijalno značajnih odstupanja po ovom osnovu.

8. NETO PRIHODI / (RASHODI) OD KAMATA

Neto prihodi / rashodi od kamata se sastoje od:

	U hiljadama dinara	
	2021.	2020.
Prihodi od:		
Banaka i po osnovu REPO plasmana	56,561	63,848
Komitenata	10,427,444	10,393,677
Centralnih banaka (deponovana likvidna sredstva i obavezne rezerve)	28,635	100,519
Hartija od vrednosti koje se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha	35,541	-
Hartija od vrednosti koje se ne vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha	3,874,176	4,173,793
Po osnovu lizing ugovora – prestanak priznavanja	227	148
Prihodi od kamata	14,422,584	14,731,985
Rashodi po osnovu:		
Depozita i ostalih obaveza banaka i drugih fin. organizacija	(160,989)	(118,948)
Depozita komitenata	(1,013,380)	(1,255,990)
Primljenih kredita	(38,536)	(41,590)
Hartija od vrednosti koje se ne vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(11,829)	-
Po osnovu lizing ugovora	(23,213)	(27,434)
Po osnovu aktuarskog obračuna	(9,601)	-
Rashodi od kamata	(1,257,548)	(1,443,962)
Neto prihodi od kamata	13,165,036	13,288,023

Svi prihodi i rashodi od kamata prikazani u prethodnoj tabeli su obračunati korišćenjem metode efektivne kamatne stope, osim onih koji se odnose na hartije od vrednosti koje se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha (obračunati korišćenjem ugovorene kamatne stope), lizing ugovore (obračunati korišćenjem inkrementalne stope zaduživanja) i po osnovi aktuarskog obračuna (obračunati korišćenjem diskontne stope u skladu sa MRS 19).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 31. decembar 2021. godine

9. NETO PRIHODI / (RASHODI) PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

Neto prihodi / rashodi od naknada i provizija se sastoje od:

	U hiljadama dinara	
	2021.	2020.
Prihodi u dinarima		
Naknade za usluge platnog prometa	3,728,064	3,317,831
Naknade za odobrene kredite i garancije	150,833	122,556
Naknade po osnovu kupoprodaje deviza	602,984	551,327
Naknade za brokerske i kastodi usluge	32,117	26,004
Naknade po poslovima sa karticama	2,204,650	1,878,545
Naknade po osnovu upita u Kreditni biro	62,578	50,928
Naknade i provizije po osnovu ostalih bankarskih usluga	557,646	497,324
	7,338,872	6,444,515
Prihodi u stranoj valuti		
Naknade za usluge platnog prometa	353,474	356,028
Naknade za odobrene kredite i garancije	46,516	52,962
Naknade za brokerske i kastodi usluge	41,761	33,264
Naknade po poslovima sa karticama	278,662	229,823
Naknade i provizije po osnovu ostalih bankarskih usluga	81,386	88,893
	801,799	760,970
	8,140,671	7,205,485
Rashodi u dinarima		
Naknade za usluge platnog prometa	(235,299)	(167,750)
Naknade po osnovu kupoprodaje deviza	(15,828)	(31,696)
Naknade po poslovima sa karticama	(572,276)	(437,974)
Naknade po osnovu upita u Kreditni biro	(56,595)	(47,893)
Naknade i provizije po osnovu ostalih bankarskih usluga	(60,622)	(220,054)
	(940,620)	(905,367)
Rashodi u stranoj valuti		
Naknade za usluge platnog prometa	(134,364)	(144,936)
Naknade po poslovima sa karticama	(836,906)	(797,297)
Naknade i provizije po osnovu ostalih bankarskih usluga	(151,177)	(91,363)
	(1,122,447)	(1,033,596)
	(2,063,067)	(1,938,963)
Neto prihodi od naknada i provizija	6,077,604	5,266,522

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

10. NETO DOBITAK PO OSNOVU PROMENE FER VREDNOSTI FINANSIJSKIH INSTRUMENATA

Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata se sastoji od:

	U hiljadama dinara	
	2021.	2020.
Prihodi od promene fer vrednosti hartija od vrednosti – investicione jedinice	6,829	7,339
Prihodi od promene fer vrednosti hartija od vrednosti i ostalih fin.sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz BU – Obveznice R.Srbije	-	90,707
Ukupni prihodi	6,829	98,046
Rashodi od promene fer vrednosti derivata namenjenih trgovanju - SWAP	-	-
Rashodi od promene fer vrednosti hartija od vrednosti - investicione jedinice	(57)	-
Rashodi od promene fer vrednosti hartija od vrednosti i ostalih fin.sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz BU – Obveznice R.Srbije	-	-
Ukupni rashodi	(57)	-
Neto dobitak	6,772	98,046

11. NETO DOBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENATA KOJI SE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI

Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti se sastoji od:

	U hiljadama dinara	
	2021.	2020
Dobici po osnovu prestanka priznavanja fin.instr.koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	163,816	87,372
Dobici po osnovu prestanka priznavanja fin.instrumenata po fer vrednosti kroz bilans uspeha	39,053	122,016
Dobici po osnovu prestanka priznavanja derivata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha – FORWARD	-	4,537
Gubici po osnovu prestanka priznavanja fin.instr.koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(348)	-
Gubici po osnovu prestanka priznavanja derivata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha - FORWARD-a	-	(202)
Gubici po osnovu prestanka priznavanja fin.instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(5,264)	(39,324)
Neto dobitak	197,257	174,399

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

11. NETO DOBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENATA KOJI SE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI (nastavak)

Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u iznosu od 163,816 hiljada dinara odnose se na obveznice Republike Srbije u stranoj valuti.

Dobici po osnovu prestanka priznavanja hartija od vrednosti i ostalih plasmana po fer vrednosti kroz bilans uspeha u iznosu od 39,053 hiljade dinara odnose se na: obveznice i zapise Republike Srbije u dinarima u iznosu od 26,912 hiljada dinara, obveznice Republike Srbije u stranoj valuti u iznosu od 10,019 hiljada, obveznice stranih država u stranoj valuti u iznosu od 286 hiljada dinara i investicione jedinice u dinarima u iznosu od 1,836 hiljada dinara.

Gubici po osnovu prestanka priznavanja hartija od vrednosti i ostalih plasmana po fer vrednosti kroz bilans uspeha u iznosu od 5,264 hiljada dinara odnose se na: obveznice Republike Srbije u dinarima u iznosu od 4,489 hiljada dinara i obveznice Republike Srbije u stranoj valuti u iznosu od 775 hiljada dinara.

12. NETO PRIHOD / (RASHOD) OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

	U hiljadama dinara	
	2021.	2020
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika po osnovu ugovorene valutne klauzule	91,548	150,499
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika po osnovu promene vrednosti hartija od vrednosti – ugovorena devizna klauzula	40	191
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika po osnovu promene vrednosti obaveza – ugovorena valutna klauzula	62	220
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika po osnovu ugovorene valutne klauzule - lizing ugovori	335	986
Prihodi po osnovu pozitivnih kursnih razlika	<u>6,165,209</u>	<u>5,017,741</u>
Ukupno prihodi	<u>6,257,194</u>	<u>5,169,637</u>
Rashodi od negativnih kursnih razlika po osnovu ugovorene valutne klauzule	(76,206)	(163,508)
Rashodi od negativnih kursnih razlika po osnovu promene vrednosti hartija od vrednosti – ugovorena devizna klauzula	(40)	(211)
Rashodi od negativnih kursnih razlika od promene vrednosti obaveza – ugovorena valutna klauzula	(107)	(203)
Rashodi od negativnih kursnih razlika po osnovu ugovorene valutne klauzule - lizing ugovori	(412)	(895)
Rashodi po osnovu negativnih kursnih razlika	<u>(4,491,740)</u>	<u>(4,986,840)</u>
Ukupno rashodi	<u>(4,568,505)</u>	<u>(5,151,657)</u>
Neto prihod	<u>1,688,689</u>	<u>17,980</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

13. NETO PRIHOD / (RASHOD) PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

Neto prihodi / rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha se odnose na:

	U hiljadama dinara	
	2021.	2020.
Rashodi indirektnih otpisa finans.sredstava koja se vrednuju po amortiz.vrednosti	(9,496,962)	(4,882,682)
Rashodi rezervisanja za vanbilansne pozicije	(431,459)	(250,361)
Rashodi po osnovu direktnog otpisa plasmana	(8,895)	(815)
Rashodi dužničkih HoV po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(418,920)	(73,896)
Gubici po osnovu modifikacije finansijskih instrumenata	-	(342,435)
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	6,748,516	3,631,798
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne pozicije	431,585	211,244
Prihod od naplate otpisanih potraživanja	2,566,904	396,134
Prihod dužničkih HoV po fer vrednosti kroz ostali rezultat	133,873	46,680
Prihodi po osnovu modifikacije finansijskih instrumenata	-	97
Ukupno	(475,358)	(1,264,236)

U 2021. godini naplaćena otpisana potraživanja iznose 2,566,904 hiljada dinara. Najveći deo iznosa odnosi se na naplatu potraživanja iz vanbilansne evidencije za koja je prethodno izvršen otpis prenosom iz bilansa na vanbilans, od čega se na naplatu kredita fizičkih lica odnosi 166,839 hiljada dinara, a ostatak u iznosu od 2,400,065 hiljade dinara se u najvećem delu odnosi na naplatu kredita pravnih lica.

Do datuma izdavanja ovih finansijskih izveštaja nisu izvršene materijalno značajne naplate obezvređenih plasmana koje bi uticale na ukidanje ispravke vrednosti.

Efeki po osnovu kreditnog rizika dužničkih hartija od vrednosti u iznosu neto rashoda 295,268 hiljada dinara Matična banka je priznala u okviru kapitala na poziciji gubici po osnovu dužničkih instrumenata (rashodi dužničkih HoV po fer vrednosti kroz ostali rezultat u iznosu od 405,599 hiljada dinara i prihodi po istom osnovu u iznosu od 110,331 hiljade dinara). Ove pozicije su izuzete iz strukture tabele promena na računima ispravki vrednosti i rezrvisanja za vanbilans.

KRETANJE NA RAČUNIMA ISPRAVKI VREDNOSTI I REZERVISANJIMA ZA VANBILANS

	Plasmani bankama (napomena 23.2)	Plasmani komitentima (napomena 24.2)	Hartije od vrednosti-obveznice samouprave i korporat, (napomena 22)	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate (napomena 25)	Investic. Zavisna društva	Ostala sredstva (napomena 31)	Vanbil, obaveze (napomena 34)	Ukupno
Stanje 1. januara 2021. godine	4,291	12,188,217	4,213	-	-	2,921,895	249,508	15,368,124
Nova ispravka Vrednosti	52,463	9,011,042	15,735	-	-	417,722	431,459	9,928,421
Smanjenje ispravke Vrednosti	(34,801)	(5,693,193)	(11,707)	(20,383)	(760,221)****	(228,211)	(431,585)	(7,180,101)
Kursne razlike	138	33,368	1	-	-	1,721	(2)	35,226
Otpis	-	(5,510,592)	-	-	-	(16,322)	-	(5,526,914)
Efekat izmene sastava Grupe	(1,190)	(644,202)	-	-	2,047,191	(1,013,439)	(40,560)	347,800
Ostale promene	-	(255,645)*	-	898,593**	(1,286,970)**	(991,575)***	(1)	(1,635,598)
Stanje 31. decembra 2021. godine	20,901	9,128,995	8,242	878,210	-	1,091,791	208,819	11,336,958

* efekat priznavanja prihoda od kamata na obezvređene kredite primenom alternativnog koncepta IRC metoda koji se odnosi na netiranje prihoda od kamata i rashoda ispravki vrednosti

** preknjižavanje ispravke vrednosti investicija u zavisna na pridružena društva u iznosu od 898,593 hiljada dinara i prodaja zavisnog društva u iznosu od 388,377 hiljada dinara

*** najveći deo se odnosi na Matičnu banku - ukidanje ispravke po osnovu obezvređenja imovine stečene naplatom potraživanja i evidentiranje na osnovnom kontu

****smanjenje ispravke vrednosti investicije u Komercijalnu banku a.d Banja Luka

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

13. NETO PRIHOD / (RASHOD) PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA (nastavak)

Grupa je u 2021. godini, izvršila povećanje neto rashoda ispravke vrednosti plasmana vrednovanih po amortizovanoj vrednosti i rezervisanja za vanbilansne obaveze u iznosu od 2,748,320 hiljada dinara.

Od ostalih promena na računima ispravki vrednosti i rezervisanja iznos od 5,525,203 hiljade dinara odnosi se na otpis koji je Matična banka sprovela u 2021. godini prenosom sa bilansne na vanbilansnu evidenciju na osnovu Odluke NBS o računovodstvenom otpisu bilansne aktive.

14. NETO DOBITAK / (GUBITAK) PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA INVESTICIJA U PRIDRUŽENA DRUŠTVA I ZAJEDNČKE PODUHVA TE

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Gubitak po osnovu prestanka priznavanja investicija u zavisna društva	(1,954,463)	-
Neto gubitak	<u>(1,954,463)</u>	<u>-</u>

Navedeni gubitak se odnosi na efekte prestanka priznavanja investicija u zavisna društva (veza sa napomenom 36), koji su korigovani za revalorizacione rezerve po osnovu dužničkih HOV.

15. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Ostali prihodi operativnog poslovanja	211,478	214,999
Prihodi od dividendi i učešća	18,667	12,098
Ukupno	<u>230,145</u>	<u>227,097</u>

U okviru ostalih prihoda operativnog poslovanja u iznosu od 211,476 hiljada dinara najznačajniji iznosi odnose se na prihode Matične banke po osnovu davanja u zakup nepokretnosti uključujući i primljene avanse za zakup u iznosu od 108,613 hiljade dinara, refundacije sudskih troškova i komunalnih troškova u iznosu od 62,250 hiljada dinara i prihoda od naplaćenih troškova službenih mobilnih telefona po ovlašćenju zaposlenih i korišćenja službenog vozila u privatne svrhe u iznosu od 16,734 hiljada dinara.

U 2021. godini Matična banka je primila dividende po osnovu ostalih učešća i akcija u iznosu od 18,667 hiljada dinara (2020: 12,098 hiljada dinara) koje čine deo pozicije ostalih prihoda, i to dividende od učešća u vlasništvu Dunav osiguranje ADO u iznosu od 9,425 hiljada dinara, VISA Inc. u iznosu od 7,140 hiljada dinara i MasterCard u iznosu od 2,102 hiljade dinara.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine
16. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi se sastoje od:

	U hiljadama dinara	
	2021.	2020.
Troškovi zarada	3,125,944	3,034,771
Troškovi naknada zarada	542,285	482,174
Troškovi poreza na zarade i naknade zarada	445,246	430,752
Troškovi doprinosa na zarade i naknade zarada	986,214	1,008,491
Troškovi naknada za privremene i povremene poslove	9,380	1,454
Rezervisanja za otpremnine – neto	(92,933)	104,231
Ostali lični rashodi	669,044	1,429,917
Ukupno	5,685,180	6,491,790

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi u iznosu od 5,685,180 hiljada dinara niži su za 806,610 hiljada dinara ili 12.43% u odnosu na isti period prošle godine. Ostali lični rashodi u 2021. godini najvećim delom se odnose na godišnje nagrade zaposlenima.

17. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	U hiljadama dinara	
	2021.	korigovano 2020.
Troškovi amortizacije – nematerijalna imovina (napomena 26.2)	260,343	257,950
Troškovi amortizacije – nekretnine i oprema (napomena 27.2)	364,454	399,427
Troškovi amortizacije – investicione nekretnine (napomena 28.1)	10,209	12,482
Troškovi amortizacije – lizing sredstava (napomena 27.2)	450,351	466,309
Ukupno	1,085,357	1,136,168

18. OSTALI PRIHODI

	U hiljadama dinara	
	2021.	korigovano 2020.
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za sudske sporove (napomena 33)	74,459	790,393
Dobici od prodaje osnovnih sredstava i sredstava namenjenih prodaji	36,787	2,159
Prihodi od prodaje nekretnina stečenih naplatom potraživanja	127,828	-
Prihodi od smanjenja obaveza	2,268	3,733
Prihodi od promene vrednosti investicionih nekretnina (napomena 28.1)	107,537	30,335
Prihodi od promene vrednosti sredstava namenjenih prodaji	17,002	-
Prihodi od promene vrednosti sredstava stečenih naplatom potraživanja	112,014	-
Viškovi	-	308
Ostali prihodi	171,252	125,009
Ukupno	649,147	951,937

Prihodi od promene vrednosti investicionih nekretnina u iznosu od 107,537 hiljada dinara se odnose na knjiženje pozitivnih efekata procena vrednosti investicionih nekretnina u skladu sa izmenjenom računovodstvenom politikom za naknadno vrednovanje investicionih nekretnina Matične banke.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

19. OSTALI RASHODI

Ostali rashodi se odnose na:

	U hiljadama dinara korigovano	
	2021.	2020.
Troškovi materijala	343,030	346,506
Troškovi proizvodnih usluga	1,887,204	1,399,802
Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	3,311,041	2,670,668
Troškovi poreza	190,170	184,251
Troškovi doprinosa	726,211	732,828
Ostali operativni troškovi	34,986	18,507
Ostali rashodi	519,980	408,279
Gubici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	-	-
Gubici po osnovu rashodovanja i otpisa osn.sred. i nemater. imovine i zaliha	12,377	705
Rashodi po osnovu promene vrednosti investicionih nekretnina	40,620	463,082
Rashodi po osnovu promene vrednosti sredstava namenjenih prodaji	6,015	10,293
Rashodi po osnovu promene vrednosti sredstava stečenih naplatom potraživanja	32,634	-
Rashodi po osnovu rezervisanja za sudske sporove (napomena 33)	1,515,936	1,012,762
Rashodi po osnovu rezervisanja za naknade-otpremnine po programima (napomena 33)	1,610,928	-
Ukupno	10,231,132	7,247,683

a) Ostali rashodi

U okviru pozicije ostalih rashoda Matične banke u iznosu od 498,554 hiljada dinara između ostalih evidentirani su rashodi po osnovu plaćenih faktura osiguravajućem društvu za polise životnog osiguranja klijenata vinkuliranih u korist Banke u iznosu od 249,870 hiljada dinara, a čije je plaćanje na svoj teret preuzela Banka. Navedene polise se koriste kao kolateral za odobrene kredite fizičkim licima. Takođe, u ovoj poziciji su prikazani i rashodi po polisama za korisnike setova tekućih računa i putnog osiguranja internacionalnih platnih kartica u iznosu od 23,033 hiljada dinara.

b) Rashodi po osnovu rezervisanja za sudske sporove

Rashodi po osnovu rezervisanja za sudske sporove Matične banke u ukupnom iznosu od 1,492,830 hiljada dinara (napomena 33) rezultat su povećanje rashoda za 17,733 novih predmeta u toku 2021. godine i povećanja rashoda za aktivne predmete iz ranijih godina.

c) Rashodi po osnovu rezervisanja za naknade - otpremnine po programima

Rashodi rezervisanja za troškove naknada po osnovu programa dobrovoljnog odlaska zaposlenih u iznosu od 1,610,928 hiljada dinara (napomena 32) se odnose na priznavanje rezervisanja za *troškove reorganizacije koje je vršeno na osnovu donetog Programa dobrovoljnog odlaska zaposlenih Matične banke.*

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

20. POREZ NA DOBIT - tekući i odloženi porez

Matična banka nema mogućnost vršenja poreske konsolidacije na osnovu važećih propisa u Republici Srbiji. Konačne iznose obaveza po osnovu poreza na dobit članice Grupe utvrđuju primenom poreske stope na poresku osnovicu utvrđenu lokalnim poreskim propisima i obelodanjuju u pojedinačnim napomenama uz svoje godišnje statutarne finansijske izveštaje.

Poreske stope za 2021. godinu su:

Srbija	15%
Crna Gora	9%
Bosna i Hercegovina	10%

Komponente poreza na dobit za Grupu na dan 31. decembra su sledeće:

	U hiljadama dinara	
	2021.	2020.
Poreski rashod perioda	(4,676))	(7,309)
Dobitak po osnovu odloženih poreza	373,225	122,101
Gubitak po osnovu odloženih poreza	(174,116)	(1,391,735)
Ukupno	194,433	(1,276,943)

S obzirom na nemogućnost poreske konsolidacije, komponente poreza se odvojeno obelodanjuju kao u nastavku:

20.1. Matična banka

20.1.1. Komponente poreza na dobit na dan 31. decembra su sledeće:

	hiljadama dinara	
	Za godinu koja se završava	
	2021.	31. decembra
	2021.	2020.
Dobitak po osnovu odloženih poreza	348,040	120,049
Gubitak po osnovu odloženih poreza	(165,725)	(1,384,134)
Ukupno	182,315	(1,264,085)

Na osnovu predate poreske prijave i poreskog bilansa za 2019. godinu, Banka je plaćala akontaciono porez na dobit za 2020. godinu, do predaje poreskog bilansa za 2020. godinu. Nakon predaje poreske prijave i poreskog bilansa za 2020. godinu dana 18.06.2021. godine, a imajući u vidu da Banka za 2020. godinu nema obavezu plaćanja poreza na dobit, Banka ima iskazanu preplatu za porez na dobit. Akontacione uplate mogu biti korišćene za naredne periode, može se podneti zahtev za povraćaj ili će iste biti korišćene za pokriće drugih poreskih obaveza. Banka je akontaciono platila 18,911 hiljada dinara, koliko je iskazano na kontu potraživanja za više plaćen porez na dan 31.12.2021. godine.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

20. POREZ NA DOBIT (nastavak)

20.1. Matična banka (nastavak)

20.1.2. Usaglašavanje efektivne poreske stope je prikazano u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara			
	2021.	2021.	2020.	2020.
Dobitak/ Gubitak pre oporezivanja		3,463,384		4,192,846
Porez obračunat po domaćoj stopi poreza na dobit	15%	519,508	15%	628,927
Rashodi koji se ne priznaju u poreske svrhe	1.73%	60,036	3.64%	152,443
Poreski efekti neto kapitalnih gubitaka/dobitaka	-0.17%	(5,875)	-0.01%	(384)
Poreski efekat usklađivanja prihoda	-0.73%	(25,337)	-2.77%	(116,098)
Poreski efekti po MSFI 9	-1.01%	(34,851)	-0.83%	(34,851)
Poreski krediti primljeni i iskorišćeni u tekućoj godini	0.86%	29,732	-1.14%	(47,600)
Poreski efekti prihoda od kamata po dužničkim HOV čiji je izdavalac RS, AP Vojvodina ili NBS	-15.68%	(543,213)	-13.89%	(582,437)
Korekcija poreskih efekata po osnovu odloženih poreza	-5.26%	(182,315)	30.15%	1,264,085
Poreski efekti iskazani u bilansu uspeha		182,315		(1,264,085)

20.1.3. Promene na odloženim porezima su prikazane kao što sledi:

	U hiljadama dinara	
	2021.	31. decembra 2020.
Stanje na dan 1. januara	(147,400)	1,074,197
Nastanak i ukidanje privremenih razlika	656,642	(1,221,597)
Stanje na dan	509,242	(147,400)

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

20. POREZ NA DOBIT (nastavak)

20.1. Matična banka (nastavak)

20.1.4. Odložena poreska sredstva i obaveze

20.1.4.1 Odložena poreska sredstva i obaveze se odnose na:

	2021.			2020.		
	Sredstva	Obaveze	Neto	Sredstva	Obaveze	Neto
Razlika u sadašnjoj vrednosti osnovnih sredstava za poreske i knjigovodstvene potrebe	-	(26,129)	(26,129)	36,037	-	36,037
Preneti poreski gubici	29,732		29,732	-	-	-
Efekat promene vrednosti dužničkih i vlasničkih HOV	127,073	(644,075)	(517,002)	1,779	(968,884)	(967,105)
Dugoročna rezervisanja za otpremnine zaposlenih	41,361	-	41,361	58,265	-	58,265
Obezvređenje imovine	357,279	-	357,279	342,947	-	342,947
Primanja zaposlenih po čl.9 st. 2. ZPDPL obr. a neplaćena u por. periodu	821	-	821	762	-	762
Obračunate a neplaćene javne dažbine	229	-	229	112	-	112
Prva primena MSFI 9	34,851	-	34,851	69,702	-	69,702
Poreski kredit po osnovu konverzije kredita u CHF	76,119	-	76,119	76,119	-	76,119
Sredstva po rezervisanjima za sudske sporove	390,567	-	390,567	256,095	-	256,095
Aktuarski dobici po rezervisanjima za otpremnine	240	-	240	-	(20,334)	(20,334)
Obračunate a neisplaćene otpremnine	121,174	-	121,174	-	-	-
	1,179,446	(670,204)	509,242	841,818	(989,218)	(147,400)

U poreskom periodu 01.01.2021.-31.12.2021. utvrđen je gubitak u iznosu od 198,215 hiljada dinara i po tom osnovu je formirano odloženo poresko sredstvo u iznosu od 29,732 hiljada dinara.

Preneti poreski gubici koji nisu evidentirani u knjigama Banke i po osnovu kojih nisu formirana poreska sredstva na dan 31.12.2020. iznosili su ukupno 8,685,280 hiljada dinara. Predmetni poreski kredit je istekao u 2021. godini.

Odložena poreska sredstva nisu formirana na poreske kredite po osnovu ulaganja u osnovna sredstva u iznosu od 10,724 hiljada dinara.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

20. POREZ NA DOBIT (nastavak)

20.1. Matična banka (nastavak)

20.1.4. Odložena poreska sredstva i obaveze

20.1.4.2 Pregled poreskih kredita na koja nisu formirana odložena poreska sredstva:

Vrsta poreskog kredita	Godina nastanka	U hiljadama dinara		
		Iznos na dan 31.12.2021	Iznos na dan 31.12.2020	Godina isteka korišćenja
Preneti poreski gubici	2016	-	8,685,280	2021
Ukupno poreski gubici		-	8,685,280	
Uticao poreskih gubitaka na budući porez na dobit (15%)		-	1,302,792	od 2019 -2021
Poreski kredit po osnovu ulaganja u osnovna sredstva	2013	10,724	11,766	2023
Ukupno za umanjenje budućih obaveza za porez na dobit		10,724	1,314,558	

20.1.4.3. Kretanja u okviru privremenih razlika tokom 2021. i 2020. godine su prikazana kao što sledi:

2021.	U hiljadama dinara				
	Stanje 1. januara	Iskazano u okviru bilansa uspeha	Iskazano u okviru ostalog rezultata	Iskazano direktno kroz nerasporede nu dobit	Stanje 31. decembra
Nekretnine i oprema	36,037	(65,816)	5,513	(1,863)	(26,129)
Preneti poreski gubici	-	29,732	-	-	29,732
Hartije od vrednosti	(967,105)	-	450,103	-	(517,002)
Dugoročna rezervisanja za otpremnine Zaposlenih	58,265	(16,904)	-	-	41,361
Aktuarski dobiti	(20,334)	-	20,574	-	240
Obezvredjenje imovine	342,947	14,332	-	-	357,279
Primanja zaposlenih po čl.9. st.2. ZPDPL	762	59	-	-	821
Neplaćene javne dažbine	112	117	-	-	229
Prva primena MSFI 9	69,702	(34,851)	-	-	34,851
Poreski kredit po osnovu konverzije kredita u CHF	76,119	-	-	-	76,119
Sredstva po rezervisanjima za sudske sporove	256,095	134,472	-	-	390,567
Obračunate a neisplaćene otpremnine	-	121,174	-	-	121,174
Ukupno	(147,400)	182,315	476,190	(1,863)	509,242

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

20. POREZ NA DOBIT (nastavak)

20.1. Matična banka (nastavak)

20.1.4. Odložena poreska sredstva i obaveze

U hiljadama dinara

2020.	Stanje 1. januara	Iskazano u okviru bilansa uspeha	Iskazano u okviru ostalog rezultata	Iskazano direktno kroz neraspoređenu dobit	Stanje 31. decembra
Nekretnine i oprema	39,299	(5,764)	2,502	-	36,037
Preneti poreski gubici	1,259,350	(1,259,350)	-	-	0
Hartije od vrednosti	(1,007,684)	-	40,579	-	(967,105)
Dugoročna rezervisanja za otpremnine Zaposlenih	53,838	4,427	-	-	58,265
Aktuarski dobiti	(19,741)	-	(593)	-	(20,334)
Obezbvredjenje imovine	324,857	18,090	-	-	342,947
Primanja zaposlenih po čl.9. st.2. ZPDPL	1,213	(451)	-	-	762
Neplaćene javne dažbine	163	(51)	-	-	112
Prva primena MSFI 9	104,552	(34,850)	-	-	69,702
Poreski kredit po osnovu konverzije kredita u CHF	76,119	-	-	-	76,119
Sredstva po rezervisanjima za sudske sporove	242,231	13,864	-	-	256,095
Ukupno	1,074,197	(1,264,085)	42,488	-	(147,400)

20.1.5. Poreski efekti koji se odnose na Ostali ukupan rezultat

U hiljadama dinara

	2021			2020		
	Bruto	Porez	Neto	Bruto	Porez	Neto
Povećanje po osnovu promene fer vrednosti učešća u kapitalu i hartija od vrednosti (povećanje po vlasničkim i dužničkim HOV)	(2,165,395)	324,809	(1,840,586)	(262,464)	39,369	(223,095)
Neto smanjenje po osnovu aktuar. gubitaka/dobitaka	(137,159)	20,574	(116,585)	3,954	(593)	3,361
Promene vrednosti nekretnina	-	5,513	5,513	7,894	2,502	10,396
Smanjenje po osnovu promene fer vrednosti učešća u kapitalu i hartija od vrednosti (smanjenje po vlasničkim i dužničkim HOV)	(835,289)	125,294	(709,995)	(8,064)	1,210	(6,854)
Ukupno	(3,137,843)	476,190	(2,661,653)	(258,680)	42,488	(216,192)

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

20. POREZ NA DOBIT (nastavak)

20.2. Komercijalna banka a.d., Podgorica

20.2.1. Komponente poreza na dobit su sledeće:

	U hiljadama dinara	
	2021	2020.
Poreski rashod perioda	(1,261)	(502)
Dobitak na osnovu odloženih poreza	24,181	1,626
Gubitak na osnovu odloženih poreza	(8,391)	(7,440)
Ukupno	14,529	(6,316)

20.2.2. Usaglašavanje efektivne poreske stope je prikazano u sledećoj tabeli:

	2021.	2021.	2020.	2020.
Dobitak / (gubitak) pre oporezivanja		(603,261)		56,128
Porez obračunat po domaćoj stopi poreza na dobit 9%	9.00%	(54,293)	9.00%	5,936
Poreski efekti neto kapitalnih gubitaka/dobitaka	-0.21%	(1,261)	-0.89%	(502)
Poreski nepriznati troškovi	13.47%	81,224	5.56%	3,120
Poreski kredit-primljen i iskorišćen u tekućoj godini	-4.26%	(25,669)	-15.24%	(8,554)
Efektivni porez na dobit	-0.21%	(1,261)	0.89%	502
Korekcija por. efekata po osnovu odloženih poreza	2.62%	15,790	10.36%	5,814
Poreski efekti iskazani u bilansu uspeha – poreski rashod perioda		14,529		(6,316)

20.3. Komercijalna banka a.d., Banja Luka

20.3.1. Komponente poreza na dobit su sledeće:

	U hiljadama dinara	
	Za godinu koja se završava	
	31. decembra	
	2021.	2020.
Poreski rashod perioda	(3,413)	(6,806)
Dobitak/gubitak na osnovu odloženih poreza	715	(161)
Ukupno	(2,698)	(6,967)

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

20. POREZ NA DOBIT (nastavak)

20.3. Komercijalna banka a.d., Banja Luka (nastavak)

20.3.2. Usaglašavanje efektivne poreske stope je prikazano u sledećoj tabeli:

	2021.	2021.	2020.	2020.
Dobitak pre oporezivanja		69,743		47,889
Porez obračunat po domaćoj stopi poreza na dobit	10.00%	7,965	10.00%	8,707
Poreski nepriznati troškovi	5.89%	4,106	20.09%	9,619
Prihod oslobođen obračuna poreza	-23.05%	(8,658)	-23.05%	(11,519)
Efektivni porez na dobit	4.89%	3,413	14.21%	6,806
Korekcija poreskih efekata po osnovu odloženih poreza	-1.03%	(715)	0.34%	161
Poreski efekti iskazani u bilansu uspeha – poreski rashod perioda		(2,698)		(6,967)

20.4. Društvo za upravljanje UCITS fondom KomBank INVEST a.d., Beograd

20.4.1. Komponente poreza na dobit na dan 31. decembra su sledeće:

	U hiljadama dinara	
	2021.	2020.
Poreski rashod perioda	(2)	(1)
Dobitak na osnovu odloženih poreza	289	426
	287	425

20.4.2. Usaglašavanje efektivne poreske stope je prikazano u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	Za godinu koja se završava	
	31. decembra	
	2021.	2020.
Dobitak pre oporezivanja	636	681
Obračun poreza po važećoj stopi 15%	95	102
Poreski efekti neto kapitalnih dobitaka	2	1
Poreski efekti razlike amortizacije za poreske svrhe i računovodstvene amortizacije	36	29
Korekcija poreskih efekata (iskorišćenih i efekat novih)	(133)	(132)
Ostalo	1	1
PORESKI EFEKTI ISKAZANI U BILANSU USPEHA	(2)	(1)
Efektivna poreska stopa	0.15%	0.15%

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine
21. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

Gotovina i sredstva kod centralne banke uključuje:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2021	31. decembar 2020.
<i>U dinarima</i>		
Gotovina u blagajni	4,653,308	4,572,746
Žiro račun	24,859,789	24,851,040
Deponovani višak likvidnih sredstava	-	7,500,000
Ostala dinarska novčana sredstva	99	99
	29,513,196	36,923,885
<i>U stranoj valuti</i>		
Gotovina u blagajni	11,906,740	11,300,634
Devizna obavezna rezerva	39,019,097	36,879,516
Ostala novčana sredstva	1,616,448	1,788,035
	52,542,285	49,968,185
Ukupno	82,055,481	86,892,070
<i>Korekcije gotovine za izveštaj o tokovima gotovine</i>		
Devizni računi kod stranih banaka (napomena 23.1)	17,601,652	11,542,557
Devizna obavezna rezerva	(39,019,097)	(36,879,515)
Deponovani višak likvidnih sredstava	-	(7,500,000)
	(21,417,445)	(32,836,958)
Gotovina iz izveštaja o tokovima gotovine	60,638,036	54,055,112

Grupa u izveštaju o tokovima gotovine iskazuje gotovinu na žiro računima kod centralne banke, gotovinu na računima kod stranih banaka, sredstva na računu kod Centralnog registra hartija od vrednosti i gotovinu u blagajnama.

Matična banka

Matična banka u izveštaju o tokovima gotovine iskazuje gotovinu na žiro računu kod NBS, gotovinu na računima kod stranih banaka, sredstva na računu kod Centralnog registra hartija od vrednosti i gotovinu u blagajnama.

U okviru žiro računa iskazana je dinarska obavezna rezerva, koja predstavlja minimalnu rezervu dinarskih sredstava izdvojenu u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi kod Narodne banke Srbije. U skladu sa navedenom Odlukom, dinarska obavezna rezerva se obračunava na iznos prosečnog dnevnog knjigovodstvenog stanja dinarskih depozita, kredita i ostalih dinarskih obaveza u toku jednog kalendarskog meseca primenom stope u rasponu od 0% do 5% u zavisnosti od dospeća obaveza i njihovog izvora s tim što obračunatu dinarsku obaveznu rezervu čini zbir: obračunate obavezne rezerve u dinarima, 38% dinarske protivvrednosti obračunate obavezne rezerve u evrima na depozite do 730 dana, i 30% dinarske protivvrednosti obračunate obavezne rezerve u evrima na depozite preko 730 dana (Sl.glasnik RS br. 76/2018).

Narodna banka Srbije plaća Matičnoj banci kamatu na izdvojena sredstva u visini od 0.10 % godišnje od 18.06.2020.godine.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

21. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (nastavak)

Matična banka (nastavak)

Deviznu obaveznu rezervu Matična banka obračunava svakog 17. dana u mesecu na osnovu prosečnog stanja deviznih depozita u toku prethodnog kalendarskog meseca. Deviznu obaveznu rezervu Matična banka izdvaja u devizama na poseban račun kod Narodne banke Srbije i ta sredstva može po potrebi povlačiti. Matična banka je dužna da održava prosečno mesečno stanje izdvojene devizne obavezne rezerve u visini obračunate devizne obavezne rezerve, s tim što radi ostvarivanja prosečnog dnevnog stanja izdvojene obavezne rezerve dnevno stanje na računu devizne obavezne rezerve može biti manje ili veće od obračunate devizne obavezne rezerve.

Odlukom o obaveznoj rezervi od (Sl.glasnik RS br. 76/2018), stope izdvajanja devizne obavezne rezerve iznose:

-na devizne depozite oročene do 730 dana stopa je 20%

-na devizne depozite oročene preko 730 dana stopa je 13%

-na dinarske depozite indeksirane valutnom klauzulom stopa je 100% bez obzira na ročnost

Na obaveznu rezervu u stranoj valuti Matična banka ne ostvaruje kamatu. Tokom 2021. godine, u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi Narodne banke Srbije, Matična banka je određeni deo devizne obavezne rezerve izdvajala u dinarima na svom žiro računu.

Ostala novčana sredstva u stranoj valuti u iznosu od 1,616,448 hiljada dinara (2020: 1,304,141 hiljade dinara) odnosi se na obračunski račun kod Centralnog registra hartija od vrednosti za trgovinu hartijama od vrednosti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2021. godine
22. HARTIJE OD VREDNOSTI

22.1. Hartije od vrednosti se sastoje od:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz BU (u dinarima)	668,087	5,535,104
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz BU (u stranoj valuti)	-	2,925,568
Ukupno I	668,087	8,460,672
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (u dinarima)	84,730,864	82,062,022
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (u stranoj valuti)	63,411,166	67,074,175
Ispravka vrednosti	(582)	(453)
Ukupno II	148,141,448	149,135,744
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti - korporativne obveznice (u dinarima)	846,000	846,000
Eskont menica	96,144	-
Ispravka vrednosti	(7,660)	(3,760)
Ukupno III	934,484	842,240
Ukupno I+II+III	149,744,019	158,438,656

22.2. Struktura hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha je prikazana u tabeli:

	U hiljadama dinara	
	Za godinu koja se završava	
	31. decembra	
	2021.	2020.
Obveznice Republike Srbije u dinarima	-	4,873,616
Investicione jedinice OIF KomBank DEVIZNI FOND	15,094	5,021
Investicione jedinice OIF novčani fondovi u dinarima	652,993	656,467
Obveznice Republike Srbije u stranoj valuti	-	2,925,568
Ukupno	668,087	8,460,672

Investicione jedinice na dan 31. decembra 2021. godine u ukupnom iznosu od 668,087 hiljada dinara odnose se na investicione jedinice KomBank Novčani fond Beograd i OIF devizni fond.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 31. decembar 2021. godine

22. HARTIJE OD VREDNOSTI (nastavak)

22.3. Struktura hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2021.	2020.
U dinarima		
Obveznice Republike Srbije	84,689,682	80,958,748
Zapisi Republike Srbije	-	997,064
Obveznice lokalne samouprave (grad Šabac i opština Stara Pazova)	41,182	106,210
Ukupno u dinarima	84,730,864	82,062,022
U stranoj valuti		
Obveznice Republike Srbije	45,794,353	59,359,112
Obveznice stranih banaka (Raiffeisen Bank International)	1,760,642	1,739,077
Obveznice stranih država	15,856,171	5,975,986
Ukupno u stranoj valuti	63,411,166	67,074,175
Ukupno	148,142,030	149,136,197

Promene na ispravci vrednosti su prikazane kao što sledi:

Ispravka vrednosti HOV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2021.	2020.
Pojedinačna ispravka vrednosti		
Stanje na dan 1. januara	453	602
Povećanje (napomena 13)	11,835	4,106
Efekti promene kursa (napomena 13)	1	-
Oslobođeno u toku godine (napomena 13)	(11,707)	(4,255)
Ukupno pojedinačna ispravka HOV po fer vrednosti kroz ost. rezultat	582	453

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2021.	2020.
Ispravka vrednosti HOV koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti		
Pojedinačna ispravka vrednosti		
Stanje na dan 1. januara	3,760	-
Povećanje (napomena 13)	3,900	3,760
Ukupno pojedinačna ispravka HOV po amortizovanoj vrednosti	7,660	3,760
Ukupno ispravka vrednosti HOV	8,242	4,213

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

23. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

23.1 Plasmani bankama uključuju

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2021.	2020.
<i>Kreditni dati u dinarima</i>		
Po repo transakcijama	-	-
Kreditni za obrtna sredstva	66,839	1,500
<i>Overnight</i> krediti	-	-
Ostali plasmani	7,946	4,085
Dati depoziti	8,166,320	16,379
Aktivna vremenska razgraničenja	22,514	970
Pasivna vremenska razgraničenja	(202)	(2)
Ispravka vrednosti	(1,179)	(12)
	8,262,238	22,920
<i>Kreditni dati u stranoj valuti</i>		
Po repo transakcijama	-	1,165,461
Devizni račun kod stranih banaka (napomena 21)	17,601,652	11,542,558
<i>Overnight</i> krediti	-	1,175,802
Ostali plasmani stranim bankama	1,186,428	1,623,954
Dati depoziti u stranoj valuti	1,063,616	2,384,126
Aktivna vremenska razgraničenja	115	456
Ostala potraživanja	2,744	4,505
Pokrivena jemstva u stranoj valuti	1,033,630	949,980
Ispravka vrednosti	(19,722)	(4,279)
	20,868,463	18,842,563
Ukupno	29,130,701	18,865,483

Na dan 31. decembra 2021. godine Matična banka nije imala plasmane u hartije od vrednosti stečene u 'reverse' repo transakcijama sa Narodnom bankom Srbije. Tokom godine plasmani u blagajničke zapise kupljene od Narodne banke Srbije, sa dospećem do 7 dana, plasirani su uz godišnju kamatnu stopu od 0.11% do 0.43%.

Kratkoročno oročeni krediti i depoziti kod banaka u dinarima su deponovani na period do jedne godine uz kamatnu stopu u rasponu od 0.11% do 1.30% godišnje. Kratkoročno oročeni plasmani kod banaka u stranoj valuti deponovani su na period do jedne godine uz kamatnu stopu od 0.05% godišnje za EUR, od 0.03% do 0.12% za USD i 0.02% do 0.03% za GBP.

Reverse repo sa domaćim bankama u stranoj valuti plasiran je po kamatnoj stopi 0.20%.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

23. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (nastavak)

23.2 Promene na računu ispravke vrednosti po plasmanima bankama prikazane su u sledećoj tabeli:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	Za godinu koja se završava	
	2021.	31. decembra 2020.
Ispravka vrednosti		
Stanje na dan 1. januara	4,291	218,959
<i>Ispravka vrednosti u tekućoj godini:</i>		
Povećanje (napomena 13)	52,463	20,286
Reklasifikacija – prenos na klijente	-	(195,504)
Efekti promene kursa (napomena 13)	138	(18,968)
Oslobođeno u toku godine (napomena 13)	(34,801)	(20,495)
Efekti promene sastava Grupe	(1,190)	-
Ostalo	-	13
	<u>20,901</u>	<u>4,291</u>
Stanje na dan bilansa	20,901	4,291

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

24. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

24.1 Plasmani komitentima

	2021.			2020.		
	Bruto iznos	Ispravka vrednosti	Knjigovo-dstvena vrednost	Bruto iznos	Ispravka vrednosti	Knjigovo-dstvena vrednost
U hiljadama dinara						
Privredna društva						
Kreditni po transakcionim računima	465,479	(9,563)	455,916	451,368	(24,688)	426,680
Kreditni za obrtna sredstva	51,627,619	(2,924,395)	48,703,224	48,631,549	(4,565,701)	44,065,848
Investicioni krediti	49,808,508	(1,480,258)	48,328,250	50,046,260	(1,070,067)	48,976,193
Kreditni za plaćanje uvoza robe i usluga iz inostranstva	998,631	(34,218)	964,413	2,928,241	(30,092)	2,898,149
Plasmani po osnovu akceptiranja, avaliranja i izvršenih plaćanja po garancijama	4,552	(2,924)	1,628	306,114	(278,343)	27,771
Ostali krediti i plasmani	17,402,398	(3,167,773)	14,234,625	29,773,968	(4,997,468)	24,776,500
Aktivna vremenska razgraničenja	353,319	(23,381)	329,938	510,391	(29,200)	481,191
Pasivna vremenska razgraničenja	(174,430)	-	(174,430)	(234,863)	-	(234,863)
	120,486,076	(7,642,512)	112,843,564	132,413,028	(10,995,559)	121,417,469
Stanovništvo						
Kreditni po transakcionim računima	2,540,761	(172,988)	2,367,773	2,769,970	(177,168)	2,592,802
Stambeni krediti	52,578,106	(562,682)	52,015,424	52,482,981	(457,098)	52,025,883
Gotovinski krediti	40,128,468	(655,992)	39,472,476	40,383,218	(444,331)	39,938,887
Potrošački krediti	252,566	(4,804)	247,762	285,881	(2,450)	283,431
Ostali krediti i plasmani	1,473,636	(66,905)	1,406,731	2,283,950	(94,481)	2,189,469
Aktivna vremenska razgraničenja	988,007	(23,112)	964,895	1,489,439	(17,130)	1,472,309
Pasivna vremenska razgraničenja	(273,683)	-	(273,683)	(486,623)	-	(486,623)
	97,687,861	(1,486,483)	96,201,378	99,208,816	(1,192,658)	98,016,158
Stanje na dan bilansa	218,173,937	(9,128,995)	209,044,942	231,621,844	(12,188,217)	219,433,627

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

24. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

24.2 Promene na računu ispravke vrednosti po plasmanima komitentima date su u sledećoj tabeli

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	2021.	2020.
Pojedinačna ispravka vrednosti		
Stanje na dan 1. januara	10,748,097	11,401,092
Povećanje (napomena 13)	1,785,740	867,900
Reklasifikovano iz grupne ispravke vrednosti	904,610	493,899
Reklasifikovano sa pozicije banaka	-	195,504
Efekti promene kursa (napomena 13)	840	(1,302)
Oslobođeno u toku godine (napomena 13)	(1,005,785)	(1,033,753)
Otpis	(4,907,081)	(1,143,788)
Efekti promene sastava Grupe	(363,805)	-
Ostalo (napomena 13)	84,392	(31,455)
Ukupno pojedinačna ispravka	7,247,008	10,748,097
Grupna ispravka vrednosti		
Stanje na dan 1. januara	1,440,120	1,384,755
Povećanje (napomena 13)	7,225,302	3,718,287
Reklasifikovano u pojedinačnu ispravku vrednosti	(904,610)	(493,899)
Efekti promene kursa (napomena 13)	32,528	(23,653)
Oslobođeno u toku godine (napomena 13)	(4,687,408)	(2,430,141)
Otpis (napomena 13)	(603,511)	(737,140)
Efekti promene sastava Grupe	(280,397)	-
Ostalo (napomena 13)	(340,037)	21,911
Ukupno grupna ispravka	1,881,987	1,440,120
Stanje na dan bilansa	9,128,995	12,188,217

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

24. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

Kreditni stanovništvu

Tokom 2021. godine kratkoročni i dugoročni krediti stanovništvu u dinarima odobravani su na rok od 30 dana do 120 meseci sa nominalnim kamatnim stopama u rasponu od 2.00% do 14.95% na godišnjem nivou.

Kratkoročni krediti stanovništvu u stranoj valuti odobravani su na rok do dvanaest meseci sa nominalnim kamatnim stopama u rasponu od 1.40% do 8.00% na godišnjem nivou.

Dugoročni krediti fizičkim licima u stranoj valuti odobravani su na rok od trinaest do devedesetpet meseci sa nominalnim kamatnim stopama u rasponu od 1.50% do 8.00% na godišnjem nivou

Kreditni pravnim licima

Kratkoročni krediti pravnim licima u dinarima odobravani su na period do dvanaest meseci uz raspon kamatnih stopa od 2.30% do 7.95% na godišnjem nivou. U stranoj valuti kratkoročni krediti odobreni su na period do dvanaest meseci sa kamatnom stopom za EUR 1.50% do 5.70% na godišnjem nivou.

Dugoročni krediti u dinarima odobravani su na period preko dvanaest meseci uz kamatnu stopu od 1.61% do 5.30% na godišnjem nivou. Dugoročni krediti u stranoj valuti su odobravani na period preko dvanaest meseci uz kamatnu stopu za EUR od 1.06% do 3.95% na godišnjem nivou.

Rizici i neizvesnosti

Rukovodstvo Matične banke je izvršilo rezervisanje za potencijalne kreditne gubitke primenom koncepta očekivanog kreditnog gubitka. Gubici zbog obezvređenja sredstava evidentiranih po amortizovanoj vrednosti se mere kao razlika između knjigovodstvene vrednosti finansijskog sredstva i sadašnje vrednosti budućih procenjenih tokova gotovine diskontovanih upotrebom inicijalne efektivne kamatne stope datog sredstva. Gubici se priznaju u bilansu uspeha i iskazuju se na poziciji rashoda i obezvređenja finansijskih sredstava po kreditima. Kada događaji nakon datuma bilansa stanja utiču na smanjenje iznosa gubitka zbog obezvređenja, takvo smanjenje se priznaje kao prihod od ukidanja obezvređenja, kroz bilans uspeha.

Kreditni i ostala potraživanja se prikazuju u iznosu umanjenom za grupni i pojedinačni obračun obezvređenja. Pojedinačna i grupna rezervisanja se oduzimaju od knjigovodstvene vrednosti kredita koji su identifikovani kao obezvređeni da bi se njihova vrednost smanjila do njihove nadoknadive vrednosti. U cilju zaštite od rizika neizvršenja obaveza u poslovanju sa klijentima, Banka preduzima sledeće mere za regulisanje potraživanja: produženje roka, restrukturiranje, poravnanje, preuzimanje sredstava obezbeđenja u cilju naplate potraživanja, zaključenje ugovora sa zainteresovanim trećim licem, pokretanje sudskog spora i ostale mere. Ukoliko preduzete mere regulisanja plasmana, odnosno prinudne naplate i sudskog postupka nisu dale očekivane rezultate, odnosno kada ne postoji mogućnost naplate potraživanja u celosti, inicira se predlog za trajan otpis preostalog potraživanja Banke, ili prenos iz bilansne u vanbilansnu evidenciju.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

25. INVESTICIJE U PRIDRUŽENA DRUŠTVA I ZAJEDNIČKE PODUHVA TE

	31. decembar 2021.	U hiljadama dinara 31. decembar 2020.
NLB banka a.d., Podgorica	1,479,000	-
Ukupno	1,479,000	-

U novembru 2021. godine, u poslovnoj kombinaciji unutar NLB Grupe, Banka je na ime učešća u Komercijalnoj banci Podgorica stekla 23.97% ucesca u kapitalu NLB banke a.d. Podgorica (napomena 3 (a)).

Banka je angažovala nezavisnog procenitelja radi procene udela nakon statusne promene spajanja uz pripajanje Komercijalne banka a.d Podgorica NLB banci a.d Podgorica na dan 30.11.2021. godine.

26. NEMATERIJALNA IMOVINA

26.1 Nematerijalna imovina se sastoji iz:

	31. decembar 2021.	U hiljadama dinara 31. decembar 2020.
Nematerijalna imovina	361,707	561,339
Nematerijalna imovina u pripremi	220,394	17,074
Ukupno	582,101	578,413

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

26. NEMATERIJALNA IMOVINA (nastavak)

26.2 Promene na nematerijalnoj imovini u toku 2021. i 2020. godine prikazane su u sledećoj tabeli

	U hiljadama dinara		
	Licence i softver	Nematerijalna imovina u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost			
Stanje na dan 1. januara 2020. godine	3,101,453	35,564	3,137,017
Nabavke u toku godine	8,755	73,119	81,874
Prenos	91,608	(91,608)	-
Otuđenje i rashodovanje	(4,739)	-	(4,739)
Kursne razlike	(40)	(1)	(41)
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	3,197,037	17,074	3,214,111
Stanje na dan 1. januara 2021. godine	3,197,037	17,074	3,214,111
Nabavke u toku godine	6,975	312,225	319,200
Prenos	90,125	(104,854)	(14,729)
Kursne razlike	9	-	9
Efekat izmene sastava Grupe	(395,605)	(4,052)	(399,657)
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	2,898,541	220,393	3,118,934
Ispravka vrednosti			
Stanje na dan 1. januara 2020. godine	2,382,517	-	2,382,517
Amortizacija (napomena 17)	257,950	-	257,950
Otuđenje i rashodovanje	(4,739)	-	(4,739)
Kursne razlike	(30)	-	(30)
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	2,635,698	-	2,635,698
Stanje na dan 1. januara 2021. godine	2,635,698	-	2,635,698
Amortizacija (napomena 17)	260,343	-	260,343
Prenos	(7,242)	-	(7,242)
Kursne razlike	10	-	10
Efekat izmene sastava Grupe	(351,976)	-	(351,976)
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	2,536,833	-	2,536,833
Sadašnja vrednost			
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	561,339	17,074	578,413
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	361,708	220,393	582,101

27. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

27.1 Nekretnine, postrojenja i oprema se sastoje iz:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Nekretnine	4,688,759	5,080,081
Oprema	421,241	506,621
Investicije u toku	2,760,607	34,586
Lizing sredstva	885,133	1,121,911
Ukupno	8,755,740	6,743,199

Investicije u toku najvećim delom se odnose na kupovinu poslovne zgrade u decembru 2021. godine u iznosu od 2,734,933 hiljade dinara.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

27. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

27.2 Promene na nekretninama i opremi u toku 2021. i 2020. godine prikazane su u narednoj tabeli

U hiljadama dinara

Nabavna vrednost	Nekretnine	Oprema	Investicije u toku	Sredstva uzeta u lizing	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2020. godine	7,558,732	4,153,470	49,281	1,834,386	13,595,869
Nabavke u toku godine i novi lizing ugovori	-	7,727	124,777	236,987	369,491
Prenosi sa osnovnih sredstava u pripremi	77,666	61,805	(139,471)	-	-
Otuđenje i rashodovanje	(21,042)	(228,779)	-	(201)	(250,022)
Manjak po popisu	-	(1,116)	-	-	(1,116)
Lizing ostalo	-	(6)	-	(41,453)	(41,459)
Kursne razlike	(47)	(59)	(1)	(52)	(159)
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	7,615,309	3,993,042	34,586	2,029,667	13,672,604
Stanje na dan 01. januara 2021. godine	7,615,309	3,993,042	34,586	2,029,667	13,672,604
Nabavke u toku godine i novi lizing ugovori	-	788	2,977,047	473,807	3,451,642
Prenosi sa osnovnih sredstava u pripremi	8,177	230,146	(238,323)	-	-
Prenosi sa sredstava stečenih naplatom potraživanja	-	-	4,793	-	4,793
Otuđenje i rashodovanje	(48,027)	(107,688)	(10,352)	(28,281)	(194,348)
Manjak po popisu	-	(3,522)	-	-	(3,522)
Lizing ostalo	-	14,807	-	(102,014)	(87,207)
Efekat izmene sastava Grupe	(439,682)	(547,458)	(7,144)	(480,457)	(1,474,741)
Kursne razlike	7	11	-	10	28
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	7,135,784	3,580,126	2,760,607	1,892,732	15,369,249
Ispravka vrednosti					
Stanje na dan 01. januara 2020. godine	2,400,497	3,471,809	-	469,172	6,341,478
Amortizacija (napomena 17)	155,793	243,634	-	466,309	865,736
Otuđenje i rashodovanje	(21,042)	(227,950)	-	-	(248,992)
Manjak po popisu	-	(1,026)	-	-	(1,026)
Lizing ostalo	-	(6)	-	(27,717)	(27,723)
Kursne razlike	(20)	(40)	-	(8)	(68)
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	2,535,228	3,486,421	-	907,756	6,929,405
Stanje na dan 01. januara 2021. godine	2,535,228	3,486,421	-	907,756	6,929,405
Amortizacija (napomena 17)	145,063	219,391	-	450,351	814,805
Otuđenje i rashodovanje	(19,949)	(97,448)	-	(24,602)	(141,999)
Manjak po popisu	-	(3,364)	-	-	(3,364)
Lizing ostalo	-	(1,113)	-	(94,330)	(95,443)
Efekat izmene sastava Grupe	(213,321)	(445,017)	-	(231,564)	(889,902)
Kursne razlike	4	15	-	(12)	7
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	2,447,025	3,158,885	-	1,007,599	6,613,509
Sadašnja vrednost					
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	5,080,081	506,621	34,586	1,121,911	6,743,199
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	4,688,759	421,241	2,760,607	885,133	8,755,740

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

27. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

27.2. Promene na nekretninama i opremi (nastavak)

Članice Grupe nemaju građevinske objekte pod hipotekom radi obezbeđenja otplate kredita.

Na dan 31. decembra 2021. godine, Matična banka za 7 građevinskih objekata sadašnje vrednosti 89,262 hiljade dinara još uvek nema sproveden upis prava svojine u nadležnim javnim registrima. U odnosu na ove nepokretnosti, preduzete su sve potrebne aktivnosti koje treba da rezultiraju konačim upisima prava svojine u korist Matične banke. Okončanje ovog procesa zavisi od postupanja nadležnih državnih organa.

28. INVESTICIONE NEKRETNINE

28.1 Promene na investicionim nekretninama u toku 2021. i 2020. godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara
	Ukupno
Nabavna vrednost	
Stanje na dan 1. januara 2020. godine	2,841,257
Korekcija početnog stanja promena računovodstvene politike (napomena 2.5)	968,003
Ukidanje akumulirane amortizacije	(337,505)
Korigovano stanje na dan 1. januar 2020. godine	3,471,755
Pozitivni efekti promene vrednosti (napomena 18)	30,335
Negativni efekti promene vrednosti (napomena 19)	(463,082)
Prodaja	(468,082)
Kursne razlike	(69)
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine (korigovano)	3,032,155
Stanje na dan 1. januara 2021. godine	3,032,155
Prenos sa sredstava stecenih naplatom	150,431
Pozitivni efekti promene vrednosti (napomena 18)	107,537
Negativni efekti promene vrednosti (napomena 19)	(40,620)
Prenos sa sredstava namenjenih prodaji	(66,344)
Efekat izmene sastava Grupe	(572,640)
Kursne razlike	12
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	2,610,531
Ispravka vrednosti	
Stanje na dan 1. januara 2020. godine	638,641
Ukidanje akumulirane amortizacije	(337,505)
Korigovano stanje na dan 1. januar 2020. godine	301,136
Amortizacija	50,902
Korekcija amortizacije (napomena 2.5)	(38,420)
Prodaja	(113)
Kursne razlike	(33)
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	313,472
Stanje na dan 1. januara 2021. godine	313,472
Amortizacija	10,209
Prenosi sa sredstava namenjenih prodaji	(18,410)
Procena	2,219
Efekat izmene sastava Grupe	(307,495)
Kursne razlike	5
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	-
Sadašnja vrednost	
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine (korigovano)	2,718,683
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	2,610,531

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

28. INVESTICIONE NEKRETNINE (nastavak)

Na dan 31. decembra 2021. godine, Matična banka ima iskazane investicione nekretnine sadašnje vrednosti u iznosu od 2,610,531 hiljadu dinara, koje čine objekti dati u zakup.

U 2021. godini Matična banka je izvršila dobrovoljnu promenu računovodstvene politike za naknadno vrednovanje investicionih nekretnina tako da se umesto prethodno korišćenog metoda nabavne vrednosti koristi metod fer vrednosti (napomena 2.5).

Na osnovu odluke Rukovodstva Matične banke, izvršena je reklasifikacija sedam nepokretnosti, izdatih u dugoročni zakup, sa pozicije sredstava stečenih naplatom potraživanja na investicione nekretnine, knjigovodstvene vrednosti u iznosu od 150,431 hiljada dinara.

Na dan 31. decembra 2021. godine, Matična banka za 2 investicione nekretnine sadašnje vrednosti 54,193 hiljade dinara još uvek nema sproveden upis svojine u nadležnim javnim registrima. U odnosu na ove nepokretnosti, preduzete su sve potrebne aktivnosti koje treba da rezultiraju konačim upisima prava svojine u korist Matične banke.

Informacije o investicionim nekretninama po članicama Grupe se prikazuju u nastavku:

28.2.1 Operativni lizing – Matična banka

Matična banka izdaje u zakup svoje investicione nekretnine. Zakupi su klasifikovani kao operativni, jer se ne prenose suštinski svi rizici i koristi povezane sa vlasništvom na imovinom.

Investicione nekretnine se iznajmljuje zakupcima prema ugovoru o operativnom zakupu sa mesečnim zakupninama. Matična banka nema promenljive rente u zavisnosti od indeksa ili stope. Investicione nekretnine se obično daju u zakup na period od 1 do 10 godina. Neki ugovori su na neodređeno vreme.

Na dan 31. decembra 2021. godine neto rezultat po osnovu investicionih nekretnina je pozitivan i iznosi 64,132 hiljade dinara.

<u>Naziv objekta</u>	<u>Površina u m²</u>	<u>Ukupni troškovi</u>	<u>Ostvareni prihodi od zakupa</u>	<u>Neto rezultat</u>
Beograd, Trg politike 1	3,354	(16,213)	33,016	16,803
Niš, Vrtište nova d-zgrada	1,816	(7,981)	-	(7,981)
Niš, TPC Kalča	85	(238)	6,073	5,835
Beograd, Omladinskih brigada 19	15,218	(12,342)	8,958	(3,384)
Šabac, Majur, Obilazni put bb	1,263	(974)	-	(974)
Lovćenac, Maršala Tita bb,	46,971	(841)	7,054	6,213
Negotin, Save Dragovića 20-22	658	(274)	-	(274)
Niš, Bulevar 12. februar bb	2,878	(1,289)	6,913	5,624
Beograd, Radnička 22	7,190	(7,906)	37,740	29,834
Novi Sad, Vardarska 1/B,	291	(1,451)	3,557	2,106
Novi Sad, Bulevar Oslobođenja 88	44	(91)	469	378
Kotor, Stari Grad, Palata beskuća, poslovni prostor, zgr.br.1	207	(279)	6,431	6,152
Beograd, Luke Vojvodića 77a	80	(603)	796	193
Beograd, Baje Pivljanina 83	279	(748)	2,823	2,075
Subotica, Magn.polja 17	2,492	(1,508)	2,069	561
Čačak, S.polje, Kr.put bb	1,227	(999)	1,510	511
Niš, Čajnička bb	825	(1,406)	1,828	422
Valjevo, Vojvode Mišića 170	231	(20)	-	(20)
Mionica, Andre Savičića 8	106	(13)	71	58
Ukupno		(55,176)	119,308	64,132

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

28. INVESTICIONE NEKRETNINE (nastavak)

28.2.1 Operativni lizing – Matična banka (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje analizu dospeća potraživanja po osnovu zakupa - nediskontovane zakupnine koje će Banka primati nakon datuma izveštavanja

	31. decembar 2021.	U hiljadama dinara 31. decembar 2020.
Dospeće:		
- do jedne godine	77,868	103,027
- do 2 godine	2,271	77,867
- do 3 godine	2,271	2,271
- do 4 godine	2,271	2,271
- do 5 godina	2,271	2,271
- preko 5 godina	2,271	2,271
Ukupno	89,223	189,978

28.2.2 Komercijalna banka a.d., Banja Luka

Za period do 8. decembra 2021. godine neto rezultat po osnovu investicionih nekretnina iznosi 2,794 hiljada dinara:

Naziv objekta	Površina u m ²	Ukupni troškovi	U hiljadama dinara	
			Ostvareni prihodi od zakupa	Neto rezultat
Actros motel-picerija Nova Topola Banja Luka, porodična stambena zgrada, upravna zgrada i radionice	5,437	(2,038)	3,674	1,636
Sarajevo, Aurum Arena	6,814	(290)	661	371
Brčko, Bescarinska zona bb - IMPRO	402	(190)	487	297
	949	(448)	938	490
UKUPNO		(2,966)	5,760	2,794

28.2.3 Komercijalna banka a.d., Podgorica

Za period do 12. novembra 2021. godine neto rezultat po osnovu investicionih nekretnina iznosi 3,487 hiljada dinara:

Naziv objekta	Površina u m ²	Ukupni troškovi	U hiljadama dinara	
			Ostvareni prihodi od zakupa	Neto rezultat
Zemljište i distributivni centar u Budvi	7,114	-	1,940	1,940
Poslovni prostor u Hercegovini	52.48	(219)	1,766	1,547
Ukupno		(219)	3,706	3,487

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

29. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	101,614	370,663
Ukupno	101,614	370,663

Stalna sredstva namenjena prodaji Matične banke:

<u>Naziv objekta</u>	Površina u m ²	Knjigovodstvena
		vrednost u hiljadama dinara
Jasika, poslovni prostor	75.87	971
Vrbas, M. Tita 49, poslovni prostor	145.56	2,093
Kotor, poslovni prostor 1 i 2	690.00	98,550
Ukupno		101,614

Rukovodstvo Matične banke i dalje ima nameru da sprovede postupak prodaje za sva sredstva koja nisu prodana u proteklih godinu dana.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

30. OSTALA SREDSTVA

Ostala sredstva se sastoje od:

	U hiljadama dinara	
	2021.	2020.
U dinarima		
Potraživanja za naknadu po osnovu ostalih sredstava	115,295	95,572
Zalihe	98,303	119,667
Sredstva stečena naplatom potraživanja	938,429	3,409,219
Unapred plaćeni troškovi	162,490	137,479
Učešće u kapitalu	2,663,302	2,516,975
Ostala potraživanja u dinarima	2,115,051	2,248,805
	6,092,870	8,527,717
<i>Ispravke vrednosti po osnovu:</i>		
Naknada – ostala sredstva	(89,209)	(81,165)
Sredstva stečena naplatom potraživanja	(1,940)	(1,722,325)
Učešća u kapitalu - obezvređenje	(446,350)	(446,661)
Ostalih potraživanja u dinarima	(720,587)	(817,960)
	(1,258,086)	(3,068,111)
	4,834,784	5,459,606
U stranoj valuti		
Potraživanja za naknadu po osnovu ostalih sredstava	17	8
Ostala potraživanja iz poslovanja	342,484	634,856
Potraživanja u obračunu	81,828	307,342
Ostala potraživanja u stranoj valuti	515,817	783,457
	940,146	1,725,663
<i>Ispravke vrednosti po osnovu:</i>		
Ostalih potraživanja iz poslovanja	(264,496)	(301,750)
Potraživanja u obračunu	(77,341)	(77,519)
	(341,837)	(379,269)
Ukupno	5,433,093	6,806,000

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

30. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

Promene na računu ispravke vrednosti po ostalim sredstvima i aktivnim vremenskim razgraničenjima tokom godine prikazane su u sledećoj tabeli:

Pojedinačna ispravka vrednosti	U hiljadama dinara	
	2021.	2020.
Stanje na dan 1. januara	942,741	769,998
Ispravka vrednosti u tekućoj godini:		
Povećanje (napomena 13)	251,785	52,264
Efekti promene kursa (napomena 13)	(45)	(53)
Oslobođenje tokom godine (napomena 13)	(77,737)	(1,578)
Trajni otpis	(1,526)	-
Efekat promene sastava Grupe	(1,011,434)	-
Ostalo	70,810	122,110
Ukupno pojedinačna ispravka	174,594	942,741
Grupna ispravka vrednosti	U hiljadama dinara	
	2021.	2020.
Stanje na dan 1. januara	1,979,154	1,913,329
Ispravka vrednosti u tekućoj godini:		
Povećanje (napomena 13)	165,937	216,079
Efekti promene kursa (napomena 13)	1,766	(1,492)
Oslobođenje tokom godine (napomena 13)	(150,474)	(141,576)
Trajni otpis	(14,796)	(6,812)
Efekat promene sastava Grupe	(2,005)	-
Ostalo	(1,062,385)	(374)
Ukupno grupna ispravka vrednosti	917,197	1,979,154
Stanje na dan bilansa (bez sitnog inventara) – predmet kreditnog rizika	1,091,791	2,921,895
Ispravka vrednosti inventara (nije predmet kreditnog rizika)	61,782	78,824
Stanje na dan bilansa (sa sitnim inventarom) (bez pozicije obezvređenja učešća u kapit.)	1,153,573	3,000,719
Obezvređenje učešća u kapitalu	446,350	446,661
Ukupno pozicija ispravke vrednosti ostalih sredstava	1,599,923	3,447,380

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

30. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

a) Učešća u kapitalu

U okviru pozicije ostalih sredstava priznati su udeli u kapitalu pravnih lica prema tabeli:

	31. decembar 2021.	U hiljadama dinara 31. decembar 2020.
Učešća u kapitalu banaka i finansijskih organizacija u stečaju	80,270	80,270
Učešća u kapitalu preduzeća i drugih pravnih lica	431,327	458,725
Učešća u kapitalu stranih lica u inostranstvu	2,151,705	1,977,627
	2,663,302	2,516,622
<i>Računi obezvređenja za udele koji su obezvređeni</i>		
Učešća u kapitalu banaka i finansijskih organizacija u stečaju	(80,270)	(80,270)
Učešća u kapitalu preduzeća i drugih pravnih lica	(366,080)	(366,391)
	(446,350)	(446,661)

Učešća u kapitalu banaka i finansijskih organizacija u stečaju odnose se na: Euroaxis bank Moscow u iznosu od 78,387 hiljada dinara, Union banku A.D. u iznosu 1,874 hiljade dinara i Univerzal banku a.d. Beograd (u stečaju) u iznosu od 9 hiljada dinara.

Učešća u kapitalu preduzeća i drugih pravnih lica najvećim delom se odnose na: 14. Oktobar a.d. Kruševac u iznosu 324,874 hiljade dinara, Kompanija Dunav osiguranje a.d.o. Beograd u iznosu od 60,276 hiljada, dinara RTV Politika d.o.o. Beograd u iznosu 37,634 hiljade dinara, Beogradska berza a.d. u iznosu 2,246 hiljada dinara i Politika a.d. Beograd 2,244 hiljade dinara.

Učešća u kapitalu stranih lica u inostranstvu odnose se na kompaniju VISA INC u iznosu od 1,685,355 hiljada dinara i MASTER Card International u iznosu od 450,354 hiljade dinara.

Obezvređenje učešća u kapitalu u iznosu od 446,350 hiljada dinara najvećim delom odnosi se na obezvređenje nabavne vrednosti za ona učešća koja nemaju tržišnu vrednost, od čega se najveći iznosi odnose na: 14. Oktobar a.d., Kruševac u iznosu od 324,874 hiljade dinara, Euroaxis bank Moscow u iznosu 78,387 hiljada dinara, RTV Politika d.o.o., Beograd u iznosu od 37,633 hiljade dinara i PPD Dobričevo d.o.o. Čuprija u iznosu od 2,563 hiljade dinara.

b) Ostala potraživanja i potraživanja u obračunu

Ostala potraživanja u dinarima u najvećem delu se odnose potraživanja Matične banke iz poslovanja u iznosu od 223,059 hiljada dinara (ispravka vrednosti u iznosu 76,968 hiljada dinara), potraživanja po osnovu materijalnih vrednosti primljenih naplatom potraživanja u iznosu od 938,429 hiljada dinara (ispravka vrednosti u iznosu od 1,940 hiljade dinara), potraživanja po osnovu avansa datih za obrtna sredstva u iznosu od 53,484 hiljada dinara (ispravka vrednosti u iznosu 8,360 hiljada dinara), potraživanja po osnovu zakupnine 371,984 hiljade dinara (ispravka vrednosti u iznosu 233,682 hiljada dinara), potraživanja za zateznu kamatu po osnovu ostalih sredstava u iznosu od 200,766 hiljada dinara (ispravka vrednosti u iznosu 126,775 hiljada dinara) i potraživanja u obračunu po sudskoj presudi u iznosu 209,085 hiljada dinara (ispravka vrednosti u punom iznosu 100%).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

30. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

v) Materijalne vrednosti stečene po osnovu naplate potraživanja

Materijalne vrednosti stečene po osnovu naplate potraživanja evidentirane su u iznosu od 938,429 hiljada dinara i uz proknjiženu ispravku vrednosti u iznosu od 1,940 hiljada dinara čine sadašnju vrednost u iznosu od 936,489 hiljada dinara i odnose se na:

I Nepokretnosti stečene naplatom potraživanja koje se klasifikuju u skladu sa odlukom o klasifikaciji koja se primenjivala pre 30.12.2013. godine

Opis	Površina u m ²	U hiljadama dinara	
		Vrednost	Datum sticanja
Novi Pazar, Kej skopskih žrtava 44, lokal	82.95	2,760	27.09.2006.
Gnjilica, njiva VII klase	2,638	75	15.04.2008.
Čačak, Hotel „Prezident“, Bulevar oslobođenja bb	2,278.92	68,762	21.01.2009.
Buče, šuma, IV klase	8,292	299	12.10.2010.
Budva, Crna Gora, šuma, IV klase	974	8,080	27.05.2011.
Prijedor, šuma IV klase	1,995	11,087	27.05.2011.
Beograd, Mihajla Avramovića 14a, stambena zgrada	925.35	166,849	21.11.2011.
Kruševac, Koševi, proizvodno poslovni objekat I.C.P.	12,836	38,440	08.06.2012.
Mladenovac, Sopot-Nemenikuće, njive III klase	16,633	274	25.06.2012.
Obrenovac, Mislođin, njive III klase	10,017	1,078	11.07.2012.
Novi Pazar, Ejupa Kurtagića 13, kuća	139.90	4,755	24.07.2012.
Majur, Tabanovačka, njiva	14,452	1,671	10.08.2012.
Mali Požarevac, Veliko polje, njiva III i IV klase	21,915	328	27.09.2012.
Čuprija, Alekse Šantića 2/24, stan	72.40	924	15.01.2013.
Niš, Ivana Milutinovića 30, poslovni prostor	438.39	4,919	23.04.2013.
Niš, Triglavska 3/1, stan	79.80	3,609	04.06.2013.
Mladenovac, njiva-lug III klase	1,142	505	18.07.2013.
Prijepolje, Karoševina, strugara	450	1,126	08.11.2013.
Ukupno I		315,541	

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

30. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

v) Materijalne vrednosti stečene po osnovu naplate potraživanja (nastavak)

II Nepokretnosti stečene naplatom potraživanja koje se klasifikuju u skladu sa odlukom o klasifikaciji koja je stupila na snagu nakon 30.12.2013. godine

Opis	Površina u m ²	Vrednost	U hiljadama dinara Datum sticanja
Vukovac, Milatovac, poljoprivredno zemljište	132,450	521	16.05.2014.
Bor, Nikole Pašića 21, poslovna zgrada, magacin	3,823	39,437	08.05.2014.
Mokra Gora, zemljište, šume, njive, kuća	58,400	3,246	31.01.2014.
Kopaonik, kuća sa zemljištem	337	5,865	31.01.2014.
Novi Sad, Bulevar oslobođenja 30a, poslovni prostor 6/3	29	3,944	31.01.2014.
Novi Sad, Bulevar oslobođenja 30a poslovni prostor 7/3	44	5,984	31.01.2014.
Novi Sad, Bulevar oslobođenja 30a, poslovni prostor 8/3	35	4,760	31.01.2014.
Novi Sad, Bulevar oslobođenja 30a, poslovni prostor 9/3	34	4,624	31.01.2014.
Novi Sad, Bulevar oslobođenja 30a, poslovni prostor 10/3	39	5,304	31.01.2014.
Novi Sad, Bulevar oslobođenja 88, poslovni prostor 23	253	31,340	31.01.2014.
Novi Sad, Tihomira Ostojića 4, poslovni prostor 7	134	5,663	31.01.2014.
Novi Sad, Polgar Andraša 40/a, poslovni prostor 8	81	4,075	31.01.2014.
Novi Sad, Polgar Andraša 40/a, poslovni prostor 9	79	3,974	31.01.2014.
Novi Sad, Polgar Andraša 40/a, poslovni prostor 10	408	21,387	31.01.2014.
Zrenjanin, Novosadski put 4, zgrada, pumpa i zemljište	9,144	38,310	14.08.2014.
Budva, Reževići, Crna Gora, kamenjar, šuma	1,363.20	17,922	22.07.2014.
Budva, Reževići, Crna Gora, šuma V klase	5,638.54	74,126	22.07.2014.
Niš, Ivana Gorana Kovačića 31, stambeni objekat	434.58	9,572	17.04.2013.
Mladenovac, Amerić, njiva IV klase	7,768	260	03.10.2014.
Valjevo, Rađevo selo, magacin	394	2,364	11.06.2014.
Bela Crkva, Kajtasovo, šuma	4,187	85	03.10.2014.
Mladenovac, njive, voćnjaci	25,136	551	03.10.2014.
Niš, Sjenička 1, poslovna zgrada, magacini, radionica	1,452.73	14,178	14.03.2013.
Niš, Šumadijska 1, poslovni prostor	504.60	1,939	04.12.2014.
Valjevo, Radnička 6, stan	69	2,981	28.05.2014.
Prokuplje, njiva III klase	12,347	530	28.08.2015.
Prokuplje, Maloplanska 7, zgrade sa zemljištem	490	300	11.06.2012.
Sokobanja, poljoprivredno zemljište, voćnjak, njiva IV klase	417,908	7,394	31.07.2012.
Sokobanja, proizvodna hala sa zemljištem	5,042	25,347	31.07.2012.
Sokobanja, portirnica sa zemljištem	2,005	728	31.07.2012.
Sokobanja, kuća sa zemljištem	4,194	8,117	31.07.2012.
Lebane, Branka Radičevića 17, stambeno poslovni objekat	768.42	6,246	27.08.2015.
Šid, Jamene, njive, krčevinai cerje IV i V klase	29,515	1,354	11.03.2016.
Loznica, Lipnica, Karađorđeva, stambeno poslovna zgrada sa zemljištem	146	2,149	15.10.2015.
Vrhoplje, objekat ugostiteljstva	1,334	2,457	16.05.2013.
Zrenjanin, Bagljaš, pašnjak II klase	230	50	22.12.2015.
Svilajnac, Kodublje, poslovna zgrada, hala i zemljište	10,462	28,802	26.02.2016.
Aleksandrovo, Merošina, zgrada sa zemljištem	8,527	14,056	23.12.2015.
Bojnik, Miroševce, njive, pašnjak, vinograd	29,550	232	31.03.2016.
Valjevo, Bobove, njive VI i VII klase	20,599	360	19.05.2016.
Kotor, Crna Gora, poslovni prostor, zgrada br. 1	106	24,117	22.12.2016.
Kotor, Crna Gora, poslovni prostor, zgrada br. 1	345	52,330	22.12.2016.
Kotor, Crna Gora, poslovni prostor, zgrada br. 1	345	34,887	22.12.2016.
Niš, Trg Učitelja Tase br. 10/1, lokal	79.40	6,114	13.03.2019.
Čurug, Nikole Pašića bb, silosi sa pomoćnim objektima	910	61,577	07.10.2019.
Žabari, njive III klase	12,732	306	08.03.2017.
Novi Sad, Petra Drapšina 29, stan	154	14,230	14.10.2020.
Lazarevo, Kompleks poljoprivrednih objekata	1,585	5,069	
Ukupno II		599,164	

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

30. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

v) Materijalne vrednosti stečene po osnovu naplate potraživanja (nastavak)

III Oprema stečena naplatom potraživanja pre 30. decembra 2013. godine – koja ne ispunjava uslove prema odluci NBS o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki

Opis	Vrednost	U hiljadama dinara Datum sticanja
Kruševac, pokretna imovina (mašine, nameštaj, oprema)	5,544	08.06.2012.
Niš i Soko Banja pokretna imovina (linija za preradu kafe, transportni uređaji i uređaji za održavanje higijene)	4,916	31.07.2012.
Paraćin, linija za prženje kafe	1,569	31.12.2012.
Vranić, oprema, linija za proizvodnju	1,810	09.07.2013.
Ukupno III	13,839	

IV Oprema stečena u periodima posle 30. decembra 2013. godine koja ispunjava uslove prema odluci NBS o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki

Opis	Vrednost	U hiljadama dinara Datum sticanja
Pokretna imovina, poljoprivredna oprema i alati	48	03.06.2015.
Oprema zalihe sekundarne sirovine	1,242	18.07.2014.
Pokretne stvari, instalacioni materijal	388	13.05.2014.
Ostalo	6,267	07.10.2019.
Ukupno IV	7,945	

V Hartije od vrednosti stečene naplatom potraživanja

Opis	Vrednost	U hiljadama dinara Datum sticanja
Hartije od vrednosti stečene naplatom potraživanja	1,940	12.09.2019.
Obezvredjenje hartija od vrednosti	(1,940)	
Ukupno VI	-	
UKUPNO (sadašnja vrednost) I + II+ III+ IV+V	936,489	

Efekat promene vrednosti sredstava stečenih naplatom potraživanja u 2021. godini prikazan je u tabeli:

	U hiljadama dinara		
	Nepokretnosti	Oprema	Ukupno
Pozitivan efekat promene vrednosti (napomena 18)	112,014	-	112,014
Negativan efekat promene vrednosti (napomena 19)	(30,355)	(2,279)	(32,634)
Ukupno	81,659	(2,279)	79,380

Pozitivan efekat procena vrednosti sredstava stečenih naplatom potraživanja, do iznosa prethodno priznatog gubitka od obezvredjenja, priznat je kao prihod perioda, dok je negativan efekat procena priznat kao rashod perioda, i to:

- promena vrednosti nepokretnosti u neto iznosu od 81,659 hiljada dinara po osnovu procenjene niže tržišne vrednosti nekretnina i zemljišta (umanjene za hair cut od 14% u skladu sa Metodologijom Grupe) u odnosu na njihovu inicijalnu vrednost (vrednost prilikom sticanja),
- za opremu obezvredjenje u iznosu od 2,279 hiljada dinara po osnovu procene niže tržišne vrednosti.

Marićna banka je angažovanjem ovlašćenog eksternog procenitelja izvršila ponovnu procenu stalnih sredstava stečenih naplatom potraživanja koja su stečena pre perioda od dvanaest meseci.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

30. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

v) Materijalne vrednosti stečene po osnovu naplate potraživanja (nastavak)

G1.1. Procenjena -sadašnja vrednost nekretnina stečenih naplatom potraživanja:

Naziv objekta	Površina u m ²	Knjigov. vrednost pre procene u hiljadama dinara	Procenjena vrednost		Razlika vrednosti u hiljadama dinara
			u hiljadama EUR	Sadašnja u hiljadama dinara	
Beograd, Mihajla Avramovića 14a, stambena zgrada	925.35	147,436	1,419	166,849	19,413
Budva, Reževići, Crna Gora, šuma V klase	5,638.54	74,111	630	74,126	15
Čačak, Hotel „Prezident“, Bulevar oslobođenja bb	2.278.92	68,748	585	68,762	14
Čurug, Nikole Pašića bb, silosi sa pomoćnim objektima	910	55,280	524	61,577	6,297
Kotor, Crna Gora, poslovni prostor, zgrada br. 1	345	60,135	445	52,330	(7,805)
Bor, Nikole Pašića 21, poslovna zgrada, magacin	3,823	40,165	335	39,437	(728)
Kruševac, Koševi, proizvodno poslovni objekat I.C.P.	12.836	40,194	327	38,440	(1,754)
Zrenjanin, Novosadski put 4, zgrada, pumpa i zemljište	9,144	30,165	326	38,310	8,145
Kotor, Crna Gora, poslovni prostor, zgrada br. 1	345	53,481	297	34,887	(18,594)
Novi Sad, Bulevar oslobođenja 88, poslovni prostor 23	253	17,473	267	31,340	13,867
Svilajnac, Kodublje, poslovna zgrada, hala i zemljište	10,462	26,633	245	28,802	2,169
Sokobanja, proizvodna hala sa zeljištem	5,042	20,491	216	25,347	4,856
Kotor, Crna Gora, poslovni prostor, zgrada br. 1	106	18,513	205	24,117	5,604
Novi Sad, Polgar Andraša 40/a, poslovni prostor 10	408	22,177	182	21,387	(790)
Budva, Reževići, Crna Gora, kamenjar, šuma	1,363.20	18,149	152	17,922	(227)
Niš, Sjenička 1, poslovna zgrada, magacini, radionica	1,452.73	11,461	121	14,178	2,717
Novi Sad, Petra Drapšina 29, stan	154	13,447	121	14,230	783
Aleksandrovo, Merošina, zgrada sa zemljištem	8,527	12,690	120	14,056	1,366
Prijedor, šuma IV klase	1.995	4,179	94	11,087	6,908
Niš, Ivana Gorana Kovačića 31, stambeni objekat	434.58	3,914	81	9,572	5,658
Budva, Crna Gora, šuma, IV klase	974	3,612	69	8,080	4,468
Sokobanja, kuća sa zemljištem	4,194	3,185	69	8,117	4,932
Sokobanja, poljoprivredno zemljište, voćnjak, njiva IV klase	417,908	4,932	63	7,394	2,462
Lebane, Branka Radičevića 17, stambeno poslovni objekat	768.42	4,944	53	6,246	1,302
Niš, Trg Učitelja Tase br. 10/1, lokal	79.40	5,489	52	6,114	625
Novi Sad, Bulevar oslobođenja 30a poslovni prostor 7/3	44	4,045	51	5,984	1,939
Kopaonik, kuća sa zemljištem	337	3,533	50	5,865	2,332
Novi Sad, Tihomira Ostojića 4, poslovni prostor 7	134	4,964	48	5,663	699
Novi Sad, Bulevar oslobođenja 30a, poslovni prostor 10/3	39	3,585	45	5,304	1,719
Lazarevo, Kompleks poljoprivrednih objekata	1585	5,069	43	5,069	-
Niš, Ivana Milutinovića 30. poslovni prostor	438.39	4,420	42	4,919	499
Novi Pazar, Ejupa Kurtagića 13. kuća	139.90	3,184	40	4,755	1,571
Novi Sad, Bulevar oslobođenja 30a, poslovni prostor 8/3	35	3,218	40	4,760	1,542
Novi Sad, Bulevar oslobođenja 30a, poslovni prostor 9/3	34	3,126	39	4,624	1,498
Novi Sad, Polgar Andraša 40/a, poslovni prostor 8	81	4,281	35	4,075	(206)
Novi Sad, Bulevar oslobođenja 30a, poslovni prostor 6/3	29	2,666	34	3,944	1,278
Novi Sad, Polgar Andraša 40/a, poslovni prostor 9	79	4,176	34	3,974	(202)
Niš, Triglavska 3/1, stan	79.80	2,842	31	3,609	767
Mokra Gora, zemljište, šume, njive, kuća	58.4	3,288	28	3,246	(42)
Valjevo, Radnička 6, stan	69	2,410	25	2,981	571
Novi Pazar, Kej skopskih žrtava 44. lokal	82.95	1,910	23	2,760	850
Vrhopolje, objekat ugostiteljstva	1,334	2,049	21	2,457	408
Valjevo, Rađevo selo, magacin	394	380	20	2,364	1,984
Ostalo (23 objekata)	-	12,896	133	15,645	2,749
UKUPNO		833,046		914,705	81,659

G1.2. Procenjena - sadašnja vrednost opreme stečene naplatom potraživanja

Opis opreme	Knjigov. vrednost pre procene u hiljadama dinara	Sadašnja vrednost u hiljadama dinara	Razlika vrednosti u hiljadama dinara
Pokretne stvari	11,044	8,923	(2,121)
Oprema, zalihe, sekundarne sirov.	6,752	6,594	(158)
Ostalo	6,267	6,267	-
UKUPNO	24,063	21,784	(2,279)

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

30. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

v) Materijalne vrednosti stečene po osnovu naplate potraživanja (nastavak)

Na dan 31. decembra 2021. godine, Matična banka za 2 nekretnine stečene naplatom potraživanja sadašnje vrednosti 1,176 hiljade dinara još uvek nema sproveden upis prava svojine u nadležnim javnim registrima. U odnosu na ove nepokretnosti, preduzete su sve potrebne aktivnosti koje treba da rezultiraju konačim upisima prava svojine u korist Matične banke.

Za tri pokretne stvari ukupne vrednosti 96 hiljada dinara Matična banka ne poseduje knjižno vlasništvo (stvari evidentirane u vanbilansnoj evidenciji). Rukovodstvo Matične banke preduzima sve neophodne mere radi prodaje stečenih sredstava.

31. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI

Obaveze prema bankama i finansijskim organizacijama se sastoje od:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Depoziti po viđenju	1,764,847	4,164,149
Oročeni depoziti i namenski depoziti	259,542	3,750,865
Overnight depoziti	109,000	150,000
Ostalo	1,580	31,176
Stanje na dan bilansa	2,134,969	8,096,190

U toku 2021. godine, depoziti u dinarima deponovani su po stopi od 0.10%. Kamatne stope na uzete depozite od zavisnih stranih banaka iznosile su 0.25% za depozite u USD.

32. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

Obaveze prema komitentima se sastoje od:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Privredna društva i regist. poljopriv. gazdinstva		
Depoziti po viđenju	87,826,768	86,846,426
Opozivi depoziti	-	180,955
Ostali i <i>overnight</i> depoziti	9,347,332	19,966,291
Obaveze po osnovu kredita	615,954	4,471,316
Namenski depoziti	2,769,430	2,478,918
Depoziti po osnovu datih kredita	368,651	682,563
Obaveze po osnovu kamata, razgraničene obaveze po kamatama i ostale finansijske obaveze	487,686	715,894
Stanovništvo – fizička lica		
Depoziti po viđenju	56,766,007	55,006,792
Opozivi depoziti	-	37,855
Štedni depoziti	233,332,560	224,973,561
Namenski depoziti	7,911,007	6,750,908
Depoziti po osnovu datih kredita	2,526,247	2,573,827
Obaveze po osnovu kamata, razgraničene obaveze po kamatama i ostale finansijske obaveze	1,136,322	1,095,054
Ostali depoziti	198,454	411,707
Stanje na dan bilansa	403,286,418	406,192,067

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

32. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (nastavak)

Depoziti privrednih društava

Depoziti po viđenju u dinarima, najvećim delom, predstavljaju stanja transakcionih depozita pravnih lica. Odlukom o kamatnim stopama za 2021. godinu do 30.04.2021. ovi depoziti su bili kamatonosni. U zavisnosti od nivoa prosečnog mesečnog stanja na transakcionim računima komitenata kamatna stopa iznosi 0.10% na godišnjem nivou za depozite sa prosečnim mesečnim stanjem iznad 50 hiljada dinara. Od 01.05.2021. godine Banka više ne plaća kamatu na transakcione depozite pravnih lica. Na transakcione depozite preduzetnika, u zavisnosti od nivoa prosečnog mesečnog stanja kamatna stopa iznosi 0.10% na godišnjem nivou za depozite sa prosečnim mesečnim stanjem iznad 50 hiljada dinara. Od 01.10.2021. godine Banka više ne plaća kamatu na transakcione depozite preduzetnika.

Depoziti po viđenju nerezidenata u stranoj valuti su nekamatonosni.

U periodu od 01.01.2021. godine do 31.12.2021. godine kratkoročni depoziti pravnih lica u dinarima su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od: referentne kamatne stope na godišnjem nivou minus 0.85% procentnih poena za rok od 30 do 59 dana, do kamatne stope u visini referentne kamatne stope na godišnjem nivou minus 0.25% procentnih poena na rok od 180 do 364 dana, uz limit od minimum 300 hiljada dinara, dok su dugoročni depoziti deponovani uz kamatnu stopu određenu iznosom referentne kamatne stope Narodne banke Srbije na godišnjem nivou.

U periodu od 01.01.2021. godine do 31.12.2021. godine kratkoročni depoziti preduzetnika u dinarima su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od: 0.15% do 0.45% na depozite od 30 do 59 dana do kamatne stope 0.75% do 1.20% na rok od 184 do 364 dana, uz limit od minimum 300 hiljada dinara, dok su dugoročni depoziti deponovani uz kamatnu stopu od 1.00% do 1.50%.

U periodu od 01.01.2021. godine do 31.12.2021. godine kratkoročni depoziti pravnih lica i preduzetnika u devizama su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od: 0.00% do 0.25% na depozite od 30 do 59 dana do kamatne stope 0.40% za rok od 180 do 364 dana za EUR, odnosno za valutu USD 0.50% na depozite od 30 do 59 dana do 1.00% za rok od 180 do 364 dana, uz limit od minimum 3 hiljada EUR/USD.

U periodu od 01.01.2021. godine do 31.12.2021. godine dugoročni depoziti pravnih lica i preduzetnika u devizama su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od: 0.10% do 0.70% na depozite od 365 i više dana za EUR, odnosno za valutu USD od 0.15% do 1.40% na depozite od 365 i više dana, uz limit od minimum 3 hiljada EUR/USD.

Depoziti stanovništva

Dinarski i devizni *a vista* štedni ulazi stanovništva u 2021. godini su bili nekamatonosni.

Kratkoročni depoziti stanovništva u dinarima deponovani su uz kamatne stope u rasponu od 1.00% do 2.50% na godišnjem nivou, a u stranoj valuti od 0.05% do 0.35% za EUR, a za ostale valute u rasponu od 0.10% do 1.00% na godišnjem nivou.

Dugoročni depoziti stanovništva u dinarima deponovani su uz kamatne stope u rasponu od 2.00% do 3.00% na godišnjem nivou, a u stranoj valuti od 0.15% do 0.80% za EUR, a za ostale valute u rasponu od 0.15% do 1.50% na godišnjem nivou.

U okviru obaveza po osnovu kredita priznate su ukupne obaveze po ino-kreditnim linijama prema stranim pravnim licima koje se za potrebe bilansa stanja definišu kao komitenti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

32. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (nastavak)

Struktura dugoročnih i kratkoročnih kredita Matične banke koji su iskazani na poziciji obaveza prema komitentima je sledeća:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Dugoročni krediti		
Vlada Republike Italije	2,744	5,487
Evropska investiciona banka (EIB)	613,210	970,366
Evropska agencija za rekonstrukciju i razvoj (EAR)	-	1,372
Stanje na dan bilansa	615,954	977,225

Dospeće prezentovanih kredita je u periodu od 2022. do 2030. godine.

Po kreditnim linijama (tripartitnim) Matična banka sa kreditorima nema ugovorene obaveze vezano za finansijske pokazatelje (praćenje/izveštavanje).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

32. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (nastavak)

32.1 Struktura i kretanje obaveza po osnovu depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima prikazano je u nastavku

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Početno stanje 01. januar		
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci (napomena 31)	8,096,190	8,318,606
Depoziti i ostale finan. obaveze prema drugim komitentima (napomena 32)	406,192,067	370,987,710
Ukupno početno stanje 01. januar	414,288,257	379,306,316
Efekat izmene sastava Grupe	(36,599,769)	-
Neto prilivi/odlivi – depoziti	27,239,282	33,844,825
Neto prilivi/odlivi - krediti	(1,259,627)	1,779,939
Neto prilivi/odlivi - kamate	(911,886)	(1,265,765)
Neto prilivi/ odlivi- naknade	(2,753)	(4,165)
Kursne razlike	1,727,979	(782,537)
Ukalkulisana kamata i druge bezgotovinske transakcije	939,851	1,409,644
Stanje na dan bilansa	405,421,334	414,288,257

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci (napomena 31)	2,134,916	8,096,190
Depoziti i ostale finan. obaveze prema drugim komitentima (napomena 32)	403,286,418	406,192,067
Ukupno banke i komitenti	405,421,334	414,288,257

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

33. REZERVISANJA

Rezervisanja se odnose na:

	31. decembar 2021.	U hiljadama dinara 31. decembar 2020.
Rezervisanje po osnovu vanbilansnih pozicija (napomena 13)	208,819	249,508
Rezervisanja za sudske sporove (napomena 38.4)	2,619,536	1,797,624
Rezervisanja za primanja zaposlenih MRS 19	615,548	649,214
Ostala rezervisanja	807,826	-
Stanje na dan bilansa	4,251,729	2,696,346

Promene na računu rezervisanja su prikazane u sledećoj tabeli:

	31. decembar 2021.				31. decembar 2020.				
	Rezervisanje po osnovu vanbilansnih pozicija (napomena 13)	Rezervisanja za sudske sporove (napomena 38.4)	Rezervisanja za primanja zaposlenih (MRS 19)	Ostala rezervisanja (napomena 19) Ukupno	Rezervisanje po osnovu vanbilansnih pozicija (napomena 13)	Rezervisanja za sudske sporove (napomena 38.4)	Rezervisanja za primanja zaposlenih (MRS 19)	Ukupno	
Stanje na dan 1. januara	249,508	1,797,624	649,214	-	2,696,346	210,395	1,715,964	557,051	2,483,410
Povećanje	431,459	1,515,936	20,072	1,610,928	3,578,395	250,361	1,012,762	104,241	1,367,364
Rezervisanje na teret aktuarskih dobitaka u kapitalu	-	-	137,494	137,494	-	-	(4,338)	(4,338)	(4,338)
Korišćenje	-	(522,700)	(45,105)	(803,102)	(1,370,907)	-	(142,145)	(3,326)	(145,471)
Ukidanje rezervisanja	(431,585)	(74,459)	(112,669)	-	(618,713)	(211,244)	(777,198)	(10)	(988,452)
Rashodi kamata	-	-	9,601	9,601	-	-	-	-	-
Kursne razlike	(2)	(6)	(1)	-	(9)	(4)	(9)	(4)	(17)
Efekat izmene sastava Grupe	(40,560)	(96,859)	(43,058)	-	(180,477)	-	-	-	-
Ostalo	(1)	-	-	-	(1)	-	(11,750)	(4,400)	(16,150)
Stanje na dan	208,819	2,619,536	615,548	807,826	4,251,729	249,508	1,797,624	649,214	2,696,346

a) Rezervisanja za sudske sporove Matične banke

Priznavanje rezervisanja je vršeno na osnovu procene budućih odliva u visini tužbenih zahteva uključujući kamatu i troškove. Ukupan iznos rezervisanja za sudske sporove na dan 31.12.2021. iznosi 2,603,783 hiljada dinara.

U odnosu na 31.12.2020. došlo je do promene u ukupnom nivou rezervisanja u neto iznosu 896,482 hiljada dinara. Od toga, promena koja se odnosi na neto rashod rezervisanja po sudskim obavezama iznosi 1,418,371 hiljada dinara priznatih u okviru pozicija bilansa uspeha, dok se smanjenje rezervisanja u iznosu 521,889 hiljada dinara odnosi na korišćenje rezervisanja za isplate po donetim sudskim presudama.

Najveći broj sporova se odnosi na zahteve za plaćanje naknade za obradu kredita, naknadu štete i utvrđenje.

Na sednici Građanskog odeljenja Vrhovnog kasacionog suda održanoj 16.09.2021. godine dopunjen je Pravni stav o dozvoljenosti ugovaranja troškova kredita (usvojen 22.05.2018. godine) odredbom da Banka nije dužna da posebno dokazuje strukturu i visinu troškova koji su obuhvaćeni zbirnim iznosom troškova kredita, navedenim u ponudi koju je korisnik kredita prihvatio zaključenjem ugovora o kreditu.

Na istoj sednici od 16.09.2021. godine zauzet je i stav o dozvoljenosti ugovaranja premije osiguranja, kao obaveze korisnika kredita kod NKOSK tako što je rečeno da je pravno valjana odredba ugovora o kreditu kojom se korisnik kredita obavezuje da plati banci premiju osiguranja kod NKOSK, pod uslovom da je ta obaveza jasno predočena korisniku kredita u predugovornoj fazi iskazivanjem ove vrste troškova kredita i njegovog procentualnog i nominalnog iznosa u ponudi. Banka nije dužna da korisnika kredita upozna sa strukturom i načinom obračuna premije osiguranja kredita.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

33. REZERVISANJA (nastavak)

a) Rezervisanja za sudske sporove (nastavak)

U prikazanim finansijskim izveštajima, procena rezervisanja za sudske sporove po osnovu tužbenih zahteva podignutih protiv Banke do 20.09.2021. koji se odnose na naknade koje je Banka naplatila korisnicima kredita urađena je bez uzimanja u obzir stava Vrhovnog kasacionog suda od 16. septembra 2021. godine usled opredeljenja Banke da sačeka ujednačavanje sudske prakse na bazi stava Vrhovnog kasacionog suda.

b) Rezervisanja za primanja zaposlenih

Rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju formirane su na bazi aktuarskih pretpostavki, na dan bilansa stanja i iskazana su u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata.

Glavne aktuarske pretpostavke upotrebene u obračunu rezervisanja za otpremnine:

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020
Matična banka		
Diskontna stopa	4.20%	4.00%
Stopa rasta zarade Banke	3.80%	3.00%
Stopa rasta zarada na republičkom nivou	3.80%	6.00%
Fluktuacija zaposlenih	2.90%	5.00%

Prema MRS 19, stopa koja se koristi za diskontovanje trebalo bi da bude u skladu sa tržišnim prinosima na visokokvalitetne korporativne obveznice, odnosno za dugoročne državne obveznice. Trenutno na finansijskom tržištu ne postoje ovakve hartije od vrednosti što onemogućava pronalaženje adekvatne diskontne stope za duži vremenski horizont, pa je za određivanje diskontne stope korišćena kamatna stopa na dugoročne obveznice izdate od Vlade Republike Srbije.

		31. decembar 2021. u hiljadama dinara
	Promena pretpostavki u procentnim poenima	Promena sadašnje vrednosti rezervisanja za zaposlene
Aktuarske pretpostavke	+0,5	-22.891
Diskontna stopa	-0,5	24.899
Rast zarada	+0,5	21.066
	-0,5	-19.508
	+0,5	-24.088
Fluktuacija	-0,5	12.569

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Komercijalna banka a.d., Podgorica		
Diskontna stopa	3.00%	3.00%
Stopa rasta zarade Banke	-	-
Stopa rasta zarada na republičkom nivou	2.00%	2.00%
Fluktuacija zaposlenih	9.00%	8.00%

Prema MRS 19, stopa koja se koristi za diskotovanje trebalo bi da bude u skladu sa tržišnim prinosima na visokokvalitetne korporativne obveznice, odnosno za dugoročne državne obveznice. Trenutno na finansijskom tržištu ne postoje ovakve hartije od vrednosti, pa je za određivanje diskontne stope korišćena kamatna na dugoročne obveznice izdate od strane Republike Crne Gore.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

33. REZERVISANJA (nastavak)

b) Rezervisanja za primanja zaposlenih

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
<i>Komercijalna banka a.d., Banja Luka</i>		
Diskontna stopa	-	3.00%
Stopa rasta zarade Banke	-	-
Stopa rasta zarada na republičkom nivou	-	2.00%
Fluktuacija zaposlenih	-	5.00%

Komercijalna banka a.d. Banja Luka nije vršila obračun rezervisanja za primanja zaposlenih do datuma do kog je bila u sastavu Grupe.

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
<i>KomBank INVEST a.d., Beograd</i>		
Diskontna stopa	4.20%	4.00%
Stopa rasta zarade Društva	3.70%	6.00%
Stopa rasta zarada na republičkom nivou	3,70%	-
Fluktuacija zaposlenih	2.10%	5.00%

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

34. OSTALE OBAVEZE

Ostale obaveze uključuju:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Obaveze prema dobavljačima	240,740	166,554
Obaveze prema zaposlenima (zarade, porezi, doprinosi i ostale obaveze prema zaposlenima)	67,377	26,212
Primljeni avansi	27,356	192,516
Obaveze po osnovu lizinga	910,609	1,151,562
Razgraničeni prihodi od kamata i naknada i ostali prihodi	238,274	333,215
Ukalkulisane obaveze i ostala razgraničenja	1,386,557	1,340,697
Obaveze u obračunu	770,418	1,866,692
Obaveze iz dobitka	177,656	183,667
Obaveze za poreze i doprinose	13,638	10,882
Ostale obaveze	310,827	297,881
Stanje na dan bilansa	4,143,452	5,569,878

Obaveze u obračunu u ukupnom iznosu od 770,418 hiljada dinara najvećim delom se odnose na obaveze u obračunu za likvidirane devizne račune domaćih pravnih lica u iznosu od 114,870 hiljadu dinara, obaveze za neisplaćene dividende prema pravnim licima u iznosu od 93,414 hiljada dinara, obaveze po osnovu ugašenih računa klijenata u dinarima u iznosu 142,076 hiljada dinara i obaveze u obračunu po osnovu likvidiranih partija deviznih računa stranih pravnih lica u iznosu od 59,291 hiljade dinara i obaveze u obračunu po ostalim osnovama u dinarima iznosu od 105,494 hiljada dinara

34.1 Obaveze iz dobitka u ukupnom iznosu od 177,656 hiljada dinara sastoje se iz:

- obaveza po osnovu dividendi na prioritetne akcije u iznosu od 4,251 hiljadu dinara,
- obaveze iz dobitka za zaposlene u iznosu od 173,405 hiljada dinara

Preostali iznos obaveza po osnovu dividendi u iznosu od 4,251 hiljadu dinara odnosi se na obaveze iz perioda pre 2014. godine i obaveze prema akcionarima koji nisu dostavili instrukciju za uplatu dividendi.

34.2 Obaveze Matične banke po osnovu lizinga

Ročna struktura obaveza po osnovu lizinga prikazana je u sledećoj tabeli:

	2021.		2020.	
	Sadašnja vrednost	Nediskontovani novčani tokovi	Sadašnja vrednost	Nediskontovani novčani tokovi
Dospeće:				
- do jedne godine	340,163	353,375	323,006	334,983
- do 2 godine	230,204	238,828	214,032	221,561
- do 3 godine	158,435	163,786	142,359	146,686
- do 4 godine	115,005	117,987	72,980	75,449
- do 5 godine	44,745	46,130	40,894	42,284
- preko 5 godina	22,058	25,931	28,050	31,551
Ukupno	910,610	946,037	821,321	852,514

Struktura ukupnih plaćanja odnosno odliva po osnovu lizinga u 2021. i 2020. godini prikazana su u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Fiksna plaćanja	373,915	381,660
Varijabilna plaćanja	8,580	7,455
Ukupno	382,495	389,115

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

34. OSTALE OBAVEZE (nastavak)

34.2 Obaveze po osnovu lizinga (nastavak)

Varijabilna plaćanja koja se uključuju u vrednost lizing obaveze su plaćanja koja zavise od indeksa. Od ukupnih odliva u iznosu od 382,495 hiljade dinara na plaćanja glavnice se odnosi 367,957 hiljada dinara, što je prikazano u okviru novčanih tokova iz aktivnosti finansiranja, dok se na plaćanje kamate odnosi 14,538 hiljada dinara, što je prikazano u okviru novčanih tokova iz poslovnih aktivnosti u izveštaju o tokovima gotovine.

Struktura rashoda i prihoda po osnovu zakupa u 2021. i 2020. godini prikazana je u sledećoj tabeli:

	31. decembar 2021.	U hiljadama dinara 31. decembar 2020.
Troškovi amortizacije sredstava sa pravom korišćenja	(372,085)	(377,754)
Rashodi kamate po osnovu lizing obaveza	(14,538)	(15,774)
Troškovi zakupnina	(46,220)	(31,787)
Troškovi poreza MSFI 16	(67,238)	(65,222)
Neto efekti rashod/(prihod) po osnovu varijabilnih plaćanja i rashodovanja sredstava sa pravom korišćenja	475	629
Kursne razlike	(79)	95
Ukupno	(499,685)	(489,813)

Banka iznajmljuje poslovni prostor, vozila i drugu oprema koju koristi u svom poslovanju. Ugovori o zakupu za poslovni prostor obično se zaključuju na period od 5 godina, dok su neki zakupi na duži vremenski period, ili su zaključeni na neodređeno vreme.

Ugovori na neodređeno vreme uključeni su u priznavanje obaveza zakupa u skladu sa planiranim procenama. Obično je predviđen period iznajmljivanja od 5 godina, osim za poslovne prostore na strateškim lokacijama za koje rukovodstvo procenjuje drugačiji (duži) rok zakupa. Iznajmljivanje automobila i druge opreme se obično ugovara na period od 1 do 5 godina. Pojedini ugovori o zakupu uključuju i mogućnost automatskog produženja, dok velika većina uključuju i pravo jednostranog raskida za Banku. Ove opcije dogovara menadžment u skladu sa poslovnim potrebama Banke. Zakupnine za periode koji se mogu obnoviti uključene su u odmeravanje obaveza po osnovu lizinga, ako je vrlo izvesno da će zakupac iskoristiti ovu opciju.

Uslovi svakog zakupa dogovaraju se na individualnoj osnovi i sadrže različite uslove. Osim obaveza preuzetih u vezi sa zakupljenom imovinom, zakupi ne uključuju druge obaveze, osim učešća u troškovima obezbeđenja, održavanja, marketinga i sl., zavisno od lokacije ili zakupodavca. Imovina koja se iznajmljuje ne može se koristiti kao sredstvo obezbeđenja za uzete kredite.

Banka, takođe iznajmljuje određenu opremu sa rokom zakupa od 12 meseci ili manje i opremu male vrednosti. Za ove zakupe Banka primenjuje izuzeće od obaveze priznavanja za kratkoročne zakupe i za zakupe male vrednosti. Plaćanje zakupnine za kratkoročne zakupe i zakupe malih vrednosti priznaje kao rashod na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja zakupa.

Za izračunavanje neto sadašnje vrednosti budućih zakupnina Banka koristi svoju inkrementalnu stopu zaduživanja na dan početka zakupa kao diskontnu stopu.

Banka u 2021. godini nema dobitke ili gubitke iz transakcija obrnute prodaje po zakupu.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

35. KAPITAL

35.1 Kapital se sastoji iz:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2021.	31. decembar 2020. korigovano
Akcijski kapital	17,191,466	17,191,526
Emisiona premija	22,843,084	22,843,084
Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	22,148,071	25,432,818
Revalorizacione rezerve	3,889,796	8,544,078
Dobitak	9,579,290	5,385,680
Gubitak	-	(1,261,380)
Stanje na dan bilansa	75,651,707	78,135,806

Struktura kapitala

	31. decembar 2021. godine			31. decembar 2020. godine (korigovano)		
	Većinski udeo	Učešća bez prava kontrole		Većinski udeo	Učešća bez prava kontrole	
		Ukupno			Ukupno	
Akcijski kapital	17,191,466	-	17,191,466	17,191,466	60	17,191,526
Emisiona premija	22,843,084	-	22,843,084	22,843,084	-	22,843,084
Akcijski kapital	40,034,550	-	40,034,550	40,034,550	60	40,034,610
Dobitak	9,579,290	-	9,579,290	5,385,674	6	5,385,680
Gubitak	-	-	-	(1,261,380)	-	(1,261,380)
Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	22,148,071	-	22,148,071	25,432,814	4	25,432,818
Revalorizacione rezerve (potražni saldo)	3,890,118	-	3,890,118	6,924,907	-	6,924,907
Revalorizacione rezerve (dugovni saldo)	(322)	-	(322)	-	-	-
Translacione rezerve (napomena 35.3)	-	-	-	1,619,171	-	1,619,171
Rezerve	26,037,867	-	26,037,867	33,976,892	4	33,976,896
Kapital	75,651,707	-	75,651,707	78,135,736	70	78,135,806

Akcijski kapital Matične banke formiran je inicijalnim ulozima akcionara i narednim emisijama novih akcija. Akcionari imaju pravo upravljanja Bankom (vlasnici običnih akcija), kao i pravo učešća u raspodeli dobiti (vlasnici običnih i prioritarnih akcija). Na dan 31. decembra 2021. godine akciji kapital Matične banke iznosi 17,191,466 hiljada dinara i sastoji se od 17,191,466 akcija sa nominalnom vrednošću od 1 hiljadu dinara po akciji.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

35. KAPITAL (nastavak)

35.1 Kapital se sastoji iz (nastavak)

Struktura akcija Matične banke je data u narednoj tabeli:

Vrste akcija	Broj akcija	
	31. decembar 2021.	31. decembar 2020
Obične akcije	16,817,956	16,817,956
Prioritetne akcije	373,510	373,510
Stanje na dan bilansa	17,191,466	17,191,466

Struktura akcionara Matične banke prema običnim akcijama na dan 31. decembar 2021. godine je sledeća:

Naziv akcionara	Broj akcija	% učešća
NLB d.d. Ljubljana	14,847,047	88.28
OTP BANKA SRBIJA (custody račun)	460,560	2.74
BDD M&V INVESTMENTS AD BEOGRAD	382,590	2.27
Jugobanka a.d., Beograd u stečaju	321,600	1.91
Kompanija Dunav osiguranje a.d., Beograd	290,214	1.73
OTP BANKA SRBIJA (custody račun)	85,664	0.51
TEZORO BROKER AD	58,952	0.35
BDD M&V INVESTMENTS AD BEOGRAD (zbrini račun)	51,117	0.30
KRIMINALISTIČKO-POLICIJSKA AKADEMIJA	34,320	0.20
TANDEM FINANCILA a.d. Novi Sad	22,235	0.13
DUNAV RE AD	17,220	0.10
MERA INVEST DOO BEOGRAD	16,900	0.10
TEZORO BROKER AD	12,160	0.07
ERSTE BANK CUSTODY	11,379	0.07
FIZIČKO LICE	11,170	0.07
KRUNA KOMERC D.O.O.	10,000	0.06
ELEKTRODISTRIBUCIJA SRBIJE DOO	8,990	0.05
Ostali (729 akcionara)	175,838	1.06
	16,817,956	100.00

Struktura akcionara Banke prema prioritetnim akcijama na dan 31. decembra 2021. godine je sledeća:

Naziv akcionara	Broj akcija	% učešća
Fizičko lice	73,140	19.58
NLB d.d. Ljubljana	57,250	15.33
Tezoro broker a.d	28,389	7.60
OTP banka Srbija (custody račun)	18,447	4.94
Jugobanka a.d., Beograd (u stečaju)	18,090	4.84
Fizičko lice	17,440	4.62
BDD M&V Investments a.d Beograd	10,768	2.88
Ostali (490 akcionara)	149,986	40.16
	373,510	100.00

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

35. KAPITAL (nastavak)

35.1 Kapital se sastoji iz (nastavak)

Ministarstvo finansija Republike Srbije je 26. juna 2019. godine izvršilo otkup običnih akcija koje su posedovali akcionari DEG-DEUTSHE INVESTITIONS i SWEDFUND INTERNATIONAL u ukupnom procentu od 6.90%, a 26. novembra otkup običnih akcija EBRD-a, u procentu od 24.43% i IFC CAPITALIZATION FUND LP u procentu od 10.15% čime se procenat učešća Republike Srbije povećao na 83.23% učešća.

Dana 26.02.2020. godine, Ministarstvo finansija Republike Srbije objavilo je da su predstavnici NLB d.d. Ljubljana i ministar finansija Republike Srbije, potpisali Ugovor o kupoprodaji 83.23% običnih akcija Komercijalne banke AD Beograd. Potpisivanjem ovog ugovora Banka je dobila novog strateškog partnera, koji je nakon završetka transakcije preuzeo i upravljanje Bankom.

Potpisivanjem Ugovora o prenosu akcija 30. decembra 2020. godine između Republike Srbije i NLB d.d. Ljubljana okončan je proces prodaje Komercijalne banke a.d. Beograd. Predmet ugovora bilo je 83.23% običnih akcija Komercijalne banke, čime je NLB d.d. Ljubljana postala vlasnik akcija koje su bile u posedu Republike Srbije i najveći pojedinačni vlasnik Banke sa pravom upravljanja.

NLB d.d. Ljubljana je 11.03.2021. godine objavila Ponudu za preuzimanje preostalih običnih i celokupne emisiju prioritetnih akcija Komercijalne banke a.d. Beograd. Dodatnom kupovinom običnih akcija do 31.12.2021. povećala je svoje učešće u upravljačkim akcijama Komercijalne banke a.d. Beograd na 88.28%.

Revalorizacije rezerve u iznosu od 3,889,796 hiljada dinara (2020: 8,544,078 hiljada dinara) se odnose na: efekte po osnovu povećanja vrednosti osnovnih sredstava na osnovu procene izvršene od strane nezavisnog procenitelja u iznosu od 959,025 hiljada dinara, revalorizacije rezerve po osnovu vrednovanja vlasničkih hartija od vrednosti u iznosu od 1,856,965 hiljada dinara, revalorizacije rezerve po osnovu vrednovanja dužničkih hartija od vrednosti u iznosu od 1,075,321 hiljadu dinara i aktuarske gubitke u iznosu od 1,515 hiljada dinara. Iskazane vrednosti sadrže i poreske efekte revalorizacionih rezervi.

35.2. Zarada po akciji

Osnovna zarada po akciji izračunava se tako što se dobitak koji pripada akcionarima (matičnog pravnog lica) podeli ponderisanim prosečnim brojem običnih akcija u opticaju za period:

	<u>2021.</u>	<u>2020.</u> <u>korigovano</u>
Dobitak Matične banke umanjen za prioritetne dividende (u hiljadama dinara)	3,638,602	2,522,631
Prosečan ponderisani broj akcija u toku godine	16,817,956	16,817,956
Osnovna zarada po akciji (u dinarima bez para)	<u>216</u>	<u>150</u>

Osnovni dobitak po akciji za 2021. godinu iznosi 216 dinara ili 21.64% na nominalnu vrednost obične akcije, a za 2020. godinu, korigovani dobitak po akciji iznosio je 150 dinara ili 15.00% na nominalnu vrednost obične akcije.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

35. KAPITAL (nastavak)

35.3. Kumulativne kursne razlike po osnovu kursiranja inooperacija

	Kumulativne kursne razlike na udele u zavisna društva	Kursne razlike ostvarene na unutargrupnim transakcijama	Kursne razlike iz prevođenja rezultata Bilansa uspeha sa prosečnog na zaključni kurs	U hiljadama dinara
				Ukupno
Stanje na dan 1. januara prethodne godine	1,486,395	81,917	51,141	1,619,453
Povećanje/smanjenje	(729)	445	2	(282)
Stanje na dan 31. decembar prethodne godine	1,485,666	82,362	51,143	1,619,171
Povećanje/smanjenje	(1,485,666)	(82,362)	(51,143)	(1,619,171)
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	-	-	-	-

36. EFEKTI PRODAJE KB BANJA LUKA I GUBITKA KONTROLE U KB PODGORICA PRILIKOM STATUSNE PROMENE

Ukupan efekat prodaje Komercijalne banke a.d. Banja Luka i gubitka kontrole u Komercijalnoj banci a.d. Podgorica prilikom statusne promene, obračunat u odnosu knjigovodstvenu vrednost neto imovine ovih zavisnih članica na Closing day, je negativan u iznosu od 2,208,649 hiljada dinara, prema sledećem pregledu:

EFEKTI PRODAJE KB BANJA LUKA I GUBITKA KONTROLE U KB PODGORICA

	u hiljadama dinara
<i>Neto imovina</i>	
1. Akcijski kapital	6,825,370
2. Dobitak / Gubitak	(1,357,883)
3. Rezerve	816,097
I UKUPNO NETO IMOVINA (od 1 do 3)	6,283,584
II Primljena sredstva	4,074,935
III GUBITAK OD PRODAJE / GUBITKA KONTROLE (II-I)	(2,208,649)

Struktura gubitka od prodaje Komercijalne banke a.d. Banja Luka i gubitka kontrole u Komercijalnoj banci a.d. Podgorica prilikom statusne promene, sa naznakom efekata koji su priznati u poslovnim knjigama Matična banke i efekata koji nisu, dato je u sledećem pregledu:

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

36. EFEKTI PRODAJE KB BANJA LUKA I GUBITKA KONTROLE U KB PODGORICA PRILIKOM STATUSNE PROMENE (nastavak)

STRUKTURA GUBITKA OD PRODAJE KB BANJA LUKA I GUBITKA KONTROLE U KB PODGORICA

	u hiljadama dinara
1. <i>Rashodi i prihodi priznati u poslovnim knjigama KB BG</i>	
- Rashodi ispravke vrednosti ulaganja u kapital	(1,266,587)
- Prihodi od prodaje	563
<i>Nepriznati prihodi u poslovnim knjigama KB BG i drugi efekti</i>	
2. <i>efekti</i>	
- Nerealizovana kursna razlika na učešća od datuma ulaganja do Closing day	(1,484,411)
- Efekti kumuliranog dobitka/gubitka zavisnih članica	1,357,883
- Efekti rezervi zavisnih članica	(816,097)
GUBITAK OD PRODAJE / GUBITKA KONTROLE (1+2)	(2,208,649)

37. ANALIZA DOSPEĆA IMOVINE I OBAVEZA

Tabela u nastavku prikazuje analizu imovine i obaveza prema tome kada se očekuje da će biti dospeli ili izmireni:

U hiljadama dinara

31.12.2021.

	Do 12 meseci	Preko 12 meseci	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	82,055,481	-	82,055,481
Hartije od vrednosti	41,076,574	108,667,445	149,744,019
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	26,186,999	2,943,702	29,130,701
Kredit i potraživanja od komitenata	64,544,306	144,500,636	209,044,942
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	1,479,000	1,479,000
Nematerijalna imovina	-	582,101	582,101
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	8,755,740	8,755,740
Investicione nekretnine	-	2,610,531	2,610,531
Tekuća poreska sredstva	18,985	-	18,985
Odložena poreska sredstva	512,015	-	512,015
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	101,614	-	101,614
Ostala sredstva	3,195,895	2,237,198	5,433,093
UKUPNO AKTIVA	217,691,869	271,776,353	489,468,222
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	2,134,581	335	2,134,916
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	378,932,095	24,354,323	403,286,418
Rezervisanja	-	4,251,729	4,251,729
Ostale obaveze	3,455,263	688,189	4,143,452
UKUPNO OBAVEZE	384,521,939	29,294,576	413,816,515
Neto	(166,830,070)	242,481,777	75,651,707

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

37. ANALIZA DOSPEĆA IMOVINE I OBAVEZA (nastavak)

U hiljadama dinara

31.12.2020. korigovano

	Do 12 meseci	Preko 12 meseci	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	86,892,070	-	86,892,070
Hartije od vrednosti	20,819,030	137,619,626	158,438,656
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	15,991,777	2,873,706	18,865,483
Kredit i potraživanja od komitenata	62,824,341	156,609,286	219,433,627
Nematerijalna imovina	-	578,413	578,413
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	6,743,199	6,743,199
Investicione nekretnine	-	2,718,683	2,718,683
Tekuća poreska sredstva	19,661	-	19,661
Odložena poreska sredstva	-	2,484	2,484
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	370,663	-	370,663
Ostala sredstva	4,723,511	2,082,489	6,806,000
UKUPNO AKTIVA	191,641,053	309,227,886	500,868,939
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	7,245,858	850,332	8,096,190
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	374,147,298	32,044,769	406,192,067
Rezervisanja	-	2,696,346	2,696,346
Tekuće poreske obaveze	2,079	-	2,079
Odložene poreske obaveze	-	176,573	176,573
Ostale obaveze	4,803,434	766,444	5,569,878
UKUPNO OBAVEZE	386,198,669	36,534,464	422,733,133
Neto	(194,557,616)	272,693,422	78,135,806

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

38. POTENCIJALNE OBAVEZE I DRUGE VANBILANSNE POZICIJE

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Poslovi u ime i za račun trećih lica	4,047,859	4,146,427
Preuzete buduće obaveze	62,616,254	44,263,544
Potraživanja po osnovu sporazuma o rekupovini	-	1,175,802
Druge vanbilansne pozicije	465,420,201	484,744,960
Ukupno	532,084,314	534,330,733

Preuzete buduće obaveze

38.1 Izdate garancije i akreditivi

Banke, članice Grupe, izdaju garancije i akreditive, kojim garantuju trećim licima izmirenje obaveza od strane svojih klijenata. Ovi ugovori imaju ugovoreno vreme trajanja koje najčešće iznosi do godinu dana. Ugovorene vrednosti potencijalnih obaveza su prikazane u narednoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Plative garancije	7,400,757	5,088,246
Činidbene garancije	10,882,641	7,131,239
Akreditivi	-	169,229
Stanje na dan	18,283,398	12,388,714

Prethodno navedeni iznosi predstavljaju maksimalan iznos gubitka koji bi banke članice Grupe ostvarile na datum finansijskih izveštaja, ukoliko niko od klijenata ne bi uspeo da izmiri ugovorene obaveze (napomena 4).

38.2 Struktura preuzetih obaveza je sledeća

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Neiskorišćeni deo odobrenih prekoračenja po platnim i kreditnim karticama i prekoračenjima po tekućim računima	8,673,457	11,169,739
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite	29,867,267	20,191,910
Ostale neopozive obaveze	5,792,132	513,181
Stanje na dan bilansa	44,332,856	31,874,830

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

38. POTENCIJALNE OBAVEZE I DRUGE VANBILANSNE POZICIJE (nastavak)

38.3 Ostale vanbilansne pozicije čine sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica i druga vanbilansna aktiva

Poslovi u ime i za račun trećih lica u ukupnom iznosu od 4,047,859 hiljade dinara najvećim delom se sastoje od sredstava komisionih kredita Republike Srbije za finansiranje stambenih kredita u iznosu 3,265,543 hiljade dinara, kredite po osnovu otkupa društvenih stanova budžetskih ustanova u iznosu od 397,693 hiljade dinara (krediti prizeti od Beobanke u stečaju) dok se ostala sredstva uglavnom odnose na poljoprivredne kredite finansirane od strane nadležnih ministarstava.

U okviru druge vanbilansne aktive u iznosu od 465,420,201 hiljada dinara, Matična banka između ostalog evidentira nominalnu vrednost domaćih i stranih hartija po *custody* poslovima za klijente Banke u iznosu 62,264,803 hiljada dinara, nominalnu vrednost hartija od vrednosti u portfelju Matične banke u iznosu od 143,207,644 hiljada dinara, iznos otpisanih finansijskih sredstava u dinarima u iznosu od 26,945,546 hiljada dinara i iznos otpisanih finansijskih sredstava u stranoj valuti u iznosu od 3,786,814 hiljada dinara prema Odluci NBS o računovodstvenom otpisu bilansne aktive. Matična banka saglasno izdatom dozvolom za obavljanje *custody* poslova čuva i finansijske instrumente klijenata na računima hartija od vrednosti, o čemu se vodi vanbilansna evidencija. Po osnovu ovih poslova Matična banka ne snosi kreditni rizik.

Takođe na poziciji druge vanbilansne aktive, u skladu sa zakonskom regulativom, iskazuje se i vrednost primljenih materijalnih sredstava obezbeđenja plasmana: stambenih, poslovnih nepokretnosti i ostalih sredstava obezbeđenja u iznosu od 179,824,410 hiljada dinara.

38.4 Sudski sporovi

Na osnovu stručne procene Sektora pravnih poslova i advokata koji zastupaju članice Grupe, kod svih sporova koji se vode protiv članica Grupe u toku 2021. godine rukovodstva su izvršila rezervisanja za potencijalne gubitke po sudskim sporovima u iznosu od 2,619,536 hiljada dinara (napomena 33).

Matična banka na dan 31.12.2021. godine ima evidentirana 46,782 postupaka koji se vode protiv Banke, čija ukupna vrednost predmeta spora iznosi 5,944,758 hiljade dinara.

U ovaj iznos uključeni su kako obavezujući tužbeni zahtevi na plaćanje, tako i vrednosti predmeta spora označene u tužbama sa utvrđujućim tužbenim zahtevom. U navedeni iznos nisu uračunati iznosi kamate i troškova postupka.

Pored toga, Matična banka na dan 31.12.2021. godine ima evidentiranih 13,674 postupaka protiv trećih lica, čija ukupna vrednost predmeta spora iznosi 45,626,213 hiljada dinara.

Društvo za upravljanje UCITS fondom KomBank INVEST a.d Beograd ima evidentiran jedan postupak koji se vodi protiv Društva. Potencijalne obaveze po osnovu sudskih sporova – osnovica tužbenog zahteva koji se vodi protiv Društva iznose 15,753 hiljada dinara. Društvo nema evidentirane postupke protiv trećih lica

38.5 Poreski rizici

Poreski sistemi u Republici Srbiji, Crnoj Gori i Bosni i Hercegovini su u procesima kontinuirane revizije i izmena. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamata i kaznama. Rukovodstva članica Grupe smatraju da su poreske obaveze evidentirane u finansijskim izveštajima pravilno iskazane.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

39. POVEZANA LICA

Povezanim licima Grupe smatraju se: matična banka, zavisna i pridružena pravna lica, entiteti koji su članovi iste grupe ili su pod zajedničkom kontrolom, članovi Upravnog odbora i Odbora za reviziju, Izvršni odbor i rukovodioci koji kao članovi drugih odbora imaju ovlašćenja i odgovornosti za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti banke („ključno rukovodstvo“), bliski članovi njihovih porodica, kao i pravna lica koja su pod kontrolom ili značajnim uticajem ključnog rukovodstva i članova njihovih porodica, saglasno MRS 24.

U okviru redovnog poslovanja Grupe obavlja se izvestan broj bankarskih transakcija sa povezanim licima. One uključuju kredite, depozite, investicije u vlasničke hartije od vrednosti i derivatne instrumente, transakcije platnog prometa i druge bankarske poslove.

39.1 Matična i zavisna lica

Najveće učešće u upravljačkim akcijama Matične banke ima NLB d.d, Ljubljana koja je vlasnik 88.28% običnih akcija. Na dan 31. decembra 2021. godine Matična banka ima jedno zavisno pravno lice: KomBank INVEST a.d., Beograd. U toku 2021. godine Komercijalna banka a.d., Podgorica i Komercijalna banka a.d., Banja Luka su izgubile status zavisnih lica Matične banke.

Konsolidovane transakcije sa zavisnim licima su prikazane u napomeni 6.1.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

39. POVEZANA LICA (nastavak)

39.1. Krediti i potraživanja od povezanih lica

Plasmani	31. decembar 2021.			31. decembar 2020.			U hiljadama dinara
	Bilansno	Vanbilansno	Ukupno	Bilansno	Vanbilansno	Ukupno	
NLB a.d. Beograd	8,408,902	-	8,408,902	5	-	5	
NLB d.d. Ljubljana	593,929	-	593,929	6,085	-	6,085	
NLB a.d. Banja Luka	17,291	-	17,291	-	-	-	
NLB a.d. Podgorica	1,489,560	-	1,489,560	-	-	-	
NLB Srbija d.o.o.	605	-	605	-	-	-	
Prvi faktor d.o.o. Beograd	1	-	1	-	-	-	
REAM d.o.o Beograd	137	1	138	-	-	-	
Beomox doo	17,130	-	17,130	19,968	122	20,090	
PMC Inženjering	-	-	-	844,093	-	844,093	
Emi house	-	-	-	1	-	1	
Fizička lica	54,543	2,637	57,180	178,950	18,138	197,088	
Ukupno	10,582,098	2,638	10,584,736	1,049,102	18,260	1,067,362	
Obaveze	Depoziti	Primljeni krediti	Ukupno	Depoziti	Primljeni krediti	Ukupno	
NLB a.d. Beograd	59,460	-	59,460	-	-	-	
NLB d.d. Ljubljana	18,776	-	18,776	-	-	-	
NLB a.d. Podgorica	8,212	-	8,212	-	-	-	
NLB Interfinans d.o.o Beograd	5	-	5	-	-	-	
NLB Leasing d.o.o	40	-	40	-	-	-	
Prvi faktor d.o.o. Beograd	22	-	22	-	-	-	
REAM d.o.o Beograd	115	-	115	-	-	-	
Beomox doo	5,318	-	5,318	7,344	-	7,344	
Arhitektonski biro STUDIO 3	-	-	-	389	-	389	
Reprezent d.o.o.	-	-	-	12	-	12	
Bolero ZR	-	-	-	64	-	64	
Euros osiguranje Banja Luka	-	-	-	25,507	-	25,507	
Agencija za osiguranje depozita Republike Srpske	-	-	-	50,994	-	50,994	
Zavičajno udruženje Srba Uskopljanske doline Bugojno- Donji Vakuf	-	-	-	42	-	42	
Fizička lica	141,752	-	141,752	403,348	-	403,348	
Ukupno	233,700	-	233,700	487,700	-	487,700	

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

39. POVEZANA LICA (nastavak)

39.2. Prihodi i rashodi od povezanih lica

U hiljadama dinara

		2021.		
		Kamate	Naknade	Ukupno
Prihodi				
NLB a.d. Beograd		38,806	4,391	43,197
NLB d.d. Ljubljana		1	2,639	2,640
NLB a.d. Banja Luka		-	595	595
NLB a.d. Podgorica		-	20,409	20,409
Beomox doo		420	1,331	1,751
Fizička lica		1,006	386	1,392
Ukupno prihodi		40,233	29,751	69,984
Rashodi				
NLB a.d. Beograd		(35)	(5,036)	(5,071)
NLB d.d. Ljubljana		(839)	(3,940)	(4,779)
NLB a.d. Banja Luka		-	(293)	(293)
NLB a.d. Podgorica		-	(200)	(200)
NLB Interfinanz d.o.o Beograd		-	(5)	(5)
NLB Srbija d.o.o.		-	(5)	(5)
Prvi faktor d.o.o. Beograd		-	(26)	(26)
Beomox doo		(1)	(797)	(798)
Fizička lica		(455)	(62)	(517)
Ukupno rashodi		(1,330)	(10,364)	(11,694)
Neto prihodi/rashodi		38,903	19,387	58,290

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

39. POVEZANA LICA (nastavak)

39.2. Prihodi i rashodi od povezanih lica (nastavak)

	U hiljadama dinara		
	Za period 01. januar - 31. decembar 2020.		
	Kamate	Naknade	Ukupno
Prihodi			
PMC Inženjering	9,475	29	9,504
Arhitektonski biro STUDIO 3	-	8	8
Beomox doo	551	318	869
NLB Beograd	40	864	904
NLB d.d. Ljubljana	1	1,357	1,358
Emi house	-	63	63
Bolero ZR	-	19	19
Win Win Retail	-	416	416
WinWin Shop	-	242	242
Euros osiguranje Banja Luka	-	7	7
Agencija za osiguranje depozita	-	9	9
Zavičajno udruženje Srba Uskopljanske doline Bugojno - Donji Vakuf	-	7	7
Fizička lica	7,494	810	8,304
Ukupno prihodi	17,561	4,149	21,710
Rashodi			
Beomox doo	(7)	-	(7)
Euros osiguranje Banja Luka	(559)	-	(559)
NLB Beograd	-	(642)	(642)
NLB d.d. Ljubljana	(67)	(1,385)	(1,452)
Agencija za osiguranje depozita	(153)	-	(153)
Fizička lica	(2,174)	(25)	(2,199)
Ukupno rashodi	(2,960)	(2,052)	(5,012)
Neto prihodi	14,601	2,097	16,698

39.3 Bruto i neto primanja rukovodstava članica Grupe i ukupne naknade članova Upravnih i Odbora za reviziju su sledeća

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Bruto primanja		
Izvršni odbori	155,228	164,469
Neto primanja		
Izvršni odbori	116,690	125,785
Bruto primanja		
Upravni i Odbori za reviziju	10,661	26,369
Neto primanja		
Upravni i Odbori za reviziju	7,133	16,957

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

40. NEUSAGLAŠENI IZVODI OTVORENIH STAVKI

Neusaglašeni izvodi otvorenih stavki

Na osnovu obaveze usaglašavanja stanja sa dužnicima na dan 31.12.2021. godine, Matična banka je prosledila 5,487 izvoda otvorenih stavki.

Na osnovu analize izvršenog redovnog Godišnjeg popisa na dan 31. decembra 2021. godine, Matična banka ima neusaglašene izvode otvorenih stavki za 36 klijenata.

Neusaglašeni izvodi za 23 klijenta odnose se na klijente koji osporavaju iznos potraživanja za date avanse, potraživanja po osnovu izdatih faktura i potraživanja po osnovu zakupnine u ukupnom iznosu od 4,614 hiljada dinara.

Pet klijenta osporava potraživanje po osnovu naknade domaćeg platnog prometa i naknade za poslove agenta emisije u dinarima u ukupnom iznosu od 138 hiljada dinara. Sedam klijenata osporava potraživanja po kreditima u ukupnom iznosu od 1,435 hiljada dinara i jedan klijent osporava stanje u vanbilansu u iznosu od 108 hiljada dinara.

Iznos ispravki vrednosti za potraživanja koja su osporena (i iznos rezervisanja za bilansne stavke) određen je politikom kreditnog rizika Matične banke.

Matična banka je u kontinuiranom procesu usaglašavanja osporenih stavki.

Društvo za upravljanje UCITS fondom KomBank INVEST a.d., Beograd nema neusaglašanih izvoda otvorenih stavki.

41. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Događaji nakon datuma bilansa stanja Matične banke:

Vanredna sednica Skupštine Banke održana je 2. februara 2022. godine na kojoj su donete sledeće odluke:

- Odluka o izmenama i dopunama Ugovora o osnivanju
- Odluka o usvajanju Statuta
- Odluka o dopuni Odluke o prihvatanju pripajanja NLB Banke a.d. Beograd Komercijalnoj banci a.d. Beograd

Dana 25. februara 2022. godine održana je vanredna sednica Skupštine Banke na kojoj je doneta:

- Odluka o dopunama Odluke o sticanju sopstvenih akcija Banke od nesaglasnih akcionara

Navedenom Odlukom Banka je prihvatila zahteve nesaglasnih akcionara o otkupu 574,693 komada sopstvenih običnih akcija.

Banka je u obavezi da najkasnije do 08.03.2022. godine, odnosno u roku od 60 dana koji se računa od dana isteka roka od 15 dana od dana zaključenja sednice Skupštine Banke na kojoj je doneta odluka o statusnoj promeni, po prijemu prethodne saglasnosti NBS za sticanje sopstvenih akcija, isplati nesaglasne akcionare koji su podneli zahtev za otkup svojih akcija.

Događaji nakon datuma bilansa stanja Društva za upravljanje UCITS fondom KomBank INVEST a.d., Beograd:

Nije bilo događaja nakon datuma bilansiranja, do datuma izdavanja ovih finansijskih izveštaja, koji bi zahtevali eventualne korekcije ili dodatna obelodanjivanja u konsolidovanim finansijskim izveštajima.

Osim događaja opisanih u prethodnim stavovima, nije bilo drugih značajnih događaja posle datuma izveštajnog perioda koji bi zahtevali obelodanjivanje u Napomenama uz konsolidovane finansijske izveštaje za 31. decembra 2021. godine.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2021. godine

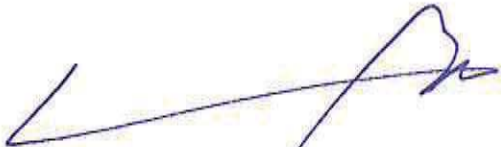
42. DEVIZNI KURSEVI

Devizni kursevi utvrđeni na međubankarskom sastanku deviznog tržišta primenjeni za preračun pozicija bilansa stanja u dinare na dan 31. decembra 2021. i 2020. godine za pojedine glavne valute su:

	Zvanični kurs Narodne banke Srbije		Prosečni kurs Narodne banke Srbije	
	2021.	2020.	2021.	2020.
USD	103.9262	95.6637	-	-
EUR	117.5821	117.5802	117.5736	117.5780
CHF	113.6388	108.4388	-	-
BAM	60.1188	60.1178	60.1144	60.1167

U Beogradu, dana 03. marta 2022. godine.

Potpisano u ime Komercijalne banke a.d., Beograd:

 Dejan Janjatić Zamenik predsednika Izvršnog odbora		 Vlastimir Vuković Predsednik Izvršnog odbora
---	--	--

KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NLB GRUPA

**GODIŠNJI IZVEŠTAJ O
POSLOVANJU GRUPE
KOMERCIJALNE BANKE AD
BEOGRAD ZA 2021. GODINU**

Mart, 2022. godine

Komercijalna banka AD Beograd
NLB Grupa

SADRŽAJ

1. OSNOVNI POKAZATELJI POSLOVANJA GRUPE	3
2. MAKROEKONOMSKI USLOVI POSLOVANJA.....	4
3. POSLOVNE AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA GRUPE.....	5
3.1. ORGANIZACIONA STRUKTURA GRUPE.....	6
3.2. OSNOVNI PODACI O ČLANICAMA GRUPE.....	6
4. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE U GRUPI.....	9
4.1. PRAVILA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA	9
4.2. OPIS OSNOVNIH ELEMENATA SISTEMA INTERNIH KONTROLA I SMANJENJA RIZIKA U VEZI SA POSTUPKOM FINANSIJSKOG IZVEŠTAVANJA	10
4.3. INFORMACIJE O PONUDAMA ZA PREUZIMANJE.....	10
4.4. OPIS POLITIKE RAZNOLIKOSTI.....	11
5. FINANSIJSKI POLOŽAJ I REZULTATI POSLOVANJA GRUPE.....	13
5.1. BILANSNA AKTIVA GRUPE I ČLANICA GRUPE.....	13
5.2. KONSOLIDOVANI BILANS STANJA NA DAN 31.12.2021. GODINE	14
5.3. KONSOLIDOVANI BILANS STANJA NA DAN 31.12.2021. GODINE – ČLANICE GRUPE	16
5.4. KREDITI I DEPOZITI KOMITENATA I BANAKA GRUPE I ČLANICA GRUPE	17
5.5. KONSOLIDOVANI BILANS USPEHA U PERIODU OD 01.01. DO 31.12.2021. GODINE.....	18
5.6. POKAZATELJI PROFITABILNOSTI GRUPE	20
5.7. KONSOLIDOVANI BILANS USPEHA U PERIODU OD 01.01. DO 31.12.2021. GODINE- ČLANICE GRUPE.....	20
6. FINANSIJSKI INSTRUMENTI ZNAČAJNI ZA PROCENU FINANSIJSKOG POLOŽAJA GRUPE	21
7. POSLOVANJE OGRANAKA PRE KONSOLIDACIJE.....	21
8. OTKUP SOPSTVENIH AKCIJA	23
9. UPRAVLJANJE RIZICIMA	24
9.1. CILJEVI I POLITIKE ZA UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA.....	24
9.2. IZLOŽENOST RIZICIMA (CENOVNOM, KREDITNOM, RIZIKU LIKVIDNOSTI I RIZIKU NOVČANOG TOKA) SA STRATEGIJOM ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA I OCENOM NJIHOVE EFIKASNOSTI.....	26
10. NEFINANSIJSKE INFORMACIJE GRUPE	30
10.1. POSLOVNI MODEL GRUPE.....	30
10.2. ULAGANJA U CILJU ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE.....	31
10.3. SOCIJALNA I KADROVSKA PITANJA GRUPE.....	32
10.4. POŠTOVANJE LJUDSKIH PRAVA	33
10.5. BORBA PROTIV KORUPCIJE I PITANJA U VEZI SA PODMIČIVANJEM	34
10.6. AKTIVNOSTI NA POLJU ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA.....	35
11. PLAN BUDUĆEG RAZVOJA GRUPE.....	37
12. ZNAČAJNI DOGAĐAJI PO ZAVRŠETKU POSLOVNE GODINE.....	38

Konsolidovani finansijski izveštaji bankarske Grupe iskazuju se u hiljadama dinara. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji i funkcionalnu valutu Matične banke.

Funkcionalna valuta, EUR iz finansijskih izveštaja Komercijalne banke ad Podgorica i BAM iz finansijskih izveštaja Komercijalne banke ad Banja Luka, preračunata je u izveštajnu valutu Matične banke – dinar (RSD) na bazi zvanično objavljenih kurseva u Republici Srbiji.

Konsolidovani bilans uspeha i Konsolidovani bilans tokova gotovine za period su reklasifikovani primenom prosečnog zvaničnog kursa u Republici Srbiji za 2021. godinu od 117,5725 za jedan EUR i 60,1141 za jednu BAM, a ostali konsolidovani finansijski izveštaji (bilans stanja, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o ostalom rezultatu) primenom zaključnog kursa na dan bilansa od 117,5815 za jedan EUR odnosno 60,1194 za jednu BAM .

Poslovne promene nastale u stranoj valuti se preračunavaju u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom deviznom tržištu, koji važi na dan poslovne promene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan konsolidovanog bilansa stanja, preračunate su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom deviznom tržištu koji je važio na taj dan.

Konsolidovani bilans uspeha Grupe uključuje bilans uspeha:

- Komercijalne banke a.d. Beograd i Kombank INVEST-a a.d. Beograd za period od 01.01. do 31.12.2021. godine,
- Komercijalne banke a.d. Podgorica u periodu od 01.01. do 12.11.2021. godine i
- Komercijalne banke a.d. Banja Luka u periodu od 01.01. do 08.12.2021. godine.

Godišnji izveštaj o poslovanju za 2021. godinu predstavlja verodostojan prikaz razvoja i rezultata poslovanja Grupe Komercijalne banke ad Beograd ostvarenih u 2021. godini.

1. OSNOVNI POKAZATELJI POSLOVANJA GRUPE

OPIS	2021	2020	INDEXI 2021/2020	2019	2018	2017
BILANS USPEHA* (u hiljadama RSD)						
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	2.583.160	3.884.127	66,5	7.726.328	8.381.166	7.316.383
Dobitak/gubitak posle oporezivanja	2.777.593	2.607.184	106,5	8.399.865	8.380.334	8.267.996
Neto prihodi od kamata	13.165.036	13.288.023	99,1	13.770.518	13.946.644	13.517.238
Neto prihodi od naknada	6.077.604	5.266.522	115,4	5.727.124	5.540.447	5.413.601
BILANS STANJA (u hiljadama RSD)						
Konsolidovana bilansna aktiva	489.468.222	500.868.939	97,7	475.755.894	441.586.959	400.108.316
Vanbilansno poslovanje	532.084.315	534.330.733	99,6	503.834.838	496.783.044	507.341.556
Kredit i potraživanja od banaka i dfo	29.130.701	18.865.483	154,4	26.990.004	21.037.537	30.233.555
Kredit i potraživanja od komitenata	209.044.942	219.433.627	95,3	208.234.158	191.448.642	174.242.139
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, dfo ¹ i centralnoj banci	2.134.916	8.096.190	26,4	8.318.606	8.228.284	6.137.776
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	403.286.418	406.192.067	99,3	370.987.710	350.668.156	317.577.748
Kapital	75.651.707	78.135.806	96,8	79.371.576	71.522.051	67.100.116
Adekvatnost kapitala	28,6%	28,8%	99,1	27,1%	25,2%	24,6%
Broj zaposlenih**	2.745	2.985	92,0	3.056	3.076	3.106
PARAMETRI PROFITABILNOSTI						
ROA	0,5%	0,8%	65,6	1,7%	2,0%	1,8%
ROE (na ukupan kapital)	3,4%	4,9%	68,1	10,2%	12,1%	11,6%
Neto kamatna marža na ukupnu aktivu	2,7%	2,7%	-	3,0%	3,3%	3,3%
Cost / income ratio	69,42%	69,17%	100,4	63,67%	60,41%	64,0%
Operativni troškovi	13.358.013	12.834.821	104,1	12.414.562	11.772.192	12.119.512
Neto prihod/rashod po osnovu obezvređenja fin.sred. koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz BU	(475.358)	(1.264.236)	37,6	1.587.676	51.681	36.342
Aktiva po zaposlenom (u hiljadama RSD)	178.313	167.795	106,3	155.679	143.559	128.818
Aktiva po zaposlenom (u hiljadama EUR)	1.516	1.427	106,3	1.324	1.212	1.087

U toku izrade konsolidovanih bilansa Grupe Komercijalne banke ad Beograd za 2021. godinu izvršena je i korekcija bilansa za 2020. godinu zbog čega postoji razlika u podacima u odnosu na već objavljeni Godišnji Izveštaj o poslovanju Grupe za 2020. godinu. U skladu sa izmenama bilansa za 2020. godinu izvršena je i naknadna korekcija pokazatelja poslovanja za 2020. godinu u meri u kojoj je to bilo moguće.

*Bilans uspeha - KB Beograd i Kombank INVEST u periodu od 01.01. do 31.12.2021. godine, KB Podgorica u periodu od 01.01. do 12.11.2021. godine i KB Banja Luka u periodu od 01.01. do 08.12.2021. godine

**Napomena: broj zaposlenih KB Grupe za 2021. godinu obuhvata Komercijalnu banku ad Beograd kao Matičnu banku, KomBank INVEST ad Beograd kao zavisno društvo i NLB Banku ad Podgorica kao pridruženo društvo

¹ dfo – druge finansijske organizacije

2. MAKROEKONOMSKI USLOVI POSLOVANJA

Makroekonomski pokazatelji	SRBIJA
Bruto društveni proizvod	EUR 38,5 mlrd ²
Kretanje BDP-a	7,5% ³
Index potrošačkih cena (XII 2021 / XII 2020)	+7,9%
Aktiva bankarskog sektora	+7,3% ⁴
Učešće aktive bankarskog sektora u BDP	109,1% ⁵
Industrijska proizvodnja	+1,4% ⁶
NPL bankarskog sektora	3,5% ⁷
Stopa nezaposlenosti	10,5% ⁸

Prema konačnim podacima Republičkog zavoda za statistiku zabeležen je pad BDP-a za 2020. godinu od 0,9%. Prema preliminarnoj proceni Republičkog zavoda za statistiku rast BDP-a za 2021. godinu, iznosi 7,5%⁹.

Inflatorni pritisci, koji su bili blagi do prve polovine 2021. godine, od druge polovine godine su se pojačali i uticali su na rast međugodišnje inflacije koja je na kraju decembra 2021. godine iznosila 7,9% m.g.¹⁰. U skladu sa Memorandumom NBS ciljana stopa ukupne inflacije za period od januara 2021. do decembra 2024. godine kretaće se u granicama cilja 3,0%±1,5pp¹¹.

Anketa o radnoj snazi Republičkog zavoda za statistiku pokazuje da stopa nezaposlenosti za treći kvartal 2021. godine iznosi 10,5%¹².

Ukupna vrednost spoljnotrgovinske razmene u periodu januar-novembar 2021. godine iznosila je EUR 45,3 milijardi¹³.

Neto priliv stranih direktnih investicija (SDI), za dvanaest meseci 2021. godine iznosio je EUR 3,9 milijardi¹⁴.

Javni dug centralne države na kraju novembra 2021. godine iznosio je EUR 29,9 milijardi što predstavlja 56,4% BDP-a¹⁵.

Premija rizika Srbije, merena EMBI indeksom (indeks obveznica zemalja u usponu) za dug u EUR, povećana je od kraja drugog tromesečja 2021. godine za 30 b.p. da bi na kraju oktobra iznosila 174 b.p. Slična kretanja su imale i premije rizika za dug u EUR i druge evropske zemlje u usponu usled izmenjene spremnosti investitora za ulaganja u zemlje u usponu.

U toku 2021. godine na Beogradskoj berzi je ostvaren ukupan promet od RSD 41,2 milijarde odnosno EUR 350,7 miliona što predstavlja smanjenje u odnosu na 2020. godinu (-15,4%). Realizovano je 18.743 transakcija (3,6%) i ostvarena je tržišna kapitalizacija od RSD 533,3 milijardi. Berzanski indeks Belex line završio je 2021. godinu na vrednosti 1.711,57 (9,29%) dok je indeks Belex15 dostigao vrednost 820,78 (9,64%)¹⁶.

2 NBS, Osnovni makroekonomski pokazatelji, 6.decembar 2021. (tri kvartala 2021. godine)

3 NBS, Makroekonomska kretanja u Srbiji, januar 2022.

4 Rast aktive bankarskog sektora Srbije 30.09.2021./2020

5 Podatak se odnosi na BDP i aktivu sektora na dan 30.9.2021.

6 MFIN, Tekuća makroekonomska kretanja, novembar 2021.(septembar 2021.m.g.)

7 NBS, Makroekonomska kretanja u Srbiji, decembar 2021., NPL za oktobar 2021.

8 RZS, Anketa o radnoj snazi, Q3 2021.

9 NBS, Makroekonomska kretanja u Srbiji, januar 2022.

10 RZS, Saopštenje za javnost, decembar 2021.

11 NBS, Memorandum NBS o ciljanim stopama inflaciji do 2024. godine, usvojen na sednici IO NBS, 9.12.2021.godine

12 RZS, Anketa o radnoj snazi, treći kvartal 2021.

13 MFIN, Tekuća makroekonomska kretanja, januar 2022.

14 NBS, Makroekonomska kretanja u Srbiji, januar 2022.

15 MFIN, Tabela-javni dug Republike Srbije, januar 2022.

16 Beogradska berza, godišnje statistike, 2021.

3. POSLOVNE AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA GRUPE

Bankarska Grupa se sastoji iz dve banke (Matične i jedne pridružene banke) i jednog društva za upravljanje investicionim fondovima.

Komercijalna banka ad Beograd, Matična banka, u okviru registrovanih delatnosti obavlja sledeće poslove:

- depozitne poslove (primanje i polaganje depozita),
- kreditne poslove (davanje i uzimanje kredita),
- devizne, devizno-valutne i menjačke poslove;
- poslove platnog prometa;
- izdavanje platnih kartica;
- poslove sa hartijama od vrednosti (izdavanje hartija od vrednosti, poslovi kastodi banke i dr.);
- brokersko-dilerske poslove;
- izdavanje garancija, avala i drugih oblika jemstava (garancijski posao);
- kupovinu, prodaju i naplatu potraživanja (faktoring, forfeting i dr.);
- poslove zastupanja u osiguranju, po prethodnoj saglasnosti Narodne banke Srbije;
- poslove za koje je ovlašćena zakonom.

Matična Banka je ovlašćena za obavljanje platnog prometa sa inostranstvom od 2003. godine, za obavljanje delatnosti brokersko-dilerskog društva od 2005. godine, za obavljanje delatnosti kastodi banke od 2006. godine, a za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju od 2011. godine.

Komercijalna banka ad Banja Luka je bila zavisno društvo i činila Grupu Komercijalne banke ad Beograd do decembra 2021. godine. Na Skupštini akcionara Komercijalne banke ad Beograd, Matične banke, održanoj dana 26.10.2021. godine doneta je Odluka o davanju saglasnosti za prodaju Komercijalne banke ad Banja Luka. Na Banjalučkoj berzi je dana 9.12.2021. godine izvršena „blok“ transakcija kupoprodaje akcija Komercijalne banke ad Banja Luka od strane Banke Poštanska štedionica ad Beograd.

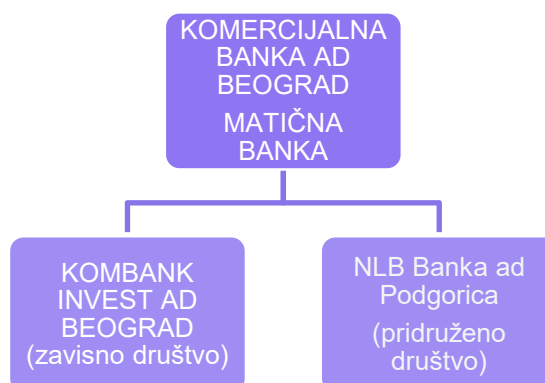
Komercijalna banka ad Podgorica je bila zavisno društvo i činila Grupu Komercijalne banke ad Beograd do novembra 2021. godine. Komercijalna banka ad Podgorica je isključena sa trgovanja Podgoričke berze 9.11.2021. godine. Dana 12.11.2021. godine je izbrisana iz evidencije Centralnog registra privrednih subjekata Crne Gore. Dana 14.11.2021. godine uspešno je okončan operativni postupak pripajanja Komercijalne banke ad Podgorica NLB Banci ad Podgorica. Nakon okončanja postupka pripajanja Komercijalne banke ad Podgorica NLB Banci ad Podgorica Komercijalna banka ad Beograd ima vlasništvo u akcionarskom kapitalu NLB Banke ad Podgorica od 23,97%. NLB Banka ad Podgorica, na dan 31.12.2021. godine, ima status pridruženog društva Grupa Komercijalna banka ad Beograd.

KOMBANK INVEST AD Beograd je registrovano za obavljanje sledećih delatnosti:

- organizovanje i upravljanje otvorenim investicionim fondovima,
- osnivanje i upravljanje zatvorenim investicionim fondovima,
- upravljanje privatnim investicionim fondovima,
- druge poslove u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala, odnosno poslove portfolio menadžera i investicionog savetnika.

3.1. Organizaciona struktura Grupe

3.2. Osnovni podaci o članicama Grupe

	KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD	KOMBANKA INVEST AD BEOGRAD	NLB Banka AD PODGORICA
ADRESA	Svetog Save 14	Kralja Petra 19	Bulevar Stanka Dragojevića 46
DRŽAVA	Republika Srbija	Srbija	Crna Gora
TELEFON	00381-11-30-80-100	00381-11-330-8160	+382 19888

Komercijalna banka AD Beograd, Matična Banka, osnovana je 1. decembra 1970. godine, a transformisana u akcionarsko društvo 6. maja 1992. godine. Banka je registrovana kod Trgovinskog suda u Beogradu 10. jula 1991. godine, a zakonski je preregistrovana u Agenciji za privredne registre 14. aprila 2006. godine. Banka je dobila dozvolu za bankarsku delatnost od Narodne banke Jugoslavije 3. jula 1991. godine.

Poslovnu 2020. godinu obeležile su aktivnosti na završetku procesa privatizacije Banke. U februaru 2020. godine potpisan je Ugovor između Ministarstva finansija Republike Srbije i Nove Ljubljanske banke d.d. Ljubljana, Slovenija, o kupoprodaji 83,23% običnih akcija Komercijalne banke a.d. Beograd. Nakon toga, od marta 2020. godine započeo je „closing process“, proces preuzimanja (akvizicije) Banke. Nova Ljubljanska banka d.d. Ljubljana, Slovenija je 30.12.2020. godine završila proces preuzimanja Komercijalne banke a.d. Beograd. Navedenog dana je izvršeno potpisivanje Ugovora o prenosu akcija Komercijalne banke a.d. Beograd između Republike Srbije i Nove Ljubljanske banke d.d. Ljubljana, Slovenija.

Akcionari Matične banke sa iznad 5% kapitala (na dan 31.12.2021.g.)

KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD

88,28% vlasništvo NLB d.d. Ljubljana

Pored mreže ekspozitura Matična banka poslovanje u Beogradu obavlja na tri lokacije

Adresa/Centrala	Svetog Save 14	Svetogorska 42-44	Makedonska 29
TELEFON	381-11-30-80-100	381-11-32-40-911	381-11-33-39-001
FAX	381-11-344-23-72	381-11-32-35-121	381-11-33-39-196
S.W.I.F.T. code	KOBBSBG	KOBBSBG	KOBBSBG
REUTERS dealing code	KOMB	KOMB	KOMB
INTERNET	www.kombank.com	www.kombank.com	www.kombank.com
E - mail	posta@kombank.com	posta@kombank.com	posta@kombank.com

Poslovna mreža Matične banke

	POSLOVNI CENTAR	SEDIŠTE		SEKTORI	SEDIŠTE
1.	PC Beograd 1	Trg Politike 1, Beograd		Sektor za rad sa malom i srednjom privredom-velikim klijentima	Svetogorska 42-44, Beograd
2.	PC Beograd 2	Trg Politike 1, Beograd		Sektor za rad sa malom i srednjom privredom-Vojvodina	Bulevar oslobođenja 88, Novi Sad
3.	PC Kragujevac	Moše Pijade 2, Požarevac		Sektor za rad sa malom i srednjom privredom-Beograd	Svetogorska 42-44, Beograd
4.	PC Niš	Episkopska 32, Niš		Sektor za rad sa malom i srednjom privredom-Centralna Srbija	Svetogorska 42-44, Beograd
5.	PC Novi Sad	Buleva oslobođenja 88, Novi Sad			
6.	PC Užice	Petra Čelovića 4, Užice			
	FILIJALA	SEDIŠTE			
1.	Kosovska Mitrovica	Čika Jovina 11, Kosovska Mitrovica			

Nakon 2017. godine i prve velike sprovedene reorganizacije poslovne mreže, posle analize efekata realizovanih izmena na poslovanje, Banka je početkom 2018. godine sprovedla dodatne promene u poslovnoj mreži.

U martu 2018. godine izvršena je nova izmena organizacije u okviru poslovne funkcije Privrede kada su formalno umesto Poslovno korporativnih centara formirani su Sektori za rad sa malom i srednjom privredom Beograd, Centralna Srbija i Vojvodina. Suštinski izmena je obuhvatila funkcionalno spajanje poslova prodaje i kreditne analize u okviru istog organizacionog oblika (Sektora za rad sa malom i srednjom privredom Beograd, Centralna Srbija i Vojvodina).

U 2019. i 2020. godini nije bilo izmena organizacije u okviru poslovne funkcije Privrede.

Poslovanje u segmentu stanovništva, u toku 2021. godine, Matična banka je obavljala kroz mrežu od 190 ekspozitura grupisanih u šest Poslovnih centara i Filijalu Kosovska Mitrovica. Rad sa pravnim licima odvijao se kroz tri sektora za rad sa malom i srednjom privredom (Vojvodina, Beograd i Centralna Srbija) i Sektorom za rad sa privredom - velikim klijentima.

KOMERCIJALNA BANKA AD BANJA LUKA100,0% vlasništvo Banke Poštanska Štedionica a.d.,
Beograd¹⁷**KOMBANK INVEST AD BEOGRAD**

100,0% vlasništvo KB Beograd

Društvo za upravljanje UCITS fondom **KOMBANK INVEST a.d. Beograd** je privredno društvo upisano u Registar privrednih subjekata Agencije za privredne registre dana 5. februara 2008. godine. Društvo posluje kao dvodomno nejavno akcionarsko društvo u skladu sa Zakonom o otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom, Pravilnikom o otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom i Pravilnikom o uslovima za obavljanje delatnosti društva za upravljanje otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom.

Društvo upravlja sa tri investiciona fonda i to:

1. KOMBANK IN FOND, vrsta fonda - balansirani, valute fonda Rsd i Eur,
2. KOMBANK NOVČANI FOND, vrsta fonda - očuvanje vrednosti imovine, valuta fonda Rsd,
3. KOMBANK DEVIZNI FOND, vrsta fonda - očuvanje vrednosti imovine, valuta fonda Eur.

Na kraju 2021. godine Društvo je imalo šest zaposlenih lica.

NLB BANKA AD PODGORICA

23,97% vlasništvo KB Beograd

NLB Banka ad Podgorica je banka koja obavlja registrovane poslovne aktivnosti na teritoriji Crne Gore i registrovana je po zakonima Crne Gore. Sedište NLB banke a.d. Podgorica je u ulici Bulevar Stanka Dragojevića br. 46 u Podgorici. Banka obavlja svoje aktivnosti kroz mrežu filijala, ekspozitura i šaltera, koju nakon pripajanja Komercijalne banke ad Podgorica, čine 19 filijala, 2 ekspoziture i jedan šalter, i to u: Podgorici (7), Ulcinju, Baru, Budvi (2), Cetinju, Bijelom Polju, Rožajama, Herceg Novom, Kotoru (2), Nikšiću, Tivtu, Pljevljima, Beranama i Tuzima.

Na dan 31. decembra 2021. godine Banka je imala 367 zaposlenih (31. decembra 2020. godine: 312 zaposlenih).

¹⁷ 100% vlasništvo KB Beograd do decembra 2021. godine kada je prodato Banci Poštanska štedionica ad Beograd

4. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE U GRUPI

4.1. Pravila korporativnog upravljanja

Kodeks korporativnog upravljanja Matične banke

Pravila korporativnog upravljanja su zasnovana na odgovarajućim zakonskim propisima (prvenstveno Zakon o bankama i Zakon o privrednim društvima).

Nadležnosti i ovlašćenja svih organa Komercijalne banke AD Beograd (Skupština akcionara, Upravni odbor, Izvršni odbor, Odbor za reviziju, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, Kreditni odbor), su zasnovana na odgovarajućim zakonskim propisima i definisana su internim aktima (Ugovor o osnivanju, Statut Banke, poslovnici o radu organa Banke i drugim internim aktima).

Komercijalna banka AD Beograd, Matična banka, u svom poslovanju, u skladu sa Odlukom Izvršnog odbora Banke br. 8373 od 09.04.2013. godine, primenjuje Kodeks korporativnog upravljanja Privredne komore Srbije („Sl. glasnik RS“, br. 99/2012), koji je usvojila Skupština Privredne komore Srbije. Kodeksom korporativnog upravljanja uspostavljeni su principi korporativne prakse prema kojima se, u poslovanju, ponašaju i pridržavaju nosioci korporativnog upravljanja Banke. Cilj Kodeksa je uvođenje dobrih poslovnih običaja u oblasti korporativnog upravljanja, ravnopravan uticaj svih zainteresovanih strana, postojećih i potencijalnih akcionara, zaposlenih, klijenata, organa Banke, države i dr. Konačan cilj je obezbeđenje dugoročnog i održivog razvoja Banke. Tekst Kodeksa korporativnog upravljanja je javno objavljen na internet prezentaciji Komercijalne banke AD Beograd (www.kombank.com/sr/ona/korporativno-upravljanje).

Organi upravljanja Matične banke

Organi upravljanja Matične banke objašnjeni su u Godišnjem izveštaju o poslovanju Komercijalne banke a.d. Beograd za 2021. godinu

Kodeks korporativnog upravljanja Društva za upravljanje UCITS fondom KOMBANK INVEST

Kombank Invest a.d. Beograd organizovan je u formi jednočlanog akcionarskog društva koje nije javno sa sistemom dvodromnog upravljanja. Radi obezbeđenja nepristrasnosti, transparentnosti i odgovornosti u korporativnom ponašanju Društvo primenjuje, Pravila ponašanja i profesionalne etike koja su usklađena sa matičnim društvom, Politiku upravljanja sukobom interesa i ličnim transakcijama i dr.

Uprava Društva za upravljanje UCITS fondom KOMBANK INVEST

Uprava Društva je formirana u skladu sa Zakonom o otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom i Statutom Društva. Upravljanje Društvom je organizorano kao dvodromno.

Organi uprave su: Skupština, Nadzorni odbor i Direktor.

Funkciju Skupštine u ime Komercijalne banke kao jedinog akcionara, vrši Izvršni odbor Komercijalne banke AD Beograd. Način rada i odlučivanja Izvršnog odbora Komercijalne banke AD Beograd, koji vrši ulogu Skupštine Društva, utvrđen je Poslovníkom o radu Izvršnog odbora Komercijalne banke AD Beograd.

Nadzorni odbor ima tri člana koja bira Skupština Društva.

Članovi Nadzornog odbora Društva na dan 31. decembar 2021. godine su:

IME I PREZIME	FUNKCIA	DATUM IZBORA	TRAJANJE MANDATA
Vlastimir Vuković	Predsednik	12.02.2021	4 godine od datuma izbora
Blaž Bračić	Član	12.02.2021	4 godine od datuma izbora
Tanja Ahlin	Član	12.02.2021	4 godine od datuma izbora

Nadležnosti Nadzornog odbora Društva definisane su Zakonom o otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom i Statutom Društva.

Kvorum za rad i odlučivanje Nadzornog odbora Društva je većina od ukupnog broja članova Nadzornog odbora Društva. Članom Nadzornog odbora smatra se i predsednik Nadzornog odbora.

Društvo ima jednog direktora, koji je Izvršni direktor. Direktora imenuje Nadzorni odbor Društva. Mandat direktora traje 4 godine po čijem isteku može biti ponovo imenovan.

Direktor Društva na dan 31. decembar 2021. godine je:

IME I PREZIME	FUNKCIA	DATUM IZBORA	TRAJANJE MANDATA
Vladimir Garić	Direktor	12.02.2021	4 godine od datuma izbora

Nadležnosti i ovlašćenja svih organa članica Grupe zasnovana su na odgovarajućim zakonskim propisima i definisana u internim aktima. Pravila korporativnog upravljanja implementirana su kroz interna akta i u samoj primeni istih ne postoje odstupanja.

4.2. Opis osnovnih elemenata sistema internih kontrola i smanjenja rizika u vezi sa postupkom finansijskog izveštavanja

Matična banka

Osnovni elementi sistema internih kontrola i smanjenja rizika u vezi sa postupkom finansijskog izveštavanja uspostavljeni su kroz:

- rad odbora osnovanih u skladu sa Zakonom o bankama (Upravni odbor, Izvršni odbor i Odbor za praćenje poslovanja)
- uspostavljene sisteme internih kontrola (funkcija upravljanja rizicima, funkcija usklađenosti poslovanja i funkcija unutrašnje revizije) i
- odgovarajuće strategije, politike i druga akta usvojena na nivou Banke u cilju obezbeđivanja adekvatnog finansijskog izveštavanja.

Detaljan opis Sistema internih kontrola i smanjenja rizika u vezi sa postupkom finansijskog izveštavanja je objašnjen u Godišnjem izveštaju o poslovanju Komercijalne banke a.d. Beograd za 2021. godinu.

Unutrašnja kontrola i unutrašnja revizija Društva za upravljanje UCITS fondom KOMBANK INVEST

Društvo uspostavlja strukturu unutrašnjih kontrola koja se sastoji od:

- Funkcije praćenja usklađenosti i
- Funkcije interne revizije.

4.3. Informacije o ponudama za preuzimanje

U toku 2021. godine od strane Matične banke i društva KomBank INVEST nije bilo objavljenih ponuda za preuzimanje akcija drugih akcionarskih društava.

U skladu sa navedenim, u toku 2021. godine Grupa Komercijalna banka a.d. Beograd kroz proces preuzimanja drugih pravnih lica nije:

- stekla bilo koje direktno ili indirektno učešće u kapitalu drugog pravnog lica;
- postala vlasnik bilo kojih hartija od vrednosti koje bi joj omogućile posebnu kontrolu nad drugim pravnim licima;
- postala vlasnik hartija od vrednosti sa ograničenim glasačkim pravima nad drugim pravnim licem;
- učestvovala u imenovanju i opozivu članova uprave drugog pravnog lica i
- učestvovala u utvrđivanju ovlašćenja uprave drugog pravnog lica.

4.4. Opis politike raznolikosti

Članice Grupe ovaj deo ispunjavanja zakonskih obaveza sprovode u skladu sa lokalnom regulativom.

U Republici Srbiji politika raznolikosti je, na nivou zakonske regulative, regulisana prvenstveno:

- Zakonom o ravnopravnosti polova (iz decembra 2009. godine) odnosno
- Zakonom o rodnoj ravnopravnosti (iz maja 2021. godine).

Stupanjem na snagu Zakona o rodnoj ravnopravnosti prestao je da važi Zakon o ravnopravnosti polova, uz napomenu da određene odredbe Zakona o rodnoj ravnopravnosti stupaju na snagu tek od 01.01.2024. godine.

Zakonom o ravnopravnosti polova uređuje se stvaranje jednakih mogućnosti ostvarivanja prava i obaveza, preduzimanje posebnih mera za sprečavanje i otklanjanje diskriminacije zasnovane na polu i rodu i postupak pravne zaštite lica izloženih diskriminaciji.

Zakon o ravnopravnosti polova pripada grupi antidiskriminatornih zakona kojim je:

- bliže razrađeno Ustavom Republike Srbije zajemčeno pravo na ravnopravnost žena i muškaraca i
- uvedene posebne mere koje treba da obezbede ostvarivanje politike jednakih mogućnosti.

U skladu sa članom 13. Zakona o ravnopravnosti polova Banka na godišnjem nivou, a najkasnije do 31. januara svake godine preduzima sledeće:

- za tekuću godinu, sačinjava Plan mera za otklanjanje ili ublažavanje neravnomerne zastupljenosti polova i
- za prethodnu godinu, usvaja Godišnji izveštaj o sprovođenju plana mera za otklanjanje ili ublažavanje neravnomerne zastupljenosti polova.

Sadržaj Plana mera i sadržaj Godišnjeg izveštaja o sprovođenju plana mera definiše se posebnim aktom ministra nadležnog za poslove ravnopravnosti polova.

Banka je, u skladu sa zakonskim propisima, u obavezi da Plan mera i Godišnji izveštaj o sprovođenju plana mera dostavi ministarstvu nadležnom za poslove ravnopravnosti polova najkasnije do 31. marta tekuće godine.

U skladu sa zakonskom i podzakonskom regulativom Banka prilikom sačinjavanja Plana mera i Godišnjeg izveštaja o sprovođenju plana mera obuhvata sve zaposlene uključujući i članove Izvršnog odbora Banke.

U izveštajima koji se dostavljaju nadležnom organu iskazuju se podaci (bez navođenja ličnih podataka o zaposlenima) u vidu broja i strukture zaposlenih, po različitim kriterijumima:

- ukupan broj zaposlenih;
- ukupan broj rukovodećih radnih mesta;
- ukupan broj izvršilačkih radnih mesta;
- broj istovetnih radnih mesta, sa različitim neto zaradom;
- ukupan broj zaposlenih, upućenih na stručno usavršavanje ili obuku za izveštajni period;
- ukupan broj primljenih zaposlenih;
- ukupan broj otpuštenih zaposlenih;
- broj žena na porodiljskom odsustvu;
- broj žena vraćenih na rad nakon porodiljskog odsustva;
- broj radnih mesta, prema opštem aktu Banke, za koja postoji opravdana potreba pravljenja razlika po polu u skladu sa zakonom kojim se uređuje rad.

Podaci iz Plana mera i Godišnjeg izveštaja o sprovođenju mera koriste se kako bi se ostvarili sledeći ciljevi:

- stvorile jednake mogućnosti ostvarivanja prava i obaveza iz radnog odnosa i po osnovu rada, u skladu sa zakonom kojim se uređuje rad;
- podstakla i unapredila ravnomerna zastupljenosti žena i muškaraca u Banci prilikom zapošljavanja i u procesu rada.

U narednom periodu postupanje privrednih subjekata u Republici Srbiji uskladiće se sa odredbama iz Zakona o rodnoj ravnopravnosti (aktivnosti u vezi implementacije Zakona o rodnoj ravnopravnosti, biće započete nakon donošenja podzakonskih akata, od strane nadležnog ministarstva, koji su uslov za preduzimanje aktivnosti).

Banka u toku 2021. godine nije imala usvojen dokument Politika raznolikosti ali se svakako rukovodstvo i menadžment Banke u svom svakodnevnom radu pridržava poštovanja principa raznolikosti polova članova organa upravljanja i zaposlenih, raznolikosti obrazovnih profila zaposlenih, raznolikosti pripadnosti različitim verama, raznolikosti starosne strukture zaposlenih. U narednom periodu, nakon realizacije i završetka procesa spajanja, namera je da se i na nivou Banke usvoji zajednički dokument Politika raznolikosti koji postoji na nivou NLB Grupe.

Rukovodstvo Banke pri izboru članova organa upravljanja i višeg menadžmenta vodi se principom ravnopravnosti polova, raznolikosti obrazovnih profila, raspona znanja, veština i iskustava, godina života.

U skladu sa Zakonom o radu i Kolektivnim ugovorom Komercijalne banke ad Beograd, zabranjen je svaki vid diskriminacije, uznemiravanja, seksualnog uznemiravanja i zlostavljanja zaposlenih na radu i u vezi sa radom.

Banka i Sindikat Banke saraduju na prevenciji i sprečavanju svakog vida ponašanja navedenog u predhodnom stavu.

Na kraju 2021. godine Upravni odbor Banke sačinjava 7 muškaraca i 2 žene. Izvršni odbor Banke čini 1 žena i 3 muškarca.

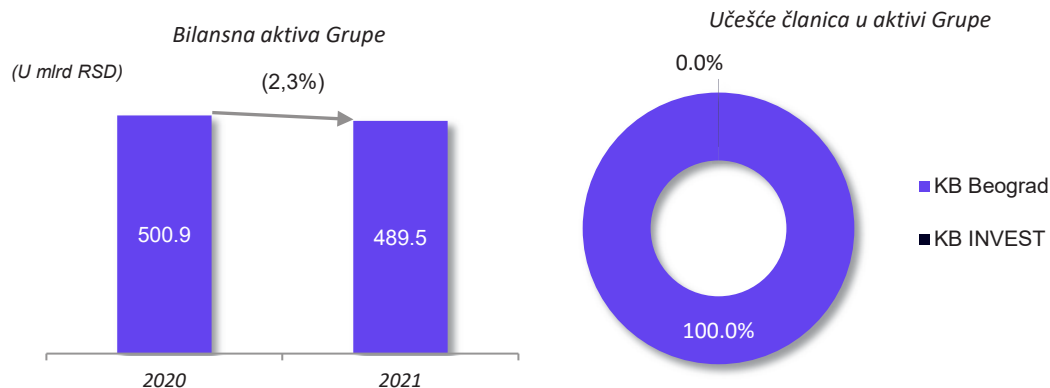

5. FINANSIJSKI POLOŽAJ I REZULTATI POSLOVANJA GRUPE

5.1. Bilansna aktiva Grupe i članica Grupe

OPIS	2021	2020	2019	2018	2017
<i>(u hiljadama RSD)</i>					
BILANSNA AKTIVA GRUPE*	489.468.222	500.295.263	475.755.894	441.586.959	400.108.316
Komercijalna banka a.d. Beograd	489.291.030	455.152.974	428.857.730	398.447.676	366.074.702
Komercijalna banka a.d. Banja Luka ¹⁸	-	27.879.636	29.256.166	27.624.178	20.075.186
Komercijalna banka a.d. Podgorica ¹⁹	-	17.088.819	17.472.505	15.353.955	13.801.705
KomBank INVEST a.d. Beograd	177.192	173.834	169.493	161.150	156.723

*Napomena: Za izradu konsolidovanog bilansa stanja za 2021. godinu primenjen je metod pune konsolidacije za Komercijalnu banku ad Beograd, Matičnu banku i KomBank INVEST ad Beograd, zavisno društvo. Zbog uporedivosti sa podacima iz prethodnih godina u tabeli nije prikazana aktiva NLB Banke ad Podgorica, koja je konsolidovana metodom udela kao pridruženo društvo

Bilansna aktiva Grupe na kraju 2021. godine je smanjena u odnosu na kraj 2020. godine za RSD 11.400,7 miliona (2,3%) pri čemu je bilansna aktiva za 2020. godinu korigovana na kraju 2021. godine. Učešće Matične banke u konsolidovanoj aktivi je i dalje dominantno.

18 Od decembra 2021. godine, nakon prodaje paketa akcija Banci Poštanska štedionica ad Beograd, preko Banjalučke berze, Komercijalna banka ad Banja Luka više nije u sastavu Grupe Komercijalne banke

19 Od novembra 2021. godine, nakon procesa spajanja sa NLB Bankom ad Podgorica, Komercijalna banka ad Podgorica ne postoji kao samostalno pravno lice

5.2. Konsolidovani bilans stanja na dan 31.12.2021. godine

Konsolidovana aktiva Grupe na dan 31.12.2021. godine

R.B.	OPIS	31.12.2021.	31.12.2020.	INDEXI	UČEŠĆE 2021.
1	2	3	4	5=(3:4)*100	6
	AKTIVA (u hiljadama RSD)				
1.	Gotovina i sredstva kod centralne banke	82.055.481	86.892.070	94,4	16,8
2.	Založena finansijska sredstva	-	-	-	-
3.	Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-
4.	Hartije od vrednosti	149.744.019	158.438.656	94,5	30,6
5.	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	29.130.701	18.865.483	154,4	6,0
6.	Kredit i potraživanja od komitenata	209.044.942	219.433.627	95,3	42,7
7.	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-	-	-
8.	Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	-
9.	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	1.479.000	-	-	0,3
10.	Investicije u zavisna društva	-	-	-	-
11.	Nematerijalna imovina	582.101	578.413	100,6	0,1
12.	Nekretnine, postrojenja i oprema	8.755.740	6.743.199	129,8	1,8
13.	Investicione nekretnine	2.610.531	2.718.683	96,0	0,5
14.	Tekuća poreska sredstva	18.985	19.661	96,6	-
15.	Odložena poreska sredstva	512.015	2.484	-	0,1
16.	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	101.614	370.663	27,4	-
17.	Ostala sredstva	5.433.093	6.806.000	79,8	1,1
	UKUPNA AKTIVA (od 1. do 17.)	489.468.222	500.868.939	97,7	100,0

Od pojedinačnih bilansnih pozicija, najveće učešće u bilansnoj aktivi Grupe, na dan 31.12.2021. godine, imali su kredit i potraživanja od komitenata (42,7%). Pozicija kredit i potraživanja od komitenata ima trend smanjenja na kraju 2021. godine, smanjena je za 4,7% u odnosu na kraj 2020. godine.

Pozicija hartije od vrednosti predstavlja značajnu poziciju konsolidovane aktive, sa učešćem od 30,6%, i ostvarila je smanjenje u toku 2021. godine, smanjena je 5,5% u odnosu na kraj 2020. godine.

Gotovina i sredstva kod centralne banke učestvovala su u ukupnoj konsolidovanoj aktivi sa 16,8% i smanjena su u odnosu na kraj prethodne godine za 5,6%.

Bilansna pozicija kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija čini 6,0% konsolidovane bilansne aktive i beleži povećanje od 54,4% u odnosu na kraj 2020. godine.

Konsolidovana pasiva Grupe na dan 31.12.2021. godine

R.B.	OPIS	31.12.2021.	31.12.2020.	INDEXI	UČEŠĆE 2021
1	2	3	4	5=(3:4)*100	6
	PASIVA (u hiljadama RSD)				
1.	Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-
2.	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i CB	2.134.916	8.096.190	26,4	0,4
3.	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	403.286.418	406.192.067	99,3	82,4
4.	Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	-
5.	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-	-	-
6.	Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	-	-	-	-
7.	Subordinirane obaveze	-	-	-	-
8.	Rezervisanja	4.251.729	2.696.346	157,7	0,9
9.	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-
10.	Tekuće poreske obaveze	-	2.079	-	-
11.	Odložene poreske obaveze	-	176.573	-	-
12.	Ostale obaveze	4.143.452	5.569.878	74,4	0,8
	UKUPNE OBAVEZE (od 1. do 12.)	413.816.515	422.733.133	97,9	84,5
	KAPITAL				
13.	Akcijski kapital	40.034.550	40.034.550	100,0	8,2
14.	Dobitak	9.579.290	5.385.674	177,9	2,0
15.	Gubitak	-	1.261.380	-	-
16.	Rezerve	26.037.867	33.976.892	76,6	5,3
17.	Učešća bez prava kontrole	-	70	-	-
	UKUPNO KAPITAL (od 13. do 17.)	75.651.707	78.135.806	96,8	15,5
	UKUPNO PASIVA	489.468.222	500.868.939	97,7	100,0

Na strani konsolidovane pasive, dominantna pozicija, na kraju 2021. godine, je bila depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima sa učešćem od 82,4%. Pozicija depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima je smanjena u odnosu na 2020. godinu za 0,7%.

U konsolidovanoj pasivi, ukupni kapital je učestvovao sa 15,5%, dok je učešće na dan 31.12.2020. godine bilo 15,6%. U odnosu na 2020. godinu kapital Grupe, na dan 31.12.2021. godine, je očekivano smanjen (smanjenje 3,2%) prevashodno usled smanjenja pozicije rezerve u kapitalu. Rezerve u kapitalu su smanjene za 23,4% na kraju 2021. godine u odnosu na 2020. godinu.

Promene ključnih bilansnih pozicija su očekivane obzirom na promene koje su se desile u sastavu KB Grupe u toku 2021. godine odnosno prodaje Komercijalne banke ad Banja Luka i pripajanje Komercijalne banke ad Podgorica NLB Banci ad Podgorica.

5.3. Konsolidovani bilans stanja na dan 31.12.2021. godine – članice Grupe

	OPIS	KB Beograd	KomBank INVEST	UKUPNO GRUPA
1	2	3	4	5=(3+4)
	AKTIVA/pozicija (u hiljadama RSD)			
	Gotovina i sredstva kod CB	82.055.481	0	82.055.481
	Hartije od vrednosti	149.588.755	155.264	149.744.019
	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	29.114.381	16.320	29.130.701
	Kredit i potraživanja od komitenata	209.044.942	0	209.044.942
	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	1.479.000	0	1.479.000
	Nematerijalna imovina	582.101	0	582.101
	Nekretnine, postrojenja i oprema	8.755.659	81	8.755.740
	Investicione nekretnine	2.610.531	0	2.610.531
	Tekuća poreska sredstva	18.911	74	18.985
	Odložena poreska sredstva	509.242	2.773	512.015
	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	101.614	0	101.614
	Ostala aktiva	5.430.413	2.680	5.433.093
	UKUPNA AKTIVA	489.291.030	177.192	489.468.222
	PASIVA/pozicija			
	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	2.134.916	0	2.134.916
	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	403.286.418	0	403.286.418
	Rezervisanja	4.233.853	17.876	4.251.729
	Tekuće poreske obaveze	0	0	0
	Odložene poreske obaveze	0	0	0
	Ostale obaveze	4.142.442	1.010	4.143.452
	UKUPNO OBAVEZE	413.797.629	18.886	413.816.515
	Ukupno kapital	75.633.659	18.048	75.651.707
	Ukupno nedostatak kapitala	0	0	0
	UKUPNO PASIVA	489.431.288	36.934	489.468.222

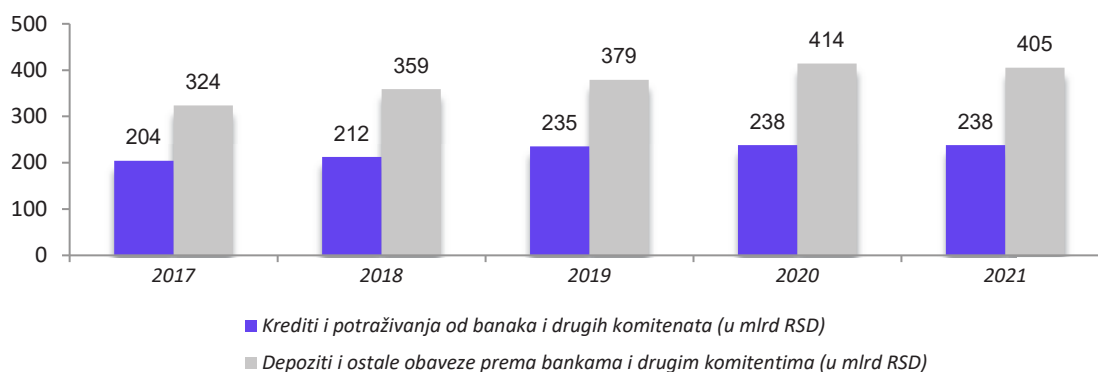

5.4. *Kredit i depoziti komitenata i banaka Grupe i članica Grupe*

OPIS	2021	2020	2019	2018	2017
<i>(u hiljadama RSD)</i>					
KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA I BANAKA	238.175.643	238.299.110	235.224.162	212.486.179	204.475.694
<i>Procenat rasta</i>	(0,1%)	1,3%	10,7%	3,9%	(2,5%)
Komercijalna banka a.d. Beograd	238.159.323	206.597.421	205.497.840	185.917.193	182.944.400
Komercijalna banka a.d. Banja Luka ²⁰	-	18.873.327	18.734.989	16.811.744	13.647.511
Komercijalna banka a.d. Podgorica ²¹	-	12.811.983	10.974.943	9.740.866	7.883.783
KomBank INVEST a.d. Beograd	16.320	16.379	16.390	16.376	-
DEPOZITI I OBAVEZE PREMA KOMITENTIMA I BANKAMA	405.421.334	414.288.257	379.306.316	358.896.440	323.715.524
<i>Procenat rasta</i>	(2,1%)	9,2%	5,7%	10,9%	(8,8%)
Komercijalna banka a.d. Beograd	405.421.334	376.433.132	339.234.701	321.271.358	295.755.134
Komercijalna banka a.d. Banja Luka	-	23.109.297	24.601.533	23.547.061	15.803.267
Komercijalna banka a.d. Podgorica	-	14.745.828	15.470.082	14.078.021	12.157.123
KomBank INVEST a.d. Beograd	-	-	-	-	-

Kretanje kredita i depozita Grupe od 2017. do 2021. godine

Učešće Matične banke, u kreditima i potraživanjima od banaka i drugih komitenata cele Grupe, na kraju 2021. godine je iznosilo 100,0% dok je na kraju 2020. godine je iznosilo 86,7%. Dominantno je i učešće Matične banke u depozitima i ostalim finansijskim obavezama prema bankama i drugim komitentima Grupe sa 100,0% što je i očekivano obzirom na pomenute promene u sastavu KB Grupe koje su se desile u toku 2021. godine (prodaja Komercijalne banke ad Banja Luka i pripajanje Komercijalne banke ad Podgorica NLB Banci ad Podgorica).

20 Isto kao 22.

21 Isto kao 23.

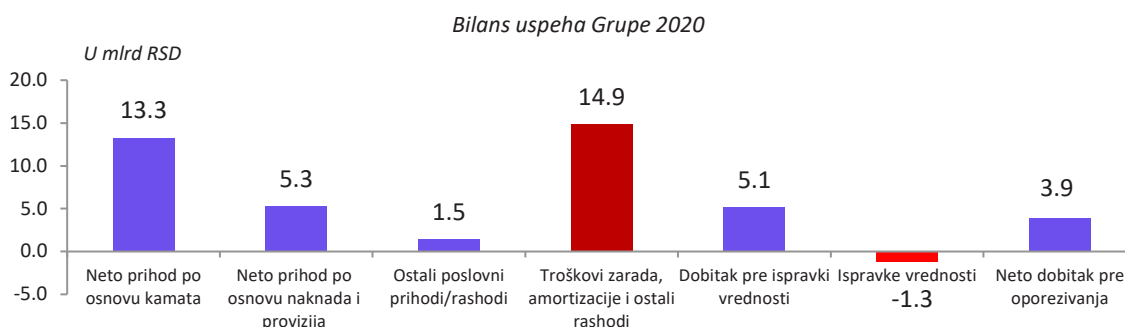
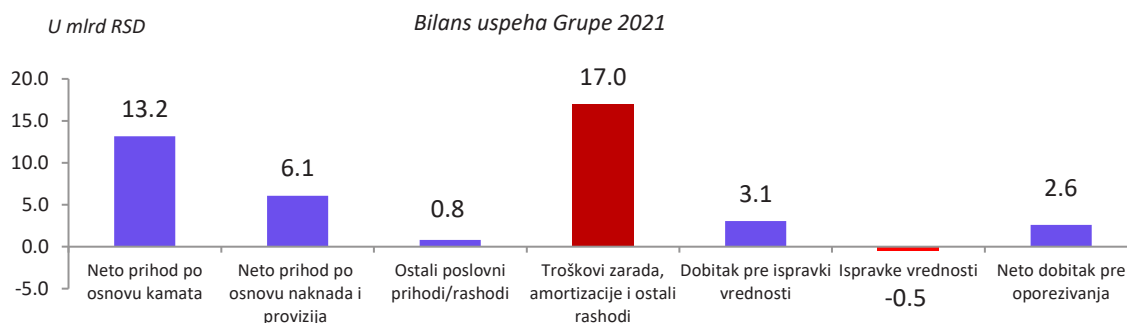

5.5. Konsolidovani bilans uspeha u periodu od 01.01. do 31.12.2021. godine

Konsolidovani bilans uspeha u periodu od 01.01. do 31.12.2021. godine

R.B.	OPIS	31.12.2021.	31.12.2020.	INDEXI
1	2	3	4	5=(3:4)*100
	PRIHODI I RASHODI REDOVNOG POSLOVANJA (u hiljadama RSD)			
1.1.	Prihodi od kamata	14.422.584	14.731.985	97,9
1.2.	Rashodi od kamata	(1.257.548)	(1.443.962)	87,1
1.	Neto prihod po osnovu kamata	13.165.036	13.288.023	99,1
2.1.	Prihodi od naknada i provizija	8.140.671	7.205.485	113,0
2.2.	Rashodi od naknada i provizija	(2.063.067)	(1.938.963)	106,4
2.	Neto prihod po osnovu naknada i provizija	6.077.604	5.266.522	115,4
3.	Neto dobitak/gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	6.772	98.046	6,9
4.	Neto dobitak/gubitak po osnovu reklasifikacije finansijskih instrumenata	-	-	-
5.	Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	197.257	174.399	113,1
6.	Neto dobitak/gubitak po osnovu zaštite od rizika	-	-	-
7.	Neto prihod/rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	1.688.689	17.980	9392,0
8.	Neto prihod/rashod po osnovu umanjjenja obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vreduju po fer vrednosti kroz BU	(475.358)	(1.264.236)	37,6
9.	Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vred.	-	-	-
10.	Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate	(1.954.463)	-	-
11.	Ostali poslovni prihodi	230.145	227.097	101,3
	UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD	18.935.682	17.807.831	106,3
12.	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(5.685.180)	(6.491.790)	87,6
13.	Troškovi amortizacije	(1.085.357)	(1.136.168)	95,5
14.	Ostali prihodi	649.147	951.937	68,2
15.	Ostali rashodi	(10.231.132)	(7.247.683)	141,2
	DOBITAK/GUBITAK(-) PRE OPOREZIVANJA	2.583.160	3.884.127	66,5
16.	Porez na dobitak	(4.676)	(7.309)	64,0
17.	Dobitak po osnovu odloženih poreza	373.225	122.101	305,7
18.	Gubitak po osnovu odloženih poreza	(174.116)	(1.391.735)	12,5
19.	DOBITAK/GUBITAK(-) NAKON OPOREZIVANJA	2.777.593	2.607.184	106,5
	Dobitak koji pripada matičnom entitetu	2.777.593	2.607.183	106,5
	Dobitak koji pripada vlasnicima bez prava kontrole	-	1	-
	Osnovna zarada po akciji	216	150	144,0
	Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji	216	150	144,0

U toku 2021. godine, na nivou KB Grupe ostvaren je dobitak pre oporezivanja u iznosu od RSD 2.583,2 miliona. Konsolidovani dobitak pre oporezivanja KB Grupe u toku 2021. godine smanjen je za 33,5% odnosno za RSD 1.301,0 milion u odnosu na 2020. godinu.

Prihodi od kamata Grupe, u toku 2021. godine, neznatno su smanjeni u odnosu na 2020. godinu (smanjenje za 2,1%), kao što su smanjeni i rashodi od kamata (smanjenje za 12,9%). Pomenuto je rezultiralo i smanjenjem neto prihoda po osnovu kamata Grupe u iznosu od RSD 123,0 miliona odnosno 0,9%.

Konsolidovani prihodi po osnovu naknada i provizija, u toku 2021. godine povećani su u odnosu na isti period 2020. godine za 13,0%. Rashodi od naknada i provizija su zabeležili povećanje ali procentualno manje, povećani su za 6,4%, što je rezultiralo da neto prihod od naknada i provizija Grupe bude veći za 15,4% u odnosu na 2020. godinu.

U toku 2021. godine ostvaren je neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha u iznosu od RSD 475,4 miliona, za razliku od 2020. godine kada je ostvaren neto rashod u iznosu od RSD 1.264,2 miliona. Promene na pomenutoj poziciji u toku 2021. godine su uticale i na konačni rezultat poslovanja Grupe.

U toku 2021. godine zabeležen je i neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti u iznosu od RSD 197,3 miliona dok je u toku 2020. godine zabeležen neto dobitak u iznosu od RSD 174,4 miliona.

Troškovi zarada, naknada zarada, troškovi amortizacije i ostali rashodi su povećani u odnosu na 2020. godinu za 14,3% odnosno veći su za RSD 2.126,0 miliona.

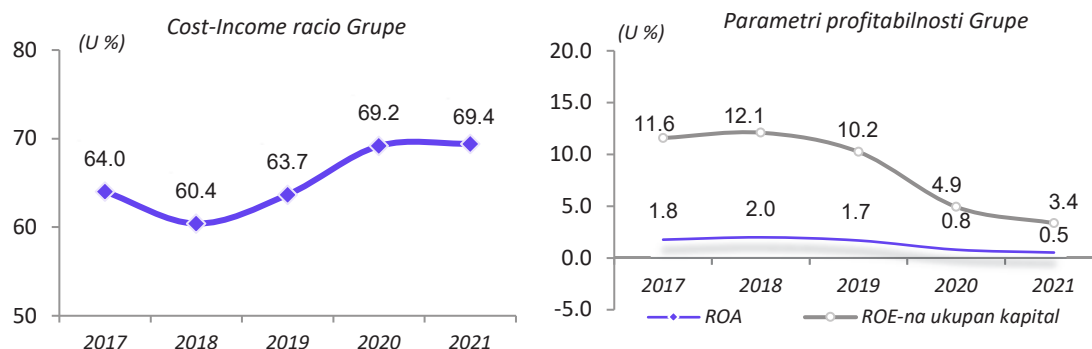
Pozicija ostali prihodi Grupe zabeležili su smanjenje od RSD 302,8 miliona, odnosno smanjenje od 31,8% u toku 2021. godine u odnosu na 2020. godinu.

U toku 2021. godine Grupa je zabeležila neto gubitak po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate u iznosu od RSD 1.954,5 miliona dok u prethodnoj godini te pozicije u bilansu uspeha nema.

Realizovani konsolidovani dobitak pre poreza u toku 2021. godine iznosi RSD 2.583,2 miliona i manji je 33,5% u odnosu na rezultat ostvaren u toku 2020. godine.

5.6. Pokazatelji profitabilnosti Grupe

5.7. Konsolidovani bilans uspeha u periodu od 01.01. do 31.12.2021. godine- članice Grupe

	OPIS	KB Beograd	KB Podgorica ²²	KB Banja Luka ²³	KomBank INVEST	UKUPNO GRUPA
1	2	3	4	5	6	7
	<i>(u hiljadama RSD)</i>					
1.1.	Prihodi od kamata	13.094.749	610.633	716.714	488	14.422.584
1.2.	Rashodi od kamata	(958.313)	(93.697)	(205.538)	0	(1.257.548)
1.	Neto prihodi kamata	12.136.436	516.936	511.176	488	13.165.036
2.1.	Prihodi od naknada	7.632.534	210.005	270.594	27.538	8.140.671
2.2.	Rashodi od naknada	(1.909.661)	(85.559)	(67.578)	(269)	(2.063.067)
2.	Neto prihodi naknada	5.722.873	124.446	203.016	27.269	6.077.604
3.	Neto dobitak/gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	4.823	0	0	1.949	6.772
4.	Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	197.243	0	0	14	197.257
5.	Neto prihod/rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	1.672.240	14.180	2.276	(7)	1.688.689
6.	Neto prihod/rashod po osnovu umanjena obezvređenja finans. sred. koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	15.772	(475.545)	(15.585)	0	(475.358)
7.	Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate	(1.954.463)	0	0	0	(1.954.463)
8.	Ostali poslovni prihod	210.848	6.499	12.798	0	230.145
I	UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD	18.005.772	186.516	713.681	29.713	18.935.682
9.	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(4.961.166)	(404.856)	(302.329)	(16.829)	(5.685.180)
10.	Troškovi amortizacije	(912.825)	(77.981)	(94.488)	(63)	(1.085.357)
11.	Ostali prihodi	587.010	34.480	27.646	11	649.147
12.	Ostali rashodi	(9.626.605)	(329.316)	(265.813)	(9.398)	(10.231.132)
II	DOBITAK PRE OPOREZIVANJA	3.092.186	(591.157)	78.697	3.434	2.583.160
13.	Porez na dobitak	0	(1.261)	(3.413)	(2)	(4.676)
14.	Dobitak po osnovu odlož. poreza	348.040	24.181	715	289	373.225
15.	Gubitak po osnovu odloženih poreza	(165.725)	(8.391)	0	0	(174.116)
III	DOBITAK/GUBITAK(-) NAKON OPOREZIVANJA	3.274.501	(576.628)	75.999	3.721	2.777.593
	Dobitak koji pripada vlasnicima bez prava kontrole	-	-	-	-	-

²² U periodu od 01.01. do 12.11.2021. godine²³ U periodu od 01.01. do 08.12.2021. godine

6. FINANSIJSKI INSTRUMENTI ZNAČAJNI ZA PROCENU FINANSIJSKOG POLOŽAJA GRUPE

Za adekvatnu procenu finansijskog položaja Grupe, na kraju poslovne 2021. godine, od ključnog značaja su sledeći finansijski instrumenti odnosno bilansne pozicije: krediti i potraživanja od komitenata, hartije od vrednosti, gotovina i sredstva kod centralne banke, depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima i kapital.

Pozicija krediti i potraživanja od komitenata činila je 42,7% ukupne konsolidovane aktive i smanjena je za RSD 10.388,7 miliona u odnosu na kraj 2020. godine. Detaljna struktura plasmana komitentima prikazana je u Napomenama uz konsolidovane finansijske izveštaje.

Pozicija hartije od vrednosti činila je 30,6% ukupne konsolidovane aktive Grupe i smanjena je za RSD 8.694,6 miliona u odnosu na 2020. godinu i najvećim delom se sastoji od plasmana Matične banke u hartije od vrednosti Republike Srbije (RSD 149.588,8 miliona, 99,9%) (detaljna struktura navedena je u Napomenama uz konsolidovane finansijske izveštaje).

Gotovina i sredstva kod centralne banke na kraju 2021. godine činila su 16,8% konsolidovane aktive i smanjena je za RSD 4.836,6 miliona u odnosu na kraj 2020. godine (detaljna struktura navedena je u Napomenama uz konsolidovane finansijske izveštaje).

S druge strane, pozicija depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima činila je 82,4% konsolidovane pasive i smanjena je za RSD 2.905,6 miliona. Depoziti su predstavljali osnovni izvor finansiranja KB Grupe i tokom 2021. godine (detaljna struktura navedena je u Napomenama uz konsolidovane finansijske izveštaje).

Pozicija ukupan kapital Grupe je činila 15,5% konsolidovane pasive i umanjena je za RSD 2.484,1 milion uglavnom zbog smanjenja rezervi kapitala.

Članice Grupe su dobro kapitalizovane, a pokazatelj adekvatnosti kapitala Grupe iznosi 28,55% i značajno je iznad propisanog limita.

7. POSLOVANJE OGRANAKA PRE KONSOLIDACIJE

Komercijalna banka ad Beograd, Matična banka, vodi poslovne knjige i sastavlja finansijske izveštaje u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srbije.

KOMBANK INVEST ad Beograd izrađuje finansijske izveštaje u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srbije.

U svrhu pripremanja konsolidovanih finansijskih izveštaja pojedinačni revidirani finansijski izveštaji Matične banke, zavisnih banaka Komercijalne banke ad Banja Luka i Komercijalne banke ad Podgorica do trenutka dok su bile u statusu zavisnih banaka, i Društva KOMBANK INVEST su prilagođeni prezentaciji finansijskih izveštaja na osnovu:

- računovodstvenih propisa Republike Srbije,
- internih akata Matične banke - Komercijalne banke AD Beograd i
- relevantnih MRS i MSFI.

Reklasifikovani pojedinačni bilansi stanja članica Grupe pre konsolidovanja na dan 31.12.2021. godine

OPIS	KB Beograd	KomBank INVEST
(u hiljadama RSD)		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	82.055.481	53
Založena finansijska sredstva	0	0
Potraživanja po osnovu derivata	0	0
Hartije od vrednosti	149.588.755	155.264
Kredit i potraživanja od banaka i dfo	29.114.381	16.320
Kredit i potraživanja od komitenata	209.044.942	0
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	1.488.063	0
Investicije u zavisna društva	140.000	0
Nematerijalna imovina	582.101	0
Nekretnine, postrojenja i oprema	8.755.659	81
Investicione nekretnine	2.610.531	0
Tekuća poreska sredstva	18.911	74
Odložena poreska sredstva	509.242	2.773
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	101.614	0
Ostala sredstva	5.430.725	2.680
UKUPNA AKTIVA	489.440.405	177.245
Obaveze po osnovu derivata	0	0
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	2.134.969	0
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	403.286.418	0
Rezervisanja	4.233.853	17.876
Tekuće poreske obaveze	0	0
Odložene poreske obaveze	0	0
Ostale obaveze	4.142.443	1.321
UKUPNE OBAVEZE	413.797.683	19.197
Ukupno kapital	75.642.722	158.048
UKUPNO PASIVA	489.440.405	177.245

NAPOMENA: Za potrebe konsolidovanja vrši se reklasifikacija pozicija u pojedinačnim (statutarnim) finansijskim izveštajima članica Grupe koje utiču na korekciju bilansne sume i rezultata u bilansu uspeha iskazanih u statutarnim izveštajima. Korigovani (reklasifikovani) finansijski izveštaji predstavljaju početne bilansne izveštaje i pozicije koje su dalje predmet konsolidacije.

Reklasifikovani pojedinačni bilanci uspeha članica Grupe pre konsolidovanja za period od 1.1. do 31.12.2021. godine

OPIS	KB Beograd	KB Podgorica ²⁴	KB Banja Luka ²⁵	KomBank INVEST
(u hiljadama RSD)				
Prihodi od kamata	13.103.701	610.913	716.714	488
Rashodi od kamata	(958.592)	(98.388)	(209.800)	0
Neto prihod po osnovu kamata	12.145.109	512.526	506.913	488
Prihodi od naknada i provizija	7.647.524	210.079	271.018	27.538
Rashodi od naknada i provizija	(1.910.160)	(92.629)	(72.700)	(3.067)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	5.737.364	117.450	198.318	24.471
Neto dobitak/gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	4.823	0	0	1.949
Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	197.243	0	0	14
Neto prihod/rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	53.070	14.180	2.276	(7)
Neto prihod/rashod po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz BU	15.772	(475.545)	(15.585)	0
Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja fin.inst. koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	0	0	0	0
Neto dobitak/gubitak po osnovu prstanka priznavanja investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate	563	0	0	0
Ostali poslovni prihodi	211.190	6.499	12.798	0
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD	18.365.134	175.110	704.721	26.915
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(4.961.166)	(404.856)	(302.329)	(16.829)
Troškovi amortizacije	(912.825)	(77.981)	(94.488)	(63)
Ostali prihodi	587.010	34.480	27.646	11
Ostali rashodi	(9.614.769)	(329.660)	(265.813)	(9.398)
DOBITAK/GUBITAK(-) PRE OPOREZIVANJA	3.463.384	(602.908)	69.737	636

8. OTKUP SOPSTVENIH AKCIJA

Članice Grupe nisu sticale sopstvene akcije u 2021. poslovnoj godini, a ne nameravaju ni da stiču sopstvene akcije u narednom periodu putem ponude za sticanje sopstvenih akcija.

U trenutku izrade ovog izveštaja u toku su zakonom propisane aktivnosti na okončanju procesa pripajanja NLB Banke ad Beograd Komercijalnoj banci ad Beograd. Vanredna sednica akcionara Banke održana je 23.12.2021. godine na kojoj je jedna od tačaka bila „Odluka o prihvatanju pripajanja NLB Banke ad Beograd Komercijalnoj banci ad Beograd“. U skladu sa Zakonom o privrednim društvima (Zakon) akcionari nesaglasni sa pomenutom odlukom imali su zakonsko pravo da traže od Banke da im otkupi predmetne akcije pod uslovima i na način utvrđen odredbama člana 475. Zakona. Kao rezultat pomenutog procesa i na osnovu prava nesaglasnih akcionara, očekuje se da će Banka steći određeni broj sopstvenih akcija tokom 2022. godine.

²⁴ U periodu od 01.01. do 12.11.2021. godine

²⁵ U periodu od 01.01. do 08.12.2021. godine

9. UPRAVLJANJE RIZICIMA

9.1. Ciljevi i politike za upravljanje finansijskim rizicima

Na podkonsolidovanom nivou bankarsku Grupu Komercijalna banka ad Beograd čini nadređena Komercijalna banka ad Beograd (u daljem tekstu Banka) i Društvo za upravljanje investicionim Fondovima Kombank Invest. Banka zajedno sa podređenim društvima je postala članica bankarske Grupe krajem 2020. godine a tokom 2021. godine vršena je harmonizacija sa stanardima upravljanja rizicima. Imajući u vidu različitu prirodu poslovanja i obim poslovanja dominantna je Banka, dok su na podređeno Društvo implementirani standardi bankarske Grupe respektujući prirodu i obim poslovanja. Banka je uspostavila tri linije odbrane koje obuhvataju:

Upravljanje rizicima je ključni element upravljanja poslovanjem, s obzirom da izloženost rizicima proizlazi iz svih poslovnih aktivnosti, kao neodvojivog dela bankarskog poslovanja, kojim se upravlja kroz identifikovanje, merenje, procenu, praćenje, kontrolu i ublažavanje, odnosno uspostavljanjem ograničenja rizika, kao i izveštavanje u skladu sa strategijama i politikama.

Matična Banka je uspostavila sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja rizicima koji obuhvata: okvir za upravljanje rizicima i izjavu o preuzimanju rizika, strategije, politike i procedure upravljanja rizicima, metodologije za upravljanje pojedinačnim rizicima, odgovarajuću organizacionu strukturu, efektivan i efikasan proces upravljanja svim rizicima kojima je matična Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, adekvatan sistem unutrašnjih kontrola, odgovarajući informacioni sistem i adekvatan proces interne procene adekvatnosti kapitala. Takođe, u sistem upravljanja rizicima integrisan je i Plan oporavka Banke, kao mehanizam rane identifikacije situacije teškog finansijskog poremećaja u kome matična Banka može preduzeti mere, odnosno primeniti definisane opcije oporavka u cilju sprečavanja ulaska u fazu rane intervencije u kojoj aktivno učešće ima regulator ili poboljšanje već pogoršanog finansijskog stanja. Okvir za upravljanje rizicima predstavlja formalizaciju Bančine sklonosti ka materijalno značajnim rizicima, koja podrazumeva definisanje ciljeva, tolerancije i limita za sve materijalno značajne rizike koji se mogu kvantifikovati. Strategijom upravljanja rizicima i Strategijom i planom upravljanja kapitalom, Banka je postavila sledeće ciljeve u okviru sistema upravljanja rizicima: minimiziranje negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital uz poštovanje definisanih okvira prihvatljivog nivoa rizika, održavanje potrebnog nivoa adekvatnosti kapitala, razvoj aktivnosti matične Banke u skladu sa poslovnom strategijom i mogućnostima i razvojem tržišta u cilju stvaranja konkurentskih prednosti, diverzifikacija rizika kojima je matična Banka izložena, održavanje učešća NPL u ukupnim kreditima na nivou ispod definisanog limita, održavanje pokazatelja rizika koncentracije po osnovu izloženosti određenim vrstama proizvoda ispod nivoa propisanog regulativom, održavanje učešća kredita u dinarima sa valutnom klauzulom u stranoj valuti i kredita u stranoj valuti u ukupnim kreditima matična Banke ispod nivoa propisanog regulativom, održavanje pokazatelja pokrića likvidnom aktivom iznad nivoa propisanog regulativom i internim limitima. Banka permanentno prati sve najave i izmene regulatornog okvira, analizira uticaj na nivo rizika i preduzima mere za blagovremeno usklađivanje svog poslovanja sa novim propisima.

U prvoj polovini godine matična Banka je sprovela aktivnosti na usklađivanju sa novom regulativom, posebno u delu regulatornog okvira kojim su uređene mere za očuvanje stabilnosti finansijskog sistema, kao i podrške privredi za ublažavanje posledica COVID-19 pandemije od strane Narodne banke Srbije i Ministarstva finansija Republike Srbije (zastoj u otplati obaveza - moratorijum, garantna šema i drugo) u uslovima izazvanim COVID-19 pandemijom. Kroz jasno definisan proces uvođenja novih i značajno izmenjenih proizvoda, usluga i aktivnosti u vezi sa procesima i sistemima, matična Banka analizira njihov uticaj na buduću izloženost rizicima u cilju optimizacije svojih prihoda i troškova za procenjeni rizik, kao i minimiziranja svih potencijalno mogućih negativnih efekata na finansijski rezultat Banke. Detaljniji prikaz ciljeva i politika upravljanja rizicima na konsolidovanoj osnovi je predstavljen u Napomenama uz finansijske izveštaje.

Politika zaštite od izloženosti kreditnom riziku

U cilju zaštite od izloženosti kreditnom riziku, matična Banka primenjuje tehnike ublažavanja kreditnog rizika pribavljajući i prihvatljive instrumente obezbeđenja (kolaterale), kao sekundarne izvore naplate plasmana. Matična Banka nastoji da posluje sa klijentima dobre kreditne sposobnosti, procenjujući je u momentu podnošenja zahteva i redovnim monitoringom dužnika, plasmana i kolaterala, u cilju blagovremenog preduzimanja odgovarajućih aktivnosti u postupku naplate. Vrste

obezbeđenja potraživanja zavise od procene kreditnog rizika dužnika, i utvrđuju se u svakom konkretnom slučaju pojedinačno, a njihovo pribavljanje se vrši po zaključenju ugovora i pre realizacije plasmana.

Matična Banka je proces i sistem upravljanja rizikom zaštite životne i društvene sredine značajno unapredila tokom 2021. godine.

Matična Banka je unutrašnjim aktima regulisala vrednovanje instrumenata kreditne zaštite i upravljanje tim instrumentima.

Matična Banka posebnu pažnju poklanja utrživosti i adekvatnoj proceni kolaterala u vezi sa čim prilikom procene vrednosti kolaterala, angažuje ovlašćene procenitelje, kako bi potencijalni rizik od nerealne procene svela na najmanju moguću meru, a nepokretnosti, roba, oprema i ostale pokretne stvari koje su predmet zaloge moraju biti osigurane kod osiguravajućeg društva prihvatljivog za Matična Banku, uz polise osiguranja vinkulirane u korist Banke.

U cilju zaštite od promene tržišnih vrednosti kolaterala, procenjena vrednost se koriguje za definisane procenite umanjenja u zavisnosti od vrste kolaterala i lokacije nepokretnosti, koji se redovno preispituju i revidiraju.

Matična Banka posebnu pažnju posvećuje monitoringu kolaterala i preduzima aktivnosti na obezbeđenju novih procena vrednosti, ali i na pribavljanju dodatnih kolaterala, pre svega kod klijenata sa identifikovanim problemima u poslovanju, ali i klijenata kod kojih je pokrivenost izloženosti kolateralima smanjena usled pada vrednosti pribavljenih kolaterala.

U cilju adekvatnog upravljanja rizicima, matična Banka sprovodi aktivnosti analize kreditnog rizika pri odobrenju plasmana i uspostavljanjem sistema za praćenje, prevenciju i upravljanje rizičnim plasmanima uključujući i adekvatnu identifikaciju potencijalno rizičnih klijenata (Watch List), vrši ublažavanje kreditnog rizika kod klijenata navedenog statusa, kao i kroz preduzimanje mera i akcija u cilju zaštite interesa Banke i sprečavanja negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital matične Banke. Watch List je značajno unapređena u prvoj polovini 2021. godine u skladu sa procesom harmonizacije sa novim vlasnikom NLB dd Ljubljana. U okviru Watch list definisane su kategorije WL1 (nivo 1), WL2 i ICL (nivo 2).

Tokom 2021. godine matična Banka je nastavila sa unapređenjem sistema upravljanja rizicima uvažavajući proces harmonizacije sa novim vlasnikom NLB dd Ljubljana, zahteve spoljnog revizora, kao i uticaja pandemije virusa COVID-19. Banka je revidirala Strategiju upravljanja rizicima (smanjila je najviši prihvatljiv nivo NPL-a, kreirala nove i ažurirala postojeće ciljeve, toleranciju i limite za najvažnije parametre rizika i izmenila procedure i metodologije u cilju usklađivanja sa zahtevima NLB Grupe.

U prvoj polovini 2021. godini u nastalim uslovima izazvanim COVID-19 pandemijom sa blagim poboljšanjem poslovnog ambijenta, matične Banka je nastavila sa održavanjem kvaliteta kreditnog portfolija redovnim analizama uticaja pandemije na pad poslovnih aktivnosti i smanjenje finansijskog potencijala klijenata iz najugroženijih delatnosti i rešavanja problema klijenata koji su već prepoznati kao problematični, a sprovodila je i aktivnosti na smanjenju nenaplativih plasmana. U skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije, najugroženijim klijentima zbog uticaja pandemije COVID-19, odobran je moratorijum 3 (produženje roka kredite uz grejs period od 6 meseci) a u skladu sa Odlukom Vlade Republike Srbije odobran su krediti za likvidnost i refinansiranje iz Garantne šeme. Takođe, u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o računovodstvenom otpisu bilansne aktive banke, matična Banka je 100% obezvređene kredite nastavila da prenosi iz bilansne u vanbilansnu evidenciju. Aktivnosti matične Banke na održanju kvaliteta kreditnog portfolija u uslovima izazvanim COVID-19 pandemijom rezultirale su smanjenjem nivoa pokazatelja NPL-a.

U prvoj polovini 2021. godine primenjena je i Odluka Narodna banka Srbije kojom se propisuje zastoje u otplati obaveza dužnika (moratorijum 3). Uveden je grejs period od 6 meseci klijentima koji su ispunjavali uslove iz Odluke NBS (posledica uticaja COVID 19) i koji su zahtevali moratorijum 3 u uslovima potencijalnih rizika uzrokovanih vanrednom zdravstvenom situacijom u zemlji. Takođe, Vlada Republike Srbije donela je i uredbu o produženju garantne šeme 1 i nove garantne šeme 2 u cilju podrške finansiranja privrednih klijenata. Matična Banka primenjuje MSFI 9 standard i u skladu sa navedenim standardom vrši obračun obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama. Matična Banka primenjuje koncept „očekivanih gubitaka“ kroz uključivanje

uticaja očekivanog kretanja makroekonomskih faktora na buduće kretanje verovatnoće nastupanja statusa neizmirenja obaveza na bazi statistički dokazanih međuzavisnosti. Portfolio se diferencira na tri nivoa koji prate status klijenta (nivo 1 – PL klijenti bez identifikovanog pogoršanja kreditnog rizika, nivo 2 – PL klijenti sa identifikovanim pogoršanjem kreditnog rizika – merenog setom definisanih kriterijuma, nivo 3 – NPL klijenti), uz definisane kriterijume za prelazak klijenata iz viših nivoa u niže. Takođe, u skladu sa MSFI 9 standardom, matična Banka obračunava obezvređenje i za izloženosti prema Republici Srbiji i Narodnoj banci Srbije.

Matična Banka se uskladila i sa izmenom regulative u delu definicije neizmirenja obaveza.

Tokom 2021. godine matična Banka je unapređivala sve aspekte sistema i procesa upravljanja kreditnim rizicima. Unapređen je sistem trigera za stage 2 i 3, metodologija obezvređenja finansijskih sredstava, hair-cut za kolaterale, uključivanje forward-looking komponentu LGD parametra. Poseban aspekt upravljanja kreditnim rizikom je sagledavanje budućih trendova faktora rizika.

9.2. Izloženost rizicima (cenovnom, kreditnom, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka) sa strategijom za upravljanje rizicima i ocenom njihove efikasnosti

Matična Banka je u svom poslovanju posebno izložena sledećim vrstama rizika:

1. Kreditnom i sa njim povezanim rizicima.
  2. Riziku likvidnosti.
  3. Tržišnom riziku.
  4. Kamatnom riziku u bankarskoj knjizi.
  5. Operativnom riziku.
  6. Riziku ulaganja.
  7. Riziku izloženosti.
  8. Riziku zemlje kao i svim drugim rizicima koji se mogu pojaviti u redovnom poslovanju Banke.
- Navedeni rizici nisu svi prisutni u poslovanju podređenog društva imajući u vidu prirodu i obim poslovanja.

Kreditni rizik je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital matične Banke, usled neizvršenja obaveza dužnika prema matičnoj Banci.

Kreditni rizik uslovljen je kreditnom sposobnošću dužnika, njegovom urednošću u izvršavanju obaveza prema Banci, kao i kvalitetom instrumenata obezbeđenja. Prihvatljiv nivo izloženosti kreditnom riziku matične Banke u skladu je sa definisanim Okvirom za upravljanje rizicima i Strategijom upravljanja rizicima i zavisi od strukture portfolija matične Banke, na osnovu koje se omogućuje limitiranje negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital matične Banke uz minimiziranje kapitalnih zahteva za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja, rizik izmirenja/ispоруke po osnovu slobodnih isporuka i u cilju održavanja adekvatnosti kapitala na prihvatljivom nivou. Matična Banka upravlja kreditnim rizikom na nivou klijenta, grupe povezanih lica i celokupnog kreditnog portfolija. Matična Banka odobrava plasmane klijentima (pravnim i fizičkim licima) za koje procenjuje da su kreditno sposobni vršeći analizu, odnosno kvantitativno i/ili kvalitativno merenje i procenu kreditnog rizika i finansijskog stanja dužnika. Proces merenja kreditnog rizika zasnovan je na merenju nivoa rizičnosti pojedinačnog plasmana na osnovu internog sistema rejtinga, kao i na primeni regulative Narodne banke Srbije, koja zahteva klasifikaciju svakog plasmana na osnovu propisanih kriterijuma.

Praćenjem i kontrolom portfolija u celini i po pojedinim segmentima, Matična Banka vrši poređenje sa prethodnim periodima, identifikuje trendove kretanja i uzroke promena nivoa kreditnog rizika. Takođe, prati pokazatelje kvaliteta aktive (kretanje NPL-a, stepen pokrivenosti NPL-a ispravkama vrednosti i slično), kao i izloženost prema regulatorno i interno definisanim limitima. Odlukom o upravljanju rizikom koncentracije po osnovu izloženosti banke određenim vrstama proizvoda. Takođe, uvedeno je i praćenje i izveštavanje o stepenu kreditne zaduženosti fizičkih lica (DTI racio). Navedeni propisi su donekle relaksirani izmenama i dopunama koje je sprovedla Narodna banka Srbije u cilju njihovog usklađivanja sa aktuelnim okolnostima poslovanja, prouzrokovanim pandemijom virusa COVID-19. Proces praćenja kvaliteta kredita omogućava Banci da proceni potencijalne gubitke, kao rezultat rizika kojima je izložena i da preduzme odgovarajuće korektivne mere. S druge strane,

matična Banka ne ulaže u visoko rizične plasmane kao što su ulaganja u potencijalno profitabilne projekte ali s visokim rizikom, u investicione fondove visoko rizičnog portfolija i slično.

Rizik likvidnosti predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nemogućnosti matična Banke da ispuni svoje dospele obaveze usled povlačenja postojećih izvora finansiranja i o nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja – rizik likvidnosti izvora finansiranja, kao i otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu – tržišni rizik likvidnosti.

Rizik likvidnosti ispoljava se kroz teškoće matične Banke u izmirenju dospelih obaveza u slučaju nedovoljnih rezervi likvidnosti i nemogućnosti pokrića neočekivanih odliva ostale pasive. Matična Banka u svom poslovanju poštuje osnovne principe likvidnosti, ostvarujući dovoljan nivo likvidnih sredstava za pokriće obaveza nastalih u kratkom roku, odnosno poštuje princip solventnosti, formiranjem optimalne strukture sopstvenih i pozajmljenih izvora sredstava i formiranjem dovoljnog nivoa rezervi likvidnosti koje ne ugrožavaju ostvarivanje planiranog povrata na kapital.

Rizik likvidnosti, ispoljava se i u nemogućnosti matične Banke da transformiše pojedine delove aktive u likvidna sredstva u kratkom roku. Matična Banka vrši analizu rizika izvora sredstava i tržišnog rizika likvidnosti. Problem likvidnosti sa aspekta izvora sredstava odnosi se na strukturu pasive, odnosno obaveza i izražava se kroz potencijalno značajno učešće nestabilnih izvora, kratkoročnih izvora ili njihove koncentracije. Rizik likvidnosti izvora sredstava zapravo predstavlja rizik da Matična Banka neće moći da ispuni obaveze usled povlačenja nestabilnih izvora sredstava, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora sredstava. Sa druge strane, rizik likvidnosti ispoljava se i kroz deficit rezervi likvidnosti i otežanog ili nemogućeg pribavljanja likvidnih sredstava po prihvatljivim tržišnim cenama. U cilju adekvatnog upravljanja rizikom likvidnosti matična Banka je tokom 2021. godine, uspostavila proces interne procene adekvatnosti upravljanja likvidnošću (ILAAP), koji se sprovodi najmanje jednom godišnje. Banka je uspostavila sistem internih limita i Okvir Rizičnog apetita, u skladu sa standardima Grupe za strukturne pokazatelje likvidnosti, kao i sa prirodom poslovanja Banke.

U toku 2021. godine matična Banka je bila usklađena sa regulatornim i interno definisanim limitima, kao i Okvirom za upravljanje rizicima, a rizik likvidnosti se kretao u kontrolisanim okvirima. Matična Banka aktivno preduzima preventivne mere u cilju minimiziranja izloženosti riziku likvidnosti.

Tržišni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital matična Banke usled promena tržišnih varijabli i obuhvata devizni rizik za sve poslovne aktivnosti koje obavlja i cenovni rizik pozicija knjige trgovanja.

Matična Banka je izložena **deviznom riziku** koji se manifestuje kroz mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital usled volatilnosti deviznih kurseva, odnosa, promene vrednosti domaće valute u odnosu na strane valute ili promene vrednosti zlata i drugih plemenitih metala. U cilju minimiziranja izloženosti deviznom riziku Banka vrši diversifikaciju valutne strukture portfolija i valutne strukture obaveza, usklađivanje otvorenih pozicija po pojedinim valutama, poštujući principe ročne transformacije sredstava. U toku 2021. godine, Banka je bila usklađena sa regulatornim pokazateljem deviznog rizika koji je izražen kao 20% regulatornog kapitala, kao i sa značajno konzervativnijim interno definisanim limitima, odnosno sa definisanim Okvirom za upravljanje rizicima.

Kamatni rizik predstavlja rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled nepovoljnih promena kamatnih stopa. Matična Banka na sveobuhvatan način blagovremeno utvrđuje uzroke tekuće i procenjuje faktore buduće izloženosti kamatnom riziku. Izloženost ovoj vrsti rizika zavisi od odnosa kamatno osetljive aktive i pasive. Upravljanje kamatnim rizikom ima za cilj održavanje prihvatljivog nivoa izloženosti kamatnom riziku sa aspekta uticaja na finansijski rezultat i ekonomsku vrednost kapitala, vođenjem adekvatne politike ročne usklađenosti perioda ponovnog formiranja kamatnih stopa i usklađivanja izvora sa plasmanima prema visini kamatne stope i ročnosti. Tokom 2021. godine matična Banka je unapredila proces upravljanja kamatnim rizikom.

U toku 2021. godine matična Banka je bila usklađena sa regulatornim i interno definisanim limitima, kao i Okvirom za upravljanje rizicima.

Operativni rizik je rizik od gubitka koji nastaje usled nedostataka ili grešaka kod funkcionisanja unutrašnjih procesa, sistema i ljudi ili zbog spoljnih događaja. Operativni uključuje pravni rizik, ali ne

i strateški i reputacioni rizik. Međutim, zbog značaja, reputacioni rizik se uzima u obzir kod upravljanja operativnim rizikom. Operativni rizik se definiše kao događaj koji je nastao kao rezultat neodgovarajućih ili neuspešnih internih procesa, postupaka zaposlenih i sistema ili sistemskih i drugih spoljašnjih događaja, interne i eksterne prevare, prakse zapošljavanja i bezbednosti na radnom mestu, potraživanja clijenata, distribucije proizvoda, novčanih kazni i penala usled povreda, štete nanete materijalnoj imovini, poremećaja u poslovanju i sistemskih propusta i upravljanja procesima.

Merenje, odnosno procena operativnog rizika matična Banke vrši se kroz kvantitativnu i/ili kvalitativnu procenu identifikovanog operativnog rizika. Matična Banka sprovodi merenje izloženosti operativnim rizicima kroz evidenciju događaja, praćenje ključnih indikatora rizika i utvrđivanje profila operativnih rizika.

Ključni indikatori rizika predstavljaju rano upozorenje za signaliziranje promena u rizičnom profilu Banke. Odnose se na određeni operativni rizik i prikazuju veću izloženost u nastanku događaja operativnog rizika. Njihova svrha je pružanje pomoći u smanjivanju gubitaka i operativnih rizika kroz proaktivno sagledavanje faktora rizika.

Profil operativnih rizika Banke predstavlja izloženost Banke operativnom riziku i služi kao osnova za donošenje dopunskih odluka, kojima bi se poboljšao postojeći profil operativne rizičnosti i približio ciljnom profilu. Postojeći profil identifikovanih operativnih rizika je rezultat identifikacije i ocene operativnih rizika u okviru određenih procesa od strane organizacionih oblika, koja se sprovodi najmanje jednom godišnje. Postojeći profil operativnih rizika uključuje operativne rizike koje staratelji operativnih rizika (osobe koje su odgovorne za praćenje operativnih rizika, kao i drugi zaposleni), vide u okviru svojih organizacionih oblika ili izvan njih. Tokom 2021. godine, pored ostalih procena operativnih rizika u procesima, matična Banka je sprovela i procenu izloženosti operativnim rizicima u uslovima pandemije virusa Covid 19 kao i u procesu integracije i identifikovala operativne rizike. Za identifikovane operativne rizike definisane su odgovarajuće mere za umanjene rizika.

Matična Banka preduzima mere u cilju ublažavanja operativnih rizika i proaktivnog reagovanja na potencijalne događaje operativnih rizika kroz permanentno praćenje svih aktivnosti, praćenje ključnih indikatora rizika koji predstavljaju rano upozorenje za signaliziranje promena u rizičnom profilu Banke, primenu adekvatnog i pouzdanog informacionog sistema, a čijim sprovođenjem se unapređuje poslovna praksa i optimizuju poslovni procesi Banke. Usled povećanja sistemskog rizika vezanog za tužbene zahteve protiv Banke po osnovu naplaćenih naknada za isplatu kredita i premije osiguranja NKOSK-a Banka je tokom 2021. godine pravovremeno rezervisala sredstva po osnovu tužbenih zahteva protiv Banke, a u skladu sa procenom budućeg očekivanog gubitka po tom osnovu, zbog čega je beležila i prekoračenja interno definisanih limita Okvirom za upravljanje rizicima.

Rizik ulaganja matična Banke predstavlja rizik ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva i investicione nekretnine. U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije prati se nivo trajnih ulaganja i o tome se obaveštavaju Organi i Odbori Banke. Na ovaj način se obezbeđuje da ulaganje matične Banke u jedno lice koje nije u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala matične Banke, te da ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

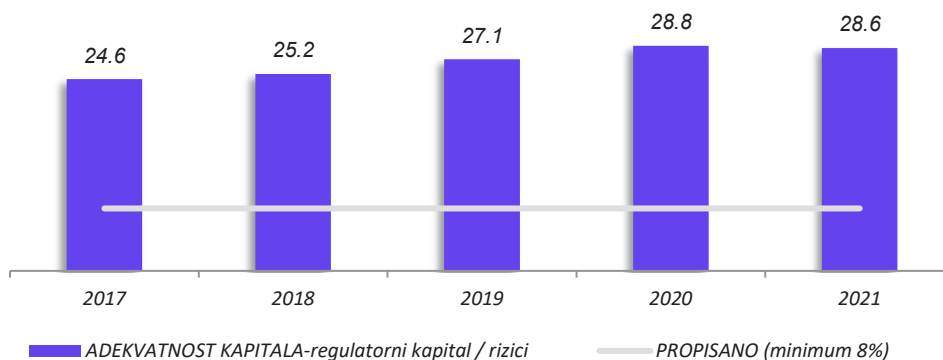
Velika izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica, uključujući i lica povezana sa matičnom Bankom jeste izloženost koja iznosi najmanje 10% kapitala Banke. U toku 2021. godine matična Banka je bila usklađena sa regulatornim i interno definisanim limitima izloženosti.

Rizik zemlje je rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je matična Banka izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital matične Banke zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od dužnika iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla dužnika. Izloženost Banke riziku zemlje je na prihvatljivom nivou.

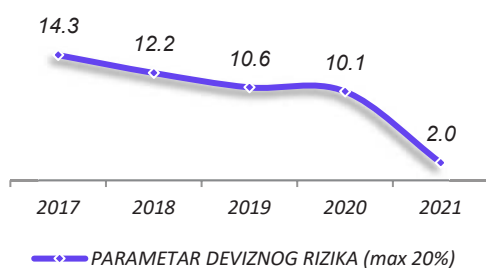
Detaljan prikaz i objašnjenje rizika kojima je Grupa izložena u svom poslovanju je predstavljen u tački 4. Upravljanje rizicima u Napomenama uz finansijske izveštaje.

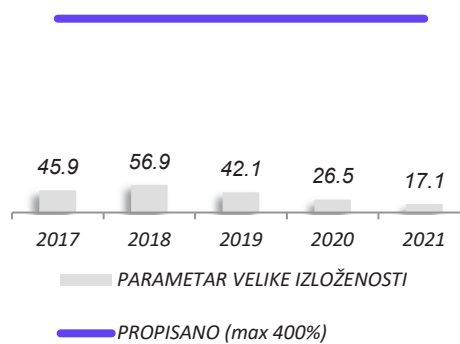
Adekvatnost kapitala Grupe

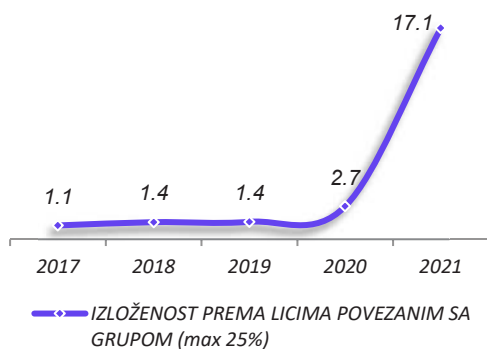
Parametar deviznog rizika Grupe

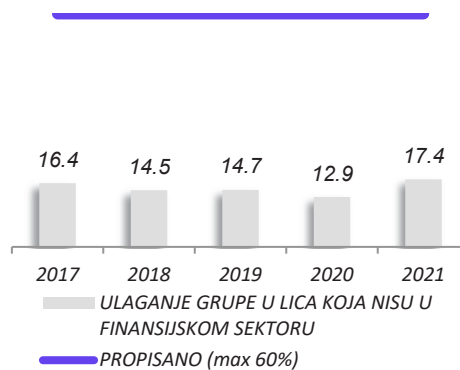
Parametar velike izloženosti Grupe

Lica povezana sa Grupom

Ulaganje Grupe

10. NEFINANSIJSKE INFORMACIJE GRUPE

10.1. Poslovni model Grupe

Grupa Komercijalna banka ad Beograd funkcioniše kao poslovna banka univerzalnog tipa. Banka je u svom poslovanju podjednako usmerena na rad sa stanovništvom, pravnim licima i registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima. Aktivnosti Grupe uključuju kreditne, depozitne i garancijske poslove i poslove platnog prometa u zemlji i inostranstvu u skladu sa Zakonom o bankama, kao i poslove upravljanja investicionim fondovima.

Banka posluje samostalno, po tržišnim principima, uz primenu načela likvidnosti, profitabilnosti i sigurnosti, uz poštovanje zakona, drugih propisa i opštih principa bankarskog poslovanja u ostvarivanju svojih ciljeva na društveno odgovoran način, u skladu sa temeljnim vrednostima i poslovnom etikom.

Poslovni model Banke opredeljen je kao prikupljanje, držanje slobodnih novčanih sredstava od pravnih i fizičkih lica pod definisanim uslovima (glavnice i kamate) i plasiranje prikupljenih novčanih sredstava pravnim i fizičkim licima u obliku kredita pod drugim, definisanim uslovima (glavnice i kamate), investiranje u hartije od vrednosti i druge registrovane poslove.

Osnovan delatnost Društva KomBank INVEST je organizovanje i upravljanje UCITS fondom. Izuzetno Društvo može upravljati drugim institucijama kolektivnog investiranja u skladu sa posebnim zakonom i u pogledu kojih podleže pridencijalnom nadzoru. Imovinu Društva čine stvari i prava u vlasništvu Društva, kao i druga prava Društva. Društvo odgovara za svoje obaveze celokupnom imovinom.

Društvo upravlja radom i poslovanjem sledećih fondova:

1. KOMBANK INFOND

Primarni investicioni cilj društva za upravljanje je da odgovornim i profesionalnim upravljanjem članovima UCITS fonda omogući da uz preuzimanje umerenog rizika ostvare visoke stope prinosa na sredstva uložena na duži vremenski period.

Osnovni investicioni cilj (benchmark) UCITS fonda je ostvarivanje stope prinosa koja kontinuirano prati kretanje vodećih svetskih indeksa.

Imajući u vidu i opredeljenost ulaganja u finansijske instrumente koji su na dnevnom nivou osetljivi na promenu tržišnih uslova, kao i na sastav portfolija UCITS fonda, moguća je umerena volatilnost investicione jedinice.

2. KOMBANK NOVČANI FOND

Investicioni cilj UCITS fonda je da odgovornim i profesionalnim upravljanjem omogući ostvarivanje stabilnog prinosa uz što veću profitabilnost ulaganja, za svoje članove, uz nizak stepen rizika i uz održavanje likvidnosti imovine na najvišem mogućem nivou.

Osnovni investicioni cilj (benchmark) UCITS fonda je ostvarivanje stope prinosa koja kontinuirano prati kretanje dnevne BEONIA (Belgrade over-night interest rate) kamatne stope kao repnog pokazatelja UCITS fonda.

3. KOMBANK DEVIZNI FOND

Investicioni cilj UCITS fonda je da odgovornim i profesionalnim upravljanjem omogući ostvarivanje stabilnog prinosa uz što veću profitabilnost ulaganja, za svoje članove, uz nizak stepen rizika i uz održavanje likvidnosti imovine na najvišem mogućem nivou.

Osnovni investicioni cilj UCITS fonda (benchmark) je ostvarenje prinosa koji kontinuirano pratiti kretanje EURIBOR kamatne stope, kao i ostale repne stope na deviznom tržištu.

10.2. Ulaganja u cilju zaštite životne sredine

Grupa poštuje međunarodne standarde i vrednosti u kreiranju finansijskih proizvoda i usluga, razvija i sprovodi aktivnosti na polju zaštite životne sredine i zaštite ljudskih i radnih prava.

Komercijalna banka Beograd, Matična banka posebno brine o zaštiti životne sredine i posvećena je odgovornom poslovanju pri čemu se teži minimiziranju u stvaranju otpada, optimizaciji potrošnje resursa u cilju smanjenja uticaja na životnu sredinu na najmanju moguću meru, kao i pravilnom upravljanju potencijalnih rizika po životnu sredinu prilikom kreditiranja. Mere koje se preduzimaju radi smanjenja negativnog uticaja na životnu sredinu su:

Štampanje/recikliranje papira i uticaj na okolinu

Smanjivanje štampanja je trajan i dugoročan proces u Komercijalnoj banci koji je pokrenut uvođenjem DMS još 2012. godine. Tokom poslednjih nekoliko godina uvedena je elektronska pisarnica gde se kompletna ulazna pošta skenira i u digitalnom obliku šalje organizacionim oblicima u Banci. Poslednjih godina dokumenti se potpisuju sertifikovanim elektronskim potpisom, a konstantno se radi na digitalizaciji poslovnih procesa što dovodi do konstantnog smanjenja potrošnje papira (u periodu 2019-2020 za 20%, a u periodu 2020-2021 za dodatnih 19%). Jedan od ciljeva projekta relokacije centrale banke je i uvođenje paperless načina poslovanja. Posle izvršenog odabiranja arhivske građe kojoj je istekao rok čuvanja, ista se izdvaja radi uništavanja i recikliranja po najstrožijim standardima i procedurama.

Reciklaža otpada

Upravljanje otpadom podrazumeva sortiranje otpada na komercijalni otpad i otpad od električne i elektronske opreme. Odlaganje otpada od električne elektronske opreme vrši se po završetku godišnjeg popisa osnovnih sredstava na način da se isti predaje sertifikovanoj firmi za zbrinjavanje ove vrste otpada, a koja po završenom prevozu dostavlja Banci overenu potvrdu da je otpad preuzet.

Korišćenje svetla

Svakodnevnim aktivnostima Komercijalna banka doprinosi uštedi električne energije na način da se u prostorijama koje se ne koriste stalno svetlo drži ugašeno i pali se samo po potrebi, a počelo se i sa instaliranjem LED sijalica u objektima. Relokacijom centrale banke planirana je primena tehnoloških rešenja koja će centralu napraviti pametnom zgradom sa implementiranim BMS (sistem za upravljanje zgradom) i solarnim panelima koji će dodatno doprineti manjoj potrošnji energije.

Smanjenje emisije CO2

Prepoznajući značaj i nepovoljan trend povećanja emisije CO2 na globalnom nivou Komercijalna banka je preduzela set mera usmerenih na ograničavanje sopstvenog uticaja na emisiju gasova CO2. Počevši od 2022. godine, Komercijalna Banka je osigurala da celokupna potrošena električna energija dolazi isključivo iz obnovljivih izvora energije. Na taj način je izbegnut indirektan podsticaj emisije gasova sa efektom staklene bašte koji nastaju sagorevanjem uglja. Takođe, pokrenute su i aktivnosti na izračunavanju ukupne emisije pomenutih gasova usled redovnih aktivnosti Komercijalne Banke a rezultati ovih aktivnosti će biti iskorišćeni kako bi se postavile strategije usmerene na dalje smanjenje emisije svih štetnih gasova.

Sistem Upravljanja Zaštitom Životne Sredine

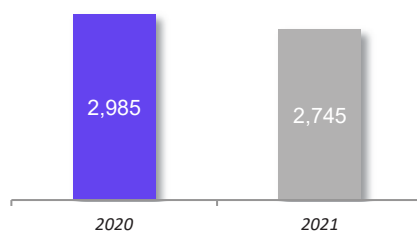
Komercijalna banka aktivno radi na uspostavljanju Sistema upravljanja zaštitom životne sredine (ESMS – Environmental and Social Management System) koji će osigurati svakodnevnu analizu, ograničavanje i upravljanje svih potencijalnih rizika po životnu sredinu ili društvo a koji mogu nastati kreditiranjem određenih industrija ili projekata. Sistem upravljanja zaštitom životne sredine funkcionisaće u skladu sa principima i pravilima usvojenim od strane Evropske Banke za Obnovu i Razvoj (EBRD), Multilateralne Agencije za Garantovanje Investicija (MIGA) i zakonskog okvira Republike Srbije, što će osigurati najviše standarde prilikom upravljanja rizicima po životnu sredinu i društvo.

10.3. Socijalna i kadrovska pitanja Grupe

Na dan 31. decembra 2021. godine Grupa je ukupno imala 2.745 zaposlenih, za 240 manje nego u prethodnoj 2020. godini. Smanjenje je nastalo kao posledica sprovedenih promena u toku 2021. godine odnosno prodaje člana Grupe Komercijalne banke ad Banka Luka i pripajanja člana Grupe Komercijalne banke ad Podgorica NLB Banci ad Podgorica. U podatku 2.745 zaposlenih uračunati su zaposleni Matične banke, Društva KomBank INVEST i NLB Banke ad Podgorica.

Broj zaposlenih Grupe

Članice Grupe samostalno definišu i sprovode kadrovsku politiku u skladu sa pojedinačnim Poslovnim politikama i Strategijama i biznis planovima.

Misija upravljanja ljudskim resursima u Komercijalnoj banci je razvoj i održavanje visokog nivoa stručnosti i motivacije zaposlenih u cilju realizacije poslovnih planova Banke. Uz kontinuiranu optimizaciju broja i strukture zaposlenih poslednjih godina, rasla je i efikasnost Banke, mereno aktivom po zaposlenom.

Tokom 2021. godine nadležne organizacione jedinice u članicama Grupe su organizovale i sprovele obuke svojih zaposlenih u skladu sa aktuelnom, lokalnom zdravstvenom situacijom.

Tokom 2021. godine Sektor ljudskih resursa, Matične banke, je učestvovao u organizaciji obuka zaposlenih, pri čemu je 99% njih edukaciju pratilo „online“. Pojavom epidemije virusa COVID-19 u Republici Srbiji, u cilju povećanja zdravstvene bezbednosti, zaposleni su uglavnom upućivani na obuke na kojima nije bilo neophodno lično prisustvo. Od ukupnog broja polaznika, žene čine 72,6%, dok muškarci čine 27,4% polaznika obuka.

Matična banka od 2008. godine sprovodi Godišnju evaluaciju rada zaposlenih na osnovu postavljenih godišnjih ciljeva, praćenja ostvarenja tih ciljeva, ali i iskazanih sposobnosti zaposlenih prilikom ostvarenja ciljeva. Godišnja evaluacija rada zaposlenih je i osnova za nagrađivanje, planiranje karijere zaposlenih i planiranje budžeta i Plana obuka zaposlenih. U 2021. godini, proces postavljanja ciljeva, praćenja rezultata i nagrađivanja zaposlenih usklađen je sa standardima na nivou NLB Grupe.

Zaposleni u Matičnoj banci imaju slobodu sindikalnog udruživanja. U Banci od 2010. godine postoji i deluje Samostalni sindikat Komercijalne banke ad Beograd. Sindikat je samostalan i nezavisan u svom radu, pružajući adekvatnu podršku svim zaposlenima, ne samo članovima, kako bi uslovi rada svih zaposlenih bili na adekvatnom nivou.

Zaposlenima u Matičnoj banci je omogućeno da izvrše prijave slučajeva mobinga na radnom mestu. U toku 2021. godine nije bilo prijavljenih slučajeva mobinga na radnom mestu. U Matičnoj banci žene i muškarci su ravnopravni u pogledu iznosa plate za posao za koji su potrebne iste kvalifikacije i iste složenosti odnosno primaju istu platu za istu vrstu posla koji obavljaju.

I u toku 2021. godine kao i 2020. godine, za vreme pandemije virusa Covid-19 zaposlenima je omogućeno da se, u skladu sa mogućnostima, opredele za rad u prostorijama Banke ili za rad od kuće. Zaposlenima je omogućeno da samostalno odluče da li će se vakcinisati ili neće.

U cilju zaštite zdravlja radnika Matična banka je, od momenta pojave pandemije izazvane virusom COVID-19 preduzela čitav niz mera od kojih se posebno izdvajaju:

- zaposlenima je omogućen rad od kuće u slučajevima gde je ovaj rad moguće organizovati;
- za zaposlene koji su nastavili da rade u službenim prostorijama Banke obezbeđena su sredstva za dezinfekciju kao i zaštitne maske;
- u skladu sa odredbama Zakona o radu i Kolektivnim ugovorom Banke omogućen je privremeni prekid rada na zahtev zaposlenih, sa prijavljenim hroničnim oboljenjima). Zaposlenima za vreme prekida rada, pripada pravo na naknadu zarade u visini 80 % od zarade koju bi zaposleni ostvario da radi;
- u skladu sa preporukama iz zaključaka Vlade Republike Srbije zaposlenima se odobrava isplata naknade zarade u visini od 100% osnova za naknadu zarade za slučaj privremenog odsustva za rada zbog potvrđene zarazne bolesti COVID-19. Navedeno pravo imaju svi zaposleni Banke bez obzira na način na koji je došlo do zaražavanja bolešću COVID-19, pod uslovom da su zaposleni pre privremenog odsustvovanja sa rada zbog potvrđene zarazne bolesti COVID-19 vakcinisani, kao i zaposlenima koji iz zdravstvenih razloga ne mogu biti vakcinisani;
- pružena je podrška radnicima koji su iskazali interes za vakcinacijom;
- radnici oboleli od COVID-a su koristili pravo na odsustvo sa rada po osnovu bolovanja.

10.4. Poštovanje ljudskih prava

U Grupi se poštuju sva ljudska prava zagarantovana lokalnom regulativom gde članice Grupe posluju. U svom poslovanju Grupa ne koristi i ne zloupotrebljava decu odnosno maloletna lica.

Zaposlenim ženama u Grupi je dozvoljeno da koriste pravo na trudnička i porodiljska odsustva u skladu sa lokalnom regulativom i Kolektivnim ugovorom.

U Matičnoj banci se poštuju sva ljudska prava zagarantovana Ustavom Republike Srbije. U svom poslovanju Banka ne koristi i ne zloupotrebljava decu odnosno maloletna lica. Zaposlenim ženama u Banci je dozvoljeno da koriste pravo na trudničko bolovanje, porodiljska odsustva, odsustva radi nege deteta i odsustvo sa rada radi posebne nege deteta, u skladu sa Zakonom o radu i Kolektivnim ugovorom.

U Komercijalnoj banci se poštuje zaštita podataka o ličnosti propisana Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti. U Banci je usvojen i interni akt Pravilnik Zaštita podataka o ličnosti (Pr-03-02-BK).

Banka poštuje privatnost zaposlenih u skladu sa propisima o zaštiti podataka o ličnosti.

Banka ulaže napore da zaposlenima obezbedi bezbednost na radu, u kom pravcu je usvojen veći broj akata i procedura.

Banka u skladu sa odredbama Kolektivnog ugovora kolektivno osigurava sve zaposlene za slučaj težih bolesti i hirurških intervencija i za slučaj smrti usled nezgode i invaliditeta (24/7/365).

Zaposleni je dužan da poštuje propise o bezbednosti i zaštiti života i zdravlja na radu, a nepoštovanje tih propisa i neobaveštavanje Banke o svakoj vrsti potencijalne opasnosti koja bi mogla da utiče na bezbednost i zdravlje na radu zaposlenog ili drugih zaposlenih, predstavlja povredu radne discipline, saglasno odredbama Kolektivnog ugovora Komercijalne banke ad Beograd.

U Banci postoji Odbor za bezbednost i zdravlje na radu koji ima nadležnosti uređene zakonom i Kolektivnom ugovorom Komercijalne banke ad Beograd.

10.5. Borba protiv korupcije i pitanja u vezi sa podmićivanjem

U Matičnoj banci je u primeni dokument Politika upravljanja sukobom interesa i sprečavanje korupcije Komercijalne banke AD Beograd - NLB Grupa (dalje:Politika) kojom je regulisano pitanje borbe protiv korupcije i podmićivanja²⁶.

U primeni ove Politike, Matična banka se pridržava:

- važećih zakonskih propis;
- Kodeksa korporativnog upravljanja Privredne komore Srbije,
- Pravila poslovanja Beogradske berze a.d. i
- najbolje prakse NLB Grupe.

U skladu sa navedenom Politikom:

- sukob interesa znači sukob između privatnih interesa pojedinca i osoba povezanih s njim (uključujući članove njihove uže porodice) i interesa NLB d.d. ili članica NLB Grupe, koje je pojedinac dužan da zaštiti, a koji bi mogao imati negativne posledice na sprovođenje poslovnih aktivnosti, donošenje poslovnih odluka, izvršavanje radnih zadataka i ispunjavanje obaveza
- korupcija znači svaku zloupotrebu položaja u privatne svrhe. To uključuje pribavljanje finansijskih i nefinansijskih koristi za sebe ili za druge. Primeri korupcije su ucene, podmićivanje, prevara, nepotizam, plaćanje olakšica.
- podmićivanje znači tražiti ili prihvatiti, za sebe ili za nekoga drugog, nezakonitu nagradu, poklon ili bilo koju drugu korist ili obećanje ili ponudu takve koristi kojom bi, zbog sticanja ili zadržavanja transakcije ili druge nezakonite koristi, zanemarili interese članice NLB Grupe ili drugog fizičkog lica ili im naneli štetu. Podmićivanje takođe znači obećanje, ponudu ili davanje nedozvoljene nagrade, poklona ili bilo koje druge koristi licu ili nekom drugom kako bi se sebi ili nekome priuštila neopravdana prednost pri dobijanju ili zadržavanju transakcije ili druge nezakonite koristi, takođe u zamenu za uslugu pribavljanja ili zadržavanja transakcije ili druge koristi.

Zabranjene radnje u vezi korupcije

U NLB Grupi bilo koji oblik korupcije je strogo zabranjen. U NLB Grupi je zabranjeno korišćenje bilo kojih resursa bilo koje članice NLB Grupe u bilo koje nezakonite svrhe ili svrhe koje nisu u skladu sa antikorupcijskim pravilima predviđenim ovom Politikom. Zaposleni su dužni da odbiju svako koruptivno ponašanje i odmah ga prijave organizacionoj jedinici nadležnoj za usklađenost.

U cilju borbe protiv korupcije Komercijalna banka AD Beograd ima razvijene procedure u cilju borbe protiv:

- nezakonitog prihvatanja i nedozvoljenog davanja poklona (podmićivanje) - strogo je zabranjeno nezakonito davanje ili prihvatanje poklona bilo kome/od bilo koga, bilo da je u pitanju poslovni partner, dobavljač ili javni službenik, radi dobijanja novog posla, zadržavanja postojećeg posla ili davanja prednosti nečijim interesima na pogrešan način ;
- plaćanja olakšica - ova aktivnost je zabranjena tako da se isplata olakšica ne sme niti vršiti niti primati;
- nepotizma - zabranjena aktivnost;
- lobiranja i političkih doprinosa - članice NLB Grupe neće plaćati nikakve političke doprinose - ni direktne ni indirektno;;
- sponzorstava i donacija - moraju se izbegavati odobravanja donacija i sponzorstava na netransparentan način za profitne organizacije; udruženja ili organizacije ili osobe povezane sa NLB Grupom, ili bez poštovanja pravila uspostavljenih za odobravanje donacija i sponzorstava;
- standarda za dobavljače i / ili spoljne pružaoce usluga - dobavljači i spoljni pružaoce usluga moraju biti unapred obavješteni o zahtevima u oblasti usklađenosti i integriteta, dobiti linkove za pristup objavljenom Kodeksu ponašanja NLB Grupe (za javnu upotrebu) dok ugovori sa Bankom moraju da sadrže standarde u oblasti usklađenosti i sprečavanja korupcije, kao i odgovarajuće pravne lekove (raskid ugovora zbog nepoštovanja standarda NLB Grupe) ;

²⁶ Podsticanje se takođe smatra korupcijom - ako neko obeća ili čak da nagradu drugoj osobi u zamenu za radnju koja ima naznake korupcije. U tom slučaju, i osoba kojoj je dat podsticaj i osoba koja u suštini obavlja takvu radnju uključene su u koruptivnu radnju.

- korišćenje posrednika - posrednici, agenti, savetnici, agenti za promet nekretninama, predstavnici i druga lica koja deluju u ime i za račun Banke ili druge članice NLB Grupe, moraju biti unapred obavešteni o zahtevima u oblasti usklađenosti i integriteta, dobiti linkove za pristup objavljenom Kodeksu ponašanja NLB Grupe (za javnu upotrebu) dok ugovori sa Bankom moraju da sadrže standarde u oblasti usklađenosti i sprečavanja korupcije, kao i odgovarajuće pravne lekove (raskid ugovora zbog nepoštovanja standarda NLB Grupe);
- zapošljavanje ili naručivanje usluga od bivših državnih službenika, nameštenika ili njihovih rođaka - javni službenici i nosioci funkcija, članovi njihove uže porodice i druge osobe usko povezane sa njima (npr. prijatelji, drugi bliski poznanici) uživaju jednak tretman kao i ostali (potencijalni) zaposleni ili poslovni partneri, na osnovu njihovog iskustva, veština i kompetencija, i nikada im se ne može dati prioritet zbog ovih veza u postupcima zapošljavanja ili procesima naručivanja usluga ili kupovine robe;
- kontakti sa visokim državnim zvaničnicima - članovi organa upravljanja članica NLB Grupe koji imaju kontakte sa vladom ili predstavnicima države ili predstavnicima diplomatskih predstavništava ili međunarodnih organizacija moraju, pored poštovanja pravila o prihvatanju i davanju poklona, kako bi zaštitili integritet i ugled NLB Grupe, voditi računa da u tim kontaktima ostvaruju osnovni cilj ove Politike, odnosno osiguraju transparentnost poslovanja. i
- kontakti sa drugim licima - zaposleni u NLB Grupi kojima se obratio predstavnik ili agent dobavljača, spoljnog pružaoca usluga, klijenta ili trećeg lica kako bi pokušali da neprimereno utiču na poslovne odluke članice NLB Grupe na neprimeren ili nezakonit način, dužni su da na to odmah ukažu organizacionoj jedinici nadležnoj za usklađenost poslovanja banke.

Ostale nedozvoljene odnosno zabranjene radnje u obavljanju poslovnih aktivnosti Banke i Grupe su opisane u pomenutom dokumentu tj. Politici.

10.6. Aktivnosti na polju istraživanja i razvoja

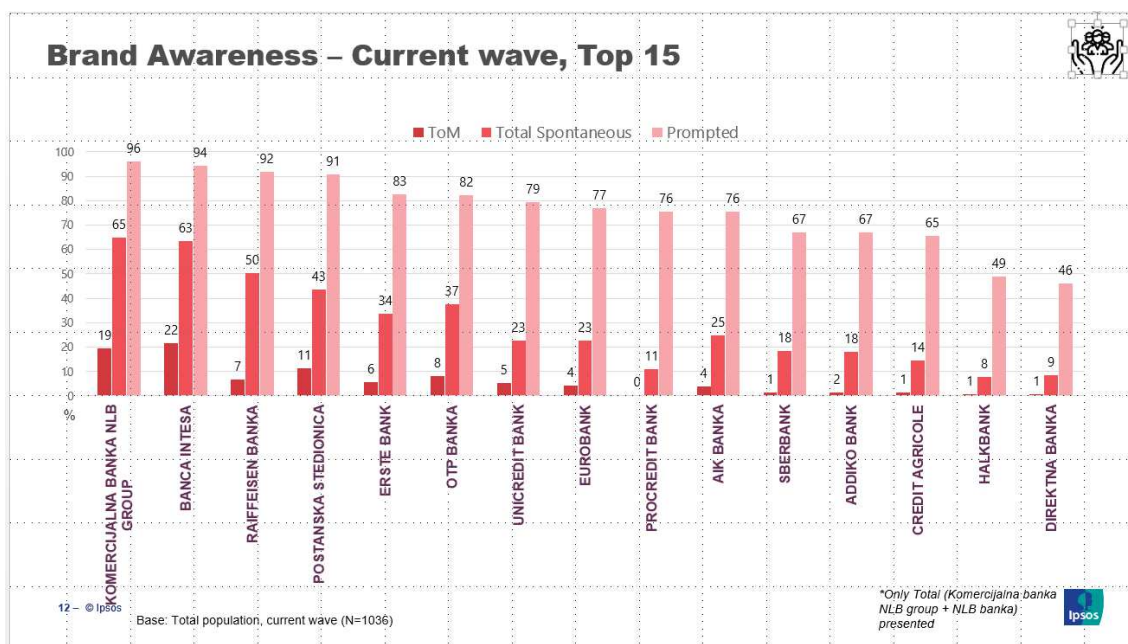
Komercijalna banka, Matična banka je tokom 2021. godine detaljno i ažurno pratila dešavanja na finansijskom tržištu i uspešno se prilagođavala uslovima i promenama na istom, kako bi zadržala svoju zavidnu poziciju, što pokazuju i sprovedena istraživanja.

Tržišna pozicioniranost Banke kao brenda, njenih proizvoda i usluga, proveravana su i tokom 2021. godine, kroz bankarski Omnibus, koji sprovodi istraživačka agencija „IPSOS“, specijalizovana za ovu vrstu istraživanja. Istraživanja pokazuju da Banka u dužem vremenskom periodu drži jednu od vodećih pozicija u očima javnosti, mereno kriterijumima prepoznatljivosti brenda, kvaliteta i zadovoljstva proizvodima i uslugama koje klijenti koriste. Svi rezultati istraživanja postavljaju se na interni portal Banke, a sa njima se upoznaju i ciljne grupe, radi dodatnog jačanja brenda Komercijalna banka.

Izveštaj poslednjeg bankarskog Omnibusa (iz novembra 2021. godine) pokazuje da je Komercijalna banka, po mišljenju ispitanika, rangirana u samom vrhu po kriterijumu prepoznatljivosti brenda među vodećih 15 banaka u Srbiji.

Prepoznatljivost brenda banaka u Srbiji (bankarski Omnibus, novembar 2021. godine)

Rezultati istraživanja i analiza doprinose unapređenju efikasnosti procesa donošenja poslovnih odluka, posebno bitnih u segmentu razvoja novih i unapređenja i modifikacije postojećih proizvoda i usluga.

U kontinuiranom procesu praćenja tržišnih signala i potreba postojećih korisnika i potencijalnih klijenata, nadležni sektori članica Grupe su u prethodnom periodu korisnicima ponudili nove i/ili unapredili postojeće proizvode i usluge Banke.

DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE GRUPE

KOMERCIJALNA BANKA A.D. BEOGRAD

Poseban doprinos očuvanju i povećanju vrednosti korporativnog imidža davale su aktivnosti iz oblasti društveno odgovornog poslovanja (DOP), koje je Banka pažljivo birala i podržavala i u kojima je aktivno saradivala sa svojim partnerima. Nastavljena je uspešna akcija za opremanje bolnica i porodilišta „Zajedno za bebe“.

Upravo je humanitarna akcija od 4. marta za GAK Narodni front bila i prvo javno predstavljanje predsednika Izvršnog odbora Vlastimira Vukovića. Tom prilikom je g. Vuković u ime banke poklonio ultrazvučni aparat ovoj poznatoj i uglednoj zdravstvenoj ustanovi.

Redovne aktivnosti u oblasti društvene odgovornosti bile su otežane usled situacije u zemlji izazvane pandemijom korona virusa. Banka je i ove godine odgovorila na ovaj izazov procedurama koje su omogućile poslovanje i u ovoj situaciji, kao i usmeravanjem sredstava na vanredne nabavke i donacije medicinskog materijala i opreme za bolnice.

Sve sprovedene aktivnosti Komerijalne banke ad Beograd u ovoj oblasti prati odgovarajuća PR podrška, bez koje savremeno tržišno poslovanje ne može da se zamisli, a koja se naročito pokazala kao neophodna u vanrednim okolnostima u kojima smo se našli 2021. godine. Banka je kvalitetno, jasno i ciljano komunicirala sa svojim „stajholderima“, kako bi ih pravovremeno informisala o svim izmenama koje su pratile poslovanje, kao i bezbednosnim procedurama koje je sprovedla. Time je postignuto međusobno razumevanje i zadržano poverenje u Banku, što doprinosi unapređenju stečenog imidža i reputacije.

11. PLAN BUDUĆEG RAZVOJA GRUPE

Strategije i planovi poslovanja za budući period definišu se i usvajaju na nivou pojedinačnih članica Grupe²⁷.

U skladu sa politikom NLB Grupe Komercijalna banka a.d. Beograd i NLB banka a.d. Beograd su u periodu jul - oktobar 2021. godine za banku koja nastaje integracijom dve banke, sačinili Budžet za 2022. godinu i finansijske projekcije za period 2023. - 2026. godina.

Polazna pretpostavka za izradu plana je uvažavanje efekata sinergije, posebno od aprila 2022. godine, koji se očekuju u procesu integracije. Uspešan završetak procesa integracije je prvi veliki izazov u narednom periodu.

Osnovni ciljevi Banke koji se žele postići u narednom petogodišnjem periodu su²⁸:

- značajno poboljšanje svih ključnih pokazatelja poslovanja, tako da pokazatelji budu iznad očekivanih na nivou sektora, uz planiranu dobit u skladu sa očekivanjima NLB Grupe;
- promena strukture aktive, sa visokim stopama rasta kreditne aktivnosti u svim segmentima i posledično značajnim rastom tržišnog učešća;
- nastavak, ali po nižim stopama, rasta depozitnog potencijala u cilju zadržavanja tržišnog učešća, uz smanjenje likvidnih sredstava, uključujući i ulaganja u hartije od vrednosti, koja će se u značajnom delu koristiti za rast kreditnog portfolija. Navedene promene će uticati na pokazatelj odnos kredita i depozita (LTD racio) za koji se očekuje značajan rast i dovođenje na nivo prosečnog za bankarski sektor;
- maksimalno korišćenje angažovanog kapitala, isplata dividendi u svim godinama, uz održavanje pokazatelja adekvatnosti kapitala na propisanim nivoima;
- unapređenje usluga i proizvoda u skladu sa tržišnim trendovima, uključujući kontinuirani rast tržišnog učešća u digitalnim kanalima prodaje;
- reorganizacija i rebrendiranje mreže ekspozitura kako bi se odgovorilo na želje i potrebe klijenata;
- optimizacija broja zaposlenih u skladu sa najboljom poslovnom praksom.

Očekivani prosečan godišnji rast tokom planiranog perioda je 5%, tako da bi projektovana ukupna aktiva na kraju 2026. godine iznosila preko RSD 746 milijardi. U prvim godinama planiranog perioda predviđeno je da banka postepeno iskoristi viškove likvidnosti za finansiranje rasta kreditnog portfolija tako da će stopa rasta ukupne aktive biti niža od prosečne stope rasta za ceo period.

Banka je pretpostavila snažan rast kreditnog portfolija u svim segmentima, u periodu od 2021. do 2026. godine, sa dvocifrenim prosečnim godišnjim rastom. Projektovani rast je znatno brži od očekivanog rasta tržišta, tako da će do 2026. godine Banka poboljšati svoju tržišnu poziciju u svim važnim segmentima. Rast kredita će se finansirati delom iz viškova likvidnih sredstava, a delom iz očekivanog rasta depozita nebankarskog sektora.

Na strani pasive, prosečna godišnja stopa rasta depozita nebankarskog sektora prati stopu rast ukupne aktive. Zbog viška likvidnosti i niskog LTD racia, Banka ne očekuje da će imati potrebe za finansiranjem na međubankarskom tržištu, dok će se, po potrebi, koristiti sredstva u formi kreditnih linija od matične banke, NLB d.d. Ljubljana.

Uprkos pritisku na kamatne stope, planirani snažan rast kreditnog portfolija očekuje se da rezultira u značajnom rastu prihoda od kamata u planskom periodu, a Banka planira da aktivno upravlja i tarifama naknada u cilju ostvarivanja odgovarajućih prinosa od naknada. U tom delu fokus će biti na bankarske usluge vezane za plaćanje, kao i na dokumentarne poslove.

Na Skupštini akcionara Komercijalne banke ad Beograd, Matične banke, održanoj dana 26.10.2021. godine doneta je Odluka o davanju saglasnosti za prodaju **Komercijalne banke a.d. Banja Luka**. Proces

²⁷ U okviru ove tačke izveštaja su prikazani delovi preuzeti iz pojedinačnih Strategija i biznis planova poslovanja članica Grupe

²⁸ Strategija i biznis plan Komercijalne banke ad Beograd za period 2022. - 2026. godine

prodaje **Komercijalne banke a.d. Banja Luka**, i izlazak iz Grupe **Komercijalne banke ad Beograd**, završen je u decembru 2021. godine.

Poslovni ciljevi Društva za upravljanje UCITS fondom **KOMBANK INVEST a.d. Beograd** za budući planski period su:

- povećanje bilansne aktive;
- obaveze društva zadržati na istom nivou;
- rast prihoda od upravljanja fondovima, stabilni finansijski prihodi uz kontrolu visine rashoda poslovanja, što će rezultirati značajnim povećanjem godišnjeg neto dobitka;
- respektivan rast poslovnih rezultata i povećanje obima poslovanja korišćenjem pogodnosti koje donosi zakonska regulativa - direktne uplate u valuti Eur, slobodan promet investicionim jedinicama i zaloga prvog reda nad investicionim jedinicama.

12. ZNAČAJNI DOGAĐAJI PO ZAVRŠETKU POSLOVNE GODINE

Od 31. decembra 2021. godine do kraja februara 2022. godine zakazane su dve vanredne sednice Skupštine akcionara Matične banke.

Na sednici Skupštine akcionara Banke koja je zakazana i održana 02.02.2022. godine usvojene su sledeće odluke:

- Odluka o izmenama i dopunama Ugovora o osnivanju
- Odluka o usvajanju Statuta NLB Komercijalne banke AD Beograd
- Odluka o dopuni Odluke o prihvatanju pripajanja NLB Banke AD Beograd Komercijalnoj banci AD Beograd.

Nova vanredna sednica Skupštine akcionara Banke zakazana je i održana 25.02.2022. godine na kojoj je usvojena sledeća odluka:

- Odluka o dopunama Odluke o sticanju sopstvenih akcija Banke od nesaglasnih akcionara.

Ostali značajni događaji po završetku poslovne godine u Grupi KB odnosno u članicama Grupe, obelodanjeni su u Napomenama uz konsolidovane finansijske izveštaje – Događaji nakon datuma bilansa stanja.

Potpisano u ime Grupe Komercijalne banke a.d. Beograd

 Dejan Janjatović
 zamenik predsednika Izvršnog odbora

 Vlastimir Vuković
 predsednik Izvršnog odbora

KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NLB GRUPA

**GODIŠNJI IZVEŠTAJ O
POSLOVANJU GRUPE
KOMERCIJALNE BANKE AD
BEOGRAD ZA 2021. GODINU**

Mart, 2022. godine

Komercijalna banka AD Beograd
NLB Grupa

SADRŽAJ

1. OSNOVNI POKAZATELJI POSLOVANJA GRUPE	3
2. MAKROEKONOMSKI USLOVI POSLOVANJA.....	4
3. POSLOVNE AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA GRUPE.....	5
3.1. ORGANIZACIONA STRUKTURA GRUPE.....	6
3.2. OSNOVNI PODACI O ČLANICAMA GRUPE.....	6
4. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE U GRUPI.....	9
4.1. PRAVILA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA	9
4.2. OPIS OSNOVNIH ELEMENATA SISTEMA INTERNIH KONTROLA I SMANJENJA RIZIKA U VEZI SA POSTUPKOM FINANSIJSKOG IZVEŠTAVANJA	10
4.3. INFORMACIJE O PONUDAMA ZA PREUZIMANJE.....	10
4.4. OPIS POLITIKE RAZNOLIKOSTI.....	11
5. FINANSIJSKI POLOŽAJ I REZULTATI POSLOVANJA GRUPE.....	13
5.1. BILANSNA AKTIVA GRUPE I ČLANICA GRUPE.....	13
5.2. KONSOLIDOVANI BILANS STANJA NA DAN 31.12.2021. GODINE	14
5.3. KONSOLIDOVANI BILANS STANJA NA DAN 31.12.2021. GODINE – ČLANICE GRUPE	16
5.4. KREDITI I DEPOZITI KOMITENATA I BANAKA GRUPE I ČLANICA GRUPE	17
5.5. KONSOLIDOVANI BILANS USPEHA U PERIODU OD 01.01. DO 31.12.2021. GODINE.....	18
5.6. POKAZATELJI PROFITABILNOSTI GRUPE	20
5.7. KONSOLIDOVANI BILANS USPEHA U PERIODU OD 01.01. DO 31.12.2021. GODINE- ČLANICE GRUPE.....	20
6. FINANSIJSKI INSTRUMENTI ZNAČAJNI ZA PROCENU FINANSIJSKOG POLOŽAJA GRUPE	21
7. POSLOVANJE OGRANAKA PRE KONSOLIDACIJE.....	21
8. OTKUP SOPSTVENIH AKCIJA	23
9. UPRAVLJANJE RIZICIMA	24
9.1. CILJEVI I POLITIKE ZA UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA.....	24
9.2. IZLOŽENOST RIZICIMA (CENOVNOM, KREDITNOM, RIZIKU LIKVIDNOSTI I RIZIKU NOVČANOG TOKA) SA STRATEGIJOM ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA I OCENOM NJIHOVE EFIKASNOSTI.....	26
10. NEFINANSIJSKE INFORMACIJE GRUPE	30
10.1. POSLOVNI MODEL GRUPE	30
10.2. ULAGANJA U CILJU ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE.....	31
10.3. SOCIJALNA I KADROVSKA PITANJA GRUPE.....	32
10.4. POŠTOVANJE LJUDSKIH PRAVA	33
10.5. BORBA PROTIV KORUPCIJE I PITANJA U VEZI SA PODMIČIVANJEM	34
10.6. AKTIVNOSTI NA POLJU ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA.....	35
11. PLAN BUDUĆEG RAZVOJA GRUPE.....	37
12. ZNAČAJNI DOGAĐAJI PO ZAVRŠETKU POSLOVNE GODINE	38

Konsolidovani finansijski izveštaji bankarske Grupe iskazuju se u hiljadama dinara. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji i funkcionalnu valutu Matične banke.

Funkcionalna valuta, EUR iz finansijskih izveštaja Komercijalne banke ad Podgorica i BAM iz finansijskih izveštaja Komercijalne banke ad Banja Luka, preračunata je u izveštajnu valutu Matične banke – dinar (RSD) na bazi zvanično objavljenih kurseva u Republici Srbiji.

Konsolidovani bilans uspeha i Konsolidovani bilans tokova gotovine za period su reklasifikovani primenom prosečnog zvaničnog kursa u Republici Srbiji za 2021. godinu od 117,5725 za jedan EUR i 60,1141 za jednu BAM, a ostali konsolidovani finansijski izveštaji (bilans stanja, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o ostalom rezultatu) primenom zaključnog kursa na dan bilansa od 117,5815 za jedan EUR odnosno 60,1194 za jednu BAM .

Poslovne promene nastale u stranoj valuti se preračunavaju u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom deviznom tržištu, koji važi na dan poslovne promene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan konsolidovanog bilansa stanja, preračunate su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom deviznom tržištu koji je važio na taj dan.

Konsolidovani bilans uspeha Grupe uključuje bilans uspeha:

- Komercijalne banke a.d. Beograd i Kombank INVEST-a a.d. Beograd za period od 01.01. do 31.12.2021. godine,
- Komercijalne banke a.d. Podgorica u periodu od 01.01. do 12.11.2021. godine i
- Komercijalne banke a.d. Banja Luka u periodu od 01.01. do 08.12.2021. godine.

Godišnji izveštaj o poslovanju za 2021. godinu predstavlja verodostojan prikaz razvoja i rezultata poslovanja Grupe Komercijalne banke ad Beograd ostvarenih u 2021. godini.

1. OSNOVNI POKAZATELJI POSLOVANJA GRUPE

OPIS	2021	2020	INDEXI 2021/2020	2019	2018	2017
BILANS USPEHA* (u hiljadama RSD)						
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	2.583.160	3.884.127	66,5	7.726.328	8.381.166	7.316.383
Dobitak/gubitak posle oporezivanja	2.777.593	2.607.184	106,5	8.399.865	8.380.334	8.267.996
Neto prihodi od kamata	13.165.036	13.288.023	99,1	13.770.518	13.946.644	13.517.238
Neto prihodi od naknada	6.077.604	5.266.522	115,4	5.727.124	5.540.447	5.413.601
BILANS STANJA (u hiljadama RSD)						
Konsolidovana bilansna aktiva	489.468.222	500.868.939	97,7	475.755.894	441.586.959	400.108.316
Vanbilansno poslovanje	532.084.315	534.330.733	99,6	503.834.838	496.783.044	507.341.556
Kredit i potraživanja od banaka i dfo	29.130.701	18.865.483	154,4	26.990.004	21.037.537	30.233.555
Kredit i potraživanja od komitenata	209.044.942	219.433.627	95,3	208.234.158	191.448.642	174.242.139
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, dfo ¹ i centralnoj banci	2.134.916	8.096.190	26,4	8.318.606	8.228.284	6.137.776
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	403.286.418	406.192.067	99,3	370.987.710	350.668.156	317.577.748
Kapital	75.651.707	78.135.806	96,8	79.371.576	71.522.051	67.100.116
Adekvatnost kapitala	28,6%	28,8%	99,1	27,1%	25,2%	24,6%
Broj zaposlenih**	2.745	2.985	92,0	3.056	3.076	3.106
PARAMETRI PROFITABILNOSTI						
ROA	0,5%	0,8%	65,6	1,7%	2,0%	1,8%
ROE (na ukupan kapital)	3,4%	4,9%	68,1	10,2%	12,1%	11,6%
Neto kamatna marža na ukupnu aktivu	2,7%	2,7%	-	3,0%	3,3%	3,3%
Cost / income ratio	69,42%	69,17%	100,4	63,67%	60,41%	64,0%
Operativni troškovi	13.358.013	12.834.821	104,1	12.414.562	11.772.192	12.119.512
Neto prihod/rashod po osnovu obezvređenja fin.sred. koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz BU	(475.358)	(1.264.236)	37,6	1.587.676	51.681	36.342
Aktiva po zaposlenom (u hiljadama RSD)	178.313	167.795	106,3	155.679	143.559	128.818
Aktiva po zaposlenom (u hiljadama EUR)	1.516	1.427	106,3	1.324	1.212	1.087

U toku izrade konsolidovanih bilansa Grupe Komercijalne banke ad Beograd za 2021. godinu izvršena je i korekcija bilansa za 2020. godinu zbog čega postoji razlika u podacima u odnosu na već objavljeni Godišnji Izveštaj o poslovanju Grupe za 2020. godinu. U skladu sa izmenama bilansa za 2020. godinu izvršena je i naknadna korekcija pokazatelja poslovanja za 2020. godinu u meri u kojoj je to bilo moguće.

*Bilans uspeha - KB Beograd i Kombank INVEST u periodu od 01.01. do 31.12.2021. godine, KB Podgorica u periodu od 01.01. do 12.11.2021. godine i KB Banja Luka u periodu od 01.01. do 08.12.2021. godine

**Napomena: broj zaposlenih KB Grupe za 2021. godinu obuhvata Komercijalnu banku ad Beograd kao Matičnu banku, KomBank INVEST ad Beograd kao zavisno društvo i NLB Banku ad Podgorica kao pridruženo društvo

¹ dfo – druge finansijske organizacije

2. MAKROEKONOMSKI USLOVI POSLOVANJA

Makroekonomski pokazatelji	SRBIJA
Bruto društveni proizvod	EUR 38,5 mlrd ²
Kretanje BDP-a	7,5% ³
Index potrošačkih cena (XII 2021 / XII 2020)	+7,9%
Aktiva bankarskog sektora	+7,3% ⁴
Učešće aktive bankarskog sektora u BDP	109,1% ⁵
Industrijska proizvodnja	+1,4% ⁶
NPL bankarskog sektora	3,5% ⁷
Stopa nezaposlenosti	10,5% ⁸

Prema konačnim podacima Republičkog zavoda za statistiku zabeležen je pad BDP-a za 2020. godinu od 0,9%. Prema preliminarnoj proceni Republičkog zavoda za statistiku rast BDP-a za 2021. godinu, iznosi 7,5%⁹.

Inflatorni pritisci, koji su bili blagi do prve polovine 2021. godine, od druge polovine godine su se pojačali i uticali su na rast međugodišnje inflacije koja je na kraju decembra 2021. godine iznosila 7,9% m.g.¹⁰. U skladu sa Memorandumom NBS ciljana stopa ukupne inflacije za period od januara 2021. do decembra 2024. godine kretaće se u granicama cilja 3,0%±1,5pp¹¹.

Anketa o radnoj snazi Republičkog zavoda za statistiku pokazuje da stopa nezaposlenosti za treći kvartal 2021. godine iznosi 10,5%¹².

Ukupna vrednost spoljnotrgovinske razmene u periodu januar-novembar 2021. godine iznosila je EUR 45,3 milijardi¹³.

Neto priliv stranih direktnih investicija (SDI), za dvanaest meseci 2021. godine iznosio je EUR 3,9 milijardi¹⁴.

Javni dug centralne države na kraju novembra 2021. godine iznosio je EUR 29,9 milijardi što predstavlja 56,4% BDP-a¹⁵.

Premija rizika Srbije, merena EMBI indeksom (indeks obveznica zemalja u usponu) za dug u EUR, povećana je od kraja drugog tromesečja 2021. godine za 30 b.p. da bi na kraju oktobra iznosila 174 b.p. Slična kretanja su imale i premije rizika za dug u EUR i druge evropske zemlje u usponu usled izmenjene spremnosti investitora za ulaganja u zemlje u usponu.

U toku 2021. godine na Beogradskoj berzi je ostvaren ukupan promet od RSD 41,2 milijarde odnosno EUR 350,7 miliona što predstavlja smanjenje u odnosu na 2020. godinu (-15,4%). Realizovano je 18.743 transakcija (3,6%) i ostvarena je tržišna kapitalizacija od RSD 533,3 milijardi. Berzanski indeks Belex line završio je 2021. godinu na vrednosti 1.711,57 (9,29%) dok je indeks Belex15 dostigao vrednost 820,78 (9,64%)¹⁶.

2 NBS, Osnovni makroekonomski pokazatelji, 6.decembar 2021. (tri kvartala 2021. godine)

3 NBS, Makroekonomska kretanja u Srbiji, januar 2022.

4 Rast aktive bankarskog sektora Srbije 30.09.2021./2020

5 Podatak se odnosi na BDP i aktivu sektora na dan 30.9.2021.

6 MFIN, Tekuća makroekonomska kretanja, novembar 2021.(septembar 2021.m.g.)

7 NBS, Makroekonomska kretanja u Srbiji, decembar 2021., NPL za oktobar 2021.

8 RZS, Anketa o radnoj snazi, Q3 2021.

9 NBS, Makroekonomska kretanja u Srbiji, januar 2022.

10 RZS, Saopštenje za javnost, decembar 2021.

11 NBS, Memorandum NBS o ciljanim stopama inflaciji do 2024. godine, usvojen na sednici IO NBS, 9.12.2021.godine

12 RZS, Anketa o radnoj snazi, treći kvartal 2021.

13 MFIN, Tekuća makroekonomska kretanja, januar 2022.

14 NBS, Makroekonomska kretanja u Srbiji, januar 2022.

15 MFIN, Tabela-javni dug Republike Srbije, januar 2022.

16 Beogradska berza, godišnje statistike, 2021.

3. POSLOVNE AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA GRUPE

Bankarska Grupa se sastoji iz dve banke (Matične i jedne pridružene banke) i jednog društva za upravljanje investicionim fondovima.

Komercijalna banka ad Beograd, Matična banka, u okviru registrovanih delatnosti obavlja sledeće poslove:

- depozitne poslove (primanje i polaganje depozita),
- kreditne poslove (davanje i uzimanje kredita),
- devizne, devizno-valutne i menjačke poslove;
- poslove platnog prometa;
- izdavanje platnih kartica;
- poslove sa hartijama od vrednosti (izdavanje hartija od vrednosti, poslovi kastodi banke i dr.);
- brokersko-dilerske poslove;
- izdavanje garancija, avala i drugih oblika jemstava (garancijski posao);
- kupovinu, prodaju i naplatu potraživanja (faktoring, forfeting i dr.);
- poslove zastupanja u osiguranju, po prethodnoj saglasnosti Narodne banke Srbije;
- poslove za koje je ovlašćena zakonom.

Matična Banka je ovlašćena za obavljanje platnog prometa sa inostranstvom od 2003. godine, za obavljanje delatnosti brokersko-dilerskog društva od 2005. godine, za obavljanje delatnosti kastodi banke od 2006. godine, a za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju od 2011. godine.

Komercijalna banka ad Banja Luka je bila zavisno društvo i činila Grupu Komercijalne banke ad Beograd do decembra 2021. godine. Na Skupštini akcionara Komercijalne banke ad Beograd, Matične banke, održanoj dana 26.10.2021. godine doneta je Odluka o davanju saglasnosti za prodaju Komercijalne banke ad Banja Luka. Na Banjalučkoj berzi je dana 9.12.2021. godine izvršena „blok“ transakcija kupoprodaje akcija Komercijalne banke ad Banja Luka od strane Banke Poštanska štedionica ad Beograd.

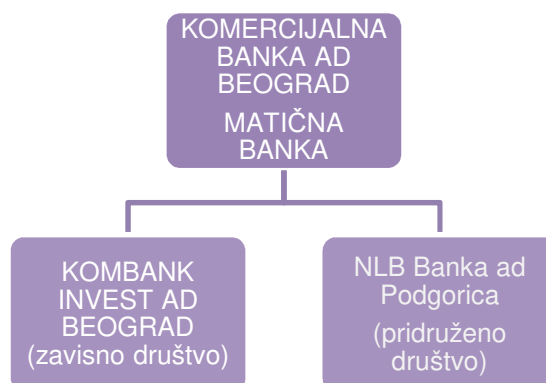
Komercijalna banka ad Podgorica je bila zavisno društvo i činila Grupu Komercijalne banke ad Beograd do novembra 2021. godine. Komercijalna banka ad Podgorica je isključena sa trgovanja Podgoričke berze 9.11.2021. godine. Dana 12.11.2021. godine je izbrisana iz evidencije Centralnog registra privrednih subjekata Crne Gore. Dana 14.11.2021. godine uspešno je okončan operativni postupak pripajanja Komercijalne banke ad Podgorica NLB Banci ad Podgorica. Nakon okončanja postupka pripajanja Komercijalne banke ad Podgorica NLB Banci ad Podgorica Komercijalna banka ad Beograd ima vlasništvo u akcionarskom kapitalu NLB Banke ad Podgorica od 23,97%. NLB Banka ad Podgorica, na dan 31.12.2021. godine, ima status pridruženog društva Grupi Komercijalna banka ad Beograd.

KOMBANK INVEST AD Beograd je registrovano za obavljanje sledećih delatnosti:

- organizovanje i upravljanje otvorenim investicionim fondovima,
- osnivanje i upravljanje zatvorenim investicionim fondovima,
- upravljanje privatnim investicionim fondovima,
- druge poslove u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala, odnosno poslove portfolio menadžera i investicionog savetnika.

3.1. Organizaciona struktura Grupe

3.2. Osnovni podaci o članicama Grupe

	KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD	KOMBANKA INVEST AD BEOGRAD	NLB Banka AD PODGORICA
ADRESA	Svetog Save 14	Kralja Petra 19	Bulevar Stanka Dragojevića 46
DRŽAVA	Republika Srbija	Srbija	Crna Gora
TELEFON	00381-11-30-80-100	00381-11-330-8160	+382 19888

Komercijalna banka AD Beograd, Matična Banka, osnovana je 1. decembra 1970. godine, a transformisana u akcionarsko društvo 6. maja 1992. godine. Banka je registrovana kod Trgovinskog suda u Beogradu 10. jula 1991. godine, a zakonski je preregistrovana u Agenciji za privredne registre 14. aprila 2006. godine. Banka je dobila dozvolu za bankarsku delatnost od Narodne banke Jugoslavije 3. jula 1991. godine.

Poslovnu 2020. godinu obeležile su aktivnosti na završetku procesa privatizacije Banke. U februaru 2020. godine potpisan je Ugovor između Ministarstva finansija Republike Srbije i Nove Ljubljanske banke d.d. Ljubljana, Slovenija, o kupoprodaji 83,23% običnih akcija Komercijalne banke a.d. Beograd. Nakon toga, od marta 2020. godine započeo je „closing process“, proces preuzimanja (akvizicije) Banke. Nova Ljubljanska banka d.d. Ljubljana, Slovenija je 30.12.2020. godine završila proces preuzimanja Komercijalne banke a.d. Beograd. Navedenog dana je izvršeno potpisivanje Ugovora o prenosu akcija Komercijalne banke a.d. Beograd između Republike Srbije i Nove Ljubljanske banke d.d. Ljubljana, Slovenija.

Akcionari Matične banke sa iznad 5% kapitala (na dan 31.12.2021.g.)

KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
88,28% vlasništvo NLB d.d. Ljubljana

Pored mreže ekspozitura Matična banka poslovanje u Beogradu obavlja na tri lokacije

Adresa/Centrala	Svetog Save 14	Svetogorska 42-44	Makedonska 29
TELEFON	381-11-30-80-100	381-11-32-40-911	381-11-33-39-001
FAX	381-11-344-23-72	381-11-32-35-121	381-11-33-39-196
S.W.I.F.T. code	KOBBSRBG	KOBBSRBG	KOBBSRBG
REUTERS dealing code	KOMB	KOMB	KOMB
INTERNET	www.kombank.com	www.kombank.com	www.kombank.com
E - mail	posta@kombank.com	posta@kombank.com	posta@kombank.com

Poslovna mreža Matične banke

	POSLOVNI CENTAR	SEDIŠTE		SEKTORI	SEDIŠTE
1.	PC Beograd 1	Trg Politike 1, Beograd		Sektor za rad sa	
2.	PC Beograd 2	Trg Politike 1, Beograd	1.	privredom-velikim klijentima	Svetogorska 42-44, Beograd
3.	PC Kragujevac	Moše Pijade 2, Požarevac	2.	malom i srednjom privredom-Vojvodina	Bulevar oslobođenja 88, Novi Sad
4.	PC Niš	Episkopska 32, Niš	3.	malom i srednjom privredom-Beograd	Svetogorska 42-44, Beograd
5.	PC Novi Sad	Buleva oslobođenja 88, Novi Sad	4.	malom i srednjom privredom-Centralna Srbija	Svetogorska 42-44, Beograd
6.	PC Užice	Petra Čelovića 4, Užice			
	FILIJALA	SEDIŠTE			
1.	Kosovska Mitrovica	Čika Jovina 11, Kosovska Mitrovica			

Nakon 2017. godine i prve velike sprovedene reorganizacije poslovne mreže, posle analize efekata realizovanih izmena na poslovanje, Banka je početkom 2018. godine sprovedla dodatne promene u poslovnoj mreži.

U martu 2018. godine izvršena je nova izmena organizacije u okviru poslovne funkcije Privrede kada su formalno umesto Poslovno korporativnih centara formirani su Sektori za rad sa malom i srednjom privredom Beograd, Centralna Srbija i Vojvodina. Suštinski izmena je obuhvatila funkcionalno spajanje poslova prodaje i kreditne analize u okviru istog organizacionog oblika (Sektora za rad sa malom i srednjom privredom Beograd, Centralna Srbija i Vojvodina).

U 2019. i 2020. godini nije bilo izmena organizacije u okviru poslovne funkcije Privrede.

Poslovanje u segmentu stanovništva, u toku 2021. godine, Matična banka je obavljala kroz mrežu od 190 ekspozitura grupisanih u šest Poslovnih centara i Filijalu Kosovska Mitrovica. Rad sa pravnim licima odvijao se kroz tri sektora za rad sa malom i srednjom privredom (Vojvodina, Beograd i Centralna Srbija) i Sektorom za rad sa privredom - velikim klijentima.

KOMERCIJALNA BANKA AD BANJA LUKA100,0% vlasništvo Banke Poštanska Štedionica a.d.,
Beograd¹⁷**KOMBANK INVEST AD BEOGRAD**

100,0% vlasništvo KB Beograd

Društvo za upravljanje UCITS fondom **KOMBANK INVEST a.d. Beograd** je privredno društvo upisano u Registar privrednih subjekata Agencije za privredne registre dana 5. februara 2008. godine. Društvo posluje kao dvodomno nejavno akcionarsko društvo u skladu sa Zakonom o otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom, Pravilnikom o otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom i Pravilnikom o uslovima za obavljanje delatnosti društva za upravljanje otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom.

Društvo upravlja sa tri investiciona fonda i to:

1. KOMBANK IN FOND, vrsta fonda - balansirani, valute fonda Rsd i Eur,
2. KOMBANK NOVČANI FOND, vrsta fonda - očuvanje vrednosti imovine, valuta fonda Rsd,
3. KOMBANK DEVIZNI FOND, vrsta fonda - očuvanje vrednosti imovine, valuta fonda Eur.

Na kraju 2021. godine Društvo je imalo šest zaposlenih lica.

NLB BANKA AD PODGORICA

23,97% vlasništvo KB Beograd

NLB Banka ad Podgorica je banka koja obavlja registrovane poslovne aktivnosti na teritoriji Crne Gore i registrovana je po zakonima Crne Gore. Sedište NLB banke a.d. Podgorica je u ulici Bulevar Stanka Dragojevića br. 46 u Podgorici. Banka obavlja svoje aktivnosti kroz mrežu filijala, ekspozitura i šaltera, koju nakon pripajanja Komercijalne banke ad Podgorica, čine 19 filijala, 2 ekspoziture i jedan šalter, i to u: Podgorici (7), Ulcinju, Baru, Budvi (2), Cetinju, Bijelom Polju, Rožajama, Herceg Novom, Kotoru (2), Nikšiću, Tivtu, Pljevljima, Beranama i Tuzima.

Na dan 31. decembra 2021. godine Banka je imala 367 zaposlenih (31. decembra 2020. godine: 312 zaposlenih).

¹⁷ 100% vlasništvo KB Beograd do decembra 2021. godine kada je prodato Banci Poštanska štedionica ad Beograd

4. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE U GRUPI

4.1. Pravila korporativnog upravljanja

Kodeks korporativnog upravljanja Matične banke

Pravila korporativnog upravljanja su zasnovana na odgovarajućim zakonskim propisima (prvenstveno Zakon o bankama i Zakon o privrednim društvima).

Nadležnosti i ovlašćenja svih organa Komercijalne banke AD Beograd (Skupština akcionara, Upravni odbor, Izvršni odbor, Odbor za reviziju, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, Kreditni odbor), su zasnovana na odgovarajućim zakonskim propisima i definisana su internim aktima (Ugovor o osnivanju, Statut Banke, poslovnici o radu organa Banke i drugim internim aktima).

Komercijalna banka AD Beograd, Matična banka, u svom poslovanju, u skladu sa Odlukom Izvršnog odbora Banke br. 8373 od 09.04.2013. godine, primenjuje Kodeks korporativnog upravljanja Privredne komore Srbije („Sl. glasnik RS“, br. 99/2012), koji je usvojila Skupština Privredne komore Srbije. Kodeksom korporativnog upravljanja uspostavljeni su principi korporativne prakse prema kojima se, u poslovanju, ponašaju i pridržavaju nosioci korporativnog upravljanja Banke. Cilj Kodeksa je uvođenje dobrih poslovnih običaja u oblasti korporativnog upravljanja, ravnopravan uticaj svih zainteresovanih strana, postojećih i potencijalnih akcionara, zaposlenih, klijenata, organa Banke, države i dr. Konačan cilj je obezbeđenje dugoročnog i održivog razvoja Banke. Tekst Kodeksa korporativnog upravljanja je javno objavljen na internet prezentaciji Komercijalne banke AD Beograd (www.kombank.com/sr/otama/korporativno-upravljanje).

Organi upravljanja Matične banke

Organi upravljanja Matične banke objašnjeni su u Godišnjem izveštaju o poslovanju Komercijalne banke a.d. Beograd za 2021. godinu

Kodeks korporativnog upravljanja Društva za upravljanje UCITS fondom KOMBANK INVEST

Kombank Invest a.d. Beograd organizovan je u formi jednočlanog akcionarskog društva koje nije javno sa sistemom dvodromnog upravljanja. Radi obezbeđenja nepristrasnosti, transparentnosti i odgovornosti u korporativnom ponašanju Društvo primenjuje, Pravila ponašanja i profesionalne etike koja su usklađena sa matičnim društvom, Politiku upravljanja sukobom interesa i ličnim transakcijama i dr.

Uprava Društva za upravljanje UCITS fondom KOMBANK INVEST

Uprava Društva je formirana u skladu sa Zakonom o otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom i Statutom Društva. Upravljanje Društvom je organizorano kao dvodromno.

Organi uprave su: Skupština, Nadzorni odbor i Direktor.

Funkciju Skupštine u ime Komercijalne banke kao jedinog akcionara, vrši Izvršni odbor Komercijalne banke AD Beograd. Način rada i odlučivanja Izvršnog odbora Komercijalne banke AD Beograd, koji vrši ulogu Skupštine Društva, utvrđen je Poslovníkom o radu Izvršnog odbora Komercijalne banke AD Beograd.

Nadzorni odbor ima tri člana koja bira Skupština Društva.

Članovi Nadzornog odbora Društva na dan 31. decembar 2021. godine su:

IME I PREZIME	FUNKCIA	DATUM IZBORA	TRAJANJE MANDATA
Vlastimir Vuković	Predsednik	12.02.2021	4 godine od datuma izbora
Blaž Bračić	Član	12.02.2021	4 godine od datuma izbora
Tanja Ahlin	Član	12.02.2021	4 godine od datuma izbora

Nadležnosti Nadzornog odbora Društva definisane su Zakonom o otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom i Statutom Društva.

Kvorum za rad i odlučivanje Nadzornog odbora Društva je većina od ukupnog broja članova Nadzornog odbora Društva. Članom Nadzornog odbora smatra se i predsednik Nadzornog odbora.

Društvo ima jednog direktora, koji je Izvršni direktor. Direktora imenuje Nadzorni odbor Društva. Mandat direktora traje 4 godine po čijem isteku može biti ponovo imenovan.

Direktor Društva na dan 31. decembar 2021. godine je:

IME I PREZIME	FUNKCIA	DATUM IZBORA	TRAJANJE MANDATA
Vladimir Garić	Direktor	12.02.2021	4 godine od datuma izbora

Nadležnosti i ovlašćenja svih organa članica Grupe zasnovana su na odgovarajućim zakonskim propisima i definisana u internim aktima. Pravila korporativnog upravljanja implementirana su kroz interna akta i u samoj primeni istih ne postoje odstupanja.

4.2. Opis osnovnih elemenata sistema internih kontrola i smanjenja rizika u vezi sa postupkom finansijskog izveštavanja

Matična banka

Osnovni elementi sistema internih kontrola i smanjenja rizika u vezi sa postupkom finansijskog izveštavanja uspostavljeni su kroz:

- rad odbora osnovanih u skladu sa Zakonom o bankama (Upravni odbor, Izvršni odbor i Odbor za praćenje poslovanja)
- uspostavljene sisteme internih kontrola (funkcija upravljanja rizicima, funkcija usklađenosti poslovanja i funkcija unutrašnje revizije) i
- odgovarajuće strategije, politike i druga akta usvojena na nivou Banke u cilju obezbeđivanja adekvatnog finansijskog izveštavanja.

Detaljan opis Sistema internih kontrola i smanjenja rizika u vezi sa postupkom finansijskog izveštavanja je objašnjen u Godišnjem izveštaju o poslovanju Komercijalne banke a.d. Beograd za 2021. godinu.

Unutrašnja kontrola i unutrašnja revizija Društva za upravljanje UCITS fondom KOMBANK INVEST

Društvo uspostavlja strukturu unutrašnjih kontrola koja se sastoji od:

- Funkcije praćenja usklađenosti i
- Funkcije interne revizije.

4.3. Informacije o ponudama za preuzimanje

U toku 2021. godine od strane Matične banke i društva KomBank INVEST nije bilo objavljenih ponuda za preuzimanje akcija drugih akcionarskih društava.

U skladu sa navedenim, u toku 2021. godine Grupa Komercijalna banka a.d. Beograd kroz proces preuzimanja drugih pravnih lica nije:

- stekla bilo koje direktno ili indirektno učešće u kapitalu drugog pravnog lica;
- postala vlasnik bilo kojih hartija od vrednosti koje bi joj omogućile posebnu kontrolu nad drugim pravnim licima;
- postala vlasnik hartija od vrednosti sa ograničenim glasačkim pravima nad drugim pravnim licem;
- učestvovala u imenovanju i opozivu članova uprave drugog pravnog lica i
- učestvovala u utvrđivanju ovlašćenja uprave drugog pravnog lica.

4.4. Opis politike raznolikosti

Članice Grupe ovaj deo ispunjavanja zakonskih obaveza sprovode u skladu sa lokalnom regulativom.

U Republici Srbiji politika raznolikosti je, na nivou zakonske regulative, regulisana prvenstveno:

- Zakonom o ravnopravnosti polova (iz decembra 2009. godine) odnosno
- Zakonom o rodnoj ravnopravnosti (iz maja 2021. godine).

Stupanjem na snagu Zakona o rodnoj ravnopravnosti prestao je da važi Zakon o ravnopravnosti polova, uz napomenu da određene odredbe Zakona o rodnoj ravnopravnosti stupaju na snagu tek od 01.01.2024. godine.

Zakonom o ravnopravnosti polova uređuje se stvaranje jednakih mogućnosti ostvarivanja prava i obaveza, preduzimanje posebnih mera za sprečavanje i otklanjanje diskriminacije zasnovane na polu i rodu i postupak pravne zaštite lica izloženih diskriminaciji.

Zakon o ravnopravnosti polova pripada grupi antidiskriminatornih zakona kojim je:

- bliže razrađeno Ustavom Republike Srbije zajemčeno pravo na ravnopravnost žena i muškaraca i
- uvedene posebne mere koje treba da obezbede ostvarivanje politike jednakih mogućnosti.

U skladu sa članom 13. Zakona o ravnopravnosti polova Banka na godišnjem nivou, a najkasnije do 31. januara svake godine preduzima sledeće:

- za tekuću godinu, sačinjava Plan mera za otklanjanje ili ublažavanje neravnomerne zastupljenosti polova i
- za prethodnu godinu, usvaja Godišnji izveštaj o sprovođenju plana mera za otklanjanje ili ublažavanje neravnomerne zastupljenosti polova.

Sadržaj Plana mera i sadržaj Godišnjeg izveštaja o sprovođenju plana mera definiše se posebnim aktom ministra nadležnog za poslove ravnopravnosti polova.

Banka je, u skladu sa zakonskim propisima, u obavezi da Plan mera i Godišnji izveštaj o sprovođenju plana mera dostavi ministarstvu nadležnom za poslove ravnopravnosti polova najkasnije do 31. marta tekuće godine.

U skladu sa zakonskom i podzakonskom regulativom Banka prilikom sačinjavanja Plana mera i Godišnjeg izveštaja o sprovođenju plana mera obuhvata sve zaposlene uključujući i članove Izvršnog odbora Banke.

U izveštajima koji se dostavljaju nadležnom organu iskazuju se podaci (bez navođenja ličnih podataka o zaposlenima) u vidu broja i strukture zaposlenih, po različitim kriterijumima:

- ukupan broj zaposlenih;
- ukupan broj rukovodećih radnih mesta;
- ukupan broj izvršilačkih radnih mesta;
- broj istovetnih radnih mesta, sa različitom neto zaradom;
- ukupan broj zaposlenih, upućenih na stručno usavršavanje ili obuku za izveštajni period;
- ukupan broj primljenih zaposlenih;
- ukupan broj otpuštenih zaposlenih;
- broj žena na porodiljskom odsustvu;
- broj žena vraćenih na rad nakon porodiljskog odsustva;
- broj radnih mesta, prema opštem aktu Banke, za koja postoji opravdana potreba pravljenja razlika po polu u skladu sa zakonom kojim se uređuje rad.

Podaci iz Plana mera i Godišnjeg izveštaja o sprovođenju mera koriste se kako bi se ostvarili sledeći ciljevi:

- stvorile jednake mogućnosti ostvarivanja prava i obaveza iz radnog odnosa i po osnovu rada, u skladu sa zakonom kojim se uređuje rad;
- podstakla i unapredila ravnomerna zastupljenosti žena i muškaraca u Banci prilikom zapošljavanja i u procesu rada.

U narednom periodu postupanje privrednih subjekata u Republici Srbiji uskladiće se sa odredbama iz Zakona o rodnoj ravnopravnosti (aktivnosti u vezi implementacije Zakona o rodnoj ravnopravnosti, biće započete nakon donošenja podzakonskih akata, od strane nadležnog ministarstva, koji su uslov za preduzimanje aktivnosti).

Banka u toku 2021. godine nije imala usvojen dokument Politika raznolikosti ali se svakako rukovodstvo i menadžment Banke u svom svakodnevnom radu pridržava poštovanja principa raznolikosti polova članova organa upravljanja i zaposlenih, raznolikosti obrazovnih profila zaposlenih, raznolikosti pripadnosti različitim verama, raznolikosti starosne strukture zaposlenih. U narednom periodu, nakon realizacije i završetka procesa spajanja, namera je da se i na nivou Banke usvoji zajednički dokument Politika raznolikosti koji postoji na nivou NLB Grupe.

Rukovodstvo Banke pri izboru članova organa upravljanja i višeg menadžmenta vodi se principom ravnopravnosti polova, raznolikosti obrazovnih profila, raspona znanja, veština i iskustava, godina života.

U skladu sa Zakonom o radu i Kolektivnim ugovorom Komercijalne banke ad Beograd, zabranjen je svaki vid diskriminacije, uznemiravanja, seksualnog uznemiravanja i zlostavljanja zaposlenih na radu i u vezi sa radom.

Banka i Sindikat Banke saraduju na prevenciji i sprečavanju svakog vida ponašanja navedenog u predhodnom stavu.

Na kraju 2021. godine Upravni odbor Banke sačinjava 7 muškaraca i 2 žene. Izvršni odbor Banke čini 1 žena i 3 muškarca.

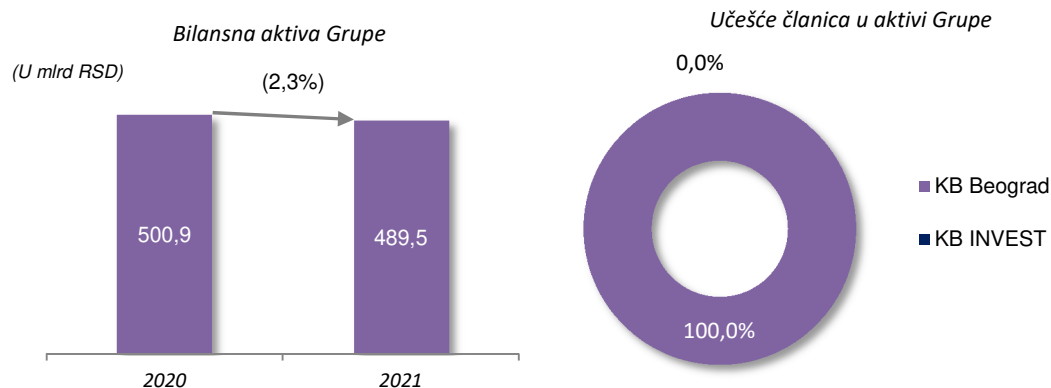

5. FINANSIJSKI POLOŽAJ I REZULTATI POSLOVANJA GRUPE

5.1. Bilansna aktiva Grupe i članica Grupe

OPIS	2021	2020	2019	2018	2017
<i>(u hiljadama RSD)</i>					
BILANSNA AKTIVA GRUPE*	489.468.222	500.295.263	475.755.894	441.586.959	400.108.316
Komercijalna banka a.d. Beograd	489.291.030	455.152.974	428.857.730	398.447.676	366.074.702
Komercijalna banka a.d. Banja Luka ¹⁸	-	27.879.636	29.256.166	27.624.178	20.075.186
Komercijalna banka a.d. Podgorica ¹⁹	-	17.088.819	17.472.505	15.353.955	13.801.705
KomBank INVEST a.d. Beograd	177.192	173.834	169.493	161.150	156.723

*Napomena: Za izradu konsolidovanog bilansa stanja za 2021. godinu primenjen je metod pune konsolidacije za Komercijalnu banku ad Beograd, Matičnu banku i KomBank INVEST ad Beograd, zavisno društvo. Zbog uporedivosti sa podacima iz prethodnih godina u tabeli nije prikazana aktiva NLB Banke ad Podgorica, koja je konsolidovana metodom udela kao pridruženo društvo

Bilansna aktiva Grupe na kraju 2021. godine je smanjena u odnosu na kraj 2020. godine za RSD 11.400,7 miliona (2,3%) pri čemu je bilansna aktiva za 2020. godinu korigovana na kraju 2021. godine. Učešće Matične banke u konsolidovanoj aktivi je i dalje dominantno.

18 Od decembra 2021. godine, nakon prodaje paketa akcija Banci Poštanska štedionica ad Beograd, preko Banjalučke berze, Komercijalna banka ad Banja Luka više nije u sastavu Grupe Komercijalne banke

19 Od novembra 2021. godine, nakon procesa spajanja sa NLB Bankom ad Podgorica, Komercijalna banka ad Podgorica ne postoji kao samostalno pravno lice

5.2. Konsolidovani bilans stanja na dan 31.12.2021. godine

Konsolidovana aktiva Grupe na dan 31.12.2021. godine

R.B.	OPIS	31.12.2021.	31.12.2020.	INDEXI	UČEŠĆE 2021.
1	2	3	4	5=(3:4)*100	6
	AKTIVA (u hiljadama RSD)				
1.	Gotovina i sredstva kod centralne banke	82.055.481	86.892.070	94,4	16,8
2.	Založena finansijska sredstva	-	-	-	-
3.	Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-
4.	Hartije od vrednosti	149.744.019	158.438.656	94,5	30,6
5.	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	29.130.701	18.865.483	154,4	6,0
6.	Kredit i potraživanja od komitenata	209.044.942	219.433.627	95,3	42,7
7.	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-	-	-
8.	Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	-
9.	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	1.479.000	-	-	0,3
10.	Investicije u zavisna društva	-	-	-	-
11.	Nematerijalna imovina	582.101	578.413	100,6	0,1
12.	Nekretnine, postrojenja i oprema	8.755.740	6.743.199	129,8	1,8
13.	Investicione nekretnine	2.610.531	2.718.683	96,0	0,5
14.	Tekuća poreska sredstva	18.985	19.661	96,6	-
15.	Odložena poreska sredstva	512.015	2.484	-	0,1
16.	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	101.614	370.663	27,4	-
17.	Ostala sredstva	5.433.093	6.806.000	79,8	1,1
	UKUPNA AKTIVA (od 1. do 17.)	489.468.222	500.868.939	97,7	100,0

Od pojedinačnih bilansnih pozicija, najveće učešće u bilansnoj aktivi Grupe, na dan 31.12.2021. godine, imali su kredit i potraživanja od komitenata (42,7%). Pozicija kredit i potraživanja od komitenata ima trend smanjenja na kraju 2021. godine, smanjena je za 4,7% u odnosu na kraj 2020. godine.

Pozicija hartije od vrednosti predstavlja značajnu poziciju konsolidovane aktive, sa učešćem od 30,6%, i ostvarila je smanjenje u toku 2021. godine, smanjena je 5,5% u odnosu na kraj 2020. godine.

Gotovina i sredstva kod centralne banke učestvovala su u ukupnoj konsolidovanoj aktivi sa 16,8% i smanjena su u odnosu na kraj prethodne godine za 5,6%.

Bilansna pozicija kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija čini 6,0% konsolidovane bilansne aktive i beleži povećanje od 54,4% u odnosu na kraj 2020. godine.

Konsolidovana pasiva Grupe na dan 31.12.2021. godine

R.B.	OPIS	31.12.2021.	31.12.2020.	INDEXI	UČEŠĆE 2021
1	2	3	4	5=(3:4)*100	6
	PASIVA (u hiljadama RSD)				
1.	Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-
2.	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i CB	2.134.916	8.096.190	26,4	0,4
3.	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	403.286.418	406.192.067	99,3	82,4
4.	Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	-
5.	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-	-	-
6.	Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	-	-	-	-
7.	Subordinirane obaveze	-	-	-	-
8.	Rezervisanja	4.251.729	2.696.346	157,7	0,9
9.	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-
10.	Tekuće poreske obaveze	-	2.079	-	-
11.	Odložene poreske obaveze	-	176.573	-	-
12.	Ostale obaveze	4.143.452	5.569.878	74,4	0,8
	UKUPNE OBAVEZE (od 1. do 12.)	413.816.515	422.733.133	97,9	84,5
	KAPITAL				
13.	Akcijski kapital	40.034.550	40.034.550	100,0	8,2
14.	Dobitak	9.579.290	5.385.674	177,9	2,0
15.	Gubitak	-	1.261.380	-	-
16.	Rezerve	26.037.867	33.976.892	76,6	5,3
17.	Učešća bez prava kontrole	-	70	-	-
	UKUPNO KAPITAL (od 13. do 17.)	75.651.707	78.135.806	96,8	15,5
	UKUPNO PASIVA	489.468.222	500.868.939	97,7	100,0

Na strani konsolidovane pasive, dominantna pozicija, na kraju 2021. godine, je bila depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima sa učešćem od 82,4%. Pozicija depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima je smanjena u odnosu na 2020. godinu za 0,7%.

U konsolidovanoj pasivi, ukupni kapital je učestvovao sa 15,5%, dok je učešće na dan 31.12.2020. godine bilo 15,6%. U odnosu na 2020. godinu kapital Grupe, na dan 31.12.2021. godine, je očekivano smanjen (smanjenje 3,2%) prevashodno usled smanjenja pozicije rezerve u kapitalu. Rezerve u kapitalu su smanjene za 23,4% na kraju 2021. godine u odnosu na 2020. godinu.

Promene ključnih bilansnih pozicija su očekivane obzirom na promene koje su se desile u sastavu KB Grupe u toku 2021. godine odnosno prodaje Komercijalne banke ad Banja Luka i pripajanje Komercijalne banke ad Podgorica NLB Banci ad Podgorica.

5.3. Konsolidovani bilans stanja na dan 31.12.2021. godine – članice Grupe

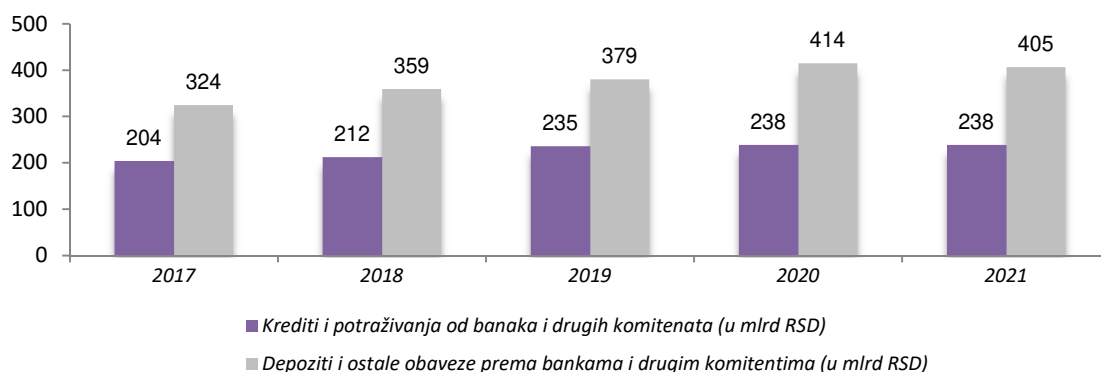
	OPIS	KB Beograd	KomBank INVEST	UKUPNO GRUPA
1	2	3	4	5=(3+4)
	AKTIVA/pozicija (u hiljadama RSD)			
	Gotovina i sredstva kod CB	82.055.481	0	82.055.481
	Hartije od vrednosti	149.588.755	155.264	149.744.019
	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	29.114.381	16.320	29.130.701
	Kredit i potraživanja od komitenata	209.044.942	0	209.044.942
	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	1.479.000	0	1.479.000
	Nematerijalna imovina	582.101	0	582.101
	Nekretnine, postrojenja i oprema	8.755.659	81	8.755.740
	Investicione nekretnine	2.610.531	0	2.610.531
	Tekuća poreska sredstva	18.911	74	18.985
	Odložena poreska sredstva	509.242	2.773	512.015
	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	101.614	0	101.614
	Ostala aktiva	5.430.413	2.680	5.433.093
	UKUPNA AKTIVA	489.291.030	177.192	489.468.222
	PASIVA/pozicija			
	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	2.134.916	0	2.134.916
	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	403.286.418	0	403.286.418
	Rezervisanja	4.233.853	17.876	4.251.729
	Tekuće poreske obaveze	0	0	0
	Odložene poreske obaveze	0	0	0
	Ostale obaveze	4.142.442	1.010	4.143.452
	UKUPNO OBAVEZE	413.797.629	18.886	413.816.515
	Ukupno kapital	75.633.659	18.048	75.651.707
	Ukupno nedostatak kapitala	0	0	0
	UKUPNO PASIVA	489.431.288	36.934	489.468.222

5.4. *Kredit i depoziti komitenata i banaka Grupe i članica Grupe*

OPIS	2021	2020	2019	2018	2017
<i>(u hiljadama RSD)</i>					
KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA I BANAKA	238.175.643	238.299.110	235.224.162	212.486.179	204.475.694
<i>Procenat rasta</i>	(0,1%)	1,3%	10,7%	3,9%	(2,5%)
Komercijalna banka a.d. Beograd	238.159.323	206.597.421	205.497.840	185.917.193	182.944.400
Komercijalna banka a.d. Banja Luka ²⁰	-	18.873.327	18.734.989	16.811.744	13.647.511
Komercijalna banka a.d. Podgorica ²¹	-	12.811.983	10.974.943	9.740.866	7.883.783
KomBank INVEST a.d. Beograd	16.320	16.379	16.390	16.376	-
DEPOZITI I OBAVEZE PREMA KOMITENTIMA I BANKAMA	405.421.334	414.288.257	379.306.316	358.896.440	323.715.524
<i>Procenat rasta</i>	(2,1%)	9,2%	5,7%	10,9%	(8,8%)
Komercijalna banka a.d. Beograd	405.421.334	376.433.132	339.234.701	321.271.358	295.755.134
Komercijalna banka a.d. Banja Luka	-	23.109.297	24.601.533	23.547.061	15.803.267
Komercijalna banka a.d. Podgorica	-	14.745.828	15.470.082	14.078.021	12.157.123
KomBank INVEST a.d. Beograd	-	-	-	-	-

Kretanje kredita i depozita Grupe od 2017. do 2021. godine

Učešće Matične banke, u kreditima i potraživanjima od banaka i drugih komitenata cele Grupe, na kraju 2021. godine je iznosilo 100,0% dok je na kraju 2020. godine je iznosilo 86,7%. Dominantno je i učešće Matične banke u depozitima i ostalim finansijskim obavezama prema bankama i drugim komitentima Grupe sa 100,0% što je i očekivano obzirom na pomenute promene u sastavu KB Grupe koje su se desile u toku 2021. godine (prodaja Komercijalne banke ad Banja Luka i pripajanje Komercijalne banke ad Podgorica NLB Banci ad Podgorica).

²⁰ Isto kao 22.
²¹ Isto kao 23.

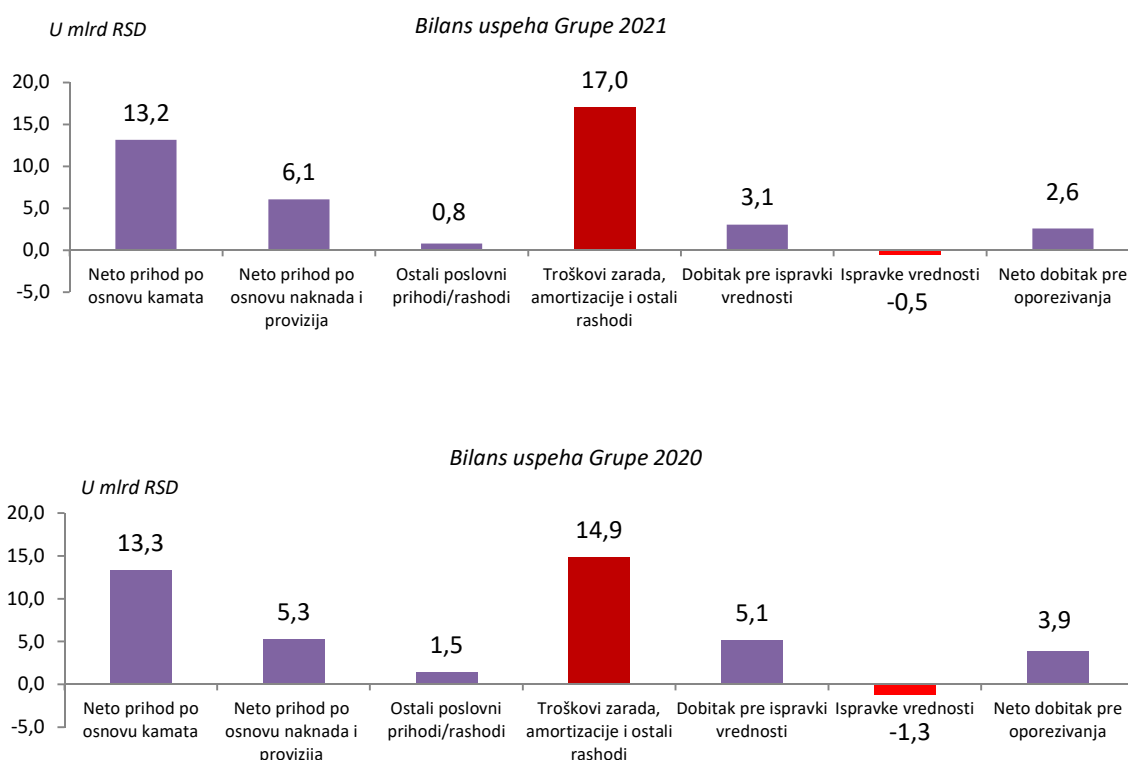

5.5. Konsolidovani bilans uspeha u periodu od 01.01. do 31.12.2021. godine

Konsolidovani bilans uspeha u periodu od 01.01. do 31.12.2021. godine

R.B.	OPIS	31.12.2021.	31.12.2020.	INDEXI
1	2	3	4	5=(3:4)*100
	PRIHODI I RASHODI REDOVNOG POSLOVANJA (u hiljadama RSD)			
1.1.	Prihodi od kamata	14.422.584	14.731.985	97,9
1.2.	Rashodi od kamata	(1.257.548)	(1.443.962)	87,1
1.	Neto prihod po osnovu kamata	13.165.036	13.288.023	99,1
2.1.	Prihodi od naknada i provizija	8.140.671	7.205.485	113,0
2.2.	Rashodi od naknada i provizija	(2.063.067)	(1.938.963)	106,4
2.	Neto prihod po osnovu naknada i provizija	6.077.604	5.266.522	115,4
3.	Neto dobitak/gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	6.772	98.046	6,9
4.	Neto dobitak/gubitak po osnovu reklasifikacije finansijskih instrumenata	-	-	-
5.	Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	197.257	174.399	113,1
6.	Neto dobitak/gubitak po osnovu zaštite od rizika	-	-	-
7.	Neto prihod/rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	1.688.689	17.980	9392,0
8.	Neto prihod/rashod po osnovu umanjjenja obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vreduju po fer vrednosti kroz BU	(475.358)	(1.264.236)	37,6
9.	Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vred.	-	-	-
10.	Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate	(1.954.463)	-	-
11.	Ostali poslovni prihodi	230.145	227.097	101,3
	UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD	18.935.682	17.807.831	106,3
12.	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(5.685.180)	(6.491.790)	87,6
13.	Troškovi amortizacije	(1.085.357)	(1.136.168)	95,5
14.	Ostali prihodi	649.147	951.937	68,2
15.	Ostali rashodi	(10.231.132)	(7.247.683)	141,2
	DOBITAK/GUBITAK(-) PRE OPOREZIVANJA	2.583.160	3.884.127	66,5
16.	Porez na dobitak	(4.676)	(7.309)	64,0
17.	Dobitak po osnovu odloženih poreza	373.225	122.101	305,7
18.	Gubitak po osnovu odloženih poreza	(174.116)	(1.391.735)	12,5
19.	DOBITAK/GUBITAK(-) NAKON OPOREZIVANJA	2.777.593	2.607.184	106,5
	Dobitak koji pripada matičnom entitetu	2.777.593	2.607.183	106,5
	Dobitak koji pripada vlasnicima bez prava kontrole	-	1	-
	Osnovna zarada po akciji	216	150	144,0
	Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji	216	150	144,0

U toku 2021. godine, na nivou KB Grupe ostvaren je dobitak pre oporezivanja u iznosu od RSD 2.583,2 miliona. Konsolidovani dobitak pre oporezivanja KB Grupe u toku 2021. godine smanjen je za 33,5% odnosno za RSD 1.301,0 milion u odnosu na 2020. godinu.

Prihodi od kamata Grupe, u toku 2021. godine, neznatno su smanjeni u odnosu na 2020. godinu (smanjenje za 2,1%), kao što su smanjeni i rashodi od kamata (smanjenje za 12,9%). Pomenuto je rezultiralo i smanjenjem neto prihoda po osnovu kamata Grupe u iznosu od RSD 123,0 miliona odnosno 0,9%.

Konsolidovani prihodi po osnovu naknada i provizija, u toku 2021. godine povećani su u odnosu na isti period 2020. godine za 13,0%. Rashodi od naknada i provizija su zabeležili povećanje ali procentualno manje, povećani su za 6,4%, što je rezultiralo da neto prihod od naknada i provizija Grupe bude veći za 15,4% u odnosu na 2020. godinu.

U toku 2021. godine ostvaren je neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha u iznosu od RSD 475,4 miliona, za razliku od 2020. godine kada je ostvaren neto rashod u iznosu od RSD 1.264,2 miliona. Promene na pomenutoj poziciji u toku 2021. godine su uticale i na konačni rezultat poslovanja Grupe.

U toku 2021. godine zabeležen je i neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti u iznosu od RSD 197,3 miliona dok je u toku 2020. godine zabeležen neto dobitak u iznosu od RSD 174,4 miliona.

Troškovi zarada, naknada zarada, troškovi amortizacije i ostali rashodi su povećani u odnosu na 2020. godinu za 14,3% odnosno veći su za RSD 2.126,0 miliona.

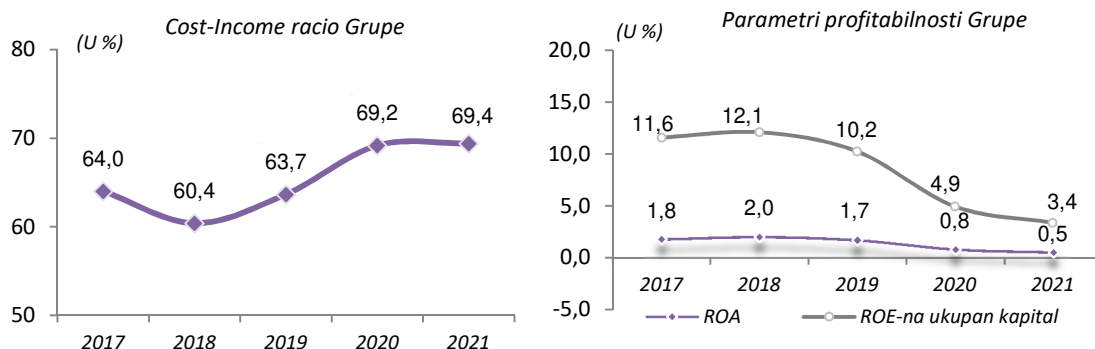
Pozicija ostali prihodi Grupe zabeležili su smanjenje od RSD 302,8 miliona, odnosno smanjenje od 31,8% u toku 2021. godine u odnosu na 2020. godinu.

U toku 2021. godine Grupa je zabeležila neto gubitak po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate u iznosu od RSD 1.954,5 miliona dok u prethodnoj godini te pozicije u bilansu uspeha nema.

Realizovani konsolidovani dobitak pre poreza u toku 2021. godine iznosi RSD 2.583,2 miliona i manji je 33,5% u odnosu na rezultat ostvaren u toku 2020. godine.

5.6. Pokazatelji profitabilnosti Grupe

5.7. Konsolidovani bilans uspeha u periodu od 01.01. do 31.12.2021. godine- članice Grupe

	OPIS	KB Beograd	KB Podgorica ²²	KB Banja Luka ²³	KomBank INVEST	UKUPNO GRUPA
1	2	3	4	5	6	7
	<i>(u hiljadama RSD)</i>					
1.1.	Prihodi od kamata	13.094.749	610.633	716.714	488	14.422.584
1.2.	Rashodi od kamata	(958.313)	(93.697)	(205.538)	0	(1.257.548)
1.	Neto prihodi kamata	12.136.436	516.936	511.176	488	13.165.036
2.1.	Prihodi od naknada	7.632.534	210.005	270.594	27.538	8.140.671
2.2.	Rashodi od naknada	(1.909.661)	(85.559)	(67.578)	(269)	(2.063.067)
2.	Neto prihodi naknada	5.722.873	124.446	203.016	27.269	6.077.604
3.	Neto dobitak/gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	4.823	0	0	1.949	6.772
4.	Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	197.243	0	0	14	197.257
5.	Neto prihod/rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	1.672.240	14.180	2.276	(7)	1.688.689
6.	Neto prihod/rashod po osnovu umanjena obezvređenja finans. sred. koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	15.772	(475.545)	(15.585)	0	(475.358)
7.	Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate	(1.954.463)	0	0	0	(1.954.463)
8.	Ostali poslovni prihod	210.848	6.499	12.798	0	230.145
I	UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD	18.005.772	186.516	713.681	29.713	18.935.682
9.	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(4.961.166)	(404.856)	(302.329)	(16.829)	(5.685.180)
10.	Troškovi amortizacije	(912.825)	(77.981)	(94.488)	(63)	(1.085.357)
11.	Ostali prihodi	587.010	34.480	27.646	11	649.147
12.	Ostali rashodi	(9.626.605)	(329.316)	(265.813)	(9.398)	(10.231.132)
II	DOBITAK PRE OPOREZIVANJA	3.092.186	(591.157)	78.697	3.434	2.583.160
13.	Porez na dobitak	0	(1.261)	(3.413)	(2)	(4.676)
14.	Dobitak po osnovu odlož. poreza	348.040	24.181	715	289	373.225
15.	Gubitak po osnovu odloženih poreza	(165.725)	(8.391)	0	0	(174.116)
III	DOBITAK/GUBITAK(-) NAKON OPOREZIVANJA	3.274.501	(576.628)	75.999	3.721	2.777.593
	Dobitak koji pripada vlasnicima bez prava kontrole	-	-	-	-	-

²² U periodu od 01.01. do 12.11.2021. godine²³ U periodu od 01.01. do 08.12.2021. godine

6. FINANSIJSKI INSTRUMENTI ZNAČAJNI ZA PROCENU FINANSIJSKOG POLOŽAJA GRUPE

Za adekvatnu procenu finansijskog položaja Grupe, na kraju poslovne 2021. godine, od ključnog značaja su sledeći finansijski instrumenti odnosno bilansne pozicije: krediti i potraživanja od komitenata, hartije od vrednosti, gotovina i sredstva kod centralne banke, depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima i kapital.

Pozicija krediti i potraživanja od komitenata činila je 42,7% ukupne konsolidovane aktive i smanjena je za RSD 10.388,7 miliona u odnosu na kraj 2020. godine. Detaljna struktura plasmana komitentima prikazana je u Napomenama uz konsolidovane finansijske izveštaje.

Pozicija hartije od vrednosti činila je 30,6% ukupne konsolidovane aktive Grupe i smanjena je za RSD 8.694,6 miliona u odnosu na 2020. godinu i najvećim delom se sastoji od plasmana Matične banke u hartije od vrednosti Republike Srbije (RSD 149.588,8 miliona, 99,9%) (detaljna struktura navedena je u Napomenama uz konsolidovane finansijske izveštaje).

Gotovina i sredstva kod centralne banke na kraju 2021. godine činila su 16,8% konsolidovane aktive i smanjena je za RSD 4.836,6 miliona u odnosu na kraj 2020. godine (detaljna struktura navedena je u Napomenama uz konsolidovane finansijske izveštaje).

S druge strane, pozicija depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima činila je 82,4% konsolidovane pasive i smanjena je za RSD 2.905,6 miliona. Depoziti su predstavljali osnovni izvor finansiranja KB Grupe i tokom 2021. godine (detaljna struktura navedena je u Napomenama uz konsolidovane finansijske izveštaje).

Pozicija ukupan kapital Grupe je činila 15,5% konsolidovane pasive i umanjena je za RSD 2.484,1 milion uglavnom zbog smanjenja rezervi kapitala.

Članice Grupe su dobro kapitalizovane, a pokazatelj adekvatnosti kapitala Grupe iznosi 28,55% i značajno je iznad propisanog limita.

7. POSLOVANJE OGRANAKA PRE KONSOLIDACIJE

Komercijalna banka ad Beograd, Matična banka, vodi poslovne knjige i sastavlja finansijske izveštaje u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srbije.

KOMBANK INVEST ad Beograd izrađuje finansijske izveštaje u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srbije.

U svrhu pripremanja konsolidovanih finansijskih izveštaja pojedinačni revidirani finansijski izveštaji Matične banke, zavisnih banaka Komercijalne banke ad Banja Luka i Komercijalne banke ad Podgorica do trenutka dok su bile u statusu zavisnih banaka, i Društva KOMBANK INVEST su prilagođeni prezentaciji finansijskih izveštaja na osnovu:

- računovodstvenih propisa Republike Srbije,
- internih akata Matične banke - Komercijalne banke AD Beograd i
- relevantnih MRS i MSFI.

Reklasifikovani pojedinačni bilanci stanja članica Grupe pre konsolidovanja na dan 31.12.2021. godine

OPIS	KB Beograd	KomBank INVEST
(u hiljadama RSD)		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	82.055.481	53
Založena finansijska sredstva	0	0
Potraživanja po osnovu derivata	0	0
Hartije od vrednosti	149.588.755	155.264
Kredit i potraživanja od banaka i dfo	29.114.381	16.320
Kredit i potraživanja od komitenata	209.044.942	0
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	1.488.063	0
Investicije u zavisna društva	140.000	0
Nematerijalna imovina	582.101	0
Nekretnine, postrojenja i oprema	8.755.659	81
Investicione nekretnine	2.610.531	0
Tekuća poreska sredstva	18.911	74
Odložena poreska sredstva	509.242	2.773
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	101.614	0
Ostala sredstva	5.430.725	2.680
UKUPNA AKTIVA	489.440.405	177.245
Obaveze po osnovu derivata	0	0
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	2.134.969	0
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	403.286.418	0
Rezervisanja	4.233.853	17.876
Tekuće poreske obaveze	0	0
Odložene poreske obaveze	0	0
Ostale obaveze	4.142.443	1.321
UKUPNE OBAVEZE	413.797.683	19.197
Ukupno kapital	75.642.722	158.048
UKUPNO PASIVA	489.440.405	177.245

NAPOMENA: Za potrebe konsolidovanja vrši se reklasifikacija pozicija u pojedinačnim (statutarnim) finansijskim izveštajima članica Grupe koje utiču na korekciju bilansne sume i rezultata u bilansu uspeha iskazanih u statutarnim izveštajima. Korigovani (reklasifikovani) finansijski izveštaji predstavljaju početne bilansne izveštaje i pozicije koje su dalje predmet konsolidacije.

Reklasifikovani pojedinačni bilanci uspeha članica Grupe pre konsolidovanja za period od 1.1. do 31.12.2021. godine

OPIS	KB Beograd	KB Podgorica ²⁴	KB Banja Luka ²⁵	KomBank INVEST
(u hiljadama RSD)				
Prihodi od kamata	13.103.701	610.913	716.714	488
Rashodi od kamata	(958.592)	(98.388)	(209.800)	0
Neto prihod po osnovu kamata	12.145.109	512.526	506.913	488
Prihodi od naknada i provizija	7.647.524	210.079	271.018	27.538
Rashodi od naknada i provizija	(1.910.160)	(92.629)	(72.700)	(3.067)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	5.737.364	117.450	198.318	24.471
Neto dobitak/gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	4.823	0	0	1.949
Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	197.243	0	0	14
Neto prihod/rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	53.070	14.180	2.276	(7)
Neto prihod/rashod po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz BU	15.772	(475.545)	(15.585)	0
Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja fin.inst. koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	0	0	0	0
Neto dobitak/gubitak po osnovu prstanka priznavanja investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate	563	0	0	0
Ostali poslovni prihodi	211.190	6.499	12.798	0
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD	18.365.134	175.110	704.721	26.915
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(4.961.166)	(404.856)	(302.329)	(16.829)
Troškovi amortizacije	(912.825)	(77.981)	(94.488)	(63)
Ostali prihodi	587.010	34.480	27.646	11
Ostali rashodi	(9.614.769)	(329.660)	(265.813)	(9.398)
DOBITAK/GUBITAK(-) PRE OPOREZIVANJA	3.463.384	(602.908)	69.737	636

8. OTKUP SOPSTVENIH AKCIJA

Članice Grupe nisu sticale sopstvene akcije u 2021. poslovnoj godini, a ne nameravaju ni da stiču sopstvene akcije u narednom periodu putem ponude za sticanje sopstvenih akcija.

U trenutku izrade ovog izveštaja u toku su zakonom propisane aktivnosti na okončanju procesa pripajanja NLB Banke ad Beograd Komercijalnoj banci ad Beograd. Vanredna sednica akcionara Banke održana je 23.12.2021. godine na kojoj je jedna od tačaka bila „Odluka o prihvatanju pripajanja NLB Banke ad Beograd Komercijalnoj banci ad Beograd“. U skladu sa Zakonom o privrednim društvima (Zakon) akcionari nesaglasni sa pomenutom odlukom imali su zakonsko pravo da traže od Banke da im otkupi predmetne akcije pod uslovima i na način utvrđen odredbama člana 475. Zakona. Kao rezultat pomenutog procesa i na osnovu prava nesaglasnih akcionara, očekuje se da će Banka steći određeni broj sopstvenih akcija tokom 2022. godine.

²⁴ U periodu od 01.01. do 12.11.2021. godine

²⁵ U periodu od 01.01. do 08.12.2021. godine

9. UPRAVLJANJE RIZICIMA

9.1. Ciljevi i politike za upravljanje finansijskim rizicima

Na podkonsolidovanom nivou bankarsku Grupu Komercijalna banka ad Beograd čini nadređena Komercijalna banka ad Beograd (u daljem tekstu Banka) i Društvo za upravljanje investicionim Fondovima Kombank Invest. Banka zajedno sa podređenim društvima je postala članica bankarske Grupe krajem 2020. godine a tokom 2021. godine vršena je harmonizacija sa stanardima upravljanja rizicima. Imajući u vidu različitu prirodu poslovanja i obim poslovanja dominantna je Banka, dok su na podređeno Društvo implementirani standardi bankarske Grupe respektujući prirodu i obim poslovanja. Banka je uspostavila tri linije odbrane koje obuhvataju:

Upravljanje rizicima je ključni element upravljanja poslovanjem, s obzirom da izloženost rizicima proizlazi iz svih poslovnih aktivnosti, kao neodvojivog dela bankarskog poslovanja, kojim se upravlja kroz identifikovanje, merenje, procenu, praćenje, kontrolu i ublažavanje, odnosno uspostavljanjem ograničenja rizika, kao i izveštavanje u skladu sa strategijama i politikama.

Matična Banka je uspostavila sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja rizicima koji obuhvata: okvir za upravljanje rizicima i izjavu o preuzimanju rizika, strategije, politike i procedure upravljanja rizicima, metodologije za upravljanje pojedinačnim rizicima, odgovarajuću organizacionu strukturu, efektivan i efikasan proces upravljanja svim rizicima kojima je matična Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, adekvatan sistem unutrašnjih kontrola, odgovarajući informacioni sistem i adekvatan proces interne procene adekvatnosti kapitala. Takođe, u sistem upravljanja rizicima integrisan je i Plan oporavka Banke, kao mehanizam rane identifikacije situacije teškog finansijskog poremećaja u kome matična Banka može preduzeti mere, odnosno primeniti definisane opcije oporavka u cilju sprečavanja ulaska u fazu rane intervencije u kojoj aktivno učešće ima regulator ili poboljšanje već pogoršanog finansijskog stanja. Okvir za upravljanje rizicima predstavlja formalizaciju Bančine sklonosti ka materijalno značajnim rizicima, koja podrazumeva definisanje ciljeva, tolerancije i limita za sve materijalno značajne rizike koji se mogu kvantifikovati. Strategijom upravljanja rizicima i Strategijom i planom upravljanja kapitalom, Banka je postavila sledeće ciljeve u okviru sistema upravljanja rizicima: minimiziranje negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital uz poštovanje definisanih okvira prihvatljivog nivoa rizika, održavanje potrebnog nivoa adekvatnosti kapitala, razvoj aktivnosti matične Banke u skladu sa poslovnom strategijom i mogućnostima i razvojem tržišta u cilju stvaranja konkurentskih prednosti, diverzifikacija rizika kojima je matična Banka izložena, održavanje učešća NPL u ukupnim kreditima na nivou ispod definisanog limita, održavanje pokazatelja rizika koncentracije po osnovu izloženosti određenim vrstama proizvoda ispod nivoa propisanog regulativom, održavanje učešća kredita u dinarima sa valutnom klauzulom u stranoj valuti i kredita u stranoj valuti u ukupnim kreditima matična Banke ispod nivoa propisanog regulativom, održavanje pokazatelja pokrića likvidnom aktivom iznad nivoa propisanog regulativom i internim limitima. Banka permanentno prati sve najave i izmene regulatornog okvira, analizira uticaj na nivo rizika i preduzima mere za blagovremeno usklađivanje svog poslovanja sa novim propisima.

U prvoj polovini godine matična Banka je sprovela aktivnosti na usklađivanju sa novom regulativom, posebno u delu regulatornog okvira kojim su uređene mere za očuvanje stabilnosti finansijskog sistema, kao i podrške privredi za ublažavanje posledica COVID-19 pandemije od strane Narodne banke Srbije i Ministarstva finansija Republike Srbije (zastoj u otplati obaveza - moratorijum, garantna šema i drugo) u uslovima izazvanim COVID-19 pandemijom. Kroz jasno definisan proces uvođenja novih i značajno izmenjenih proizvoda, usluga i aktivnosti u vezi sa procesima i sistemima, matična Banka analizira njihov uticaj na buduću izloženost rizicima u cilju optimizacije svojih prihoda i troškova za procenjeni rizik, kao i minimiziranja svih potencijalno mogućih negativnih efekata na finansijski rezultat Banke. Detaljniji prikaz ciljeva i politika upravljanja rizicima na konsolidovanoj osnovi je predstavljen u Napomenama uz finansijske izveštaje.

Politika zaštite od izloženosti kreditnom riziku

U cilju zaštite od izloženosti kreditnom riziku, matična Banka primenjuje tehnike ublažavanja kreditnog rizika pribavljajući i prihvatljive instrumente obezbeđenja (kolaterale), kao sekundarne izvore naplate plasmana. Matična Banka nastoji da posluje sa klijentima dobre kreditne sposobnosti, procenjujući je u momentu podnošenja zahteva i redovnim monitoringom dužnika, plasmana i kolaterala, u cilju blagovremenog preduzimanja odgovarajućih aktivnosti u postupku naplate. Vrste

obezbeđenja potraživanja zavise od procene kreditnog rizika dužnika, i utvrđuju se u svakom konkretnom slučaju pojedinačno, a njihovo pribavljanje se vrši po zaključenju ugovora i pre realizacije plasmana.

Matična Banka je proces i sistem upravljanja rizikom zaštite životne i društvene sredine značajno unapredila tokom 2021. godine.

Matična Banka je unutrašnjim aktima regulisala vrednovanje instrumenata kreditne zaštite i upravljanje tim instrumentima.

Matična Banka posebnu pažnju poklanja utrživosti i adekvatnoj proceni kolaterala u vezi sa čim prilikom procene vrednosti kolaterala, angažuje ovlašćene procenitelje, kako bi potencijalni rizik od nerealne procene svela na najmanju moguću meru, a nepokretnosti, roba, oprema i ostale pokretne stvari koje su predmet zaloge moraju biti osigurane kod osiguravajućeg društva prihvatljivog za Matična Banku, uz polise osiguranja vinkulirane u korist Banke.

U cilju zaštite od promene tržišnih vrednosti kolaterala, procenjena vrednost se koriguje za definisane procenite umanjenja u zavisnosti od vrste kolaterala i lokacije nepokretnosti, koji se redovno preispituju i revidiraju.

Matična Banka posebnu pažnju posvećuje monitoringu kolaterala i preduzima aktivnosti na obezbeđenju novih procena vrednosti, ali i na pribavljanju dodatnih kolaterala, pre svega kod klijenata sa identifikovanim problemima u poslovanju, ali i klijenata kod kojih je pokrivenost izloženosti kolateralima smanjena usled pada vrednosti pribavljenih kolaterala.

U cilju adekvatnog upravljanja rizicima, matična Banka sprovodi aktivnosti analize kreditnog rizika pri odobrenju plasmana i uspostavljanjem sistema za praćenje, prevenciju i upravljanje rizičnim plasmanima uključujući i adekvatnu identifikaciju potencijalno rizičnih klijenata (Watch List), vrši ublažavanje kreditnog rizika kod klijenata navedenog statusa, kao i kroz preduzimanje mera i akcija u cilju zaštite interesa Banke i sprečavanja negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital matične Banke. Watch List je značajno unapređena u prvoj polovini 2021. godine u skladu sa procesom harmonizacije sa novim vlasnikom NLB dd Ljubljana. U okviru Watch list definisane su kategorije WL1 (nivo 1), WL2 i ICL (nivo 2).

Tokom 2021. godine matična Banka je nastavila sa unapređenjem sistema upravljanja rizicima uvažavajući proces harmonizacije sa novim vlasnikom NLB dd Ljubljana, zahteve spoljnog revizora, kao i uticaja pandemije virusa COVID-19. Banka je revidirala Strategiju upravljanja rizicima (smanjila je najviši prihvatljiv nivo NPL-a, kreirala nove i ažurirala postojeće ciljeve, toleranciju i limite za najvažnije parametre rizika i izmenila procedure i metodologije u cilju usklađivanja sa zahtevima NLB Grupe.

U prvoj polovini 2021. godini u nastalim uslovima izazvanim COVID-19 pandemijom sa blagim poboljšanjem poslovnog ambijenta, matične Banka je nastavila sa održavanjem kvaliteta kreditnog portfolija redovnim analizama uticaja pandemije na pad poslovnih aktivnosti i smanjenje finansijskog potencijala klijenata iz najugroženijih delatnosti i rešavanja problema klijenata koji su već prepoznati kao problematični, a sprovodila je i aktivnosti na smanjenju nenaplativih plasmana. U skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije, najugroženijim klijentima zbog uticaja pandemije COVID-19, odobran je moratorijum 3 (produženje roka kredite uz grejs period od 6 meseci) a u skladu sa Odlukom Vlade Republike Srbije odobravani su krediti za likvidnost i refinansiranje iz Garantne šeme. Takođe, u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o računovodstvenom otpisu bilansne aktive banke, matična Banka je 100% obezvređene kredite nastavila da prenosi iz bilansne u vanbilansnu evidenciju. Aktivnosti matične Banke na održanju kvaliteta kreditnog portfolija u uslovima izazvanim COVID-19 pandemijom rezultirale su smanjenjem nivoa pokazatelja NPL-a.

U prvoj polovini 2021. godine primenjena je i Odluka Narodna banka Srbije kojom se propisuje zastoje u otplati obaveza dužnika (moratorijum 3). Uveden je grejs period od 6 meseci klijentima koji su ispunjavali uslove iz Odluke NBS (posledica uticaja COVID 19) i koji su zahtevali moratorijum 3 u uslovima potencijalnih rizika uzrokovanih vanrednom zdravstvenom situacijom u zemlji. Takođe, Vlada Republike Srbije donela je i uredbu o produženju garantne šeme 1 i nove garantne šeme 2 u cilju podrške finansiranja privrednih klijenata. Matična Banka primenjuje MSFI 9 standard i u skladu sa navedenim standardom vrši obračun obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama. Matična Banka primenjuje koncept „očekivanih gubitaka“ kroz uključivanje

uticaja očekivanog kretanja makroekonomskih faktora na buduće kretanje verovatnoće nastupanja statusa neizmirenja obaveza na bazi statistički dokazanih međuzavisnosti. Portfolio se diferencira na tri nivoa koji prate status klijenta (nivo 1 – PL klijenti bez identifikovanog pogoršanja kreditnog rizika, nivo 2 – PL klijenti sa identifikovanim pogoršanjem kreditnog rizika – merenog setom definisanih kriterijuma, nivo 3 – NPL klijenti), uz definisane kriterijume za prelazak klijenata iz viših nivoa u niže. Takođe, u skladu sa MSFI 9 standardom, matična Banka obračunava obezvređenje i za izloženosti prema Republici Srbiji i Narodnoj banci Srbije.

Matična Banka se uskladila i sa izmenom regulative u delu definicije neizmirenja obaveza.

Tokom 2021. godine matična Banka je unapređivala sve aspekte sistema i procesa upravljanja kreditnim rizicima. Unapređen je sistem trigera za stage 2 i 3, metodologija obezvređenja finansijskih sredstava, hair-cut za kolaterale, uključivanje forward-looking komponentu LGD parametra. Poseban aspekt upravljanja kreditnim rizikom je sagledavanje budućih trendova faktora rizika.

9.2. Izloženost rizicima (cenovnom, kreditnom, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka) sa strategijom za upravljanje rizicima i ocenom njihove efikasnosti

Matična Banka je u svom poslovanju posebno izložena sledećim vrstama rizika:

1. Kreditnom i sa njim povezanim rizicima.
  2. Riziku likvidnosti.
  3. Tržišnom riziku.
  4. Kamatnom riziku u bankarskoj knjizi.
  5. Operativnom riziku.
  6. Riziku ulaganja.
  7. Riziku izloženosti.
  8. Riziku zemlje kao i svim drugim rizicima koji se mogu pojaviti u redovnom poslovanju Banke.
- Navedeni rizici nisu svi prisutni u poslovanju podređenog društva imajući u vidu prirodu i obim poslovanja.

Kreditni rizik je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital matične Banke, usled neizvršenja obaveza dužnika prema matičnoj Banci.

Kreditni rizik uslovljen je kreditnom sposobnošću dužnika, njegovom urednošću u izvršavanju obaveza prema Banci, kao i kvalitetom instrumenata obezbeđenja. Prihvatljiv nivo izloženosti kreditnom riziku matične Banke u skladu je sa definisanim Okvirom za upravljanje rizicima i Strategijom upravljanja rizicima i zavisi od strukture portfolija matične Banke, na osnovu koje se omogućuje limitiranje negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital matične Banke uz minimiziranje kapitalnih zahteva za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja, rizik izmirenja/ispоруke po osnovu slobodnih isporuka i u cilju održavanja adekvatnosti kapitala na prihvatljivom nivou. Matična Banka upravlja kreditnim rizikom na nivou klijenta, grupe povezanih lica i celokupnog kreditnog portfolija. Matična Banka odobrava plasmane klijentima (pravnim i fizičkim licima) za koje procenjuje da su kreditno sposobni vršeći analizu, odnosno kvantitativno i/ili kvalitativno merenje i procenu kreditnog rizika i finansijskog stanja dužnika. Proces merenja kreditnog rizika zasnovan je na merenju nivoa rizičnosti pojedinačnog plasmana na osnovu internog sistema rejtinga, kao i na primeni regulative Narodne banke Srbije, koja zahteva klasifikaciju svakog plasmana na osnovu propisanih kriterijuma.

Praćenjem i kontrolom portfolija u celini i po pojedinim segmentima, Matična Banka vrši poređenje sa prethodnim periodima, identifikuje trendove kretanja i uzroke promena nivoa kreditnog rizika. Takođe, prati pokazatelje kvaliteta aktive (kretanje NPL-a, stepen pokrivenosti NPL-a ispravkama vrednosti i slično), kao i izloženost prema regulatorno i interno definisanim limitima. Odlukom o upravljanju rizikom koncentracije po osnovu izloženosti banke određenim vrstama proizvoda. Takođe, uvedeno je i praćenje i izveštavanje o stepenu kreditne zaduženosti fizičkih lica (DTI racio). Navedeni propisi su donekle relaksirani izmenama i dopunama koje je sprovedla Narodna banka Srbije u cilju njihovog usklađivanja sa aktuelnim okolnostima poslovanja, prouzrokovanim pandemijom virusa COVID-19. Proces praćenja kvaliteta kredita omogućava Banci da proceni potencijalne gubitke, kao rezultat rizika kojima je izložena i da preduzme odgovarajuće korektivne mere. S druge strane,

matična Banka ne ulaže u visoko rizične plasmane kao što su ulaganja u potencijalno profitabilne projekte ali s visokim rizikom, u investicione fondove visoko rizičnog portfolija i slično.

Rizik likvidnosti predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nemogućnosti matična Banke da ispuni svoje dospele obaveze usled povlačenja postojećih izvora finansiranja i o nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja – rizik likvidnosti izvora finansiranja, kao i otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu – tržišni rizik likvidnosti.

Rizik likvidnosti ispoljava se kroz teškoće matične Banke u izmirenju dospelih obaveza u slučaju nedovoljnih rezervi likvidnosti i nemogućnosti pokrića neočekivanih odliva ostale pasive. Matična Banka u svom poslovanju poštuje osnovne principe likvidnosti, ostvarujući dovoljan nivo likvidnih sredstava za pokriće obaveza nastalih u kratkom roku, odnosno poštuje princip solventnosti, formiranjem optimalne strukture sopstvenih i pozajmljenih izvora sredstava i formiranjem dovoljnog nivoa rezervi likvidnosti koje ne ugrožavaju ostvarivanje planiranog povrata na kapital.

Rizik likvidnosti, ispoljava se i u nemogućnosti matične Banke da transformiše pojedine delove aktive u likvidna sredstva u kratkom roku. Matična Banka vrši analizu rizika izvora sredstava i tržišnog rizika likvidnosti. Problem likvidnosti sa aspekta izvora sredstava odnosi se na strukturu pasive, odnosno obaveza i izražava se kroz potencijalno značajno učešće nestabilnih izvora, kratkoročnih izvora ili njihove koncentracije. Rizik likvidnosti izvora sredstava zapravo predstavlja rizik da Matična Banka neće moći da ispuni obaveze usled povlačenja nestabilnih izvora sredstava, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora sredstava. Sa druge strane, rizik likvidnosti ispoljava se i kroz deficit rezervi likvidnosti i otežanog ili nemogućeg pribavljanja likvidnih sredstava po prihvatljivim tržišnim cenama. U cilju adekvatnog upravljanja rizikom likvidnosti matična Banka je tokom 2021. godine, uspostavila proces interne procene adekvatnosti upravljanja likvidnošću (ILAAP), koji se sprovodi najmanje jednom godišnje. Banka je uspostavila sistem internih limita i Okvir Rizičnog apetita, u skladu sa standardima Grupe za strukturne pokazatelje likvidnosti, kao i sa prirodom poslovanja Banke.

U toku 2021. godine matična Banka je bila usklađena sa regulatornim i interno definisanim limitima, kao i Okvirom za upravljanje rizicima, a rizik likvidnosti se kretao u kontrolisanim okvirima. Matična Banka aktivno preduzima preventivne mere u cilju minimiziranja izloženosti riziku likvidnosti.

Tržišni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital matična Banke usled promena tržišnih varijabli i obuhvata devizni rizik za sve poslovne aktivnosti koje obavlja i cenovni rizik pozicija knjige trgovanja.

Matična Banka je izložena **deviznom riziku** koji se manifestuje kroz mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital usled volatilnosti deviznih kurseva, odnosa, promene vrednosti domaće valute u odnosu na strane valute ili promene vrednosti zlata i drugih plemenitih metala. U cilju minimiziranja izloženosti deviznom riziku Banka vrši diversifikaciju valutne strukture portfolija i valutne strukture obaveza, usklađivanje otvorenih pozicija po pojedinim valutama, poštujući principe ročne transformacije sredstava. U toku 2021. godine, Banka je bila usklađena sa regulatornim pokazateljem deviznog rizika koji je izražen kao 20% regulatornog kapitala, kao i sa značajno konzervativnijim interno definisanim limitima, odnosno sa definisanim Okvirom za upravljanje rizicima.

Kamatni rizik predstavlja rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled nepovoljnih promena kamatnih stopa. Matična Banka na sveobuhvatan način blagovremeno utvrđuje uzroke tekuće i procenjuje faktore buduće izloženosti kamatnom riziku. Izloženost ovoj vrsti rizika zavisi od odnosa kamatno osetljive aktive i pasive. Upravljanje kamatnim rizikom ima za cilj održavanje prihvatljivog nivoa izloženosti kamatnom riziku sa aspekta uticaja na finansijski rezultat i ekonomsku vrednost kapitala, vođenjem adekvatne politike ročne usklađenosti perioda ponovnog formiranja kamatnih stopa i usklađivanja izvora sa plasmanima prema visini kamatne stope i ročnosti. Tokom 2021. godine matična Banka je unapredila proces upravljanja kamatnim rizikom.

U toku 2021. godine matična Banka je bila usklađena sa regulatornim i interno definisanim limitima, kao i Okvirom za upravljanje rizicima.

Operativni rizik je rizik od gubitka koji nastaje usled nedostataka ili grešaka kod funkcionisanja unutrašnjih procesa, sistema i ljudi ili zbog spoljnih događaja. Operativni uključuje pravni rizik, ali ne

i strateški i reputacioni rizik. Međutim, zbog značaja, reputacioni rizik se uzima u obzir kod upravljanja operativnim rizikom. Operativni rizik se definiše kao događaj koji je nastao kao rezultat neodgovarajućih ili neuspešnih internih procesa, postupaka zaposlenih i sistema ili sistemskih i drugih spoljašnjih događaja, interne i eksterne prevare, prakse zapošljavanja i bezbednosti na radnom mestu, potraživanja klijenata, distribucije proizvoda, novčanih kazni i penala usled povreda, štete nanete materijalnoj imovini, poremećaja u poslovanju i sistemskih propusta i upravljanja procesima.

Merenje, odnosno procena operativnog rizika matična Banke vrši se kroz kvantitativnu i/ili kvalitativnu procenu identifikovanog operativnog rizika. Matična Banka sprovodi merenje izloženosti operativnim rizicima kroz evidenciju događaja, praćenje ključnih indikatora rizika i utvrđivanje profila operativnih rizika.

Ključni indikatori rizika predstavljaju rano upozorenje za signaliziranje promena u rizičnom profilu Banke. Odnose se na određeni operativni rizik i prikazuju veću izloženost u nastanku događaja operativnog rizika. Njihova svrha je pružanje pomoći u smanjivanju gubitaka i operativnih rizika kroz proaktivno sagledavanje faktora rizika.

Profil operativnih rizika Banke predstavlja izloženost Banke operativnom riziku i služi kao osnova za donošenje dopunskih odluka, kojima bi se poboljšao postojeći profil operativne rizičnosti i približio ciljnom profilu. Postojeći profil identifikovanih operativnih rizika je rezultat identifikacije i ocene operativnih rizika u okviru određenih procesa od strane organizacionih oblika, koja se sprovodi najmanje jednom godišnje. Postojeći profil operativnih rizika uključuje operativne rizike koje staratelji operativnih rizika (osobe koje su odgovorne za praćenje operativnih rizika, kao i drugi zaposleni), vide u okviru svojih organizacionih oblika ili izvan njih. Tokom 2021. godine, pored ostalih procena operativnih rizika u procesima, matična Banka je sprovela i procenu izloženosti operativnim rizicima u uslovima pandemije virusa Covid 19 kao i u procesu integracije i identifikovala operativne rizike. Za identifikovane operativne rizike definisane su odgovarajuće mere za umanjenje rizika.

Matična Banka preduzima mere u cilju ublažavanja operativnih rizika i proaktivnog reagovanja na potencijalne događaje operativnih rizika kroz permanentno praćenje svih aktivnosti, praćenje ključnih indikatora rizika koji predstavljaju rano upozorenje za signaliziranje promena u rizičnom profilu Banke, primenu adekvatnog i pouzdanog informacionog sistema, a čijim sprovođenjem se unapređuje poslovna praksa i optimizuju poslovni procesi Banke. Usled povećanja sistemskog rizika vezanog za tužbene zahteve protiv Banke po osnovu naplaćenih naknada za isplatu kredita i premije osiguranja NKOSK-a Banka je tokom 2021. godine pravovremeno rezervisala sredstva po osnovu tužbenih zahteva protiv Banke, a u skladu sa procenom budućeg očekivanog gubitka po tom osnovu, zbog čega je beležila i prekoračenja interno definisanih limita Okvirom za upravljanje rizicima.

Rizik ulaganja matična Banke predstavlja rizik ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva i investicione nekretnine. U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije prati se nivo trajnih ulaganja i o tome se obaveštavaju Organi i Odbori Banke. Na ovaj način se obezbeđuje da ulaganje matične Banke u jedno lice koje nije u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala matične Banke, te da ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

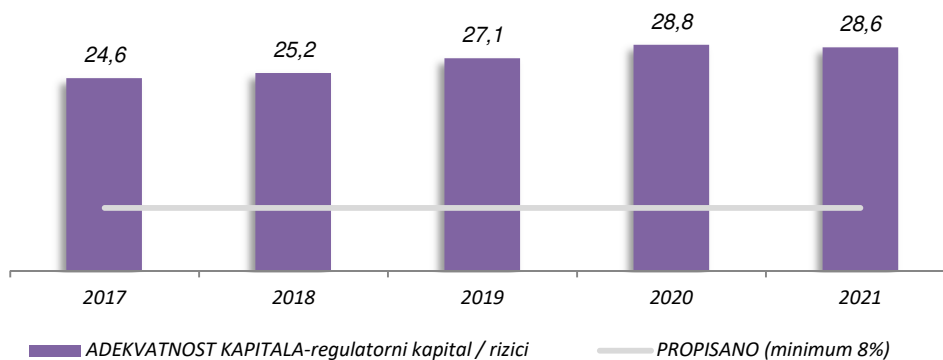
Velika izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica, uključujući i lica povezana sa matičnom Bankom jeste izloženost koja iznosi najmanje 10% kapitala Banke. U toku 2021. godine matična Banka je bila usklađena sa regulatornim i interno definisanim limitima izloženosti.

Rizik zemlje je rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je matična Banka izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital matične Banke zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od dužnika iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla dužnika. Izloženost Banke riziku zemlje je na prihvatljivom nivou.

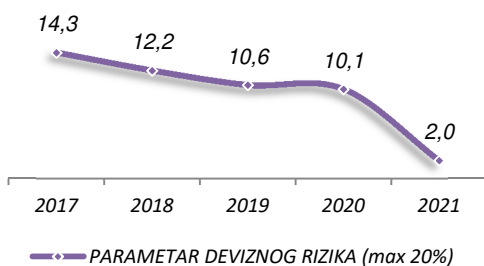
Detaljan prikaz i objašnjenje rizika kojima je Grupa izložena u svom poslovanju je predstavljen u tački 4. Upravljanje rizicima u Napomenama uz finansijske izveštaje.

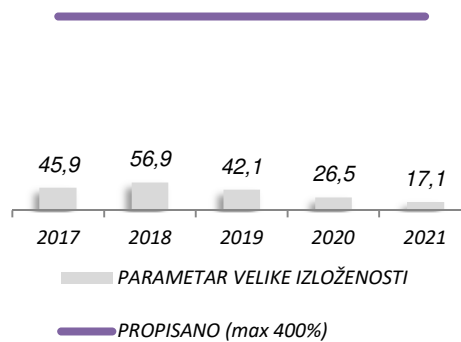
Adekvatnost kapitala Grupe

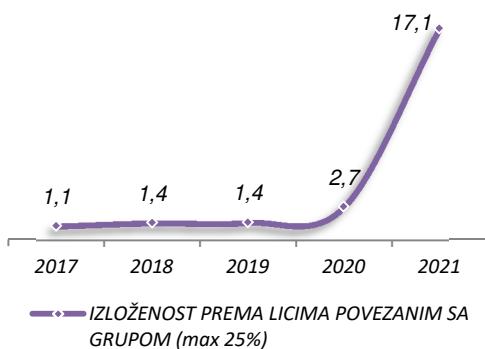
Parametar deviznog rizika Grupe

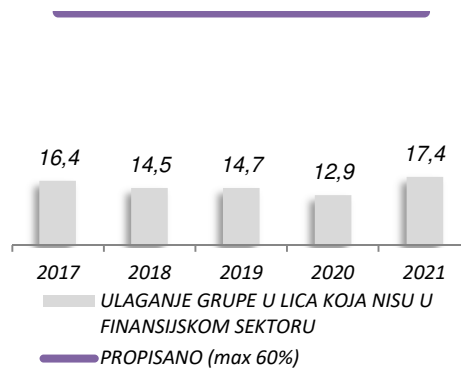
Parametar velike izloženosti Grupe

Lica povezana sa Grupom

Ulaganje Grupe

10. NEFINANSIJSKE INFORMACIJE GRUPE

10.1. Poslovni model Grupe

Grupa Komercijalna banka ad Beograd funkcioniše kao poslovna banka univerzalnog tipa. Banka je u svom poslovanju podjednako usmerena na rad sa stanovništvom, pravnim licima i registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima. Aktivnosti Grupe uključuju kreditne, depozitne i garancijske poslove i poslove platnog prometa u zemlji i inostranstvu u skladu sa Zakonom o bankama, kao i poslove upravljanja investicionim fondovima.

Banka posluje samostalno, po tržišnim principima, uz primenu načela likvidnosti, profitabilnosti i sigurnosti, uz poštovanje zakona, drugih propisa i opštih principa bankarskog poslovanja u ostvarivanju svojih ciljeva na društveno odgovoran način, u skladu sa temeljnim vrednostima i poslovnom etikom.

Poslovni model Banke opredeljen je kao prikupljanje, držanje slobodnih novčanih sredstava od pravnih i fizičkih lica pod definisanim uslovima (glavnice i kamate) i plasiranje prikupljenih novčanih sredstava pravnim i fizičkim licima u obliku kredita pod drugim, definisanim uslovima (glavnice i kamate), investiranje u hartije od vrednosti i druge registrovane poslove.

Osnovan delatnost Društva KomBank INVEST je organizovanje i upravljanje UCITS fondom. Izuzetno Društvo može upravljati drugim institucijama kolektivnog investiranja u skladu sa posebnim zakonom i u pogledu kojih podleže pridencijalnom nadzoru. Imovinu Društva čine stvari i prava u vlasništvu Društva, kao i druga prava Društva. Društvo odgovara za svoje obaveze celokupnom imovinom.

Društvo upravlja radom i poslovanjem sledećih fondova:

1. KOMBANK INFOND

Primarni investicioni cilj društva za upravljanje je da odgovornim i profesionalnim upravljanjem članovima UCITS fonda omogući da uz preuzimanje umerenog rizika ostvare visoke stope prinosa na sredstva uložena na duži vremenski period.

Osnovni investicioni cilj (benchmark) UCITS fonda je ostvarivanje stope prinosa koja kontinuirano prati kretanje vodećih svetskih indeksa.

Imajući u vidu i opredeljenost ulaganja u finansijske instrumente koji su na dnevnom nivou osetljivi na promenu tržišnih uslova, kao i na sastav portfolija UCITS fonda, moguća je umerena volatilnost investicione jedinice.

2. KOMBANK NOVČANI FOND

Investicioni cilj UCITS fonda je da odgovornim i profesionalnim upravljanjem omogući ostvarivanje stabilnog prinosa uz što veću profitabilnost ulaganja, za svoje članove, uz nizak stepen rizika i uz održavanje likvidnosti imovine na najvišem mogućem nivou.

Osnovni investicioni cilj (benchmark) UCITS fonda je ostvarivanje stope prinosa koja kontinuirano prati kretanje dnevne BEONIA (Belgrade over-night interest rate) kamatne stope kao repnog pokazatelja UCITS fonda.

3. KOMBANK DEVIZNI FOND

Investicioni cilj UCITS fonda je da odgovornim i profesionalnim upravljanjem omogući ostvarivanje stabilnog prinosa uz što veću profitabilnost ulaganja, za svoje članove, uz nizak stepen rizika i uz održavanje likvidnosti imovine na najvišem mogućem nivou.

Osnovni investicioni cilj UCITS fonda (benchmark) je ostvarenje prinosa koji kontinuirano pratiti kretanje EURIBOR kamatne stope, kao i ostale repne stope na deviznom tržištu.

10.2. Ulaganja u cilju zaštite životne sredine

Grupa poštuje međunarodne standarde i vrednosti u kreiranju finansijskih proizvoda i usluga, razvija i sprovodi aktivnosti na polju zaštite životne sredine i zaštite ljudskih i radnih prava.

Komercijalna banka Beograd, Matična banka posebno brine o zaštiti životne sredine i posvećena je odgovornom poslovanju pri čemu se teži minimiziranju u stvaranju otpada, optimizaciji potrošnje resursa u cilju smanjenja uticaja na životnu sredinu na najmanju moguću meru, kao i pravilnom upravljanju potencijalnih rizika po životnu sredinu prilikom kreditiranja. Mere koje se preduzimaju radi smanjenja negativnog uticaja na životnu sredinu su:

Štampanje/recikliranje papira i uticaj na okolinu

Smanjivanje štampanja je trajan i dugoročan proces u Komercijalnoj banci koji je pokrenut uvođenjem DMS još 2012. godine. Tokom poslednjih nekoliko godina uvedena je elektronska pisarnica gde se kompletna ulazna pošta skenira i u digitalnom obliku šalje organizacionim oblicima u Banci. Poslednjih godina dokumenti se potpisuju sertifikovanim elektronskim potpisom, a konstantno se radi na digitalizaciji poslovnih procesa što dovodi do konstantnog smanjenja potrošnje papira (u periodu 2019-2020 za 20%, a u periodu 2020-2021 za dodatnih 19%). Jedan od ciljeva projekta relokacije centrale banke je i uvođenje paperless načina poslovanja. Posle izvršenog odabiranja arhivske građe kojoj je istekao rok čuvanja, ista se izdvaja radi uništavanja i recikliranja po najstrožijim standardima i procedurama.

Reciklaža otpada

Upravljanje otpadom podrazumeva sortiranje otpada na komercijalni otpad i otpad od električne i elektronske opreme. Odlaganje otpada od električne elektronske opreme vrši se po završetku godišnjeg popisa osnovnih sredstava na način da se isti predaje sertifikovanoj firmi za zbrinjavanje ove vrste otpada, a koja po završenom prevozu dostavlja Banci overenu potvrdu da je otpad preuzet.

Korišćenje svetla

Svakodnevnim aktivnostima Komercijalna banka doprinosi uštedi električne energije na način da se u prostorijama koje se ne koriste stalno svetlo drži ugašeno i pali se samo po potrebi, a počelo se i sa instaliranjem LED sijalica u objektima. Relokacijom centrale banke planirana je primena tehnoloških rešenja koja će centralu napraviti pametnom zgradom sa implementiranim BMS (sistem za upravljanje zgradom) i solarnim panelima koji će dodatno doprineti manjoj potrošnji energije.

Smanjenje emisije CO2

Prepoznajući značaj i nepovoljan trend povećanja emisije CO2 na globalnom nivou Komercijalna banka je preduzela set mera usmerenih na ograničavanje sopstvenog uticaja na emisiju gasova CO2. Počevši od 2022. godine, Komercijalna Banka je osigurala da celokupna potrošena električna energija dolazi isključivo iz obnovljivih izvora energije. Na taj način je izbegnut indirektan podsticaj emisije gasova sa efektom staklene bašte koji nastaju sagorevanjem uglja. Takođe, pokrenute su i aktivnosti na izračunavanju ukupne emisije pomenutih gasova usled redovnih aktivnosti Komercijalne Banke a rezultati ovih aktivnosti će biti iskorišćeni kako bi se postavile strategije usmerene na dalje smanjenje emisije svih štetnih gasova.

Sistem Upravljanja Zaštitom Životne Sredine

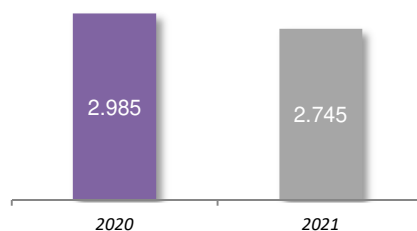
Komercijalna banka aktivno radi na uspostavljanju Sistema upravljanja zaštitom životne sredine (ESMS – Environmental and Social Management System) koji će osigurati svakodnevnu analizu, ograničavanje i upravljanje svih potencijalnih rizika po životnu sredinu ili društvo a koji mogu nastati kreditiranjem određenih industrija ili projekata. Sistem upravljanja zaštitom životne sredine funkcionisaće u skladu sa principima i pravilima usvojenim od strane Evropske Banke za Obnovu i Razvoj (EBRD), Multilateralne Agencije za Garantovanje Investicija (MIGA) i zakonskog okvira Republike Srbije, što će osigurati najviše standarde prilikom upravljanja rizicima po životnu sredinu i društvo.

10.3. Socijalna i kadrovska pitanja Grupe

Na dan 31. decembra 2021. godine Grupa je ukupno imala 2.745 zaposlenih, za 240 manje nego u prethodnoj 2020. godini. Smanjenje je nastalo kao posledica sprovedenih promena u toku 2021. godine odnosno prodaje člana Grupe Komercijalne banke ad Banka Luka i pripajanja člana Grupe Komercijalne banke ad Podgorica NLB Banci ad Podgorica. U podatku 2.745 zaposlenih uračunati su zaposleni Matične banke, Društva KomBank INVEST i NLB Banke ad Podgorica.

Broj zaposlenih Grupe

Članice Grupe samostalno definišu i sprovode kadrovsku politiku u skladu sa pojedinačnim Poslovnim politikama i Strategijama i biznis planovima.

Misija upravljanja ljudskim resursima u Komercijalnoj banci je razvoj i održavanje visokog nivoa stručnosti i motivacije zaposlenih u cilju realizacije poslovnih planova Banke. Uz kontinuiranu optimizaciju broja i strukture zaposlenih poslednjih godina, rasla je i efikasnost Banke, mereno aktivom po zaposlenom.

Tokom 2021. godine nadležne organizacione jedinice u članicama Grupe su organizovale i sprovele obuke svojih zaposlenih u skladu sa aktuelnom, lokalnom zdravstvenom situacijom.

Tokom 2021. godine Sektor ljudskih resursa, Matične banke, je učestvovao u organizaciji obuka zaposlenih, pri čemu je 99% njih edukaciju pratilo „online“. Pojavom epidemije virusa COVID-19 u Republici Srbiji, u cilju povećanja zdravstvene bezbednosti, zaposleni su uglavnom upućivani na buke na kojima nije bilo neophodno lično prisustvo. Od ukupnog broja polaznika, žene čine 72,6%, dok muškarci čine 27,4% polaznika obuka.

Matična banka od 2008. godine sprovodi Godišnju evaluaciju rada zaposlenih na osnovu postavljenih godišnjih ciljeva, praćenja ostvarenja tih ciljeva, ali i iskazanih sposobnosti zaposlenih prilikom ostvarenja ciljeva. Godišnja evaluacija rada zaposlenih je i osnova za nagrađivanje, planiranje karijere zaposlenih i planiranje budžeta i Plana obuka zaposlenih. U 2021. godini, proces postavljanja ciljeva, praćenja rezultata i nagrađivanja zaposlenih usklađen je sa standardima na nivou NLB Grupe.

Zaposleni u Matičnoj banci imaju slobodu sindikalnog udruživanja. U Banci od 2010. godine postoji i deluje Samostalni sindikat Komercijalne banke ad Beograd. Sindikat je samostalan i nezavisan u svom radu, pružajući adekvatnu podršku svim zaposlenima, ne samo članovima, kako bi uslovi rada svih zaposlenih bili na adekvatnom nivou.

Zaposlenima u Matičnoj banci je omogućeno da izvrše prijave slučajeva mobinga na radnom mestu. U toku 2021. godine nije bilo prijavljenih slučajeva mobinga na radnom mestu. U Matičnoj banci žene i muškarci su ravnopravni u pogledu iznosa plate za posao za koji su potrebne iste kvalifikacije i iste složenosti odnosno primaju istu platu za istu vrstu posla koji obavljaju.

I u toku 2021. godine kao i 2020. godine, za vreme pandemije virusa Covid-19 zaposlenima je omogućeno da se, u skladu sa mogućnostima, opredele za rad u prostorijama Banke ili za rad od kuće. Zaposlenima je omogućeno da samostalno odluče da li će se vakcinisati ili neće.

U cilju zaštite zdravlja radnika Matična banka je, od momenta pojave pandemije izazvane virusom COVID-19 preduzela čitav niz mera od kojih se posebno izdvajaju:

- zaposlenima je omogućen rad od kuće u slučajevima gde je ovaj rad moguće organizovati;
- za zaposlene koji su nastavili da rade u službenim prostorijama Banke obezbeđena su sredstva za dezinfekciju kao i zaštitne maske;
- u skladu sa odredbama Zakona o radu i Kolektivnim ugovorom Banke omogućen je privremeni prekid rada na zahtev zaposlenih, sa prijavljenim hroničnim oboljenjima). Zaposlenima za vreme prekida rada, pripada pravo na naknadu zarade u visini 80 % od zarade koju bi zaposleni ostvario da radi;
- u skladu sa preporukama iz zaključaka Vlade Republike Srbije zaposlenima se odobrava isplata naknade zarade u visini od 100% osnova za naknadu zarade za slučaj privremenog odsustva za rada zbog potvrđene zarazne bolesti COVID-19. Navedeno pravo imaju svi zaposleni Banke bez obzira na način na koji je došlo do zaražavanja bolešću COVID-19, pod uslovom da su zaposleni pre privremenog odsustvovanja sa rada zbog potvrđene zarazne bolesti COVID-19 vakcinisani, kao i zaposlenima koji iz zdravstvenih razloga ne mogu biti vakcinisani;
- pružena je podrška radnicima koji su iskazali interes za vakcinacijom;
- radnici oboleli od COVID-a su koristili pravo na odsustvo sa rada po osnovu bolovanja.

10.4. Poštovanje ljudskih prava

U Grupi se poštuju sva ljudska prava zagarantovana lokalnom regulativom gde članice Grupe posluju. U svom poslovanju Grupa ne koristi i ne zloupotrebljava decu odnosno maloletna lica.

Zaposlenim ženama u Grupi je dozvoljeno da koriste pravo na trudnička i porodiljska odsustva u skladu sa lokalnom regulativom i Kolektivnim ugovorom.

U Matičnoj banci se poštuju sva ljudska prava zagarantovana Ustavom Republike Srbije. U svom poslovanju Banka ne koristi i ne zloupotrebljava decu odnosno maloletna lica. Zaposlenim ženama u Banci je dozvoljeno da koriste pravo na trudničko bolovanje, porodiljska odsustva, odsustva radi nege deteta i odsustvo sa rada radi posebne nege deteta, u skladu sa Zakonom o radu i Kolektivnim ugovorom.

U Komercijalnoj banci se poštuje zaštita podataka o ličnosti propisana Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti. U Banci je usvojen i interni akt Pravilnik Zaštita podataka o ličnosti (Pr-03-02-BK).

Banka poštuje privatnost zaposlenih u skladu sa propisima o zaštiti podataka o ličnosti.

Banka ulaže napore da zaposlenima obezbedi bezbednost na radu, u kom pravcu je usvojen veći broj akata i procedura.

Banka u skladu sa odredbama Kolektivnog ugovora kolektivno osigurava sve zaposlene za slučaj težih bolesti i hirurških intervencija i za slučaj smrti usled nezgode i invaliditeta (24/7/365).

Zaposleni je dužan da poštuje propise o bezbednosti i zaštiti života i zdravlja na radu, a nepoštovanje tih propisa i neobaveštavanje Banke o svakoj vrsti potencijalne opasnosti koja bi mogla da utiče na bezbednost i zdravlje na radu zaposlenog ili drugih zaposlenih, predstavlja povredu radne discipline, saglasno odredbama Kolektivnog ugovora Komercijalne banke ad Beograd.

U Banci postoji Odbor za bezbednost i zdravlje na radu koji ima nadležnosti uređene zakonom i Kolektivnom ugovorom Komercijalne banke ad Beograd.

10.5. Borba protiv korupcije i pitanja u vezi sa podmićivanjem

U Matičnoj banci je u primeni dokument Politika upravljanja sukobom interesa i sprečavanje korupcije Komercijalne banke AD Beograd - NLB Grupa (dalje:Politika) kojom je regulisano pitanje borbe protiv korupcije i podmićivanja²⁶.

U primeni ove Politike, Matična banka se pridržava:

- važećih zakonskih propis;
- Kodeksa korporativnog upravljanja Privredne komore Srbije,
- Pravila poslovanja Beogradske berze a.d. i
- najbolje prakse NLB Grupe.

U skladu sa navedenom Politikom:

- sukob interesa znači sukob između privatnih interesa pojedinca i osoba povezanih s njim (uključujući članove njihove uže porodice) i interesa NLB d.d. ili članice NLB Grupe, koje je pojedinac dužan da zaštiti, a koji bi mogao imati negativne posledice na sprovođenje poslovnih aktivnosti, donošenje poslovnih odluka, izvršavanje radnih zadataka i ispunjavanje obaveza
- korupcija znači svaku zloupotrebu položaja u privatne svrhe. To uključuje pribavljanje finansijskih i nefinansijskih koristi za sebe ili za druge. Primeri korupcije su ucene, podmićivanje, prevara, nepotizam, plaćanje olakšica.
- podmićivanje znači tražiti ili prihvatiti, za sebe ili za nekoga drugog, nezakonitu nagradu, poklon ili bilo koju drugu korist ili obećanje ili ponudu takve koristi kojom bi, zbog sticanja ili zadržavanja transakcije ili druge nezakonite koristi, zanemarili interese članice NLB Grupe ili drugog fizičkog lica ili im naneli štetu. Podmićivanje takođe znači obećanje, ponudu ili davanje nedozvoljene nagrade, poklona ili bilo koje druge koristi licu ili nekom drugom kako bi se sebi ili nekome priuštila neopravdana prednost pri dobijanju ili zadržavanju transakcije ili druge nezakonite koristi, takođe u zamenu za uslugu pribavljanja ili zadržavanja transakcije ili druge koristi.

Zabranjene radnje u vezi korupcije

U NLB Grupi bilo koji oblik korupcije je strogo zabranjen. U NLB Grupi je zabranjeno korišćenje bilo kojih resursa bilo koje članice NLB Grupe u bilo koje nezakonite svrhe ili svrhe koje nisu u skladu sa antikorupcijskim pravilima predviđenim ovom Politikom. Zaposleni su dužni da odbiju svako koruptivno ponašanje i odmah ga prijave organizacionoj jedinici nadležnoj za usklađenost.

U cilju borbe protiv korupcije Komercijalna banka AD Beograd ima razvijene procedure u cilju borbe protiv:

- nezakonitog prihvatanja i nedozvoljenog davanja poklona (podmićivanje) - strogo je zabranjeno nezakonito davanje ili prihvatanje poklona bilo kome/od bilo koga, bilo da je u pitanju poslovni partner, dobavljač ili javni službenik, radi dobijanja novog posla, zadržavanja postojećeg posla ili davanja prednosti nečijim interesima na pogrešan način ;
- plaćanja olakšica - ova aktivnost je zabranjena tako da se isplata olakšica ne sme niti vršiti niti primati;
- nepotizma - zabranjena aktivnost;
- lobiranja i političkih doprinosa - članice NLB Grupe neće plaćati nikakve političke doprinose - ni direktne ni indirektno;;
- sponzorstava i donacija - moraju se izbegavati odobravanja donacija i sponzorstava na netransparentan način za profitne organizacije; udruženja ili organizacije ili osobe povezane sa NLB Grupom, ili bez poštovanja pravila uspostavljenih za odobravanje donacija i sponzorstava;
- standarda za dobavljače i / ili spoljne pružaoce usluga - dobavljači i spoljni pružaoce usluga moraju biti unapred obavješteni o zahtevima u oblasti usklađenosti i integriteta, dobiti linkove za pristup objavljenom Kodeksu ponašanja NLB Grupe (za javnu upotrebu) dok ugovori sa Bankom moraju da sadrže standarde u oblasti usklađenosti i sprečavanja korupcije, kao i odgovarajuće pravne lekove (raskid ugovora zbog nepoštovanja standarda NLB Grupe) ;

²⁶ Podsticanje se takođe smatra korupcijom - ako neko obeća ili čak da nagradu drugoj osobi u zamenu za radnju koja ima naznake korupcije. U tom slučaju, i osoba kojoj je dat podsticaj i osoba koja u suštini obavlja takvu radnju uključene su u koruptivnu radnju.

- korišćenje posrednika - posrednici, agenti, savetnici, agenti za promet nekretninama, predstavnici i druga lica koja deluju u ime i za račun Banke ili druge članice NLB Grupe, moraju biti unapred obavešteni o zahtevima u oblasti usklađenosti i integriteta, dobiti linkove za pristup objavljenom Kodeksu ponašanja NLB Grupe (za javnu upotrebu) dok ugovori sa Bankom moraju da sadrže standarde u oblasti usklađenosti i sprečavanja korupcije, kao i odgovarajuće pravne lekove (raskid ugovora zbog nepoštovanja standarda NLB Grupe);
- zapošljavanje ili naručivanje usluga od bivših državnih službenika, nameštenika ili njihovih rođaka - javni službenici i nosioci funkcija, članovi njihove uže porodice i druge osobe usko povezane sa njima (npr. prijatelji, drugi bliski poznanici) uživaju jednak tretman kao i ostali (potencijalni) zaposleni ili poslovni partneri, na osnovu njihovog iskustva, veština i kompetencija, i nikada im se ne može dati prioritet zbog ovih veza u postupcima zapošljavanja ili procesima naručivanja usluga ili kupovine robe;
- kontakti sa visokim državnim zvaničnicima - članovi organa upravljanja članica NLB Grupe koji imaju kontakte sa vladom ili predstavnicima države ili predstavnicima diplomatskih predstavništava ili međunarodnih organizacija moraju, pored poštovanja pravila o prihvatanju i davanju poklona, kako bi zaštitili integritet i ugled NLB Grupe, voditi računa da u tim kontaktima ostvaruju osnovni cilj ove Politike, odnosno osiguraju transparentnost poslovanja. i
- kontakti sa drugim licima - zaposleni u NLB Grupi kojima se obratio predstavnik ili agent dobavljača, spoljnog pružaoca usluga, klijenta ili trećeg lica kako bi pokušali da neprimereno utiču na poslovne odluke članice NLB Grupe na neprimeren ili nezakonit način, dužni su da na to odmah ukažu organizacionoj jedinici nadležnoj za usklađenost poslovanja banke.

Ostale nedozvoljene odnosno zabranjene radnje u obavljanju poslovnih aktivnosti Banke i Grupe su opisane u pomenutom dokumentu tj. Politici.

10.6. Aktivnosti na polju istraživanja i razvoja

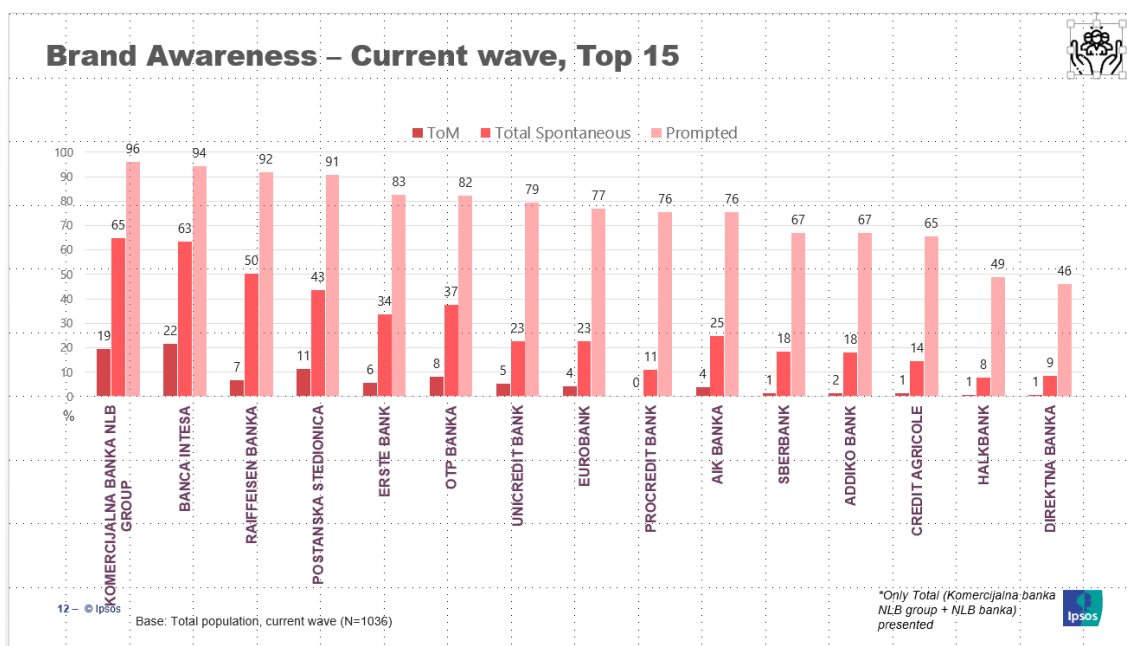
Komercijalna banka, Matična banka je tokom 2021. godine detaljno i ažurno pratila dešavanja na finansijskom tržištu i uspešno se prilagođavala uslovima i promenama na istom, kako bi zadržala svoju zavidnu poziciju, što pokazuju i sprovedena istraživanja.

Tržišna pozicioniranost Banke kao brenda, njenih proizvoda i usluga, proveravana su i tokom 2021. godine, kroz bankarski Omnibus, koji sprovodi istraživačka agencija „IPSOS“, specijalizovana za ovu vrstu istraživanja. Istraživanja pokazuju da Banka u dužem vremenskom periodu drži jednu od vodećih pozicija u očima javnosti, mereno kriterijumima prepoznatljivosti brenda, kvaliteta i zadovoljstva proizvodima i uslugama koje klijenti koriste. Svi rezultati istraživanja postavljaju se na interni portal Banke, a sa njima se upoznaju i ciljne grupe, radi dodatnog jačanja brenda Komercijalna banka.

Izveštaj poslednjeg bankarskog Omnibusa (iz novembra 2021. godine) pokazuje da je Komercijalna banka, po mišljenju ispitanika, rangirana u samom vrhu po kriterijumu prepoznatljivosti brenda među vodećih 15 banaka u Srbiji.

Prepoznatljivost brenda banaka u Srbiji (bankarski Omnibus, novembar 2021. godine)

Rezultati istraživanja i analiza doprinose unapređenju efikasnosti procesa donošenja poslovnih odluka, posebno bitnih u segmentu razvoja novih i unapređenja i modifikacije postojećih proizvoda i usluga.

U kontinuiranom procesu praćenja tržišnih signala i potreba postojećih korisnika i potencijalnih klijenata, nadležni sektori članica Grupe su u prethodnom periodu korisnicima ponudili nove i/ili unapredili postojeće proizvode i usluge Banke.

DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE GRUPE

KOMERCIJALNA BANKA A.D. BEOGRAD

Poseban doprinos očuvanju i povećanju vrednosti korporativnog imidža davale su aktivnosti iz oblasti društveno odgovornog poslovanja (DOP), koje je Banka pažljivo birala i podržavala i u kojima je aktivno saradivala sa svojim partnerima. Nastavljena je uspešna akcija za opremanje bolnica i porodilišta „Zajedno za bebe“.

Upravo je humanitarna akcija od 4. marta za GAK Narodni front bila i prvo javno predstavljanje predsednika Izvršnog odbora Vlastimira Vukovića. Tom prilikom je g. Vuković u ime banke poklonio ultrazvučni aparat ovoj poznatoj i uglednoj zdravstvenoj ustanovi.

Redovne aktivnosti u oblasti društvene odgovornosti bile su otežane usled situacije u zemlji izazvane pandemijom korona virusa. Banka je i ove godine odgovorila na ovaj izazov procedurama koje su omogućile poslovanje i u ovoj situaciji, kao i usmeravanjem sredstava na vanredne nabavke i donacije medicinskog materijala i opreme za bolnice.

Sve sprovedene aktivnosti Komercijalne banke ad Beograd u ovoj oblasti prati odgovarajuća PR podrška, bez koje savremeno tržišno poslovanje ne može da se zamisli, a koja se naročito pokazala kao neophodna u vanrednim okolnostima u kojima smo se našli 2021. godine. Banka je kvalitetno, jasno i ciljano komunicirala sa svojim „stakeholderima“, kako bi ih pravovremeno informisala o svim izmenama koje su pratile poslovanje, kao i bezbednosnim procedurama koje je sprovedla. Time je postignuto međusobno razumevanje i zadržano poverenje u Banku, što doprinosi unapređenju stečenog imidža i reputacije.

11. PLAN BUDUĆEG RAZVOJA GRUPE

Strategije i planovi poslovanja za budući period definišu se i usvajaju na nivou pojedinačnih članica Grupe²⁷.

U skladu sa politikom NLB Grupe Komercijalna banka a.d. Beograd i NLB banka a.d. Beograd su u periodu jul - oktobar 2021. godine za banku koja nastaje integracijom dve banke, sačinili Budžet za 2022. godinu i finansijske projekcije za period 2023. - 2026. godina.

Polazna pretpostavka za izradu plana je uvažavanje efekata sinergije, posebno od aprila 2022. godine, koji se očekuju u procesu integracije. Uspešan završetak procesa integracije je prvi veliki izazov u narednom periodu.

Osnovni ciljevi Banke koji se žele postići u narednom petogodišnjem periodu su²⁸:

- značajno poboljšanje svih ključnih pokazatelja poslovanja, tako da pokazatelji budu iznad očekivanih na nivou sektora, uz planiranu dobit u skladu sa očekivanjima NLB Grupe;
- promena strukture aktive, sa visokim stopama rasta kreditne aktivnosti u svim segmentima i posledično značajnim rastom tržišnog učešća;
- nastavak, ali po nižim stopama, rasta depozitnog potencijala u cilju zadržavanja tržišnog učešća, uz smanjenje likvidnih sredstava, uključujući i ulaganja u hartije od vrednosti, koja će se u značajnom delu koristiti za rast kreditnog portfolija. Navedene promene će uticati na pokazatelj odnos kredita i depozita (LTD racio) za koji se očekuje značajan rast i dovođenje na nivo prosečnog za bankarski sektor;
- maksimalno korišćenje angažovanog kapitala, isplata dividendi u svim godinama, uz održavanje pokazatelja adekvatnosti kapitala na propisanim nivoima;
- unapređenje usluga i proizvoda u skladu sa tržišnim trendovima, uključujući kontinuirani rast tržišnog učešća u digitalnim kanalima prodaje;
- reorganizacija i rebrendiranje mreže ekspozitura kako bi se odgovorilo na želje i potrebe klijenata;
- optimizacija broja zaposlenih u skladu sa najboljom poslovnom praksom.

Očekivani prosečan godišnji rast tokom planiranog perioda je 5%, tako da bi projektovana ukupna aktiva na kraju 2026. godine iznosila preko RSD 746 milijardi. U prvim godinama planiranog perioda predviđeno je da banka postepeno iskoristi viškove likvidnosti za finansiranje rasta kreditnog portfolija tako da će stopa rasta ukupne aktive biti niža od prosečne stope rasta za ceo period.

Banka je pretpostavila snažan rast kreditnog portfolija u svim segmentima, u periodu od 2021. do 2026. godine, sa dvocifrenim prosečnim godišnjim rastom. Projektovani rast je znatno brži od očekivanog rasta tržišta, tako da će do 2026. godine Banka poboljšati svoju tržišnu poziciju u svim važnim segmentima. Rast kredita će se finansirati delom iz viškova likvidnih sredstava, a delom iz očekivanog rasta depozita nebankarskog sektora.

Na strani pasive, prosečna godišnja stopa rasta depozita nebankarskog sektora prati stopu rast ukupne aktive. Zbog viška likvidnosti i niskog LTD racia, Banka ne očekuje da će imati potrebe za finansiranjem na međubankarskom tržištu, dok će se, po potrebi, koristiti sredstva u formi kreditnih linija od matične banke, NLB d.d. Ljubljana.

Uprkos pritisku na kamatne stope, planirani snažan rast kreditnog portfolija očekuje se da rezultira u značajnom rastu prihoda od kamata u planskom periodu, a Banka planira da aktivno upravlja i tarifama naknada u cilju ostvarivanja odgovarajućih prinosa od naknada. U tom delu fokus će biti na bankarske usluge vezane za plaćanje, kao i na dokumentarne poslove.

Na Skupštini akcionara Komercijalne banke ad Beograd, Matične banke, održanoj dana 26.10.2021. godine doneta je Odluka o davanju saglasnosti za prodaju **Komercijalne banke a.d. Banja Luka**. Proces

²⁷ U okviru ove tačke izveštaja su prikazani delovi preuzeti iz pojedinačnih Strategija i biznis planova poslovanja članica Grupe

²⁸ Strategija i biznis plan Komercijalne banke ad Beograd za period 2022. - 2026. godine

prodaje **Komercijalne banke a.d. Banja Luka**, i izlazak iz Grupe Komercijalne banke ad Beograd, završen je u decembru 2021. godine.

Poslovni ciljevi Društva za upravljanje UCITS fondom **KOMBANK INVEST a.d. Beograd** za budući planski period su:

- povećanje bilansne aktive;
- obaveze društva zadržati na istom nivou;
- rast prihoda od upravljanja fondovima, stabilni finansijski prihodi uz kontrolu visine rashoda poslovanja, što će rezultirati značajnim povećanjem godišnjeg neto dobitka;
- respektivan rast poslovnih rezultata i povećanje obima poslovanja korišćenjem pogodnosti koje donosi zakonska regulativa - direktne uplate u valuti Eur, slobodan promet investicionim jedinicama i zaloga prvog reda nad investicionim jedinicama.

12. ZNAČAJNI DOGAĐAJI PO ZAVRŠETKU POSLOVNE GODINE

Od 31. decembra 2021. godine do kraja februara 2022. godine zakazane su dve vanredne sednice Skupštine akcionara Matične banke.

Na sednici Skupštine akcionara Banke koja je zakazana i održana 02.02.2022. godine usvojene su sledeće odluke:

- Odluka o izmenama i dopunama Ugovora o osnivanju
- Odluka o usvajanju Statuta NLB Komercijalne banke AD Beograd
- Odluka o dopuni Odluke o prihvatanju pripajanja NLB Banke AD Beograd Komercijalnoj banci AD Beograd.

Nova vanredna sednica Skupštine akcionara Banke zakazana je i održana 25.02.2022. godine na kojoj je usvojena sledeća odluka:

- Odluka o dopunama Odluke o sticanju sopstvenih akcija Banke od nesaglasnih akcionara.

Ostali značajni događaji po završetku poslovne godine u Grupi KB odnosno u članicama Grupe, obelodanjeni su u Napomenama uz konsolidovane finansijske izveštaje – Događaji nakon datuma bilansa stanja.

Potpisano u ime Grupe Komercijalne banke a.d. Beograd

 Dejan Janjatović
 zamenik predsednika Izvršnog odbora

 Vlastimir Vuković
 predsednik Izvršnog odbora

Na osnovu člana 50. Zakona o tržištu kapitala („Sl. Glasnik RS“ br. 31/2011, 112/2015, 108/2016 i 9/2020) Komerijalna banka AD Beograd objavljuje sledeću

IZJAVU

Izjavljujemo da su, prema našem najboljem saznanju, godišnji konsolidovani finansijski izveštaji za 2021. godinu sastavljeni uz primenu odgovarajućih međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja i da daju istinite i objektivne podatke o imovini, obavezama, finansijskom položaju i poslovanju, dobicima i gubicima, tokovima gotovine i promenama na kapitalu javnog društva, uključujući i njegova društva koja su uključena u konsolidovane izveštaje, na bazi usvojenih revidiranih pojedinačnih finansijskih izveštaja članica Grupe za 2021. godinu.

KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD

Dejan Janjatić

Zamenik predsednika Izvršnog odbora

Vlastimir Vuković

Predsednik Izvršnog odbora

SKUPŠTINA BANKE

Broj: 196/2

Beograd, 18.04.2022.godine

Na osnovu člana 14. Statuta Komercijalne banke AD Beograd, Skupština Komercijalne banke AD Beograd, dana 18.04.2022. godine, donosi

ODLUKU

o usvajanju Godišnjeg izveštaja o poslovanju Grupe i konsolidovanih finansijskih izveštaja Grupe Komercijalne banke AD Beograd za 2021. godinu sa mišljenjem spoljnog revizora,

Član 1.

Usvaja se Godišnji izveštaj o poslovanju Grupe Komercijalne banke AD Beograd za 2021. godinu, sa mišljenjem spoljnog revizora Banke (PKF d.o.o. Beograd), u tekstu koji čini sastavni deo ove odluke.

Član 2.

Usvajaju se konsolidovani finansijski izveštaji Grupe Komercijalne banke AD Beograd za 2021. godinu sa mišljenjem spoljnog revizora Banke (PKF d.o.o. Beograd):

1. Bilans stanja - konsolidovani na dan 31.12.2021. godine;
2. Bilans uspeha - konsolidovani u periodu od 01.01. do 31.12.2021. godine;
3. Izveštaj o ostalom rezultatu – konsolidovani u periodu od 01.01. do 31.12.2021. godine;
4. Izveštaj o promenama na kapitalu – konsolidovani u periodu od 01.01. do 31.12.2021. godine;
5. Izveštaj o tokovima gotovine – konsolidovani u periodu od 01.01. do 31.12.2021. godine;
6. Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za 2021. godinu tekstu koji je sastavni deo ove odluke.

Član 3.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

PREDSEDAVAJUĆI SKUPŠTINE
Igor Stebemark